Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

HADİS DERSLERİ 21

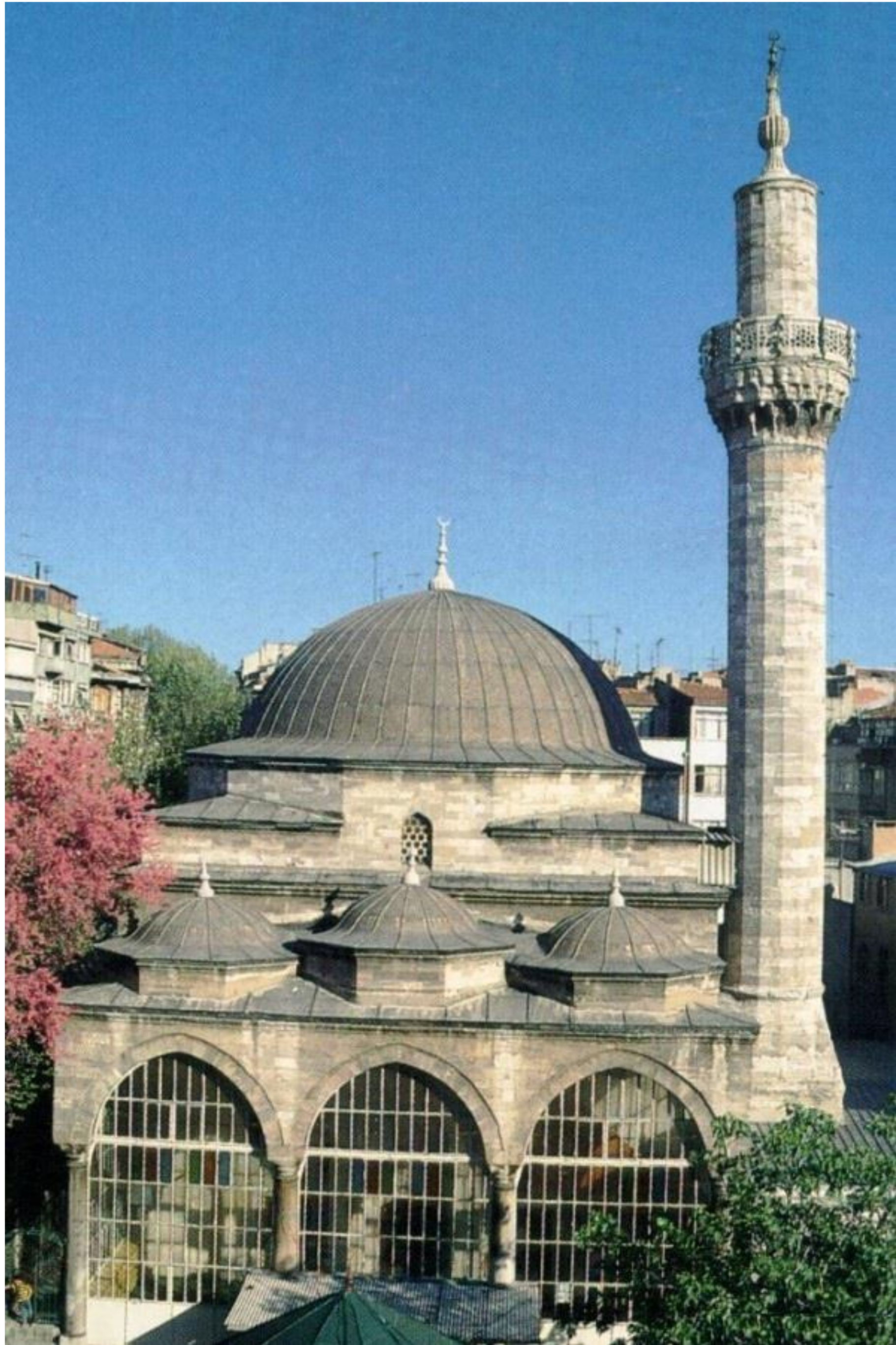

Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

بسم الله الرحمن الرحيم

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Gümüşhâneli Hazretleri, tasavvufî bir camiada bir hadis koleksiyonunu, yâni *Râmûzü'l-Ehàdîs*'i ders kitabı olarak ortaya koymuştur. Bu, tasavvuf tarihinde çok mühim ve önemli bir hadisedir. Sonra da, "Bizim şu hadis koleksiyonumuzu dikkatle okursanız, kısa zamanda muhakkik bir alim olursunuz!" buyurmuştur.

Râmûzü'l-Ehâdis, her hadis metninin ilk kelimesi esas alınarak alfabetik olarak sıralanmış hadislerden oluşmaktadır. Her hadis metninin sonunda, hadisin alındığı kaynak, râvi ve bazen de hadisin sıhhati hakkında bilgi verilmiştir.

Gümüşhâneli Hazretleri'nin, az sözle çok mânâ veren, ezberlenmesi kolay, vecîz ve alimlerce muteber 7101 hadisi bir araya getirmesiyle oluşan bu eser, iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölüm genel konularda 6400 hadis-i şerif ihtiva etmektedir. İkinci bölüm ise, Peygamber Efendimiz'in evsaf ve şemâilini anlatan 701 hadisten oluşmaktadır. Müellif bu eseri, 125'i aşkın kaynağa müracaat ederek hazırlamıştır.

Müslümanın şeriatin çizgisinden kaymaması için emniyet, hadis-i şeriftedir. Hadis-i şerife sarılmayan kimse, şeriatın çizgisinde devam edemez, ayağı kayar. Çünkü şeriatın çizgisi kıl kadar incedir, kılıç kadar keskindir. Ona ancak hadis-i şerife sarılarak, hadis-i şerif yolunda yürüyerek, takvâ yolunu yol edinerek, ihlâs ile hareket ederek ulaşılabilir.

Onun için, Gümüşhaneli Hazretleri tarafından başlatılan *Râmûzü'l-Ehâdis* dersleri, bu dergâhın mürşidleri tarafından devam ettirilmiştir. İskenderpaşa Camii'nde Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) Hazretleri bu dersleri 1977 yılına kadar sürdürmüş; 1977'den itibaren ise, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocamız ders yapmıştır. Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin vefatından sonra, Ankara'da da düzenli olarak hadis dersleri başlatmışlardır. 28 Şubat dönemi dolayısıyla yurtdışına çıkana kadar bu dersleri devam ettirmişlerdir. Yurt dışına çıkmadan önceki son hadis dersi, 4 Mayıs 1997 Pazar günü İskenderpaşa Camii'de yapılmıştır.

Hadis Dersleri, bu derslerin yazıya aktarılması ve yayına hazırlanmasıyla oluşmuştur. Elinizdeki 21. ciltte 19 Mayıs 1996 – 29 Eylül 1996 tarihleri arasındaki 20 adet ders yer almaktadır.

Hocaefendi'nin konulara yaklaşımı, açıklamaları, değerlendirmeleri ve tavsiyeleri okuyucunun istifadesine sunulmuştur. Konuşma üslûbunu da muhafaza ederek hazırladığımız bu eserin, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını ümid ediyoruz.

Konuşmaların yazıya aktarılmasında emeği geçen ve kaset temininde yardımcı olan kardeşlerimize; teknik konularda yardım eden Abdüllatif, Ahmed Enis ve Lütfullah Erkaya'ya teşekkür ediyor ve eserin hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Aralık 2015

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh/ anhâ/anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan *Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri* konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda *Türkçe ve Hümaniter Bilgiler* derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

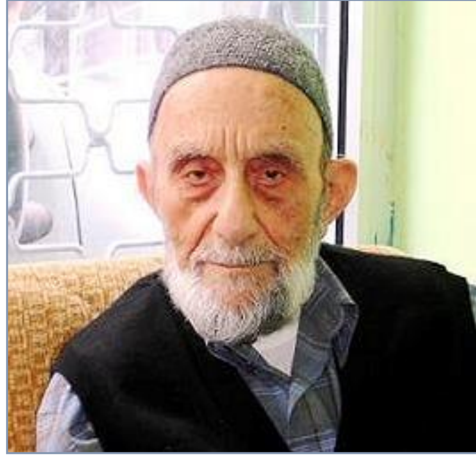
1973 yılında, *Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât* adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, *İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye* isimli

takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Genç-liğinde Gümüşhaneli dergâ-hına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Med-reseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928).

Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrâhim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapça'dan, Farsça'dan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu.

Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi. Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm Edebiyatı'nda, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu;

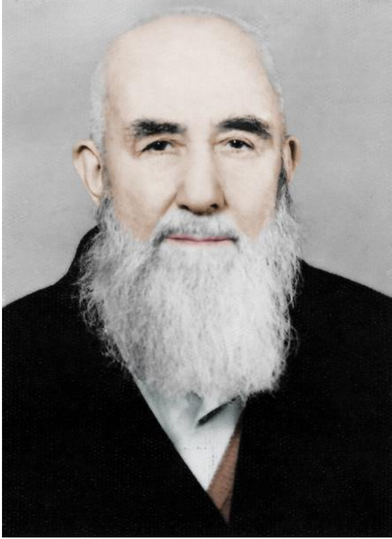
"—Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu, altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi.

Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol

Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

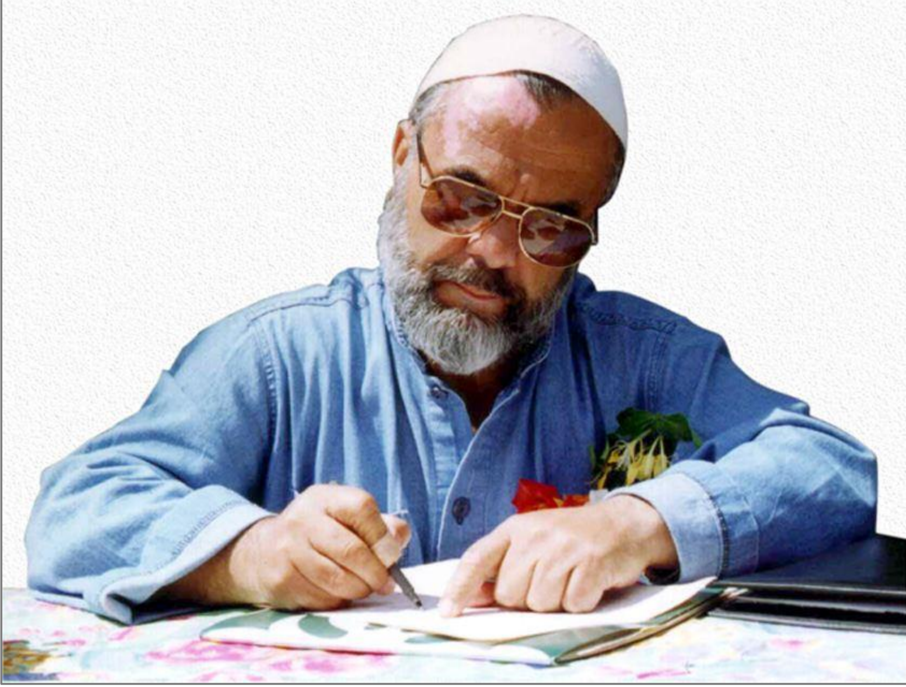
Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında *Kadın ve Aile* ve *İlim ve Sanat* dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda ise *Panzehir* dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo*

(AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür

çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

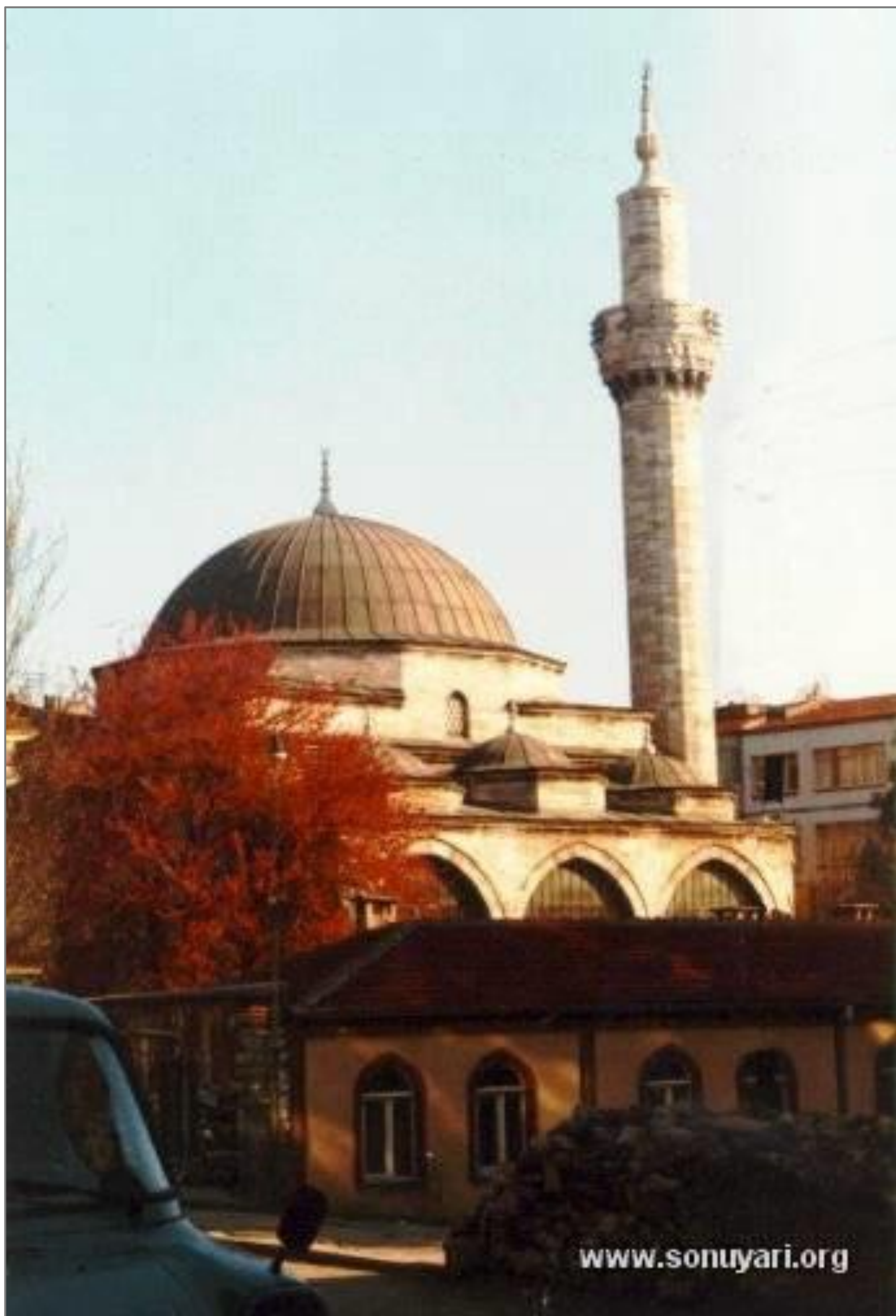
Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)

04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete! (1997)
31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

www.sonuyari.org

01. İBADETTE ŞUURUN ÖNEMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn.,, Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Hamden lâ âhire li-kàilihî illâ rıdâke… Ves-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahu bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَيَعْظُمُ لِلنَّارِ ، حَتّى يَكُونَ الضِّرْسُ مِنْ أَضْرَاسِهِ كَأُحُدٍ (حم. عن زيد بن أرقم)

RE. 99/4 (*İnne'r-racüle min ehli'n-nâri leya'zumu li'n-nâri, hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz, sevgili, mübarek ve kıymetli kardeşlerim!
Muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah cümlenizden razı olsun… Ahir ömrünüze kadar hepinize hayırlı ömürler ihsan eylesin… Ömürlerinizi â'mâl-i sâliha ile hayrât u hasenât ile değerlendirmeyi nasib eylesin… Daima Cenâb-ı Mevlâ'nın rızasına uygun işler yapıp, rızası yolunda yaşamayı nasib eylesin… Sıhhat afiyet üzere, saadet ve selâmet üzere eylesin... Kimsenin önünde hor, zelil, mağlup ve mahcup düşürmesin… Nusreti ile te'yid ve takviye eylesin… Hüsn-ü hatimeler nasib eylesin… Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin... Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin…

Güzel bir günde (1 Muharrem 1417) bulunuyoruz. Yepyeni bir sene, iyi bir fırsat. İnsan; "Yeni bir seneye bundan sonra hiç günahlara bulaşmadan, Rabbimin rızasına uygun bir şekilde gireyim, bu seneyi ve bundan sonraki ömrümü öyle yaşayayım…" diye de niyet ederse tam iyi bir başlangıç olur.

Bizler için de bütün Ümmet-i Muhammed hakkında da hayırlı olsun. Sıkıntıdaki kardeşlerimiz sıkıntılardan kurtulsun. Esir kardeşlerimiz esaretten halas olsunlar. Hapis kardeşlerimiz hapisten çıksınlar. Mazlum ve mağdur kardeşlerimiz zulümden, gadirden kurtulsunlar. Mücahid kardeşlerimiz kâfirleri yensinler, mansur, müeyyed, muzaffer ve galip olsunlar. Allah; din düşmanlarının, kâfirlerin, katillerin, zalimlerin canlarını mallarını, diyarlarını, evlatlarını müslümanlara ganimet ihsan eylesin. Onlardan Azîzün zü'ntikam ismiyle intikam alsın... Mü'minlere rahmeylesin…

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir mânevî demet toplayıp, dinleyip okuyup istifade edip taallüm eyleyip, tefeyyüz eyleyip, Rabbimiz'in rızasını kazanalım diye şu camiye gelmiş bulunuyoruz. Allah gönüllerimizin muradlarına cümlemizi erdirsin… Peygamber Efendimiz'in şefaatine mazhar etsin…

Hadîs-i şerîfleri okumaya geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'in ruhu için ve âlinin, ashabının, etbâının, ahbabının; cümle sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhları için; hâssaten Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar dünyanın muhtelif yerlerinden gelmiş geçmiş, yaşamış, vazife görmüş evliyâullah büyüklerimizin, sâdâtımızın, meşayihimizin, mürşid-i kâmillerimizin, sàlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Hâssaten şu beldeyi fethetmek için gelen orduların en şereflilerinden birisi içinde gelip de vefat etmiş olan beldemizin medâr-ı iftihârı Hâlid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri Efendimiz'in ruhu için; ve sâir sahâbe-i kirâm ki şu beldede 27 kadar olduğu söyleniyor, onların ruhları için;

Bu beldeyi fetheden ve böylece Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîfteki müjdesini kazanan Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri'nin ruhu için ve ordusunun mensubu mübarek

mücahidlerin ruhları için; bütün İslâm diyarlarını fetheden, tarih boyunca cihad edip Ümmet-i Muhammed'e fayda sağlayan bütün fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhları için;

Şu camiyi yaptıran mübarek vezir İskender Paşa'nın ruhu için ve bu camiyi zaman zaman tamir etmiş, genişletmiş, yenilemiş, hizmette tutmuş olan veya bu işlere yardımcı olmuş olan kimselerin cümlesinin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından şu mübarek bahar gününde kırları, bayırları, eğlenceleri, keyifleri bırakıp da hadis dinlemeye gelmiş olan siz kardeşlerimizin bütün ahirete göçmüş olan geçmişlerinin ruhları için;

Sizin ve bizim de saadet ve selâmete ermemiz, iki cihanda aziz ve bahtiyar olmamız için; Rabbimiz'in sevdiği kul olup da iki cihanda mutluluğa nâil olmamız için bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerif* okuyup hediye edelim!

……………………

a. Cehennem Ehlinin Vücudunun Büyüklüğü

Demin mübarek Arapça metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf, *Râmuzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 99. sayfasının 4. hadîs-i şerifidir.

Ahmed ibn-i Hanbel, Zeyd ibn-i Erkam RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz cehennem ehli hakkında bize bilgi veriyor. Buyurmuşlar ki:[1]

إِنّ الرَّجُلَ منْ أَهْلِ النَّارِ لَيَعْظُمُ للنَّارِ ، حَتّى يَكُونَ الضِّرْسُ مِنْ أَضْراسِهِ كأُحُدٍ (حم. عن زيد بن أرقم)

RE. 99/4 (*İnne'r-racüle min ehli'n-nâri leya'zumu li'n-nâri, hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin.*)

---

[1] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV. s.366. no:19285: Hennâd, *Zühd*, c.I, s.188, no:298; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.718, no:18608; Zeyd ibn-i Erkam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.529, no:39516; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.305, no:6354.

(*İnne'r-racüle min ehli'n-nâr*) "Cehennem ehlinden olan, cehennemi hak etmiş, cehenneme atılmış olan bir adam..."

İnsan niye cehenneme atılır? Kâfir olduğu için cehenneme atılır. İmansız olduğu için, kâfir olduğu için cehenneme atılacak. Bütün kâfirler cehennemde!

Cehennem bu kadar insanı alır mı?

Kur'ân-ı Kerİm'den biliyoruz, olacak hadiseyi Allah bize bildiriyor:

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ (ق:٣٠)

(*Yevme nekùlü li-cehennem*) "O gün cehenneme deriz: (*Heli'mtele'ti*) 'Doldun mu ey cehennem? Tamam mısın, tıklım tıklım doldun mu?' (*Ve tekùlü hel min mezîd?*) Cehennem de der ki: 'Daha var mı yâ Rabbi?'" (Kaf, 50/30)

Bütün hesaplar bittikten sonra, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzurunda durulduğu zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracakmış ki:

(*Heli'mtele'ti*) "Doldun mu ya cehennem?"

Cehennem de Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne diyecekmiş ki:

(*Hel min mezîd*) "Var mı daha yâ Rabbi? Daha fazlası var mı?"

Hepsini, bütün mahlûkatı alır. Hesaba maruz olan insi, cinni hepsini alacak kadar cehennemde yer var. Cennette de hepsini alacak kadar yer var. Hepsi cenneti hak ederlerse Allah'ın rızasını kazanırlarsa cennete giderler. Hepsi Allah'a âsi olurlar da kâfir olursa cehenneme atılır, hepsi de cehenneme girer.

Alevleriyle taşkın taşkın etrafa saldırır. Zebânîler —cehennemin meleklerine zebânî deniliyor— vazifeliler, cehennemi zincirlerle zor zabt ederler. O zincirler nasılsa, o melekler nasıl melekse, o cehennem nasıl korkunç bir şeyse… Sağa sola saldırarak, alevleriyle uzanmak isterken, Allah-u Teàlâ Hazretleri o zaman ağzına kadem-i kerîmini koyar, deniliyor. O da esrarengiz bir ifade!

O zaman (*Hakdu hakdu hakdu*) "Tamam tamam, kâfi kâfi…" diyerek haddini bilir ve hizaya gelir, diye bildiriliyor. Ama korkunç bir şeyler olduğu kelimelerden dahi seziliyor.

Kâfir cehenneme girer ve cehennemde ebedî kalır. Bazı kâfirler

doğrudan doğruya kâfirdir, dobra dobra kâfirdir.
"—Ben kâfirim, var mı bir diyeceğin?"
Tamam, cehenneme kadar yolun var.
Kâfire güzel dua da edilmez. Ne denilir?
"—Cehenneme kadar yolun var!"

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا (الزمر: ٧١)

(*Vesîka'llezîne keferû ilâ cehenneme zümerâ*) [O küfredenler, bölük halinde cehenneme sürülür.] (Zümer, 39/71)
(*İlâ cehenneme zümerâ*) "Doğrudan doğruya cehenneme…"
Bazı kâfirler vardır; müslüman görünür, kâfirdir.
Neden? Müslümandan korkar veya müslüman toplumu içinde işi vardır, yaşamak zorundadır.
O zaman ne yapacak? Müslüman gibi görünecek.
Allah, gibi görünmeye aldırmaz. Allah indinde gibi görünmenin bir mükâfatı yok. Gibi görünmek; müslüman gibi görünmek, hacı gibi, namaz kılıyor gibi görünmek… Öyle yağma yok! Onların hiç kıymeti yok.
Allah nereye bakar? İnsanın gönlüne bakar; kafasına, aklına, fikrine, niyetine bakar. Kişi sevabı, ikabı, cezayı, sonucu ona göre alır, müstahak olur. İçi kâfir, dışı müslüman kıyafetli. Rusya'dan gelmiş, Türkiye'de casusluk yapacak; cübbe sarık giymiş, eline tesbih almış...
Ne olur? Kâfir yine kâfirdir!
"—Kırk yıllık Yâni, olur mu Kâni?"
Olmaz. Aksi de olmaz.

Müslümanları aldatmak için dışı müslüman gibi görünen ama içi kâfir olana münafık derler. Münafıklar ne olacak?
Münafıklar hakkında Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنْ النَّارِ (النساء: ١٤٥)

(*İnne'l-münâfikîne fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâr*) "Münâfıklar cehennemin en aşağı tabakasındadır."

Cehennemin en aşağı tabakalarına inecekler! Neden?

Dobra dobra bile kâfir olamadı da münafık kâfir olduğundan, ikiyüzlü aldatmacalı olduğundan, cehennemin en aşağı tabakasında… Çünkü daha beter!

“—Hocam, eyvah! O zaman deniliyor ki mesela yalan söylemek münafıklık alametiymiş. Sabah namazına, yatsı namazına camiye cemaate gelememek münafıklık alametiymiş. Vaad ettiği zaman vaadini tutamamak, yerine getirememek münafıklık alametiymiş. Kendisine emanet olunduğu zaman emaneti suiistimal eden, emanete hıyanet eden münafık imiş… Eyvah!”

Tabii, münafıklık kötü bir şey; iyi bir şey değil. “Bunların bir sıfatı bulunursa, demek ki münafıklıktan bir parça var! Hepsi birden bulunursa, halis münafıktır!” diyor. Münafıklıktan kurtulmak lazım. Kurtulmaya canla başla çırpınmak lazım. Oyuncak değil, sonu felaket olacak diye, kurtulmak lazım!

Ama münafıklık iki çeşittir.

1. Amelde münafıklık.

2. İtikadda münafıklık.

İtikadında münafıklık olan, kalbi kâfir olup da dışı başka olan cehenneme gider. Amelinde bozukluk olan tevbe ederse, vaziyeti düzeltirse, cehennemden kurtulabilir.

Demek ki, kâfirler cehenneme gidecek hem de ebedî!

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (البقرة:٣٩)

(*Hüm fîhâ hàlidûn*) [Onlar orada, cehennemde ebedî olarak kalacaklar.] (Bakara, 2/39)

Çıkmamacasına cehennemde yanacaklar!

Başka? Bir de günahkâr müslümanlar; zalim, fasık, hırsız, kumarcı, içkici vs. Müslümanlar. Hakikaten müslüman, belli ama kendisini günahlardan da kurtaramıyor. Onlar da cehenneme girecek, cezası kadar yanacak, cezasını çektikten sonra cehennemden çıkacaklar.

Demek ki aslında kalbinde imanı olan cehennemden çıkacak cennete varacak ama, Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

"—Ey benim ümmetim, ashabım, ey beni dinleyen mübarek mü'minler! Sakın ha cehenneme düşmemeye gayret edin! Mü'min; nasıl olsa çıkacakmış, demeyin, hafife almayın, işi ciddi tutun. Sakın ha, cehenneme düşmeyin! Çünkü cehenneme bir giren çok yanacak. Çıkış kolay değil, çabuk değil!"

Ne kadar yanacak? (*Ahkàben*)

Ahkàben ne demek? Ömürler boyu! Seksen küsur seneye bir *hukub* derler. *Ahkàben*, seksen küsur senelerce yanacak!

En aşağı üç tanesi bir araya gelirse ahkâb, iki tane olsa *hukubeyn* denir. Ahkàben, 3 kere olsa, aşağı yukarı 250 sene eder. En aşağı 250 sene yanacak. Hesap daha bitmedi. 250 sene yanacak ama, bu seneler senin bildiğin dünyanın seneleri değil. Ahiretin senesi dünyanın senesinden farklı olacak.

Ayet-i kerîmede bildiriliyor ki:

وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ (الحج:٤٧)

(*Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûn*)

“Rabbinin indinde bir gün, sizin hesap yapıp takvim tuttuğunuz hesaplamalara göre olan zamana göre bin yıl gibidir!” (Hac, 22/47)

(*Yevmen keelfi seneh*) “Bir gün, bin yıl gibidir!” Bir günü bin yıl gibi. O zaman ne oluyor? 250 sene kaç gün eder?

250 seneyi kamerî senenin günleriyle, 354 günle çarpacağız. 350 misli 250 kaç ediyorsa onu hesaplarsınız. Onu bulduktan sonra da onu binle çarpacaksınız!

O zaman bir insanın cehennemde en az yanacağı zamanı öğrenmiş olursunuz. Başınızdan takkeniz sarığınız havaya bir gider bir düşer, yüzünüz kıpkırmızı olur, ne yapacağınızı şaşırırsınız.

354 ile 250’yi çarptığın zaman 88.500 ediyor. Bir de onu binle çarpığın zaman 88.500.000 = Seksen sekiz milyon beş yüz bin yıl ediyor?

Onun için bir müslümanın münafıklık etmemek, fâsıklık fâcirlik yapmamak, cehenneme girmemek hedefini alması lazım.

“—Aman ben cehenneme düşmeyeyim. Aman ben cehenneme hiç girmeyeyim. Aman ben zerre kadar cehenneme maruz, ateşe maruz kalmayayım!” diye hayatını ona göre tanzim etmesi lazım.

Seksen sekiz milyon beş yüz bin yıl yanacak.

Müslüman olup da, en hafif olarak cehennemde kalıp çıkacak olan o kadar milyon sene yanacak.

Senin ömrün ne kadar? Kırk beş yıl.

En hafifi 88 milyon sene yanacak.

O zaman insan ne yapar? O zaman insan cehenneme düşmemek için haramlardan günahlardan çok iyi sakınır.

Çok iyi sakınmak, çekinmek, korunmak; bunun adı ne? Takvâ… Müttakî kul olmak, takvâ ehli insan olmak.

Allah takvâ ehli olanları, takvâ ehli kulları seviyor. Cehennemden, azaptan korkuyorlar, azaba girmemek düşmemek için çok dikkatli davranıyorlar. Oturuşuna dikkat ediyor, sözüne, kazancına, yediği lokmanın helâl olmasına dikkat ediyor. Sabrediyor, tahammül ediyor, yalvarıyor, yakarıyor; hacca, umreye gidiyor, ibadet ediyor, zikir yapıyor, tesbih çekiyor...

Niye bu işlere bu kadar düşüyor?

Takvâ ehli. Korkuyor:

"—Ya akıbetim kötü olursa, ya cehenneme Mevlâm beni atarsa, ya benim yaptığım kusurları affetmezse, ya beni cezaya çarparsa… Acaba affedecek mi affetmeyecek mi?" diye korkuyor.

Bu korkmayı Allah bize tavsiye ediyor. Hatırlayabileceğiniz, ezberinizde olan çok ayet-i kerîmeler var.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ، وَاتَّقُوا اللهَ إِنَّ اللهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (الحشر:١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'tteku'llàhe ve'ltenzur nefsün mâ kaddemet li-gad*) "Ey iman edenler! Allah'tan korkun, sakının. İnsan yarına buradan ne gönderdiğine, şimdiden ne hazırlayıp o tarafa sevk ettiğine baksın! (*Vetteku'llàh*) Allah'tan korkun, Allah'tan sakının, çekinin; elim azabı, ikabı vardır! (*İnna'llàhe habîrün bimâ ta'melûn.*) Allah sizin yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır. Allah her yaptığınızı biliyor. (Haşr, 59/18)

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (آلعمران:١٠٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler! (*İtteku'llàhe hakka tukàtihî*) Allah'tan hakkıyla korkun! Nasıl korkmak uygunsa, münasipse, korkmak nasıl olması gerekiyorsa o tarzda korkun!" (Âl-i İmran, 3/102)

İşin şakası yok; ciddi korkun, rol yapmıyorsunuz, tiyatro değil, oyun değil, rüya, masal değil; sonunda ceza var, cehennem var! En aşağısı 88 milyon sene yanmak olan bir azap var.

İnsan ne yapacak? İşin şakası olmadığından o zaman hakkıyla korkacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

O bakımdan, sağlam yol takvâ yoludur. Sahâbe-i kirâm çok

ağlarlardı. O kadar ağlarlardı ki gözlerinden akan yaşlar yanaklarında iz bırakırdı.

Hz. Ömer RA' gözyaşları yanaklarında iz bırakmış. Ebû Bekr-i Sıddîk çok ağlayan bir insanmış. Peygamber Efendimiz çok ağlayan bir insandı. Peygamberler çok ağlayan insanlardı. Yakub AS ağlaya ağlaya gözlerine perde düşmedi mi? Gözleri görmez olmadı mı? Çok ağladı.

Neden ağlıyorlar?

İnsan iki sebepten ağlar: Bir Allah korkusundan ağlar; bir de aşkından muhabbetinden, Allah'ı sevdiğinden ağlar. Sevgiden ağlar, korkudan ağlar.

Ağlamak güzel bir şeydir. Ağlamak güzel bir kalbin işaretidir, alâmetidir. Bunun kalbi güzel, bunun kalbi temiz, bunun hisleri doğru, bu samimi bir müslüman... Onu gösterir. Onun için Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi değmeyecek, o cehennemde yanmayacak!

Bizim ne yapmamız lazım?

Allah'tan korkup ağlamamız lazım.

"—Hocam zorla olmuyor."

Zaten zorla, ite kaka olmaz. Babası dövüyor, tokadı şamarı şaplatıyor şaplatıyor; çocuk namaz kılıyor. Olmaz, babası olmadığı zaman kılmaz. Kendinden gelecek, içinden gelecek. Kafayı ellerinin arasına alacak, kara kara düşünecek:

Ahiret var mı? Var… Hesap var mı? Var…

Her şey aynen tespit ediliyor mu?

Ediliyor. Allah'ı aldatmak mümkün değil. Melekleri yanıltmak, kayıtları yanlış yapmak, kayıtları yok etmek mümkün değil.

O halde nasıl olacak? İyi kul olacak.

En yüksek kullar, en çok dikkat eden, en ağlayan, en gözü yaşlı insanlarmış. Onların hayatlarını okuyun. Ve düşünün, düşünün...

İnsan düşünmeyince çok şeyler yapıyor. Aldırmıyor. Hayatınızı düşünün, yaptıklarınızı, cehenneme düşmemek için neler yapmak gerekiyorsa onları düşünün… Netice itibariyle cehenneme düşmeyin!

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte:

"—Şaşarım. İnsan cehennemi bilir nasıl de günah işler. Bir

insan, cennetteki mükâfatları bilir de nasıl uyur; nasıl cennetteki mükâfatları kazanmak için çalışma arzusu ile yanıp tutuşmaz!" diyor.

Tabi bunlar iman zaafıdır, bilgi zaafıdır. İmanı yok veya imanı var; "El-hamdü lillâh müslümanım. Annem çok müslümandı dedem hocaymış. Ben de müslümanım el-hamdü lillâh…" diyor ama bilgi yok! Ya bilgisizliktendir ya da imansızlıktandır. Bilgisi olmayınca bu gibi âyetleri, hadisleri insan duymadığından, (*el-câhilu cesurun*); cahil cesaretli olduğundan günahları işler.

Ama camiye gelirse, camide hoca ayetleri okursa...

"—Bizim caminin hocası çok iyi bir hoca…"

"—Ne yapıyor?"

"—Her namazdan evvel bir ayet okuyor, bir hadis okuyor."

Tamam, o cemaat o camiye gele gide, ayetleri hadisleri dinleye dinleye kalbi yumuşar. Aklına bilgiler doldukça, "Demek böyleymiş." diye kendini toparlar, sonunda iyi bir insan haline gelir.

Ya da yoğun bir şekilde bu işin içine girer, "Ben İslâm'ı tam öğreneceğim" diye kimisi küçükten öğrenir, elinin altında çantası, kâğıdı, kalemi ile hocadan hocaya gider:

"—Ben Allah rızası için dinimi öğreneceğim, hafız olacağım, hoca olacağım." diye çalışır çalışır çalışır, iyi bir bilgili insan olur.

Bilgisini de tatbik eden bir insan olur, ilmiyle amil bir hoca olur. Yaşayan; konuştuğunu, inandığını hayatında uygulayan bir müslüman olur. O zaman tamam. Cahil, bilmediği için bilmiyor, cesur oluyor ve günahları işliyor.

İşte bir bilgi:

(*İnne'r-racüle min ehli'n-nâri leyuazzamu li'n-nâr*) "Cehennem ehlinden bir adam ateşte azap görsün diye cehennem ateşi için büyütülür, muazzamlaştırılır!"

Neden? (*Li'n-nâr*) "Cehennem ateşi için!"

Allah saklasın; kibritin ateşi parmağını yakarsa veyahut tencerenin sapını sıcakken tuttu, insanın avucu yanıyor. Üstünden aşağı çaydanlık devrilse, karnından bacağına kadar yeri yanıyor. Kendisi kaynar kazana düşse, her tarafı yanıyor. Yanma yeri büyüdükçe azabı artar.

Öyle mi? Öyle! Onun için de Allah, cehennem ateşi için kâfirin, cehennemlik olan adamın vücudunu muazzamlaştırır büyütür.

Neden? Büyüklüğü nisbetinde azabı çok çekecek de ondan.

Ne kadar büyür? Misal nasıl?

(*Hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin*) "Öyle ki ağzındaki dişlerden bir tek dişi Uhud dağı kadar olur!"

Uhud dağı Medine-i Münevvere'nin kuzeydoğusunda, her tarafı düzlük, düz bir mıntıkanın ortasında yekpare, çok büyük bir dağdır.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[2]

أُحُدٌ جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ (طس. عن أنس)

RE: 18/5 (*Uhudün cebelün, yuhibbünâ ve nuhibbühû.*) "Uhud öyle bir dağdır ki, o bizi sever, biz de onu severiz."

Peygamber Efendimiz'in sevdiği bir dağmış. Ben de çok seviyorum. Haşmetli, heybetli bir görünüşü var. Dönüp baktığın zaman gözünü kaplıyor, kocaman bir dağ Uhud dağı.

Uhud dağı herkesin gözü önünde. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Cehennemlik bir adamın vücudu cehennemde büyütülür büyütülür, muazzamlaştırılır..."

Demek ki cehennemde çok yer varmış. Yer sıkıntısı yok!

"—Cehennemde bir adamın vücudu öyle büyütülür ki bir dişi Uhud dağı kadar olur."

Ağzında kaç tane dişi kalmışsa, otuz iki tane dişi otuz iki Uhud dağı kadar olur. Dişlere göre vücudun büyüklüğü ne kadarsa o vücut o kadar büyür; o kadar yerden azaba maruz olur, o kadar yerden ıstırabı çeker, o kadar yerden acı duyar.

---

[2] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.539, no:1411; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1011, no:1392; Ebû Humeyd es-Sa'dî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.42, no:3725; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.255, no:1905; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.11, no:2585; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.58, no:131; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.224, no:1037; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.308, no:889; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.90, no:6467; Ukbe ibn-i Süveyd, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.485, no:34986; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no:137; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.462, no:738.

Neden? Allah azaplandırmak istiyor da ondan. Kat kat cezalandırmak murad ettiği için büyütür, cehennem ehlini büyütür. Küçücük olsa ateş onu cürmü kadar yakacak. Büyük olunca muazzam bir şey.

"—Hocam, adam ölür?.."

Ölmeyecek! Kur'ân-ı Kerîm'de Allah bildiriyor ki ölmeyecek!

لاَ يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا (فاطر:٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû*) "Cehennemde azab görenler ölseler kurtulacaklar ama, ölmek yok ki ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefü anhüm min azâbihâ*) Azapları da hafiflemeyecek." (Fâtır, 35/36)

كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ا

(النساء:٥٦)

(*Küllemâ nadicet culûdühüm beddelnâhüm culûden gayrahâ li-yezûku'l-azâb*) "Azabı çeksinler diye, derileri yanıp katran gibi kapkara fışkırıp kömür olduktan sonra, biz onların derisini tekrar yenilettiririz, yanınca yeni deri veririz; yeniden yanar, yeni deri veriniz yeniden yanar!" (Nisâ, 4/56)

Allah azabı tekrar tekrar tattıracak. Azabı çekmeye başlayacak; "Of anam! Yandım, eyvah!.." derisi yanmaya başlayacak, feryad u figân, çığlıklar içinde derisi yandı yandı.

Bitti mi? Bitince çığlığın kesilmesi lazım. Hayır, Allah derisini yenileyecek yeniden yanacak. Neden? (*Li-yezûku'l-azâb*) "Azabı tatsınlar diye!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri mücrimlerden intikamını böyle olacak.

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ (السجدة:٢٢)

(*İnnâ mine'l-mücrimîne müntakımûn.*) "Biz Azîmüşşân

mücrimlerden böyle intikam alırız.” (Secde, 32/22)

وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَام (آل عمرن:٤)

(*Va’llàhu azîzün zü’ntikàm*) [Allah Azîz’dir, intikam sahibidir (intikam alandır).] (Âl-i İmran, 3/4)

Allah’ın intikam sıfatı da var. Allah intikam sahibidir, intikam alır. Allah’ın intikamı da lalettayin bir intikam gibi olmaz; akılların almayacağı gibi olur, akılların almayacağı kadar büyük olur. Allah-u Teàlâ cümlemizi cehennemden azad eylesin…

Peygamber Efendimiz müjdeliyor buyuruyor ki;

“—Allah-u Teàlâ Hazretleri, insanlar Arafe gününde Arafat’a çıktığı zaman cehennemi hak etmiş olan şu kadar insanı affeder. (*Küllühüm kad istevcebü’n-nâr*) Cehenneme girmeyi hak etmiş olan şu kadar insanı cehennemden azad eder.”

Nice nice insanlar azad olur.

Demek ki cehennemden kurtulmak için ilk toptan çare, benim size söyleyebileceğim ilk çare; *Estağfiru’llàh* deyip günahı bırakmaktır. “Tevbe yâ Rabbi! *Estağfiru’llàh* yâ Rabbi!” demektir.

Bugün, yeni bir senenin ilk günüdür (1 Muharrem 1417), tevbe edelim:

“*—Estağfiru’llàh el-azîm ve etûbu ileyh.*

“—Yâ Rabbi! Bilerek bilmeyerek, anlayarak anlamayarak, cahillikle cesaretle, küstahlıkla, aptallıkla, şaşkınlıkla yaptığım, işlediğim bütün hatalarıma, günahlarıma, suçlarıma pişman oldum, tevbe ettim yâ Rabbi! Bir daha işlemeyeceğim.

Yeni bir yıl başladı, bundan sonra senin iyi kulun olacağım. Ne haram yiyeceğim ne günah işleyeceğim; sen nasıl istiyorsan öyle kul olacağım yâ Rabbi! Senin yoluna gireceğim, senin kulun olacağım, sana kulluk edeceğim. Paraya kulluk etmeyeceğim, mevkiye makama, partiye kulluk etmeyeceğim; ata, ite, puta tapmayacağım; sana kulluk edeceğim! Paraya tapmayacağım, kadına tapmayacağım, kullara, şöhrete tapmayacağım; sana ibadet edeceğim yâ Rabbi! Bundan sonra söz veriyorum, senin kulun olacağım!” dememiz lazım.

İlk çare nedir? Tevbe…

Allah tevbe edenleri sever. Bu güzel bir şey.

"—Hocam, bu suç işlemiş, Allah bunu sever mi?"

Tevbe ettiği için sever. Suçluydu, suçundan döndü. Güzel, meziyettir. Hatasını anlayıp kusurundan dönmek büyük fazilet ve büyük meziyettir. Herkes dönemez. Yapma dersin, yine yapar. Yapma dersin, yapar. Dersin, yapar. Kötülüğünü görür, zararını çeker, yine yapar, sıhhatine aykırı olduğunu bilir, hastaneye düşer; yine yapar!

Geçen gün gazetede vardı. Bir artist, manken; boylu boyunca yere uzanmış. Morfin, eroin müptelasıymış, ölmüş. "Ben bundan ölürüm!" diye kendisi de söylemiş. Tamam, ölürsün, bak nasıl da biliyorsun? Şeytan gibi biliyor ama ayrılamıyor. Herkes de biliyor.

Polisler neden uyuşturucu kaçakçılarını takip ediyor? Bir uyuşturucu kaçakçısı kaç insanı mahvediyor?

Görsün işte, bir tanesi o. Uzanmış olan bir insan, uyuşturucudan öldü.

Bir afyon kaçakçısı kaç kişiyi öldürüyor?..

“—Bu afyonları satarsa, bu esrar kaçakçılığını yaparsa şu kadar para kazanacak, şöyle olacak böyle olacak…”

Bak cehennem var, görüyor musun? Cehennem var. Cehennemde senin hiç duymadığın, duymadığın için de korkmadığın, ürpermediğin türlü türlü azaplar var. Bir gece sana Allah cehennemden bir sahne gösterse feleğini şaşırırsın, yorganı yastığı parçalarsın. Senin dünyadan haberin yok, ahiretten haberin yok, onun için yapıyorsun!

Biz müslümanlar niye kimseye bize haksızlık yaptığı halde pek saldırmıyoruz, neden sabır çok oluyor?

Allah'tan korkuyoruz. Bıçak kemiğe dayanmadıkça suçluluk kesin olarak belli olmadıkça sabrediyoruz.

Kıbrıs'ta köyleri imha etmeye başlamadılar mı? Küçük çocukları kesip kesip de banyo küvetine üst üste yığmaya başlamadılar mı?..

Başladılar. Şimdi hak ettiler! Hadi bakalım, tut bakalım Mehmetçiğin önünü! Şimdi tut bakalım hadi! Şimdi tutamazsın!

Neden?

Mü'min, yaptığı işin Allah'ın rızasına uygun olduğunu bir bilsin; korku yok, tereddüt yok! Allah sevecek, zararı yok, bir bilsin; kimse tutamaz! Ne Amerika tutar ne Rusya tutar, ne AB tutar ne ABD tutar, ne başkası tutar...

Biz ne yapıyoruz?

“—Islah olurlar, yine sabredelim, anlatalım, belki düzelirler, belki tevbe ederler...” diye bekliyoruz.

Yoksa biz anarşi bilmez miyiz? Daniskasını biliriz.

Bizim aklımız yok mu, biz aptal mıyız? Biz bu tahsilleri görmedik mi? Hepsini biliriz.

PKK kadar anarşi yapmasını bilmez miyiz? Ermeniler kadar yapmasını bilmez miyiz? Dünyayı birbirine katarız. Ama diyoruz ki; “Şu adamı vuracağım ama yanında bir kişi daha yaralanırsa yazık!” diyoruz. Bin bir türlü hesap yapıyoruz filan.

Neden? Allah'tan korkuyoruz.

Allah korkusu insanı günahlardan, haksızlıklardan alıkoyar; insaflı vicdanlı bir kimse olur. Ama iş aşikâr olarak belli oldu mu; tamam, bu haksız bu haklı; o zaman kimse tutamaz!

Adam Afganistan'dan kalkıyor, Bosna'da ölümün içine savaşa gidiyor. Türkiye'den kalkıyor, Çeçenistan'a savaşa gidiyor. “Bırak

hocam, müsaade et, gideceğim.” diyor. Soruyorsun; “Anan baban var mı? Çoluk çocuğun var mı?..” Çünkü Peygamber Efendimiz sormuş, her şeyin bir usulü var, âdabı var. Ama ölmekten korkmuyor, korkmaz. Müslüman, ölmekten korkmaz!

Müslümanın ana vasfı: Bir, dünyayı sevmemesi; iki, ölümden korkmaması.

Bütün hatanın başı dünyayı sevmektir. Para, mevki, makam, eğlence, plaj, gazino, çalgı, türkü, fors vs… Bütün hataların başı hubb-u dünyâ, dünya sevgisidir.

Kâfirler karşısında hezimetin, vazifeyi yapmamanın sebebi nedir? *Kerâhiyetü'l-mevt*, ölümden korkmak!

İnsan ölümden korktu mu, hiçbir şey yapamaz. Bir insan ölümden korktu mu, gitti. Müslüman; ölümden korkmaz, dünyaya da metelik vermez. Ölmeye gayret eder:

“—Allah'ın izniyle şöyle bir münasip savaş olsa, cihad olsa da bir çarpışsam da vurulup tertemiz alnımdan uzansam yatsam…” diye rüyasına girer, “Ben şehid olacağım.” der.

Avrupalıların, hakiki müslümanlardan ödleri patlar. Onun için bütün mendeburlukları, domuzlukları, şeytanlıkları müslümanı imanından ayırmak üzerinedir. Müslüman, müslüman olmasın! Aman radikal İslâm, hakiki İslâm yerleşmesin, aman gelişmesin…

Niye? Müslümanlar ele avuca sığmaz da ondan. Çürük oldu mu ele de avuca da sığar, çuvala da, depoya da girer, istif de kabul eder, odun gibi yakabilirsin de; her şeyi yapar! Ölümden korktu mu her şey olur! Ölümden korkmadı mı kimse tutamaz.

Ne tutuyor? Takvâsı, Allah korkusu tutuyor. Allah'tan korkuyor, hesabı biliyor, ona göre hareket ediyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi cehennemden azad etsin... Cehennemi hak etmişsek bile tevbe-i nasuh ile tevbe etmek nasib etsin… Mübarek yeni kamerî senenin başında bizim içimize günahları bırakma arzusu versin… Gözyaşları içinde aşk ile şevk ile tevbe edip, bundan sonra iyi kul olarak yaşamaya muvaffak eylesin… Cenneti, rızasını kazanacak a'mâl-i sâlihâ, hayrât u hasenât yapmayı nasib etsin…

Paralarımız dinimizin yoluna feda olsun, helal olsun. Müslümanlar, fakirler için hayır yapalım, İslâm'ın gelişmesi için,

tanıtılması için canımız feda olsun. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi has müslüman olarak yaşayıp, şehid olarak ahirete göçenlerden eylesin...

b. İbadette Şuurun Önemi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[3]

إِنَّ الرَّجُلَ يَصُومُ وَيُصَلِّي وَيَحِجُّ وَيَعْتَمِرُ ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ

أُعْطِيَ بِقَدْرِ عَقْلِهِ (خط. وضعفه عن ابن عمر)

RE. 99/5 (*İnne'r-racüle yesùmu ve yüsallî ve yahuccü ve ye'temiru, feizâ kâne yevmü'l-kıyâmeti u'tıye bi-kadri aklihî.*)

Racül, "adam" demek. *Ricâl*, "adamlar" demek.

"Cehennem ehlinden bir adamın dişlerinden bir dişi Uhud dağı kadar büyük oluyor." diyor. Peki, cehennemlik bir kadının dişi böyle olmayacak mı?

Onunki de öyle olacak. Buradaki "adam" sözünden maksat, "kişi" demek. Kadın da olsa erkek de olsa hünsâ-i müşkil de olsa yine vaziyet değişmez, cehennemde azabı öyle çekecekler.

Tam kâfirse tam azap! Mü'min olup da günahkârsa, günahı kadar azap… Ama bunun asgarî azabı, azap miktarı, en aşağı yananı 88 milyon 500 bin sene!

40 yaşının ne kadar uzun zamanda geçtiğini düşün, bin senenin ne kadar uzun olduğunu, milyon senenin ne kadar büyük olduğunu düşün; 88 milyon sene cehennemde cayır cayır yanmayı düşün!

(*İnne'r-racüle*) Peygamber Efendimiz yine "adam" diyor, ama maksat "insan, herkes" demek. Adamı öne alıyor. Biz kadınlardan pek bahsetmeyiz, adap, İslâm adabı öyledir.

Neden? Hanımlar mahrem olduğundan, konuşmasını bile pek almayız. "Hanımının ismi ne?" filan dersen, adam; "Sana ne? Benim hanımımın isminden sana ne?" der.

---

[3] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.200, no:631; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.392, no:7050; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.306, no:6359.

"—Hanım nasıl?"

"—Sana ne ya! Allah Allah, nasılsa nasıl? Sen beni sor, karşında ben varım, ben senin arkadaşınım!.."

Bir evin kapısını çaldığımız zaman yan dönmek lazım veya arkamızı dönmek lazım. Neden?

Âdab, hanım çıkabilir. Hanım çıkarsa;

"—Bacım, ben falanca kimseyi arıyorum, arkadaşıyım. Evde mi?"diye sorar.

Yüzünü görmez. Zaten o kapalı çıkar ama belki ihtiyatsızlık eder diye yüzüne bile bakmayız.

Bir kadınla konuşurken, sokakta yürürken başımız önde durur.

Nakşî adabı nedir?

Nazar ber kadem. Gözü pabucunun ucuna bakacak!"

"—Ama utangaç adam ha, kız gibi adam…"

Müslüman kız gibi olur; merttir, erkektir ama kız gibi!

Neden? Çünkü takvâ ehli, cehennemden korkuyor. Yoksa her tarafa bakarsa günaha girecek, bakmaz.

Onun için kadınların adını pek anmayız. Hatta bizde çok ince edepler vardır. Ayşe, Fatma filan demeyiz. "Hanım!" diye hitap ederiz. Hanım da ya "Efendi!" der, ya da bizim köyün âdeti; "Hu" der. "Huu! Yâ hû!" İsim söylemek yok!

Niye? Edep. Bunlar, kültürün zarafetini gösteren ince ince şeylerdir.

Bu devirde kadın, kocasına ne yapıyor:

"—Ahmet, mutfaktan servis tabağını getir."

Bu Ahmet kim? Senden üç yaş büyük kocan! Koca, çok kıymetli, rütbesi yüksek. Askerliği beraber mi yaptın? Belki beraber yaptı, bilmeyiz ama olmaz! Bizde âdab öyle gelmemiş. Komşuluk âdabı, karılık kocalık âdabı… Her şey güzel!

Osmanlı'nın sünneti nasıl yaptığını minyatürde gördüm. Sünnetçi sünneti bir örtünün altında yapıyor. Göstermiyor. Minyatürde gördüm: Sünnetçi başını örtmüş, etrafta kimse bir şey görmüyor, kapalı; sünneti öyle yapıyor. Osmanlı'nın âdâbı öyle. Başka minyatürler gördüm. Bizim dedelerimiz çok enteresan insanlar...

Bizim dedelerimiz, ninelerimiz mesela namaz kıldığı şalvarına

bir defa yellenmemiş. Bir defa bile yellenmemiş.

Ne olacak?

Hayır! Namaz şalvarı ayrı, iş şalvarı ayrı. Bunların hepsi edeptir. Bizde büyüklerin çamaşırları bebelerin çamaşırıyla beraber yıkanmaz. Büyüklerin çamaşırı ayrı yıkanır, bebelerin çişlidir filan diye —açıkça ifade ediyorum, dobra dobra, kusura bakmayın— bebeklerin pantolonu, gömleği çişlidir filan diye onu ayrı yıkarlar.

Ama yıkanıyor?

Olsun, ayrı yıkanır. Bu kadar titizdir.

Bir tavuğu kestikleri zaman; getir tavuğu, ver bıçağı, *Bi'smi'llâhi allahu ekber*...

Böyle kesmezler. Bir tavuğun kesilmesine karar verildiyse gıdası belli olsun diye 10-15 gün tavuk bir yerde hapsedilir. Bizim kültürümüz bu!

Bu nedir? İslâm kültürü, takvâ kültürü! Biz öyleyiz.

Onun için Peygamber Efendimiz de diyor ki:

(*İnne'r-racüle yesûmu ve yüsallî*) "Bir kişi, herhangi bir kadın veya erkek, oruç da tutar namaz da kılar..."

Yesûmu, oruç tutmak demek. *Savm, siyâm*; "oruç".

(*Yesûmu ve yusallî*) "Oruç tutar, namaz kılar. (*Ve yahuccü ve ye'temiru*) Hacca da gider, umre de yapar. (*Feizâ kâne yevmü'l-kıyâmeh*) Kıyamet günü olduğu zaman, insanlar hesaba çekileceği zaman, (*u'tiye*) namazının, orucunun, haccının, umresinin, ibadetinin karşılığı verilir; (*bi-kadri aklihî*) aklına göre verilir."

(*Bi-kadri aklihî*) burada, "namazı kılıştaki şuuruna göre" demek. Kendisini o namaza ne kadar verdi, oruçluyken ne kadar akıllıca oruç tuttu, haccı yaparken ne kadar akıllıca haccetti...

Karısı bizim ihvandan, kocası başka tekkeden, çocuğunun birisi şu tekkeden, birkaç tanesi bizim tekkeden; haccetmişler. Adam sabredememiş, kavga etmişler, etrafı üzmüşler. Bizim İSPA şirketinin yöneticileri bana geldi, şikâyetlendi:

"—Hocam, çok üzüldük, üzgünüz."

Helalleşmişler ama helalleşmeler iş bitirmez. Hacdan gelmiş, gelirken artık günler geçtikten sonra helalleşmiş ama o da bitmiyor. Bir de gıybetler etmişler, dedikodular yapmışlar. Gıybet ettiği kimsenin hakkı geçti, o da belli değil!

Bir de hesaba itiraz etmişler:

"—Bizim paramızı geri ver!" demişler.

Şu kadara pazarlık yapılmadı mı? Şu kadarı neyle yapıldı? Niye şimdi parayı geri istiyorsun?..

İş bittikten sonra; "Parayı geriye ver bakalım!"

O kadar "Ver!" demişler ki illallah demiş, çıkartmış vermiş.

Başkasının parasıyla hac yapılır mı? Başkasının parasından "Ver Ali yüz, ver bin, ver iki yüz…" diye parayı topladım. Bununla hac olur mu? Olmaz.

Veyahut hacca gittin; "Sen ver benim paramı, sen ver benim paramı, sen ver benim paramı... Tamam, beleşten geçindik, hac yaptık, para harcamadık…"

Para cebinde, böyle hac olur mu? Olmaz.

Peygamber Efendimiz hacılığın takvâ üzere olmasını tavsiye ediyor. Ne olacak?

(*İt'âmü't-taâm*) "Ziyafet çekecek, kesenin ağzını açacak, harcayacak."

Pazarlıktan ayrı —parayı geri istemek şöyle dursun— kesenin ağzını açacak. Bazıları artan parasını bile dönüş yaparken orada dağıtırlarmış. Neden?

Ben bu parayı burada harcayacağım diye hesaplamıştım, hepsini harcayamadım, biraz arttı; niyetim bunu harcamaktı. Onu geri getirmezlermiş, dağıtırlarmış.

Kendisini hac yaptı sanıyor, belki haccı kabul değil!

Neden? İnsan başkasının razı olmadığı parasıyla hac yaparsa haccı hac olmaz, tamam olmaz ki kabul olsun. Umresi tamam olmaz ki…

Arkadaşlarını üzmeyecek, kavga etmeyecek, kimsenin hakkını üstüne geçirmeyecek. Ziyafet çekecek, selam verecek, sofra açacak. İbadet edecek, kimseyi itmeyecek, üzmeyecek, ezmeyecek, günah işlemeyecek. Hac öyle kabul olur.

Ben erkeğim, güçlüyüm, gücüm yeter. Her tavaf edişimde Hacerü'l-Esved'i öpebilirim, kalabalık da olsa öpebilirim ama yanaşmıyorum. Hacca gittim geldim, Hacerü'l-Esved'i öpmeden geldim.

Kimisi soruyormuş; hacı hanım Türkiye'ye gelmiş:

"—Hoş geldin. Nasılsın? Hacerü'l-Esved'i öptün mü?"
"—Hayır…"
"—Tüh! Hay Allah, öpmedin mi?"
"—Öpmedim."
"—Senin haccın olmadı..."

Fesubhanallah, Hacerü'l-Esved'i öpmekle haccın bir ilgisi yok. Uzaktan işaret etmekle, istilâm deniliyor, *Bi'smi'llahi allahu ekber!...* Hacerü'l-Esved kalabalık. O da öpmek yerine geçiyor. Kadınlar birbirlerine soruyorlarmış:

"—Hacerü'l-Esved'i sen öptün mü?"
"—Öpmedim."
"—Tüh! Sen hac etmedin!"

Bunun aslı yok! Böyle bir şey yok! Onun için yeni giden hacılar ne yapıyor? Erkekler üst üste binmişler, deve katarı gibi birbirlerini ıh ıh ite ite Hacerü'l-Esved'e doğru yaklaşıyorlar. Sen tavaf yapıyorsun, uzaktan görüyorsun; İslâm ordusunun düşman hududuna yaklaştığı gibi insanlar birbirinin üstünde Kâbe'nin yüksek yerine çıkmışlar adım adım, ite ite gidiyorlar.

Fesubhanallah! Tövbe tövbe tövbe, estağfirullah! Aralarında kadınlar da var.

“—Kız senin burada ne işin var?”
“—Hacerü’l-Esved’i öpeceğim.”
Hacerü’l-Esved’i öpmeye giriyor; saç bir tarafa, örtü bir tarafa, göğüs bir tarafa, kalça bir tarafa; çıkıyor nefes nefese; terler akıyor, saçlarını görüyorum, koca karı mı, genç karı mı, cadaloz mu, saçları kırlaşmış mı, kara mı, sarı mı, hepsi belli, hepsi çıkmış ortaya!..
“—El-hamdü lillah, Hacerü’l-Esved’i öptüm…”
İyi halt ettin, iyi olmayan bir halt ettin! Öyle şey olur mu?
Sen kadınsın, sen kadınlığını bilsene! Ne işin var erkeklerle yan yana, alt alta, üst üste, sıkışık; erkeğin erkekle bile doğru olmayan bir şekliyle sen orada Hacerü’l-Esved’i öptün. Bu Hacerü’l-Esved boşsa öpülür, münasipse öpülür.
Haccı ne oldu?
Allah kabul etsin, Allah ıslah etsin.

Birçok şeyler var. Konu komşuyla kavga, grup arkadaşlarıyla çekişme, firmayla kavga gürültü... Hatta haram işler, kendisinin olmayan şeyi almak vs.
Bir yere pabucunu koyuyorsun.
“—Hocam, pabucumu bulamadım.” diyor.
Pabucun nasıldı?
“—İyiydi, altı köseliydi, üstü bilmem neydi, yakışıklı bir pabuçtu. Bitti, gitti.”
Neden?
Oraya haccın kalabalığından istifade etmek için çalmak çırpmak, hacıları soymak için gelen hırsızlar var. Mısır’dan, Pakistan’dan hırsız geliyor, Türkiye’den gidiyor.
Dilenci, profesyonel, dilenciler odasından sertifikası var. Sertifikalı dilenci gidiyor.
Sertifikalı dilenci nasıl olur?
Profesyonel, bu işi çok iyi bilir. Gidersin, ciğerciden ufak bir dalak ciğer alırsın, sararsın. Üstüne de bir dalak sararsın. Dalağın bütün kırmızılığı çıkar. Ondan sonra da boynuna bağlarsın: “İşte elim, kaza yaptı.” Elin kaza yapsa üste böyle kan çıkar mı? Kırk defa onu değiştirirler. O dalağın, karaciğerin kanı. Kendisinin kanı değil.

Bizim arkadaşlardan bir tanesi;

Bu, burada halkı aldatıyor diye demiş ki: Bu sahte sakat…

İsterse hakiki sakat olsun, onlar da profesyonel. Onların reisleri, çete başkanı diyor ki:

“—Sen şuraya otur. Tamam, yerin iyi. Sen de onun üç metre gerisine git. Tamam, biraz sağa, biraz sola... Sen daha arkaya…”

Hepsini konuşlandırıyor. “Konuşlandırmak” yeni Türkçe’dir, bilmeyenler için izah edeyim; yerleştiriyor, yerine yerleştiriyor, hepsini konuşlandırıyor.

Öyle konuşlandırıyor ki hacılar Harem-i Şerîf’e gelirken nereden geçecekse, ille bir dilencinin yanından geçecek. Onun da kolu dönmüş, bacağı ensesinden geçmiş, karmakarışık... Dünyanın neresinde böyle adam varsa herhalde parayla transfer ediyorlar, onları konuşlandırıyor. Mümkün değil; sen onların arasından para vermeden hayır vermeden girip çıkamıyorsun, veriyorsun.

O da, tamam; bir hacıyı kandırsa bir riyal alsa; on hacıyı kandırsa on riyal eder, yüz hacıyı kandırsa yüz riyal eder, bir hac mevsiminde şu kadar bin riyal… Serveti cebine koyuyor, ondan sonra geri dönüyor.

Hakiki sakatsa, yüzde yüz hakiki sakatsa, o zaman komutanları alıyor, reisleri, çete başkanları alıyor. O çetenin orada o dilenciliği yapması için, ilgilileri de, onları da görmek lazım. Onlara da paraları biraz tosluyorlar. Toslamak, külhanbeyice “vermek” demek.

Böyle bilmediğiniz kelimeler olursa bana söyleyin, ben açıklayayım.

Polis müdürü, falanca filanca dilenci çetesi, mafya başkanı, sonra muavini, sonra sekreteri, ondan sonra bilmem nesi… herkes paraları alıyor.

Hacılar da;

“—Oh, el-hamdülillah, ben de hayır hasenât yaptım, nice fakirlere para verdim…” sanıyor.

Fakirin eline gitmedi ki... Onlar fakir filan değil. Hepsi senden benden zengin. Senin benim gibi kaç tanesini cebinden çıkartır. Hakiki fakiri bulmak lazım.

Onun haccı hac mı? Değil.

Ötekisinin, kusurlunun haccı hac mı? Değil.

Veyahut tamam, hac ama aklı kadar hac! Aklı ne kadarsa... Kimisinin kuş kadar aklı var, kimisinin hamam böceği kadar, kimisinin sivrisinek kadar aklı var. Sivrisinek bayağı akıllı, sivrisineği küçümsemeyelim, o çok akıllı bir mahlûk. Kimisinin fil kadar aklı var, fil çok akıllı değil!

Bir insan oruç tutar, namaz kılar, hac eder, umre yapar ama kıyamet günü mükâfat verileceği zaman, o ibadeti yapıştaki şuuru, aklı kadar kendisine sevap verilir. Motamot değil.

"—Sen İskender Paşa'da namaz kıldın mı? Tamam, bir torba sen al.

"—Sen de İskender Paşa'da namaz kıldın mı? Sana da bir torba..."

Öyle yağma yok! Bu ne kadar? Namazı kılarken şuuru ne kadar, fikri, niyeti ne; ona göre veriyor. Filanca adam ârif, kâmil, müeddep, temiz, pak; ötekisi o şuurda değil, farklı. Akıl nispetine göre değişecek!

c. İki Farklı Namaz

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[4]

اِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْطَلِقُ اِلَى الْمَسْجِدِ ، فَيُصَلِّى ، وَ صَلاَتُهُ لاَ تَعْدِلُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ ؛ وَاِنَّ الرَّجُلَ لَيَأْتِي الْمَسْجِدَ ، فَيُصَلّى ، وَصَلاَتُهُ تَعْدِلُ جَبَلَ اُحُدٍ ، اِذَا كَانَ اَحْسَنَهُمَا عَقْلاً ؛ قِيلَ: وَ كَيْفَ يَكُونُ اَحْسَنَهُمَا عَقْلاً ؟ قَالَ: أَوْرَعُهُمَا عَنْ مَحَارِمِ اللهِ ، وَأَحْرَصُهُمَا عَلٰى أَسْبَابِ الْخَيْرِ ؛ وَإِنْ كَانَ دُونَهُمَا فِي الْعَمَلِ وَالتَّطَوُّعِ (الحكيم عن أبي حميدالساعدي)

RE. 99/6 (*İnne'r-racüle leyentaliku ile'l-mescidi, feyusallî, ve*

---

[4] Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.356; Ebû Hamîd es-Sâadî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.381, no:7049; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.302, no:6348.

salâtühû lâ ta'dilü inda'llàhi cenâha baûdatin; ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide feyusallî, ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin, izâ kâne ahsenehümâ aklen; kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen? Kàle: Evraahümâ an mehârimi'llâhi, ve ahrasahümâ alâ esbâbi'l-hayr; ve in kâne dûnehümâ fi'l-'ameli ve't-tetavvu'.)

(*İnne'r-racüle leyentaliku ile'l-mescidi*) "Bir müslüman adam veya kadın, mescide gider, (*feyusallî*) ve namaz da kılar. (*Ve salâtühû lâ ta'dilü inda'llàhi cenâha baûdatin*) Ama kıldığı namaz, Allah indinde sivrisineğin kanadı kadar tutmaz, sivrisineğin kanadı kadar bir kıymet ifade etmez!"

Sivrisinek küçüktür, kanadı da inceciktir; çarşıya pazara çıkarsan kimse satın almaz:

"—Eksik olsun, zaten bütün yaz şikâyetçiyim sivrisinekten. Kanadı bana lazım değil!" der.

Adam namaz kılar da sivrisineğin kanadı kadar bile etmez. Peygamber Efendimiz; "Camiye geldi namaz kıldı ama kıldığı namaz sivrisineğin kanadı kadar bile etmez!" diyor. Uçtu gitti, sivrisinek kanadı kadar etmez!

(*Ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide*) "Yine başka bir müslüman kadın veya erkek de mescide gelir, (*feyusallî*) o da namaz kılar. (*Ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin*) Onun namazı da Uhud dağına denk

olur."

Uhud dağı Medine'deki mübarek, büyük, Peygamber Efendimiz'in sevdiği bir dağ. O da o kadar kıymetli olur. (*İzâ kâne ahsenehümâ aklen*) "Akılca birinciden daha güzel, daha iyi olmasından dolayı."

"İkincisi, akılca daha iyi ise, sevabı Uhud dağı kadar olur. Birincisinin aklı azsa, sevabı sivrisinek kanadı kadar olur."

(*Kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen*) "Denildi ki: Akılca daha iyi olması nasıl mümkün olur? Biz iki insanız. Benim akılca, sevabı çok kazanmak için nasıl olmam lazım?"

(*Kàle*) Buyurdu ki: (*Evraahümâ an mehârimi'llâh*) "Allah'ın haramlarından sakınmakta daha üstün ise, daha verâ sahibi ise!"

Camiye gelirken günaha, harama bakmadın mı; camide ezanı beklerken avluda gıybet yapmadın mı, kötü söz söylemedin mi; camiye girdiğin zaman, aman kimseyi üzmeyeyim, ezmeyeyim, hakkını çiğnemeyeyim, dedin mi? İnsanın camiye gelinceye kadar dışında, camiye geldikten sonra da içinde çeşitli davranışları var; oralarda Allah'ın haram kıldığı, sevmediği istemediği şeyleri yapmaktan en çok sakınanıysa akılca üstündür.

Camide haram iş olabilir mi?

Olur. Gıybet olursa haram olur. Kalp kırıcılık olursa, itip kakma olursa haram olur. Meselâ münakaşa, Türkiye'de pek olmuyor. Hacda, umrede yer kavgası her gün, her namazda olur. Sen orayı boş görürsün, oturmak istersin, adam da seni oturtmamak ister. Karadeniz yelkenlisi gibi bacaklarını bağdaş kurup açar, sen de dersin ki:

"—Biraz toparlan da ben de şu senin yanına oturayım, yer sıkışıklığı var."

Der ki:

"—Mescidde başka yer mi yok? Git başka yere!.."

O da ona der ki:

"—Burası babanın yeri mi?"

Hadi, neresiydi bu? Mescid-i Nebevî'ydi. Al sana bir münakaşa, sevaplar gider. Cuma günü, başka gün böyle olur.

Burada da bazen olur. Buralarda da olur. İmamın arkasında kavga çok olur. İmamın tam arkası sevabın çok olduğu yer

olduğundan, bunu bilen açıkgözler imamın arkasını elde etmek isterler. İmanın arkasını elde etmek için de hafif omuz vurmalar filan olur. Kardak çatışmaları gibi hafif itmeler kakmalar, çatışmalar itişmeler olur. Bazısı darılır üzülür, içinden buğzeder. Böyle şeyler olur. Tabi başka şeyler de olabilir. Niyeti dolayısıyla!

"Allah'ın haramlarından en çok sakınanı akılca daha üstün demektir. (*Ve ahrasehümâ alâ esbâbi'l-hayr*) Hayır çeşitlerine en çok gayreti olan akılca daha üstündür!"

"—Aman şöyle yapayım da sevabım daha çok olsun. Aman şunu da yapayım da sevabım daha çok olsun. Bir kardeşin gönlünü yapayım…"

Hemen kokusunu çıkartıyor, "Buyurun." ona veriyor ona veriyor… Allah razı olsun. Küçük bir sevap ama olsun, koku veriyor, sevap kazanıyor vs. Hayır çeşitlerine daha hırslı!

Bakıyor, kardeşinin takkesi yok, cebinden takke çıkartıyor, "Al kardeşim, tak." diyor. O da takkeli namaz kılıyor. Veyahut sonra sonunda iade ederken, "Benim sana hediyem olsun." diyor. Veya tesbihini çıkartıyor, "Buyur, senin tesbihin yanında yok galiba." diyor.

Hayır çeşitlerine daha çok gayretli olan, günah çeşitlerinden kaçmakta daha dikkatli olan akılca daha üstün demek.

"—Aa! Demek böyle. Ben de diploması daha yüksek olan üniversiteyi, liseyi bitirenler üstün sanıyordum…"

Hayır, öyle değil! İslâm'da bilgi çuvallığı kıymet ifade etmiyor. Bilgisini nasıl kullandığı önemli oluyor! Günahlardan kaçıyor mu? Kaçıyor. Kıymetli... Hayırları yapmaya gayretli mi? Koşturuyor mu? Koşturuyor. Tamam, bu akıllı…

"—Efendim bu şahıs üç tane fakülte bitirdi, hepsini yüksek derecelerle bitirdi. Süper bir adam. Amerika'da ihtisas yaptı, filanca yerde doktora yaptı, filanca yerden madalya aldı, filanca yerden şahadetname kazandı. Duvarlarda şahadetnameleri, diplomaları filan var… Ama namaz kılmaz. Bu adam akıllı mı?

Değil. Aklı olsaydı kendisini cehennemden korurdu!

Namaz kılmıyor, aklı yok; Allah'a itaat etmiyor, aklı yok; iyi müslüman değil, aklı yok veya haram yiyor, aklı yok; haramlardan, günahlardan kaçınmıyor, aklı yok...

"—Allah Gafûr'dur, Rahîm'dir; affeder."

Çokları da böyle söylüyor:

“—Hocam tamam ama Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir; affeder.”

Allah’ın Gafûrluğunu, Rahîmliğini insanları günaha teşvik etmede kullanma!

Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir ama camide gelip ağlayıp ibadetini tâatini yapıp yolunca yürüyene gafûrdur, rahîmdir. Bile bile suç işleyene cezasını da verir, Azîzün zü’ntikam’dır. Cezası da vardır. Allah’ın güzel sıfatlarını millete anlatıp anlatıp da günaha teşvik etme!

“—Yap yap yap...”

Ne olacak?

“—Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir, affeder.”

Plaja git, faizi ye, günahı işle, çalgıyı dinle, çal, oyna, zıpla, gez, dolaş… Ne olacak?

“—Allah affeder…”

Allah niye affeder, ne zaman affeder, hangi suçları affediyor, hangisini affetmiyor?.. Onları iyi bilmek lazım. Akıl budur.

Muhterem kardeşlerim!

Akıl; insanı Allah'ın rızasını kazanmaya götüren, cehennemde cayır cayır yanmaktan kurtaran, basirettir. Onu gösteremediği zaman bilgi çokluğu, diploma çokluğu, rütbe, makam çokluğu para etmez. Hiç kimsede para etmez. Zenginlik de para etmez, mevki makam da para etmez, hiçbir şey para etmez. Kişinin günahlardan sakınması lazım.

Tarif gayet güzel: (*Evraahüma an mehârimi'llâh ve ahrasehümâ alâ esbâbi'l-hayr*) "Allah'ın haramlarından en çok sakınan ve hayır çeşitlerini yapmaya da en gayretli olan; akıllı bu işte!"

Akıllı insan kimmiş: Haramlardan en çok sakınan, hayır işleri yapmaya da en çok gayretli olan!

Buna göre aklımızı ayarlayalım; işimizi buna göre tanzim edelim, hayatımızı buna göre düzenleyelim. Allah'ın yolu budur. Cennete gitmenin yolu, cehennemden kurtulmanın çaresi budur. Yoksa insan cehenneme düşer. Cehenneme düştü mü de çok cezalara uğrar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi cehennemden kurtulanlardan, cennete girenlerden eylesin... Cennet içre Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin… Cemâliyle müşerref eylesin… İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin… Ümmet-i Muhammed'e umumî olarak rahmeylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

19. 05. 1996 – İskenderpaşa Camii
(1 Muharrem 1417)

02. DERVİŞLİK VE GÜZEL AHLÂK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tàhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إنّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحسْنِ خُلُقِهِ ، دَرَجَاتِ قَائِمِ اللَّيْلِ ، صَائِمِ النَّهَارِ

(حم. ك. عن عائشة ، قال المناوى : بإسناد لا بأس به)

RE. 99/7 (*İnne'r-racüle leyüdrikü bi-husni hulükıhî, derecâti kàimi'l-leyli, sàimi'n-nehâr.*)

Sadaka rasûlü'llàh, ve nataka habîbu'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah cümlenizden razı olsun… Cümlenizi razı etsin… İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, onun ruh-u pâkine hediye olsun diye, cümle enbiyâ ve mürselîn hazretlerinin ruhlarına da hediye olsun diye; başta Peygamber SAS Efendimiz'in ashâbı ve bilhassa İstanbul'da medfun bulunan Ebû Eyyûb el-Ensârî ve sâir sahâbe-i kirâm olmak üzere cümlesinin, âlinin, ashâbının da ruhlarına hediye olsun diye;

Peygamber SAS Efendimiz'in mânevî irşad ve terbiye makamını devam ettiren, o vazifeyi sürdüren evliyâullah u mukarrabîn ve mürşidîn-i kâmilîn-i mükemmilîn, meşâyih-i vâsılînimiz, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına; hasseten Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan silsilerimiz boyunca devam edip Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar gelmiş geçmiş cümle mürşid-i kâmillerimizin, evliyâullah büyüklerimizin ruhlarına hediye olsun diye; sâir turuk-u aliye, sâdât ve meşâyihinin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri toplayan nakil ve rivayet eden câmi'lerin, râvilerin, alimlerin, muhaddislerin, evliyâullahın ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan müslüman bütün geçmişlerinin anne ve babalarının, dede ve ninelerinin, kardeş ve evlatlarının, akraba u taallukatlarının, arkadaşlarının, dostlarının, sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır hasenât sahiplerinin ve şu camiyi yaptıran İskender Paşa'nın ve bu camiyi zaman zaman tamir ve tevsi ve tecdit eylemiş olanların, hayır yapıp katkıda bulunanların; bu camiden güzeran eyleyen imamların, cemaatlerin, vaizlerin, kayyımların, caminin çevresinde medfun bulunan mevtanın ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşamakta olan müslümanların da dünyamız ahiretimiz mâmur olsun, ömrümüz Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasına uygun geçsin diye; Allah'ın tevfîkine mazhar olmamız, iki cihan saadetine ermemiz için bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım!

…………………………..

a. Güzel Ahlâkın Mükâfâtı

Okuduğumuz ve devam edeceğimiz hadîs-i şerifler Râmûzü'l-Ehàdîs isimli tekkemizde an'anevî olarak okutulan hadis kitabının, hadis koleksiyonunun —eskiden *mecmua* denilirdi— hadis mecmuasının 99. sayfasının 7. hadîs-i şerifi ve devamı olacak.

Metnini ve kaynaklarını merak edenler olursa oralardan araştırabilsinler diye bunu da söyleyerek izaha başlayalım.

Peygamber SAS Efendimiz'den Hz. Âişe-i Sıddîka Validemiz; Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kızı, Peygamber Efendimiz'in zevcelerinden Hz. Aişe Anamız RA rivayet ediyor. Hanbelî mezhebinin imamı Ahmed ibn-i Hanbel ve Hâkim *Müstedrek*'inde kaydetmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[5]

إنّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحسْنِ خُلُقِهِ ، دَرَجَاتِ قائِمِ اللَّيْلِ ، صَائِمِ النَّهَارِ

(حم. ك. عن عائشة ، قال المناوى : بإسناد لا بأس به)

RE. 99/7 (*İnne'r-racüle leyüdrikü bi-husni hulükıhî, derecâti kàimi'l-leyli, sàimi'n-nehâr*.)

(*İnne'r-racüle*) "Hiç şüphe yok ki bir kişi, bir adam…"

Adam diyor ama kişi diye tercüme etmek daha doğrudur. Kadın için de aynı şekilde geçerlidir. İnsan kadın olsun erkek olsun bu hükümler bakımından aynıdır. Bizim İslâm töresinde, örfünde, âdetinde kadınlar çok muhterem olduğundan onlar pek söze getirilmez, öne getirilmez.

Hani meselâ adama, "Hanımın nasıl?" filan dersen, "Sana ne?" der. "İsmi ne?" dersen, "Seni niye ilgilendiriyor?" der. Bizim töremizde pek sorulmaz, söylenmez. Onun için, adam deniliyor ama adamdan maksat kadın-erkek her kişi.

(*İnne'r-racüle leyüdrikü bi-hüsni hulukihî*) "Bir adam hiç şüphe yok ki muhakkak huyunun güzelliği sayesinde, (*derecâti kàimi'l-*

---

[5] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.420, no:4165; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.90, no:24639; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.128, no:199; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.237, no:7998; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.194, no:731; Hatîb-i Bağdâdî, el-*Müttefik ve'l-Müteferrik*, c.III, s.141, no:1152; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.468, no:3785; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.372, no:949; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.4, no:5147; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.290, no:6322.

leyli sàimi'n-nehâr) gece namaza kalkan insanın, gündüzleri oruç tutan insanın derecelerine erişir, ulaşır, vasıl olur!"

Bir insan, hiç şüphe yok ki, muhakkak ki güzel huyu sayesinde mutlaka geceleri namaz kılmak için kalkıp ihya eden, gündüzleri de oruç tutup sevap kazanan insanların derecesine ulaşır. Huyu güzel olunca, güzel huyu sayesinde, huyunun güzelliğiyle ulaşır.

Şimdi biz sevap kazanmak için çok fedakârlıklar yapıyoruz:

Abdest almak, namaz kılmak, uykuyu feda etmek, açlığa razı olmak, yemek yememek, hacca gitmek, malını canını ortaya koyup cihad etmek, parasını harcayıp hayır hasenat yapmak…

İslâm büyük fedakârlıklarla yürüyor; müslüman sevap kazanmak için her türlü fedakârlığı yapıyor. Tarih boyunca yapmış, Peygamber Efendimiz yapmış, sahâbe-i kirâm yapmış, iyi müslümanlar, sàlihler yapmışlar, hâlen de öyle! Sevap kazanmak kolay değil, para kazanmanın kolay olmadığı gibi sevap kazanmak da kolay değil! Çalışmak gerekiyor, masraf gerekiyor, zahmet gerekiyor, ter dökmek, fedakârlık gerekiyor.

Fedakârlık olarak ne yapıyoruz?

Saati kuruyor, geceleyin uykusunu bırakıyor, zorlana zorlana gözlerini ovuştura ovuştura bile olsa kalkıyor; abdest alıyor gece namazı kılıyor. Veyahut sabah namazları erken oluyor, zorlansa bile, gece ikide üçte yatsa bile saati kuruyor, kalkıyor, abdest alıp camiye gidiyor. Gündüz oruç tutuyor; parası var, imkânı var; yemek yemiyor. Yutkunuyor, güzel şeyleri görüyor, önünde herkes yiyor içiyor ama o sabrediyor.

Ne yapıyoruz? Fedakârlıklar yapıyoruz.

Din, zahmet çekmekteki fedakârlıklarla ölçülüyor.

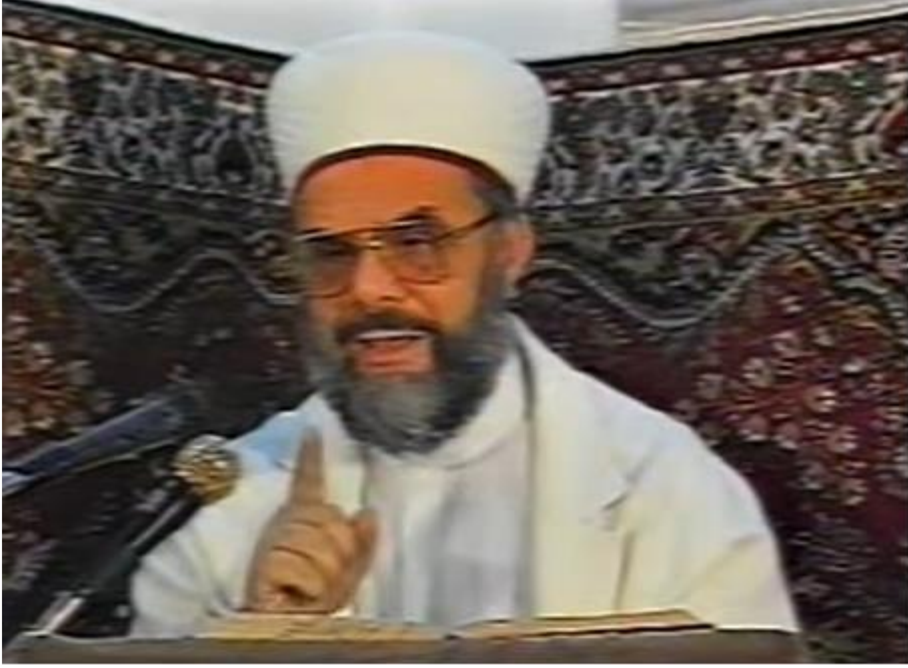
Peygamber SAS Efendimiz:[6]

أَفْضَلُ الأَعْمَالِ أَحْمَزُهَا

(*Efdalü'l-a'mâli*) "İbadetlerin efdali, yâni en faziletlisi (*ahmezühâ*) en zahmetli olanıdır." buyuruyor.

---

[6] *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.155, no:459.

Ne kadar zahmetliyse, sevabı o kadar çok oluyor.

İslâm rahatlık değil, zaten hizmet rahat değil! Halka hizmet, hakka hizmet kolay değil. Hizmet zaten zor, gayret istiyor. Yan gelip yatmak kolay, tembellik kolay, günah kolay, keyif zevk eğlence kolay ama ciddi iş yapmak zor, fedakârlık istiyor.

Fedakârlıkları yapacak insan olmazsa, dünya bozuluyor, nizâm-ı âlem ihlal oluyor, devletler çöküyor, milletler yok oluyor. Fedakârlık lazım. Fedakârlık olmadan herkes gevşek olursa; ne devlet yürüyor, ne millet yürüyor, ne ticaret yürüyor ne hizmet yürüyor… Onun için bazı insanların fedakâr olması lazım.

Bazıları diyor ki:

"—Bazıları fedakârlık yapsın hizmet etsin, ben de beleşten yaşayayım."

Nasıl istersen, keyfin bilir; herkes ettiğini bulacak! Sen sanma ki hizmet edenler, fedakârlık edenler şaşkınlığından, hesap yapmasını bilmediğinden öyle yapıyor; öyle sanma! O senden daha akıllı. O, ahiretini kurtarıyor, ebedî hayatını kurtarıyor.

Bu dünya hayatı 80-90 yıl. Devlet, insanı 65 yaşında emekli ediyor, diyor ki:

"—Yeter artık, hizmetin yeter." diyor.

Ama o bir taraftan da, "Sen artık iyi hizmet edemiyorsun!" demek.

"—Hizmetin yeter, teşekkür ederiz, ben senin paranı veririm... Şimdiye kadarki yaptığı hizmetlerden Allah razı olsun, biraz istirahat et..."

Genç arıyor, dinamik eleman arıyor. Kolay değil; 65-70-80-90... 90'ı geçti mi çok seviniyoruz, 100'ü geçti mi mücevhere bakar gibi bakıyoruz, yaşlanmış filan diyoruz. 100 yıl! Hadi daha fazla söyleyelim, 150 yıl diyelim. Ama ahiret hayatı sonsuz; rakam yok, son yok!

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (البقرة:٣٩)

(*Hüm fîhâ hàlidûn*) [Onlar orada, cehennemde ebedî olarak kalacaklar.] (Bakara, 2/39)

Cennete girenler de cennette ebedî kalacaklar, cehenneme girenler de kâfirse cehennemde ebedî kalacak.

Ebedî hayatı kurtarmak için çalışmak mı önemli iki günlük ömrü kurtarmak için çalışmak mı önemli? Elbette çok olanı kurtarmak lazım!

Ötekisi sonsuz derecede çok ama, niçin herkes onu kurtarmaya çalışmıyor?

İmanı olmadığı için! İnanmıyor, Allah ona inanç nasip etmemiş. İnanmak çok büyük bir nimet. İnsan, inandığı zaman ahireti kazanıyor, inançsız olduğu zaman ahireti kaybediyor. İsterse dünyası balla kaymakla geçsin. Ahireti gitti mi mahvoldu demektir. Onun için imanla İslâm en büyük nimettir.

Sevaplar bu kadar zor kazanılmaktayken, bu sevapların çok kolay bir yoldan kazanılması için bir başka cadde var. Bir bu kulvar, bu yol var; zahmetli, meşakkatli, uğraşmalı, didinmeli bir yol. Bir de bir başka yol var; arkadaş gel, buradan gidersen kestirme, biz onların önüne çıkarız, şuradan gidiverelim, bak şıp

diye önlerine çıkacağız, onlardan evvel varacağız.

Bu kestirme yol nedir?

Bu kestirme yol; güzel huylu olmak.

Neden?

“—Güzel huylu bir insan, sırf güzel huyu dolayısıyla geceleri uyku uyumayıp sabahlara kadar namaz kılan, gündüzleri de akşamlara kadar oruç tutan insanın derecesine mutlaka varır, muhakkak vasıl olur.” diye te’kidli, kuvvetli söylüyor Peygamber Efendimiz. “Tereddüt etme, mutlaka varır, korkma muhakkak varır.” diyor.

O zaman ne lazım?

Güzel huylu olmamız lazım, şart. Hepimizin güzel huylu olmamız lazım. Kârlı. Hem de güzel huyluluk üstelik bir de tatlı. Güzel huyluluk çok tatlı. Güzel huylu insanın kendisi için tatlı, çevresi için tatlı.

“—Allah Allah, hem herkes için tatlı, hem herkes için kolay, hem çok sevaplı; bu kestirme yoldan gidilmez mi?”

Gidilir, büyüklerimiz gitmiş.

Muhterem kardeşlerim, muhterem arkadaşlarım, ihvanım! Eskiler bu yoldan gitmiş. Bu yolu kullanmışlar. Bu kestirme yolu sen keşfetmiyorsun, çok önceden bu yoldan milyarlarca insan cennete gitmiş. Bu yol güzel ahlâk yolu! Bu yol tasavvuf yolu.

Adam neden derviş oluyor?

Nefsini terbiye etmek için! Nefsinin kötü huylarını temizleyecek, terbiye edecek; kötü huylarını atacak, insan-ı kâmil, kâmil insan, olgun bir insan, güzel huylu bir insan olacak. Olmak için çalışmışlar.

Bu yeni keşfedilen bir şey değil, eskiden beri olan bir şey. Peygamber Efendimiz çok güzel huyluymuş. Sahâbe-i kirâm çok güzel huyluymuş. Sûfîler çok güzel huyluymuş, àbidler, zâhidler çok güzel huyluymuş. Bu yolu kullanmışlar.

Bu yolu unutan bizim asrımız! Bizim nesillerimiz bu yolu unutmuş. Bunlar güzel huyu unutmuşlar, şimdi yeniden keşfetmiş gibi oluyoruz.

“—Yapma ya! Allah Allah, demek güzel huyluluk çok kestirmeymiş, çok kârlıymış...” diye şimdi hayret ediyoruz.

Eskiler hayatını buna göre tanzim ediyordu, her davranışını

buna göre tanzim ediyordu.

İki kişi 60-70 yıl karı koca yaşamışlar da hanımı:

“—Bir defacık bile birbirimizi incitmedik. Hiç incitmedik, rahmetli çok kibardı. ‘Hanımefendiciğim’ diye konuşurdu. Bir sözümü iki etmezdi.” diyor.

Hanım da; “Efendi Hazretleri” der, o da ona hürmet ederdi, ediyordu. Karşılıklı bir hürmet, çok tatlı bir hayat… Eskiler bunları ailesinde tahakkuk ettiriyordu, mahallesinde tahakkuk ettiriyordu, iş yerinde, toplumda tahakkuk ettiriyordu. Her işi güzel ahlâklıydı.

Fatih Sultan Mehmed, bugünlerin en çok konuştuğumuz mübarek şahsiyeti, İstanbul’u almadan önce Edirne’de tebdîl-i kıyafet eylemiş çarşıyı pazarı dolaşıyor. Bir dükkâna gitmiş;

“—Yarım okka peynir ver!” demiş.

Adam peyniri tartarken bakmış tartısı doğru mu, güzel mi tartıyor? Peynirin tadına bakmış peynir hileli mi, tam yağlı mı yarım yağlı mı, bozuk mu temiz mi?.. Her şeyi güzel! Kusur bulamamış. Tebdîl-i kıyafet, dükkâncı onun padişah olduğunu bilmiyor.

Tebdîl-i kıyafet etmek ne demek? Kıyafeti değiştirmek demek. Belki eski bir elbise giydi, belki külahını kavuğunu değiştirdi; adam tanıyamıyor.

Güzelce, her şeyini beğenmiş. Teftiş, kusurunu bulsa cezalandırır:

“—Ben padişahım, yakalayın şunu. Atın zindana! Hile yaptı, tartıyı eksik tarttı... Sattığı mal bozuk, hileli… Dükkân pis…” der.

Belediye zabıtası var ya onun gibi iş yapıyor. “Benim memurlarım bu işleri takip ediyorlar ama bir de ben iyi takip edip etmediklerini anlayayım!” diye.

Her şey iyi, güzel.

“—Pekiyi, bir okka da şundan ver.” demiş.

Meselâ, un veya pirinç vermesini istemiş.

Adam şöyle geriye çekilmiş, karşısındakinin kim olduğunu bilmiyor. Demiş ki:

“—Mübarek, sen sabahleyin dükkânıma geldin, benimle alışveriş yaptın, ben siftah yaptım. Allah senden razı olsun. Karşı

komşum siftah yapmadı. Zahmet olmazsa rica etsem bu ikinci malı da oradan alsan da o da siftah etse, o kardeşim de siftah etmiş olsa, ne dersin?"

"—Pekiyi, olur. Allah senden razı olsun." demiş.

O huyunu da beğenmiş.

Karşıya gitmiş, onu almış. Oradan da bir başka bir şey istemiş. O da:

"—Çok teşekkür ederim. Bende o maldan var ama ben şimdi sen benimle alışveriş yaptığın için siftah yaptım. Şu kardeşimin dükkânına daha hiç kimse girmedi, şu karşı komşudan alsan..." demiş, o da başkasına göndermiş.

Bu nedir? Bunlar ticaret ahlâkının sahneleridir. Tartıyı güzel tartıyor, malı temiz satıyor, dükkânı temiz, komşusunu seviyor, komşusuyla rekabeti yok, düşmanlığı yok, çatışması çekişmesi yok... Güzel huy.

Fatih Sultan cennetmekân demiş ki:

"—Ben böyle temiz bir milletle İstanbul'u değil, dünyayı alırım!"

Muhterem kardeşlerim!

Ahlâk, ticarî ahlâk güzel. Böyle bir milletle dünyayı bugün de alırız. Böyle ahlâka sahip bir millet, bir topluluk olalım; dünyanın fethi zor değil, dünyayı alırız.

Muhterem kardeşlerim! Çünkü artık hudutlar serbest.

Amerika'ya gidebilir misin? Gidersin.

Almanya'ya? Zaten gitmiş bir sürü arkadaşımız var.

Fransa'ya?

Brigitte Bardot üzülüyor, bugün gazeteler yazıyor:

"—Fransa müslüman doluyor, köylere bile camiler yapılıyor, kiliseler kapanıyor." diye üzülmüş.

Neden? Bir İslâmlaşma var. Müslümanlar her yere gidebiliyor.

Biz dünyayı fethederiz. Kılıçla değil; ahlâkla, imanla fethederiz! Zaten Peygamber Efendimiz buyurmadı mı:

"—Roma da fetholunacak!"

Ama kılıçla değil! İstanbul kılıçla fetholdu ama Roma *Lâ ilâhe illa'llah* diye diye fetholacak. Papa, papazlar, Romalılar, İtalyanlar müslüman olacak. İslâm'ın güzelliğini, kendi yollarının yanlışlığını, puta tapmanın yanlış olduğunu, kula tapmanın şirk olduğunu, Hz. İsa'nın Allah'ın kulu olduğunu anlayacaklar! Put kırılacak, domuz

eti yenmeyecek. Bu dünya güzel ahlâkla öyle günler görecek.

b. Her Hak Sahibine Hakkını Ver!

Muhterem kardeşlerim!

Ahlâk dediğimiz şey insanın toplu yaşamasından ortaya çıkan bir manzaradır. İnsan tek başına olsa, kime karşı ne muamele yapacak da ahlâkı belli olacak. İnsanın güzel ahlâkı başka insanlarla olan muamelesinde belli olur.

Gerçi insanın kendi nefsiyle de işlerinde ahlâk vardır. Kendi nefsiyle muamelesinde de ahlâk olacak. Tek başına olsan bile Robinson Crusoe gibi gemin batsa, uçak düşse de bir adada tek başına yaşasan bile, orada da tek başına kendine karşı sorumlulukların var. Nefsine karşı davranışının İslâm'ın istediği kaidelere uygun olması lazım.

Mesela nefsini yıpratamazsın, vücudunu yıpratmaya hakkın yok!

"—Hocam, millet yıpratıyor..."

Nefsine haksızlık ediyor, nefsine, bedenine zulmediyor, emanete hıyanet ediyor; ahirette cezasını çekecek. Sigara içiyor, ciğerlerine zulmediyor. İçki içiyor, midesine zulmediyor. Esrar kullanıyor, aklına zulmediyor. İyş u nûş u işretle ömür geçiriyor, bedenine tüm zulmediyor. Gençliğine zulmediyor. Gücüne, kuvvetine, taravetine zulmediyor. İnsan kendine de zulmetmeyecek.

Kendine zulmetmeyecek, nefsinin hakkını verecek!

Peygamber SAS Efendimiz Ebü'd-Derdâ RA'a hitaben şöyle buyurdu:[7]

يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ ! إِنَّ لِجَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلِأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلِرَبِّكَ

عَلَيْكَ حَقًّا ؛ وَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ ! صُمْ وَ أَفْطِرْ ، وَقُمْ وَنَمْ ، وَائْتِ

---

7 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.112, no:285; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.275, no:8128; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.176, no:20; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVII, s.116; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.188; Ebû Cuhayfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.45, no:5403; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.27, no:25480.

أَهْلَكَ (حل. عن أبي جحيفة)

RE. 492/10 (*Yâ ebe'd-derdâ*!) "Ey Ebü'd-Derdâ! (*İnne li-cesedike aleyke hakkan*) Hiç şüphe yok ki bedeninin, vücudunun senin üzerinde hakkı vardır. Bu hakkı bu vücuduna vermezsen, bu elin, bu ayağın, bu vücudun senden davacı olur."

(*Ve li-ehlike aleyke hakkan*) "Aile efradının, zevcenin ve çoluk çocuğunun senin üzerinde hakkı vardır."

(*Ve li-rabbike aleyke hakkan*) "Rabbinin senin üzerinde hakkı vardır." Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne karşı görevler var.

(*Ve a'ti külle zî hakkın hakkahû*) "O halde, her hak sahibine hakkını ver!"

Senin sende hakkın var. Sen aklını kullanarak yaşıyorsun hayatını sürdürüyorsun; kendine karşı vazifelerin var.

Vazifelerin nedir?

Bu vücudu iyi kullanmak. Uyku zamanında uyku, ezan okunduğu zaman namaz, yemek zamanında yemek…

Aşırı yemek de doğru değil. O da sıhhate zararlı. Peygamber Efendimiz onu da sınırlamış. Aşırı yersen hasta oluyorsun, o zaman da hıyanet etmiş oluyorsun. Aşırı da yeme, az da yeme, eksik de bırakma, fazla da bırakma… Sigara da içme, öteki mükeyyefâtı da kullanma, içki de içme; vücudun sıhhatli olsun.

70 yaşında, 90 yaşında adam; çakı gibi. "İhtiyar delikanlı" diyorlar, aslan gibi. Bakıyorsun; resmî geçitlerde filan ak sakallı, madalyası var, adam yürürken yer titriyor.

Neden? Bu hacı amca, bu sakallı, gazi amca içki içmedi, sigara içmedi, günah işlemedi, zina etmedi. Gençliğini orada burada harcamadı, vücudunu iyi kullandı. Çakı gibi, çelik gibi.

İşte bu, insanın kendine karşı sorumluluğu. Ahlâkın ilk dairesi; insanın kendi kendine adaletli, ahlâklı, dürüst, haklı davranması, zulmetmemesi.

Vücudumuza karşı görevler var. Doktor kardeşlere diyorum ki:

"—Kitap yazın, bu bizim cemaatimiz vücudun nasıl sıhhatli

kullanılması gerektiğini öğrensin!”

El kitabı; şimdi size vücudun kullanma talimatnamesini çıkartıyoruz: Bu vücudunu böyle kullanacaksın, şöyle kullanırsan olmaz!”

Biz bir çamaşır makinesi aldık, fişe bir soktuk; makineden ne sesler çıktı, dangır dungur tangur tungur. Talimatnamesini okumamışız, onun bir yerinde bir şey varmış, o dışarı çıkacakmış, ondan sonra çalıştırılacakmış. Talimatnameyi okusaydık o tangırtı tungurtu olmayacaktı. Ödümüz patladı, makine yerinden hopluyor. Zarar vermeden işi rayına oturttuk.

Her şeyin talimatnamesi var. Talimatname ne demek?

“—Şunu şöyle yapacaksın, dikkat et!” diye öğüt demek.

Talim ne demek? Öğretmek demek.

Talimatname ne demek? Bunu böyle kullanman lazım, diye öğretilmesi. Vücudun da talimatnamesi var. Başka tekkelerde bunları göremezsiniz.

Bir kitap çıkartmıştık, bir kitap çıkarttık, neydi?

Bosna, Hersek, Çeçenistan gibi harp darp olursa bomba vs. olursa birisi yaralanırsa, trafik kazası olursa nasıl ilkyardım nasıl olacak? Savunmamızı, ilkyardımımızı öğretmek için iki parmak kalınlığı kitap çıkarttık: *Savaş ve İlkyardım*.

Neden? Önemli… Ya harp olursa… Yunanistan kurcalaya kurcalaya Kardak Kayalıkları bilmem ne derken bir harp patlarsa ne yapacağız?

Çarpışacağız, ne yapalım? Severek, bir gül bahçesine girercesine… Bizim ölümden korkumuz yok! Allah verdiği hayatı yazmış, ne kadar yaşayacaksak o kadar yaşayacağız. Ölüm bize vız gelir. Biz Allah yolunda ölmeyi en büyük nimet biliriz. Bizim karşımızda kimse duramaz. Ne Yunan durur ne başkası, hiç kimse duramaz ama biz sağlam müslüman olsak!

Savaş ve İlkyardım kitabı gibi bir de sıhhatli yaşamak için kitap çıkartıyoruz. O da kendimize karşı ahlâkî vazifelerimiz.

Muhterem kardeşlerim!

İkincisi: Ailemiz. Biz aileyiz ya… Sen çocuksan anan babanla bir ailesin. Evliysen işte o senin toplumun, en küçük sosyal grup, içtimaî topluluk aile. Karın var, yeni evlendiniz; sadece karın var,

çoluk çocuğunuz da var, ya da sen kendin çocuksun, annenin babanın yanındasın, değil mi? Bir aile var, aile fertlerinin birbirlerine karşı da ahlâkî vazifeleri var.

“—Ben kuvvetliyim, çok kuvvetliyim, pazım kuvvetli; bir tane patlattım mı dokuz takla attırırım...”

Patlatırsın ama Allah da sana dokuz takla attırır.

Allah zalimleri seviyor mu? Sevmiyor. O halde sen kuvvetli olsan bile kuvvetsize zulüm yapamazsın.

Neden? Sen mü’minsin, müslümansın; Allah’a inanıyorsun, Allah’ın seni gördüğünü biliyorsun. Hanımına zulmetmeyeceksin, hanımına haksızlık yapmayacaksın. Söylediğin sözü ölçeceksin. Hanımın senden davacı olmayacak.

Senin iyi Müslümanlığının ölçülerinden bir tanesi ne?

Hanım iyi bir Müslümansa, senden davacı olmayacak:

“—Yok, benim efendi iyidir, Allah razı olsun memnunum.” diyecek. Öyle demiyorsa, notun kırıktır.

Niye “İyi müslümansa…” diyorum?

Cadaloz müslüman değilse tabii. O zaman müslümanı sevmiyor:

“—Aman bu sakallı, camiye gidiyor, beni şuraya götürmüyor, buraya götürmüyor…” diyor.

Bu hacı amca veya bu kardeşimiz böyle bir kadınla niye evlendi? İşte bu evlilikler gençlik yaşlarında oluyor. O zaman camiye gelmeyen bir insan oluyor, bilmiyor. Okulda tanışıyorlar, iş yerinde tanışıyorlar:

“—Benimle evlenir misin?” diyor.

O ona karşı alakalı, bu buna karşı alakalı; evleniyorlar... İlk günler iyi, bal ayı, bal kaymak… Bal ayı bitti mi sonra ne başlıyor?

İnsanlar güzel huyluysa geçim güzel devam ediyor; kötü huyluysa dırdır başlıyor, huzursuzluk, kavga, inat başlıyor.

Kadın diyor ki:

“—Sen bana karışamazsın!”

“—Niye karışamayacakmışım? Ben senin kocanım. Nikâh memuru ne demişti?..”

Bırak nikâh memurunu, Kur’ân-ı Kerîm’de Allah ne diyor?

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ (النساء: ٣٤)

(*Er-ricâlü kavvâmûne ale'n-nisâ'*) "Nikâhta, evlilikte erkekler kadınların âmiridir, yöneticisidir ve mes'uludür." (Nisâ, 4/34)

Erkekler kadınların üzerine nezaretçidir, hâkimdir, kaimdir.

Ailenin reisi erkek; medenî kanunda da öyle, belediye nikâhı kıyılırken o da öyle söylüyor. Ailenin reisi erkektir.

Kadın dinlemiyor:

"—Ben öyle şeyi tanımam." diyor. "Şimdi feminizm akımları var, ben de, pantolon giyerim, ben de blucin giyerim, unisex aynı şekilde giyiniriz, benim ondan aşağı kalır neyim var?.." diyor. "Ben de şöyle yaparım, ben de böyle yaparım.." akımlar vs.

İslâm böyle değil. İslâm'da evin reisi erkek.

Ne diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri:

قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَاراً وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةَ (التحريم:٦)

(*Kù enfüseküm ve ehlîküm nâren vekùduhe'n-nâsü ve'l-hicâretü)* "Kendinizi ve aile efradınızı, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyun!" (Tahrim, 66/6)

Seni ve çoluk çocuğunu korumak, yedirmek içirmek, barındırmak dünya ve ahiretine zarar gelmemesine nezaret etmek kocanın vazifesi. İslâm böyle diyor. Doğru, doğru olan bu!

Neden? Erkek güçlüdür, koruyacak yapacak. Erkek dışarıda dayanabilir, kadın dayanamaz. Kadın güzelse dışarı çıkınca üç tanesi yolunu keserler laf atarlar. Kadın dışarıda serbest gezemez, gece gece sokağa çıkamaz, tenha sokaklardan gidemez. Erkek gider.

Demek ki bu işin erkeğin vazifesi olması doğru! Kadın onu dinlemiyor. İslâm'ı bilmiyor, dinlemiyor. O zaman kendisi günaha girer.

Eğer kadın müslüman da namazında niyazında, itaatli, ibadetli bir kadın da kocasından şikâyetçi ise, kocanın notu düşer, dervişin notu düşer. Notu gitti.

Neden? Hayat arkadaşı, onun her şeyini en iyi bilen arkadaşı ondan yaka silkiyor, memnun değil. Notu düşer.

"—Notu düşsün, ne olacak?.."

Notun düşmesi mâneviyat bakımındandır, tehlike demektir. Yarın Allah'ın huzurunda kötü bir durumda kalacak demektir.

Neden? Kadın davacı olursa Allah ötekisinin yaptığı haksızlıkların hesabını sorup cezasını verecektir de ondan!

Muhterem kardeşlerim!

Bu bakımdan, ben başka yerlerde görülmeyen bir sıklıkla ve ısrarla söylüyorum; kadınlarınızı ezmeyin! Güçlüsünüz diye, kazaksınız diye kadınlarınızı ezmeyin. Kadınlarınızın gönlünü alın, kadınlarınız sizden şikâyetçi olmasın.

Ben bir hafız kadına; "Efendin iyi…" filan dedim. Güldü, "Ah hocam, ah…" dedi, başka bir şey demedi.

"—Neler çektiğimi bir ben bilirim bir Allah bilir!" demek istedi. Konuşmadı tabi, kocasını çekiştirsin mi, çekiştirmedi ama neler çektiğimi ben bilirim dedi.

Öyle olmasın, aksi de olmasın:

"—Karım benim sözümü hiç dinlemez, istediği yere gider. İstediği masrafı yapar, fatura eve gelir ben de karımın paralarını ödeyeceğim diye canım çıkar."

Böyle kadınlık olmaz. İslâm'da kadın kocasının izni olmadan malını çarçur edemez, parasını harcayamaz. Hakkı yok. Görevi korumak. Efendi alacak. İzin verirse olacak, öyle şey yok. Tabi kadının yemesi içmesi, barındırması, geçimi erkeğin üzerine. Kadın kendi bildiğine sokağa çıkamaz.

Kocasının izni olmadan sokağa çıkan bir kadın, evine dönünceye kadar Allah, melekler, mahlûkat ona lanet eder! Evine dönünceye kadar! Kadınlar bunu bilsin.

Neden? Kadının namusu korunacak. Öyle şey olur mu?!.. Kocasının evinden başka bir evde soyunan bir kadının üstüne lanet yağar.

Üstüne güzel koku sürünüp dışarı çıkan bir kadının, kokusunu başka erkeklerin duyduğu bir kadının üstüne lanet yağar, melekler lanet ederler! Bunu kadınlar bilecek. Eski kadınlar bilirdi.

O zaman İslâm'da kadınlar esir mi?

Hayır, erkekler esir. Erkekler hizmetçi, erkekler kadının hizmetçisi. Kadınlar hanımefendi; evinde hanım hanım oturacak,

sokakta lıngır lıngır, tangur tungur, tıkır tıkır, pıtır pıtır gezmeyecek. Anlaşmalı. İslâm kimseye zulmetme hakkı vermiyor, kimsenin de hakkını çiğnettirmiyor. Kadın kocasına saygılı olacak, erkek de karısına sevgili, saygılı, adaletli olacak.

Böyle olmuyor, şikâyetler var. O zaman kusur var. Tarafların İslâmlığında kusur var. Şikâyet varsa, kırmızı ışık yanmış demektir. Şikâyet var, kadın kocasını şikâyet ediyor, kırmızı ışık yanmış. İş ilâhî mahkemeye gidecek duruma gelmiş.

"—Acaba ben hakikaten kusurlu muyum?" diye adam kendisini ölçecek.

Koca, karısından şikâyet ediyor:

"—Bizim karı, cadaloz söz dinlemez."

Ne yapar?

"—İstediği zaman bir yere gider, nereye gittiğini söylemez. Akşam gelir. Dün akşam eve gelmedi."

Öyle şey olmaz! Kadın da erkeğin sözünü dinleyecek:

"—Kısa kolla balkona çıkma!" derim çıkar. "Başını ört." derim örtmez.

Olmaz! Çünkü bunları Allah emrediyor, kocası sadece uygulamasını söylüyor. Emreden dinimiz. Binâen aleyh kadın da kusurlu olabilir. Kadın kusurluysa dinin emrettiği noktaya, hizaya gelsin. Hizaya gel derler ya, aşırıysa o hizaya gelsin.

Erkek zalimse, erkek zulmü bıraksın, o hizaya gelsin! Melek gibi kadın, sesi çıkmıyor. Bazıları hakkını savunamazlar. Bazısı savunulacak hakkı olduğunu da bilmez, İslâmî bakımından haklı olduğunu da bilmez. Ötekisi de ezer de ezer. Döver, fena halde döver. Kadın dövülür mü? Dövülmez.

Benim hiç unutamadığım bir şikâyet kâğıdı... Buraya gelen kadınlardan; müslüman, mütedeyyin, namazlı niyazlı kadın:

"—Hocam, kocam sinirlidir, beni dövdü mü duvarlar kan içinde kalır!"

Şu manzarayı düşünün bir: Karısının kafasını alırmış güp güp duvarlara vururmuş, duvarlar kan içinde kalırmış. Böyle kocalık olur mu ya? Böyle Müslümanlık olur mu? Bunu söylemek lazım değil mi, bunu söylememiz yanlış mı? Böyle Müslümanlık olmaz!

Güzel huyun birinci kademesi: İnsanın kendisine, vücuduna,

nefsine, kendisine karşı ahlâkî görevleri kaideleri var. Ondan sonra aile içinde görevleri var. Ondan sonra cemiyet içinde, cemaat içinde, millet, devlet, ümmet içinde görevleri var.

Şimdi devlet laçka olmuş, herkes rüşvet alıyor. Var gücümüzle hepimiz mücadele edeceğiz. Ne rüşvet vereceğiz ne alacağız ne aldıracağız! Millet;

"—Devlet malı deniz, yemeyen domuz." diyor.

Ye babam ye... Bugünkü gazetelerde var:

"—Hayalî ihracat yeniden hortladı!"

Bu sahtekârlığı yapanlar bavul ticaretine sahte faturalar keserek devletten şu kadar trilyon para tırtıklamış. Hazinede dula, yetime hizmete ayrılması gereken paralarını almışlar. Haram, günah! Tüyü bitmedik yetimin hakkını alıyor, utanmıyor. Utanmaz; imanı yok, insafı yok, vicdanı yok!

Ama buna da bunu yaptırtmamak bizim vazifemiz, senin ve benim vazifem. Sen ve ben ve toplumun öteki fertleri rüşveti engelleyecek, hırsızlığı engelleyecek, yalanı, yalan şahitliği engelleyecek... Her türlü haksızlığı engelleyecek!

Biz Mekke'de, "Burası Mekke, bizim mukaddes şehrimiz." diye yere kâğıt parçası atmıyoruz. Benim kardeşlerim, ihvanımız orada yerde çöp gördü mü çöpçü gibi kâğıt toplayıp çöpe koyuyor.

Neden? Bu bizim şehrimiz. Tertemiz olması lazım diye!

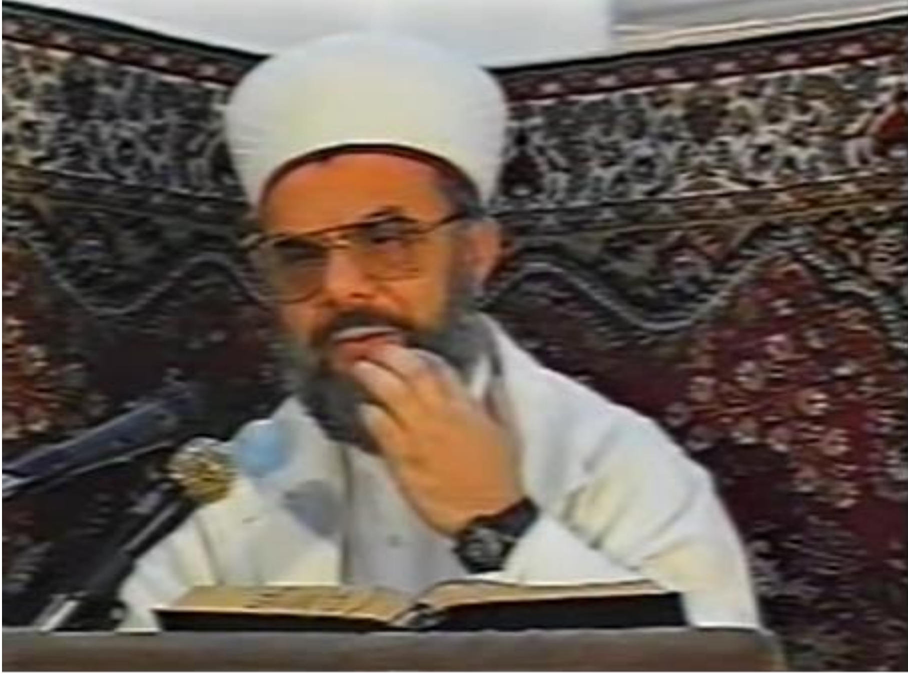
Burası da bizim şehrimiz. Müslümanın yaşadığı bir şehirde pislik olmaması, çöpçüye lüzum olmaması lazım. Neden?

Müslüman çöp yapmaz ki! Çöpçü var, yine de çöpten geçilmiyor. Çöpler köşe başlarında; bir de geliyorlar içinden kâğıtları vs. alacağız diye paketleri açıyorlar, yeniden bir çöp yapıyorlar. Belediyenin onlara da müsaade etmemesi lazım, cezalandırması, yakalattırması lazım! Pislik üstüne pislik. Kapatılmış, pislik yayılıyor. Bunların hiçbirisinin olmaması lazım.

Müslümanın her şeyi temizdir. Yataktan kalktı mı yatağı temiz olacak. Askerde yatak yaptırmayı öğretmiyorlar mı? Öğretiyorlar.

Müslümanın her şeyi temiz olacak; bedeni temiz olacak, vücudu temiz olacak, her işi temiz olacak.

Bir vazifemiz içtimaî vazifeler.

Yanımızda hırsızlık yapılıyor, ses yok; aldatmaca oluyor, ses yok. Tüccar adam, oğlunu ilâhiyat fakültesine göndermiş. Benim talebem; namazlı, falanca adama da mensup derviş, dükkânına gelen birisine diyor ki:

“—Ben şimdi sana birisini getireceğim. Kötü malı iyi göster, iyi malı kötü göster, fiyatları şöyle söyle, sonra bölüşelim.”

“—Tamam.” diyor.

Adam gelecek;

“—Şu kaça?”

“—Elliye...”

Hâlbuki o yirmi beşe.

“—Bu kaça?..”

Yüksek fiyatla söyleyecek, bu yanındaki de:

“—Tamam, bu daha iyi.” diyecek.

Bizim ilâhiyatlının babasıyla önceden anlaşıyor. Sonra ikisi, malı alacak adamı kandıracaklar, haksız kazancı bölüşecekler. Haram bu, haram!

İnsanın falanca efendiye mensup olması onu kurtarmaz! Oğlunu ilâhiyata göndermesi kurtarmaz! Böyle ticaret olmaz, müslüman böyle iş yapmaz! Ama yapılıyor. Bunu da yaptırtmamak lazım. Yaptırtmamak da bir vazife; yapmamak bir vazife, yaptırtmamak bir vazife.

c. Tasavvuf Güzel Huy Demektir

Demek ki, kendimize karşı ahlâkî görevler görevlerimiz var. Ailemize karşı görevlerimiz, çoluk çocuğumuza karşı görevlerimiz, komşularımıza karşı, cemaatimize karşı görevlerimiz var, müslümanlara karşı görevlerimiz var… Bütün bunların yerine getirilmesi güzel yapılması, güzel ahlâk!

İnsan güzel ahlâklı oldu mu, geceleri sabahlara kadar ibadet eden gündüzleri akşamlara kadar oruç tutan insanların derecesine ulaşır, o kadar yüksek seviye kazanır, o kadar çok sevap kazanır.

Muhterem kardeşlerim! Güzel huylu olacağız, kestirme yol bu… İyi derviş olacağız, tasavvuf bu…

Tasavvuf, güzel huy demektir.

Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır;
Gül-i gülzâr olup hâr olmamaktır.

Tasavvuf dost olmaktır ama kimsenin sırtından beleşten geçinmemek yoludur, yük olmamak yoludur. Mutasavvıf kazanır, başkasına yedirir. Başkasının kesesinden beleşten yemez.

(*Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır*) Bâr, "yük" demek. Yâr olacak, bâr olmayacak, yük olmayacak.

(*Gül-i gülzâr olup hâr olmamaktır*) Gül bahçesinin gülü olacak ama diken olmayacak. Yanına yanaşıyorsun; Uff... Elime diken battı, gülün dikeni battı. Tasavvuf gül olmaktır ama diken olmamaktır.

Ne demek? Dervişin yanına birisi geldiği zaman ondan incinmemesi demek. Senin yanına gelen senden inciniyor mu, komşun senden inciniyor mu, arkadaşın, yol arkadaşın senden inciniyor mu, hayat arkadaşın vs. senden inciniyor mu? Demek ki senin dikenlerin var.

Tasavvuf gül olmaktır, diken olmak değil!

Millet bunları bilmiyor veya biliyor da yapamıyor. Bir de o var, bilip de yapamamak da var ama çoğu da İslâm'ın böyle olduğunu bilmiyor, dervişliğin bu olduğunu da çoğu bilmiyor.

Sanıyor ki dervişlik cübbe giymektir, sırtına cübbeyi giyiyor. Sanıyor ki dervişlik sarık sarmaktır, sarığı da sarıyor. Sanıyor ki dervişlik tesbih çekmektir, tesbihi de eline alıyor; huyları kötü! Olmaz. Huy güzel olacak.

Dervişlik, asıl huy güzelliği demek.

Bir adama cübbe giydirirsen cübbeli olur, cübbeyi çıkartırsan cübbesiz olur. Fazileti elbisesine mi bağlı? Hayır. Fazileti içine, kalbine bağlı. Ahlâkı güzel oldu mu iyi insandır; ne giyerse giysin, ister çul giysin, ister aba giysin, ister çuval bürünsün.

Yere düşmekle cevher, sâkıt olmaz kadr ü kıymetten.

Mücevher çamura düştü diye kıymeti düşer mi?

Elmas yüzüğü yere düşmüş, elmas yüzük çamurlandı. Kıymeti düştü mü? Yere düşmekle cevher değerini kaybetmez. Kıymeti düşmez, gene o cevherdir.

Çul da giyse, aba da giyse, tıraş olsa da, olmasa da aynı…

Hacca gidiyorsun; adam altına bir örtü sarılmış, bir omuzuna örtü almış, iki örtü, baş açık, yalınayak. Bu mebus mu, bakan mı, kim bu? Esnaf mı tüccar mı, müdür mü belli değil.

Biz tavaf ediyoruz. Baktım önümde bizim bakanlardan birisi, tavaf ediyor.

"—*Selâmün aleyküm!*" dedi.

Baktım önünde bir bakan daha, o da musafaha etti. Bu taraftan birisi eğildi bize sarıldı. Âşina bir sima ama kim olduğunu bilemedim, arkadaşlara sordum. Bu da filanca mebus, dediler. Mâşaallah biraz ileri gittik; bir başka mebus, hanımını önüne katmış tavaf ediyor. Ama belli değil, sen bakansın sen mebussun diye yazmıyor, herkes aynı.

İnsanların kıymeti üstündeki elbisesinde değildir, bindiği arabada, oturduğu evde değildir.

Adam esir düşse bile hapiste bile kıymettir, hapse bile girse kıymettir. Türkiye'den sürseler, başka yere gitse, orada da

kıymettir. Diyelim ki Rusya'dan sürdüler, Türkiye'ye geldi; değişmez, kıymetli olan şey her yerde kıymetlidir. Öyle olmaya çalışacağız. Güzel huylu olacağız. Güzel huylu olduk mu çok sevap kazanırız.

Kötü huylu olursak?..

"—Hocam bir sorum var. Hem namazını kılıyor ibadetlerini yapıyor hem de kötü huylu?"

Namazından ibadetinden biraz sevap kazanır ama kötü huyundan çok zarar kazanır, sonunda hâli perişan olur!

"—Hocam, bir sorum daha var. Filanca adam çok güzel huylu ama sade bir vatandaş, ibadetleri normal?.."

Tamam, o çok sevap kazanır. Güzel huy çok ağır çeker!

İnsanların ekseriyetle cennete girmesi güzel huyundan olacak, ibadet çokluğundan değil! Adam diyor ki:

"—Yüz defa tavaf ettim." Diyor ki: "Günde yüz rekât namaz kılarım." Diyor ki: "Yılın her günü oruç tutarım…"

Cennete girmesi ibadetinin çokluğundan değil.

Peygamber SAS, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[8]

أَكْثَرُ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللّٰهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ (حم. خ . في الأدب ، ت. ه. ك. حب. هب. عن أبي هريرة)

RE. 80/3 (*Ekseru mâ yüdhilü'n-nâse'l-cennete takva'llàhi ve hüsnü'l-huluk.*) "İnsanları ekseriyetle cennete sokacak şey, güzel huydur ve takvâdır."

Muhterem kardeşlerim! Güzel huylu olacağız.

---

[8] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.363, no:2004; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.442, no:9694; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.224, no:476; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.108, no:289, 294; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.360, no:7919; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.324, no:2474; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.235, no:4914; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.137, no:1050; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.470, no:3787; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Vera'*, c.I, s.93, no:135; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.379, no:1073; Ramhürmüzî, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.159, no:132; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.470; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.60, no:2340; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.311; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.141, no:44071; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.357, no:4283.

Güzel huyluluk nedir? Vermeyene vermektir, gelmeyene gitmektir; dövene elsiz olmaktır, sövene dilsiz olmaktır, geçimli olmaktır, tatlı dilli olmaktır; fedakâr olmaktır, iyi huylu olmaktır; adaletli olmaktır, dürüst olmaktır; kale gibi sağlam olmaktır, menfaatten dolayı bozulmamaktır, mevkie makama çıkınca değişmemektir, eline geçen fırsatları kötü yola kullanmamaktır, suiistimal etmemektir… Güzel huy bunlar!

Bir toplum bunlarla güzel oluyor, bunlarla bir aile mutlu oluyor, bunlarla bir insan kıymetli insan oluyor! Bunlar olmadı mı toplum da mahvoluyor; aile de yıkılıyor, insan da perişan oluyor, dünyası da ahireti kahroluyor. Her bakımdan fena oluyor.

Onun için namaz kadar, hac kadar, zekât, Ramazan kadar, Kur'an'a olan saygımız kadar, güzel huyun da çok önemli olduğunu bileceğiz, güzel huylu olmaya önem vereceğiz.

Önem vermiyoruz!

İki derviş kardeş kavga ediyor. Bir yerde aynı camide bir müezzin, bir imam vardı; birbirleriyle kavgalı!

Rahmetli Hocamız Mehmed Zahid Efendimiz Hazretleri'ne geldiler:

"—Hocam, şu imam, bu müezzin, ikisi de ihvanımız; birbirlerine küs, kavgalı… Ne tavsiye edersiniz?"

Hocamız çok veciz konuşurdu, kısa, özlü:

"—Dervişliği tavsiye ederim!" dedi.

Derviş olsunlar yeter, kavga gürültü kalmaz. Derviş değil! İmam ama derviş değil, müezzin ama derviş değil.

"—Dervişliğe davet ederim, dervişliği tavsiye ederim!" dedi.

Kısaca ama çok doğru. Hakikaten ilaç o. Her şeyin ilacı dervişliktir, güzel huydur. Her şeyin ilacı budur.

Bizim yolumuz çok kıymetli. Millet elindeki cevherin kıymetini bilmiyor. Yolumuz çok kıymetli, tutturduğumuz yolumuz çok güzel! Maddeten mânen, hem dünya hem ahiret bakımından çok güzel bir yoldayız.

Ama bunu hakikî yapmamız lazım. Dervişsek hakikî derviş olmamız lazım. Müslümansak hakikî müslüman olmamız lazım. Çok önemli.

d. Cennette Huriler

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ebû Said el-Hudrî Hazretleri'nden; Ahmed ibn-i Hanbel Hazretleri, Hanbelî mezhebinin imamı, aynı zamanda büyük hadis alimi; İbn-i Abdilber, İbn-i Hibban ve diğer kaynaklarda rivayet edilmiş.

Cenneti anlatan bir hadis-i şerif. Cennet nasılmış, görelim Mevlâ cennette neler ikram ediyormuş? Allah hepimizi cennetlik etsin... Oturup tatlı tatlı dinleyelim bakalım cennete ne oluyormuş. Bayılacağınız bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[9]

إِنَّ الرَّجُلَ فِي الْجَنَّةِ يَتَّكِئُ سَبْعِينَ سَنَةً قَبْلَ أَنْ يَتَحَوَّلَ ، ثُمَّ تَأْتِيهِ امْرَأَتُهُ فَتَضْرِبُ عَلَى مَنْكِبَيْهِ ، فَيَنْظُرُ وَجْهَهُ فِي خَدِّهَا أَصْفَى مِنَ الْمِرْآةِ ، وَإِنَّ أَدْنَى لُؤْلُؤَةٍ عَلَيْهَا تُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ؛ فَتُسَلِّمُ عَلَيْهِ ، فَيَرُدُّ السَّلاَمَ ، وَيَسْأَلُهَا : مَنْ أَنْتِ ؟ وَتَقُولُ: أَنَا مِنَ الْمَزِيدِ ؛ وَإِنَّهُ لَيَكُونُ عَلَيْهَا سَبْعُونَ ثَوْبًا ، أَدْنَاهَا مِثْلُ النُّعْمَانِ مِنْ طُوبَى ، فَيَنْفُذُهَا بَصَرُهُ حَتَّى يَرَى مُخَّ سَاقِهَا ، مِنْ وَرَاءِ ذَلِكَ ؛ وَإِنَّ عَلَيْهَا مِنَ التِّيجَانِ ، إِنَّ أَدْنَى لُؤْلُؤَةٍ عَلَيْهَا ، لَتُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ (حم. ع. حب. ض. عن أبي سعيد)

RE. 99/8 (*İnne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvele, sümme te'tîhi'mretehu fetadribu alâ menkibeyhi, feyenzuru vechuhû fî haddihâ asfâ mine'l-mir'âti, ve inne ednâ lu'lüetin aleyhâ tudîu mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib;*

---

[9] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.75, no:11733; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.525, no:1386; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.410, no:7397; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.775, no:18762; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.483, no:39356; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.280, no:6299.

fetüsellimu aleyhi, feyerüddü's-selâm, ve yes'elühâ: Men enti? Fetekùlu: Ene mine'l-mezîd. Ve innehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben, ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ; feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ muhha sâkıhâ, min verâi zâlike ve inne aleyhi't-ticâne inne ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib)

(*İnne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvel*) "Cennette hiç şüphe yok ki, bir adam sağa sola dönmeden önce yetmiş sene yaslanır." Gel keyfim gel.

Adam da kadın da; "adam" demek "kişi" demek. Keyfince yaslanıyor, öyle rahat öyle keyif, öyle sefa var ki...

"—Saat dokuz oldu, efendi, kalk! İşe geç kalacaksın!"

"—Ya uykusuzum…"

Böyle şey yok. Yetmiş sene yaslandı.

Sonra? (*Sümme te'tîhi'mretehû*) "Sonra hanımı gelir."

Hanımı kim? Dünyadaki hanımı cennetlikse ahirette de hanımıdır. Dünyadaki hanımı cehennemlikse, cadalozsa huri kızıdır. Hanımı gelir. Hangisiyse; cennetlikse cennette de hanımı olacak, gelir. (*Fetadribu alâ menkibeyhi*) "İki omuzuna vurur."

Hanımı efendiye vuruyor. Hani arkadan gelip "merhaba" der gibi herhalde, gözünüzü kapatın tahayyül edin.

(*Feyenzuru vechuhû fî haddihâ*) "Dönüp bakar. Hanımının yanağından yüzünü seyreder, cennetlik." O gelen hanımının yanağından kendi yüzünü seyreder. (*Asfâ mine'l-mir'ât*) "Hanımın yüzü aynadan daha pırıl pırıl, daha sàfidir."

Hanımın yüzü öyle güzel ki, ayine gibi! Öyle pırıl pırıl ki, şöyle omuzuna vurunca, cennetlik baktığı zaman, huri veya huri gibi olan hanımının yanağına baktığı zaman, yanağında yüzünü görür. İsterse "Nasılım?" filan diye saçını tarasın.

(*Ve inne ednâ lu'lietin aleyhâ tudîumâ beyne'l-meşrikı ve'l-mağrib*) "Hanımının üzerindeki en küçük inci, doğu ile batının arasını aydınlatır, öyle ışık saçar!"

Bir tanecik inci, en küçük, en aşağı incisi etrafı aydınlatır. Hanımın üstü ışıl ışıl mücevher dolu, inciler, yakutlar mücevherat dolu… Doğuyla batının arasını aydınlatır.

(*Fetüsellimu aleyhi feyerüddü's-selâm*) "Hanımı efendisine selam verir. O da selâmı alır, selâma karşılık verir."

Bu tarafında iş biraz aydınlandı, buradan bunun huri kızı

olduğu çıktı. (*Ve yes'eluhâ: Men enti?*) "Efendi sorar: Kimsin sen?"

Geldi, iki omuzuna vurdu. Döndü pırıl pırıl yanaklı bir hatun, üstündeki bir inci doğuyla batının arasını aydınlatıyor. Yanağına baktığı zaman kendi yüzünü görecek kadar pırıl pırıl, şahane bir güzellik…

"—Sen kimsin?" diye soruyor.

Demek ki tanımadı. Yanına ilk defa geliyor, demek huri kızı. Kendi hanımı olsaydı tanırdı. (*Fetekùlu: Ene mine'l-mezîd*) "Ben mezîd cümlesindenim, mezîd grubundanım!"

Bu ne demek? Kur'an'ı bilmeyen bunu anlayamaz. Kur'ân-ı Kerîm'de cennet nimetlerini Allah anlatıyor:

(*Ve ledeynâ mezîd*) "Saydığım nimetler de var, yanımızda daha niceleri var, daha fazlalıkları var!" buyuruyor.

Mezîd ne demek? Ziyade demek. Daha ziyadeleri de var. Bu sayılanlardan, söylenenlerden daha ziyadeleri de var ve sâire gibi. Hem onlar var hem de daha çokları.

"—Sen kimsin?" diyor.

(*Ene mine'l-mezîd*) "Ben o daha fazlalardan, hani Allah, "Daha nice mükâfatlar var demişti ya, işte ben onlardanım!" diyor. Yeni ikram…

Huri kızı diye küçük görmeyin! Peygamber Efendimiz:

"—Bir huri kızı serçe parmağı gökyüzünden dünyaya gösterse, serçe parmağının nurundan yedi kat sema, dünya aydınlanırdı!" buyuruyor.

(*Ve innehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben*) "O huri kızının üzerinde yetmiş elbise olacak! (*Ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ*) "En aşağısı Tuba ağacından yapılmış, gelincik çiçeği gibi!"

Üstünde yetmiş kat elbise olacak, en aşağısı gelincik çiçeği gibi. Nereden? Tubâ ağacından. Konfeksiyon mağazasından değil!

Cennetteki elbiseler nereden geliyor?

Cennet elbiseleri Tubâ ağacından bitiyor, geliyor. Üzerindeki elbiseler Tubâ ağacından, üstündeki elbisenin en aşağısı gelincik çiçeği gibi.

(*Feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ vuhha sâkihâ*) "Cennetlik zatın bakışı yetmiş kat elbiseye nüfuz eder, yetmiş kat elbiseyi geçer de ayağının iliğini görür!"

Yetmiş kat elbisenin altından huri kızının ayağının iliğini görür.

Demek ki elbiseler şeffaf. Yetmiş kat ama gelin gibi. En aşağısı gelincik çiçeği gibi, kat kat yetmiş kat elbise!

Neden bilmem, aklıma bizim köyün baklavaları geldi; kırk-elli kat kap koyarlarmış, baklavayı öyle yaparlarmış. Altmış-yetmiş tane kabı koyuyorlar, o kadar ince açıyorlar ki… Tadına da doyum olmaz.

Yetmiş kat elbise ama bu zât-ı muhteremin bakışı yetmiş kat elbiseyi geçer de oraya nüfuz eder. (*Min verâe zâlike*) "Yetmiş kat elbisenin arkasındaki ayağının iliğini bile görür."

(*Ve inne aleyhi't-ticân*) "Bu hurinin başında taçlar vardır. (*Min ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib*) "Bu taşların üstündeki en aşağı, en küçük inci, yine maşrık ile mağribin arasını aydınlatacak kadar ışıl ışıldır!"

Bir sahne. Efendimiz cennetteki sahnelerden bir sahneyi böyle tasvir buyurmuş. Varın ötesini siz kıyas edin! Cennet için çalışmak mı lazım, sevap işlemek mi lazım, nefse mi uymak, şeytana mı uymak lazım, günaha mı, dünyaya mı dalmak lazım, iyi müslüman mı olmak lazım, gafletle mi ömür geçirmek lazım?

Kararınızı siz verin, karar sizin! (*Alâ keyfek*) "Nasıl istersen!" Zaten herkes istediğini yapıyor. Sen söylesen de söylemesen de istediğini yapıyor.

Akıllı olanlar cenneti kazanmaya, ahireti kazanmaya çalışıyorlar; akılsız olanlar dünyayı kazanmaya çalışıyor.

Neden? Ebedî hayatı bırakıyor, fanî hayatı tercih ediyor. Ama ona bakacak olursan, o da "Ben akıllıyım!" diyor.

Niye?

"—Âhiret ya var, ya yok!" diyor. İmansız! İmansız olduğundan, "Ben gördüğümü bilirim." diyor.

e. Cezâ Suçun Cinsine Göredir

Halkın arasından da böyle çıkıyor. Bizim köyden birisi:

"—Ben öldükten sonra beni dereye atıverin! Ne olacak; ister namaz kılın, ister yıkayın, ister kefenleyin, ister dereye atın. Önemli değil, ben öldükten sonra ne olacak?" demiş.

Köylü; inançsız, kafası sakat… Ama köyün içine bu küfür nasıl

girdi? Biz ilmi irfanı öğretemiyoruz, kâfirler küfrü bunlara nasıl öğrettiler? Önemli bir şey değil mi? Köylü, nato kafa nato duvar. Ama nereden öğrendi?

Küfrü nasıl öğrenmiş bak, inanmıyor:

"—Ben öldükten sonra beni yıkamayın, kefenlemeyin, tabuta, mezara koymayın, dereye atıverin; ne olacak, nasıl olsa öldüm..." diyor.

Bunu diyen nasıl ölmüş?

İbret, bunları söyleyeyim de ibret alın! Kahvede demiş ki:

"—Benim ayaklarım ağrıyor, ben bunlara çok güzel çare buldum."

"—Ne yaptın?" demişler.

Demiş ki:

"—Ben, bir varili kestirdim, içine su dolduruyorum. Altına ocağı yakıyorum, su yavaş yavaş ısınıyor; ayağımı suyun içine sokuyorum. Ooh... Gittikçe sıcak, gittikçe daha sıcak oluyor; romatizmalarıma çok iyi geliyor… İcat ettim."

Yalova'daki, Bursa'daki termal banyolar gibi. Ev usulü romatizma tedavisi…

Aradan günler geçmiş, bu adam kahveye çıkmıyor. Nerede diye merak etmişler, şüphelenmişler. Evine gitmişler, açmışlar ki adam; dediği gibi yarım varilin içine su doldurmuş, altına ocağı hafif açmış, içine girmiş ama eceli orada gelmiş, onu yakalamış.

Neden yakaladı?

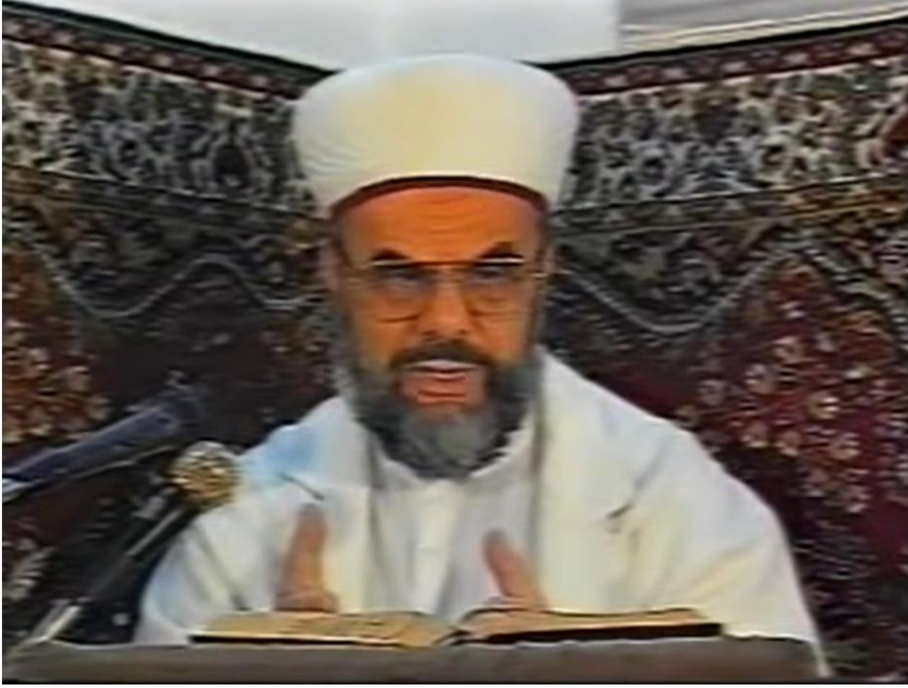
Bilmiyoruz, ne oldu, zehirli gazlardan mı bayıldı, kalbine mi bir şey oldu, ne olduysa varilin içinde Azrail onu yakalamış, canını almış. Sonra da varilin içinde öyle pişmiş ki, tüp bitinceye kadar üç-dört gün altı yanıyor. Varilin içinde, romatizma tedavisi için ısıttığı suyun içinde duran insan, kaç gün kaynamış, ilikleri kemikleri hepsi birbirinden ayrılmış…

Bu ibret değil mi?

Muazzam ibret! Allah'ın ahkâmı hafife alınırsa, Allah'ın emri hiçe sayılırsa, pervasız korkusuz kabadayı küstah olunursa, Allah da ona göre cezasını verir.

Kàdir mi? Kàdir-i mutlak, mutlak olarak kàdir. Her şeyi yapar, yapamayacağı bir şey yok!

Hakîm mi? Hakîm.

Hakîm ne demek? Her şeyi yerli yerinde yapar! Öyle bir yapar, öyle bir cevap olur, kulun kulluğuna öyle bir karşılık olur ki; tam.

Sen misin öyle yapan, hah işte böyle! Allah-u Teàlâ Hazretleri Azîzün zü'ntikàm'dır; mutlaka galip gelir, intikamını alır. Hakîmdir, her şeyi yerli yerince yapar. Suçun cinsine göre cezayı da öyle verir ki cümle âleme cihan boyu ibret olur.

Kur'ân-ı Kerîm'den cihan boyu ibret olan olaylar bilmiyor muyuz? Firavun ne demiş?

"—Ben sizin en yüksek tanrınızım!" demiş.

Başka tanrılar da var: Hav hav tanrısı, köpek tanrısı, timsah tanrısı... Mısırlıların dinler tarihini okuyun, gülmekten kırılırsınız, heriflere acırsınız.

"—Çok büyük medeniyetmiş…"

Ne medeniyeti! Adam olsalardı Allah'ın varlığını birliğini anlarlardı! Peygamber de gitmiş; Yusuf peygamber gitmiş, başkaları gitmiş. Akıl mı o?

"—Ben sizin en büyük tanrınızım!"

Köpek tanrısı var, İzis var, Oziris var, Horus var... Bunların hepsi tanrı. Kartal başlı tanrı, timsah kafalı tanrı, köpek kafalı tanrı... Köpek kafalı putları ölüm tanrısı! Köpek şeklinde, o ölüm tanrısı.

Kartal başlısı, Mısır Havayolları'nın amblemi. Kartal başlı putları, Tayyarân-i Mısır, Egypt Airways'in amblemi.

Başka amblem bulamadın mı?

Koca müslüman Mısır ülkesinin havayollarının amblemi bir put kafası mı olacaktı? Başka hiçbir şey bulamadın mı? Ben bir Mısırlı'ya sordum; Mühimsemedi, omuz silkti.

Firavun ne dedi?

أَنَا رَبُّكُمُ الأَعْلَى (النازعات: ٢٤)

(*Ene rabbükümü'l-a'lâ*) "Ben sizin en yüce rabbinizim!" dedi.

(Nâziàt,79/24)

“—Öteki tanrılar filan da var ama ben en kocamanıyım, en kodamanıyım; ben sizin en yüksek tanrınızım!” dedi. Bu lafı dedi.

قَالَ لَئِنْ اتَّخَذْتَ إِلَهًا غَيْرِي لأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ (الشعراء:٢٩)

(*Leini’ttehazte ilâhen gayrî leec’alenneke mine’l-mescûnîn*) [Eğer benden başkasını tanrı edinirsen, and olsun ki seni zindanlıklardan ederim!] dedi. (Şuarâ, 26/29)

Sihirbezlar iman edince, onları tehdit etti:

لأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلاَفٍ ثُمَّ لأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

(الأعراف:١٢٤)

(*Leükattıanne eydiyeküm ve ercüleküm min hilâfin*) “Mutlaka ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama keseceğim. (*Sümme leusallibenneküm fî cüzûi’n-nahli*) Sonra hurma ağaçlarına hepinizi asacağım.” dedi. (A’raf, 7/124)

Bunları dedi mi? Dedi.

Yeryüzünde büyüklendi mi, istikbâr etti mi? Büyüklendi, kibirlendi, ucuplandı, gururlandı. O saltanat bitmeyecek sandı. “Ben sizin tanrınızım!” diye o milleti aldattı.

Sonra ne oldu? Allah-u Teàlâ Hazretleri onu denizde boğdu. Denize gark oldu, mahvoldu.

Tam boğulacağı sırada da dedi ki:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَاْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

(يونس:٩٠)

(*Lâ ilâhe ille’llezî âmenet bihî benû isrâîle ve ene mine’l-müslimîn.*) “Şu kovaladığım Benî İsrâil’in inandığı, Allah’tan başka ilâh olmadığına şimdi ben de söylüyorum, ikrar getiriyorum; *Lâ*

ilâhe illallah, ben de müslümanlardanım!" (Yunus, 10/90) dedi ama, o zaman faydası yok...

آلْـئٰـنَ (يونوس: ٩١)

(*Âl-âne*) "Şimdi mi?" (Yunus, 10/91) Şimdi mi aklın başına geldi, daha evvel neredeydi aklın?

Geçmiş ola! Geçti. Öleceği zamanki iman fayda vermez. Çünkü öleceğini anladı! Perdeler kalktı, o zaman *Lâ ilâhe illa'llah* dedi. Fayda vermez.

Dünyadayken "Tanrıyım!" dedi, Allah onu denizde boğdu. Nemrud tanrılık iddiasında bulundu, belâsını buldu. Hangi kavim ne türlü isyan etmişse, Allah ona o çeşitte cezasını verdi.

Neden? Hakîm; hikmeti var, hikmetiyle edepsizliğine uygun cezayı verdi, hor ve zelil olarak cezalandırdı.

Azîzün zü'ntikàm olduğu için intikamını da bırakmaz, yakasını bırakmaz.

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ (السجدة: ٢٢)

(*İnnâ mine'l-mücrimîne müntakımûn.*) "Biz Azîmüşşân mücrimlerden böyle intikam alırız." (Secde, 32/22)

Arapça bildi mi, bu ayetleri okuyunca insanın tüyleri diken diken olur. Allah; "Biz mücrimlerden intikam alırız." diyor. Allah CC intikam sözü söylüyor: "Biz Azîmüşşan, mücrimlerden intikam alırız, intikam alacağız!" diyor.

Türkçede azamet kelimesi "ben" demektir, "Ben, ben, ben..."

Arapçada azamet kelimesi, "biz" diye söylenir. Allah tek olduğu halde, *lâ ilâhe illallah* olduğunu, *hüva'llàhu'l-vâhidü'l-kahhâr*, bir tek olduğunu birçok ayetlerde söylediği halde, azamet ifadesi için "biz" diye buyurur. "Biz, mücrimlerden intikam alacağız."

Bu ne demek?

"—Ben Azîmüşşan mücrimlerden intikamı mutlaka alacağım!" demek. Allah intikam alacak.

İnsan nasıl cürüm işler? Allah intikam alacağım diye tehdit ederken… Allah'tan korkmaz mı? İntikam alacak olan Allah'a karşı

nasıl mücrim olur, nasıl cürüm işler?

İmansızlık çok büyük bir belâ! Ne yapıp yapıp insanlara imanı öğretmeliyiz. İmansızlar ateşle oynuyorlar, çok yanlış iş yapıyorlar.

Muhterem kardeşlerim! Eğer sizin kardeşlerinizden varsa, evlatlarınızdan, arkadaşlarınızdan, komşularınızdan varsa, büyüklerden küçüklerden, çevrenizdeki insanlardan imansız varsa çok tehlikeli iş yapıyor. Onları kurtarmaya çalışalım, onları kurtarmaya çalışın!

Çok tehlikeli iş yapıyorlar! İmansızlar ateşle oynuyorlar. Kendilerini Allah'ın intikam alacağı insan durumuna düşürüyorlar.

En sağlam yol ne?

En sağlam yol mü'min olmak, en sağlam yol güzel ahlâklı olmak, Kur'ân-ı Kerîm'e sarılmak, Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılmak.

f. Evlâdın Ana-babaya Duası

Muhterem kardeşlerim!

Çok önemli üç hadis. Hepsi önemlidir de, bunlar çok kuvvetli kararlar almamıza sebep olacak hadisler.

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet olunmuş. Hanbelî mezhebinin alimi, hadis alimi Ahmed ibn-i Hanbel Hazretleri'nin kitabından alınmış. Bu hadîs-i şerif İbn-i Mâce'de, Beyhakî'de de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[10]

إِنَّ الرَّجُلَ لَتُرفَعُ دَرَجَتُهُ فِي الجَنَّةِ ، فَيَقُولُ. يَا رَبِّ ، أَنَّى لِي هٰذَا ؟

فَيُقَالُ: بِاسْتِغْفَارِ وَلَدِكَ لَكَ (حم. ه. ق. عن أبي هريرة)

RE. 99/9 (*İnne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneti, feyekùlü:*

---

[10] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.51, no:3650; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.509, no:10618: Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.351, no:17595; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.255; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.273, no:44423; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.281, no:6302.

Yâ rab, ennâ lî hâzâ? Feyukàlu: Bi-istiğfâri veledike leke.)

(*İnne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneh*) "Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, bir adamın cennette derecesi yükseltilir, yükseltilecek."

Cennete bir dereceyle girecek, cennette derecesi yükseltilecek. Cennette adamın derecesi yükseltilir. Diyelim ki yüzbaşı olarak girdi, albay olacak; albay olarak girdi, general olacak… Girişi öyle değildi ya; girişi, derecesi daha aşağıdaydı, derecesi yükselecek.

"—Adamın cennette derecesi yükseltilir, muhakkak yükseltilir, yükseltilecek, bu olay olacak!"

Biz şimdi, dünyadayız, görenler cennette görecek. Allah hepimizi cennetlik etsin, göreceğiz. Derecesi yükselince sevinecek, memnun olacak: (*Feyekùl: Yâ rabbi, ennâ lî hâzâ?*) "Diyecek ki: Yâ Rabbi, bu derece bana nereden geldi?"

Cennete girdi, bir derecesi var; cennette derecesi yükseldi. Kendisi de merak edecek, soracak. Hesap görüldü, cennette derecesi yine yükseltiliyor! Bilemiyor, soruyor, diyor ki:

"—Yâ Rabbi, nereden bu bana bu iltifat, bu derece yükselmesi, terfî-i derece nereden oldu?"

(*Feyukàlü: Bi-istiğfâri veledike leke*) "Kendisine denilecek ki: Dünyadaki oğlunun, evladının sana tevbe istiğfar edivermesinden yükseldi."

Allahu ekber! Gel de sen evladını cazcı, dansçı, futbolcu, ehl-i dünya, imansız yetiştir, hadi bakalım! O mu iyi mü'min mi yetiştirmek iyi?

Az önce bir arkadaş geldi, Allah razı olsun, kendisi mebus. Çocuklarını hep hafız yetiştirmiş. Hafız yetiştirmek, mü'min yetiştirmek mi iyi namazsız niyazsız, duasız, edepsiz, inançsız mı yetiştirmek iyi; buyur gör! Cennete girmiş adamın derecesini, evladı dünyada yükseltiyor.

Bundan ne faydalar çıkıyor? Benim aklıma gelen ilk fayda: Evladımızı aman böyle yetiştirelim ki bize tevbe istiğfar etsin. Bu bizim kendi menfaatimize. Evladımızı hayırlı evlat yetiştirmek kendi menfaatimize…

Kardeşlerim! Kabirde de öyle!

Bak bunun gibi bir başka hadîs-i şerifi size hatırlatayım:

Bir adam kabre günahkâr girer, kıyamet koptuğu zaman

kabirden günahsız kalkar. Bil bakalım dinî bilmeceyi!

"—Kabre günahlı gömüldü de kabirden günahsız nasıl kalkar?"

Evladının kendisine yaptığı hayır hasenattan, duadan! Kabirde de faydasını görür, cennetlik olduğu anlaşılsa, cennete girse bile cennetteki derecesi yükseltilir, cennette bile faydasını görür.

Ne yapmamız lazım? Evlatlarımızı bize dua edecek vefalı evlat, hayırlı, müslüman, dindar, namazlı niyazlı evlat yetiştirmemiz lazım!

İkinci fayda da vefat etmiş annelerimize, babalarımıza tevbe istiğfar edelim.

"—Öldü, ben ona ne yapabilirim?.."

Ne yapacaksın; hiçbir şey yapamazsan tevbe istiğfar et:

"—Affet benim annemi, affet benim babamı yâ Rabbi, affet benim dedemi…" diye dua et, ağla, yalvar.

Allah senin yalvarmandan onu affediyor. Bu da bir fayda değil mi? Bu da hadisin öbür tarafı değil mi? Bu da işin öbür tarafı!

Bizim vefat etmiş kimselere yapacağımız en büyük hayırlı iş, faaliyet ne? Onlara tevbe etmek, istiğfar etmek, onların namına hacca gidivermek, onların namına kurban kesivermek, çeşme yaptırıvermek, sadaka verivermek... Onları yaptın mı, hem onlar kurtuluyor, hem de sen yine sevap kazanıyorsun, sen de mahrum kalmıyorsun. Allah'ın lütfu böyle!

Diyelim ki sen rahmetli annenin sevabı artsın diye onun için hacca gittin. Annen hacca gitmişti, sen de gitmiştin:

"—Ama bu seferki haccımda annemin ruhuna hediye edeceğim haccı, onun için gidiyorum." dedin.

Sevap anneye gider mi? Gider.

Sana? Sana da aynı sevap verilir. Hem sana hac sevabı verilir hem annene hac sevabı verilir. Peygamber Efendimiz teşvik ediyor:

"—Bir evlat ne olur böyle yapsın; hem ölmüşüne, geçmişine faydası olur hem kendisine faydası olur." buyuruyor.

Onun için buradan bir ders daha çıkıyor:

Bizim müslüman olmamız; kendi zatımız, şahsımız için önemli olduğu kadar ana babalarımız, dedelerimiz, geçmişlerimiz için de önemli. Kendimiz için önemli olduğu kadar geçmişlerimiz için de önemli, buradan o kaide çıkıyor. O halde ben hem kendim cennetlik

olayım diye çalışacağım hem de ana-babama, dedeme, ecdadıma faydam olsun diye iyi müslüman olacağım. Çünkü faydam olacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bütün kapılar aynı şeye çıkıyor, bütün aynı avluya açılıyor, bütün yollar bizi aynı noktaya götürüyor: İyi müslüman olacağız, başka çaresi yok! Dünyada ahirette aziz, muhterem ve bahtiyar olmamız için, hem bizim hem ana babamızın hem yakınlarımızın, herkesin iyiliklere ermesi için müslüman olacağız. Müslümanlık çok büyük nimet! Bu nimeti kaçırmayalım. İyi müslüman olalım.

Hicrî, kamerî yeni bir yılbaşındayız. İyi müslüman olalım. Bu sene artık geçen seneler gibi olmasın, iyi müslüman olalım diyeceğiz, iyi müslüman olacağız. Yememiz, içmemiz, kazancımız, harcamamız, hayrımız hasenâtımız, okuduğumuz, yazdığımız, işimiz, gücümüz İslâm'ca olacak. Adı müslüman olmayacak!

Peygamber Efendimiz:

"—Öyle bir zaman gelecek ki Kur'an'ın sadece yazısı kalacak, Müslümanlığın sadece adı kalacak! İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki, Kur'ân-ı Kerîm'den yazıdan başka bir şey kalmayacak." diyor.

Uygulama yok. Kimse Kur'an'ı tatbik etmiyor, yaşamıyor, uygulamıyor. İslâm'da addan başka bir şey kalmayacak.

Sen kimsin?

"—El-hamdü lillâh Müslümanım!"

Ne biçim müslümansın? Meyhanede müslüman, plajda müslüman, günahlı yerlerde müslüman... Öyle şey olur mu? Ne biçim müslümansın?

Adı kalmış. Müslümanlığın kendisi yok, özü yok; adı kalmış.

Kur'an'ın ahkâmı uygulanmıyor. Duvarlarda, mushaflarda yazısı var; hayatta yok, uygulama yok. Bu çok acı, çok tehlikeli bir durum!

Allah bizi gafletten uyarsın. Sevdiği kul eylesin. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin.

Fâtiha-ı şerife mea'l-besmele!

26. 05. 1996 – İskenderpaşa Camii

03. SÖZÜMÜZE DİKKAT EDELİM!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سُخْطِ اللّٰهِ ، لاَ يَرَى بِهَا بَأْسًا ، فَيَهْوِي بِهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ سَبْعِينَ خَرِيفًا (ت . حسن غريب ، ه. ك. عن أبي هريرة)

RE. 99/10 (*İnne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeti min suhti'llâhi, lâ yerâ bihâ be'sen, feyehvî bihâ fî cehenneme seb'îne harîfen.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı, dünyada ahirette üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi iki cihan saadetine nâil eylesin… Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin…

Peygamber-i Zişânımız başımızın tâcı, serverimiz, önderimiz, Muhammed-i Mustafâ (*salla'llàhu aleyhi ve âlihi ve selleme teslîmen kesîrâ*) Hazretleri'nin mübarek ehâdîs-i şerîfesinden

okumak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce Peygamber Efendimiz'e bağlılığımızı ifade etmek üzere, onun rûh-i pâkine bizlerden hediyye-i Kur'âniyye olsun diye ve onun âline, ashabına, ezvâcına, evlâdına, ihvânına, etbâına, hulefâsına ve verese-i nebî olan evliyâullah büyüklerimizin ruhlarına, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtezâ ve sair sahabe-i kirâm (*rıdvanu'llàhi teàlâ aleyhim ecmaîn*) hazerâtından şeyhimiz Muhammed Zahid-i Bursevî'ye kadar tarikatlerimizin silsilelerinden güzerân eylemiş olan cümle evliyâullah ve salihîn ve mürşidîn-i kâmilîn-i mükemmilîn hazretlerinin ruhlarına;

Bu beldeleri fethetmiş olan mübarek fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, ashâb-ı hayrât u hasenâtın ruhlarına, hâsseten Fatih Sultan Mehmed Hân'ın ve ordusunun mensuplarının ruhlarına, bu camiyi yaptıran İskender Paşa'nın ruhuna ve beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın, mihmandâr-ı Peygamberî Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin ruhlarına;

Uzaktan yakından bu güzel bahar gününde herkes kırlara, kır sefalarına giderken bu hadîs-i şerîfleri dinlemeye gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün mübarek müslüman geçmişlerinin; analarının, babalarının, dedelerinin, ninelerinin, kardeşlerinin, arkadaşlarının, dostlarının ruhlarına;

Bize dua vasiyet etmiş olanların, kabirlerinde boynu bükük bizden dua bekleyenlerin ruhlarına; bu hadîs-i şerîfleri toplayan, kitaplara yazan, nakil ve rivayet eden alimlerin, râvîlerin ruhlarına, hâsseten Gümüşhaneli Efendimiz'in ruhuna;

Biz yaşayan müslümanların da sıhhat ve selâmetine, saadet-i dâreyne ermesine vesile olmasına medâr olsun diye bir *Fâtiha*, on bir İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım!

………………………………

a. Yanlış Bir Söz İnsanı Cehenneme Götürür

Okuyacağımız hadîs-i şerîfler *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 99. sayfasının 10. hadisi ve devamı olacak.

Mukaddimede az önce mübarek metnini okuduğum hadis-i şerif, Tirmizî ve İbn-i Mâce tarafından Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[11]

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سُخْطِ اللهِ ، لاَ يَرَى بِهَا بَأْسًا ، فَيَهْوِي بِهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ سَبْعِينَ خَرِيفًا (ت . حسن غريب ، ه. ك. عن أبي هريرة)

RE. 99/10 (*İnne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeti min suhti'llâhi, lâ yerâ bihâ be'sen, feyehvî bihâ fî cehenneme seb'îne harîfen.*)

(*İnne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeti*) "Adam bir kelam konuşur, bir söz söyler. (*Min suhti'llâhi*) Allah'ın kızdığı cinsten bir söz veya (*min sehati'llâh*) Allah'ın kızgınlığını çekecek olan sözlerden bir söz sarf eder, bir söz konuşur. (*Lâ yera bihâ be'sen*) Onu da umursamaz, bir beis görmez."

"—Bunu söylesem ne olacak?" der, önemsemez. Halbuki önemlidir. Allah'ı kızdıracak bir sözdür. O, onu önemsiz sanır, önemsemez; bir söz söyler. Ne olur?

(*Feyehvî bihâ fî cehenneme seb'îne harîfen*) "Bu sözü ile, bu sözünün karşılığı olan ceza olarak cehenneme uçar. Cehenneme doğru, cehennemin derinliklerine doğru kayar gider. (*Seb'îne harîfen*). Yetmiş son bahar miktarı kadar cehenneme doğru kayar gider, bir sözden dolayı."

Harif, Arapça'da mevsimlerden birinin adıdır. Kışa *şitâ'* derler, yaza *sayf*. Yazın gidilen yere de onun için *sayfiye* diyorlar; *sayfiye* evi, *sayfiye* yeri diyorlar. Yazlık demek. Kışa ne diyorlar? *Şitâ'*...

رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ (قريش:٢)

(*Rıhlete'ş-şitâi ve's-sayf*) "Kışın ve yazın yapılan ticarî yolculuklar." (Kureyş, 106/2)

---

[11] İbn-i Mace, *Sünen*, c.XI, s.466, no:3960; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.443, no:8557; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV. s.640, no:8769; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.555, no:7880; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.206, no:6312.

Kureyş Sûresi'nde geçer. Yaz ve kış. Tamam, yazı kışı bildik.

Arapça'da ilkbahar nasıl denir?

Rebi'. Ra harfi, b harfi, y harfi, ayın harfi; rebi', ilkbahar demek.

Sonbahar nasıl denir?

Harîf. Hı harfiyle… Hani hı olmasa, herif olur.

"—Herif" diyoruz ya. "Herif kalkmış bir de bana akıl öğretmeye çalışıyor." gibi.

Herif aslında, "hüner sahibi, hirfet sahibi, meslek sahibi, hünerli insan" demek, "arkadaş" demek ama biz onu hakaret mânasına kullanıyoruz. "Herifin söylediğine bak ya! Allah Allah, bir de kalkmış bana akıl öğretiyor." gibi. Bu, *ha* harfiyle. *Hı* harfiyle olursa, harîf… *Hı* harfi; hırıltılı bir sestir, Arapça'da vardır.

Türkçe'de var mı? Türkçe'de de vardır ama millet bilmez. Çünkü alfabeye koymamışlar. Adam ne diyor?

Erzurumlu vatandaş, asker oluyor, komutanı onu kulübeye dikiyor:

“—Buradan öteye kimseyi geçirme!” diyor.

Sen yanına gidiyorsun, geçmek istiyorsun.

“—Dur, hemşerim! Yasah! Buradan geçmek yok!” diyor.

“—Yasah...” İşte o hı harfi.

Kırşehirli ne diyor?

Yıkmak demiyor, “*yıhmah*” diyor.

Anadolu’nun bazı yerlerinde böyle kullanılır. Konyalı’nın “Gonya, goyun, guzu…” dediği gibi; bazı yerlerde de, “yapmak” demezler, “yapmah” derler; “yasak” demezler, “yasah” derler; “yoksul” demezler, “yohsul” derler; “yok” demezler, “yoh” derler. İşte o hı harfi dilimizde telaffuz olarak vardır.

Bizim bugünkü alfabemizde, Türkçe’de olduğu halde işareti alfabeye girmemiş ama eski alfabede olan harflerden birisi de bu hı’dır.

Bir de *kâf-i nûnî* vardır; Türkçe’nin öz be öz harflerinden birisidir, kâf-i nûnî. “*Beng*” diyoruz mesela. “Yanağında *beng* var.” Aslında “ben” değil, “*beng*.” 999, bin diyoruz, bin… “Bin” değil *bing*…. Bin, “üstüne çık, otur” demek. *Bing, dengiz, donguz*. Bunların içinde hep bu harf var. Ama alfabeye koymamışlar. Ses var, alfabede işareti yok… Halbuki “bin” başka, “bing” başka. “Ben” başka, “beng” başka.

Farklı o harften dolayı kelimeler bile değişiyor. Alfabeye konmamış, bir eksikliktir. Yani alfabemiz matah bir şey değil, ahım şahım bir şey değil, eksikleri var.

Bunları neden açtık?

Harîf, “sonbahar” demek.

“Önemsemediği bir lafı söyler, Allah’ı kızdıracak bir söz söyler; 70 sonbaharlık, yani 70 yıllık derinliğe, cehennemin ta aşağılarına uçar gider.”

Muhterem kardeşlerim! Allah neyi sevmez?

Allah-u Teàlâ Hazretleri şirki sevmez.

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (لقمٰن: ١٣)

(*İnne’ş-şirke lezulmün azîm.*) “Şirk koşmak çok büyük bir zulümdür.” (Lokman, 31/13)

Eğer Allah'ın varlığına birliğine dair yanlış bir söz söylerse, çok kızar Allah, çok kızar! O zaman Allah gazap eder. Allah-u Teàlâ Hazretleri şirki sevmez, küfrü sevmez, zulmü sevmez. Yalanı sevmez, küfrü, ağız bozukluğunu, sövmeyi sevmez. Kalp kırıcılığı sevmez, böbürlenmeyi sevmez.

Günahların ekseriyeti dille işlenir. İnsanı en çok zarara sokan uzuvlarından birisi dilidir. Neden?

Bu dil belasına, müslüman mütedeyyin insan bile müpteladır da onun için. Peygamber Efendimiz:

"—İnsanları en çok cehenneme sokan iki dudağı ile iki bacağı arasıdır?" buyuruyor, değil mi?

Tamam. Dil belası dışında bir de iki bacak arası var ama ona namuslu insanlar kaymaz da kendisini korur:

"—El-hamdü lillâh, harama kuşak çözmedim!" der.

Ama bu dili, müslüman bile güzel kullanamaz. Müslüman bile günah işlemeden bu dili kullanmasını beceremez. Yalan yere şahitlik yapar, yalan söyler, yanlış söyler, kırıcı söyler, eksik söyler ve saire, ve saire... Sabahtan akşama şu iki dudak kıpırdadıkça, dil oynadıkça, konuşuldukça insana günah yazılır durur.

Ne yapmak lazım? Kontrol etmek lazım.

Biliyor musunuz ki, sükût İslâm'a göre, Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerde bildirdiğine göre ibadettir.

Biliyor muydunuz?

Dergilerde birkaç defa yazdım. Bu hayret edilecek bir şeydir. İslâm'da sükût ibadettir. Millet ibadeti bırakıyor; vır vır vır, dır dır dır günahlı işi yapıyor. Sükût ibadet ama o boyuna konuşur.

Bir mecliste 10 kişi oturuyor. Tamam. Bu meclisteki insanlar adaletli konuşacak olsalar konuşmalarının ancak onda birini konuşmaları lazım, çünkü her birisinin hakkı var. On kişi varsa onda bir konuşacak. Ama bakarsın, birisi açar ağzını; dır dır dır, vır vır vır, zır zır zır boyuna o konuşur.

E ötekilerin hakkı? Hani sohbetin âdâbı, hani kardeşin hakkı?

Hâsılı, insan bu dille çok günaha girer.

Ne yapmalıyız?

Ya sükût edip ibadet sevabı almalıyız, ya da konuştuğumuz zaman sevaplı konuşmalıyız, sevap kazanmalıyız. Günaha

girmemeye çok dikkat etmeliyiz. Konuşma budalası, geveze, zevzek olmamalıyız. "Geveze" diyoruz, "zevzek" diyoruz, "çok konuşuyor" diyoruz, "çenesi boyuna çalışıyor" diyoruz, "susmak bilmiyor" diyoruz. Bunlar hep edep eksiklikleridir.

Halbuki:

اَلطُّرُوقُ كُلُّهَا آدَابٌ .

(*Et-turûku küllühâ âdâbün*) "Tarikatların hepsi edeptir."

Bir insan tarikate girdi mi, edebi öğrenecek; oturmanın edebini öğrenecek, konuşmanın edebini öğrenecek, susmayı öğrenecek, dinlemeyi öğrenecek, yardım etmeyi öğrenecek, sevmeyi öğrenecek, affetmeyi öğrenecek, büyükleri saymayı öğrenecek, vefayı öğrenecek.

Tarikat bir mektep, bir üniversite, görünmeyen bir üniversite… Burada çok şeyler öğrenecek, tabi öğrenirse. Ama talebe olduğunun farkında değilse, dersleri dinlemiyorsa, imtihanları kaybediyorsa, diploma alamaz. Üniversiteye girmiş ama 18 senedir, 20 senedir üniversitede.

Neden? Çünkü dikkat etmiyor, imtihanları geçemiyor.

b. İnsanları Güldürmek İçin Söz Söylemek

İkinci hadîs-i şerîf de bununla ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[12]

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ يُضْحِكُ بِهَا جُلَسَاءَهُ ، يَهْوِي بِهَا مِنْ أَبْعَدِ مِنَ الثُّرَيَّا (حل. عن أبى هريرة)

RE. 99/11 (*İnne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeti yudhikü bihâ*

[12] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.402, no:9209; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, .XIII, s.24, no:5716; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.458, no:8732; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.47, no:46; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.225; Ebû Hüreyre RA'dan.

cülesâe, yehvî bihâ min eb'adi mine's-süreyya)

(*İnne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeti.*) "Adam bir kelime, bir söz, bir kelam konuşur."

Biliyorsunuz buradaki "adam" sözü "kişi" demek, "kadınlar müstesna demek" değil. "Kadınlar dedikodu yapabilir." mânasına değil. Kadınlar da yapamaz.

Kim dedikodu yaparsa, kim gıybet yaparsa, kim iftira ederse, kim boş konuşursa, kim yalan konuşursa kadın olsun erkek olsun günahı eşittir, ikisi de günaha girerler. Burada "adam" denmesi, Arapça'nın âdâbındandır. Kadını ağza almamak edebi vardır. Onun için "adam" der geçerler. Ama bu işin içinde kadınlar da bahis konusudur.

"Adam bir kelam konuşur, bir söz söyler. (*Yudhiku cülesâehû*) Kendisiyle beraber oturmuş olan insanları güldürmek için bir kelam sarf eder, söyler. (*Yehvî bihâ eb'ade mine's-süreyyâ*) Süreyya yıldızından daha öteye, cehennemde daha uzak mesafe derine kayar."

Süreyya yıldızı gökte. Artık aya ne kadar zor gittiler. Hâlâ "Venüs'e gideceğiz." diye uğraşıyorlar.

Bu Süreyya yıldızı kim bilir ne kadar uzakta?

Cehennemde işte o kadar uzaklara kayar.

Evet, insanların bazen dille işlediği günahların temel duygusu tahlil edilirse görülür. Bu adam bu sözü neden söylüyor?

İnsan sözü ekseriyetle etrafı güldürmek için söyler. Fıkrayı ondan söyler, şakayı ondan yapar, nükteyi ondan sarf eder. Kasılır, düşünür, gözlerini açar, başını sallar.

Neden?

"—Etrafındakiler kendisini beğensin ve gülsün." diye.

Sen palyaço musun? Sen etraftaki insanları güldürmeye mecbur musun? Güldürme, günaha girme. Güldürmek şart mı? Çok mu gülecek halimiz var? Çok mu gülecek haldeyiz?

Çeçenistan'daki kardeşlerimiz bomba yağmuru altında. Rus uçakları nasıl bomba atıyor. Bombaları öyle yağdırıyor ki buradan kaçan öbür tarafa yetişemeden bomba yine üstüne düşüyor; yağmur gibi. Avrupa Rusya'ya yine bilmem kaç milyar dolar yardım yaptı. Neden?

"—-Kafkasya'da müslümanlara karşı çarpışıyor, ekonomisi

sarsılıyor, destek olsun.” diye.

Biz ne yapıyoruz?

Kaç yüz bin kişinin evi yıkıldı, üstü başı yırtık pırtık, aç. Komşu ülkelere sığınabilen sığındı, herkesin evinde üç beş tane muhacir var. Yiyecek bulmakta zorluk çekiyorlar, ilaç bulamıyorlar. Ne sıkıntılar çekiyorlar, biliyor musun? Çok mu gülünecek halimiz var? Çok mu kır sefası yapacak halimiz var? Çok mu deniz kenarında, barlarda, pavyonlarda, gazinolarda şarkı türkü dinleyip gülecek eğlenecek halimiz var? Onlar insan değil mi? Onlar bizim kardeşimiz değil mi? Onlar müslüman değil mi? Onların canı yok mu? Bizim onlara yardım etmemiz vazife değil mi?

“—E ne yapalım, işte bizim burada harp yok, tamam, çok şükür.”

Çok şükür ama sen bu iyi halinde kötü durumda olanları düşünmezsen olmaz ki. Çeçenistan; işte bizim Karadeniz’in biraz ötesi. Bizim Artvin’in, Kars’ın ilerisinde Kafkas Dağları var; onun ötesi. Kardeşlerimiz, Şeyh Şamil’in torunları. Müslüman, mütedeyyin insanlar. Beş vakit namazlı niyazlı insanlar.

“—Bu memleket benim. Ruslar sonradan geldiler, gitsinler. Madem herkesin hürriyeti var, gitsinler. Bunlar burayı zorla istila etti. Buralar onların memleketi değil, gitsinler.” diyor.

Haklı. Ne Birleşmiş Milletler dinliyor, ne düvel-i İslâmiyye dinliyor. Birleşmiş Milletler dinlemez. Tamam. Genel sekreterliğine papazı getiren insanlar dinler mi? Dinlemez.

Peki müslümanlar? Müslümanlar niye dinlemiyor? Müslümanlar niye yardım etmiyor? Müslüman ülkelerin aklı nerede?

Şuradaki toplantılara, Kıbrıs’taki sekiz belediye başkanı çağrılmamış. Biz Türkiye Cumhuriyeti olarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni tanımadık mı? Biz tanıdık, düşmanlar tanımadı. E tanıdığımız bir ülkenin belediye başkanlarını kendi memleketimizdeki toplantıya niye çağırmıyoruz? Bu ne demek? Bunun bir mânası var mı? Sen tanımışsın. “Elbette çağırırım.” diyeceksin.

Toplantı Osmanlılar’a hakaretle başlamış. Sergi yapılmış, Fatih Sultan Mehmed’e iftirayla… Senin memleketinde, benim

memleketimde. Bir meseleyi takip edecek, haksızlığı engelleyecek, çirkin iftirayı yaptırmayacak kadar bir gücümüz kuvvetimiz yok mu? Para bizden, davul buranın boynunda, tokmak onların elinde. Öyle saçma şey mi olur? Kendi Kıbrıslı kardeşini koruyamıyorsun.

Kıbrıslı kardeşin zulme, haksızlığa uğradı, toprakları çiğnendi, yerinden atıldı, katliama uğratıldı, köyler basıldı, 60-70 kişi tarandı, toplu mezarlara gömüldü; çarpıştılar, cihad ettiler, topraklarının bir kısmını kurtardılar. Elbette tanıyacağız, hakları. Her yönden haklı durumdalar. Onları tanıma, karşı yöndeki düşmanı tanı. Yunanlı'yı çağır, Kuzey Kıbrıslı'yı çağırma. Öyle saçma şey mi olur? Çok mu gülünecek halimiz var? Bu bile ağlanacak bir haldir.

İstanbul'un Fethi yıl dönümünde İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmed'in aleyhinde sergi açılıyor. Gülünecek halde miyiz?

Bakın, hesaplayın! Oturup ağlamamız lazım. Bizim hiç gülmememiz lazım. "Gülme gülme, ağla gönül" ilahisini hepiniz öğrenin. Gülme gülme, ağla gönül. Çok mu gülünecek halimiz var? Hem gülüyor, hem de başkasını güldüreceğim diye bir laf söylüyor; ondan sonra Allah'ın gazabına uğruyor. Konuşmasın, söylemesin. Başkasını güldürmek şart mı? Allah'ın hoşuna gitmeyecek söz söylüyor.

Oflu Hoca şöyle yapmış da, böyle olmuş da…

"—Kah kah kah, kih kih kih…"

Yok, adam cennete gitmiş, bakmış da orada hep sakallı softalar var, beğenmemiş.

"—Kah kah kah, kih kih kih."

Bunun gülünecek bir tarafı var mı?

Cennetle, cehennemle alay ediyor. Vaizle alay ediyor. Kur'an'la alay ediyor. Ahiret inancını ayaklar altına alıyor. Allah'ın sevmediği şeyleri söylüyor. Bunların yapılmaması lazım.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için aman sözümüze dikkat edelim. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni kızdıracak, Allah'ın gazabını çekecek söz söylemeyelim! Allah'ın sevdiği sözleri söyleyelim. Dilimizle Allah'ı zikredelim. Dilimizle emr-i mâruf, nehy-i münker yapalım. Dilimizle Hakk'ı, sabrı tavsiye edelim. Bunlar Kur'ân-ı Kerîm'de

söyleniyor. Güzel konuşalım. Tatlı konuşalım. Gönül alıcı konuşalım. Gönül yapıcı konuşalım. Faydalı konuşalım. Faydalı işler yapalım. Bilgi bakımından bir sürü eksiğimiz var. Onları birbirimize öğreteceğiz.

Ne zaman öğreteceğiz?

Elimizdeki en kıymetli varlığımız zamandır. Herkesin elinde, cebinde, üstünde bir şey var. Saati, kalemi, cüzdanı, telefonu kıymetlidir. Herkesin kıymetli bir şeyi vardır. Ama en kıymetli varlığımız zamandır. Zamanımızın bir saniyesini bile boşa harcamamaya azamî dikkat etmeliyiz. Hayırla geçmeli, sevapla geçmeli. Sevap kazanmalıyız. Zamanın kullanımına dikkat etmeliyiz. Dilimize sahip olmalıyız. Günahlardan kaçınmaya dikkat etmeliyiz.

Bu iki hadîs-i şerif bunu gösteriyor. Birincisinde, cehennemde nasıl 70 yıllık çukura uçtuğunu anlatıyor. İkincisinde de, kişinin Süreyya yıldızından daha uzak mesafede Allah'ın rahmetinden uzaklara gittiği anlatılıyor. Onun için sükûtun ibadet olduğunu bilin; ya hayır söyleyin ya susun. Günahlı konuşmayın, konuşmayalım. Bundan sonra kararımız o olsun.

c. Kişi Sevdiği İle Beraberdir

Sayfanın sonuncu hadisi, 12. hadis:
Taberânî, Ukbetü'bnü Âmir RA'dan rivayet etmiş.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[13]

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا رَضِيَ هَدْيَ الرَّجُلِ وَعَمَلَهُ ، فَهُوَ مِثْلُهُ

(طب. عن عقبة بن عامر)

RE. 99/12 (*İnne'r-racüle izâ radıye hedye'r-racüli, ve amelehû, fehüve mislühû*)

Bu mühim bir kaidedir. Çok mühim bir ilâhî kanundur. Çok

---

[13] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.334, no:922; İbn-i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.I, s.14, no:10; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.171, no:13119; Ukbe ibn-i Âmir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.89, no:30735; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.276, no:6291.

önemli bir hakikattir. Bunu hepiniz aklınıza çok iyi yerleştirin. Hiç unutmayın, her yerde söyleyin!

(*İnne'r-racüle*) "Adam, bir adam, herhangi bir adam, (*izâ radıye hedye'r-racüli*) bir başka adamın gidişine, hal ve tavrına razı olursa; (*ve amelehû*) işlediği işlere memnun olursa, razı olursa; (*fehüve mislühû*) o da onun gibidir."

Kaide bu.

"—Bir adam, başka bir kişiyi, yaptığı işi, gidişini, halini, tavrını beğeniyorsa onun gibidir."

Ne demek? Allah o adama ne muamele yapacaksa, buna da aynı muameleyi yapar.

Kimin halini, tavrını beğeniyor? Amerikan artisti filancayı beğeniyor. En çok kimi beğeniyorsun?

"—Amerikan artisti falancayı beğeniyorum."

Tamam. Yaptığı işi de beğeniyor. Tamam.

Allah o adama ne muamele yapacaksa, bu da aynı muameleye tâbidir.

"—Kişi, sevdiğiyle beraber olacak."

Halini, gidişini, yaptığı işi beğendiği kimsenin durumuna düşer, onun muamelesine tâbi olur. Allah tarafından ona da onun muamelesi yapılır.

Buradan ne kanun, ne kaide çıkıyor? Bu kanundan ne yapmamız gerektiğini anlıyoruz? Allah'ın sevmediği insanları, Allah'ın sevmediği hal ve gidişleri, Allah'ın sevmediği işleri yapanları sevmememiz gerekiyor. Seversek, razı olursak, memnun olursak, alkışlarsak, taraftar olursak, onun durumuna düşeriz.

İyi insanları, mübarek insanları, salih insanları, yüksek insanları, peygamberleri, evliyâullahı, salihleri, alimleri, kâmilleri, fazılları seviyorsak onların hal ve gidişini, yaptıkları işleri istiyorsak, özlüyorsak, beğeniyorsak o zaman da mükâfat var; o zaman da onlar gibi olacağız.

Adam Fatih Sultan Mehmed'i çok seviyor, çocuğuna Fatih adını veriyor. Neden? Dünya üzerinde fethedilecek o kadar çok kale var ki, elbette çok Fatihlere ihtiyaç var.

Ama Fatih'in İstanbul'u nasıl aldığını unutmayalım. Lafla almadı. Öyle çalıştı ki öyle tedbirler aldı ki cihanın ağzı açık

kalıyor. Gemileri karadan yürüttü, o zamana kadar görülmemiş toplar yaptı, icat edilmemiş havan topunu icat etti. Haliç'in zincirlerine karşı tedbir aldı, Rum'un söndürülmeyen ateşinin karşısında tedbir aldı,

Rumelihisarı'nı yaptı, Boğaz'ı kilitledi, Çanakkale'ye hisar yaptı. Çanakkale'nin Kilitbahir ile bu tarafında Fatih'in yaptırdığı hisar vardır. Ya Çanakkale'den gelir düşman ya Karadeniz'den gelir; oraya iki tane hisar yaptı, Boğaz'ı kesti.

Fatih Sultan Mehmed Çanakkale'ye hisar yaptığında, "Bu kaleyi şu tarihte yaptırdım." diye üstüne kitabe yazdırmış. Kültür düşmanı bir alçak, "O eski harf" diye, orayı kazımış! Fatih'in kitabesini kazımış. Alçak! Kendini bilmez, kültürün kıymetini bilmez bir alçak!

Etrafındaki bir sürü insan da onu engelleyememiş. Bir insan deli olabilir, çılgın olabilir, kudurmuş olabilir. Toplum onu engelleyecek. Fatih'in kalesinin kitabesi kazınır mı? İngiliz gelse kazımaz, Yunan gelse kazımaz.

Neden? Kitabe tarihtir.

Belki Yunan gelse kazır, Sırp gelse topa tutar.

Neden? Hıncı var.

Sen nasıl kazırsın onu?

Bu millet neler görmüş, neler görmüş, neleri yutmuş da ses çıkarmamış. Düşman yalnızca dışarıdan gelmemiş, içeriden de ne düşmanlıklar olmuş. Neden?

Malımıza, mülkümüze, kültürümüze, örfümüze, âdetimize, mefahirimize, tarihimize sahip çıkmadığımız için. Bak, polis bugün bazı mahallelere giremiyor. Girmek hakkı ama giremiyor. İbret alın. Ne kadar ibretli!

Fatih'i seviyor, çocuğuna Fatih adını veriyor. Şeyh Şamil'i seviyor, çocuğuna Şamil adını veriyor.

Ne demek istiyor? Benim evladım da Şeyh Şamil gibi olsun. Benim evladım da Fatih gibi olsun. Cihadı seviyor, çocuğuna Mücahid ismini veriyor. Salih insanları seviyor, çocuğuna Salih ismi veriyor.

Çocuğun ismi ne demek?

"—Babasının onu nasıl görmek istediğini gösteren niyeti" demek. "Çocuğun ismi, babasının niyeti" demek.

Çok önemli! Çok önemli ve çocuğun da babası üzerinde hakkı. Eğer baba çocuğa olmadık bir isim koyarsa, evlat babadan davacı olabilir; Mahkeme-i Kübrâ'da kazanır.

Neden? İyi isim koysaydı.

İsim bile önemli. Niyet önemli. Sevmek önemli.

Muhterem kardeşlerim!

Allah'ın sevgili bir kulunu bazen karşı taraftaki sevmiyor.

"—Bu mübarek adamı niye sevmedin?"

"—Sakallı. Çenesi kıllı, sakalları var. Sevmedim."

Bu sakal sünnet be! Sen bu kafanı değiştir, bu kalbi değiştir. Bu kalp, kalp değil ki kap. Sakalı sevmiyor.

Nasıl olacakmış? Kazıyacakmışsın.

Sen kadın mısın? Allah burada sakal yaratmış. Peygamber Efendimiz de "sünnet" diye buyurmuş.

"—Bıyıklarınızı azaltın, sakalı uzatın." demiş.

Niye kazıyorsun? Veyahut niye kazınmış yüzü beğeniyorsun? Peygamber Efendimiz'in yolundan gideni beğenmiyorsun?

Öyle densizler var ki:

“—Ebû Cehil’in de sakalı vardı.” diyor.

Lafa bak! Al bir tip insan daha, buyur. Deliler çeşit çeşit. Sırala sırala, çeşitlerini anlat anlat bitmez.

Sakalından sevmiyor, takkesinden sevmiyor, “Musafaha ediyor” diye sevmiyor.

Bizim Ankara’da camimizde bu tip bir adam vardı, musafahayı sevmezdi. “Tokalaşma olacak.” Bu sonradan geldi, Avrupa âdeti. Niye Avrupa âdetini seviyorsun da dedenin 700 yıllık, 1400 yıllık âdetini sevmiyorsun?

Kafan sakat! Kardeşim, hastasın; kafan sakat, kalbin sakat, aklın sakat, zevkin sakat… Sakat! Hastalanmışsın sen, çürümüşsün; doğruyu sevmiyorsun, eğriyi seviyorsun.

Karnavalı seviyor. Karnaval ne demek?

“—Andavallıların eğlenmesi” demek.

İçecekler, her türlü rezaleti yapacaklar. Eğlenecekler, çalacaklar, sarhoş olacaklar; o onun karısına sarılacak, öpecek, vesaire. Çirkin şeyler; hepimiz nefret ediyoruz.

Bizim bir arkadaş, Ankara’dayken İngilizce öğrenmek için kursa gidiyordu. Kadının birisi karnaval için demiş ki;

“—A, ne güzel, herkes deşarj oluyor, stresi gidiyor.”

Bak, neleri seviyor? Bak, nelere heves ediyor?

Şimdi gezin sokaklarda; Çamlıca’ya, Boğaz’a, eğlence yerlerine, kırlık yerlere, bentlere, Gülhane Parkı’na gidin. Çift çift insanlar, blucin pantolonlu, kısa kollu, açık saçık, sarmaş dolaş.

Bunlar ne? Bunların hepsi dejenerasyon; zevkin bozulması, örfün âdetin gitmesi, gavurlaşmanın belirginleşmesi. Başka bir şey değil. Şu tarafa bakıyorsun; el-hamdü lillah, örtülü, tertemiz. Onu sevmiyor; “Öcü gibi” diyor. Örtünene; “Öcü gibi” diyor, ötekisini beğeniyor.

Bu ne? Zevkin yozlaşması.

Amerikalı onu sevebilir, Avrupalı onu sevebilir, ama ben müslümanım; ben Allah’ın sevdiğini severim, celle celâlüh. Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz’in sevdiğini severim, Kur’ân-ı Kerîm’in tarifine uygun olanı severim, aykırı olanı sevmem. Yalanı sevmem, içkiyi sevmem.

“—A, hocam! İçki öyle tatlı ki öyle güzel ki tipleri var, çeşitleri var. Viski var, hem de çok pahalı. Şampanya var, bir patlatıyorsun;

kırıyorsun gemiyi, geminin ucunda fış diye fışlatıyorsun. Öyle şarapla şampanyayla kutlayarak gemiyi denize indiriyorsun.”

O gemiden hayır gelir mi? Bereket gelir mi?

“—Aman hocam çok tatlıdır bilmem ne...”

Hayır!

İçki haram olduğundan kötüdür, zina haram olduğundan kötüdür, açıklık saçıklık haram olduğundan kötüdür.

İyiliğin kötülüğün ölçüsü nedir?

Allah’ın sevmesi, Allah’ın sevmemesi. Ya bu zevke gelirsin, ya da ne halin varsa görürsün. Kendin bilirsin. Ya Allah’ın sevdiği hale gelirsin; ya da Allah’ın sevdiği hale gelmezsen, dünyada-ahirette cezanı çekersin.

Türkiye şimdi Allah’ın yolundan ayrılmanın cezasını çekiyor.

Askerlerimiz Doğu Anadolu’da Güneydoğu Anadolu’da, polislerimiz büyük şehirlerde, politikacılarımız devlet dairelerindeki yolsuzluklarda, karşılaştıkları müşkilâtın hepsinin sebebini bilsinler ki, İslâm’la savaşmaktan ve İslâm’a karşı olmaktan. Nesilleri müslüman yetiştirmemekten, namuslu yetiştirmemekten; mütedeyyin, ahlâklı, âdâblı yetiştirmemekten çekiyor.

Bugün Türkiye ne fatura ödüyorsa İslâm’ı düşman bellemenin faturasını ödüyor.

İnsanlar eroinden ölüyor; İslâm’a karşı olmanın faturası.

Hazine, devlet malı çalınmış çırpılmış; İslâm’a karşı olmanın faturası.

Yüksek tahsilli gençler anarşist olmuş, orduya karşı çıkmış, vuruyor, öldürüyor, büyük şehirlerde belli bölgelerde anarşi yapıyor; İslâm’a karşı olmanın faturası. Hepsi Allah’ın yolundan ayrılmanın dünyadaki cezası.

Ama ceza bitmiş değil, ahirette de çekecek. O kimseler ahirette de en şiddetli azaba uğrayacak. Biz bunu başından beri söylüyoruz; sonuçlarını görmedikleri için inanmıyorlardı, anlamıyorlardı; şimdi anlıyorlar ama engelleyemiyorlar, artık fren tutmuyor.

Eğlence yerlerinde o kızları, o erkekleri gidin görün bakalım; annelerinin, babalarının o gezintiden haberi var mı? Sorun bakalım, annesi babası razı mı?

Çürüdük. Eroin içiyor, ölüyor. Kocası alıştırmış, arkadaşı

alıştırmış. Ben onu bunu bilmem; İslâm'dan ayrılmanın cezası, faturası…

Bizim rehberimiz, önderimiz, serverimiz Muhammed-i Mustafa SAS Efendimiz. Allah'ın peygamberleri, Allah'ın sevgili kulları, evliyâsı, salih kullar, abid, zahid, kâmil kullar, olgun kullar, Yunus Emreler, Mevlânâlar, İbrahim Hakkılar, İsmail Hakkılar, Eşrefoğlu Rûmîler; bizim örneklerimiz, nümune-i imtisallerimiz bunlar.

Onların örnekleri; Brigitte Bardot, Erel Klayn… Ben de eski adam olduğumdan, hep eski isimler hatırıma geliyor. Blen Ford, Klark Keybıl… Bunlar bizim zamanımızda meşhurlar; bıyıklarıyla, tipleriyle; Jül Brayn çıplak kafalı ve saire tipler.

Ya Allah'ın sevdiklerini seversin, sevap kazanırsın, ya Allah'ın sevmediklerini seversin, onların tâbi olduğu güruha girer, onların tâbi olduğu muameleye tâbi olursun; dünyan da âhiretin de mahvolur.

d. Belâlara Sabrın Karşılığı

Öbür sayfaya geçiyoruz. 100. sayfanın birinci hadîs-i şerîfi.
Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[14]

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُونُ لَهُ الْمَنْزِلَةُ عِنْدَ اللّٰهِ ، فَمَا يَبْلُغُهَا بِعَمَلٍ ، فَلاَ يَزَالُ اللّٰهُ

يَبْتَلِيهِ مِمَّا يَكْرَهُ ، حَتَّى يُبَلِّغَهُ إِيَّاهَا (حب. ك. عن أبى هريرة)

RE. 100/1 (*İnne'r-racüle letekûnü lehü'l-menziletü inda'llàhi, femâ yeblüğuhâ bi-amelin, felâ yezalü'llàhü yebtelîhi mimmâ yekrahü, hattâ yubelliğahû zâlike.*)

(*İnne'r-racüle letekûnü lehü'l-menziletü inda'llàhi*) "Kişinin

[14] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.169, no:2908; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.495, no:1274; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.482, no:6095; Ebû Hüreyre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.327, no:6786; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.282, no:6304.

Allah indinde Allah'ın istediği bir derecesi, bir mertebesi olur. (*Femâ yeblüğuhâ bi-amelin*) Ama işlediği ibadet ve taatlerle o mertebeye ulaşamaz. (*Felâ yezalü'llàhü yebtelîhi mimmâ yekrahü*) Allah onu nâhoş, hoşuna gitmeyen şeylere müptela kılar, müptela kılar, müptela kılar; (*hattâ yubelliğahû zâlike*) nihayet onu o makama ulaştırır."

İnsanın başına gelen iptilalar, sıkıntılar, üzüntüler, imtihanlar kulun derecesini yükseltir. İnsan bazen ibadetten derece kazanır, bazen iptilaya, belaya, musibete, sıkıntıya sabretmekten derece kazanır.

Onun için bela gelince sabretmek lazım. Allah'tan, Allah yazıyor. Hastalık oluyor, işin ters gitmesi oluyor, ticarette ziyan oluyor veyahut komşunun bir yanlış muamelesi oluyor veya bir arkadaşın üzücü bir tavrı oluyor veyahut arabası kaza yapıyor… Şu oluyor, bu oluyor.

Bunlar ne yapar? Sabrederse insana yine sevap kazandırır. Sabrederse yine sevap kazanır.

Neden sabredecek?

Allah yazmış. Üzüntünün faydası yok. Korkunun, hazerin ölüme faydası yok. Gelmiş bir kere. Ne yapacaksın? Sabredeceksin.

Kaza olmuş.

"—Olmasaydı."

Tamam, olmasaydı ama olmuş, sabredeceksin.

"—Şöyle yapmasaydık, böyle yapmasaydık." demek faydasız.

Hastalık gelmiş.

Tamam, dua et, Allah geçirsin, şifa ihsan etsin; ama sabret, itiraz etme, isyan etme, üzülme. O da mükâfat. Onun da derece arttırmaya faydası var.

Birçok kimse bunu bilmiyor. Sanıyor ki Allah sevdiği kullarına her zaman ikramda bulunur, her zaman güzel şeyler ihsan eder, her zaman neşeli tutar. Hayır, bazen Allah'ın sevgili kulları daha çok sıkıntılara düşer, daha çok yalvarırlar. Hapislere düşerler, işkence görürler. Evleri, yerleri, yurtları ellerinden alınır. Sürgün edilirler. Harp olur, darp olur, haksızlık olur, zulüm olur, gadir olur.

En büyük belâlar peygamberlere gelir. Acaip bir kanundur bu.

Acaip dediğim; "İnsanların çoğu bilmez." mânasına. Herkes sanır ki Allah'ın sevgili kulu oldu mu her işi rast gidecek, her şeyi iyi olacak. Hayır!

Eyüp AS'ın peygamber olduğu, Allah tarafından sevildiği ve kıymetli bir kul olduğu bilindiği halde başına neler geldiğini biliyoruz. Eyüp AS'ın da onlara nasıl sabrettiğini biliyoruz. Vücudunun her tarafı yara oldu. Çoluk çocuğu öldü. Malları mülkleri elinden gitti. Şehrin çöplüğüne atıldı. Eyüp AS senelerce şehrin dışında, dışarıda kaldı.

Musa AS yerinden yurdundan oldu, diyar-ı gurbete gitti, Firavun'la mücadelesi oldu, Firavun onu kovaladı. Telaşlar geçirdi. İbrahim AS Nemrut'la mücadele etti, sıkıntılara düştü, hapislere düştü, yakılma derecesine geldi, ateşe atıldı. İsa AS'ın çektiği şeyler var. Zekeriya AS'ı testereyle biçtiler, şehid ettiler, öldürdüler.

Bunlar gelebilir. İnsanın başına sıkıntı, üzüntü gelmesi Allah'ın sevmediği kulu olduğundan değildir. İnsanın baklavalı börekli, kaymaklı kadayıflı, şıkıdım şıkıdım, eğlenceli, zevkli, keyifli ömür sürmesi de Allah'ın sevgili kulu olduğundan değildir.

Öyle olsaydı, Boğaziçi'nin gazinolarına git; " Bunların hepsi Allah'ın en sevgili kulu galiba." diye düşünürsün.

Hayır, öyle değil! Taksim'in, Boğaziçi'nin eğlence yerlerindeki insanlar, en büyük günahları işliyorlar; paralarını boş yere harcıyorlar. Dünyada o kadar mazlum insan var, yiyecek giyecek bulamayan insanlar var; onlarla ilgilenmiyorlar. Onların hepsinin hesabı olacak, sorgusu suali olacak.

Onun için, belâ gelince sabredin, nimet gelince şükredin! Tabii insanın başına gelen hastalığa, derde çare aramak hakkıdır. Allah'tan onun kaldırılmasını istemesi hakkıdır. Bunlar olacak.

Yakup AS Yusuf'unu kaybetti, dertli; ağlıyor ağlıyor ağlıyor.

"—Niye ağlıyorsun böyle?" diyorlar.

"—Karışmayın benim işime." diyor.

إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللّٰهِ (يوسف:٨٦)

(*İnnemâ eşkû bessî ve hüznî ila'llàh*) "Ben sıkıntımı, üzüntümü,

mahzunluğumu Allah'a arz ediyorum, Allah'a arz ederim." (Yusuf, 12/86) diyor.

"—Ben derdimi Rabbime açıyorum. Rabbimle dertleşiyorum. Rabbimden şikâyetimden değil, ona iltica ediyorum, ona sığınıyorum, ona yalvarıyorum." diyor.

Böyle olursa, o zaman bu şikâyet değildir.

"—Yâ Rabbi, sen bilirsin, bu imtihanı kaldır, şunu nasib et, bunu nasib et." demenin, her duanın sevabı var.

İyi şeyleri istemek hakkımız. Sıkıntılardan kurtulmaya çalışmak hakkımız. Başkalarını sıkıntılardan kurtarmak için imdada koşmak da en sevaplı iş.

Kim bir Müslümanın üzüntüsünü giderecek bir iyilik yaparsa, Allah da ona ahirette sıkıntılı bir zamanında iyilik yapar. Kim bir Müslümanın hâcetini görürse, işini görürse, Allah da onun ahirette işini görür. Biz birisini muhtaç görünce yardım etmeye koşacağız; o şahıs ise sabredecek, Allah'tan kurtuluş için çaresini isteyecek. İstemek hakkı, dua etmek sevap.

e. Sıla-i Rahimin Önemi

Sayfanın ikinci hadîs-i şerîfi.

Enes RA'dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[15]

إِنَّ الرَّحِمَ لَتَعَلَّقُ بِالْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَتَقُولُ: يَا رَبِّ اِقْطَعْ مَنْ قَطَعَنِي ، وَصِلْ مَنْ وَصَلَنِي (ابن النجار عن أبى هدبة عن أنس)

RE. 100/2 (*İnne'r-rahime letealleku bi'l-arşi yevme'l-kıyâmeti, fetekùlü: Yâ rabbi, ıkta' men kataanî, ve sıl men vasalanî.*)

(*İnne'r-rahime letealleku bi'l-arşi yevme'l-kıyâmeti*) "Rahim, akrabalık bağlantısı, kıyamet gününde Arş-ı Âlâ'ya yapışır."

Rahim; akrabalık bağlantısı, karâbet demek. Akrabalık diyoruz. Rahimin iki mânası var. Kadının karnında çocuğun büyüdüğü yer; ona da rahim diyorlar. Akrabalara da *rahim* derler. Akrabalara

[15] *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.360, no:6940; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.309, no:6365.

iyilik yapmaya *sıla-i rahim* derler.

Neden? Onların da doğumla bir ilişkisi var, yani "bize yakın doğumlu insanlar" demek olduğundan onlara da "rahim" denmiş.

Sıla-i rahim ne demek? "Amca, dayı, teyze, hala, akraba ve yeğenleri gözlemek, kollamak, onlara yardımcı olmak, iyilik yapmak" demek. Bu çok sevaplı! Onlarla ilgiyi kesmek günah. Akrabasına bakmıyor; amcası, teyzesi, dayısı, yeğeni, kuzeni, neyse onlarla ilgilenmiyor.

Kuzen Türkçe değil. Kuzen, kazan gibi bir şey. Bir profesör arkadaş:

"—Ne zaman bir yabancı kelime kullanırsam, Hakyol Vakfı'na 100 lira ceza vereceğim." diyor.

"—Tamam, ben de razıyım, ben de vereyim." dedim.

Şimdi "Aman yabancı kelime kullanmayayım, 100 liralık cezaya çarpılmayayım." diye dikkat ediyorum, mümkün olduğu kadar gayret ediyorum.

Kuzen yerine vardır bir amcazâde, dayızâde kullanılabilir. Türkçe akraba isimleri o kadar güzeldir ki, bağlılığı tam tarif eder; dayızâde, amcazâde, halazâde, teyzezâde, yeğen. Bak, hiç şaşmaz. Hepsi gayet güzel kelimeler.

İnsanın etrafındaki akraba u taallûkatı rahimdir. Bunlara bakmak lazım.

Bu kıyamet gününde Arş-ı A'lâ'ya yapışırmış.

Allah Allah! Nasıl şey bu? Nasıl yapışıyor?

Mânevî bir varlık, şahsiyet-i mâneviyesi var. Hani "hükmî şahsiyeti var" diyoruz ya onun gibi. Devlet dairelerinde şirketlere ne diyoruz? "Hükmî şahsiyeti var." diyoruz. Rahimin de böyle şahsiyet-i mâneviyesi var. Sanki bir şahısmış gibi, sanki bir insanmış gibi Arş-ı A'lâ'ya, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Arş'ına, Arş-ı A'lâ'ya yapışır.

(*Fetekùlü*) Ne der? (*Yâ rabbi, ıkta' men kataanî, ve sıl men vasalanî*) "Beni koparanı sen de kopar, parça parça et. Beni bağlayanı sen de nimetine mazhar eyle, iyiliklere mazhar eyle."

Anlaşılıyor ki sıla-i rahim yapanlar şefaate mazhar olacak. O böyle yalvarınca, Allah sıla-i rahim yapanlara mükâfat verecek. Akrabalık vazifelerini yapmayanlara, sıla-i rahim yapmayanlara ceza verecek.

Sıla-i rahimin zıttı, *kat'-ı rahim*. Sıla-i rahim, "rahimi bağlamak, akrabalarla bağlantıyı kurmak" demek. *Kat'-ı rahim*, "akrabalarla bağı kesmek, koparmak, kat etmek" demek.

"—Kat' edenleri, Allah kat' etsin, yani rahmetinden mahrum etsin. Onlar madem dünyada akrabalarını gözetmediler; Allah da ahirette onlara mükâfat vermesin, cezalandırsın." diye dua edecek.

"Sıla-i rahim yapanlara; akrabalarına iyilik yapan, gelip giden, yardım eden, para veren, yoksulları gözetenlere de Allah ahirette iyilik yapacak." demektir.

İslâm'da akrabalık vazifeleri vardır. Mühimdir. İnsanın en başta gelen vazifesi ana ve babasına karşıdır. Evladın anne ve babasına karşı çok büyük vazifeleri vardır, sorumlulukları vardır. Sevecek, sayacak, yardım edecek, bakacak. Anasına babasına karşı evlatlığını güzel yapacak. Buna *birrü'l-vâlideyn* derler. "Anne babaya iyi evlatlık yapmak" demek. Bu çok mühim bir vazifedir.

Birrü'l-vâlideyn yapan hayırlı evlatları Allah ahirette mükâfatlandırır. Ana babasına iyilik yapmayan evlatlar da Allah'ın

rahmetinden mahrum kalırlar, çok büyük cezaya uğrarlar. Anaya babaya duasını kesen evlat bile hayır görmez. Duayı bile kesmeyecek. Yani ölse bile ana babaya duayı kesmeyecek. Çok önemli… En büyük vazife, anne babaya karşı.

Sonra, akrabaya karşı. Zî-rahim dediğimiz, akrabalık bağı olan kimselere karşı vazifemiz var. Arayacağız, kollayacağız, koruyacağız; maddî ihtiyaçları varsa karşılayacağız, ihtiyarsa bakacağız, hastaysa tedavi ettireceğiz, yetimse evlendireceğiz, açsa doyuracağız, çıplaksa giydireceğiz. Akrabalara karşı vazifemiz.

Başka? Başka ne var İslâm'da?

Konu komşuya karşı vazifeler var. Komşuluk hakları var. Bu da önemli. Tabi evli olan bir insanın hanımına karşı vazifeleri var, çoluk çocuğuna karşı büyük büyük sorumlulukları var.

İşte bunların hepsi, kullarla ilgili vazifeler ve haklardır. Müslümanın bunlara çok dikkat etmesi lazım. Bunlardan çok sevap kazanır, yapmadığı zaman da çok vebal altında kalır.

Bir evlat, ana babasına çok iyi bakacak, anasının babasının duasını alacak.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz minbere adım adım çıkarken, "Âmin, âmin, âmin." diye çıktı.

"—Ya Rasûlallah! Niye âmin dediniz?" diye sordular.

"—Cebrail geldi, bana bir şeyler söyledi, ben de ona âmin dedim." diye cevap verdi.

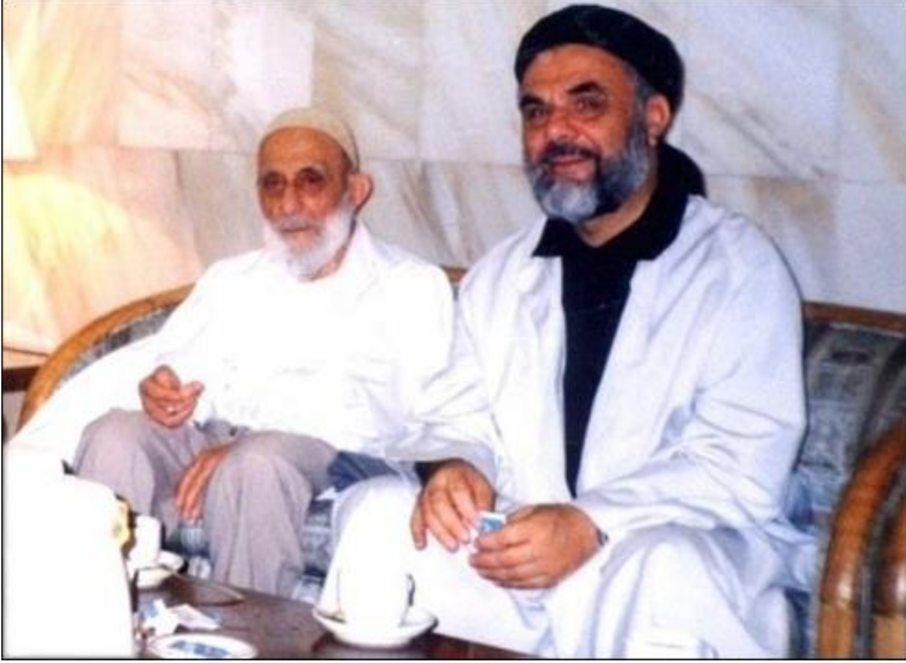
Efendimiz'in minbere çıkarken, Cebrail AS'ın söylediği dualardan birisi neydi?

"—'Annesi babası, ikisi birden veya bir tanesi sağ olarak evlat ona yetişmiş, onlarla görüşmüş, ana babasını idrak etmiş, onlarla beraber yaşamış da o evlat cenneti kazanamamışsa, onun burnu yerde sürtsün!' dedi, ben de 'âmin' dedim." diyor Peygamber Efendimiz.

Yani ne yapacağız?

Annemiz babamız sağsa, ikisi birden veya bir tanesi; allem edeceğiz kallem edeceğiz, hayır duasını alacağız.

"—Ah evladım! Allah senden razı olsun. Allah seni cennetlik etsin. Allah seni cennetiyle, cemaliyle müşerref etsin." dedirteceğiz, duasını kazanacağız, cenneti kazanacağız.

Kazanamazsak Rasûlüllah'ın bedduası orada duruyor:

"—Anasının babasının rızasını kazanamayanın —keratanın, edepsizin— burnu yerde sürtsün." diye Peygamber Efendimiz'in bedduası var; çok önemli…

Bir evlat, anne babasına kendisini sevdirir de, annenin babanın kendisine sevgiyle bakmasını sağlarsa, çok sevap kazanır. Baba çocuğuna sevgiyle, gülerek bakıyor. Anne çocuğuna sevgiyle, gülerek bakıyor. Anne babanın bu bir bakışından çocuk bir köle âzad etmiş kadar sevap kazanır. Anne bakıyor baba bakıyor; çocuk sevap kazanıyor.

Neden? Kendisini sevdirdi, sevgiyle baktırdı.

Sevdirmeseydi, kızgın bakacaktı.

"—Bizim haydut evlat, bak yine neler yaptı mendebur! Hay Allah! Ben bunu böyle mi yetiştirdim, şunun yaptığına bak; hınzır, domuz! Allah kahretsin!" diyecekti.

Bazı anneler bazı babalar çocuklarına neler söylüyor. Tabi beddua etmek de yok. Sevdirip de güzel baktıranın her bakışına bir

köle âzad etmiş gibi sevap var.

Onun için anne babanın rızasını almaya çalışacağız. Akrabayı gözeteceğiz. Çoluk çocuğumuza, hanımımıza iyi muamele edeceğiz. Komşumuza iyi muamele edeceğiz. Bütün müslümanları kardeş bileceğiz, sarmaş dolaş ve muhabbetli olacağız.

Adam müslümana yan bakmaktan korkacak. Neden?

"—Bu müslümanın bir buçuk milyar kardeşi var, hepsi bir bardak su dökse tufan olur." diyecek, korkacak.

Ama maalesef öyle olmuyor; ondan saldırıyor.

Almanlar'ın, Slovenya'ya kuvvetle yardım etmesi dolayısıyla, hiç harp darp olmadan Yugoslavya'nın o kısmı hemen istiklalini kazandı. Ne yıkıldı, ne yakıldı, ne çatladı, ne patladı, ne kimse öldü veya yaralandı. Almanlar yardım etti, Sırplar oraya saldıramadılar, bir şey yapamadılar.

Hırvatlar'ı da, —Slovenler'in altında Hırvatlar var. Venedik'ten, İtalya'dan aşağı kadar geliyor— Katolik kilisesi destekledi, Avrupalılar destekledi.

"—Müslümanlar Balkanlar'a asker çıkarmasın, yardım edemesin." diye NATO'yu oraya nöbetçi diktiler, bizim Boşnak kardeşlerimize veryansın ettiler.

Orada kaç yüz bin kişiyi öldürdüler. Ne feci işler yaptılar. 20. Yüzyıl'da insanlığın yüz karası ne hunharlıklar gaddarlıklar yaptılar. Neden?

Müslümanlardan korkmadıkları için. Müslümanların birlik ve beraberliği olmadığı için. Müslümanlar birbirlerini korumadığı için. Bütün müslümanlar suçlu… Siz de suçlusunuz, herkes suçlu. Korusaydık korkarlardı, yapamazlardı.

"—Ben buradan oraya ne yapabilirim?"

Öyle şeyler yapılır ki.

"—Sen orada cami yıkarsan, ben de burada bunu yaparım." dersin, iş biter. Yaparsın da.

Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'ni gömerlerken Bizans surlarından Araplar'a bağırdılar:

"—Ne yapıyorsunuz orada? Merak ettik."

Bir taraftan bakıyorlar ama yine de soruyorlar.

"—Bizim çok muhterem bir büyüğümüz vardı, Peygamber

Efendimiz'i evinde misafir etmiş olan, Ebû Eyyûb el-Ensârî. O vefat etti, onu gömüyoruz." dediler.

Bizanslılar surdan;

"—Sizin hiç aklınız yok mu? Siz burayı bırakıp gidince, biz o mezarı açarız, o adamı dışarı çıkarırız, cesedini parça parça ederiz." diye tehdit ettiler.

Komutan şöyle dedi:

"—Biz bu mezarı burada bırakıyoruz. Bu mezarın bir taşına bir dokunun; bütün Arap âlemindeki müslümanların fethettiği Suriye, Irak, Anadolu'nun bir kısmı, Mısır ve saire bütün o müslümanların emri altındaki yerlerde, bir tek kilisede taş üstünde taş bırakmam. Buna dokunamazsınız! Dokunursanız ben de oralarda aynısını yaparım. Sen burada savunmasız bir mezarı açabilirsin ama sen öyle yaparsan ben de burada böyle yaparım."

Bosna uzak, Çeçenistan uzak. Laf değil bunlar. Her şeyin çaresi vardır. Hem de öyle etkili bir çaredir ki. Yunanlılar turizmi baltalamak için birkaç sene önce Antalya'da bilmem nerede bombalı eylemlere başladılar.

—"Turistleri korkutacaklar da buraya turistler gelmeyecek. Türkiye zarara uğrayacak." diye eylem yaptılar ama devam etmediler.

Niye devam etmediler biliyor musunuz?

Çok basit. Onların da memleketinde bazı bombalar patlayıverdi. Onların da bazı otellerinde bomba patladı. Bitti, iş bu kadar kolay. Hiçbir zorluğu yok. Yeter ki müslümanlar akıllı olsun, aklını başına toplasın, ne yapacağını bilsin.

O sevgi olsun. O sevgiyi gören, zaten o işe cesaret edemez. Bu duyarlılık olsun, bu hassasiyet olsun, bu dikkat olsun, bu muhabbet olsun, bu ilgi olsun, bu yardımlaşma şuuru olsun; adam zaten saldıramaz.

Biz iyi müslüman olamadığımızdan, dış politikada da çok şey kaybediyoruz; bu da onun ispatı. İç politikada da kaybediyoruz. Memleketimizde de kaybettik. İslâm âlemi dış politikada da kaybediyor. Kuzey Irak sıkıntıda, Balkanlar sıkıntıda, Kafkasya sıkıntıda, Hint müslümanları sıkıntıda, Afrika müslümanları sıkıntıda, Asya müslümanları sıkıntıda. Dünyanın neresinde

müslüman varsa başına bir sıkıntı çökmüş. Karşı taraf atakta, hücumda… Neden?

Müslümanların birliği, beraberliği olmadığı için. Karşı tarafın birliği, beraberliği olduğundan, biz Ayasofya'da ezan okumaktan korkuyoruz. Biz korkmuyoruz da devlet korkuyor.

"—Bu bizim aleyhimize çalışıyor, şu patrikhaneyi şuradan çıkarın." demekten korkuyoruz.

Devlet korkuyor.

"—Balkanlar'daki Ortodokslar, bilmem neredeki bilmem neler feveran eder." diye korkuyor.

Müslüman halk Ayasofya'da namaz kılmak istiyor, öbür tarafı korkutmamak için devlet engel oluyor. Kanun yok, bir şey yok. Pattadak müze yapmışlar, cami yapamıyorsunuz. Papa geldiği zaman orada ayin yapıyor, ibadet ediyor; müslüman orada namaz kıldığı zaman muhakeme oluyor.

Kusurlarımızın nelere mâl olduğunu anlıyor musunuz? Hem Türkiye içinde hem dış siyasette hem dünyada ne kadar büyük kayıplara uğradığımızı biliyor musunuz?

Birisi şurada senin elinden evini alsa, tarlanı alsa, tarlanın bir karış hududunu bu tarafa kaydırsa kıyameti koparırsın. Koca koca kıtalar elden gidiyor, koca koca ülkeler gayrimüslimlerin eline geçiyor. Ahalisi müslüman olan ülkeler gayrimüslimlerin eline geçiyor. Kafkasya müslüman, Orta Asya müslüman, Afrika'da birçok yer müslüman. Endülüs Fransa'ya kadar müslümandı. Sicilya müslümandı. Malta Adası müslümandı. Toronto kalesi, İtalya'nın çizmesi müslümandı. Hep kaybettik, yüreğimizde bunların acısı var.

Bir yer İslâm diyarı olduktan sonra, müslüman olduktan sonra bir daha müslümanın elinden çıkar mı? Çıkmaması lazım!

Onun için, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim her türlü vazifemizi güzel yapmamızı nasib eylesin… Akıl fikir ihsan eylesin… Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

02. 06. 1996 – İskenderpaşa Camii

04. KIYAMET ALÂMETLERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الرِّفْقَ يُمْنٌ ، وَإِنَّ الْخُرْقَ شُؤْمٌ ؛ وَإِنَّ اللهَ تَعَالَى إِذَا أَرَادَ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا ، أَدْخَلَ عَلَيْهِمْ بَابَ الرِّفْقِ ؛ وَإِنَّ الرِّفْقَ لَمْ يَكُنْ فِى شَيْءٍ إِلاَّ زَانَهُ ، وَإِنَّ الْخُرْقَ لَمْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ إِلاَّ شَانَهُ (الخرائطي في مكارم الأخلاق عن عائشة)

RE. 100/3 (*İnne'r-rıfka yümnün, ve inne'l-hurka şü'mün, ve inna'llàhe teàlâ izâ erâde bi-ehli beytin hayran, edhale aleyhim bâbe'r-rıfka; ve inne'r-rıfka lem yekün fî şey'in illâ zânehû, ve inne'l-hurka lem yekün fî şey'in illâ şânehû*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti ve bereketi cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri sizi dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına erdirsin… Muradlarınızı ihsan eylesin… Cümlenizi cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin…

Peygamber-i Zîşanımız, serverimiz, rehberimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevâti ve ekmelü't-tahiyyât ve't-teslimât*) Efendimiz'in mübarek sözlerinden, hadîs-i şerîflerinden size bir demet okumak, izah etmek, ikram etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamadan önce, evvela Peygamber Efendimiz'e bizlerden bir hediye-i Kur'aniyye olsun diye; sonra onun bütün mübarek âline, ashâbına, etbâına ve hassaten mânevî irşad makamının varisleri olan ulemâ-i muhakkikîn ve evliyâullah u mukarrabînin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ ve sâir sahâbe-i kirâm (*rıdvanu'llàhi teàlâ aleyhim ecmaîn*) hazeratından şeyhimiz Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar dünyadan gelmiş geçmiş göçmüş ne kadar sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemiz, evliyâullah mürşid-i kâmillerimiz varsa onların ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye koşarak gelen siz değerli kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin, âbâ ü ümmehât, ecdâd-u ceddât, akraba u taallûkat, ihvân u ehavât, evlâd ü zürriyâtlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan mü'minler de Rabbimizin rızasına uygun ömür sürelim, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin sevdiği kullar olalım, iki cihan saadetine erelim diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım,

öyle başlayalım!

……………………………

a. Cennet Bahçelerinden Faydalanın!

Ahmed ibn-i Hanbel ve Tirmizî Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[16]

إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ ، فَارْتَعُوا ! قَالُوا : وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ ؟ قَالَ:

حِلَقُ الذِّكْرِ (حم. ت. هب. عن أنس)

(*İzâ merartüm bi-riyâdı'l-cenneti, fe'rteù*) "Sizden biriniz cennet bahçelerine uğrarsa, orada gezinsin, safa sürsün, o bahçeden faydalansın!" buyurmuş. (*Kàlû*) Demişler ki: (*Ve mâ riyâdu'l-cenneh*) 'Cennet bahçeleri nedir ya Rasûlallah?'

(*Kàle*) Bu konudaki üç hadîs-i şeriften birisine göre buyurmuş ki: (*Hıleku'z-zikri*) "Zikir halkalarıdır. Cennet bahçeleri, *Allah Allah* denilen, *Lâ ilâhe illa'llàh* denilen zikir meclisleridir."

Ama "zikir" denilince sadece "Allah Allah" demek değil, ilim, Kur'ân, hepsi de zikrin içine girer.

Ondan sonra başka bir rivayette:[17]

قَالَ: مَجَالِسُ الْعِلْمِ (طب. عن ابن عباس)

---

16 Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.415, no:3432; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.150, no:12545; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.398, no:529; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6500; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.155, no:3432; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6500; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Deylemî. *Müsnedü'l-Firdevs,* c.I, s.268, no:1044; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.437, no:1882; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c. IV, s.81, no:2820.

17 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.95, no:11158; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.138, 28695; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.82, no:2821.

(*Kàle; Mecâlisü'l-ilm*) "İlim meclisleridir." buyurmuşlar. Meselâ, şu meclis cennet bahçesi oluyor; belli olmaz.

Başka bir rivayette de:[18]

قَالَ الْمَسَاجِدُ (ت. عن أبى هريرة)

(*Kàle: El-mesâcidü*) "Mescidlerdir." buyurmuşlar.

Öyle anlaşılıyor ki, hadîs-i şeriflerden çıkan hüküm o ki buraları mânevî bakımdan cennet bahçesi gibidir.

Ayet okunan, hadis okunan, fıkıh meseleleri konuşulan, dinî hususların anlatıldığı meclisler Çamlıca'dan da, Emirgan'dan da Boğaz kenarından da daha güzel, daha sefalı. Çünkü cennet bahçesi! Onun için, müjdeler olsun ahireti tercih edip, cennet bahçelerine gelenlere ne mutlu! Allah büyük sevaplar versin…

Karşıyaka'da bir doçent kardeşimiz var:

"—Kimin evinde Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın bir kitabı yoksa, yazıklar olsun!" demiş, böyle bir söz söylemiş. "O mübarek alimin hiç olmazsa bir kitabı evinde bulunmalı!" demiş. Onunla ilgili çalışmalar yapmak istiyorlarmış.

Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri için biz Hâcegân'da büyük bir toplantı yaptık. Herkesi çağırdık; bakanlar, milletvekilleri geldiler. Gümüşhaneli olan herkesi çağırdık. Orada güzel şeyler konuştuk. Hatta Gümüşhaneli Hocamız'la ilgili çalışmaları bundan sonra kim takip etsin, kime bağlantı kurma vazifesi verilsin dedik, Miktad Kutlu Hoca seçildi.

Gümüşhaneli Hocamız için, ruhu şâd olsun diye düşünüyoruz ki: Gümüşhane'de bir külliye, Kur'an kursu, cami, kütüphane… yapalım. Fakat o arkadaşlar dediler ki;

"—İstanbul'da beş yüz bin Gümüşhaneli var!"

O zaman İstanbul'da da bir külliye kuralım, ille Gümüşhane'de kurulacak diye bir şart yok! Zaten kendisi Gümüşhane'yi bırakmış İstanbul'a ilim öğrenmeye, ilim öğretmeye gelmiş. Kendisi

---

[18] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.414, no:3431; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.651, 20739; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.82, no:2822.

bıraktıktan sonra, bizim de Gümüşhane'de değil de İstanbul'da bir külliye yapmamız uygun olacak, bir güzel külliye kuralım diye gittik, bir iki yere de baktık.

Allah mânevî makamını a'lâ eylesin... Gümüşhaneli Hocamız tam vefat edeceği zaman başında bekleşiyorlar, kendinden geçmiş. Hani koma diyorlar, o halde şu sözleri söylemiş, öyle vefat etmiş:

"—Hepsini isterim yâ Rabbe'l-àlemîn, hepsini isterim..."

Artık kendisine ne ikram edildiyse, ne teklif olunduysa...

Meselâ, "İhvanından hangilerini bağışlayayım?" filan mı denildi, nasıl olduysa... Veyahut "Şunları şunları, hangi ikramları istiyorsun?" denince:

"—Sen Ekremü'l-ekremîn'sin, hepsini isterim yâ Rabbi!" demiş, öyle vefat etmiş.

Allah makamını a'lâ etsin, bizi de sevdiği kullarının yolunda eylesin. Hâsılı onun kitabının, işte böyle mübarek bir zâtın yazdığı kitabın 100. sayfasında, 3. hadîs-i şeriften devam ediyoruz.

Hadîs-i şerîfi Hz. Âişe-i Sıddîka Vâlidemiz rivayet etmiş. Hz. Aişe Anamız çok alim bir valide, çok alim bir kimse. Hanım ama hanımların da nasıl alim olacağının misali.

Bizim İskenderpaşa camimiz, ilk yapıldığı zaman bu kadar geniş teşkilatlı değildi. Mehmed Zahid Kotku Hocamız haftanın belli günlerinde hanımlara ders koymuştu. Haftada bir gün derse gelirlerdi ama başka zaman namaz kılmaya gelseler bile abdest alacak yer yok, namaz kılacak ayrı yer yok; şuradan gelecekler, merdivenden çıkacaklar, yukarıda kılacaklar… Cemaat kalabalıksa aralarından geçecekler, inmek isteseler cemaat çıktıktan sonra çıkacaklar…

Olacak gibi değil. Hemen biz tedbirler aldık, camiyi büyüttük, hanımlara yerler hazırladık. Şimdi hanımlar da dinliyorlar. Çünkü hanımların da İslâm'ı öğrenmesi lazım. Hatta elzem, çok mühim!

Neden? Hanımlar ayrı bir âlem, erkekler bir ayrı bir âlem. Hanımlara da İslâmî bilgilerin gitmesi lazım. Hanımların da, hanımlarımızın, kızlarımızın da Hz. Aişe Anamız gibi alim olması lazım.

Ne güzel. Hz. Aişe Vâlidemiz her ilimde çok ileriymiş. Tıpta bile ileriymiş. Tıbbı da çok iyi bilirmiş, İslâmî ilimleri de çok iyi bilirmiş.

Hem de kadınlar arasında fetva vermek salâhiyetine sahip olacak kadar yükselen bir kimse. Sahabeden çok fetva veren yedi kişi var, bir tanesi Hz. Aişe Anamız. En başlarda gelen isimlerden. Allah şefaatine erdirsin, o rivayet etmiş. Gözümün önüne geliyor.

Elinde imkânları varmış. Hizmetçisine demiş ki;

"—Al şunu, bir tabak, filanca fakirin evine gönder. Götür, fukaracıklar yesinler. Sonra, şu tabağı da falancaya gönder. Şu tabağı da falancaya gönder…"

Gündüz, elindeki yiyecek-içecek imkânının hepsini göndermiş. Akşam ezanı okunmuş, meğerse kendisi de oruçluymuş, hizmetçisi de oruçlu. Hizmetçisi edebinden susmuş ama artık dayanamamış, demiş ki:

"—Mübarek validemiz, bir tabak da kendine ayırsaydın ya!.. Belki kendisi için değil de ona acıdığı için söylüyor. "Bir tabak da kendine ayırsaydın, hepsini dağıttın, şimdi hem oruçlusun hem de iftar edecek bile bir şey bırakmadın!"

Boynunu bükmüş, demiş ki:

"—Önceden söyleseydin onu da yapardım. Aklıma gelmedi." demiş.

Kendisi aklına gelmiyor; başkasına iyilik yapıyor, başkasına dağıtıyor. Oruçlu, yanında akşama kendisinin orucunu açacak şey bırakmıyor.

Biz hayır yapıyoruz, siz hayır yapıyorsunuz; Allah razı olsun. Yapıyoruz ama evin içi gıda dolu! Buzdolabı dolu, kiler dolu, kese, cep dolu, her şeyimiz var el-hamdü lillâh da birazcık, hem de kötü tarafını, yemeyeceğimiz tarafını veriyoruz. Halbuki Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruluyor ki:

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ (آل عمران:٩٢)

(*Len tenâlü'l-birre hattâ tünfikù mimmâ tuhibbûn*) "Sevdiğiniz şeyleri Allah yolunda sadaka olarak, zekât olarak infak etmedikçe birr ü takva ehli, has müslümanlar derecesine ulaşamazsınız." (Âl-i İmran, 3/92)

İyisini vereceksin, kötüsünü değil.

"—Hadi şu kurtlu hurmaları ayır, bunları fukaraya ver."

Zaten çöpe atacaktın, fukara almazsa çöpe atacaktın, fukaraya veriyorsun. İyisini, kendi yediğini versene! İyisini vermesi lazım.

Az önce buraya gelmeden dersten önce, Mali'den gelmiş olan müslüman kardeşlerimizle konuştuk.

Mali, Batı Afrika'da bir İslâm ülkesi. Nüfusun yüzde 95'i müslüman olan bir ülke. Herhalde sekiz-on milyon da nüfusu varmış, iyi. Bir tek üniversite yokmuş, bir tek üniversite yok!

Ne olacak?

Cahil kalacak, mütehassıs olmayacak, müslümanlar bilgili olmayacak! Yüzde 95'i müslüman olan bir memleket, müslümanların diyarları ilim diyarı olması lazım; bir tek üniversite yokmuş!

Diyor ki:

"—Acaba buraya talebe gönderebilir miyiz? Acaba onlara burs sağlayabilir miyiz?"

Sağlarız, ama bir kişiye, iki, üç kişiye bakarız; onu da teklif

edelim. Bize beş kişi gönderin, arkadaşlarımızla konuşur, onları burada okuttururuz, tamam. Ben de dedim ki:

"—Biz oraya üniversite kuralım!"

Bize yakışan odur. Biz ağabeyiz, biz 60 milyonuz. Onların memleketinde bir tek üniversite yok, bizde üniversitelerin sayısını, fakültelerin sayısını ben bilemiyorum.

Onların memleketinde bir fotoğraf çekmişler, baraj yapacaklar, baraj filan değil, bent, küçük, su toplama duvarı yapacaklar, onun resimlerini çekmişler. Bizde bunların hayaline sığmayacak kadar yüksek duvarlı barajlar var, 250-290 metre duvarı olan barajlar var.

290 metre ne demek düşünebiliyor musunuz?

Beyazıt Kulesi 80 metre. Kaç tane Beyazıt Kulesi yüksekliğinde duvar yapmışız, arkasında su birikiyor.

Bizim memleketimiz daha gelişmiş. Bizim oraya üniversite kurmamız lazım. Kurabilir miyiz? Kurarız.

Hoca var mı?

Evelallah, on tane üniversite kuracak kadar arkadaşımız var, ihvanımız var. Mütedeyyin, eli tesbihli, namazlı niyazlı doçentimiz, profesörümüz var. El-hamdü lillah! Fedakârlık yaparlarsa gideriz, kurarız, o kardeşlerimizi yetiştiririz. Onlar da memleketlerinde nasıl kuvvetleneceklerini, zenginleyeceklerini, nasıl rahat edeceklerini bilirler.

"—Su akmıyormuş da, su azmış da, ziraat bitmiyormuş da..."

Olsun. İsviçre'de de bir şey yok ama adamlar dağın başında nasıl ayarladılar, dünyanın en zengin ülkesi haline getirdiler? Bu bir bakıma bir program, programlama, planlama, teşkilatlandırma meselesidir. Bir de muhabbet meselesidir. Müslüman müslümanı severse, muhabbet ederse bunlar olabilir. Olması lazım.

"—Biz kendimizi kurtardık…"

Gemi battı, yolcular dağıldı.

Gemi neydi? Hilafetti, Osmanlı Devlet-i Âliyye'siydi. Gemi battı, herkes denize saçıldı. Biz kendimizi kurtardık, kocaman, tamam, brandalı, motorlu, kürekli bir filika bulduk. Biz denizden çıktık, tamam, canımız salim… Denizdekileri kurtarmamız lazım. Onlar da bizim müslüman kardeşlerimiz. Gayrimüslimler dünyanın

neresinde hristiyan varsa gidip onu kayırıyorlar, buluyorlar, kalkındırıyorlar. Biz de öyle yapmamız lazım.

Her şeyin temeli ilim! Dinin de temeli ilim dünyanın da temeli ilim. Her şey ilimle oluyor. Onun için Hz. Aişe Anamız RA nasıl hanımların en alimlerinden nümune bir validemiz ise, bizim kendi hanımlarımızın da öyle alim olması lazım. Bizim de alim olmamız lazım, sizin de alim olmanız lazım. Ondan sonra da ilmimizi uygulamamız lazım.

Biliyoruz Mali diye bir ülke var, fakir… Biliyoruz Somali diye bir ülke var, perişan... Biliyoruz Çeçenistan var, Sancak var, Makedonya var, Bosna var, Kırım var, Türkmenistan var...

Bir arkadaş Türkmenistan'a üç sene kalmaya gitmiş... Neresinden haber gelirse yüreğiniz parçalanıyor. Türkmenistan'a üç sene çalışmaya gitmiş, niyeti o. Kalkmış gitmiş.

Dün bir arkadaş anlatıyor: Üç sene çalışacak, ayda da kendisine üç bin dolar maaş verecekler. İki gün durmuş, geri gelmiş. Üç bin dolar, bayağı bir para, oyuncak değil. Çok azıyla orada geçinir, geriye kalanı cebine kalır, biriktirir. İki gün kalmış, dönmüş.

Neden? Hayat şartları, konforu yok.

Ben Türkmenistan'ı merak ettim, canım Türkmenistan'a gitmek istiyor. Bir göreyim bakayım bu insanların kaçtığı, bu fukara diyarı neymiş? Sen hacca gitmedin mi kardeşim? Arafat'ta, çadırda kalmadın mı? Müzdelife'de taşın üstüne uzanıp yatmadın mı? Yaya yürümedin mi? Tozlara bulanmadın mı? Hiç mi fakirlik görmedin? Üç gün dayanamamış da iki günde dönmüş. Üç sene gidecekti, iki günde dönmüş. Ben merak ettim. Ama anlaşılıyor ki perişan bir ülke…

Türkmenistan, perişan; Mali, perişan; Somali, perişan… Nerede Müslümanlar çoğunlukta ise emperyalistler canına okumuşlar, perişan. Kaymaklı kısımları bölmüşler, almışlar. Şurası kaymağı, kaymağını alırsan yemeğin tadı kalmaz. Adam, önüne tabak konulduğu, çanak konulduğu zaman, etleri karşı taraftan alırsa; yemeğin etlerini sen aldın, ötekiler ne yiyecek? Geriye bir şey kalmadı. Hadi bakalım, işin yoksa uğraş.

Öyle yapmışlar. Nerede petrol var, kapmışlar. Suudi Arabistan'da Aramco var. Kuveyt var, Birleşik Arap Emirlikleri,

Katar, Bahreyn var…

Neden? Petrol var da ondan. Oraları bölmüşler. Bölüm bölüm bölmüşler, kendilerine almışlar, öbür tarafı da bırakmışlar. Ürdün var, kocaman arazi; bir şey yok, fakir. Somali vs. öyle. Bir de fakirlik ayrı, cahil bırakmaya gayret etmişler.

Bir eğitim dergisinde okumuştum, Fransa'da iki çeşit eğitim varmış: 1. Kendileri için eğitim. 2. Müstemleke eğitimi.

Kendileri çocuklarına en modern şeyleri öğretiyorlar. Müstemlekelerde en iptidaî öğretimi yapıyorlar. Öğretiyor gibi görünüyor yine ama hâlâ mühendisler sürgülü cetvel kullanıyorlarmış. Ya sürgülü cetvel tarihe karıştı, müzelerde. Şimdi sürgülü cetvel kim kullanır? Tık tık tık tuşlara basıyor, elindeki makineden hesabı şıp çıkartıyor. Sürgülü cetvel mi kaldı şimdi?

Neden? Müstemlekedir, sömürecek! İnsanı uyanmasın, tahsilli olmasın, memleketine sahip çıkmasın. Eğitim iki çeşit: Bir, kendileri için lüks, güzel, kıymetli… Bir de ezilen fukara için, orası fena…

On milyon nüfuslu bir yerde bir üniversite yok. Bu bizim vebalimizdir. Bizim oraya üniversite kurmamız, gidip orada üniversite kurmamız lazım.

Muhterem kardeşlerim!

İlim öğretmemiz lazım, ilim öğrenmemiz lazım. Çocuğumuza, taşralımıza, köylümüze, şehirlimize...Bizim Doğu Anadolu'dan, birisi çobanken yetişiyor, Amerika'da profesör oluyor, icat yapıyor. Okuttun mu olur, dağdaki çoban adam olur!

Arnavutluk'tan baş müftü efendi geldi, heyet geldi. Sancak'tan, Makedonya'dan geldiler. Arnavutluk fakir bir ülke, Sancak mazlum, Makedonya mağdur bir ülke. Çeçenistan'dan misafirler geldi, Çeçenistan baş müftüsü geldi, perişan.

Çok çalışmamız lazım. Hem kesemizi açmamız hem gözümüzü açmamız hem de gayrete gelmemiz lazım.

Birileri köyde spor yapıyormuş, benim rahmetli amcam da tarlada çalışıyor; önünde gitmişler gelmişler.

"—Ne yapıyorsunuz ulen?" demiş.

Köylü ya, köylüce konuşuyor.

"—Spor yapıyoruz." demişler.

Yedi kilometre oraya koşuyor, yedi kilometre buraya koşuyor, terliyor.

"—Ulen bilmem ne gibi koşacağınıza, bir fakirin tarlasını çapalasanız da biraz bir işe yarasanıza!" demiş.

Maksat ter dökmekse, gel bir fakirin tarlasını çapala, belle… Biz spor yapacaksak böyle yapalım!

Sabahleyin televizyonda haber arıyorum; aerobik, çıplak kadınlar, çıplak erkekler… Kaldır bacağını, salla bacağını, çevir başını... Böyle yapacağına bir fakirin işine yarayacak bir şey yap. Yine terle, yine yorul. Hak yola koştur. Zibidi zibidi, zıpır zıpır, yalan yanlış yollarda...

Spor yapacaksan hayır sporu yap, hayra koş, fukaranın hizmetine gel. Hadi bakalım yolsuz bir yere yol yap, kaldırımsız bir yere kaldırım yap, çamurlu bir yere toprak taşı, dök, düzelt… Çalış, al sana spor; faydalı spor!

"—Salla bacağını, çevir bacağını, kıvır bacağını, yere yat, sırtüstü yat, ayağa kalk, bacaklarını dik..."

Hepsi masal, hepsi hikâye, hepsi müstehcenlik! Hepsi seyirciyi şu kadına baksın diye dümen, oyun; işin gerçeği o. Televizyonuna nefsine hâkim olamayan insanları seyirci olarak kazanma numarası. Hepsi oyun!

İnşaallah biz bir televizyon kurarsak, hiç öyle şey yapmayacağız.

"—Ama senin televizyonunu beğenmezler..."

Allah beğensin… Öyle günahla olmaz.

Hâsılı ilme gayret edeceğiz; kadın erkek, çoluk çocuk çalışacağız. Müslümanlar dünya üzerinde çok mağdur, onların imdadına koşacağız.

Muhterem kardeşlerim!

Artık beynelmilel oluyoruz. Artık Türkiye dar geliyor. Türkiye büyüdü, hudutlar dar geliyor. Ne yapacağız?

Hadi bakalım Mali'ye. Bir heyet, bir grup Mali'ye gidecek. Bir heyet Somali'ye, bir heyet Çeçenistan'a gidecek. Bir heyet Sancak'a, Arnavutluk'a gidecek, çalışacağız.

“—Efendim nüfus planlaması yapalım...”

Vehbi Koç nüfus planlamacısı idi. Türklerin nüfusunu frenlemek için dışarıdan parayı alıyordu. Hiç nüfusunuzu frenlemeyeceksiniz. Çoluk çocuğunuzu çok yapacaksınız, iyi yetiştireceksiniz, göndereceksiniz. Çünkü sen çocuğunu yetiştirebiliyorsun. Çocuğun gidecek orada çalışacak. Afrika’yı kurtaracağız, Asya’yı, Amerika’yı kurtaracağız; dünyanın her yerini gülistan edeceğiz. Sömürmeyeceğiz. Sömürmeyeceğiz, hizmet götüreceğiz, Allah rızası için çalışacağız.

b. Halim Selim Olmak Berekettir

Mukaddimede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü’l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 100. sayfasındaki 3. hadis-i şeriftir.

Hz. Aişe Validemiz’in rivayet ettiği hadîs-i şerifte, Peygamber-i Zîşânımız, serverimiz, rehberimiz, başımızın tacı, gönlümüzün sultanı, Muhammed-i Mustafa SAS ne buyurmuş:[19]

إِنَّ الرِّفْقَ يُمْنٌ ، وَإِنَّ الْخُرْقَ شُؤْمٌ ؛ وَإِنَّ اللهَ تَعَالَى إِذَا أَرَادَ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْراً ، أَدْخَلَ عَلَيهِمْ بَابَ الرِّفْقَ ؛ وَإِنَّ الرِّفْقَ لَمْ يَكُنْ فِى شَيْءٍ إِلاَّ زَانَهُ ، وَإِنَّ الْخُرْقَ لَمْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ إِلاَّ شَانَهُ (الخرائطي في مكارم الأخلاق عن عائشة)

RE. 100/3 (*İnne’r-rıfka yümnün, ve inne’l-hurka şü’mün, ve inna’llàhe teàlâ izâ erâde bi-ehli beytin hayran, edhale aleyhim bâbe’r-rıfka; ve inne’r-rıfka lem yekün fî şey’in illâ zânehû, ve inne’l-hurka lem yekün fî şey’in illâ şânehû*)

(*İnne’r-rıfka yümnün*) “Halim selim olmak, yumuşak olmak berekettir.”

Nasıl olacakmışız? Halim selim olacakmışız, lokum gibi

---

[19] *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.54, no:5461; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.310, no:6370.

olacakmışız. İngilizcesi Turkish delight, tamam mı? Bu, Türkler'in bu kendine mahsus bir tatlı, başka milletlerde yok. Turkish delight, Türk lokumu.

Nasıl? Yumuşacık. Ne dişi kırar, ne ağzı yorar, lup diye yutarsın. Enerji deposu; bir lokum yuttun mu, seni Kars'a kadar götürür. Enerji, katı yakıt. Sakın arabanın benzin deposuna koymaya kalkma! O zaman da motor berbat oluyormuş; motora suikast oluyormuş. İnsanın yakıtı, insanın katı yakıtı. Lokum gibi olacağız. Tatlımız lokum olduğu gibi huyumuz da lokum gibi olacak.

Peygamber Efendimiz: (*İnne'r-rıfka yümnün*) "Halim selimlik, yumuşaklık berekettir!" diyor.

Yümn; "uğurlu, bereketli" demek. İnsanın halim selim olması uğurdur, berekettir. Karşısı: (*Ve inne'l-hurka şü'mün*) "Sertlik, haşinlık, kaba sabalık, sivrilik de uğursuzluktur, bereketsizliktir."

Nasıl olacakmışız?

Peygamber Efendimiz gibi, Peygamber Efendimiz'in bu hadîs-i şerîfte buyurduğu gibi olacağız. Yumuşak olacağız. Safta omuzlarımız yumuşak olacak:

"—Gel kardeşim sen de yanıma. Olsun, biraz da sıkışalım..."

Safların sıkı makbuldür. Konuşurken yumuşak konuşacağız, yumuşak yumuşak konuşacağız.

Fuzulî'nin bir şiiri aklıma geldi, Mecnun'u anlatıyor. Mecnun çöllerde gezerken bakmış ki bir avcı bir ceylan yakalamış. Ceylan güzel mi güzel, gözleri harika. Ceylan gözlü derler ya; kendisi de hatları zarif, incecik boynu, bacakları var vs. Ceylan çok güzel, ceylan gibi derler. Yanına yanaşmış, demiş ki;

Yumuşak yumuşak dedi ki, sayyâd

Mecnun gelmiş, Leyla'ya âşık ya! Âşık olan insanın hâli işte böyle hoştur. Boynunu bükmüş, gelmiş, demiş ki:

"—Yazık, bu zavallıyı salıver."

Yumuşak yumuşak demiş:

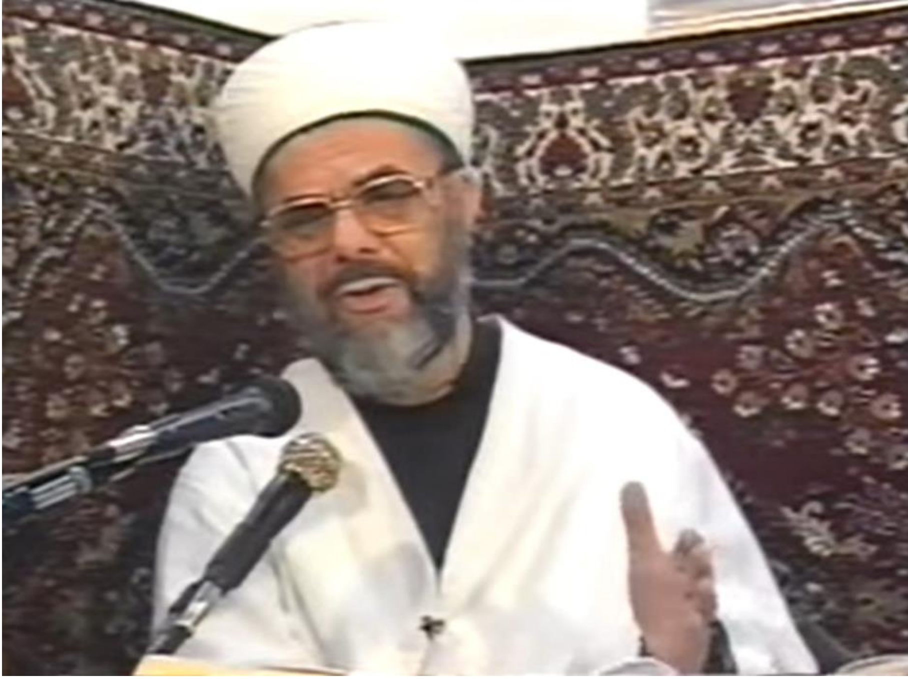
"—Bak yazık, yakalamışsın bunu ama bu hayvancağızı salıver."

O da diyor ki:

"—Ne yapayım; benim geçimim bundan, ben bunu salarsam ne yiyeceğim, ne içeceğim..."

Aklıma o geldi. Geldi avcının başına, yumuşak yumuşak dedi ki:

"—Sayyâd!"

Sözümüz yumuşak olacak, hâlimiz yumuşak olacak, omuzlarımız yumuşak olacak. Yumuşak yumuşak, rıfk ile, halim selim, kızmadan mülâyemetle hareket edeceğiz. Mülayimlik, rıfk uğurdur, berekettir; haşinlik, sertlik de uğursuzluktur, bereketsizliktir. Haşin olmayacağız.

(*İnna'llàhe teàlâ izâ erâde bi-ehli beytin hayran*) "Allah bir evin ahalisine, evin insanlarına hayır istedi mi; 'Bunlar hayra ersinler, ben bunları hayra mazhar edeyim!' diye hayrı murad ettiği zaman, (*edhala aleyhim bâbe'r-rıfk*) onlara rıfk kapısını açar. Onlara mülayim olmayı ihsan eder. Onların üzerine, rıfk kapısını açar, onları mülayim insanlar yapar.

"—Şu ev halkını sevdim, bunlar hayırlara ersinler." diye hayrını istedi mi, onları halim selim insanlar yapar. Hanım halim selim, efendi halim selim, delikanlı halim selim, kız halim selim…

Neden? Allah onların iyiliğini istemiş de bu halim selimliği, rıfkı ihsan etmiş.

Aksi?

Baba haşin, kaşlar çatık, eli sopalı… Hanım haşin, kavgacı, cadaloz… Erkek çocuk haşin, anaya babaya karşı gelir, laf dinlemez… Kız çocuk haşin, söz dinlemez, başını örtmez, manto giymez vs. Allah bu evin hayrını murad etmemiş de bir ceza, bir belâ olarak bunları haşin insanlar yapmış, sert insanlar, sivri insanlar yapmış.

(*Ve inne'r-rıfka lem yekün fî şey'in illâ zânehû*) "Rıfk, yumuşaklık, halim selimlik neyin içinde olursa, nereye gelirse orayı ziynetlendirir, süsler. Rıfkın geldiği yer süslenir. (*Ve inne'l-hurka lem yekün fî şey'in illâ şânehû*) Kaba sabalık da neyin içine girse orayı berbat eder! Orası leke olur. Orayı fena eder, kötü duruma düşürür."

Demek ki Efendimiz iyi huylardan bir tanesini bize peş peşe, birbirini takviye eden cümlelerle beyan etmiş oldu.

Nasıl insan olacağız? Halim selim, yumuşak yumuşak olacağız. Türk lokumu gibi olacağız. Yumuşacık, tatlı olacağız, kızmayacağız, sinirlenmeyeceğiz. Şahsen ben sinirliyim, Allah kurtarsın.

Peygamber SAS Efendimiz'e birisi geldi, sordu, nasihat istedi:

"—Yâ Rasûlallah, bana vasiyet et, nasihat et!" dedi.

(*Lâ tağdab*) "Kızma!" dedi.

Madem nasihat mi istiyorsun; (*Lâ tağdab*) "Kızma!" dedi Peygamber Efendimiz kısaca.

"—Pekiyi yâ Rasûlallah, bir daha nasihat et, bir şey daha söyle!"

(*Lâ tağdab*) "Kızma!" dedi.

"—Pekiyi yâ Rasûlallah, bir daha söyle!"

(*Lâ tağdab*) "Kızma, sinirlenme, sinirli olma!" dedi.

Üç defa (*Lâ tağdab*) dedi.

"—Nasıl olayım?"

"—Halim selim ol, yumuşak ol!" buyurdu.

Kızmamak çok önemli. Kendimi söyleyeyim, ben kızıyorum. Ben kendime istediğim kadar çatabilirim, kimse darılmaz çünkü kendime çatıyorum. Size çatsam darılırsınız;

"—Hoca bana çattı. Bir dahaki pazar gelmeyeyim de görsün gününü." dersiniz.

Size çatmam, kendime çatıyorum.

Ben sinirliyim, ne yapacağım? Kendimi frenleyeceğim. Hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz; "Sinirli olmayın! Yumuşak olun, halim selim olun, tatlı dilli olun!" diyor.

Hatta uzun bir kamçı yaptırmaya karar verdim. Filmlerde görüyorum, uzun kamçı var; elastikî, kıvrılıyor. Hatta adam eline kamçıyı alıyor, şırak bir atıyor; adamın belindeki tabancaya, tüfeğe dolanıyor, onu çekiyor. Usta kullanıyor. İmreniyorum ben de, benim de öyle bir kamçım olsun, ben de şırak yapayım.

Bir de, maksadım bazılarını dövmek. Bazılarına kamçı lazım, sopa az geliyor. Sırtını açtıracağım, iki elinden tutturacağım. Sırtı çıplak ya, basacağım kamçıyı... Kan çıkacak, kıpkırmızı olacak.

Neden? Kızıyorum. Demek ki kızmamam lazımmış. Tamam, kamçıdan vazgeçtim. Sipariş dursun, kamçı siparişi dursun!

Lokum gibi olacağız, yumuşak olacağız. Haşin olmayacağız. Biz yumuşak, tatlı olursak o zaman herkes İslâm'ı sever, İslâm'a gelir. Biz sert olursak, herkes:

"—Müslümanlık böyle mi? Aman aman..." der.

Kaçar veyahut şöyle sessizce savuşur, hiçbir şey demez ama korkar, ürker, savuşur.

Ankara'da bizim alt katımızda bir komşu vardı.

"—Hadi gel camiye gidelim." diyorum.

Camiye gitmiyor, namazlı değil.

"—Hadi gel, cumaya gidelim."

"—Hocam, beni mazur gör, ben gelmeyeyim!"

Ben ne mazur göreceğim; Allah emretmiş, "Gel!" diyor, benim mazur görmem olur mu? Allah'ın vermediği müsaadeyi ben verir miyim?

"—Gel..."

"—Yok, gelmeyeyim."

Niye?

"—Bir kere geldim, hacı babalar beni pişman ettiler!" diyor.

Camiye geldiğine pişman etmişler.

Herhalde bu acemi çaylak olduğu için safta duruşu acemi, hacı babalar "Öyle yapma, böyle yapma vs…" filan. Sonra herhalde oturdu; ayak öyle olacak, parmak böyle olacak...

Benim sağ başparmağım arızalı, hasta. Oturduğumuz zaman sağ ayak başparmağını dikmek lazım. Ama dikemiyorum. Hasta; ayağım normal duruyor. Hemen hacı babanın birisi geldi, dedi ki;

"—Hocam ayağını, parmağını dikmiyorsun!"

"—Kusura bakma, arıza var da ondan…" filan dedim.

Millet hemen; "Ayağını dikecektin, parmağını dikecektin, şöyle yapacaktın, eline göbeğinin altına bağlayacaktın, elini şöyle kaldır, o öyle olmadı…" filan deyince;

"—Beni, hacı babalar perişan etti, bir daha gitmem, mahvoldum!" diyor. Bir kere camiye gelmiş, mahvolmuş.

Nasıl olacak?

Öyle olmayacak. Sevdireceğiz, yumuşak olacağız.

Birisi mihrabın oraya gelmiş, saçları omuzunda, *Allahu ekber*, namaz kılıyor, gözlerinden yaşlar akıyor, çok huzurlu bir namaz kılıyor. Buradan hacı baba kızıyor:

"—Şunun saçlarına bak!"

Ama işte bak namazını güzel kılıyor. Sen işin o tarafına bak; camiye gelmiş, huşu içinde namaz kılıyor. Bırak şimdi saçını görme. Saçının tıraşı senin istediğin gibi değil. Tamam, şimdi bunu görme;

"—Namaz kıldığına el-hamdü lillâh. Genç, modern delikanlı namaz kılıyor." de, iyi tarafını gör, yumuşak ol.

Bir güzel huy öğrendik:

Rıfk, yumuşaklık, mülayimlik, kızmamak.

Geçen gün bana bir arkadaş geldi:

"—Hocam, ben filanca yerde çalışıyorum, arkadaşlarla ters düştüm, ne yapayım?"

Sabret, yumuşak ol. Yumuşak olan bir şey uyum sağlar. Çalıştığı öbür taraf da sertmiş. O da yumuşak olsun. O da bunu sertliğinden kızdırmış veya uyumsuzluk oradan.

"—Kat'iyen uyum sağlayamıyorum." diyor.

Sağla kardeşim, yumuşak ol. Yumuşak oldun mu uyum sağlanır, tam uyum sağlanır.

İki sert tabakanın arasına conta konuluyor. Neden?

Conta yumuşak da uyum sağlıyor.

Musluğa lastik takılıyor, kösele takılıyor. Neden?

O iki sert şeyin arasında uyum sağlıyor. Yumuşak oldu mu

uyum sağlar. Sertlik olunca uyum sağlanmaz. Çek valf boruda bir kum geliyor; vana kapanmıyor, su kaçırıyor.

Neden? Kum sert de ondan! Yumuşak olsa bir şey olmaz. Yumuşaklık işi hallediyor. Sertlik işleri problem çıkartıyor, mesele çıkartıyor, bozuyor. Onun için yumuşak olacağız.

Güzel bir huy öğrendik, inşaallah bundan sonra hepimiz güzel huylu olmaya gayret edelim!

c. Hacerü'l-Esved ve Makàm-ı İbrâhim

İkinci hadîs-i şerîf, bu sayfanın dördüncü hadîs-i şerîfi oluyor:

Ahmed ibn-i Hanbel'den, İbn-i Hibban'dan, Tirmizî'den, Beyhakî'den, Hâkim'den rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[20]

إِنَّ الرُّكْنَ وَالْمَقَامَ يَاقُوتَتَانِ مِنْ يَاقُوتِ الْجَنَّةِ ، طَمَسَ اللهُ نُورَهُمَا ، وَلَوْ لَمْ يَطْمِسْ نُورَهُمَا ، لأَضَاءَتَا مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ (حم . حب . ك. ت. هب. ق. عن ابن عمرو)

RE. 100/4 (*İnne'r-rükne ve'l-makàme yâkùtetâni min yâkùti'l-cenneh, tamesa'llàhu nûrahümâ, ve lev lem yatmis nûrahumâ, liedàetâ mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib.*)

Rükün; aslında "köşe, direk" demek. Buradaki rükün, Kâbe'nin *Hacerü'l-Esved* konulmuş olan köşesi demek. Hacerü'l-Esved kasdediliyor.

(*Ve'l-makàm*) Makam'dan maksat da Makam-ı İbrahim… İbrahim AS Kâbe'yi bina ederken iskele gibi bir taş kullanmış, üstüne basarak inşaatı onunla yapmış. Onun adı da Makam…

---

[20] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.421, no:804; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.213, no:7000; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.VI, s.321, no:1585; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVII, s.382; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX s.24, no:3710; Beyhakî, *Sünenü's-Suğra*, c.IV, s.41, no:1287; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RAdan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.217, no:34741; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.311, no:6373.

Rükün, Kâbe'nin kapısının sol tarafındadır. Kâbe'nin kapısı yüksektedir, yukarıda; aşağıda değil. İnsan ancak eşiğine elini uzatabilir. Kâbe'nin kapısı, elini kaldırdığı zamanki yerden daha yukarıdadır. Kâbe'nin kapısına geldiği zaman sol köşe Hacerü'l-Esved'dir. Sağ tarafta, biraz sağ geride de Makam-ı İbrahim vardır; İbrahim AS'ın üstüne basıp da Kâbe'yi bina etmekte kullandığı mübarek taş.

Peygamber SAS Efendimiz:

"—*Rükn* ile makam, cennetin yakutlarından iki yakuttur. *Hacerü'l-Esved* de Makam-ı İbrahim olarak kullanılan taş da kıymetli yakut taşı, cennet yakutlarındandır.

(*Tamesa'llàhu nûrahümâ*) "Allah onun, o cennet yakutu olan bu iki taşın nurlarını söndürdü, nurlarını kararttı, aldı. (*Ve lev lem yatmis nûrahümâ*) "Eğer nurlarını almasaydı, perdelemeseydi, (*liedàetâ mâ beyne'l-meşrikı ve'l-mağrib.*) bunların nuru, cennet taşı olduğu için doğu ile batının arasını ışıl ışıl parlatır, aydınlatırdı!"

buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

Her ikisi de kıymetli. Hacerü'l-Esved'i öpmek sevap. Hacerü'l-Esved, kendisine istilam eden, kendisine el süren, selam veren, kendisini öpen kimseler için âhirette şahitlik yapacak: "Yâ Rabbi, bu hacca geldi, umreye geldi, beni öptü, bana elini sürdü, bana uzaktan selam verdi, istilam eyledi, şahidim." diye şahitlik edecek. Her Kâbe'ye gidene, Hacerü'l-Esved'i istilam edene şahitlik edecek. Bu hususta hadisler var. Onun için önemli bir taş.

Peygamber SAS Efendimiz:

"—İnsan Hacerü'l-Esved'e elini sürdüğü zaman veyahut uzaktan selamladığı, "*Bi'smi'llâhi allahu ekber*" diye istilâm ettiği zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri ile musafaha yapmış demektir!" diyor. Söz vermiş oluyor:

"—Yâ Rabbi, ben sana bundan sonra istediğin gibi kulluk edeceğim. İyi kulluk edeceğim. Kulluğumu kusursuz yapacağım. Söz veriyorum!" demiş oluyor. Çok mühim!

Allah bizi orada söz verip de burada sözünden cayanlardan, günahlara dalanlardan eylemesin... Onun için, insan hacca, umreye gitti mi arkasından artık frenleri iyice tutmalı, iyice kendisini kontrol altına almalı, kötülüklerden korumaya dikkat etmeli.

Hacerü'l-Esved'in kıymetiyle ilgili, Makam-ı İbrahim'in kıymetiyle ilgili çok hadîs-i şerîfler var. Makam-ı İbrahim eskiden Kâbe'nin duvarı yanındaymış, sonra tavaf rahat olsun diye biraz geriye almışlar. Şimdi biraz arkada, bir camdan mahfaza içindedir.

Makam-ı İbrahim'in olduğu yerde namaz kılmak da çok sevaptır. Kâbe'nin kapısına karşı, orta yerinde, geride namaz kılmak çok sevaptır. Tavaftan sonraki vacip olan tavaf namazını, eğer durum müsaitse orada kılmak iyidir.

Durum müsait değilse orada kılmamak iyidir! Çünkü izdiham olduğu zaman tavaf edenleri engeller, o bakımdan o zaman sakin bir yerde kılmak daha sevaplı. Orada kılacağım diye halka eza cefa vermek günahtır, vebaldir. Bunu bilmek lazım.

d. Kıyâmetin On Alâmeti

Tayâlisî, Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, Taberânî ve ibn-i Hibbân RA Huzeyfe ibn-i Esîd el-Gıfârî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[21]

إنّ السَّاعَةَ لاَ تَقُومُ حَتّى يَكُونَ عَشْرُ آيَاتٍ: اَلدُّخَانُ ، وَالدَّجَّالُ ، وَالدَّابَةُ ، وطُلُوعُ الشَّمْسِ منْ مَغْرِبِهَا ؛ وَثَلاَثَةُ خُسُوفٍ: خَسْفٌ بِالْمَشْرِقِ ، وخَسْفٌ بالمَغْرِبِ ، وخَسْفٌ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ ؛ ونُزُولُ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ، وفَتْحُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ ، و نَارٌ تَخْرُجُ مِنْ قَعْرِ عَدَنَ ، تَسُوقُ النَّاسَ إِلَى الْمَحْشَرِ ، تَبِيتُ مَعَهُمْ حَيْثُ بَاتُوا ، وتَقِيلُ مَعَهُمْ حَيْثُ قَالُوا (ط. حم . م . طب . حب . عن حذيفة بن أسيد الغفارى)

RE. 100/5 (*İnne's-sâate lâ tekùmu hattâ yekûne aşru ayâtin: Ed-duhânu, ve'd-dâbbetu, ve'd-deccâlu, ve tulûu'ş-şemsi min mağribihâ; ve selâsetü husûfin: Hasfun bi'l-meşrikı, ve hasfun bi'l-mağribi, ve hasfun bi-cezireti'l-arab; ve nuzûli ise'bi meryem, ve fethü ye'cûce ve me'cüc, ve nârun tahrucu min ka'ri adene, tesûku'n-nâse ile'l-mahşer, tebîtu meahüm haysü bâtû, ve takîlu meahum haysü kàlû.*)

(*İnne's-saate lâ tekùmu hattâ yekûne aşru ayâtin*) "On emare, on işaret, on olay olmadıkça kıyamet kopmaz. Kıyamet bu on olay olduktan sonra kopacak." diyor. Onları sayıyor:

1. (*Ed-duhân*) "Duman."
2. (*Ve'd-dâbbeh*) "Dabbetü'l-arz."
3. (*Ve'd-deccâl*) "Deccalın çıkması."
4. (*Ve tulûu'ş-şemsi min mağribihâ*) "Güneşin doğudan değil de batıdan doğması."
5. (*Ve selâsetu husûfin: Hasfun bi'l-meşrikı*) "Üç tane yere batma olayı olacak: Birisi maşrıkta..."

---

[21] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.94, no:5162; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.6, no:16186; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.173, no:3033; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.143, no:1067; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.355;

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.257,no:38639; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.315, no:6381.

6. (*Ve hasfun bi'l-mağribi*) "Birisi mağribde, batıda..."

7. (*Ve hasfun bi-cezîreti'l-arab*) "Birisi Arap Yarımadası'nda."

8. (*Ve nuzûlü îse'bi meryem*) "İsâ AS'ın yeryüzüne inmesi."

9. (*Ve fethu ye'cûce ve me'cüc*) "Ye'cüc ve me'cücün seddinin yıkılıp, açılıp Ye'cüc ve Me'cüc'ün yeryüzüne dağılması."

10. (*Ve nârun tahrucu min ka'ri aden*) "Aden ülkesinin derinliğinden bir ateşin çıkıp, (*tesûku'n-nâse ile'l-mahşer*) insanları mahşere doğru sevk etmesi. (*Tebîtu meahum haysü bâtû*) Nerede gecelerlerse, onlarla beraber geceliyor; (*ve takîlu meahüm haysü kàlû*) nerede gündüzlerlerse orada gündüzlüyor. İnsanları önüne katan bir ateş…"

Bu on alâmet olmadıkça kıyamet kopmaz!

Muhterem kardeşlerim!

Şunu biliyorsunuz, biz de açıkça söyleyelim!

Bu dünya bâki değil. Bu dünya bu hâli üzere kalmayacak, dünya bozulacak, kıyamet kopacak. Bu, Allah'ın vermiş olduğu bir haber. Peygamberler bunu söylemişler. Bizden önceki peygamberler de, Peygamberimiz'den önceki peygamberler de bunu beyan etmişler. Yahudiler de biliyor, hıristiyanlar da biliyor, müslümanlar da biliyor, budistler de biliyor vs. de biliyor. Kıyamet kopacak. Alâmetleri var.

Geçen gün bir gazetede okudum. Bize gazeteler geliyor, inceliyoruz, tetkik ediyoruz:

Amerika'da Katoliklerden bir grup kıyamet kopacak diye çok korkmuşlar. Çünkü kitaplarında yazılıymış ki işte şu alamet şöyle şöyle olursa o gün kıyamet kopacak! O alâmetleri görmüşler, kiliselerin bahçelerinde titreyip bekleşmişler. Basına intikal etmiş bir haber. Amerika'da onlar da bekliyorlar, kıyamet kopacak diye onlar da biliyor, kıyamet kopacağını biliyorlar.

"—Ne zaman kopacak?"

Peygamber Efendimiz diyor ki: "Bana yakın!"

Tabi dünyanın yaşına göre, Peygamber Efendimiz ahir zaman peygamberi. Zaten ondan sonra peygamber yok. Peygamberimize yakın dediği, ondan sonra kopacak demek.

Ama ne zaman? O belli değil. Alâmetleri, işaretleri, belirtileri var. Ama zamanı kesin olarak belli değil. Fakat herkesin heyecanla

beklediği, korktuğu bir olay!

Türkiye'de de Türkiye dışında da bu işin meraklıları var. Zaman zaman haberler çıkar, kıyamet alâmetleri hakkında birtakım heyecanlandırıcı haberler yayılır. Amerika'da da bunlar oluyor. Bakıyorsun bir haber yayılıyor:

(*Jesus is coming*) "Hz. İsa indi, Hz. İsa geliyor."

Hristiyanları bir heyecan alıyor filan. Has come… "Geldi, indi…" filan diye haberler. Bunları buradan duyanlar da heyecanlanıyor, Türkiye'de; "Amerika'da böyle bir haber var." diye herkes heyecanlanıyor. Çünkü kıyamet ne zaman kopacak diye bu işin meraklıları var. Böyle hadisler var, bu hadislerin toplandığı kitaplar var, onları okuyan insanlar heyecanlanıyor. Heyecanlanmamak da mümkün değil, belki siz de heyecanlanıyorsunuz. Ben de heyecanlanıyorum, heyecanlanmayacak bir şey değil!

Bu arkadaşlar, bu vatandaşlar, Hz. Âdem'den kardeşlerimiz bir şeyi dikkate almıyor. Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:[22]

إِذَا مَاتَ الإِنْسَانُ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ (الديلمي عن أنس)

(*İzâ mâte'l-insânü*) "İnsan öldüğü zaman, (*fekad kàmet kıyâmetühû*) onun kıyameti kopmuş demektir."

İnsanın ölümü kendisinin kıyametidir. Dünyanın kıyametinden artık ona bir şey yok, o bitti; o ölünce onun kıyameti koptu. İşte millet bu hakikati düşünmüyor.

Ölüm bize ne kadar yakın? Ne zaman olacak?

Neylersin ölüm herkesin başında;
Uyudun uyanamadın olacak.
Kimbilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak,
Taht misali o musalla taşında…

---

[22] Lafız farkıyla: Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.285, no:1117; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1072, no:42748; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1615, no:2618; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IV, s.65, no:2781.

Belki bugün, belki yarın, belki yarından da yakın. Bilmiyoruz ama ölüm herkesin başında! Bakarsın bir trafik kazası olur, insan ölüverir.

Ölüm insanın özel kıyametidir. Millet bunu bilmiyor. Biliyor da buna göre kendisini ayarlamıyor. Büyük kıyamet alâmetlerinden heyecanlanıyor da ölümden heyecanlanmıyor! Hâlbuki ölüm kendisinin başında. Azrail ne zaman gelecek belli değil. Hastalanıyor, iyi oluyor. Onların hepsi işaret, sinyal. Sana geliyor, ölebilirsin, dikkat et, bu hastalıktan kalkmayabilirdin. Şimdi kurtuldun, paçayı kurtardın ama bir dahaki sefere paçayı kurtaramayabilirsin… Millet bunu düşünemiyor.

Onun için kıyamet alametleriyle ilgili konularda çok heyecanlanıyorlar. Ve bunların zamanıyla, tarihiyle ilgili çeşitli heyecanlı konuşmalar yapılıyor. Evet, bu gibi hadîs-i şerîfler var.

Duhan çıkacak.

Duhân, "duman" demek. Kıyamete yakın bir duman çıkacak, onu koklayan mü'minler vefat edecekler. Böyle bir duhan meselesi var.

Dâbbetü'l-arz çıkacak. Yerden bir mahlûk çıkacak, Mekke-i Mükerreme'den, Safa tepesinin olduğu yerden bir mahlûk çıkacak ve insanlara hitapta bulunacak, konuşacak.

Âyet-i kerîmede var, *Dabbetü'l-arz* konuşacak:

أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا

لاَ يُوقِنُونَ (النمل:٨٢)

(*Ahrecnâ lehüm dâbbeten mine'l-arzi tükellimühüm enne'n-nâse kânû bi-âyâtinâ lâ yûkinûn.*) [Kıyamet yaklaştığı zaman, onlara yerden bir dâbbe (mahlûk) çıkarırız da, bu onlara insanların âyetlerimize kesin bir iman getirmemiş olduklarını söyler.] (Neml, 27/82)

Dâbbe, "yeryüzünde yürüyen, hareket eden bir canlı" demek. *Dâbbetü'l-arz,* yerden böyle bir canlı çıkacak, bu kıyamet alâmeti.

Mekke'den, Safa'dan, Safa tepesinden… Hadîs-i şerîfler öyle diyor.

Deccal çıkacak. Bir gözü kör olacak. Alnında (*Hâzâ kâfirün*) "Bu kâfirdir." diye yazacak ama onu mü'minler okuyabilecek. Cenneti olacak, cehennemi olacak. Ama cehennem diye gösterdiği aslında cennete götüren, cennet diye gösterdiği aslında insanların cehenneme düşmesine sebep olan şeyler. Olayları insanlara çarpık gösterecek. Saptıracak. Ölüleri diriltecek. "Bak diriltiyorum, ben sizin Rabbinizim." diye insanları kandırmaya çalışacak. Mü'minler; "Hayır, sen deccalsın, kâfirsin, bizim Rabbimiz Allah'tır!" diyecekler, mü'minler kanmayacak. Böyle bir şey. Deccal çıkacak.

Küçükten beri bunu duyarız. Rahmetli annem anlatırdı: Deccal sokaklarda çalgıyla dolaşacak. Bu çalgı neymiş filan diye camlara çıkanların boynuzları çıkacak! Camlarda donup kalacaklar, yapışıp kalacaklar diye anlatırdı. Ödümüz patlardı, biz sokaktan bir çalgı sesi duysak cama çıkmaktan korkardık. Ödümüz patlardı. Heyecan verici bir olay, olacak, çıkacak.

"—Deccaldan evvel otuz kadar Deccal gelecek!" diye de başka hadisler var. İşler biraz esrarengiz.

Güneş batıdan doğacak. Üç gün, batıdan battıktan sonra güneş doğmayacak. Ertesi gün güneş doğacak mı doğacak mı diye doğudan bekleyecekler. Üç gün güneş doğudan doğmayacak, batıdan doğacak.

Bu ne demek? Bu, dünyanın ekseninin yüz seksen derece dönmesi demek. Bir şey olacak, dünya fırt dönecek. Kuzey kutbu güney kutba gelince olur bu, başka türlü olmaz!

Kuzey kutbu, güney kutba nasıl gelir?

Mıknatısîye kanunlarına göre kuzey kutba bir kuzey kutup mıknatısiyeti tesir etti mi onu iter, döndürür; güney kutup oraya gelir. Demek ki, gökten büyük bir cisim geçecek de o mu tesir edecek nasıl olacaksa eksen bir döndü mü, bu sefer batıdan; ondan sonra dünya dönmesine devam ediyor, bu sefer güneş batıdan doğacak.

Hatta soruyorlar:

"—Yâ Rasûlallah, bu üç gün güneş doğmayacak, biz namazları ne yapacağız?"

Bak, namazı düşünüyor! En heyecanlı olayda bile sahâbe-i kirâm namazı düşünüyor. "O zaman ne yapacağız?" diyorlar.

Peygamber Efendimiz:

“—Kıyas ederek kılarsınız.” diyor.

Evvelki gün nasıl kılıyordun? 12’de kılıyordun, 3’te kılıyordun, 5’te kılıyordun. İşte ona kıyasen kılacaksın.

Buradan alimlerimiz bu hadîs-i şerîften kaide çıkartıyor, diyorlar ki: Kuzey kutbunda, güneş doğmuyor batmıyor, altı ay gündüz altı ay gece; nasıl namaz kılacak? Kıyasen kılacak!

Niye? Peygamber Efendimiz, güneşin batıdan doğması hadisesinde, “Üç gün namazı kıyasen kılın!” dedi diye kaideyi oradan çıkartıyorlar.

Güneşin batıdan çıkması olacak. Yere batma olayları olacak, doğuda bir şeyler yere batacak, batıda bir şeyler yere batacak, Arabistan’da bir şeyler yere batacak.

İsa AS inecek. Domuzu öldürecek, haçı parçalayacak. İsa AS Peygamber Efendimiz’e tâbi olacak, müslüman olarak, İslâm’ı benimsemiş olarak namaz kılacak!

Hristiyanlar da İsa AS gelecek diye bekliyorlar ama İsa aAS'ın kendilerini haklayacağını bilemiyorlar. Siz haça tapıyorsunuz diye onları cezalandıracak, onu bilemiyorlar. Onlar sanıyorlar ki İsa AS onların tarafından olacak, biz de müslümanları tepeleyeceğiz. Öyle düşünüyorlar. Müslümanlarla bir savaş olacak diye hazırlanıp duruyorlar.

Sizin dünyadan haberiniz yok! Kır sefası, deniz, yaz sefası, kayak sefası, Emirgan'da çay sefası, döner kebap sefası, sefa da sefa… Ama hristiyanlar müslümanlarla "Savaşı yapacağız!" diye harıl harıl hazırlanıyor. Sizin haberiniz yok!

Yunan baş meclis başkanı diyor ki:

"—Üç seneye kadar Ege'de harp çıkabilir!"

Ona göre de hazırlanıyor. Amerika silah veriyor. Senin hazırlığın yok! Sen Ege'de plaj yapıyorsun, lüks otel yapıyorsun; o harbe hazırlanıyor.

Harp çıkar çıkmaz hemen ilk işleri her yerden saldırmak olur, Türkiye'nin istikrarı bozulsun, düzeni bozulsun diye hepsi saldırırlar. Kurt dumanlı havayı sevdiği için Türkiye'nin zayıflamasını beklerler. Onun için, şu memlekette karışıklık çıkartan vatan hainidir!

Neden? Memleketin parçalanmasına sebep olur. Öyle kritik zamanlardayız.

Milletin haberi yok. Hristiyanlar harbe hazırlanıyor. Ne zamandan?

Amerikan reisicumhuru Reagan söylüyordu, toprağı bol olsun. Toprağa mı gömüyorlar, mermere mi gömüyorlar… O söylüyor, inanıyordu da… İnançlı bir hristiyandı. Yanında papaz gezdiriyordu, muavini papazdı, o söylüyordu. O zaman dergilerde gazetelerde yazıyorlardı. Biz, dikkat edin diye bizim dergilerimizle sizlere yazdık, duyurduk. Belki okumadınız. Siz bilirsiniz. Biz yazalım da siz okumayın. Hesabı siz verin, ben ona karışmam!

Ben yazdım mı? Yazdım. Siz de okuyacaktınız, gereğini yapacaktınız. "Şunu şöyle yapın!" deyince gereğini yapacaksınız.

Düşman harbe hazırlanıyor, sen de hazırlanacaksın! Neden?

Büyüklerimiz demiş ki:

Hazır ol cenge eğer ister isen sulhu salâh

Sulh mu istiyorsun? O zaman harbe hazır ol. O zaman düşman saldıramaz.

Bütün İslâm ülkeleri fakir, bütün İslâm ülkeleri teknik bakımından geri, silah bakımından geri; bütün İslâm düşmanları, hepsi atom bombası yapıyor.

“—Çin, Türkistan’da atom patlattı!” diye bugünkü gazetelerde var.

Bizde atom yok, kuvvetli silah yok!

Ermeni 20 kilometre ilerideki köye bombayı atıyor atıyor atıyor, köydekileri kaçırtıyor. Gidiyor; “Köyü istila ettim!” diyor. Bombanın kuvvetine!

Bombayı nereden alıyor? Amerika’dan alıyor.

Bomba oraya nasıl geçiyor? Türkler Ermeniler geçsin diye koridor açıyorlar. Adana’dan koridor açıyorlar, hava koridoru; Ermenistan’a uçaklar gidiyor, Azeriler’in başına bomba yağıyor. Ruslar veriyor, Amerikalılar veriyor. Fransa’da Ermeni var, Amerika’da Ermeni var; onlar taraftarlarını koruyor.

Sen taraftarını korumuyorsun. Sen ne Türkistan’ı koruyorsun, ne Azerbaycan’ı, ne Türkmenistan’ı, ne Özbekistan’ı koruyorsun! Ne de o da seni seviyor! Özbekistan’ın başkanı da seni sevmiyor:

“—Biz Özbek’iz, Türk değiliz!” diyor.

Kepaze, Türkçe konuşuyorsun ya!..

“—Özbek’iz!” diyor.

Bırak canım; Özbek, Türkmen, Kırgız, Tatar… “Ben Tatar’ım, Türk değilim!” diyor. Türkçe konuşuyorsun. Haberi yok. Düşman dağıtmış, darmadağın dağıtmış; senin de haberin yok öbür tarafın da haberi yok. Düşman harbe hazırlanıyor. Onu bileceksin, sen de hazır olacaksın.

Nasıl olacak? Bu iş mantar tabancasıyla olmaz, sen de atom yapacaksın! Paşaya gideceksin, paşa senin akraban;

“—*Selâmün aleyküm*!” diyeceksin.

O sana kızar tabi, “Günaydın.” der, *Selâmün aleyküm*’ü kabul etmez. “Günaydın.” diyecek.

“—Bak paşam, bunlar hazırlanıyor, atomu yapın! Bir şey yapın, silahları geliştirin! Bırakalım şu lüksü, keyfi, sefayı; biraz emniyetimizi sağlayalım!” diyeceksin.

Herkes yakınlarına nasihat edecek.

İsa AS inecek, bizim tarafımızdan olacak. Kur'an'ı, Peygamberimiz'in şeriatını uygulayacak.

Ye'cüc ve Me'cüc çıkacak, her tarafı istila edecek, suları kurutacak. Müthiş bir bela! Sonra onlara Allah bir hastalık verecek, hepsi kırılacak! Yoksa kimse baş edemeyecek. *Ye'cüc ve Me'cüc* insanları sıkıştıracak. Çinliler midir, bilmiyoruz... Çinlilerin bir buçuk milyar nüfusu var, boyuna gelişiyorlar. Önünde kimse duramaz. Ne Rusya, ne Amerika, ne bir başka ülke... Duracak hal yok!

Kazakistan'ın Çin'le hududu var, Çin'den Kazakistan'a bir milyon insan geçiyormuş, yerleşiyormuş. Kazakistan bir şey yapamıyormuş. Hudutlar laçka! Bir milyon Çinli Kazakistan'a geçiyormuş. Mehir de ucuzmuş, nikâhlanma ücreti ucuzmuş.

Kazakistan'dan bir profesör geldi, o anlattı.

Bir milyon kişi geçiyormuş, evlenmek de kolaymış. Parasını veriyormuş, nikâh için gerekli mehir, ücret elli dolarlık filan bir şeymiş. Ev tutmak kolaymış. Ne oldu?

Kazakistan oldu Çin! Oradaki kızlarla da evleniyor da... Rusya filan önünde duramıyormuş. Hudutlar filan laçkaymış, gevşekmiş. Oradan gelenler anlatıyorlar. Her tarafta yayılıyor.

Amerika Vietnam'a yayılmasın diye orada harp etti; pek başarı sağlayamadı. Hindistan'ı biraz güçlendirmeye çalışıyor, kıyıdan kenardan tutmaya çalışıyor ama işte Ye'cüc Me'cüc çıkacak! Çinli midir bilmem ne midir, bilmiyoruz. Çinli diye tahmin ediliyor. O çıkacak.

Sonra, Aden'den bir ateş çıkacak, insanları önüne katıp koyun güder gibi götürecek. İnsanlar nerede durursa başlarında duracak, ne zaman hareket ederlerse arkasından hareket edecek.

Böyle kıyamet alâmetleri olacak, ondan sonra kıyamet kopacak. Bunlar olmadan kıyamet kopmaz, diyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi mutlu, huzurlu, ibadetli, taatli, güzel bir ömür sürmeye muvaffak etsin… Başımıza böyle musibetler, belâlar getirmesin… Rızasına uygun hareket eden kullar olmayı nasib eylesin…

Bir hadîs-i şerîfte bildiriliyor ki:

“—Kıyamet insanların en kötülerinin başına patlayacak!”

Neden? Duhan çıkacak, iyiler ölecek. İyi insanlar ölecek artık, ondan sonra kıyametin belâları kötü insanların başına yağacak.

Allah, bizden uzak eylesin… Biz iyi müslüman olursak uzağa gider; biz bozulursak yakına gelir. Kıyametin gelmesi elastikîdir. Millet bozulursa, kıyamet çabuk kopar; millet âbid, zahid, salih, ibadet ehli olursa, ne olur? Uzağa gider.

Mübarek kardeşlerim!

Allah bizi ibadet ehli, sevdiği kullardan eylesin… Allah hepinizi dünya ve ahiretin her türlü kötülüklerinden korusun... Hepinizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin… Hem dünyada, hem âhirette aziz ve bahtiyar eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

09. 06. 1996 – İskenderpaşa Camii

05. SELÂMLAŞMANIN ÖNEMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنَ ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنِ ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنُ ؛ وَلَمَنْ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ فَوَاهًا ثُمَّ وَاهًا (د. طب. ونعيم بن حماد فى الفتن ، حل. عن المقداد بن الأسود)

RE. 100/6 (*İnne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten; ve lemen übtüliye fesabera fevâhâ*,)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve çok muhterem kardeşlerim!
Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Cümlenizi dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına erdirsin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin... Peygamber-i Zîşânımızın mübarek ehâdis-i şerîfesini okumak, dinlemek, taallüm ve tezekkür etmek üzere toplanmış oluyoruz.
Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve dinlenmesine, izahına

başlamadan önce, sevgili peygamberimiz, efendimiz, rehberimiz, önderimizi Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'ne bağlılığımızın, saygımızın, sevgimizin, sadakatımızın nişanesi olmak üzere; onun mübarek aline, ashabına, ezvacına, evlâdına, ihvanına, ahbabına, hülefasına ve manevi irşad makamının varisleri olan evliyaullah-ı mukarrabin meşâyih-i vasilin ve esatize-i kamilin-i mükemmilînimizin ruhlarına; hassaten Ebû Bekr Sıddık ve Aliyy-ü Murtaza'dan başlayarak, hocamız Muhammed Zahid-i Bursevî Hazretleri'ne kadar turuk-u aliyyelerimizden güzerân eylemiş olan sadât u meşayıhımızın ervah-ı tayyibelerine;

Şu beldeyi fethedip bize yadigâr ve emanet bırakmış olan Fâtih Sultan Muhammed Han cennet mekânın ruhuna ve mübarek ordusu mensupları şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; Beldemizin medâr-ı iftiharı olan Yuşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretleri'nin ve sair sahabe-i kiramın ve evliyaullahın, sàlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Mallarını Allah yoluna sarf ederek, arkalarından sevap kazanmalarına kaynak olan sadaka-i cariyeler bırakmış olan cümle hayrat u hasenat sahiplerinin ruhlarına ve hassaten içinde ibadet ettiğimiz şu İskenderpaşa Camimizin banisi mübarek vezir İskender Paşa'nın ruhuna ve bu camiyi zaman zaman tamir ve tecdîd ve tevsî eyleyip hizmette tutmuş olan hayrat u hasenat sahiplerinin; az veya çok bu işlere yardımı ve hizmeti ve katkısı olanların ruhlarına ve bu camiden güzerân eylemiş olan eimme ve hutebâ, müezzinin ve kayyimîn ve cemaatin ruhlarına;

Uzaktan-yakından, pazar günü herkes keyfine, zevkine, eğlencesine giderken aşk ile, şevk ile hadis dinlemeye gelen siz sevgili kardeşlerimin ahirete göçmüş bütün yakınlarının, müslüman geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun, ruhları şad olsun, makamları ala olsun, kabirleri nur dolsun diye;

Bizler de Rabbimiz'in rızasına uygun bir ömür sürelim, haramlardan günahlardan uzak yaşayalım, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sarılalım ve bu asırda sünnet-i seniyyey-i nebeviyyeyi ihya eyleyip, bu sayede şehid sevapları kazanalım, Rabbimiz'in huzuruna yüzümüz ak, alnımız açık

şekilde varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım, buyurun!

……………………………

a. Mü'min ve Fitneler

Tahkik ve takip etmek isteyenler için okuduğumuz hadis-i şerifin yerini beyan ediyorum: *Râmûzü'l-Ehàdîs* kitabımızın 100. sayfasının 6. hadis-i şerifinin demin metn-i münifini okuduk, izahına geçeceğiz. Yüzüncü sayfanın 6. hadisi ve devamını okuyacağız bu dersimizde.

Bu hadis-i şerifi Ebû Dâvud ve Taberânî el-Miktad ibn-i Esved RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[23]

إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنَ ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنِ ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنُ ؛ وَلَمَنْ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ فَوَاهًا ثُمَّ وَاهًا (د. طب. ونعيم بن حماد فى الفتن ، حل. عن المقداد بن الأسود)

RE. 100/6 (*İnne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten; ve lemen übtüliye fesabera fevâhâ*,)

(*İnne's-saîde lemen cünnibe fiten*) "Mutlu insan, saîd insan, bahtiyar insan fitnelerden uzak tutulmuş insandır. Fitnelerden korunmuş insandır."

Bu cümleyi üç defa tekrar etmiş Efendimiz:

---

[23] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.332, no:3719; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.252, no:598; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.333, no:2112; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.175, no:2021; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LX, s.179; Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, c.I, s.176; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.200, no:758; Miktad ibn-i Esved RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.VII, s.318, no:6387.

(*İnne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten*, *inne's-saîde lemen cünnibe fiten*)

Üç defa tekrar etmesi, herkesin kulağına iyice girsin, herkes iyice bilsin, yanlış anlamadığını anlasın, bu işin ehemmiyetini kavrasın diyedir. Üç defa söylüyor Efendimiz.

Böyle üç defa söylediği güzel, müjdeli hadislerden birisi de nedir?

"—Kim sabah namazından sonra camide oturur. Zikrullahla, ibadetle, Kur'ânla meşgul olur da kerahat vakti çıkınca kalkıp iki rekât da namaz kılarsa tam bir hac ve umre sevabı alır, tam bir hac ve umre sevabı alır, tam bir hac ve umre sevabı alır."

Tereddüt etmeyin demek yâni, orada üç defa söylemiş. Efendimiz ümmetini yetiştiren en yüce terbiyeci olduğu için terbiyenin, eğitimin en güzel usüllerini ondan öğreneceğiz.

Efendimiz tane tane konuşurmuş. Harfler, kelimeler sayılacak gibi konuşurmuş. Neden? Anlaşılması lazım. Allah onu peygamber gönderdi. Sözünü herkesin anlaması lazım. Çok fasih konuşurmuş. Fasih konuşmak ne demek? Lisanın kavaidine uygun güzel konuşmak demek. Çok özlü konuşurmuş. Ne demek? Lüzumsuz söz söylemeden, manayı tam ifade edecek en kısa yoldan konuşurmuş. Neden? Çünkü herkesin işi var, gücü var, laf salatasına ihtiyacı yok.

Bakıyorum televizyonlara, gazetelere, mecmualara… Laf, laf, laf, laf, laf, laf, laf… Yaka silkeceği geliyor insanın yahu, laftan da bıkıyor insan. Hani kırk gün baklava börek olsa bile bıkarmış insan. Lafını da dinliyorsun adamın, hiçbir şey çıkmıyor. Para da veriyorlar adama, çıkmış, takdimci olmuş, konuşucu olmuş, programcı olmuş. Laf satıyor, laf üretiyor, laf satıyor, laf üretiyor, laf satıyor…

İyi ama lafın faydalı olması lazım, işe yaraması lazım. İşe yaramayan lafı ben ne yapayım? Beni meşgul ediyor. Bir sonuç da çıkmıyor. E sonuç çıkmayan lafı ben ne yapayım? Al da başına çal.

Peygamber Efendimiz özlü konuşurdu. Öyle özlü konuşurdu ki, cihan dolusu mânâyı bir cümlede ifade ederdi. Kısa… Hem de

herkes anlardı. Avam da anlardı, havas da anlardı. Aşağıdakiler de anlardı, cahiller; yukarıdakiler, arifler, alimler, onlar da anlardı. Onun için üç defa söylemiş:

"—Said insan, mutlu insan, fitnelerden korunmuş insandır. Said insan, mutlu insan, şüphelerden korunmuş insandır. Said insan, fitnelerden korunmuş insandır."

(*Velemenübtüliye ve sabera*) Bir de fitneden korunmuyor, maalesef fitneni içinde buluyor kendisini. Fitnenin içinde. (*übtüliye*) fitneye mübtela olmuş. Maalesef olayın içine girmiş, karışmış. Ne yapsın? *Übtüliye* diyor, meçhul sigasıyla. Yâni kader… Onu o olayın içine sokan Allah. (*Lemen cünnibel fiten*) *cünnibe* de meçhul sigasıyla. Yâni meçhul sigası ne demek? Fiilin edilgen şekli demek yeni tabirle. Korunmuş olmak. Koruyor kim? Allah… Mukadderatı, insanın alın levhasına yazan Allah. Bu şu kadar yaşayacak, rızkı şöyle olacak, başına şu haller gelecek.

Kadere bakın, otobüse biniyor adam. Otobüs çarpışıyor tankerle. Benzin tutuşturuyor otobüsü. Cayır cayır içinde yanıp kebap oluyor, kül oluyor. Kadere bak. O kadar tesir etti ki bana. İki gün önce Koçhisar'da olan hadise. Çok tesir etti. Düşündüm, yâhu bu otobüse adımını atanlar, bu işin farkındalar mıydı başında?.. Hiç farkında değildi. Ecel nasıl yakalıyor insanı.

Acaba neden böyle bir ölümle öldüler? Acaba otobüsün radyosunda, teybinde ne çalıyordu acaba? Gizli, Allah bilir. Bilmiyoruz… Arabesk miydi, küfür müydü, zina mıydı, suç muydu, kusur muydu?.. Bilmiyoruz.

Ama bir tanker, bir ateş, bir kıvılcım… Cayır cayır hepsi yanıyor, seyirciler seyrediyor, kurtaramıyor, ne yapsın? Kader… Ecel pençesine aldı mı bir insanı, ecelin pençesinden kimse kurtaramaz. Aslanın pençesinden kurtarırsın da ecelin pençesinden kurtaramazsın. Neden? Allah öyle yazmış.

Fitnelerden korunmuş olan mutludur. Koruyan kim? Allah. E korumamış, fitneye mübtela olmuş. (*Ve lemen übtüliye fesabera*) onun da vazifesi ne? Fitneye uğramayan insanın vazifesi:

"—Çok şükür ya Rabbi! El-hamdü lillâh beni fitnelere bulaştırmadın!" diye hamd ü senâ etmek, şükürler yapmak.

Bak biz şimdi şu anda el-hamdü lillâh camideyiz. Çok şükür ki günah yerinde değiliz. El-hamdü lillâh. Çok şükür ki Allah'ın evindeyiz, Allah'ın misafiriyiz. Evin sahibi Allah… Ev Allah'ın evi, kul Allah'ın kulu… Allah'ın davetlisiyiz. Minareden çağırdı müezzin Allah razı olsun:

"—*Hayye ale's-salâh… Hayye ale'l-felâh!*" dedi, "Namaza gelsenize!" dedi "Haydi kurtuluşa, felaha gelsenize!" dedi, geldiniz.

El-hamdü lillâh, Allah davet ettirdi, siz de geldiniz. Ne mutlu ki evine sizi kabul etmiş. Alemlerin Rabbi Allah-u Teàlâ Hazretleri sizi evine çağırmış, kabul etmiş, kapısını açmış, içeri girmişsiniz.

Huzuruna da almış, secde etmişsiniz, rükû etmişsiniz, dua etmişiniz; ne devlet, ne nimet, ne saadet… Bu Allah'ın bir lütfu.

Çamlıca'da, Emirgan'da, Boğaz'da, plajda, barda, pavyonda gezen mi kârlı, siz mi kârlısınız? Allah'a hamd ü senalar olsun, yolunda olmanın kârı başka şeyle ölçülür mü? Finans kurumlarını verseler, bu kadar kârlı olamaz insan, el-hamdü lillâh…

Nimet içinde oldu mu insan ne yapacak? Şükredecek. Şükretti mi kazanır. Müslüman nimete erdi mi, şükreder, kazanır. Pekiyi, nimete mazhar olmaz da mübtelâ olursa, başına belâ çatarsa, gelirse?.. O da olur. Hem de en sevgili kullara en çok gelir.

Belâ, musibet en sevgili kullara en çok gelir. Peygamberlerin hayatları ibret... Evliyaullahın hayatları ibret... Sahabe-i kirâmın hayatları ibret… Onlar bizim gördüğümüz konforun yüz binde birini görmediler. Evlerinde su yoktu, sırtlarında kumaş yoktu, sofralarında türlü türlü nimet yoktu. Hastalıklarının tedavisine ilaç yoktu, hastane yoktu, doktor yoktu. Sıcaktan korunacak imkânları yoktu, soğuktan korunacak imkânları yoktu. Bir hurmayı birisi ağzında biraz emerdi, azıcık tad alırdı. Yanındaki arkadaşına verirdi, azıcık tad alırdı.

"—Ayy! İğrenirim ben başkasının ağzından çıkan şeyi yemeye…"

Bir kere müslümanın ağzı, o ayrı. İkincisi emmese ne yapacak, ölecek adam. Azıcık enerji alıyor, aç. Yok… Yakın zamana kadar böyleymiş. Şimdi her şey bollaştı. Şimdi bolluktan imtihan var. Eskiler kıtlıktan imtihan olmuşlar, biz de bolluktan imtihan oluyoruz. Bakalım şükür mü edeceğiz, küfran-ı nimette mi bulunacağız?.. Bakalım Allah'ın verdiği bu nimetlerin kadrini, kıymetini bilecek miyiz, yoksa farkında olmadan geçip gidecek miyiz?..

Fitnelerden kurtulan, saîddir. Saîd demek, saadet ehli demektir. Ama saadet, evlenen insanın saadeti demek değil. Onlar çok saadete erdiler, evlendiler. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım tavan arasına. Niye tavan arasına çıkıyorsun ya hu? İşte sana da

Allah köşk versin, sen de çıkma bir kötü yere, neyse…

Yâni saadet sadece evlilik demek değil. Türkçede öyle sanılıyor. Saadet deyince evlenen iki kimsenin düğününü düşünüyor millet. Saadet aslında Allah'ın sevdiği halde ve yolda olmak demektir. Cennete gidecek yolda, cennete gidecek durumda olmak demektir.

İnsanlar ikiye ayrılır: Saîdler, şakîler… Veya saîdin çoğulu *süedâ*, şakînin çoğulu *eşkiyâ*… Ya süedâdır ya eşkiyâdır insan. İnsanlar iki grup. Birisi Allah yolundadır süedâ, saidler. Ötekisi Allah'ın yolunun zıddında, dışında, aykırı yoldadır; o da eşkiyâ veyahut şakî derler ona da. Allah yolunda değil, başı belâda, ahireti mahvolacak demek yâni.

Fitnelerden korunan insana ne mutlu. O mutlu bir insandır, bahtiyar bir insandır. Neden? Fitne içindeki davranışında yanlış tarafta olursa, vebal getirici… Ahirette hesabı olacak.

Şimdi ben öyle acıyorum ki, şu İslam'ın dışındaki dinlerin papazları var, hahamları var, piskoposları var, patrikleri var, papaları var… Öyle büyük vebal altındalar ki. Milyonların veballeri omuzlarında… Öyle büyük vebal altındalar.

Peygamber Efendimiz SAS, Bizans imparatoruna mektup gönderdi, elçi gönderdi. Buyurdu ki:

"—Selâm olsun hidayete erenlere!" (*Es-selâmü alâ men'ittebaa'l-hüdâ*) "Sana selâm olsun!" demiyor. Bizans imparatoruna selâm sana demiyor.

Öyle imparatora selâm verilmez, papaza selâm verilmez, papazın eli sıkılmaz, iyi temennilerde bulunulmaz. (*Es-selâmü alâ men'ittebaa'l-hüdâ*) "Hidayete erene selâm olsun!" sen de er, sen de selâmete gir. Hidayete ermezsen bir şey yok demek yâni.

Selâm bile güzel, selâm bile ölçülü. Neden? Bir mü'min Allah'ın kızdığı insanla dost olamaz. Allah'ın sevmediği insanla el sıkışamaz, dost olamaz, seyyid diyemez, efendim diyemez. Derse, *Arş-ı A'lâ* sallanırmış korkusundan.

"—Ay, bu ne cür'etkâr insan ki Allah'ın sevmediği insana efendim dedi, seyyid dedi!" diye *Arş-ı Âlâ* sallanırmış. Hadis-i

şerifte öyle geçiyor. o sallantıyı biz duymuyoruz ama melekler korkudan patlıyorlar, çatlıyorlar.

Ne diyecek? (*Es-selâmü alâ men'ittebaa'l-hüdâ*) "Hidayete erersen selâm olsun sana, olmazsan sen bilirsin. Cehenneme kadar yolun var!" demek o zaman.

(*Eslim*) "Müslüman ol ya hu! Müslüman ol! İslam'a gir, kendine Allah'ın yoluna teslim et, Rasûlüllah'a teslim et, Kur'ân'a teslim et! İslâm ol, (*teslem*) selâmete erersin. Selâmete ermek istiyorsan İslam ol!"

"—E ben şimdi bu saltanatı nasıl bırakayım? Arabam var, makamım var, koltuğum var, hükmüm var, itibarım var, Hollanda'ya gidiyorum, Amerika'ya gidiyorum, falancaya gidiyorum, karşılıyorlar, merasim yapıyorlar, bilmem ne yapıyorlar!" deyip bırakamazsa bir insan, öyle bir veballi makamda oturan bir adam, bırakamazsa o tatları, o zevkleri, o safâları, o keyifleri; o itibarları bırakamazsa, kendisi bilir. İmtihanı kaybediyor. Hem Allah adamı, din adamı, hem Allah'ın emrine aykırı… Allah'ın dinine karşı. Allah'ın öğrettiği ahlaki esaslara aykırı.

Papaz, erkekle erkeğin nikahını kıymış Londra'da… Erkekle erkeğin, yanlış duymadınız! Erkekle erkeğin nikahını kıymış. Türkiye'ye turist gelmiş; şortlu, bikinili, mayolu, askılı askısız, üstlüklü üstlüksüz… Yanlarında da bir adam var. Kim bu adam? Papaz… Papazla beraber gezintiye gelmişler.

Sen nasıl din adamısın? Sen nasıl bunların yanında gezersin? Nasıl bu işe müsaade edersin? Nasıl ikaz etmezsin? Hakkı söyleyecek!.. (*Eslim, teslem*) "Müslüman ol selâmete erersin. (*Yü'tika'llàhu ecrete merreteyn*) Allah sana sevabını iki kat verir o zaman…"

Merreteyn niye? Hem sen müslüman olduğun için sevap alırsın, hem de mevki-makam sahibi olduğundan sen müslüman olunca, senin etrafındakiler de müslüman olacağı için onların sevabını alırsın. Müslüman olmazsan, hem kendi vebalin senin boynunda, hem de sana tabii olanların, sana bakanların, ağız açıp da senden

haber gözleyenlerin, işaret bekleyenlerin vebali senin omuzunda ey falanca dinin yüksek adamı. Tepelere çıkmış da ferman okuyan adamı.

Fitneye bulaştı mı insan, yanlış iş yaptı mı çok vebal vardır. Al sana bir fitne. Müslümanlıktan evvel Hıristiyanlık vardı, Hıristiyanlıktan evvel Yahudilik vardı. Amma İslam geldi, ortalık karıştı, al sana bir fitne. Şimdi papazlar, hahamlar ne yapacak? İmtihan. Müslüman olacak… İmana gelecek… çünkü Allah yeni peygamber göndermiş. Musa AS'a onun zamanındakiler tâbî olmuştu, şimdi Musa AS'ın zamanı geçti. Peygamber Efendimiz'in zamanı geldi, devir devr-i Muhammedî SAS.

İsa AS gelmişti, o zaman havariler inanmıştı. Onun devri geçti. Şimdi devir, devr-i Muhammedî. Ondan sonra Musa'yı gönderen Allah, İsa'yı gönderen Allah (*aleyhimüs'salevâti ve't-teslimat*) bütün peygamberleri gönderen Allah, şimdi Muhammed-i Mustafa'yı göndermiş. Devir onun devri, iman edecek.

İman etmezse fitne işte. Al sana bir imtihan. İmkanları var, parası var, pulu var, makamı var, sarayı var, altını var, süsü var, ziyneti var, debdebesi var, tantanası var… Hadi bakalım bırak! Bırakması lazım. Bırakmazsa ahireti mahvolur. Bırakırsa dünyadaki imkanlar muvakkaten elinden gider ama Allah daha fazlasını verir. Muvakkaten elinden gider, imtihan için… Muvakkaten elinden gider, Allah daha âlâsını verir.

Sahabe-i kiram çok sıkıntı çektiler. Hurmayı emdiler, aç yattılar, Peygamber Efendimiz'in evinde aylarca ocak tütmedi, yemek pişmedi. Ama o sahabe-i kiram her birisi fütuhattan sonra bir şehire vali oldu. Bu sefer de Allah izzet ve itibar verdi, imkân verdi. Ama değişmediler. Kıyafetini bile değiştirmedi. Yemek yiyişini bile değiştirmedi. Tevazuunu bırakmadı, sadeliğini bırakmadı. Allah'tan korktu. Beytülmâl-i müslimînin bir akçesini boşa harcamadı. Ümmet-i Muhammed'in hizmetine verdi.

Çok kahraman insanlar, çok muazzam insanlar. Onların menakıbını okuyup öğrenmek lazım. Gözyaşlarıyla okumak lazım.

Gönlüne yerleştirmek lazım.

Sonra müslümanların arasında da gruplaşmalar oldu. Yanlış tarafı tutanlar oldu, doğru tarafı tutanlar oldu. Hz. Ali Efendimiz'in karşısına çıkanlar oldu. Hz. Osman Efendimiz'in konağını muhasara edip öldürenler oldu, şehid edenler oldu. Al sana fitne… Bir şeyler söylüyorlar tabii kendilerini haklı göstermek için bir laflar söylüyordu. Mısır'dan geldiler, Hz. Osman'a karşı Medîne'yi doldurdular. Medîne ahalisinin gücü Hz. Osman RA'ı korumaya yetmedi. Hz. Hasan, Hz. Hüseyin Efendimiz kapısında nöbet tuttular yapmayın, etmeyin diye. Ama azgın bir kalabalık şehid etti. Hz. Osman RA'ı, Kur'ân-ı Kerim okurken, kanları Kur'ân sayfasının üstüne sıçrayacak şekilde şehid ettiler. Al sana bir fitne işte.

Kafir gelmedi Medîne'ye muhterem kardeşlerim. Mısır'dan o zamanın müslümanları geldi. Halifeye muhalifler geldi. Muhalif gruptan insanlar geldi.

Hz. Ali Efendimiz'i de muhalifler şehid etti, Haricîler, Haricî denilen insanlar. Yâni Peygamber Efendimiz'in damadı, emîrü'l-mü'minîn, halîfe-i rasûlillah. Ona itaat etmediler, ona karşı çıktılar. Anlattı, karşılarına geçti haksızlıklarının anlattı. Al sana bir fitne. Demek ki müslümanların arasında da olabilir. Fitne çıktı mı, işin içinde olan çok tehlikede. Yanlış tarafı tutmuşsa çok vebal yüklenir.

"—Hocam eski zamanlardaki fitneleri bırak da bu devirde fitneler var mı?"

Evet, bu devirde de her yerde fitne vardır. Her yerde fitne vardır. Müslüman gözünü açacak, elini vicdanına koyacak, Kur'ân'a göre hareket edecek, sünnet-i seniyyey-i nebeviyyeye göre hareket edecek, fıkha göre hareket edecek; vicdanının sesini dinleyecek, öyle hareket edecek.

Öyle yapmıyor!.. Hem müslüman, hem müslümanlara muzır faaliyetlerde bulunuyor. Kendisi müslüman, müslümanlara düşman grubun içinde, müslümanlara karşı faaliyette bulunuyor. Fitne işte bu. Müslümanlar haklı, bu onları haksız sanıyor. Sakal

bırakana kızıyor, başını örtene kızıyor, faiz yemeyene kızıyor, faiz günahtır diyene kızıyor, hapse atıyor. Al sana bir bela. Fitne yâni…

Eski ümmetlerden ateşe atmışlar bazılarını. Sen misin inanan? İnanıp da bizim atalarımızın dinini bırakan küstah! Gel bakalım, işte burada cayır cayır, hendekte ateşler, odunlar yanıyor. Ya hak dini bırakırsın, bizim batıl dinimize gelir, putlara taparsın; ya da seni ateşe adamcağız. Al sana bir fitne. Bak nasıl imtihan. Öyle derse imanı gidecek, doğru derse ateşe atılacak. Sen olsan hangisini yaparsın? İşte fitnenin içinde. Ayıkla pirincin taşını.

Bir kadını getirmişler, mü'min kadını. Kucağındaki yavrusuyla ateşin başına kadar.

"—Dinini değiştir! Eski dine dön! Hakiki imanı bırak, batıl yola gel!"

Kadıncağız çocuğuna bakmış, anne çocuğuna dayanamaz. Çocuğu için kendisini feda eder.

Tavuk köpeğin üstüne saldırır, civcive yanaştığı zaman. Neden? Annelik duygusu var. Çocuğunun yüzüne baktı, gül yanaklı bir bebek düşünün. Kucağınızda, kendi evladınız. Şurada cayır cayır yanan ateşten sıcaklığı yüzünü yakıyor. Dinini değiştir diyor birileri. Dedi ki:

"—Bu adamların dediği şeyi söyleyeyim de şu çocuk kurtulsun, yazık. Benim imanımdan dolayı bunu da atacaklar benimle beraber ateşe!.."

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki: Çocuk dile geldi:

"—Anne, imanını değiştirme!" dedi.

Çocuk dile geldi… Üç kişi bebekken konuştu diyor Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde. Birisi de bu…

Demek ki insan ölse de kalsa da imanı bırakmayacak. Onu anlıyoruz. Ama bu fitne işte. İnsan böyle bir duruma geldi mi bir fitnedir. Bir karışıklıkta hangi tarafı tutacak, doğru tarafı seçmek zor olduğu her olay fitnedir.

Ne mutlu fitnelerden korunmuş olana. Allah'ın fitneye maruz bırakmadığı, böyle bir imtihana maruz bırakmadığı insana ne

mutlu. Ben dua ediyorum sevgili kardeşlerim. Ya Rabbi, ben zavallı, zayıf bir müslümanım. Benim zorlu fitnelere, imtihanlara uğratma diyorum. Zordur, kolay değil.

Düşünüyorum da Bosna'daki, Hersek'teki evlerin durumlarını, babaların durumlarını. Kendimi onların yerine koyuyorum. Dışarıda Sırp silah atıyor. İçeride çoluk-çocuğun, hanımım var. Kapıya dayanmış. Silahım yok. Ne yapacağım ben şimdi? İçeri girseler neler yapacaklarını düşünüyorum. Yâni işte al sana bir fitne.

Bosna-Hersek'teki kardeşlerimiz ne fitnelere uğradılar. Çeçenistan'daki kardeşlerimiz neler çekiyorlar, Keşmir'dekiler neler çekiyor. Cezayir'dekiler, Mısır'dakiler neler çekiyor. Gözümüzle görsek, bilsek ne kadar acırız. Nasıl yüreğimiz parçalanır. Ne mutlu böyle şeylere maruz kalmayanlara. Ne mutlu fitnelerden korunmuş olanlara. Tamam, bu bir bahtiyarlık.

Peki uğrarsa, fitnenin içine girerse ne olacak? (*Ve nübtüliye fesabere*) "Fitneye uğradığı zaman da sabredip, tahammül gösterip, hak yolda durana ne mutlu!" Fitnenin içindeyse o zaman da sabır gerekiyor, sabr u tahammül gerekiyor.

Sonra? (*Fevâhan, sümme vâhan*) Bundan sonrası fitneden uzak değil, fitneye uğrayıp da Allah'ın istediği tarafı seçmiş olan, sabreden değil. "Ötekilere ne yazık, ne yazık onlara! Vay hallerine, vay hallerine ötekilerin!" diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!.. Allah CC bu dünyayı imtihan dünyası olarak yarattığı için herkesin başına imtihan gelir. İmtihan her an devam eder. Şimdi bizim üniversitede kardeşlerimiz kâğıt gönderiyorlar bana, önümüzdeki pazar imtihanımız var hocam, dua edin, hayırlı bir yer olsun. Tamam… Allah size hayırlı bir yer nasib etsin, hayırlı tahsil nasib etsin, hayırlı evlat olun, hayırlı hizmetler yapın! Tamam… Amma İslam'ın imtihanı önümüzdeki pazar değil. İslam'ın imtihanı her gün, her saat, her dakika imtihandayız muhterem kardeşim!

"—Ne zaman bitecek bu imtihan?"

Bu imtihan, *Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne*

muhammmeden abduhû ve rasûluhû diye ruhunu teslim ettiğin zaman Allah'a, o zaman bitecek. O zamana kadar devam ediyor.

"—Ne yapacağım hocam?"

Allah'ın emirlerini, yasaklarını bileceksin. Her işte Allah'ın rızasını gözeteceksin. Tercihini Allah'ın rızası istikametinde yapacaksın muhterem kardeşim! Çeşitli olaylar gelir karşına. Adam der ki sana.

"—Sana iki milyar para vereceğim, sen bu işi görme! İdare et vaziyeti, iki milyar para, rüşvet sana!"

Hey Allah'ım! Evde kömür alacak param yok. Ekmeğin yanına katık alacak param yok. Şimdi ben bu iki milyarı alsam, bir araba alırım. Çoluk çocuğumu da şöyle yaparım, böyle yaparım!..

Alamazsın! Rüşvet haram!..

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[24]

الرَّاشِي وَالْمُرتَشِي فِي النَّارِ (طس. عن ابن عمرو)

(*Er-râşî ve'l-mürteşî fi'n-nâr*) "Rüşveti alan da, veren de cehennemdedir."

Alan nasıl oluyor? Veren olduğu için oluyor. Veremezsin de... Ya, İslâm öyle kıskıvrak bağlıyor insanı.

"—E benim işim sıkıştı ya hu! Şimdi ben ne yapacağım?"

Veremezsin! Çünkü rüşveti veren olmayınca, alan ne yapacak? Burnu yerde sürtecek. Rüşveti vermek de günah.

Bizim bir arkadaşımız, hoşuma gider, Allah selâmet versin, hududa gelmiş. Huduttaki gümrükçüler müşkülat çıkartıyorlar. Olmaz, geçemezsin, bilmem ne, senin paran yok mu, bilmem ne...

---

[24] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.295, no:2026; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.57, no:58; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.284, no:3314; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.247, no:1037; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.113, no:1577; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.359, no:7026, 7027; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.178, no:15077.

Gümüşhanevî, *Levâmiü'l-Ukùl*, c.III, s.344.

Rüşvet istiyorlar yâni. Onun da hiç haksız bir şeyi yok. Dürüst, duvar gibi, kale gibi sağlam. Haksız, haram, yanlış hiçbir şeyi yok. Oturmuş şöyle kenara.

"—Niye oturuyorsun?" demişler

"—Siz bu işi yapmayacak gibi görünüyorsunuz. Ben de rüşvet vermeyeceğim, oturacağım böyle!" demiş. "Otururum, vermem. Yıllar geçse vermem!" demiş.

"—Sen geç!" demişler.

Neden? Vermeyecek rüşvet.

Buna benzer çeşit çeşit, muhtelif muhtelif imtihanlar gelir insanın başına. Çeşitli imtihanlar gelir, işte o fitnedir. O fitnede Allah'ın rızasına aykırı iş yaparsa günahkâr olur. Sabreder de Allah'ın rızasına uygun hareket ederse, meşakkatli, zor da olsa kazanır.

Sabretmeyenlere, günaha bulaşanlara da yazıklar olsun! Vay onların hallerine, vay onların hallerine!.. Evet, dünyada küçük bir menfaat kazanır ama vay onların ahirette başlarına geleceklere. Dünyada da çektirir Allah.

Muhterem kardeşlerim! Suçlu, günahkâr, haramzade insanları takip edin, hayatlarını inceleyin, ölümlerine bakın! Mutlaka Allah dünyada da verir. Dünyada da komaz. İntikamını dünyada da alır, ahirette de alır. Nemrud'un hali ne olduysa, Firavun'un hali ne olduysa, bu küçük nemrudcukların, firavuncukların hali de öyle olur, çare yok.

b. Düşük Çocuğun Anne Babasını Cennete Sokması

İkinci hadise geçelim:

Hz. Ali Efendimiz'den Hatîb-i Bağdadi rivayet etmiş. İbn-i Mâce'de ve Hakîm-i Tirmizî'de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[25]

---

[25] İbn-i Mâce, Sünen, c.V, s.93, no:1597; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.360, no:468; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.354, no:12009; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.139, no:9763; Hz. Ali RA'dan.

إِنَّ السِّقْطَ لَيُرَاغِمُ رَبَّهُ ، إِذَا أَدْخَلَ أَبَوَيْهِ النَّارَ ، فَيُقَالُ : أَيُّهَا السِّقْطُ الْمُرَاغِمُ رَبَّهُ أَدْخِلْ أَبَوَيْكَ الْجَنَّةَ ، فَيَجُرُّهُمَا بِسَرَرِهِ حَتَّى يُدْخِلَهُمَا الْجَنَّةَ (ه. والحكيم ، هب. خط. فى المتفق والمفترق عن على)

RE. 100/7 (*İnne's-sıkta leyurağimu rabbehu, iza dehale ebeveyhi'n-nar, feyukalü: Eyyühe's-sıktü'l-merağımü rabbehû edhil ebeveyke'l-cenneh, feyecürrühüma bi-sererihi hattâ yudhilehume'l-cenneh*)

Sıkt düşük demek. Doğum zamanı kemâle ermeden rahimden ölü doğan çocuğa *sıkt* derler. Düşük diyoruz, düşük yaptı kadın. Yâni bebeğini normal dünyaya getiremedi, bebeği vaktinden evvel ölü olarak doğdu. Ya azaları teşekkül etmiş, ya biraz daha erken, ya biraz daha sonra, neyse… Düşük…

(*İnne's-sıkta leyurağimu rabbehu, iza dehale ebeveyhi'n-nar*) "Annesi babası, dünyadaki kusurlarından dolayı cehenneme atılınca. Müslüman ama dünyadaki kusurlarından dolayı cehenneme atılınca, Rabbine ısrarla dua eder. Rabbine (*yurâğimü*) demek, Allah'ın emrine rağmen, öyle yapma ya Rabbi diye ısrar etmek demek yâni. Ona rağmen, Allah'ın istediğine, hükmüne, emrine rağmen, "Ya Rabbi! Atma işte bunları cehenneme!" diye ısrar eder yâni.

Neden? Ana babasına acıdığı için. Onlar cehenneme düştü diye, yanacaklar diye acıdığından Rabbine yalvarır, yakarır, ısrar eder, değiştirtmeye uğraşır yâni. (*Feyukàlü*) "Onun üzerine ona denilir ki:

(*Eyyühe's-sıktü'l-merağımü rabbehû*) "Ey Rabbi ile böyle işi değiştirmek için uğraşıp duran düşük bebek! (*Edhıl ebeveyke'l-cennete*) Haydi ana-babanı sok cennete!" denilir.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.285, no:6577; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.318, no:6388.

(*Feyecürrühüma bi-sererihi*) “Göbek bağıyla ana-babasını çeke çeke, (*hattâ yudhilehüme'l-cenneh*) cennete sokuncaya kadar getirir, cennete sokar.”

Burada ne vardır? Sıhhatli bir şekilde çocuğu doğmadan, düşük yapan ve bundan dolayı üzülen anne-babalara bir müjde, bir teselli var. Yâni Allah-u Teàlâ Hazretleri acı bir olayı insanın başına getiriyor ama, sabrederse onu da mükâfatlandırıyor. Acısının karşılığını mükâfatlandırıyor. Hikmetinden sual olmaz.

Evet insanın başına çeşitli musibetler gelebilir. Mesela bir musibet nedir? Gözlerin kör olması. İki gözü kör. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “İki gözü kör olan bir kimse sabrederse, Allah bir insanın iki gözünü aldı mı onun mükafatı cennetten başka bir şey değildir!” cenneti verecek. Bazen böyle olur. Bazen daha başka bir üzüntü gelir, daha başka bir sıkıntı gelir.

Eyyub AS'ın çoluk-çocuğu ölmüş. Eyyub AS'ın malı-mülkü elinde çıkmış. Sürüleri telef olmuş. Eyyub AS'ın sıhhati bozulmuş, her tarafı cılk yara olmuş, muazzam hastalıklara düşmüş, senelerce çekmiş, sabretmiş. Bak peygamber hem de Allah'ın sevdiği bir peygamber. (*Ni'me'l-abd*) diye Kur'ân-ı Kerim'de medhettiği bir peygamber. Bu sıkıntılar başına gelmiş.

Buradan şunu anlıyoruz, buna benzer sıkıntılar Allah'ın sevdiği kullarına da gelir. Yâni, "Allah beni sevmiyor da ondan mı başıma geldi?" diye düşünmek yersizdir. Başa geleni sabırla karşılamak lazım. Tahammül etmek, kadere rıza göstermek lazım. Edepli olmak lazım, edepsizlik etmemek lazım!

Bizim bir talebemiz vardı. Çocuğu doğdu. Çok güzel bir çocuk. Yâni hakikaten yanakları pembe gül yaprağı gibiydi. Ben o kadar güzel çocuk görmedim. Ziyaret ettik, mübarek olsun dedik filan. Bir hafta, on gün geçmedi çocuk öldü. Ne yapalım?.. Doğduktan sonra öldü bu da. Kimisi doğmadan düşük oluyor. O da doğduktan sonra öldü. Kız oynattı. Şaşırdı, sapıttı, öyle laflar söylüyor ki burada söyleyemem. Tahammül edemedi. Kadere isyan etti. Allah'a karşı geldi. Öyle laflar söyledi. Cezasını çekti, belasını buldu yâni, imtihan…

Bu bir misaldir, insanın bu dünya hayatında başına üzücü olaylar gelebilir. Herkesin başına gelebilir. Evliyanın da gelir, enbiyanın da gelir, sülehanın da gelir, eşkıyanın da gelir, kâfirlerin de gelir, mü'minlerin de gelir. Bu hayatın cilvesi, kaderin cilvesi diyoruz. Kaderin cilvesidir bu. Bazen öyle bazen öyle bir şeyler olur. Bazen iyi olur, bazen kötü olur.

İyi olunca Allah'a iyi kulluk edeceksin de, hoşuna gitmeyen bir şey gelince isyan mı edeceksin? Öyle şey olur mu? Böyle müslümanlık olur mu, böyle sadık kulluk olur mu? Nasıl olacak? Her hàl ü kârda, *fi'l-mekrehi ve'l-menşatı*, sevinçli zamanda da üzüntülü zamanda da Allah'a bağlılığını sadıkane devam ettirecek, vefalı kul olacak. Kaderin cilvesinden dolayı edepsizliğe kaymayacak. İyi müslümanın vasfı budur, kadere rızadır.

Tasavvufta da en yüksek makamlardan birisi rıza ve teslimiyet makamıdır. Ne demek rıza ve teslimiyet makamı? Dervişin başına gelen hadiselerde Allah'ın kaderine razı olması ve teslimiyet göstermesidir. Asi olmaması, edepsizlik yapmamasıdır. Bu bir terbiye işidir. Bu terbiyeye sahip oldu mu insan, Allah o kulu sever, yüksek bir makamdır.

Tabii temenni ederiz ki Allah cümlemize afiyet versin. Sıhhat versin, huzur versin, saadet versin, zenginlik versin, bolluk versin, ferahlık versin, ama bir cilve-i rabbaniye olarak, bir kaderin cilvesi olarak üzücü bir şey de başa gelirse, insan metin olmalı, sağlam durmalı, edebini muhafaza etmeli, sabretmeli. O zaman kazanır. Yâni belâda kazanma kapısı sabırladır. Nimette kazanma kapısı, şükürledir. Nimeti başkalarına da verip, nimetin şükrünü eda etmekledir.

Allah zenginlik vermiş.

"—Yâhu ben falanca köyden çıktım. O köydeki öteki komşularım hala çift sürüyor, güneşin altında sıkıntı çekiyor, on beş dakikalık mesafeden sırtıyla su taşıyor, mahrumiyet içinde yaşıyor. Allah bana neler verdi, çok şükür, el-hamdü lillah. Şu bolluğa bak, arabam var, evim var, param var, pulum var, buzdolabım var… Nimet tabii; hem şükredecek, hem de etrafındakilere verecek. Yoksulların halinden anlayacak. Yoksulları arayacak, bulacak. Gözyaşları içinde onlara da kendi imkânlarından verecek. Dinimizin emri bu.

Dinimiz mutluluğun, nimetlerin dağıtılmasını, tasadduk edilmesini, verilmesini emrediyor. En aşağı çizgisi, zekâttır. Malının, parasını kırkta birini verecek. Kırk koyununun bir tanesini verecek. Bilmem ziraat mahsulünün onda birini verecek ve saire… Ölçüsü var, fıkıh kitaplarında yazıyor. Aşağı ölçüsü budur. Yukarı ölçüsü kulun aşıklığına bağlı, sadıklığına bağlı, Rabbin'e, Mevlası'na sevgisine bağlı. Kimisi malının hepsini verir, kimisi yarısını verir, kimisi dörtte birini verir. Kimisi kendisinin geçineceği kadarını ayırıp, çoğunu verir. Kimisi çoğunu kendisine ayırır, azını verir.

Kimisi de olmadığı halde verir. Kimisinin de hiçbir şeyi yoktur,

başka şeylerle cömertlik yapar.

Cömertlik üç çeşittir. Mal cömertliği. Malın vardır verirsin.

“—Allah razı olsun senden!” dedirtirsin, sevindirirsin.

İkincisi: ten cömertliği. Ten ne demek Farsça’da, vücut demek. Ten cömertliği ne demek? Hizmet etmek demek. Hizmet edersin. Paran yok, fakirsin, tamam anladık, fakirsin. Camiye erken gelir, camiyi süpürür, camları siler, bahçeyi tanzim eder, yüz numarayı temizler. Ne var yüz numarayı temizlemekte? Dün ben yolcuydum, bir yüz numaraya girdim, baktım pis. Temizledim… Ne olacak?.. Bizden önceki dervişler nasıl temizlemiş, ben de temizledim. Hoşuma da gitti yâni yüz numara temizlemek güzel de oluyor. Pisliği izale ediyorsun, temiz oluyor ortalık. Senden sonra gelen tertemiz yere geliyor.

“—Burada bir efendi insan hacetini görmüş de gitmiş!..” diyor.

Öteki türlü olan da:

“—Hay Allah müstehakını versin be! Hiç medeniyet görmemiş mi benden öncesi şu adam. Şuranın haline bak, berbat etmiş!” diyor.

Beyaz fayanslarla yüz numara yapıyorsun, görgüsüz birisi geliyor, Allaaah! Ya hu ben burayı tertemiz, çiçek gibi, saray gibi güzel yaptım. Sen niye pisletiyorsun? İşte su, işte delik, be adam, niye söyletiyorsun insanı! Terbiyesiz! O da görgüsüzlük tabii. Evet…

Hayrı başkasına da yaparsa, nimeti başkasına da dağıtırsa Allah sever. Öyle yapmak lazım. Olmayan işte Allah onu fakirlikle imtihan ediyor. Sen ver, sen sevindir. Önce ana-babaya yapılır iyilik. Anne, baba… Çocuk zengin, anne-baba yoksul. Olmaz. Anne babasına bakacak, edecek, memnun edecek, duasını alacak. Sonra akrabaya yapılır.

Akrabaya yapılan iyiliğin adı mühim bir şeydir bu, bölümdür fıkıh kitaplarında. *Sıla-i rahîm* derler. *Sıla-i rahîm*, akrabayı gözetmek demek. Millet *sıla-i rahîm*i sadece gidip akrabayı ziyaret sanıyor. *Sıla-i rahîm* yapmak. Yâni köye gidecek, dayının amcanın

elini öpecek:

“—Selâmün aleyküm!”

“—Ve aleyküm selâm…”

Ondan sonra otobüse atlayıp gelecek. Öyle değil!.. *sıla-i rahîm* kesenin de ağzını açıp, ihtiyacını görmek demek. Sıla Arapça’da bağış demek. Sıla, bağış demek, atıye demek, ikram demek, hediye demek yâni. *sıla-i rahîm* akraba fakirse, maddi ihtiyaçlarını da görmek demek. Akrabadan devam edecek, ondan sonra da artık bütün mü’minlere hatta bütün insanlara hatta bütün can sahibi mahluklara.

Birisi geldi Peygamber Efendimiz’e –hoşuma gidiyor–

“—Ya Rasûlallah!” dedi, “Ben kuyudan su çekiyorum.”

Kuyudan insan bir defa su çekerse bir şey olmaz. Çok su çekti mi buraları kızarır insanın. Sonra buraları şişer sonra bu şişikler patlar, yara olur. Çekemez olur insan fazla suyu çekti mi…

“—Ben kuyudan su çekiyorum yâ Rasûlallah! Hazneye boşaltıyorum. Bizim develer su içsin diye. İhtiyar, uyuz, sahibi tarafından işe yaramaz diye salıverilmiş develer falan geliyor, onlar da su içiyor. Bunda bana bir hayır, bir şey var mıdır?” dedi.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

“—Evet onun da ciğeri yanıyor ya susuzluktan. Onu da sulamaktan sana fayda var!” dedi.

Demek ki hayvana bile insan iyilik yaptı mı, sevap kazanıyor.

Hani kadıncağızın birisi bir köpeğe pabucunu daldırmış, aşağıdan suyu çıkartmış, içirmiş de cennetlik olmuş. Ya… kuşlara, kedilere, köpeklere, mahlûklara dahi müslüman iyi davranır. Müslümandan iyi çevreci olmaz. İhramın yasaklarından birisi nedir? Harem-i şerifin otlarını bile yolmak haramdır. Yaprağını bile kopartamaz. Bak ne kadar çevreci müslüman. Çevreciler gelsin de İslam’dan çevreyi öğrensinler. Çevrenin nasıl korunduğunu öğrensinler. Bir ağacın sadaka-i cariye olduğunu bilmesi lazım.

Hakikaten biz iyi müslüman değiliz yâhu! Altmış milyon müslüman Türkiye’de, altmış küsür milyon. Ben yuvarlak hesap

söylüyorum. Altmış milyon müslüman… Şimdi ben iki gün önce Konya'daydım. Şöyle bir dolaştım. Oradan Ereğli'ye… Aksaray'dan, Hasan Dağı'nın yanından Ankara'ya, buraya geldim. Çırılçıplak dağlar. Ay, çok utandım yâhu! Dağları çıplak görünce, gözlerimi kapatmak icap edecek gibi geldi. Olur mu öyle yâhu?

Oradaki tanıdıklar anlatıyorlar. Hasan Dağı'nda, oradaki dağlarda eskiden ağaçlar varmış. Kökleri şimdi böyle insan kavrayamayacak kadar kökleri varmış hala da oradan biliyormuş. Kesmişler, kesmişler, yerine yenisini dikmemişler. Dağlar çıplak. Topraklar kaymış gitmiş. Çıplak…

Şimdi benim elime fırsat geçerse, geniş araziler alacağım. Bin dönüm, beş bin dönüm, on bin dönüm… Ondan sonra bir de böyle toprağı delme makinası icad edeceğim. Kafamda var. Gır gır gır gır gır toprağı deleceğim. Değirmenle çeker gibi çekeceğim onu. Oraya kamyonla toprak taşıyacağım. Dağlara ağaç dikeceğim.

Çıplak dağları yemyeşil yapmak… Bu dinimizde Allah'ın Peygamber Efendimiz'in sevdiği, sevap verdiği bir şey. Hem Allah bu kadar sevap vermiş, sadaka-i cariyesi oluyor bir ağaç, ağaç dikenin sadaka-i cariyesi oluyor. Ölümden sonra da sevap kazanmasına sebep oluyor. Hem de müslümanların memleketi çöl… Müslümanların memleketi ağaçsız… Müslümanların ormanları tahrip oluyor.

Müslümanların hayırla ilgisi yok ki hepsi kahvede. Tavla, domino, poker, bilmem ne… Şimdi televizyon, telefisyon affedersiniz. Televizyon değil, telef-isyon, telef etme makinesi. Zamanı telef etme makinesi. Hepsi böyle hipnotize olmuş gibi televizyonun karşısında… Hipnozite de oluyor.

Bir arkadaş geldi şimdi cemaatin içinde. Televizyona birisi çıkmış. Hıristiyanlardan bir program, hipnotize olmuş arkadaş. Olur tabii. Hakikaten de hipnozite oluyor. Hiptonize olmak diye bir şey var. Hipnotize olur insan, ondan sonra nasıl çözeceğim hipnotize oluşu diye uğraşırsın. Ötekiler tilki gibi, domuz gibi bilir onları. O programları yapanlar, dinleyenleri hipnotize edeceklerini bilirler. Çünkü senden, benden daha çok okuyorlar. Senden, benden

her şeyi daha iyi biliyorlar. Öyle yaparlar. Allah korusun, Allah şerlerinden korusun…

c. Aranızda Selâmı Yayın!

Şimdi geldik üç tane hadis-i şerif peş peşe, aynı konuda, selâmla ilgili… Hepsini sırayla okuyacağım.

Sekizinci hadis-i şerif. Buhàrî *Edebü'l-Müfred*'inde Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[26]

إِنَّ السَّلاَمَ اِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ تَعَالَى وُضِعَ فِي الأَرْضِ فَأَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ (خ. في الأدب عن أنس)

RE. 100/8 (*İnne's-selâme ismün min esmâi'llâhi teàlâ, vudıa fi'l-ardı, feefşü's-selâme beyneküm*)

(*İnne's-selâme ismün min esmâi'llâhi teàlâ*) "Selâm Allah-u Teàlâ'nın isimlerinden biridir." Biliyoruz hepimiz, Kur'ân'da geçiyor:

هُوَ اللهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ، الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ (الحشر:٢٣)

(*Huva'llàhü'llezî lâ ilâhe illâ hû, el-melikü'l-kuddûsü's-selâm*) [O, öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selâmet verendir. (Haşr, 59/23)

İsimlerinden biliyorsunuz, hep duyduğunuz… "Selâm Allah'ın isimlerinden bir isimdir. (*Vudıa fi'l-ard*) Yer yüzüne bu isim konuldu." *Vudıa* da okunur, *vadaa* da okunur. Mâlum ve mechul

---

[26] Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.343, No: 989; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.116, no:25255; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.319, no:6390.

olarak. (*Feefşü's-selâme beyneküm*) "Aranızda selâmı yayın!"

Şimdi biz müslümanlar birbirimize karşılaştığımız zaman ne diyoruz? (*Es-selâmu aleyküm*) diyoruz. Selâm Allah'ın isimlerinden bir isim, aynı zamanda yeryüzünde selâmlaşma kelimesi olarak bize ikram edilmiş. Biz böyle selâmlaşıyoruz:

"—Es-selâmu aleyküm!"

(*Es-selâmu aleyküm*) ne demek? "Allah'ın selâmı; dünyada, ahirette, her zaman sana nasib olsun! Sen selâmette ol. Dünyada hastalık görme, dert görme, üzüntü çekme, sıkıntıya uğrama, fitneye uğrama... Ahirette de cehenneme düşme, azaba uğrama, cennete gir. Dârü's-selâm olan cennette mutlu, bahtiyar olarak yaşa!" demek.

"—Aaa, bu kadar uzun söz bu lafın içinde mi?"

Evet, bu kadar uzun mânâsı var selâmın. Daha da uzundur ama ben kısa kesiyorum. Onun için biz ne diyoruz birbirimize?

"—*Es-selâmü aleyküm*!"

"—*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh*!" veyahut;

"—*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû*!"

Arttırdıkça sevabı artar. Bu birinci hadis-i şerif. Buharî'de Enes RA'den…

d. Selâm Mü'minlerin Selâmlaşmasıdır

İkinci hadis-i şerif, yine selâmla ilgili.

Bunu da Ebû Hüreyre RA'dan Taberani rivayet etmiş. İbnü'l-Cevzî de mevzuatta zikretmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[27]

إِنَّ السَّلاَمَ اِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ تَعَالَى ، وَضَعَهُ فِي الأَرْضِ ، تَحِيَّةً

[27] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.396, no:2287; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.135, no:203; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.113, no:25238; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.320, no:6391.

لأَهْلِ دِينِنَا ، وَأَمَانًا لأَهْلِ ذِمَّتِنَا (طب. عن أبي هريرة ؛ وأورده ابن الجوزي في الموضوعات)

RE. 100/9 (*İnne's-selâme ismün min esmâi'llâhi teàlâ, vadaahû fi'l-ardı, tahiyyeten li-ehli dîninâ, ve emânen li-ehli zimmetinâ*)

(*İnne's-selâme ismün*) demek lâzım veyahut devam edecekse (*İnne's-selâme'smün*) diye *hemze-i vasl* olduğunu göstermemiz lazım. Bilmiyor sanmayın yâni. Banta giriyor. Bak biliyoruz *hemze-i vasl*'ı bile.

(*Vadaahû fi'l-ard*) Burada mutlaka mâlum sigasıyla okunması lâzım, hû zamiri geldiği için. "Yeryüzüne Allah onu koymuştur, indirmiştir yâni, nasib etmiştir, al diye insanlara vermiştir. (*Tahiyyeten li-ehli dîninâ*) Bizim dinimizin selâmı olarak Allah yeryüzüne onu indirmiştir, bu selâm sözünü." Allah indirmiştir. Görüyor musunuz?

"Bizim dinimizin mensupları için selâmdır; (*ve emânen li-ehli zimmetinâ*) bizim himayemizdeki, İslâm ülkelerindeki ehl-i zimmet denilen gayri müslimler için de bir emandır bu." Yâni, bizim himayemizde olanları da biz Sırplar gibi yapmıyoruz, Ruslar gibi yapmıyoruz.

Yedi asır Ermeni'yi, Rum'u; bakmışız, öldürmemişiz. Medeni milletiz, imanlı milletiz. Kesseydik bir tanesi kalır mıydı yâhu? Bize karşı gelecek Sırp mı kalırdı, Rus mu kalırdı, Ermeni mi kalırdı?... İnsanlık göstermişiz, şimdi onlar hayvanlardan aşağı iş yapıyorlar. Onun için, hem mü'minler için selâmdır, hem de aramızdaki, himayemizdeki gayr-i müslimler için de bir emandır bu selâm!

Bunu Ebû Hüreyre RA'dan Taberânî rivayet etmiş, İbnü'l-Cevzî de mevzuatta zikretmiş, şimdi oraya geleceğim. Söyleyecek lafım var, ağzımda, kursağımda. Onu sonra söyleyeceğim.

d. Önce Selâm Veren Daha Üstündür

Üçüncü hadis-i şerif.

Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan Taberanî rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[28]

إنّ السَّلاَمَ اِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ تَعَالَى ، وَضَعَهُ فِي الأَرْضِ ، فَأَفْشُوهُ بَيْنَكُمْ ؛ فَإِنَّ الرَّجُلَ الْمُسْلِمَ إِذَا سَلَّمَ عَلَى الْقَوْمِ ، فَرَدُّوا عَلَيْهِ ، كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ فَضْلُ دَرَجَةٍ ذَكَّرَهُمْ ، فَإِنْ لَمْ يَرُدُّوا عَلَيْهِ رَدَّ عَلَيْهِ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْهُمْ وَأَطْيَبُ (طب. عن ابن مسعود)

RE. 100/10 (*İnne's-selâme ismün min esmâi'llâhi teàlâ, vadaahû fi'l-ardı, fe'fşûhü beyneküm; feinne'r-racüle'l-müslime izâ selleme ale'l-kavmi, fereddû aleyhi, kâne lehû aleyhim fadlü derecetin zekkrehüm, fein lem yeruddû aleyhi redde aleyhi men hüve hayrun minhüm ve atyebü.*)

(*İnne's-selâme ismün min esmâi'llâhi teàlâ*) "Selâm Allah-u Teàlâ'nın isimlerinden bir isimdir. (*Vadaahu fi'l-ard*) Allah onu yeryüzüne koymuştur. (*Fe'fşûhü beyneküm*) Selâmı aranızda yayın!" *Efşû* demek, ifşa edin, yayın; *Selâmün aleyküm*'ü çok deyin, yaygınlaştırın demek.

Bizim Saadettin Ökten kardeşimiz var profesör, çok kibar, mimar profesör. Röportaj yapmış bizim dergilerimizde kardeşlerimiz. Eski İstanbul çok iyiydi diyor başlıkta, orası enteresan. Herkes birbirine selâm verirdi diyor. Küçük bir nokta gibi görünüyor ama bu ne demek? Eski istanbul'un insanları kibardı, Osmanlı efendisiydi, herkes centilmen diyeceğim ama

---

[28] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.182, no:10391; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.432, no:8782; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.358, no:1039; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.288, no:1771; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.117, no:25266; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.320, no:6392.

demiyorum ha, demedim. Çünkü yabancı kelime kullandık mı yüz bin lira ceza veriyoruz Hak-yol Vakfı'na. Demedim… Yâni çok kibar insandır eskiler. Çelebi idi, selâm verirlerdi.

Şimdikiler çelebi değil. Ben olsam daha ağır konuşurum ama onu da konuşmuyorum. Şimdikiler yontulmamış. Selâm ver be! Allah'ın selâmı… Vermiyor. Verirsen almıyor:

"—*Es-selâmu aleyküm!*" diyorsun, "*Günaydın!*" diyor.

Hoppala yavrum yaz geldi… Selâmın karşılığı olur mu günaydın? Tünaydın? Hay sen tavuk kümesinde tüneyeydin. Ne bu böyle?.. Selâma karşı çıkartılmış karşı teklifler bunlar:

"—Selâm vermeyin, böyle deyin!"

Niye böyle deyim, bunda ne var? Günaydın… Ha öyle mi güneşli. A hava biraz bulutlu ama günaydın. Öyle şey olur mu?

Tünaydın. Bir kere *tün* kara, aydın değil. *Tün* gece demek. Tünaydın değil, *tünkara* diyeceksin, doğruyu söylemek istiyorsan.

Günaydın, tünaydın. Öyle şey yok, *Es-selâmu aleyküm!..*

(*Feinne'r-racüle'l-müslime izâ seleme ale'l-kavmi*) "Müslüman bir kimse bir topluluğa selâm verdi mi, (*fereddû aleyhi*) onlar da selâmı alıp (*Ve aleyküm selâm ve rahmetu'llah*) diyerek selâmın karşılığını verdiler mi, (*kâne lehû aleyhim fadlü derecetin zekkerehüm*) bu selâmı veren adama Allah üstünlük verir."

Selâm verilenlerden daha üstün bu, selâm verdi çünkü. Onlara hatırlatmış oldu selâmlaşmayı, ötekiler de selâmı aldılar." İlk bu işi başlattığı için bunun üstünlüğü olur, fazlı olur, üstünlüğü olur.

(*Fein lem yeruddû aleyhi*) "Adam ilerici, senin selâmün aleyküm'ünü beğenmedi, gerici selâmı diye. Selâm vermedi, sustu. Susuyor bazısı. Müdür filansa hele, senin de işin varsa, dilekçeyle falan geldiysen, "Selâmün aleyküm!" dedin mi, allaaaah. Kaşlar çatılıyor, surat buruşuyor, kırışıyor, bilmem ne, filan… Şöyle bakıyor filan, "Günaydın!" diyor. Böyle ısırır gibi. Uzaktan ama sanki ısırıyormuş gibi. Almadı veyahut selâmı, almadı. (fe illem yeruddu aleyhi) Selâm verene, selâmı almazlarsa, (*redde aleyhi men hüve hayrun minhüm ve atyebü*) ondan o selâmı almayandan veya almayanlardan daha hayırlı olan, daha hoş olanlar selâmı alır.

Daha *tayyib* olanlar alır."

Kim alır ya hu? Müdürün odasında ben vardım, elimde dilekçeyle girdim içeri. Müdür selâmı almadı, gerici diye beğenmedi, sakalımı da beğenmedi. Selâmımı da beğenmedi. Kıyafetimi de beğenmedi.

Kızıyor adam, beğenmiyor. Selâmımı almadı. Kim alır ya hu orda da başka kimse yok. Senin görmediğin varlıklar var. Melekler var. Melekler alır selâmı. Görünmeyen mahlukları alır Allah'ın.

Evet aziz ve muhterem kardeşlerim, üç selâm. Selâm çok önemlidir. Selâmı Allah indirmiştir. Selâmı Peygamber Efendimiz tavsiye etmiştir. Selâmı yayın diyor. Selâmlaşacağız. Amma selâm kuru bir kelam değildir. Selâmın icabı muhabbettir. Muhabbetli olacağız.

Şimdi burada bir mesele çıkıyor ortada. Gümüşhaneli Hocamız bu işleri bilerek yapıyor. Şimdi alim ya, hadis alimi ya; kendisi kitaplara ismi yazılmış bir alim. Dünya üzerindeki ilim erbabının tanıdığı bir alim, bu kitabını okuduğumuz şahıs. Şimdi bu kitabı çok tenkid ederler.

Bizim İlahiyat Fakültesi'nde talebemiz vardı. Tabii talebe oldu, mezun oldu, akıllıca bir şey, zeki. Sonra asistan oldu, doçent oldu filan. Şimdi derse giriyormuş, ders konusu olarak bizim Râmuz'dan mevzu hadisleri, mevzu hadistir diye onları alıyormuş, bak diyormuş Râmuz şöyle, böyle, filan… Yâni aleyhinde konuşuyormuş. Bizim talebeleri üzüyormuş, filan.

Şimdi ikinci rivayeti, Ebû Hüreyre'den olan rivayeti, İbnü'l-Cevzî mevzuat kitabında zikretmiş. Yâni demek istiyor ki bu hadis mevzudur. Ama bizim Hocamız da hem ondan evvel Buhari'den bir rivayeti aldı hem de ondan sonra yine Taberanî'den bir rivayeti aldı. Bu hadisin mevzu olmadığını, doğru olduğunu ispat için üçünü peş peşe koydu ki yâni bazısı buna mevzu diyorsa da ben buna katılmıyorum. Mevzu değildir yâni uydurma hadis değildi demiş oluyor. Gümüşhaneli Hocamız'ın metodu budur.

Şimdi hadisler konusunda insanların tutumları farklıdır.

Bazılarının suyu çok sert olduğundan her şeyi hemen reddederler. Bazıları da yumuşaktır. Tasavvuf erbabı yumuşaktır, bazı alimler de İbnü'l-Cevzî sertlerinden biridir. Suyu çok serttir. Herkese çatar, herkesi şey yapar. Şu mevzudur, bu mevzudur, uydurmadır, uydurmadır. Çizer yâni. Coğunu dışlamaya çalışıyor.

Onun mevzudur dediği birçok hadisi imam Suyutî gibi birçok alimler almışlardır, kaynaklarını göstermişlerdir. Bakın o mevzu diyor ama mevzu değil demişlerdir. İbnü'l-Cevzî gibilerin devamı Suud'dadır. Suudi Arabistan'dadır. Aman Allahım, o Mekke'de o Medine'de vaazları bir dinleseniz. Nelere çatarlar, neleri reddederler. Hep aynı şey. Hep aynı şeyler. En çok çattıkları şeylerden birisi tasavvuftur. Yâhu şunun eğrisini doğrusundan ayır mübarek. İyisi de var, kötüsü de var. Sağlamı da var, çürüğü de var. Tasavvufa çatarlar, İmam Gazali'ye çatarlar, İmam-ı Azam Efendimiz'e muazzam çatarlar. Ve saire, ve saire. İşte bizim Hocamız da demiş oluyor ki: Bak bir rivayette böyle diyorlar ama öteki rivayette sağlam demiş oluyor. Bu da bilinsin. Böyle olduğu.

Tabii bu mübarekler mevzu hadis, uydurma hadis, hadis diye uydurulmuş yalan sözler… Bunları biliyorlardı. Kitabı yazan alim insan, büyük alim. Ama kanaati yumuşak. Yâni başka kaynaklardan da te'yid edildiği zaman bu doğrudur diye düşünüyor. Halim-selim, mübarek insan. Bazıları sert oluyor.

Gazali ile ilgili bir şey yazılıdır menakıp kitaplarında. Gazali'nin *İhyâu Ulum* kitabını bir kadı nerede görse toplattırıp, yaktırıyormuş. Şimdi Suud'da da sokulması yasak. Neden? İçinde mevzu hadisler varmış, kaynağı belli olmayan hadisler varmış filan gibi, tasavvufla ilgili cümleler var falan diye yasak.

Şimdi o kadı efendi nerede ihyayı görürse, o zaman da matbu değil, basılma yok, baskı yok, elle yazılıyor. Yâni dört ciltlik bir kitap kolay yazılır mı?.. Al sen onu at ateşe. Yâni kaç yıllık emek gidiyor. Yazan adamın emeği gidiyor.

Bir gece rüya görmüş. Rüyasında mübarek bir topluluk görmüş.

"—Kim bunlar? diye sormuş:

"—Bunlar yüz yirmi dört bin peygamber."

“—Şu kim?”

“—Hz. Muhammed-i Mustafa…”

“—Şunlar kim?”

“—Peygamber Efendimiz’in ashabı.”

Tabii kadı efendi çok sevinerek Peygamber Efendimiz’in yanına gitmiş. Böyle el öpecek, konuşacak falan. Peygamber Efendimiz’in yanında da şöyle bir edepli zat duruyor böyle. Peygamber Efendimiz iltifat buyurmamış kadıya. Rüyada iltifat buyurmamış. Onun yanındaki muhterem zat demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah! Şu benim yazdığım kitabı bu kadı efendi beğenmiyor, her bulduğu yerde yaktırıyor, bir mütalaa buyurur musunuz, tasvib etmediğiniz bir kitap mı? Doğru bulmadığınız yerler var mı? Yanlışı var mı yâ Rasûlallah!” diye edeple böyle *İhyau Ulûm* kitabını arz etmiş.

Kitabı arz eden rüyada İmam Gazali. İmam Gazali ihyasını Rasûlüllah’a soruyor.

“—Yâ Rasûlallah bunun içinde sizin hoşunuza gitmeyen, yanlış bir şey var mı?” filan diye vermiş.

Rasûlüllah Efendimiz de rüyada incelemiş.

“—Yok” demiş, “hepsi sahih. Yanlışı yok!” demiş. “Bu kadı efendiye bundan dolayı kırbaç cezası verin!” demiş.

Rüyada kadı efendinin sırtını açmışlar, kırbaççı gelmiş. Sırtına bir kırbaç vurmuş ki yanmış sırtı, uyanmış. Uyanmış ama sırtında kırbaç izi var.

Keşfü’l-Hafâ diye iki ciltlik bir hadis kitabı vardır, Aclûnî isimli büyük bir alimin eseri. Burada halkın arasında yaygın olan hadis rivayetlerini alır, incelemesini yapar. Hangi kaynaklarda olduğunu gösterir. Onun birinci cildinde bir hadis-i şerifi açıklıyor. Bir de rüya anlatıyor o mübarek hadis alimi.

İşte filanca ot, filanca hastalığa şifalıdır diye bir hadis-i şerif. Unuttum hangi şey olduğunu, metnini tam söyleyemeyeceğim hadisin. O hadise mevzu demiş. Yâni uydurma hadis, bu hadis değil demiş alim.

Şimdi o hastalığa tutulmuş. Rüyasında Rasûlüllah Efendimiz’i

görmüş. Rasûlüllah SAS Efendimiz demiş ki:

“—Ben falanca hadiste buyurmuştum, şu tohum yenilirse bu senin tutulduğun hastalığa iyi gelir. Niye uygulamadın bunu?” demiş.

O da demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah, benim kanaat-i acizaneme göre sahih hadis değil, mevzu hadis diye ondan uygulamadım.”demiş.

Şimdi o *Keşfü’l-Hafâ*’nın sahibi, bunu naklediyor. Bundan kasdı şu:

“—Nihayet biz bir hadis-i şerifi inceliyoruz kendi aklımızla. Bunu zayıf buluyoruz rivayet olarak, bir yerde kaynağını bulamadım diyoruz ama belki Rasûlüllah Efendimiz onu demiştir.” demek yâni bu.

O alimin onu oraya zikretmesi, koyması o mânâya geliyor aziz ve muhterem kardeşlerim.

Allah-u Teàlâ Hazretleri tabii insana evliyalık verirse, keramet verirse kimisi de anlıyor. Ümmi bir zat varmış. Abdülaziz ed-Debbağ Hazretleri. Hiç okumamış, ümmi bir kimse... Kendisine okurlarmış:

“—Bu hadis-i şerif mi?”

“—Evet, hadis-i şeriftir.”

Başka bir şey okurlarmış,

“—Bu hadis-i şerif mi?”

“—Hayır! Bu hadis değildir.”

Hiç okumamış ama hayır bu hadis değildir.

Karıştırırlarmış, birazı hadis-i şerif, birazı hadis-i şerif değil, birazı hadis-i şeriften alınma bir cümle… Karıştırırlarmış. Dermiş ki: şurası hadis, şurası değil, burası hadis, burası değil.

“—Pekiyi efendim nasıl biliyorsunuz?” derlermiş.

Alim, müridleri var:

“—Efendim, tam buyurduğunuz gibi. Hadis kitapları böyle yazıyor. Siz ümmisiniz, nasıl bildiniz bunu?”

“—Evlâdım dermiş onlara...” Dikkatimi çekti bu rivayet benim. “Evlâdım, hadis-i şerif söylenirken senin dudaklarından bir nur

çıkıyor. Ötekileri okuduğun zaman ağzından o nur çıkmıyor. Oradan anlıyorum.” dermiş.

Allah bildiriyor.

Hz. Osman Efendimiz’e birisi ziyarete geldi halifeyken. Hz. Osman Efendimiz’e selâm verdi. O da selâmı alınca baktı şöyle.

“—*Aleyküm selâm* ama ben senin yüzünde zina izleri, gözünde zina alâmetleri görüyorum. Bu ne hal?” dedi.

O da sarsıldı böyle. Utandı tabii, mahcub oldu, sarsıldı. Dedi ki:

“—Peygamberlik kesilmedi mi ya emire’l-müminîn?” Yâni, “Sen nereden biliyorsun bunu? Peygamber misin sen de Peygamber Efendimiz gibi nereden bildin?” demek istedi.

Peygamberlik değil bu keramet… Yolda gelirken açık bir kapıdan içeri bakmış. Yıkanan veya açık saçık olan bir kadın görmüş. Bakılmaz. Bir kapıdan, bir pencereden içeriye müslüman bakmaz. Kapıdan, pencereden içeri bakmak, içeriye izinsiz girmekle eşittir İslâm’da. Bakamaz, bakmaz.

Bakmış, bakınca göz zinası olmuş, tamam. Onun gözünün göz zinası yaptığını Hz. Osman nereden bildi? Hadi bakalım. Ver bu işin cevabını, bu sorunun cevabını ver bakalım. Göz aynı göz, yâni bu göze ne oldu da harama bakınca neresinde ne iz kaldı da Hz. Osman onun gözünde zina izini gördü?

Evliyaullahın hali böyledir işte.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi de sevdiği kul eylesin… Yanlış işler yaptırmasın…

Fâtiha-i şerife mea’l-besmele!

16. 06. 1996 – İskenderpaşa Camii

06. ZİNÂNIN KÖTÜLÜĞÜ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn…

Hamden kema yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Muhammedini'l-mustafa ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعَ ، وَالأَرَضِينَ السَّبْعَ ، وَالْجِبَالَ ، لَتَلْعَنُ الشَّيْخَ الزَّانِي ؛ وَإِنَّ فُرُوجَ الزُّنَاةِ ، لَيُؤْذِي أَهْلَ النَّارِ نَتْنُ رِيحِهَا (البزار عن بريدة)

RE. 100/11 (*İnne's-semâvâti's-seb'a, ve'l-aradîne's-seb'a, ve'l-cibâle, letel'anü şeyha'z-zâni*; *ve inne fürûce'z-zünâti*, *leyü'zi ehle'n-nâr*; *netnü rîhuhâ*.)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve sevgili, kıymetli ve muhterem kardeşlerim.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini müzakere etmek, okumak, anlatmak, dinlemek, tefeyyüz etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına geçmeden önce, Peygamber

SAS Efendimiz'in ruh-u pakine ve onu âline, ashàbına, etbâına, ezvâcına, evlâdına, ihvânına, ahbâbına, sâdât ve meşayih-ı turuk-u aliyyemiz, evliyâullah ve mürşidîn-i kâmilin-i mükemmilîn ve meşâyih-ı vâsılînimizin ruhlarına; ve cümle evliyaullahın, Salihlerin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücâhidlerin ruhlarına; cümle hayır hasenat sahiplerinin, camimizin banisi İskender Paşa'nın, kesesini açıp Allah rızası için, Allah yolunda müslümanlara hizmet için masraf edenlerin ruhlarına; hassaten beldemizin medar-ı iftiharı Yuşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretleri'nin ruhlarına;

Kitabını okuduğumuz şeyhimiz Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi Hazretleri'nin ve kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid-i Bursevî Hocamız'ın ruhuna;

Uzaktan yakından bu dersleri dinlemeye gelmiş olan siz sevgili ve değerli ve kıymetli kardeşlerimin ahirete göçmüş olan bütün müslüman ecdâd u ceddât, ihvân u ehevât, evlâd u zürriyât, akraba u taallûkatlarının, ahbaplarının, sevdiklerinin, gönüllerinden geçirdiklerinin, dilediklerinin ruhlarına hediye olsun diye; sair mü'minîn ü mü'minât, müslimîn ü müslimât ve sàlihîn ü sàlihâtın da dereceleri üzere ruhlarına Mevlamız ikram eylesin, ruhları şad olsun, kabirleri nur dolsun, makamları a'la olsun diye;

Bizler de Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayalım, hayırlı işler işleyelim, faideli faaliyetlerde bulunalım, ömrümüzü Rabbimiz'in rızası yolunda geçirelim de huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye, ruhlarına bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyalım öyle başlayalım, buyurun!

……………………………….

a. Yaşlı Kimsenin Zinâ Etmesi

Okuduğumuz hadis-i şerif, Râmûzü'l-Ehàdîs hadis kitabımızın 100. sayfasının 11. hadis-i şerifidir. Oradan 101. sayfaya geçeceğiz sonra.

Bu hadis-i şerif, zinâ ile ilgili bir hadis-i şeriftir ki insanın

gönlüne korku salıyor, dehşet veriyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[29]

إنّ السَّمواتِ السَّبْعَ ، وَالأَرَضِينَ السَّبْعَ ، وَالْجِبالَ ، لَتَلْعَنُ الشَّيْخَ الزَّانِي ؛ وَإِنَّ فُرُوجَ الزُّناةِ ، لَيُؤْذِي أَهْلَ النَّارِ نَتْنُ رِيحِهَا (البزار عن بريدة)

RE. 100/11 (*İnne's-semâvâti's-seb'a, ve'l-aradîne's-seb'a, ve'l-cibâle, letel'anü şeyha'z-zâni*; *ve inne fürûce'z-zünâti*, *leyü'zi ehle'n-nâr*; *netnü rîhuhâ*.)

(*İnne's-semâvâti's-seb'a*) "Yedi kat semâ, yedi semâ, (*ve'l-aradîne's-seb'a*) ve yedi kat yer..." Yâni ayağımızın altındaki yedi kat yer, başımızın üstündeki yedi kat sema; (*ve'l-cibâle*) ve dağlar, (*letel'anü şeyha'z-zâni*) ihtiyar zinâkâra lanet ederler."

(*Ve inne fürûce'z-zünâti*) *Zünât*, *rumât* gibi zaniler demek. Cemi mükesser. "Zânîlerin tenasül cihazları, (*leyü'zî*) veyahut (*leyüezzi ehle'n-nâr*) cehennem ehlini kendi azaplarının üstünde ayrıca ezâlandırır. (*Netnü rîhuhâ*) Zanilerin tenasül uzuvlarındaki çirkin koku, cehennemdeki azap görmekte olan cehennemlikleri, pis kokusu ayrıca ezâlandırır. O kadar pis kokar bunların uzuvları, tenasül cihazları..."

Şimdi aziz ve muhterem kardeşlerim! Biraz izahat verelim:

Arapça'da genç insana *şâbb* derler. Elifli ve be harfi şeddeli; *şâbbun*. Genç demek. Çocuksa *tıfl* derler. *Etfal* çoğulu gelir. *Tıfl*, küçük çocuk, *şâbb* biraz büyümüş çocuk, delikanlı, genç demek. Yiğit diyoruz, Türkçesi yiğittir veya delikanlı demişler. Biraz duyguları coşkun olduğu için o ismi vermişler. Kanı biraz delişmen, şarıl şarıl damarlarında dolaşıyor, fıkır fıkır yerinde duramıyor filan.

Şabb genç demek, *şeyh* yaşlı demek. *Şeyhûhet*, yaşlılık demek. Araplar bugün gittiğiniz zaman Arabistan'a, yaşlı bir kimse ise yâ

---

[29] *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.315, no:13005; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.321, no:6394.

şeyh derler. Ey muhterem, yaşlı kimse falan demek. Birisine, böyle yaşlı kimselere hitap ederken ***yâ şeyh***. Yâni adam tarikat şeyhi olduğundan, eli tesbihli olduğundan değil; yâni yaşlı demek. Manası şeyhin yaşlı demek.

Umumiyetle herhalde insanın tarikat şeyhi olması da epeyce seneler geçtikten sonra, eğitimden sonra, saçına sakalına ak düştükten sonra olduğu için de tarikatın başındaki kimseye de şeyh denmiş bizim memleketimizde. Araplar ona şeyhu't-tarika, tarikat şeyhi derler. Öteki ihtiyar manasına gelen şeyhten ayrılsın diye. Tarikatın başkanı manasını belirtmek için, şeyhu't-tarika derler. Hâze'l-eh, şeyhu't-tarika. Bu adam, bu kardeşimiz, bir tarikat şeyhidir filan derler takdim ederken, öyle söylerler.

Ama normal olarak, meselâ Kur'ân-ı Kerim'den ayeti hatırlayalım:

Musa AS, Firavun'dan kaçıyor. Geliyor Şuayip AS'ın diyarına. İlk geldi yabancı bir diyara. Bakıyor, yalakları falan olan bir çeşmeden çobanlar sürülerini suluyorlar. Sürüler geliyor, suları içiyorlar, gidiyorlar; öteki çobanın sürüsü geliyor, o içiyor, gidiyor filan… Arka tarafta iki tane böyle başörtülü, mübarek kızlar, şöyle utangaç duruyorlar. Musa AS bakıyor, öteki çobanlar geliyor gidiyor, geliyor gidiyor, geliyor gidiyor… İnsaf edip de siz de koyunlarınızı sulayıverin diyen yok bu kızcağızlara…

Acıyor, Musa AS. Allah'ın peygamberi. Ama henüz daha peygamberlik o sırada gelmiş değil ama gene peygamberler masumdur. Yâni ne demek? Günahlardan korunmuş, Allah'ın hıfz-ı himayesinde olan yüksek şahsiyet.

Nerede yetişti Musa AS? Sarayda yetişti, saraylı. Görgülü, terbiyeli, nazik, kibar bir insan. Dünya görgüsü var, sarayda yetişti. Her türlü adamı biliyor. Yanlarına yanaştı:

مَا خَطْبُكُمَا ، قَالَتَا لاَ نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ، وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ

(القصص:٢٣)

(*Mâ hatbukümâ*) “Sizin isteğiniz, dileğiniz nedir?” Niye bu kenarda duruyorsunuz diye onlara acıdı, sordu. Yardım etmek istiyor yâni.

(*Kàletâ*) Dediler ki: (*Lâ nuskî*) Bizim hayvanlarımız var, onları sulayamıyoruz bu çeşmede; (*hattâ yusdire’r-riàu*) öteki çobanlar hepsi sulayıp işini bitirip gitmedikçe, biz buraya hayvanlarımızı sokup sulayamıyoruz. Bu kalabalığın içine giremiyoruz. Kenarda böyle bekliyoruz. (*Ve ebûnâ şeyhun kebîr*) babamız da büyük bir ihtiyardır.” (Kasas, 28/23)

Şeyh, ihtiyar manasına yâni. Yâni kebir, yaşı çok bir ihtiyardır.

Ne yapıyor Musa AS?

“—Açılın bakalım, yol verin, durun, ayıptır, günahtır!” ne dedi bilmiyoruz ama gözümüzün önüne gelebilir.

Onların yerine hemen Şuayb AS’ın sürüsünü sulayıveriyor. Şuayb AS’ın sürüsü ev erken varıyor.

Şuayb AS soruyor:

“—Kızlarım, yavrularım. Siz bu sefer erken geldiniz, bu kadar erken gelmezdiniz. Öteki cadalozlar veyahut neyse artık öteki çobanlar size fırsat vermezdi. Bu sefer erken gelişinizin sebebi ne?”

Diyorlar ki:

“—Bir kibar zat geldi, bize yardımcı oldu, bizim yerimize koyunlarımızı erkekçe, erkeklerin arasına girip işi becerdi, koyunlarımızı suladı.”

“—Çağırın onu!” diyor.

Böylece bir peygamber olan Şuayb AS’a, bir peygamber olacak olan Musa AS geliyor. Nedir bunlar hepsi? Kaderin cilvesi. Allah CC, Firavun’dan kurtarıyor Musa AS’ı. Kaçıyor Firavun’un yanından. Delikanlı, yakışıklı, boylu-poslu, kıvırcık saçlı, biraz asabi filan.

Birilerini ayırmak istemiş. Yardım istiyor birisi. Ayırırken bir tanesine bir yumruk vurmuş, ölmüş. Yâni yumrukta bir vuruşta öldürmüş. Güçlü kuvvetli… Öldürmek istemezdi de oldu işte böyle, kader.

Ondan sonra da kaçıyor Firavun’un diyarından. Allah kaçırtıyor. Nereye gidiyor? Firavun’un sarayında besleten Allah, şimdi manevi terbiye için bir yere götürüyor onu. Şuayb AS ile buluşturuyor. Şuayb AS ona bakıyor ki tabii kim bilir Allah’tan ne bilgiler geliyor. Kızıyla evlendiriyor. Damat yapıyor kendisine. Damat olarak Musa AS’ı yetiştiriyor. Bir peygamber, bir peygamber olacak insanı yetiştiriyor.

Sonra Musa AS’a peygamberlik gelince, Allah emrediyor. Kaçtığın Firavun’a git bakalım şimdi. Cezalandıracak diye kaçtığın Firavun’a git bakalım, Allah’ın emirlerini tebliğ et! Seni görevlendirdim diyor.

Musa AS diyor ki:

“—Yâ Rabbi, benim dilim biraz kekemedir. Heyecanlandığım zaman biraz konuşmamda zorluk vardır, onu gider. Kardeşim benden daha güzel konuşur, fasih lisanlıdır. Onu da benim yanıma destekçi olarak gönder ya Rabbi!” diye arz ediyor Mevlâsına.

Allah-u Teàlâ Hazretleri de Harun AS'ı da Musa AS ile beraber oraya gönderiyor. Firavun'a gidiyorlar. Firavun suçlu diye takip ettirdiği, kaçmış olan insanı bu sefer karşısında görüyor. Onlar da diyorlar ki:

"—Evet, biz böyle bir suç oldu, kaza oldu. Gitmiştik, şimdi de Allah bize peygamberlik verdi. Sana bildireceğimiz şeyler var. Allah'ın emirleri şunlardır, Allah'ın emrini tut!" diyor.

Firavun ile mücadeleleri oluyor. Sonunda biliyorsunuz, mucizeleri görünce Firavun'un sihirbazları filan hepsi Musa AS'a, iman ediyorlar.

Ama ne diyor kızlar?

"—Biz sürülerimizi sulayamıyoruz, bütün çobanlar işini bitirip ayrılmadıkça... (*Ve ebûnâ şeyhun kebîr*) Babamız ihtiyar bir kimse..." diyorlar. Şimdi buradaki *şeyh* kelimesini izah etmek için söylüyorum. Yâni *şeyh* demek, ihtiyar demek.

Yedi kat gökler ve yedi kat yer ve dağlar, (*letel'anü şeyha'z-zâni*) zina eden yaşlı kimseye lânet eder. Yâni buradaki şeyhi tarikat

şeyhi anlamayın diye Kur'ân'dan ayetler getiriyorum, zamanımızdan misaller getiriyorum ki, aman ha böyle anlamayın, yanlışlık olmasın diye. Onun için bu bilgiyi veriyorum.

Şimdi zina günahtır. Tamam. Haramdır, büyük günahtır; ama yaşlının, yaşlanmışın zinası çok çok daha feci, çok çok daha fecaat, rezalet bir şeydir.

Neden? Çünkü artık bunun adam olması lazım! Bu yaşa geldi, aklını başına toplaması lazım bu herifin... Hala aklını başına toplamamış da bir ayağı çukurda, mezarın kokusu gelmeye başlamış, ölümün işaretleri belirmiş; saçı-sakalı ağarmış… Sakalı varsa, yoksa, neyse… Ama halâ Allah'a isyanda, büyük günah işlemekte perva göstermiyor. İşte buna yedi kat gökler, yedi kat yeryüzü, yerin altı ve dağlar lanet eder.

Bu zina edenler cehenneme atılacaklar ama, cehennemde tenasül uzuvlarından çıkan pis koku, öyle bir pis koku ki cehennem ehli ayrıca ondan rahatsız olacaklar. Cayır cayır yanıyor adamlar, türlü türlü azapla azap görüyor cehennem ahalisi... Bir de bunların kokularından mahvolacaklar.

Bilmiyorum, çirkin kokunun ne kadar fena bir şey olduğunu. Herhalde hayatınızda koklamışsınızdır. Adam Erzurum'dan yün çorabını giyiyor. İstanbul'a kadar çıkartmıyor. Simsiyah olmuş çorap, sırılsıklam ıslanmış çorap. Ayağının bütün suları akmış çoraba… Öyle bir kokuyor ki otobüstekiler duramıyorlar.

Adam o kokulu çorabıyla geliyor camiye; lappada luppada, lappada luppada, lappada luppada… Allah-u ekber, namaza duruyor. Yanındakiler mahvoluyor. Arkasındaki daha çok mahvoluyor. Yandım Allah, öldüm Allah, sen sabır ver ya Rabbi!.. Burnunu direği kırılacak gibi oluyor. Camiden kaçacak, kaçamaz. Cami sevaplı bir yer. Ama adamın çorabı mahvediyor.

Doğru mu bu? Doğru değil!.. Neden? Camide cemaati rahatsız edecek kokuyla camiye gelinmez.

Sarımsak soğan yemişse bile gelmeyin diyor Peygamber Efendimiz. Bu kokulu nebatları, otları yediğiniz zaman camiye gelmeyin diyor. Neden? Sen yedin, afiyet olsun ama yanındaki

rahatsız olur diye. E bir de şimdi bu çorabını kimse çalmaz ya, merak etme! O çorabı kim çalacak? Çıkar, dışarıdaki parmaklıklara… Yıka orada, su bol, şarıl şarıl. Su kıtlığı yok, as! Sen içeriden dışarı çıkıncaya kadar kurur o…

Yâni burada değil, her geldiğin yerde yapabilirsin bunu. Erzurum'dan buraya gelinceye kadar yün çorap çıkartılmaz olur mu, tertemiz olur. Sen de çıplak ayakla gel, ne olur? Daha iyi olur. Tertemiz, gıcır gıcır yıkarsa ayaklarını, tertemiz… Ondan sonra gelirsin, kimsenin burnunun direği kırılmaz, kimsenin hakkı geçmez. Kötü koku…

Teke mesela kötü kokar, teke. Çok kötü kokar, dayanılmaz. Bazı insanlar terler, teri çok fena kokar. Bazısının koltuk altı terlediği zaman çok çirkin kokar. Ne yapmak lazım? Kılları kazımak lazım, yıkamak lazım, temizlenmek lazım. İslam temizlik dini.

Şimdi muhterem kardeşlerim!.. Yâni yıllar geçmiş de ihtiyarlamış da uslanmamız. Bu daha fena, bunun cezası daha büyük oluyor. Tabii hepsinin cezası var. Gencin de cezası var, yaşlının da cezası var. Allah cümle Ümmet-i Muhammed'i ve evlâtlarını günahların her çeşidinden ve bu günahtan korusun.

b. Gözler de Zinâ Eder

Şimdi Peygamber Efendimiz SAS'in bir hadisi daha var muhterem kardeşlerim! Peygamber Efendimiz diyor ki:[30]

---

[30] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.412, no:3912; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.134, no:8661; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.246, no:5364; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.394, no:384; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.311, no:1956; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.211, no:2282; Ebû Nuaym, *Hilyetü'lEvliya*, c.II, s.98; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.344, no:8520; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.267, no:4419; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.IV, s.365, no:5428; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.89, no:13289; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.72; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.116, no:30; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.473, no:8913; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.213, no:2284; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.327, no:13062; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.77, no:1799; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.390, no:10543; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.382, no:14541.

اَلْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ، وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ (حم. طب. عن ابن مسعود)

(*El-aynâni tezniyân*) "İki göz zina eder." Neden? Namahreme bakar, düşünür, günaha girer. (*Ve'l-yedân tezniyân*) "İki el de zina eder." Neden? Eliyle tutar, o tutma elin zinası olur.

Hz. Osman RA'ın kerametini okumuşsunuzdur, söylemişimdir evvelki vaazlarda… Emirü'l-mü'minin Hz. Osman ibn-i Afvan-ı Zinnureyn yanına gelen bir zata bakıyor:

"—Allah Allah, ben senin gözlerinde zina izleri görüyorum!" diyor.

Harama bakmış, göz zinası işlemiş. Gözünde iz belirmiş. Mübarek keramet yoluyla, sahabe olduğundan, Allah bildirmiş, anlıyor. Harama bakıp geldiğini anlıyor.

Harama bakmak göz zinasıdır. Gözler de zina eder, eller de zina eder. Neden? Tutmaması gereken eli tuttu mu, o zaman el de zina eder. Yâni o şehevânî duyguları eliyle hissediyorsa, eliyle zina etmiş olur.

İslâm'da kadının erkekle tokalaşması yoktur! Peygamber SAS Efendimiz, peygamber olduğu halde kendisine bey'at etmeye gelen erkeklerle musafaha ederdi de kadınlarla musafaha etmezdi, el tutuşmazdı. Yaşlı olsa bile… Ne olursa olsun, kendisi peygamber; ama el tutuşmazdı.

İslâm'da kadının erkekle tokalaşması yoktur.

"—E şimdi var!"

İslâm yok da ondan. Gayr-i müslim adeti de ondan. Ne yapmamız lazım? İslami adetleri uygulamamız lazım, İslami olmayan adetleri yapmamamız lazım. Allah korusun, Allah saklasın, Allah kurtarsın, Allah ıslah etsin!..

Memleketimize bir sürü Hıristiyan adeti girmiştir. Hıristiyanlar bunu bilerek sokuyorlar. Müslümanlar da bilmeyerek yutuyorlar. Balık kancayı isteyerek yutar mı? Hayatına mal olacak, ama yutuyor. Neden? Bilmiyor. Bir şey sanıyor.

Maalesef Hıristiyan adetleri girmiştir müslümanların memleketlerine. Bizim memlekete de girmiş, Mısır'a da girmiş. Mısırlı hacı hanım, Mısırlı hacı efendiyle, iki aile buradan geliyor. Bir aile o taraftan geliyor, bir aile bu taraftan geliyor Harem-i Şerif'te, ben de bakıyorum.

"—Es-selâmu aleyküm ve rahmetullah!" diyorlar birbirlerine. "Oooo, ehlen ve sehlen, keyfe halikürn, maşallah…"

Haremde iki tanıdık aile birbirini gördü, selâmlaşıyor. Kadın erkekle musafaha ediyor, tokalaşıyor; bir de şappada, şuppada yanaklarını değdirerek, kadın erkekle öpüşerek selâmlaşıyor. Bu hiç yok. Erkeklerde de yok bu… Erkeklerin de öpüşmesi yok.

Hoppala! Hem de hacca gelmiş Mısırlı yapıyor bunu... Daha bir de hacca gelmeyenleri var Kahire'de, bilmem nerede, Allah ıslah etsin… Hacca gelmiş, Harem-i Şerif'te, yâni Kabe'nin karşısında, karşılaştığı tanıdığıyla, şapur da şupur, yanak yanağa, yabancı erkekle kadın öpüşüyor.

Ecnebiye derler, yâni kendisine helal olmayan kimseye ecnebi derler. Tesettürlü olması lazım, *Selamün aleyküm* demesi lazım, nasılsınız, iyiyim demesi lazım, tamam. El uzatmak bile yokken, elle musafaha, ondan sonra da yanak yanağa… Ne oluyor? İnsanın yüreği parçalanıyor, neden? Gayr-i müslim adeti girmiş, farkında değil.

Medineli bir kardeşimiz var hanımıyla. Kahire'de bir büyük hafızın ziyaretine gitmiş. Bantlarını falan dinlediğiniz bir adam. Büyük bir hafız.

"—*Es-selamu aleyküm* efendim!" demiş. İngilizce de konuşabiliyor, Arapça da konuşabiliyor arkadaşımız.

"—Aleyküm selâm!"

Musafaha, el öpme, neyse… Bizim arkadaşla, hafız musafahalaşmışlar. Bizim arkadaşın hanımı geride duruyor.

"—Gel kızım gel, ziyanı yok, ben senin baban sayılırım!"

Öyle şey olur mu?.. Babası olmak başka, babası sayılmak yok. İslâm'da öyle şey olmaz.

Yâni ne yapacağız?

“—İslâm’ın adeti böyledir kardeşim! Kadınla erkek musafaha etmez, tokalaşmaz, el sıkışmaz. Hele hiç öpüşmez, öpüşme hiç yok!” diyeceğiz.

Öpüşüyorlar. Türkiye’de de öyle. Ben bakıyorum. Mesela beni bir komisyona seçmişlerdi Milli Eğitim Bakanlığı’nda. Gittik, bayan profesör, bay profesör karşılaşıyorlar, yanak yanağa… E ne oluyor? Allah Allah. Onun soyadı başka, bunun soyadı başka. Karı değil, koca değil, bilmem ne değil, ne oluyor yâni? Olmaz!

E neden oluyor olmaması gereken şey? İslâm’dan uzaklaşıldığı için oluyor. Sonucu ne? Sonucu çok fena…

Buyrulmuş ki:[31]

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ (د. عن بن عمر)

(*Men teşebbehe bi-kavmin fehüve minhüm*) “Bir kimse hangi kavme benzerse, o da onlardandır.”

Kim bir kavme benzemeye çalışırsa, onlarla beraber muamele görür ahirette… Onların zümresine katılır, onların grubuna katılır, onlarla muamele görür. İslâm’da böyle şey yok. Ne yapacak? İslâmî adetleri yürüteceğiz, gayr-i İslâmî adetlerden kendimizi

---

[31] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.48, no:3512; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.50, no:5114; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.75, no:1199; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* c.V, s.313, no:19747; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.136, no:216; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.267, no:848; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.I, s.238, no:198; Temmâmü’r-Râzî, *Fevâid*, c.II, s.219, no:720; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.257; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XXXIV, s.324, no:7653; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.13, no:2099; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef* c.V, s.322, no:19783; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.244, no:390; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.89, no:105; Tâvus RA’dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.447, no:8606; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat,* c.VIII, s.179, no:8327; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.451, no: 2965; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.478, no:17959; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.162, no:7824; Huzeyfe RA’dan.

Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.453, no:20986; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.10, no:24680; *Keşfü’l-Hafâ*, cII, s.240, no:2436; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.158, no:21776.

koruyacağız, gayr-i müslimlerden sakınacağız, gayr-i müslim kelimeleri bile kullanmayacağız.

Aksiyon, istasyon, atmasyon, bilmem ne… Televizyon, telefisyon… Bir sürü yabancı kelime dilimize girmiş, onları da kullanmak hoşa gidiyor. Yâni adam gururlanıyor.

"—Bak ben Avrupa kelimelerini çok kullanıyorum…"

"—Bu işte avantaj var."

Avantaj ne demek? Faide… Niye faideyi kullanmıyorsun? Avantaj…

"—Rant getiriyor!" Rant ne demek? Kâr demek. Niye kâr demiyorsun, rant diyorsun?..

"—Koalisyon…" Koalisyon iş birliği, beraberce bir şeyi yürütmek demek. Yâni bütün kelimeleri sokmuşlar.

"—Pekiyi bunlar masum bir olay mı?"

Değil!.. Bu olayın arkasında şeytanlık var, art niye var, maksat var. Adam yavaş yavaş, yavaş yavaş; seni, beni kültürümüzden koparmak, kendi kültürüne katmak istiyor, eritmek istiyor. Entegrasyon diyorlar buna. Asimilasyon diyorlar. Gene yabancı kelimeler. Asimilasyon ne demek? Eritmek demek. Entegrasyon: uydurmak demek, kendisine uydurmak.

Müslüman kafire uyar mı ya hu? Müslüman, müslümana uyar. Müslüman, Peygamber Efendimiz'e uyar. Neden biz burada hadis kitapları okuyoruz size? Rasûlüllah'ın örfünü, adetini öğrenin, ona göre yaşayın diye.

Eller zina ederse toka edince, yanaklar ne yapar? Bir de sarılmak… Hopalla! O da nereden çıktı? O da Avrupa'dan geldi. Ne oluyor? Bir de düğünde dans var. Kalaycı kumun üstüne kabı koyar, böyle böyle yapar, yâni kalaylanacak kabın kirini pasını götürüyor. Ondan sonra kalayı sürecek, ateşte kalaylayacak. Kalaycının kalay yapacağı kabı temizlediği gibi, adam tvist yapıyor. Ne yapıyor? Dans yapıyormuş.

Sen yamyam mısın yâhu? Sen nereden geldin? Nereden öğrendin bu işleri? Nereden çıktı bu işler? Bizim padişahlarımız, dans ilk çıktığı zaman Fransa'da, oraya haber göndermiş.

Demiş:

"—Fransa'da öyle bir adet çıkartmışsınız. Kadın-erkek dans diye bir şey yapıyormuş, bundan sonra yapmayın!"

"—Pekiyi efendim!" demişler.

Padişahtan korkmuşlar. Öyle edepsizlik yok! Şimdi dans öğrenmek için dershaneleri var Kızılay'da, Ankara'da, Sıhhıye'de, Çankaya'da. Buranın da hangi semtidir? İstiklal Caddesi'nde, bilmem neresinde, pek sevmediğim yerler oraları, gitmem. Dans dershanesi. Ne öğrenecek burada? Dans öğrenecek. Ramba, rumba, samba, tango… Doğru mu?.. Ivır, zıvır, bir sürü… Neymiş bunlar? Kadın-erkek vals, bilmem ne…

Bunların hepsi gavur adeti. Kim gâvur adetlerini uygularsa, gâvurlarla beraber, o zümreden olur ahirette... Onunla muamele görür. Kim bir kavmi severse, bir kavmin örfünü, adetini severse, ona göre ceza yer. Ne yapacağız hocam? İslam'a sarılacağız. Kur'ân-ı Kerim'e sarılacağız. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sarılacağız. Gâvur ve Hıristiyan ve gayr-i müslim ve gayr-i dinî, gayr-i ahlaki örfü, adeti; bulaşmışsa, farkına varınca terk edeceğiz.

Her şeyimizi kendilerine benzetmişler. Yemek yiyişimiz onlar gibi, selâmlaşmamız onlar gibi, düğünümüz onlar gibi, gelinliğimiz onlar gibi; olmaz!.. Tatilimiz onlar gibi. Hiç olmaz! Plajlar… Yâni bunları dedelerimiz şöyle mezardan kalksalar, görseler, ne yaparlar bize?

"—Allah Allah!.. Bu ne hal? İstanbul ne olmuş yâ, İzmir ne olmuş?" diye nasıl üzülürler.

Üzülüyorlar zaten, zaten üzülüyorlar. Evlatların yaptığı günahlardan, kabirde anneler, babalar, dedeler üzülür, ezalanır, hadis-i şerifte böyle bildiriyor.

Yabancı kelime kullanmayacağız. Savaş ilan ediyoruz, yabancı kelime kullanmayacağız! Savaş ilan ediyoruz, yabancı mal kullanmayacağız! Tamam mı?.. Savaş ilan ediyoruz, yabancı adet uygulamayacağız. Ne olacak? her şeyimiz müslümanca olacak. ben müslümanım. Benim oturmam böyledir, kalkmam böyledir, adetim böyledir, yemek yemem böyledir, evlenmemiz böyledir.

Bir düğün salonunda, kadın erkek karışık danslı bir düğün mü hayırlı-bereketlidir; bir camide dualı, hatimli bir düğün mü daha hayırdır? Hangisinden hayır-bereket olur? Her şeyimize dikkat edeceğiz aziz ve muhterem kardeşlerim!

İnsanları zinaya sürükleyen duygu çok kuvvetli bir duygudur. Kendisini tutamaz insan. Kendisini tutamaz... Cüneyd-i Bağdâdî Hazretleri'nin bir sözü gelecek şimdi. Söğütlüçeşme Camii'nde, tasavvuf sohbetleri yapıyoruz cumartesi günleri, akşam ve yatsı arasında. Orada geçen hafta, oraya kadar gelmedi. Diyor ki:

"—Arif, gözüne ve sözüne esir olmayan insandır. Yâni gözü harama bakmayan, dili haramı söylemeyen insandır. Evliyalık öyle olur. Harama baktı mı feyiz gider, sevap gider, bereket gider, dervişlik gider. Günaha girer insan, ariflik gider, takva gider."

Onun için ne yapacak? Gözü yerde olacak. o kadar ince prensibleri var Nakşî Tarikatı'nın. Bir tanesi nedir? *Nazar ber kadem*: Gözü ayağında olmak prensibi. Bu ne demek? Gözünü haramdan korumak demek. İnsan etrafına baktı mı, o zaman harama gözü takılabilir. Ne yapacak? Pabucunun ucuna bakacak, gelin kız gibi, utangaç, terbiyeli bir Müslüman kız gibi; müslüman erkek ayağının ucuna bakarak, gözü yerde öyle yürüyüp gidecek.

Etrafa bakmayacak. Neden? Bakmak da günah.

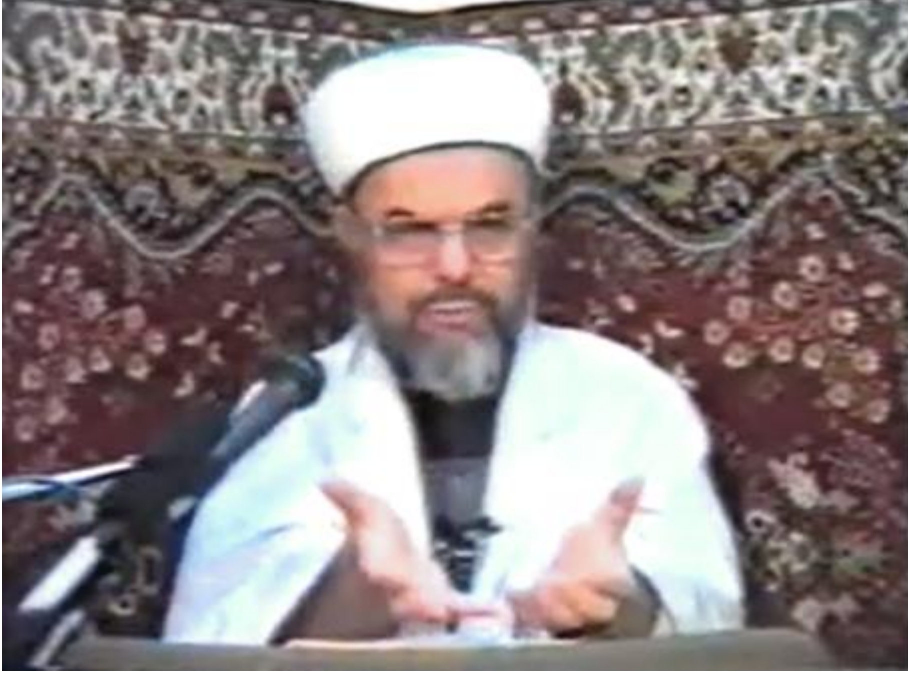
Allah, Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ (النور:٣٠)

(*Kul li'l-mü'minîne yeğuddù min ebsàrihim ve yahfezù furûcehüm*) "Mü'min erkeklere söyle ey Rasû'l-i Zîşânım, gözlerine sahip olsunlar, namuslarını korusunlar, harama kuşak açmasınlar!" (Nur, 24/30)

Ondan sonraki ayette de:

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ (النور:٣١)

(*Ve kul li'l-mü'minâti yağdudne ebsàrihinne ve yahfazne furûcehünne*) "Hanımlara da söyle, onlar da gözlerine sahip olsunlar, haram olan yerlere, kişilere bakmasınlar; namuslarını korusunlar, namuslarını pâyümâl etmesinler!" (Nur, 24/31) diye tavsiye, iki tarafa birden veriliyor.

Bakmamak Allah'ın emri…

c. Gerçek Pehlivan Kimdir?

İkinci hadis-i şerif bugünkü dersimizdeki, 101. sayfanın 1. hadis-i şerifi oluyor sırada.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[32]

---

[32] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.210, no:3341; Hafsa RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.522, o:7716; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.321, no:6397.

إِنَّ الشَّدِيدَ كُلَّ الشَّدِيدِ الَّذي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الغَضَبِ

(ابن منده ، هب. عن خصفة)

RE. 101/1 (*İnne'ş-şedîde külle'ş-şedîdi'llezî yemlikü nefsehû inde'l-gadabi*)

(*İnne'ş-şedîde*) "Tam mânâsıyla kuvvetli olan..."

Şedîd Arapça'da *şiddet* kelimesinden geliyor, *şiddetli* demek. Amma kuvveti çok olan pehlivanlara da şedîd derler Araplar.

(*İnne'ş-şedîde külle'ş-şedîd*) "Tam mânâsıyla pehlivan olan insan; tam mânâsıyla gücü kuvveti yerinde olup da önüne kim geliyorsa devirecek gibi olan şiddetli, kuvvetli olan, pehlivan olan insan kimdir? (*Yyemlikü nefsehû inde'l-gadabi*) Gazab anında, gazablandığı zaman kendisine, nefsine sahip olabilen kimsedir. Pehlivan odur."

Şimdi insanın bir normal durumu var. Tamam, keyfi yerinde, karnı tok, keyfi yerinde, sinirlenmiyor, birisi şaka yapsa

fesübhànallah diyor, gülüyor, geçiyor, filan… Bu normal hal.

Bir de kızdığı, gazaplandığı durum var. *Öfke* diyoruz biz, gazabın Türkçesi öfke. Öfkelendiği zaman var. Şuradaki damarları şişiyor, yüzü kıpkırmızı kesiliyor, yumrukları sıkılıyor, çok fena, eyvah! Adam öfkelendi. Şimdi ne yapar? Vallahi belli olmaz. En iyisi uzak dur şöyle, tedbirini al, kızdı…

Haa, insan kızdığı zaman, öfkelendiği zaman, tabii ani kararlar verir, çok şiddetli işler yapabilir. Kavga çıkabilir, filan. Ne yapacak? O öfkeli zamanında kendisini tutabilecek bir irade kuvvetine kavuşmuş olması lazım. İradesi kuvvetli olması lazım! İnsan öfkelendiği zaman kendisini nasıl tutar? İradesiyle. Şöyle kendisini tutar.

Hz. Ömer Efendimiz asabi bir insandı. Halife olmuş, insanlar meclisine geliyorlar, Abdullah ibn-i Abbas RA da genç. Genç sahabi ama Kur'ân'ı çok iyi biliyor, alim, fazıl, kıymetli. Hz. Ömer Efendimiz de onu severmiş, yanına alırmış meclisine. Yâni yüksek bir meclis artık, hani reis-i cumhurun, bakanların meclisi gibi oluyor yâni. Emirü'l-mü'minin Hz. Ömer'in yanına, Abdullah ibn-i Abbas birisini de götürmüş.

"—Gel, halifenin toplantısına gidiyoruz, sohbetine gidiyoruz, evine gidiyoruz veyahut dairesine neyse, sen de gel!"

Gitmişler, adam pattadak, lappadak oradan:

"—Ya Ömer! Sen emirü'l-mü'mininliği iyi yapmıyorsun, bize adaletle muamele etmiyorsun!" demiş.

Hoppala!.. Yâni dengesiz bir adammış demek ki. Yâhu Hz. Ömer'e bu söylenir mi? Yok böyle bir şey. Adaletiyle tanınmış bir insan…

"—Sen bize güzel adaletli muamele etmiyorsun!" deyince, Hz. Ömer Efendimiz sinirlenmiş, yâni öfkelenmiş, yâni gazablanmış. Şöyle bir davranmış."

Eline geçirdi mi adamı haklar. Çünkü boyu-posu yüksek. Hz. Ömer Efendimiz boylu-poslu bir insandı, iri bir kimseydi. Abdullah ibn-i Abbas diyor ki:

"—Yâ emire'l-mü'minin, sen bu cahilin kusuruna bakma,

aldırma buna! Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerim'de:

وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ (الأعراف:١٩٩)

(*Ve a'rıd ani'l-câhilîn*) 'Cahillere aldırma, onlardan yüz çevir!' (A'raf, 7/199) buyuruyor. Bu cahildir ya emire'l-mü'minin!" diyor.

Hz. Ömer o ayeti duyunca şöyle sakinleşiyor, oturuyor. Bu nedir? Gazablandığı, öfkelendiği halde kendisini tutmak demek. Bunu yapabiliyor musun? İşte asıl pehlivan o, yapabilen.

"—Yapamıyorum hocam, sinirlendi mi tabakları kırıyorum, sandalyeleri kırıyorum, camları çerçeveleri kırıyorum!"

Birisinin evine gittik. Kapıların kontraplak oluyor şeyleri, baktık göçmüş orası. Çocuk öfkelenmiş, karate yapmış kapıya. Pat bir tane patlatmış, kapıyı göçürmüş, kırık kapı... E niye yaptın bunu? İşte sinirlendim de ondan yaptım… Sinir böyle yaptırır insana. Kapı-pencere, cam-çerçeve kırdırır ama doğru değil. Hatta ne yaptırır? Katil yapar insanı.

Birisi bir inşaatın duvarına çiş yapmaya kalkmış. İnşaattaki bekçiler de bıçaklamış, öldürmüşler. Tamam çiş yapmak kötü bir şey ama bunun da cezası adam öldürmek değil. Nereden bu noktaya geldi bu iş? Gazeteler yazıyor, iki gün önceki haber. Birisi katil oldu şimdi. Katil oldu, cehenneme gidecek, müslümanı kasten öldürdü.

Neden oluyor bu? O ona bir laf söylemiştir, o ona bir laf söylemiştir. Tutamamışlardır kendilerini, iş katilliğe varmıştır. Ekseriyetle böyle oluyor. Gadablı olmamak, öfkeli olmamak. O nedir, öfkeli olmamanın adı nedir dinimizde? Halim-selim olmak, halim. Halim insan nedir, hilim sahibi insan nedir? Sinirlenilecek yerde sinirlenmeyen insandır. Başkası olsa sinirlenir, bu sakin davranıyor. Sakin, sinirlenmiyor…

"—Yâ mübarek, bak sen burada yanılıyorsun!" filan diyor, idare ediyor vaziyeti, düzeltiyor. Halim…

Halim-selim olmak, hilim sahibi olmak İslâm'da çok kıymetlidir. Ne yapacağız? Senin ne olduğunu kim bilir? Senin

evinde, senin durumunu soran bilir.

"—Yâhu bu adam, bu hacı amca nasıldır?" diye hanımına sorsalar, çoluk-çocuğuna sorsalar, o zaman anlaşılır iş, senin ne olduğun…

Sen kendinin ne olduğunu pek anlayamazsın. Ama evdekiler yaka silkiyorsa;

"—Allah sabır versin bize!" diyorsa; "Neler çektiğimi bir ben bilirim, bir Allah bilir!" diyorsa, demek ki sen sinirlisin, öfkelisin; demek ki zulmediyorsun, haksızlık yapıyorsun.

Nasıl olması lazım müslümanın? Halim-selim olması lazım. Peygamber Efendimiz gibi olması lazım. Olamaz ya… Ama Peygamber SAS Efendimiz'i örnek alması lazım.

On sene hizmet etmiş olan kimseye, bir kere ağır söz söylememiş. Ne kadar güzel. İşte o huyu alacak. "Niçin bunu böyle yaptın?" veya "Niçin yapmadın?" dememiş. Geciktiği zaman azarlamamış. Bu nedir? Halimliktir.

İbrahim AS da halimdir. Ayet-i kerimede:

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ (التوبة: ١١٤)

(*İnne ibrâhîme leevvâhün halîm*) [Muhakkak ki İbrâhim AS çok tazarru ve niyaz eden, çok yumuşak huylu, ezaya karşı sabırlı, halim bir kimse idi.] (Tevbe, 9/114) buyruluyor.

Gözü yaşlıydı, kalbi yumuşaktı, merhametliydi.

Lut kavmine azap melekleri gelince:

يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ (هود: ٧٤)

(*Yücâdilünâ fî kavmi lût*) "Lût kavmi hakkında (adeta) bizimle mücadeleye başladı." (Hûd, 11/74) diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerim'de öyle bildiriyor. Bizimle mücadele etti diyor İbrahim AS, Lut kavmine bu helak gelmesin diye. Ama severek söylüyor Allah-u Teàlâ Hazretleri. *Yücâdilünâ* bizimle mücadele ediyor. Neden?

“—Aman ya Rabbi! Yapma, affet, öldürme, toprağını alt-üst etme, mahvetme, kahretme; büyüksün yâ Rabbi! Affet…”

“—Yapacağım!”

“—Yapma ya Rabbi!”

Mücadele ne demek? Çekişmek demek yâni. Yalvarıyor yâni, gözyaşı döküyor. Neden? Merhametli, gözü yaşlı.

İsa AS… Kavmi puta tapmışlar. Hz. İsa’yı tanrı edinmişler. Ahirette Allah-u Teàlâ Hazretleri soracak. Ayet-i kerimede bildiriliyor:

وَإِذْ قَالَ اللّٰهُ يَاعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ، أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ ، قَالَ سُبْحَانَكَ ، مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ، إِنْ كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ، تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلاَ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ، إِنَّكَ أَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ (المائدة:١١٦)

(*Ve iz kàle’llàhu yâ îse’bne meryem*) Allah-u Teàlâ Hazretleri, Hazret-i İsâya: “Ey Meryem oğlu İsâ! (*E ente kulte li’nnâsi’ttehizûnî ve ümmiye ilâheyni min dûni’llâh*) İnsanlara, ‘Beni ve anamı, Allah’tan başka iki tanrı edinin!’ diye sen mi dedin?” diye sorduğu zaman, o diyecek ki:

(*Sübhàneke mâ yekûnü lî en ekùle mâ leyse lî bi-hakkın*) “Hâşâ! Seni tenzih ederim; hak olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. (*İn küntü kultühû fekad alimtehû*) Eğer ben bunları söyleseydim, sen zâten bilirdin. (*Ta’lemü mâ fî nefsî*) Sen benim içimdekini bilirsin; (*ve lâ a’lemü mâ fî nefsike*) halbuki ben senin zâtında olanı bilmem. (*İnneke ente allâmü’l-guyûb*) Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin!” (Mâide, 5/116)

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلاَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ

(المائدة:١١٧)

(*Mâ kultü lehüm illâ mâ emertenî bihî*) "Yâ Rabbi, ben senin kullarına, sen bana ne emrettiysen onu söyledim: (*Eni'budu'llàhe rabbî ve rabbeküm*) 'Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin!' dedim." (Mâide, 5/117) diyecek.

إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ، وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

(المائدة:١١٨)

(*İn tüazzibhüm feinnehüm ibâdük*) "Eğer sen onlara azab edersen, edersin; onlar senin kulların... (*Ve in tağfir lehüm*) Eğer onları mağfiret edersen, mağfiret edersin; (*feinneke ente'l-azîzü'l-hakîm*) sen Azizsin, Hakimsin yâ Rabbi! İzzet sahibisin, mutlak güç ve kuvvet sahibisin, her şeyi hikmetle yaparsın." (Mâide, 5/118) diyecek.

Peygamber Efendimiz'e de:

"—Ya Rasûlallah! Şu müşriklere beddua et, Allah kahretsin bunları!"

"—Hayır, ben lanetçi bir peygamber olarak gönderilmedim. Merhametli bir peygamber olarak gönderildim!" diyor. Söylese mahvedecekler. Melekler mahvedecek.

"—Ya Rasûlallah! Emret, şu şehrin altını üstüne getireyim." diye Cebrâil AS geliyor,

"—Yok!" diyor. "Hayır, onlar cahil, bilmiyorlar benim peygamber olduğumu. İşin sonucunu bilmediklerinden, cahilliklerinden yapıyorlar. Bir zaman gelir anlarlar…"

Hayır diyor, azabı istemiyor.

Onun için, işte halim selim olmak, merhametli olmak, kızmamak, yumuşak olmak peygamber huyları bunlar, güzel

huylar. Bunlara sahip olacağız. Evimizde tatlı bir geçim olacak. Hanımımız bize "Allah razı olsun!" diyecek, dua edecek. Ayrıldığımız zaman özleyecek. Ölsek arkamızdan ağlayacak. "Öldü de kurtuldum ya hu şundan!" demeyecek.

Bazı adamlar ne oluyor: *İl eyisi, ev ağusu…*

Bizim köyün tabiri bu. *İl eyisi, ev ağusu.* Söylenmesi zor da onun için ağır ağır söylüyorum. Dilim şaşıracak yâni. İlin iyisi, yâni başkalarına iyilik yapıyor. Evin de ağusu, eve gelince zehir-zemberek. Kırıyor, döküyor, vuruyor, azarlıyor filan… Öyle olmayacak. Nasıl olacak? herkesi memnun edecek. Herkesi kendisinden hoşnut edecek, gönül alacak, kalp yapacak, dua kazanacak, sevap kazanacak. Hanımına da öyle.

"—Hanıma da iyilik yapılır mı?"

Tabii yapılır. Hanımına iyilik yapılır. İnsanın çocuğuna yaptığı iyiliktir. Bağış bağıştır, sevabı çoktur. Öyle olacağız. Sevap kazanmaya çalışacağız, gönül kazanmaya çalışacağız. Kalp yıkmamaya çalışacağız. Mühim olan bu.

d. Ay ve Güneş Bir Şahıs İçin Tutulmaz!

Üçüncü hadis-i şerif…

Bundan sonraki iki hadis-i şerif aynı konuda.

Buhari'de, Müslim'de, İbn-i Mâce'de, Ahmed ibn-i Hanbel'de, pek çok kaynaklarda olan bir hadis-i şeriftir, siz de duymuşsunuzdur.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[33]

---

[33] Neseî, *Sünen*, c.V, s.397, no:1479; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.188, no:6763; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.580, no:1883; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.249, no:5911; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.446, no:3268; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.V, s.382, no:1468; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.576, no:1870; Nu'mân ibn-i Beşir RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.421, no:1016; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:694; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

إِنَّ الشَّمْسَ والقَمَرَ لاَ يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ ، وَلاَ لِحَيَاتِهِ ، ولَكِنَّهُمَا

آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللهِّ ، يُخَوِّفُ اللهُ بِهِمَا عِبَادَهُ ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ ذٰلِكَ فَصَلُّوا ،

وَادْعُوا ، حَتَّى يَنْكَشِفَ مَا بِكُمْ (خ. ن. عن أبي بكرة ؛ ق. ن. ه.

عن أبي مسعود ؛ ق. ن. عن ابن عمر ؛ ق. عن المغيرة)

RE. 101/2 (*İnne'ş-şemse ve'l-kamera lâ yenkesifâni li-mevti*

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.320, no:6093; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.466, no:8383; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.340, no:2162; Ebû Mes'ud el-Ensàrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.87, no:2843; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.625, no:21559; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.333, no:6418.

ehadin, ve lâ li-hayâtihî, velâkinnehümâ âyâtâni min âyâti'llâhi, yuhavvifu'llàhu bihimâ ibâdehû, feizâ raeytüm zâlike fesallû, ve'd'ù, hattâ yenkeşife mâ biküm.)

(*İnne'ş-şemse ve'l-kamera lâ yenkesifâni li-mevti ehadin, ve lâ li-hayâtihî*) "Güneş ve Ay birisinin ölmesi üzerine ve yaşaması üzerine tutulmaz." Ay tutulması ve Güneş tutulması birisi öldü diye veya yaşıyor diye olmaz. Ölüm ile hayat ile ilgili değildir.

(*Velâkinnehümâ âyâtâni min âyâti'llâhi*) "Bunlar, Ay ve Güneş Allah'ın azametini gösteren iki delildir."

Güneş var, ısıtıyor bizi. Güneş olmadığı zaman donuyoruz. Hiç olmazsa mahvoluruz, hayat olmaz. Hayatın bir sebebi, Allah'ın bir büyük ikramı Güneş bize. Ay da öyle. Ayın da faydaları var, sayısız hikmetleri var. Bunlar Allah'ın iki ayetidir, Allah'ın ayetlerinden iki ayettir.

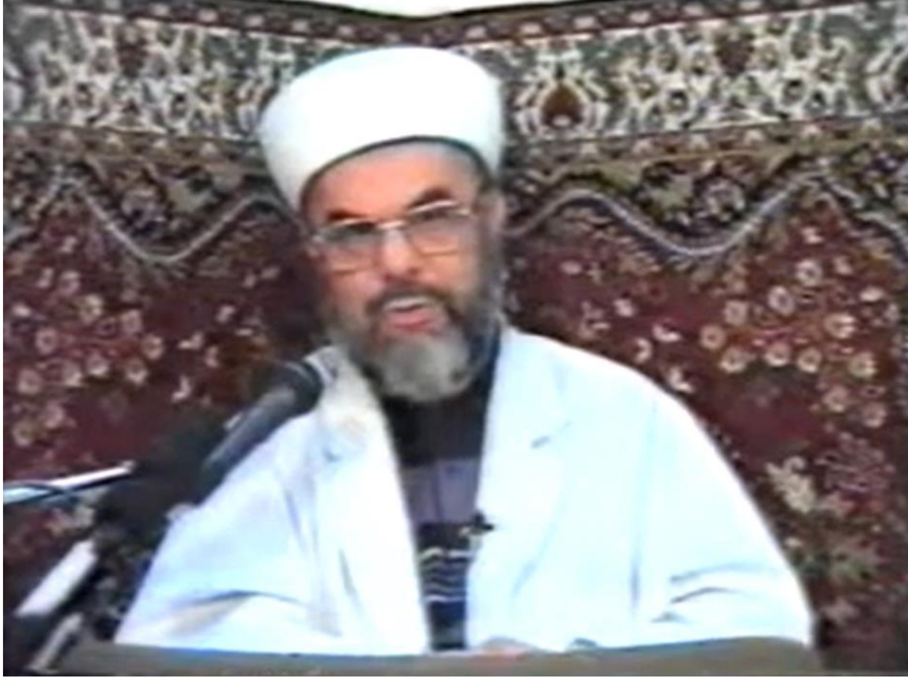
(*Yuhavvifu'llàhu bihimâ ibâdehû*) "Allah bu Ay ve Güneş tutulması olduğu zaman kullarını korkutuyor, kullara bir korku geliyor." Eyvah gündüz aydınlıkken, birden güneş tutulunca ortalık bir kararıveriyor. Eyvah, kıyamet mi kopacak, bilmem ne, filan... Çünkü anlıyor ki insan bir olağanüstü hadise cereyan ediyor, korkuyor tabii.

Ben bir kere Almanya'da Münih'te Allah, öğlen oldu, ikindi vaktinde daha akşama bir iki saat var. Hava bir karardı, bir karanlık oldu, bir karanlık oldu. Ödüm patladı. Eyvah dedim, kıyamet mi kopacak, bu vakitte bu kadar kararmazdı. Bulutlar geldi falan, çok korktum. İnsan korkuyor.

(*Feiza raeytüm zâlike*) "Böyle Ay tutulması, Güneş tutulması gördüğünüz zaman, (*fesallû*) namaz kılın!" Buna ne derler? *Salatü'l-husuf, salatü'l-kusuf;* Ay tutulması namazı, Güneş tutulması namazı... *Allahu ekber* dersin, ayı-güneşi yaradan Rabbine ibadet eder:

"—Ya Rabbi, beni her türlü afetlerden koru!"

Yâni gökten bir kuyruklu yıldız, kuyruğundan ışık çıkarta çıkarta gelse gelse gelse, güm diye dünyamıza çarpsa ne olur? Kıyamet kopar, iş biter, tamam, olabilir, Olmaz değil.

Geçenlerde telaşlandılar geçtiğimiz senelerde. Falanca kuyruklu yıldız dünyanın yakınından geçecek, sallayacak onu biraz. Hani tır filan geçtiği zaman böyle büyük bir otobüs falan insanın yanından geçtiği zaman, hızlı geçince şöyle bir sallıyor insanı, arabasını da sallıyor. Onun gibi yâni. Sallayacak diye korktular, eyvah dediler.

E olmadı gene. Olabilir de… Dünyaya olmaz da sana gelir, sırf sana gelir, güm gidersin. İnsan öldü mü onun kıyameti kopmuş demektir. Sen aklını başına topla, kork… Tabii namaz kılacaksın, (*fesallu*) namaz kılın! (*Ve'd'ù hatta yenkeşife mâ biküm)* "Başınıza gelen bu Ay tutulması, Güneş tutulması geçinceye kadar dua edin!" diye buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz. Sahih bir hadis-i şerif.

e. Ay ve Güneş Tutulmasında Namaz Kılın!

Aşağıdaki, bundan sonraki hadis-i şerifi de Hz. Aişe Anamız rivayet etmiş. Buharî, Müslim, Neseî, Ebû Dâvud ve sair

kaynaklar, Ahmed ibn-i Hanbel, İmam Mâlik Muvatta'ında rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[34]

إِنَّ الشَّمْسَ والقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ ، لاَ يخْسِفَانِ لِموْتِ أَحَدٍ ، ولاَ لِحَيَاتِهِ ؛ فَإِذَا رَأَيْتُمْ ذٰلِكَ فَادْعُوا اللهَ ، وَكَبِّرُوا وَصَلُّوا ، وَتَصَدَّقُوا يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ ! وَاللهُ مَا مِنْ أَحَدٍ أَغْيَرُ مِنَ اللهِ ، أَنْ يَزْنِيَ عَبْدُهُ أَوْ تَزْنِيَ أَمَتُهُ . يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ ، وَاللَّهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً ، وَ لَبَكَيْتُمْ كَثِيراً ، اَللَّهُمَّ هَلْ بَلَّغْتُ ؟ (مالك ، حم. ق. د. ن. عن عائشة)

RE. 101/3 (*İnne'ş-şemse ve'l-kamera âyâtâni min âyâti'llâhi, lâ yahsifâni li-mevti ehadin velâ li-hayâtihî; feizâ raeytüm zâlike fe'd'u'llàhe, ve kebbirû ve sallû, ve tesaddakù yâ ümmete muhammed! Va'llàhu mâ min ehadin ağberu mina'llàhi, en yeznî abdühû, ev teznî emetühû. Yâ ümmete muhammed, va'llàhi lev ta'lemûne mâ a'lemu, ledahiktüm kalîlen, ve lebekeytüm kesîren, allàhümme hel bellağtü?*)

(*İnne'ş-şemse ve'l-kamera âyâtâni min âyâti'llâhi*) "Hiç şüphe yok ki Güneş ve Ay Allah'ın varlığının, kudretinin belgesi, delili olan Allah'ın ayetlerinden iki ayettir."

(*Lâ yahsifâni li-mevti ehadin velâ li-hayâtihî*) "Birisinin

---

[34] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.159, no:986; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.443, no:1500; Neseî, *Sünen*, c.V, s.366, no:1457; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.164, no:25351; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.324, no:1395; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.89, no:2845; Mâlik, *Muvatta'* (*Rivayet-i Yahyâ*), C.I, s.186, no:444; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.571, no:1859; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.306; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.98, no:2446; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.322, no:6101; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.821, no:21551; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.326, no:6406.

doğması, ölmesi üzerine bu Ay tutulması, Güneş tutulması olmaz."

Demin söylemeyi unuttum. İnsanlar demişler ki Peygamber Efendimiz'in doğan oğlu İbrahim vefat ediverince, güneş tutulmuş.

"—Bak!" demişler "Peygamber Efendimiz'in oğlu öldü diye güneş tutuldu!"

O zaman hemen minbere çıkmış:

"—Ay ve Güneş birisinin hayatıyla, ölümüyle ilgili olarak tutulmaz. Onlar Allah'ın ayetlerinden, gökteki alâmetlerinden birer alâmettir." buyurmuş.

Yâni anlayın, Peygamber SAS Efendimiz'in nasıl çağlar ötesi insanların anlayabileceği bir şeyi zamanında nasıl söylediğini, nasıl İslâm dininin ilme, irfana sadık olduğunu, ilim dolu olduğunu, ilme uygun olduğunu anlayın!

"Birisinin hayatıyla, ölümüyle ilgili olarak tutulmaz bunlar. (*Feizâ raaytüm zalike*) "Ay tutulması veya Güneş tutulması gördüğünüz zaman, (*fe'd'u'llàhe*) Allah'a dua edin! (*Ve kebbirû*) *Allahu ekber, Allahu ekber* deyin! (*Ve sallû*) Peygamber SAS Efendimiz'e salât u selâm getirin!" Salât u selâm, Allah'ın Rasulüne salât u selâm getirmek insanı kurtarır.

Veyahut, (*Ve sallû*) "Namaz kılın!" demek de olabilir. "Tekbir getirin, namaz kılın!" mânâsına da olabilir. (*Fetesaddakù*) "Hayır verin fukaraya, sadaka verin!" Az sadaka, çok belâyı def eder. Sen bir sadaka verirsin, bir iyilik yaparsın, Allah kabul eder, bağışlar.

Bizim askerlik yaptığımız zaman, alay komutanı beni çağırdı. Biz malum, sicilli, sofu, gerici, mürteci… Herkes biliyor bizi.

"—Asteğmenim!"

"—Buyurun komutanım!" dedim ben.

"—Bizim alayda çok kaza oluyor. Alayın kepçesi, cipi, şusu, busu devriliyor, çarpışıyor, bilmem ne… Bir sürü kaza oluyor. Bunun çaresi nedir? Kurban kessek, kurbanın kanından araçların ön tamponlarına sürsek geçer diyorlar doğru mu?" dedi.

"—Komutanım, kurbanı Allah kabul ederse, duaları da kabul eder." dedim.

"—Tamam, al şu parayı, iki tane kurban kes, kasabanın

fakirlerine dağıt!”

“—Emredersiniz komutanım!”

Ondan sonra hakikaten, tabii Allah hayrı kabul ederse, duaları kabul ederse, kaza belâ da olmaz.

Ama hoşuma gitti yâni. Alay komutanı, bir asker. Başına bir felâket geldiği zaman hayır yapmanın ve kurban kesmenin faydasını anlıyor. Bakın, burada da Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Ve tesaddakù*) “Sadaka verin, tasadduk edin!”

Neden? Bir fakirin gönlünü alırsın, Allah da o gönül almadan dolayı senin işini rast getirir, hastalığını geçirir, ömrüne bereket verir. Çok şeyler olur.

Onun için, hayır yapmaya alıştırın kendinizi. Çoluk çocuğunuzu da alıştırın. Para vermeye alışın, kazanmaya alıştığınız gibi, kâra alıştığınız gibi; Allah yolunda para verip de sevap kazanmaya da alışın!

Çeçenistan’a yardım edin, Boşnaklar’a yardım edin, Kuzey Irak’a yardım edin… Dünyanın her yerinde muhtaç müslümanlar var. Memleketimizde de var. Eh memleketimiz nisbeten bolluk, bereket ve hürriyet…

Şimdi yağcılık-mağcılık değil, dün akşam haberleri dinledim: Kenan Evren falan konuştu:

“—Yok artık biz ihtilal değil, kardeş kavgasını engellemek için yaptık. Şimdi öyle bir şey olmaz, tavsiye etmem!” filan dedi, e hoşuma gitti. Yâni iyi, maşallah!.. O izahattan memnun olduk yâni.

(*Ve tesaddakù ya ümmete muhammed!*) “Ey Muhammed ümmeti, sadaka verin, namaz kılın, tekbir getirin, dua edin; böyle bir şey gördüğünüz zaman…” diyor. Sonra, devamında:

(*Va’llàhu mâ min ehadin ağberu mina’llàhi, en yeznî abdühû, ev teznî emetühû*) “Allah’tan daha kıskanç kimse yoktur; eğer kulu zina ederse veyahut cariyesi zina ederse… Yâni Allah saklasın öyle birisi zina ettiği zaman, kıskançlık duyar.”

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—En kıskanç olan Allah’tır. Allah’tan daha kıskanç olan yoktur.”

Ne demek? Yâni zina edeni mahveder demek. Hani kıskanç koca ne yapar? Öldürür yâhu! Çeker tabancayı, güm güm güm; gazetelerde bakarsın, karısını öldürmüş, aşıkını öldürmüş, bilmem kimi öldürmüş, bilmem kimi öldürmüş… Neden? Kıskanç koca… Şimdi Avrupalılar diyorlar ki:

“—Kıskanç olmamak lazım!” bilmem ne.

E ne olacak, boynuzlu mu olacak kıskanç olmayacak da… Namuslu olacak, müsaade etmeyecek. Bak ne diyor? Allah’tan daha kıskanç kimse yoktur. Demek ki kıskanmak güzel bir huy, kıskanmak korumayı da gerektiriyor, gözünü açmayı gerektiriyor. Tabii bu gibi şeyleri engellemeyi gerektiriyor.

“—Hanım! Örtün bakalım. Hanım, kolların açık balkona çıkma, çamaşırları öyle asma! Çarşıya, pazara sen gitme! Ben giderim, ziyanı yok. İstediğini alayım, çarşıda pazarda dolaşma!”

Neden söylüyor adam bunları? Kıskançlığından.

Nasıl bunlar? Kötü bir duygu mu? Hayır. Güzel bir duygu.

Hanım bundan memnun olmalı mı? Tabii memnun olmalı. Tabii memnun olması lazım. Güzel bir duygu. Onu da koruyor, onu sevdiğinden yapıyor bunu, binaen aleyh güzel bir duygu. Bak burada da ne buyuruyor:

“—Allah’tan daha kıskanç kimse yoktur.”

Eğer erkek kulu veya kadın kulu. Kadın kula *emet* derler, *emetullah*. Hepimiz neyiz? Hepimiz Allah’ın kuluyuz. Abdullah… Abdullah ne demek? Allah’ın kulu. Kadın olursa ne derler? Abdullah diyemezler Arapça’da. O zaman iş değişir. Katip-katibe denildiği gibi. Muallim-muallime, mürebbi-mürebbiye denildiği gibi. Abdullah’ın müennesi, emetullahtır. Allah’ın cariyesi demek. Yâni kadın kulu demek yâni, kadın olan kulu demek.

Onlar zina ederse Allah çok daha kıskançtır. Yâni, cezası çok büyük olur demek. Cehenneme atar yâni.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Yâ ümmete muhammed!*) “Ey Ümmet-i Muhammed! (*Va’llâhi*

lev ta'lemûne mâ a'lemu) Allah'a yemin olsun ki, eğer siz benim bildiğimi bilseydiniz, (*ledahiktüm kalîlen, ve lebekeytüm kesîren*) siz az gülerdiniz, çok ağlardınız."

Neden? Allah'ın azabı şiddetlidir de ondan. Allah'ın böyle bu kusurlu, günahkâr kullara ne cezalar verdiğini bilseniz, ne tehlikeler olduğunu bilseniz, böyle gülemezdiniz. Az gülerdiniz, çok ağlardınız. Hüngür hüngür ağlardınız demiş Efendimiz.

Sonra, (*Allàhümme hel bellağtü*) "Ya Rabbi! Tebliğ ettim mi?" demiş. Allah emrediyor demek ki, Ümmet-i Muhammed'e böyle söyle diye emrediyor. O da, "Tebliğ ettim mi yâ Rabbi, tamam mı, emrini yerine getirdim mi? İnsanlara duyurma vazifemi, tebliğ vazifemi yaptım mı? Razı mısın ya Rabbi?" diye, (*Allàhümme hel bellağtü?*) demiş.

Bunu Veda hutbesini okurken Arafat'ta söylüyordu. söylüyordu nasihatleri, ondan sonra, (*Allàhümme hel bellağtü?*) diyordu, "Tebliğ ettim mi ya Rabbi, şahit ol ya Rabbi!" diyordu.

İnsanlara soruyordu:

"—Tebliğ ettim mi?" diyordu.

"—Tebliğ ettin…" diyorlardı.

"—Şahit o yâ Rabbi!" diyordu.

Çünkü vazife görüyor. Vazifenin şuurunda... İş ciddi, oyuncak değil. Allah'ın emrini tutmasa, dinlemese, mahvolur. Tutacak, harfiyyen yerine getirecek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, emirlerini tutan, yasaklarından kaçınan, gazabından korkan, rahmetini uman, rahmetini kazanmaya çalışan, cehenneme düşmemeye, cennete girmeye gayret eden; gayretli, şuurlu, akıllı, basiretli, uslu, edepli müslümanlar eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

23. 06. 1996 – İskenderpaşa Camii

07. ŞEYTANIN OYUNLARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Hamden kesiran tayyiben mubareken fihi âlâ külli hâlin ve fi-külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الشَّمْسَ تَطْلُعُ مَعَ قَرْنِ شَيْطَانٍ ، فَإِذَا طَلَعَتْ قَارَنَهَا ، وَإِذَا ارْتَفَعَتْ فَارَقَهَا ، ثُمَّ إِذَا اسْتَوَتْ قَارَنَهَا ، فَإِذَا زَالَتْ فَارَقَهَا ، وَإِذَا تَدَلَّتْ لِلْغُرُوبِ قَارَنَهَا ، فَإِذَا غَرَبَتْ فَارَقَهَا ، فَلاَ تُصَلُّوا هٰذِهِ الأَوْقَاتَ الثَّلاَثَةَ (مالك ، حم. ه. ق. عن عبدالله الصنابحي)

RE. 101/4 *(İnne'ş-şemse tatlüu mea karni şeytànin, feizâ taleat kàrenehâ, ve ize'rtefeat kàrenehâ, sümme ize'stevet kàrenehâ, feizâ zâlet fârekahâ, veizâ tedellet li'l-gurûbi kàrenehâ, feizâ garabet fârekahâ, felâ tüsallû hâzihi'l-evkàte's-selâseh.)*
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem ve sevgili kardeşlerim!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına başlamadan önce evvela Peygamber Efendimiz'in ruh-u pakine hediye olsun diye. Sonra onun sevdiği cümle ashabının, etbâının, ahbabının, ezvacının, evladının, zürriyetinin, salihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin; mürşid-i kamillerimizin, evliyaullah büyüklerimizin; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan şeyhimiz Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar gelmiş geçmiş cümle sadât u meşâyihimizin;

Eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Hocamız'ın ve bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin; hassaten Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve ordusu mensublarının ruhlarına, beldemizin medâr-ı iftiharı Yûşâ AS'ın ve Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin ve sâir sahabe-i kirâm ve Salihlerin ruhlarına;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz kıymetli kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün müslüman geçmişlerinin, sevdiklerinin, yakınlarının, dostlarının ruhlarına bizlerden birer hediyyey-i kuraniye olsun, ruhları şad olsun, makamları ala olsun, şefaatleri, himmetleri, tevveccühleri üzerimize olsun diye;

Biz yaşayan mü'minler de Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, Kur'ân yolunda yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetini şu asırla ihya edelim de şehid sevapları kazanalım; Rabbimizin rızasına vasıl olup iki cihanda aziz ve bahtiyar olalım diye, bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım, buyurun!

…………………………

a. Kerahat Vakitleri

Okuduğumuz hadis-i şerifler, Râmûzü'l-Ehàdîs'in 101. sayfasındadır. 4. hadis-i şerifin Arapça mübarek metnini okuduk. Aşağıya doğru devam edeceğiz.

Bu hadis-i şerifi Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Mâce ve daha başka kaynaklar rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

إِنَّ الشَّمْسَ تَطْلُعُ مَعَ قَرْنِ شَيْطَانٍ ، فَإِذَا طَلَعَتْ قَارَنَهَا ، وَإِذَا ارْتَفَعَتْ فَارَقَهَا ؛ ثُمَّ إِذَا اسْتَوَتْ قَارَنَهَا ، فَإِذَا زَالَتْ فَارَقَهَا ؛ وَإِذَا تَدَلَّتْ لِلْغُرُوبِ قَارَنَهَا ، فَإِذَا غَرَبَتْ فَارَقَهَا ؛ فَلاَ تُصَلُّوا هٰذِهِ الأَوْقَاتَ الثَّلاَثَةَ (مالك ، حم. ه. ق. عن عبدالله الصنابحي)

RE. 101/4 *(İnne'ş-şemse tatlüu mea karni şeytànin, feizâ taleat kàrenehâ, ve ize'rtefeat fârekahâ; sümme ize'stevet kàrenehâ, feizâ zâlet fârekahâ; veizâ tedellet li'l-gurûbi kàrenehâ, feizâ garabet fârekahâ; felâ tüsallû hâzihi'l-evkàte's-selâseh.*)

Meali şöyle:

(*İnne'ş-şemse tatlüu mea karni şeytànin*) "Hiç şüphe yok ki güneş şeytanın boynuzu ile beraber doğar veyahut şeytan ile beraber doğar, şeytanın yakınlığı ile beraber doğar. (*Feizâ taleat kàrenehâ*) Güneş doğduğu zaman, ona yaklaşır, onunla beraber olur. (*Ve ize'rtefeat fârekahâ*) Doğuş yerinden yükseldiği zaman şeytan ondan, güneşten ayrılır."

(*Sümme ize's-tevet kàrenehâ*) "Sonra *istivâ* vaktinde yine ona yaklaşır."

Öğleyin, günün tam orta yerine, iki tarafı müsâvî olduğu zamana *vakt-i istivâ* diyorlar. "O istiva zamanına, yâni öğlenden

önceki zamana geldiği zaman, Şeytan tekrar güneşe yaklaşır. (*Feizâ zâlet fârekahâ*) Artık tam o orta yerden biraz daha kaydı mı batıya doğru, yâni yarıyı biraz geçti mi, gene şeytan ondan ayrılır."

(*Veizâ tedellet li'l-gurûbi kàrenehâ*) "Batmak üzere aşağı ufka doğru sarktı mı, tekrar ona mukarin olur, yakın olur, yakınlaşır. (*Feizâ garabet fârekahâ*) Battığı zaman, gene ayrılır."

Demek ki üç vakitte şeytan, güneşe yaklaşıylor, güneşle beraber oluyor. Doğarken, ta tepedeyken, batarken… (*Felâ tüsallû hâzihi'l-evkàte's-selâseh*) "Bu üç zamanda namaz kılmayın!" Bu üç vakitte namaz kılmayın!" diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Fıkıh kitaplarına böylece Peygamber Efendimiz'in bu vakitlerde namaz kılmayın dediği zamanlar, *evkât-ı mekruhe* yâni namazın kılınmadığı kerâhat vakitleri diye geçmiştir. Diyelim ki bir insan uyuya kaldı da veya bayıldı, hastalandı da güneşin doğması sırasına kadar sabah namazını kılamadı. Hani ezanlar okundu filan ama fecir attı, sabahın vakti girdi ama kılamadı… Tam güneş doğarken kılacak durumu oldu. Hani bin bir çeşit hal olabilir. Uyuyakalmış olur, hasta olur, baygın olur, bayılmış olur tam o sırada ayılır:

"—Ay namazım geçiyor, kalkayım, kılayım!.." filan dediği zaman.

O vakitte kılar mı? Kılamaz! Neden? Mekruh vakittir. Güneş doğacak, biraz vakit geçecek.

"—Ne kadar vakit geçecek?"

Yirmi beş, otuz dakika kadar bir vaktin geçmesi gerekiyor. O zaman kerahat vakti çıkıyor.

Bir de güneş tam öğle vakti yukarıya, tepeye dikildiği zaman gene kerehat vaktidir. O vakitte de namaz kılamaz insan. Hani:

"—Abdest alayım da duhâ namazımı kılayım!"

Kılsaydın ama daha önceden kılsaydın. Şimdi duhâ namazının artık kılınmayacağı zaman geldi. Vakt-i istivâ oldu. Bu vakitte Peygamber Efendimiz namaz kılmayın dedi, kılınmaz.

Akşam güneş batarken, gene nafile namaz kılmaz. Ama ikindiyi

kılmamışsa, farzı kılmamışsa, kılınır. İkindiyi kılmış da “Onun arkasından bir namaz kılayım, falan…” dese kılınmaz. O vakitte kılınmaz.

Bu üç vakte kerahat vakitleri denilir. Namazın kılınmadığı vakitler. Bunları Peygamber SAS Efendimiz böyle buyuruyor.

“—Güneş şeytanın yaklaşmış olduğu bir şekilde doğar, doğarken. Doğdu mu şeytan ona yakın olur, bitişir. Yukarıda bitişir, batarken bitişir.” diyor.

Tabii şeytan nasıl bir mahluktur, şekil nasıldır, güneşle nasıl beraber olur… Bu bir esrarengiz iş. Bu sayfada birkaç hadis sonra şeytanlarla ilgili hadisler gelecek hep. Önümüzdeki sayfada da şeytanlarla ilgili hadisler gelecek. Çünkü şın harfindeyiz. Harf sırasına göre hepsi topluca gelecek. Birçok şey öğreneceğiz. Şeytanla ilgili bilgileri, bu gelen hadis-i şeriflerle öğreneceğiz.

Öğrendiğimiz şeylerden bir tanesi, güneş doğarken güneşin yanına şeytan gidiyor, tepedeyken gene yanına gidiyor, batarken gene gidiyor. Nasıl bir şey? Bilmiyoruz ki. Bu alemin esrarengiz birçok tarafı var. Bu dünyanın, kâinatın, evrenin, olayların bilmediğimiz tarafları var. İnsanı ruhu var. İnsanın içinde şeytan var, dışında şeytan var. Şeytan insanın damarları içinde dolaşabiliyor kanın dolaştığı gibi. Aklına giriyor, vesvese veriyor. Böyle bir mahluk. Öğreneceğiz.

Bu üç vakitte namaz kılınmaması gerekiyor, bunu görmüş olduk bu hadis-i şerifle…

b. Kamerî Ay Yirmi Dokuz Gündür

Beşinci hadis-i şerife geçiyoruz. Şeytanlarla ilgili öbür hadis-i şerifler aşağıda gelir diye. İzahları oraya bırakarak. Sayfanın beşinci hadis-i şerifi:

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

إِنَّ الشَّهْرَ تَكُونُ تِسْعَةً وَعِشْرِينَ يَوْمًا (خ. ت. عن أنس ؛ ق. عن

أم سلمة ؛ م. عن جابر وعائشة)

RE. 101/5 (*İnne'ş-şehre tekûnü tis'aten ve işrine yevmen*) "Kamerî ay yirmi dokuz gün olur."

Şimdi biliyorsunuz, bizim ay dediğimiz bir zaman birimi var. Yıl on iki aydır diyoruz. Ay iki çeşittir. Bir şemsî takvime göre, güneşe göre ay. İşte bunların şimdiki isimleri: Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık diye gidiyor… Bundan evvel başka isimleri vardı. Teşrin-i evvel, Teşrin-i sânî, Kânûn-i evvel, Kânûn-i sânî filan gibi isimler vardı. Onlar biraz değişikliğe uğramış. Bunlara şemsî aylar denir, yâni güneşle ilgili aylar.

Bunlar gayr-i muntazam. Şubat 28 oluyor, Mart 31 oluyor, nisan 30 oluyor, mayıs 31 oluyor. Haziran 30 oluyor, Temmuz 31 oluyor, Ağustos da 31 oluyor. Peş peşe giderken değişerek, orada da değişmiyor. Bir 28 oluyor, dört yılda bir de 29 oluyor ubat. Çok gayr-i muntazamlıklar var şemsî aylarda. Artık bunların cetvelleri yapılmış. Bizi bu gayr-i muntazamlıklar, değişiklikler ilgilendirmiyor. Takvimi alıyoruz, bakıyoruz, bugün ayın kaçı vs. işimizi öyle hallediyoruz ama insanlar bu ayları tesbitte eskiden beri çok usüller ortaya koymuşlar, çeşitli takvimler ortaya çıkarmışlar.

Biz şimdi şemsi takvimi kullanıyoruz. Ama Peygamber SAS Efendimiz ve bizim şemsî takvimi kullanmaya başladığımız yakın zamana kadar bütün müslüman ecdadımız ve İslâm aleminin çok geniş bir bölümü, hep kamerî takvim diye bir takvim kullanır. Bunun esası da aydır, kamerdir.

Kameri takvimin bir ayı nasıl tamam olur? Güneşin battığı tarafa bak evinden. Eline kâğıdı, kalemi al, bak. Bugün bir şey gördün mü? Görmedin. Yarın gördün mü? Görmedin. Bir gün orada incecik hilali göreceksen, güneş battığı zaman. Hah!.. Güneşin battığı yerde hilali ilk gördüğün zaman, o gün ayın biridir. Bir… Yeni bir kamerî ay başladı.

O gittikçe büyür. Ertesi gün baktığın zaman ince olmaz, biraz daha kalın olur. Daha ertesi gün bir misli daha kalın olur. Yâni ilkinin bir misli daha kalın olur. Daha ertesi gün, ilki kadar daha eklenir, daha kalın olur. Yedi günde yarım olur. Yarım daire olur. Yâni bir daireyi kessen nasıl olur yarım? Ekmeği ikiye kesiyorsun, yarım ekmek gibi olur.

On dört günde, on dört buçuk günde ne olur? Yedi, yedi, on dört… Biraz da küsüratı var. O zaman da dolunay olur. Yusyuvarlak, tam olur. Üç haftada gene yarım olur ama bu tarafta olur bu sefer yarım. İlk yarım sağdadır, öteki yarım soldadır. Ondan sonra da gene incelir, incelir, kaybolur.

İnceldiği zamanlar, sabah görünmeye başlar. Sabah namazına giden insan, hava berraksa bakar:

"—Aaa, hilal! Bak kalınca havada görüyorum."

Ertesi gün biraz daha ince, ertesi gün biraz daha ince, nihayet bir gün görünmez. İşte o görünmediği günün ertesi günü falan artık

güneşin battığı yere gelip bakarsan akşam üstü, sabahleyin görünmez olduğu zaman. O zaman hilal, o günlerde görünecek. Gözle görürsün.

Kamerî takvimin esası, hilali güneşin battığı yerde görmektir. İlk gördüğü zaman ertesi gün ayın biridir. Bir daha gördüğü zaman o ay bitmiştir, öbür ayın biridir.

Gelelim astronomi, ilm-i heyet hesaplarına. İlm-i heyet hesaplarına göre dünyanın etrafında ay dönüyor, ondan oluyor bu hilal durumu. Ayın evreleri dediğimiz hilal, yarım ay, dolunay, yarım ay, tekrar hilal, tekrar kaybolma, tekrar görünme. Buna ayın evreleri deniliyor. Devreleri diyebilirsiniz, evre diyebilirsiniz. Çünkü adım adım değişiyor, kalınlaşıyor falan. Doğduğu zaman da değişiyor, battığı zaman da değişiyor. Bunların hesapları var, cetvelleri var.

Ayın evreleri. Neden oluyor? Ay dünyanın etrafında dönüyor da orada olduğu zaman ince görünüyor, böyle geldiği zaman yarım görünüyor, böyle geldiği zaman güneş burada olduğundan, tam aydınlık tarafını görünüyorsun, tam görünüyor. Bu tarafa geldiği zaman gene yarım görünüyor, bu tarafa doğru geldiği zaman gene hilal görünüyor, tam buraya geldiği zaman da sen baktığın zaman hiçbir şey görmüyorsun çünkü karanlık tarafına bakıyorsun. İşin aslı bu. İlm-i heyet, astronomi, gök bilimi bakımından da durum bu.

Ne kadar da döner ay dünyanın etrafında? Yirmi dokuz gün, küsüratı var, 12 saat bilmem kaç dakika, bilmem kaç saniyede dönüşünü tamamlar. Ama otuz olmaz, yirmi dokuz gün. İşte burada da Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*İnne'ş-şehre tekûnü tis'aten ve işrîne yevmen*) "Bir kameri ay, yirmi dokuz gün olur."

c. Kamerî Ay Otuz Günden Eksiktir

Onun arkasına bir hadis-i şerif daha var Taberânî'den rivayet edilmiş:

إِنَّ الشَّهْرَ لاَ يُكَمِّلُ ثَلاَثِينَ لَيْلَةً (طب. عن سمرة)

RE. 101/6 (*İnne'ş-şehre lâ yükemmilu selâsîne leyleh*) "Kameri ay otuz güne tamamlanmaz." Eksiktir yâni, yirmi dokuz gün küsürdür.

Tabii Peygamber Efendimiz gök bilimci değil ama Peygamber Efendimiz Allah'ın peygamberi, Allah ona her şeyi inceden inceye bildiriyor. O da bize bildirmiş birçok hususlarda nice bilmediğimiz şeyleri o ümmî peygamberden öğreniyoruz. Ümmî yâni, birisi hoca olup da ona bir şey öğretmemiş, dünyadan bir insan buna hocalık etmemiş. Eline kalem aldırıp, yazı yazdırtmamış. Oku bakalım diye yetiştirmemiş. Amma Allah yetiştirmiş:[35]

أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي (ابن السَّمْعَانِي في أدب الإملاءِ عن ابن مسعود)

(*Eddebenî rabbî feahsene te'dîbî*) "Beni Rabbim terbiye eyledi, terbiyemi ne güzel eyledi!" buyuruyor hadis-i şerifinde.

Allah öğretmiş, her şeyi biliyor. Eski ümmetlerin ihtilaflı meselelerini biliyor. Yahudiler soru soruyorlar, Yahudilerin sorularının cevaplarını söylüyor. Tamam, doğru… Tabii doğru, hak peygamber de ondan doğru. Onlar imtihan için soruyorlar, bakalım hakiki peygamber mi yoksa iddiacı birisi mi diye. E doğrusunu söylüyor. Neden? Allah bildiriyor. Allah CC, hak peygamber olduğundan her şeyi bildiriyor. Onun için o zamandan, o asırdan buyurmuş ki: "Ay yirmi dokuz gündür, otuza tamamlanmaz!" Tamam… cümle cihan halkı artık biliyor ki ay otuz gün olmaz.

Niye bunu söylemiş Peygamber SAS Efendimiz?.. Bir ayetin iniş

---

[35] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.406, no:31895; *Keşfül-Hafâ*, c.I, s.70, no:164; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.II, s.88, no:959.

sebebine sebeb-i nüzul derler, ayet neden nazil oldu? Falanca adam şöyle yaptı da onun üzerine Peygamber Efendimiz'e ayet indi. Şu şöyle oldu da ayet indi diyoruz. Buna sebeb-i nüzûl-ü ayeh derler. Ayetin iniş sebebi. Bir sebeple, bir olay olmuştur da onun için ayet inmiştir. hadis-i şerifleri de Peygamber Efendimiz söylerken bir sebep olmuştur da bir olay sebep olmuştur, ondan dolayı o söz söylenmiştir. Ona da sebeb-i vurûd-i hadis derler, hadisin varid olmasının sebebi. Hadisin söylenmesine sebep olan olay.

Bu olay ne? Peygamber SAS Efendimiz hanımlarının yanına bir ay gelmeyeceğim demiş. O bir ay, yirmi dokuz gün olduğunu onun için böyle beyan ediyor. Bizim de tabii bunu bilmemiz lazım. Biz de bu konuyu bilmeliyiz. Neden? Dini ibadetlerimiz kamerî ayların başlangıçlarıyla ilgilidir.

Ramazan geldi mi, gelmedi mi? Acaba ramazan hilali göründü mü, görünmedi mi? Acaba bayram yarın olacak mı, yoksa ramazanı otuz gün mü tutacağız? Bunlar hep ramazanda önemli.

Kurbanda önemli. Kurban ayının hangi gün girdiğini bileceğiz, zilhiccenin sekizinde Mina'ya gideceğiz, dokuzunda Arafat'a çıkacağız, Arafat'ta vakfeyi yapacağız da hac olacak. Gün çok önemli. Onun için ayın durumlarına, evrelerine, değişik şekillerine biz çok dikkat ederiz.

Hanımıyla ilgili bazı durumlarda, iki ay kefaret orucu tutması lazım. İki ay nedir? bunların bilinmesi gerektiği için bu ayın durumları fıkıh alimlerini ilgilendirmiştir, yazmışlardır, bilirler. Eh biz de öğrenmeliyiz, biz de takip etmeliyiz. İbadetimizi muntazam yapmak için, hilali gözlememiz lazım. Yüksek tepelere çıkıp, böyle bakalım, Ramazan hilali geliyor mu, bayram hilali geliyor mu falan diye. Bu işlerle ilgilenmemiz lazım.

Bugün hangi aydayız bilmek lazım, ayın kaçındayız bilmek lazım. Çünkü kamerî ayların ortasına *Eyyâm-ı Biyz* derler. *Eyyâm-ı Biyz* ne demek? Nurlu, ak pak günler demek. Neden nurlu oluyor? Geceleri mehtaplı olduğu için.

Şimdi ben saatime bakayım, söyleyeyim. Bakın bugün Safer

ayının on dördü. *Saferu'l-hayr*, hayırlı Safer ayının. Sefer diyorlar ama aslı Safer'dir, sad'ladır. Safer ayının bugün on dördü. Dün on üçüydü, yarın on beşi. İşte bu on üç, on dört, on beşine *Eyyâm-ı Biyz* derler. Peygamber Efendimiz *Eyyâm-ı Biyz*'i hep oruçlu geçirmiş. Bilmemiz lazım!

"—Ben de Peygamber Efendimiz'in tutuğu güzel oruçları tutmak istiyorum. Rasûlüllah'ın adım adım izinden gitmek istiyorum!"

Tamam, Eyyâm-ı Biyz'ın işte bugün ikinci günü, yarın üçüncü günü. Oruç tutma günü yâni. Görüyorsunuz hep ibadetlerimizle ilgili oluyor. Bunları bilgi olarak takip etmemiz lazım!

Bundan sonraki hadis-i şerife geçelim!

d. Şeytanın Bayrakları

Sayfanın 7. hadis-i şerifi. Şimdi şeytanlar ne mendeburluklar yaparmış göreceğiz hadis-i şeriflerde, o hadislere geçiyoruz. Sıra oraya geliyor.

Ebû Ümâme Hazretleri'nden rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Ne yaparlarmış bu şeytanlar? Bir tanesini bu hadis-i şeriften öğreneceğiz.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[36]

إِنَّ الشَّيَاطِينَ تَغْدُو بِرَايَاتِهَا إِلَى الأَسْوَاقِ ، فَيَدْخُلُونَ مَعَ أَوَّلِ دَاخِلٍ ،

وَيَخْرُجُونَ مَعَ آخِرِ خَارِجٍ (طب. عن أبي أمامة)

RE. 101/7 (*İnne'ş-şeyâtîne tagdû bi-râyâtihâ ile'l-esvâki, ve yedhulûne mea evveli dâhilin, ve yahrucûne mea âhiri hàricin*)

(*İnne'ş-şeyâtîne tagdû bi-râyâtihâ ile'l-esvâki*) "Şeytanlar sabah erken vakitte bayraklarıyla, flamalarıyla, bayraklarıyla çarşılara,

[36] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.136, no:7618; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.311, no:544

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.20, no:9296; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.336, no:6421.

pazar yerlerine giderler. Erkenden…” *Guduvven*, yâni sabahın erken vaktinde çarşılara giderler. *Gada, yağdu… Gadat* zamanında *yâni* İşrak zamanında, sabahın erken vaktinde gitmek demek. Ticarete herkes erken gidiyor ya, şeytanlar da bayraklarını açıp, sabahleyin erkenden çarşı-pazarlara giderler, pazar yerlerine giderler.

Esvâk, sûklar demek. Arapçada suk, pazar demek. *Suk-u ükaz*, duymuşsunuzdur, ükaz panayırı diye duymuşsunuzdur. Suk çarşı demek, asvak da çarşılar. Çarşı-pazarlara, hem de bayraklarını açarak bayraklı bayraklı, ordu ordu demek ki, grup grup gidiyorlar.

(*Feyedhulûne mâ evveli dâhilin*) “Çarşıya giden ilk adamla beraber giderler.” Daha alışveriş için hiç kimse gitmemiş. Birisi daha ilk defa pazar yerine geliyor. İlk gidenle beraber şeytanlar hemen giderler. Çünkü şeytanlık yapacaklar. İlkini bile kandırmak istiyorlar. “Onun için ilk gidenle beraber giderler; *(ve yahrucûne mâ âhiri hàricin*) pazardan eşyasını toplayıp da en sonuncu ayrılanla beraber ayrılırlar.”

Çarşı-pazar yerleri, panayır yerleri şeytanın —cirit attığı diyoruz ya— kaynadığı yerlerdir. Öyle aldatırlar ki Ademoğullarını çarşı-pazarlarda. Giderler, mal sahibine onu aldatırlar, yalan söylettirirler. Yalan yere yemin ettirirler.

“—Vallàhi, billâhi idare etmez!”

Sus, yalancı! Bal gibi idare eder. Etmez diyor, yalan…

“—Vallàhi, billâhi ben bunu daha pahalıya aldım!”

Yalan… “Vallàhi, billâhi, tallàhi, bilmem ne…”

“—Daha önce bir başkası daha fazla fiyat verdi de vermedim!”

Yalan… E kim söylettiriyor bu yalanları bu satıcılara? Şeytanlar. Şeytanlar bayraklarıyla gittiler ya. Para kazanacaksın, yalan söyle, müşteriyi kandır, kazan diyor. O da yalanı söylüyor, yemini basıyor, günaha giriyor. Şeytanın da işi günaha sokmak, Ademoğlunun azdırmak, saptırmak, kandırmak.

Ondan sonra, malları dizerler ön tarafa. Gösterişli, güzel, irilerini dizerler.

"—Kaça bu?"

"—Şu kadara…"

"—Tamam, şurasından ver!"

"—Olmaz!... Dokunma, elleme!"

"—Ne olacak?"

"—Ben koyacağım!"

"—E hadi sen koy bakalım!"

Eller böyle, arka parmaklar hünerli. Önden senin bir tane istediğini alırken, arka parmakla üç tane senin istemediğin çürüğünü alır.

Ondan sonra eve geldiğin zaman hanım azarlar.

"—Nereden aldın bu çürük-çarık malları?.."

"—Yâhu öyle değildi. Mosturası dizilmişti, çok güzel görünüyordu. Ben de güzelini alayım da hanım bu sefer aferin desin diye geldim. Ama gene doldurmuş arkasından nasıl yaptı, o kadar da dikkat ettim, anlayamadım."

Teraziyi koyarlar. Ondan sonra buradan alır patatesi, küt üstüne atar. Tabii atılınca terazi gümp yere çarpar, tamam. Dur bakalım, yere çarpacak bir de havaya kalkacak. Ne olacak dur bakalım?.. Daha hafif aslında ama yere çarpar çarpmaz alır. Dur beklet bakayım!.. Bekletse böyle kalkacak havaya. Tartıda hile yapıyor.

Tartıda hile yapmak, Kur'ân-ı Kerim'de yasaklanmış büyük günahtır. Ölçüde, tartıda hile yapmak. Tartılacak şeyin eksik tartılması, ölçülecek şeyin eksik ölçülmesi. Kumaşı alır, metreyi gerdirtir, bir metre, iki metre, üç metre döndürür. Eve gelirsin, üç metre değil, iki altmış. Üç metre diye aldın ama gerdirtti, oyun etti. Ölçüde, tartıda oyun.

Kim yaptırtıyor bunları? Şeytan yaptırtıyor. Allah ölçüde, tartıda hile yapmayın, hile karıştırmayın diye emretmiş. Dürüst ticaret yapın diye emretmiş. Şeytan da Allah'ın emrini tutturmuyor, insanları azdırıyor, saptırıyor. Ölçüde, tartıda hile. Konuşmada yalan. Boş yere yeminler ve saire. Hırsızlık, çalma, çırpma… Hep bunlar çarşı-pazarda çok olur.

E ne yapacak insan? çarşıya-pazara besmeleyle gidecek. Euzü besmele çekecek. Dua edecek, zikrederek girecek çarşıya. Tesbih çekecek, "*Sübhàna'llàhi ve'l-hamdü li'llâhi velâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber*" diyecek. Şeytanlardan Allah'a sığınacak, yaptığı işe dikkat edecek, dürüst alışveriş etmeyi isteyecek Allah'tan. Dürüst insan bulacak, dürüst kimseden alışveriş yapacak. Kendisi de dürüst davranacak. Böylece haramdan korunacak.

Çünkü biz şimdi tasavvuf ehliyiz değil mi?.. Sizler, bizler tasavvufu seven, maneviyatın temiz olmasını isteyen insanlarız. Manevi yönden Allah indinde makbul kullar olmak isteyen kimseleriz. Kalbimiz temiz olsun, amelimiz Allah'ın kabul ettiği amel olsun diyen insanlarız. Bu tasavvuf yolunun temeli, ölçüsü, aslı, kökü, esası, ilk mühim kaidesi helal lokma yemektir.

Helal lokma yemedin mi, haram yedin mi, haram midene girdi mi; onun cezası mutlaka cehennemde biraz yanmaktır. Haramına

göre. Bir lokma olsa bile, haram lokmanın temizlenmesi cehennemde olur. Cezası, cehennemde çekilir.

Onun için bu yolun yâni ihlas yolunun, ihsan yolunun, iman yolunun, Allah'ın sevgili kulu olma yolunun, takva yolunun, tasavvuf yolunun temeli helal lokmadır. Onun için şeytan bayrağıyla gidiyor çarşıya-pazara. Kökünden işi bozmak için. Kazancı alışverişi bozup, insanları kökünden suçlu duruma düşürmek için oraya gidiyor. Çarşı-pazara ondan gidiyor. Ne yapacağız? Biz de şeytana uymamaya dikkat edeceğiz. Çok dikkat edeceğiz.

Muhterem kardeşlerim! Siz, iyi niyetlisinizdir ama acemisinizdir. Acemi… tecrübesiz, bilgisi az. Şeytan, Hz. Adem Atamız zamanından beri bu işi yapıyor. Usta, tecrübeli, kandırmanın yollarını, yöntemlerini çok iyi bilir. Seni düşürür, tuzağa düşürür, seni aldatır. Sen farkına varmazsın. Neden? Sen acemisin, bilgisizsin, toysun, farkında değilsin.

Onun için şeytanın hilelerini bilmek lazım. Onun için sanıyorum, hangi hadisler olduğuna bakamadım, misafirlerimiz çoktu, izdiham fazlaydı, dersten önce bakamadım ama sanıyorum aşağı doğru gelen bilgiler çok önemli olacak. Şeytanı tanımak lazım. Şeytanın oyunlarını, hilelerini bilmek lazım.

Şimdi şeytanın hilesi hakkında evliyaullah büyüklerimizden bir tanesi anlatıyor:

Şeytan bir insanı kandıracak. Namaz kılmak isteyen bir müslümanı şeytan kandıracak. Koyunu kim parçalar? Kurt parçalar. İnsanoğlunun kurdu da şeytandır. İnsanı parça parça eder bu şeytan. Mahveder. Maneviyatını perişan eder.

Şimdi şeytan gelir müslümana, namaz kılma der. Kılma namaz. Ne yapacaksın yâhu? Ne güzel ütülü pantolonun var, ütüsü bozulacak, arkası kırışacak, dizi çıkacak, beğenmezler seni. Kılma şu namazı der. Sonra da gideceksin, çıkaracaksın her şeyini, abdest alacaksın. Üf be, aman ne zahmetli iş. Abdest alacaksın, sonra camiye gideceksin. Zaten camiler pis. Zaten bilmem ne, bir sürü… Yalan söyleyecek ya kandırmak için.

“—Boş ver, gitme… Bak burada ne kadar keyifli, zevkli şey var. Bak televizyonda ne kadar heyecanlı program var. Bak şimdi Beşiktaş, Fenerbahçe’yi yeniyor, gol atacak tam böyle hücum anında… Bırakılıp da gidilir mi? Aman gitme!” der.

Yâni herkesin tipine göre. Futbolu seviyorsa, futboldan. Başka şeyi seviyorsa, başka şeyden, “Kılma namazı!” der.

Onun da canı zaten kılmamak istiyor. İçindeki nefsi de namaz kılmayı istemiyor, tamam. Kendini salıverir. Yâni selin üstüne yaprak düşmüş gibi salıverir. Namaz kaçtı yâhu!.. Farkında ama işte salıverir kendisini, namaz kılmaz.

Hah! Şeytan namazı kıldırmadı bu müslümancığa, aldattı bu müslümanı. Ne yaptı yâni? kandırdı… Allah namaz kılın diye emretmiş. Kur’ân-ı Kerim’in kaç yerinde namaz kılın diye emretmiş. Şimdi bu adam tembellendi, aklına çeşitli fikirler geldi, canı istemedi, namazı kılmadı. Tembellettiren, canını istettirmeyen, o namazı kıldırtmayan kim? Şeytan… İçinden böyle uğraşır insanla…

İnsan da canı istemez namaz kılmayı. Neden? E şeytan bastırıyor içeriden. İnsanın duygularına bastırıyor. Teklif ediyor, vesvese veriyor. Namaz kılma der, kılmaz. Beş vakit namazı kılmaz, cumayı kılmaz, bayramı kılmaz. Kimisi cumadan cumaya gelir, kimisi bayramdan bayrama gelir. Müslüman çocuğu ama beş vakit namazı kılmaz. Cumaya gelmez.

Halbuki üç cumayı kılmayanın kalbi mühürlenir, kapatılır. Cezaya çarptırılır. Kalbi mühürlenir. Kapatılır, kalbi çalışmaz. Gönlü kararır. Artık kötü insan durumuna düşer. İyi insan olma tarafı dumura uğratılmış oluyor. Şeytan bak işte namazı kıldırmadı. Bu mücadeleyi yapar şeytan. Namazı kıldırmama mücadelesini.

Eğer müslüman kuvvetli ise,

“—Hadi oradan! Kör şeytan! Allah namaz kılın demiş, ben bu namazı kılacağım! Mutlaka kılacağım bu namazı!”

Allah Allah, şeytan bakar şimdi. Tecrübeli ya. Azılı, tecrübeli,

usta, aldatmakta usta.

"—Kılma!" diyor,

"—Kılacağım!"

"—Kılma!"

"—Kılacağım!"

Bir mücadele oluyor içinde. Namazı kılacak.

Bakar doğrudan doğruya olmuyor.

"—Tamam, tamam! Kıl ama şu işi bitir de öyle… Şu işi bitir de öyle kıl. Bak şimdi şu maç bitsin yâhu! Sonucu çok önemli. Şu maç bir bitsin, bakalım kim galip gelecek."

Ne olacak yahu? O galip oldu, bu galip oldu, ne olacak yâni? onu seyrettirirken, namazı kaçırtır. Veya:

"—Şu yazını bitir de öyle… Şu sayfayı tamamla da öyle… Elindeki işi tamamla canım, bitiriver de öyle kıl!"

Tehir ettirir. Tehir ettirmek de şeytanın bir oyunudur. Hayırlı işi yaptırmamak da bir oyun… Şimdi namazı aldık, namaz konusundaki oyunlarını anlatıyoruz şeytanın. İlk önce kılma diyor namazı, hayrı yaptırtmak istemiyor. Engellemek şeytanın bir oyunu, yaptırtmamak, kötü göstertmek, istetmemek şeytanın bir oyunu.

E ille istiyor, kılacağım diyor. İyi terbiye almış, namazı kılacak. Der ki: Tehir et. Tehir etmeye, *tesvif* derler Arapça'da. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: (*heleke'l-müsevvifun*) "Tehir edenler helâk oldular!" tehir etmeyeceksin.

"—Yok, tehir yok, ben hemen kılacağım!" diyecek yâni.

Tehir yok. Tehir içinde şeytan unutturmayı düşünüyor. Unutturacak, öyle kıldırmayacak.

En çok sabahleyin olur. Uyanırsın, müezzin;

"—*Allahu ekber!.. Allahu ekber!..*" diyor, kulağın duydu.

"—Tamam, uyandım. Namazı kılacağım ama kafam biraz sersem. Uykumu toparlayamadım. Şöyle biraz gözlerimi kapatayım yatağın içinde, kafamı toplayım, ondan sonra kalkacağım." dersin.

Gözünü bir daha bir kapatırsın. Biraz sonra kalkacağım diyor yâni. Kalkacağım tamam uyandım diyor. Bir uyanırsın, bakarsın ki

güneş doğmuş.

"—Tüh, keşke o gözümü kapatmasaydım. Uyandığım zaman zıp diye kalksaydım!"

İşte bak şeytan tehir ettirince, tehir de yaptırtmıyor. Tesvif helak eder insanı. Tesvif, ileride yapacağım, sonra yapacağım demek. Ne yapacak? Hayrı hemen yapacak. İkinci oyunu tesviftir. İlk oyunu yaptırmamak, ikincisi tehir etmek. Tehir arasında bir oyun yapmayı düşünüyor. Üçüncü oyunu:

"—Hayır ben tehir etmem, hemen kılacağım!" derse, üçüncü oyunu aceleye getirtmektir.

"—Tamam, tamam… Madem öyle, ille kılacaksın, çarçabuk kıl da maç kaçmasın. Takır tukur, takır tukur, takır tukur kıl. Çabuk yâhu! Allah Allah, kaçacak!"

Bu sefer de acele ettirir.

Acele etmek hakkında buyrulmuş ki:[37]

اَلْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ (ت. طب. عد. عن سهل بن سعد ؛
ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*El-aceletü mine'ş-şeytàn*) "Acele şeytandandır."

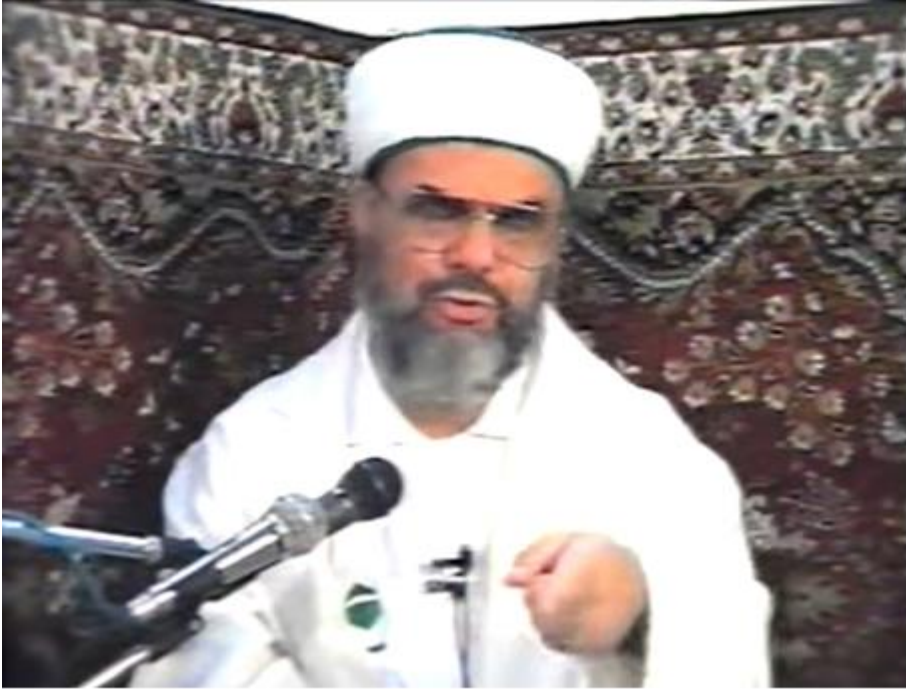
وَالتَّأَنِّي مِنَ الرَّحْمٰنِ

[37] Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hàris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkıh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

(*Ve't-teennî mine'r-rahmân.*) "İşi düşüne taşına, ağı ağır yapmak, teenni ile harekat etmek de Rahman'dandır."

Hayırlı bir işi gürültüye getirmek, gargaraya getirmek, çalıp çırpıp çabuk yapmak şeytanın işidir. O çeşit acele şeytanın işidir.

Doğru düzgün oku bakalım ya hu! Şimdi bakıyorsun bir delikanlıya. Babası zorluyor:

"—Gel namaz kıl!"

"—Baba kılacağım!"

"—Hayır şimdi kıl!"

"—Pekiyi!"

Geliyor, babasının gözü önünde namaz kılacak:

"—*Allahu ekber… Allahu ekber… Semia'llàhu li-men hamideh… Rabbenâ ve leke'l-hamd… Süb süb süb… Es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llah… Es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llah…*"

Süb ne demek, *Sübhana'llah* ne demek? Kulak veriyorsun, Süb süb süb… Süb süb süb, kalkıyor.

“—Allahu ekber… Semia’llàhu li-men hamideh…”

Dur bakalım, Fâtiha’nın kaç ayetini okudun. Yedi ayetti bu, ve le’d-dâlline nasıl geldin böyle daha *El-hamdü lillah* derken. Harfleri yutarak, ayetleri yutarak çabuk kıldı*, Es-selâmu aleyküm ve rahmetu’llah… Es-selâmu aleyküm ve rahmetu’llah…*”

Hop kaçıyor.

Senin şimdi bu kıldığın namaz oldu mu? Olmadı!..

Peygamber Efendimiz birisinin öyle acele kıldığını gördü, yanına çağırdı. Dedi ki:

“—Ey şahıs, ey filanca. Sen namazı kılmamış gibi oldun, kılmadın sen, yeniden kıl!” dedi, hızlı kıldığı için.

Bir daha kıldı. Gene hızlı kılınca;

“—Sen namazı kılmadın, bir daha kıl!” dedi.

Ondan sonra da gene hızlı kılınca:

“—Bak!” dedi. “*Allahu ekber* deyince, ayakta durunca şöyle bir dur, kıraatini güzelce yap. Rükûya varınca, azaların dinlenecek kadar dur yâni. Böyle böyle gerilim içinde değil. Hareketler peş peşe değil yâni. Dur, hah, bu böyle duruyor desin herkes.

“—Semia’llahu li-men hamideh!” de, kalk, öyle hareketsiz dur. Rükuya vardığın zaman, secdeye vardığın zaman dura dura, dinlene dinlene kıl diye tarif etti. Öteki türlü namazın olmadığını söyledi.

Şeytanın üçüncü oyunu nedir? Aceleye getirmektir:

“—Çabuk kıl hadi! Film kaçmasın!” ve saire, bilmem ne falan. Sünneti kılma! Sünneti kılma, zaten ikindinin sünnetini Peygamber Efendimiz her zaman kılmamış, sen de kılma. Bak nasıl dini de biliyor. Nasıl fıkhı da biliyor. Gördün mü? Peygamber Efendimiz bazen kılmamış, sünnet-i gayr-i müekkede. Seni kurnaz seni… Nasıl biliyorsun sünnet-i müekkedeyi, gayr-i müekkedeyi…

“—Pekiyi, müekkedeyi biliyorsun da niye kılmıyorsun? Müekkedenin, müekkede olduğu zamanda o sünneti niye kılmıyorsun? İkindinin sünneti gayr-i müekked ama gene kılmaya çalışacaksın, mümkün olduğu kadar.

Sünneti kırpıştırır, bilmem ne yaptırtır. Duayı yaptırtmaz.

“—*Es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llah… Es-selâmu aleyküm ve rahmetu'llah…*”

Benim pabucum nerede? Hop, hadi Allah'a ısmarladık…”

“—Hayrola, nereye gidiyorsun?”

“—Namazı kıldım, çıkıyorum!”

E bu namazın *Allàhümme ente's-selâm*'ı yok mu, bir salât ü selâmı yok mu yâni, ne bu böyle?

Acele… Sıkılıyor. Şeytan sıkıyor içeriden, acele ettiriyor. Şeytanın bir oyunu aceledir muhterem kardeşim! Bir oyunu yaptırmamak, bir oyunu tehir ettirmek, bir oyunu aceleye getirtmek…

“—Yok! Ben Es'ad Hocam'dan, İskenderpaşa Camii'nde duydum, öyle namazı acele kılmak yok! *Allàhu ekber* derim, güzelce okurum; rükûmu, secdemi hakkını vererek yaparım.”

Hakkını vermeye ne deniyor? Namazda üsulünü tam uygulamaya, güzel yapmaya ne deniliyor? *Ta'dil-i erkân…* Ta'dil-i erkân ne demek? Namazın her bölümüne hakkını adaletli vermek demek. *Ta'dil*, güzel yapmak, adaletli yapmak demek. Ta'dil-i erkân.

Ayakta durmasını adaletli, güzel yaptı, hakkını yemedi. Çalmadı… rükûsunu adaletli yaptı, çalmadı. Secdesini adaletli yaptı, çalmadı. *Sübhanallah*'ı çalmadı, *süb* demedi. Her şeyi güzel yaptı, tamam. *Ta'dil-i erkân…*

“—Ta'dil-i erkân ile namaz kılacağım ben!”

Eee, şimdi şeytan bunu nasıl aldatsın. Çetin ceviz. Kılma dedi, kılacağım diyor. Tehir et dedi, tehir etmem diyor. Aceleye getir dedi, aceleye getirmem diyor. Kurnaz şeytan bu sefer oyunu değiştirir.

Başlat yaltaklanmaya, methetmeye:

“—Yâhu sen ne iyi müslümanmışsın be, maşallah yâhu! Allah Allah… Sen şöyle halkın karşısına çık, herkesin göreceği bir yerde öyle bir namaz kıl ki herkes görsün, namaz nasıl kılınırmış anlasın.

Göster bakalım bir millete namazın nasıl kılındığını.”

Şimdi ne yaptırıyor? Gösterişe kaydırtıyor. Çünkü gösterişi de Allah sevmiyor. Riyakarlık deniliyor. Riya göstermek demek Arapça’da. Gösterme… Yâni başkası görsün diye.

“—Bak ben ne kadar namaz kılıyorum, görün ey cemaat-i müslimîn: *Allaaaahu ekber!*”

Bak görüyor herkes. Tamam… Şişiyor, kabarıyor filan… Buna derler riyakârlık, gösterme… Başkasına göstermek için amel yapmak. Bu da amelleri iptal eden bir sebeptir. Riya oldu mu Allah o ameli kabul etmez. Riya yaptırmak istiyor. Tamam… Sen çok namaz kılıyorsun, çok güzel namaz kılıyorsun, sen tamam şey yap.

Bazıları vardır, böyle ibadetleri:

“—Ben onu çok güzel yaparım, övünmek gibi olmasın ama ben o hususta bir taneyim!” falan der.

Şeytan oradan pohpohluyor. Kendini beğendirtiyor, bir de gösterişe kaydırtıyor. Oradan Allah’ın sevmediği bir kul durumuna getirmek istiyor; dört…

“—Yok ben öyle de şey yapmam, ben gösteriş taraftarı değilim. Mütevazıyım, kendimi beğenmiş bir adam da değilim. İşte şöyle kıyıda kendi halimce namazımı kılacağım!”

“—Öyle mi, vay be! Sen benim umduğumdan daha da iyi bir insanmışsın. O zaman sen hakikaten bu gösteriş çok kötü. Gösterişçiyi, riyakarı Allah sevmiyor, en iyisi sen namazını evinde kıl, camiye de gelme! Hiç kimse görmesin, evinin bir köşesinde, sessiz sedasız namaz kıl.”

Şimdi ne yapıyor? Cemaatten koparmak istiyor. Yâni şeytan her fikir ve duyguyu ters kullanıp aldatmaya çalışıyor.

Böyle kademe kademe peşini bırakmaz. Şeytan insanın yakasını bırakmaz. Namaza durduğu zaman da aklına başka şeyler getirir.

“—Ha sen bakkaldan ne alacaktın? Hanım ne demişti?”

“—Yâhu git başımdan! Şimdi ben namaz kılıyorum, Allah Allah!”

“—Ama listenin üçüncüsü neydi?”

“—Dur unuttum dur.”

Bak hemen namazda bakkalla, listeyle ilgili şeyleri hatırına getirtiyor. Namazın hakkını vererek, huzur içinde kılmasın diye. Aklını karıştırır, rekâtları unutturur.

“—Hay Allah, tüh! Ben ikinci rekâtta mıydım, üçüncü rekâtta mıydım? Oturacak mıydım, kalkacak mıydım? Üç mü kıldım, dört mü kıldım…”

Nereden? Şeytandan. Şeytan böyle uğraşır muhterem kardeşlerim!

İnsanı aldatmak vazifesi olan, vazifesi bu olan, ahdi bu olan bir mahluk bu şeytan. Onun için çarşıya-pazara da bayraklarıyla, ordusuyla gidiyor. Bayraklarını açarak gidiyor, müşteriyi de aldatıyor, satıcıyı da aldatıyor.

Kadınlar!.. Ne işiniz var çarşı-pazarda hanımefendiler? Ne işiniz var? Patlıcan seçeceğim de karnı yarık yapacağım. Oturuyor. E doğru düzgün oturmuyor, kıyafeti zaten kısa. Çömeliyor, olmaz ki… Böyle de çömelinmez ki… Haberi yok.

“—Manto giyiyorum ben, mantolu bir hanımım!” diyor.

İyi mantolusun ama eğildiğin zaman, manton arkadan kalkıyor. Kalkınca da dizinin üst tarafına kadar görünüyor. Sen onun farkında değilsin. Bilen biliyor onu, onun peşinde olanlar var. Şeytan birilerini de onun peşinde koşturtuyor tabii.

Ne işin var senin şeytanlı yerde, çarşı-pazarda? Gönder oğlunu alsın. Kötüsünü alsın, ikinci sefer öğrenir, üçüncü sefer öğrenir. Senin elin adamıyla konuşmaya, pazarlık etmeye ne halin var? Yâni mümkünse, tabii mecbur olursa bilmeyiz de… Mecburiyetten gitti ama şeytanın oyunları çoktur. Kadınları öyle aldatır, erkekleri böyle aldatır.

“—Efendim, eteği uzun, maksi giyiyor bu!”

Tamam, eteği uzun göğsü nasıl? Eteği uzun tamam, eğildiği zaman ne oluyor? Eğildiği zaman bu sefer burası sarkıyor. O zaman da yine mahrem yerleri görünüyor gene.

Nasıl olacak? Örtülü olacak, kapalı olacak ve sâire, ve saire de… Gidecek de şey yapacak. Zor iş… Elin adamıyla konuşacak. En iyisi

gitsin çocuk alsın, efendi alsın. Razı ol efendinin aldığına…

"—Yok bu kumaşı beğenmedim. Ben alsaydım böyle almazdım."

Sütyeni alıyor, sütyen denilen çamaşır parçasını alıyor:

"—Bu bana olur mu?"

Elinin körü!.. Böyle alışveriş olur mu? Olmaz. Bunlar nereden oluyor? Şeytandan oluyor.

Medine-i Münevvere'de kuyumcuların önünden geçerken ben böyle içeriye bakıyorum. Bir sürü hanım orada. Kara kara giyinmiş, örtülü, evine gitsen göremezsin. Haremlik var, selamlık var, göremezsin. Kuyumcuda… Yüzüğü takıyor:

"—Bana yakıştı mı?"

Hay başında paralansın senin o yüzük. Elin adamına yakıştı mı bilmem ne. Ne işin var senin? Yakıştı mı, uygun düştü mü, bu bana uyar mı, rengi açar mı, bilmem ne?.. Bunlar hep şeytanın oyunlarıdır. Onun için mümkün oldukça alışverişi erkekler yapsınlar. Çünkü şeytanın bayraklarıyla, ordularıyla gittiği yerdir çarşılar-pazarlar. Mümkün oldukça hanımefendileri böyle yerlere göndermeyin de hanımefendiler korunmuş olsun.

İkincisi; hanım da gitse, bey de gitse çarşıya-pazara dinimizin ahkamına uygun alışveriş yapsın. Ölçü, tartı ve saire, sözler dürüst olsun.

Üçüncüsü; oturmalar, kalkmalar, konuşmalar; haramdan, günahtan korunarak yapılsın. Çok daha başka şeytanlıklar vardır tabii. Benim hatırıma geliveren şeyler bunlar.

Ben hiç sevmem. Allaaaah! Yâni çarşı-pazara gitmekten öyle ruhum sıkılır ki… Alışveriş yapılacak. Mekke-i Mükerreme'ye, Medine-i Münevvere'ye gidiyorsun. Efendim işte memleketten gittiğin zaman hediye beklerler, alışveriş. Yâni kalbim sıkışır böyle. Burada da öyle. Ekmeğin fiyatının kaç olduğunu bilmem. Gitmiyorum, sevmiyorum…

Eskiden gidiyorduk tabii mecburiyet vardı. Şimdi yardımcılar var, ondan gitmiyoruz ama sevmiyorum. Çarşı-pazar çok tehlikeli yerlerdir, mayınlı yerlerdir. Mayınlı, manevi mayınlı yerlerdir.

Manevi PKK'lar vardır orada. Tıkır tıkır, tıkır tıkır her yerde… Orada tehlike vardır yâni. Hemen usulüyle yap, Allah'a sığınarak, dua ederek git, gel. Bir hadis-i şerif bu.

e. Şeytan Her İşinize Karışmak İster

Sekizinci hadis-i şerif, yine şeytanla ilgili:

Cabir RA'dan İmam Müslim'in ve diğer kaynakların rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Bu da şeytanla ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[38]

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَحْضُرُ أَحَدَكُمْ عِنْدَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْ شَأْنِهِ، حَتَّى يَحْضُرَهُ عِنْدَ طَعَامِهِ، فَإِذَا سَقَطَتْ مِنْ أَحَدِكُمُ اللُّقْمَةُ فَلْيُمِطْ مَا كَانَ بِهَا مِنْ أَذًى، ثُمَّ لِيَأْكُلْهَا وَلاَ يَدَعْهَا لِلشَّيْطَانِ، فَإِذَا فَرَغَ فَلْيَلْعَقْ أَصَابِعَهُ، فَإِنَّهُ لاَ يَدْرِي فِي أَيِّ طَعَامِهِ تَكُونُ الْبَرَكَةُ (م. عن جابر)

(*İnne'ş-şeytâne yahduru ehadeküm inde külli şey'in min şe'nihi, hattâ yahdurahu inde taàmihi, feizâ sekatat min ehadikümü'l-lukmatü, felyumit mâ kâne bihâ min ezen, sümme li-ye'külhâ velâ yedeaha li'ş-şeytàni, feizâ fereğa felyel'ak esàbiahû, feinnehû lâ yedrî fî eyyi taàmihî tekûnü'l-bereketü*.)

(*İnne'ş-şeytâne yahduru ehadeküm inde külli şey'in min şe'nihi*) "Hiç şüphesiz ki, muhakkak ki şeytan, her işinizde şeytan sizin yanınıza gelir, hazır bulunur."

Orada biter yâni, her işinizde sizin yanınıza gelir. *Yahduru* hazır olmak demek. Nerede olsanız, hangi işi yapsanız yanınıza şeytan gelir hemen, hazır olur orada…

---

[38] Müslim, *Sahih*, c.X, s.330, no:3794; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.80, no:5853; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.463; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.VII, s.352, no:6454.

“—Hay Allah, sen nerden geldin gene buraya?”

Görsen öyle dersin yâni. hemen gelir oraya.

“Her işinde şeytan insanın yanına gelir. (*Hattâ yahdurahu inde taàmihî*) Yemek yerken bile gelir yanına. Sofraya oturdun yemek yiyorsun, o zaman bile gelir. (*Feizâ sekatat min ehadikümü'l-lukmatü*) Sizden birinizin elinden lokma yere düşse, (*felyumit mâ kâne bihâ min ezen*) lokmaya yapılmış şeyleri silkelesin yâni eza veren, uygun olmayan, yapışmış olan şeyleri izale etsin, temizlesin, neyse… (*Sümme li-ye'külhâ*) Ondan sonra yesin onu, yere düştü diye bırakmasın. Yesin onu, (*velâ yedeaha li'ş-şeytàni*) şeytana bırakmasın. Yemedi mi, bıraktı mı şeytanın lokması olur o. Şeytan yer, şeytan beslenir ondan. Şeytana bırakmasın o lokmayı.”

(*Feizâ ferağa*) “Yemek yemesini bitirdiği zaman, (*felyel'ak esàbiahû*) parmaklarını yalasın! Elle yiyor ya, parmaklarını yalasın. (*Feinnehû lâ yedrî fî eyyi taàmihi tekûnü'l-bereketü*) Çünkü yemeğin bereketinin, yemeğin neresinde olduğunu bilemez ki, belki parmağındaki kısmındadır. Yalasın da berekete nail olsun. Onu yemeyip, silip de bereketten mahrum kalmasın!” diyor.

Şimdi tabii Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyesi; sofraya otururken tavsiyeleri var. Rahmetli annem *Mecmau'l-Adab* okuturdu bize. *Mecmau'l-Adab* ne demek? Her bir şeyin nasıl yapılacağını gösteren, adabı anlatan adab-ı muaşeret kitabı. Dini adab-ı muaşeret kitabı. Allah razı olsun, çarşamba müftüsü Osmanlılar zamanındaki bir mübarek müftü, böyle bir kitap yazmış. Allah razı olsun.

Yemek nasıl yenilecek? Yemekten evvel elini yıkayacaksın. Ne güzel. Tertemiz.

“—E hocam, elimle yemesem; çatalla, kaşıkla yesem…”

O çatalı, kaşığı kim bilir nasıl yıkadılar lokantada. Yıkadılar mı, yıkamadılar mı? Elini güzelce yıka... Yıkadın, tertemiz, tamam.

En güzel temizlik malzemelerini müslümanlar bulmuş. Avrupalılar sabunu falan bilmediği zamanlarda müslümanlar sabunu icad etmişler. Sabun güzel bir şey. Suyla şöyle bir ıslatıyorsun, köpürüyor. Bütün kirleri simsiyah akıyor. Elin

tertemiz oluyor. Çok güzel bir malzeme yâni.

Tabii sonradan müslümanlardan öğrenmişler, şimdi kullanıyorlar ama ilk bulan tabii müslümanlar. Temiz, her şeyi temiz müslümanın.

Şimdi elini yıkayacak. Sofraya oturacak. Besmeleyle başlayacak. Tuz almak da Efendimiz'in sünneti. Lokmayı önünden yiyecek sofrada. Başkasının eline bakmayacak. Ne kadar yedi bu? Neresini aldı? Filan diye böyle bakmayacak. Önünden yiyecek.

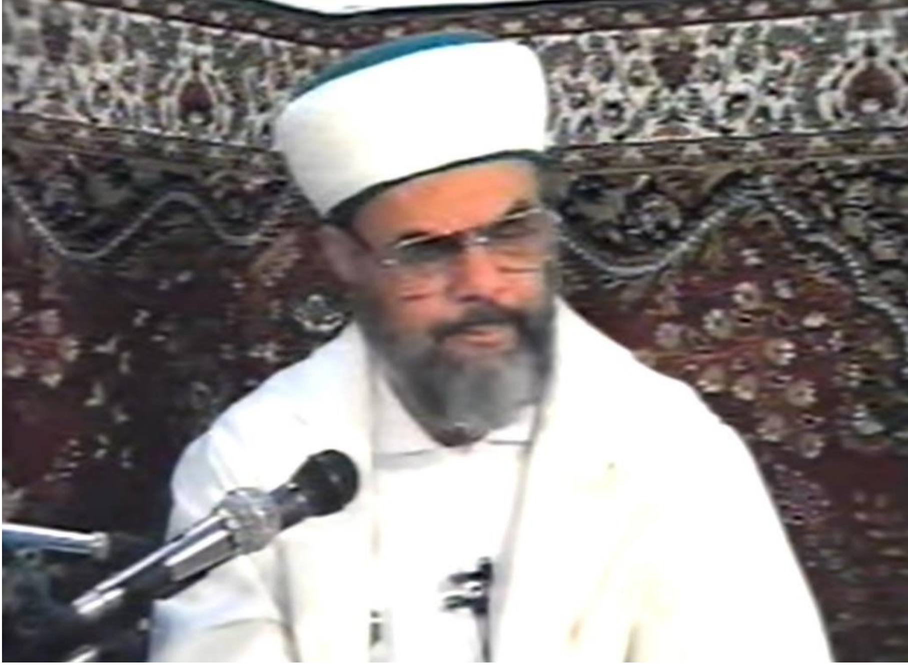
Lokmayı çok çiğneyecek. Böyle lup lup yutmayacak. Ölçülü alacak. Karnı tam doymadan yemekten kendini çekecek. Midesinin üçte biri yemek, üçte biri su, üçte biri boş kalacak. Tıklık tıklım doldurmak yok. Tavsiye öyle değil. Bitirdiği zaman dua edecek. İşte elleri yağlanmışsa yemek alırken, onları yalayacak.

Yere bir şey düşerse, bu düştü diye mütekebbirlik yapıp onu almamazlık etmeyecek, alacak. Öyle tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz, şeytana bırakmasın diye. Bitirdiği zaman dua edecek. Gafletle yemek yemeyecek. Bu yemeği verenin Allah-u zü'lcelal olduğunu, bu nimetleri ona kendisinin gönderdiğini, bu kendisinin karşısındaki nimetlere sahip olmayan dünyada nice nice insanlar olduğunu düşünecek. Açları, yoksulları, fakirleri, kıtlık diyarlarını, Afrika'yı ve saireyi düşünecek. Allah'a hamd içinde, şükür içinde, şuurlu yemeğini yiyecek.

Bunlar çeşitli adap. İşte bunları öğrenmesi lazım her müslümanın. Çoluk çocuğuna da öğretmesi lazım. Küçükten öğretmesi lazım. Küçücükken çocuk öğrenmeli.

Başkasının elindekini... Ağzına sakızı var, bu sakızı istiyorum diyor, kıyameti kopartıyor, tepiniyor. Kız başkasının ağzından sakız alınır mı? İstiyor... Yâni onu başkasının elindeki, ağzındaki şeyi istemeyecek şekilde terbiye etmek lazım, eğitmek lazım. Terbiye çok mühim. Anne terbiyesi.

Terbiye anneden başlamıyor, daha ta çok öncelerden başlıyor. Allah razı olsun bizim Kemal Çakmaklı kardeşimiz var profesör. Diyor ki:

“—Terbiye sekiz bölümdür, çocuk doğup da ınga dediği zaman sekizden beş bölümü geçmiş ola, bitmiştir diyor. Üçü kalmıştır.” diyor.

Önceden başlıyor çocuğun terbiyesi. Ana karnından değil anası ile babasının nikâhlanmasından başlıyor. Çok ince işler. Yâni kötü bir kadın alırsan, çocuğunu iyi terbiye eder mi? Eş seçiminden başlıyor. Nikâhın sahih olmasından başlıyor.

Sonra annenin, babanın helâl kazanç kazanmasından, helâl lokma yeyip bebeği öyle beslemesinden geçiyor ve saire, ve saire.

Sonra annesinin alışkanlığını çocuk annesinin karnındayken alırmış. Annesinin düzenli hayatı ona müsbet tesir edermiş, düzensiz hayatı huyunu bozarmış çocuğun. Bunların hepsi ispat edilmiş ilmi hakikatler. İnce işler, bunları öğretmek lazım, öğretmemiz lazım.

Evde işimiz ne? Anne konuşmaz, baba konuşmaz. Televizyondan başka bir şey yok mu evlerde? Gazeteden,

televizyondan, eğlenceden başka bir şey yok mu evlerde? Çocuklar var ya…

Allah rahmet eylesin, kabri nur olsun, ne kadar seviyorum Yunus Emre'nin sözünü, diyor ki:

Dervişe ne güzel eğlencedir,
Seher vaktinde zikrullah.

Eee, anne babaya ne güzel eğlencedir çocuğunu terbiye etmek. Hep televizyon eğlencesi mi olacak, hep gazete, mecmua mı okumak olacak işi annenin babanın?.. Çocuğunu terbiye etsin.

"—Gel evladım! Otur bakayım karşıma. Hadi benim cici yavrum. Ah benim gül yanaklım, tatlım…"

Piyazla biraz. Piyazlamayı öğren. Çocuğu böyle şey yap.

"—Hadi bakalım, sağ elinle ye bakayım canım. Sen böyle yaparsan ben sana şunu alacağım, bunu vereceğim. Şuraya götüreceğim, buraya götüreceğim. Uslu durursan şunu yapacağım, bunu yapacağım."

"—Peki babacığım, peki anneciğim!"

Çocuk bir şeyler öğrenecek. O öğretmek işte sevap, ibadet çocuğunu İslâm'a göre terbiye etmek. Çok güzel şey. Bunları yapmıyor. Herkes televizyonun başında. Çocuk geliyor, bir şey söylüyor:

"—Şimdi git başımdan!"

E çocuk terbiye almıyor. Çocuk sokakta öyle şeyler öğreniyor ki. On gün sokağa çıkarmazsın çocuğu, bir gün sokağa götürürsün, bir laf duyar, en garibine giden, en kötü lafı hafızasında en iyi korur çocuk. Pattadak söyler.

"—Hiih!" kulaklarına kadar kızarırsın. "Evde ben bu çocuğa bu lafı öğretmedim. Sokaktan kapmış."

Simitçi falancaya söylerken… Veyahut falanca filancayla konuşurken ayıp bir sözü kapmış. Pattadak söyler çocuk, bilmez. Bilmeden söyler. Onun için koruyacaksınız. Kötü insanlarla düşüp kalkmasını engelleyeceksin. İyi insanlarla dost edeceksin. Kendin iyi insanlarla dost olacaksın.

Ben Ankara'da profesörlüğümü yapacağım zaman evimden kaçtım. İzimi kaybettirdim, polis bile bulamaz. Saklandım bir yere, profesörlüğümü öyle hazırlayabildim. Allah razı olsun, dostlarımız kıyamet gibi. Gecem, gündüzüm misafirlerle… Yapamıyorum. Kaçtım…

Başka, modern bir mahalleye kaçtım. Bizim mahalle de moderndi ama bahçeliydi, burası apartman. Bir kaloriferli apartman dairesine kaçtım, perdeleri de kapattım. Anarşist birisinin dairesi gibi. Perdeler kapalı, kapı kapalı. İçeride profesörlük çalışması yapıyorum. Dışarıdan çocukların sesleri geliyor. Kulaklarıma inanamadım. Yüzüm kızardı küçücük çocukların oyunda söylediklerinden. Yüzüm kızardı muhterem kardeşlerim!.. Bak mahalleye, bak çocuklar neler öğreniyorlar küçükken.

Tesadüfen, tevafukan bir iki gün sonra bizim Özelif Sitesi'ne gittim. Özelif Sitesi'nde vaaz vereceğim, oraya gittim. Bahçeli. Üç yüz altmış haneli site. Biz şimdi site falan demiyoruz, site gavurcadan geçmek bir kelime, site demiyoruz. Ya oba diyoruz ya kent diyoruz. Özelif Obası veya Özelif Kent, Elifkent falan dememiz lazım.

Her şeyi almışız. Gümrüksüz, izinsiz her şeyi almışız. Neyse… Orada bahçeli tabii. Üç yüz altmış haneli ama hep müslüman, bizim kardeşlerimiz kurdu, biz kurduk. Birinci üyesi benim, ilk bin lirasını veren de rahmetli Hocamız. Dillere destan Özelif Sitesi. Doğu Almanya Komünist Radyosu, müslümanlar site kurdu diye aleyhimize neşriyat yapmıştı o zamanlar.

Şimdi orada vaaza gidiyorum ben. Balkonda çocuklar oynuyorlar. O da kulağıma geldi. Çocuk ezan okuyarak oynuyorÇ

"—Allah-u ekbey… Allah-u ekbey…" o da öyle oynuyor. Öbür taraftaki, söyleyemem… Kulaklarıma inanamadım, yüzüm kıpkırmızı olmuştu öbür tarafta çocukların oyunundan, öteki mahallede… demek ki iyi muhitte olacak çocuklar. İyi kimselerle komşu olacaksın. İyi kimselerle çocuğun arkadaşlık edecek. Bir de

terbiye edeceksin çocuğu. Karşına alacaksın:

"—A benim canım evladım!" diyeceksin. "Allah şunu seviyor, şöyle yap!" diyeceksin. "Bunu böyle yaparsan, mükafat vereceğim sana!" diyeceksin ve vereceksin.

Sözünde duracaksın. Söz verip de tutmazsan, çocuk sana inanmaz:

"—Yalan şöylüyorsun baba!" der. "Yapmıyorsun!" der.

Sözünü tutacaksın, terbiye edeceksin.

f. Kırmızı Elbise Giyinmeyin!

Bir hadis daha okuyalım, bitirelim:

Bu hadis-i şerif yüz birinci sayfanın dokuzuncu hadis-i şerifi oldu. Hatta belki ötekisini de kısaysa bitiriveririz, sayfa tamam olmuş olur. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[39]

إِنَّ الشَّيْطَانَ يُحِبُّ الْحُمْرَةَ ، فَإِيَّا كُمْ وَالْحُمْرَةَ ، وَ كُلَّ ثَوْبٍ ذِي شُهْرَةٍ

(الحا كم في الكنى ، وابن قانع ، عد. هب. عن رافع بن يزيد)

RE. 101/9 (*İnne'ş-şeytàne yuhibbu'l-humrete, feiyyâküm ve'l-humrete, ve külle sevbin zî şöhreh.*)

(*İnne'ş-şeytàne yuhibbu'l-humrete*) "Şeytan kırmızıyı sever, (*feiyyâküm ve'l-humrete*) kırmızı giyinmeyin, kırmızıdan kaçının; (*ve külle sevbin zî şöhreh*) bir de şöhretli elbise giymekten sakının!"

Şöhretli elbise ne demek? Gösterişli, şatafatla, başkasına caka yapmak, fiyaka satmak için giyilen alımlı elbise demek. Mütevazı olacak, böyle müslüman elbisesi.

---

[39] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, z.193, no:6327; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.353, no:7708; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.228, no:8569; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I s.354; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.325; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.II, s.446, no:2551; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.VII, s.397, no:2371; Râfî ibn-i Yezid es-Sakafî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.310, no:41162; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.351, no:6453.

g. Sehiv Secdesi

Onuncu hadis-i şerifi de okuyuverelim:

Tirmizî'nin hasen, sahih hadis-i şerif. Ebû Hureyre RA'dan. Safyanın son hadis-i şerifi. Şu ipi de şuraya geçirelim, önümüzdeki haftaya sağ olursak okumak üzere…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[40]

إنَّ الشَّيْطَانَ يَأْتِي أَحَدَكُمْ فِي صَلاَتِهِ ، فَيُلَبِّسُ عَلَيْهِ ، حَتَّى لاَ يَدْرِي كَمْ صَلَّى ، فَإِذَا وَجَدَ ذٰلِكَ أَحَدُكُمْ ، فَلْيَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ ، وَهُوَ جَالِسٌ قَبْلَ أَنْ يُسَلِّمَ ، ثُمَّ يُسَلِّمَ (ت. ه. عن أبي هريرة)

RE. 101/10 (*İnne'ş-şeytàne ye'ti ehadeküm fi salâtihî, feyülebbisü aleyhi, hattâ lâ yedri kem sallâ, feizâ vecede zâlike ehadüküm, felyescüd secdeteyni, ve hüve câlisün kable en yüsellime, sümme yüsellime.*)

(*İnne'ş-şeytàne ye'ti ehadeküm fi salâtihî*) "Şeytan size, sizden birinize namazında gelir. Namaz kılarken sizden biriniz, namazında şeytan gelir sizin yanınıza, (*feyülebbis aleyhi*) ve onun kafasını karıştırır; (*hattâ lâ yedrî kem sallâ*) kaç rekât kıldığını bilmeyecek şekilde kafasını karıştırır." Aklına bir şeyler getirir. Usta ya; aldatır ve kaç rekât kıldığını karıştırır.

(*Feizâ vecede zâlike ehadiküm*) "Sizden biriniz bu duruma düşerse, (*felyescüd secdeteyni ve hüve câlisün kable en yüsellime*) son oturuşta oturduktan sonra, selâm vermeden önce iki secde yapsın, sonra selâm versin!" diye buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz. Namazın rekâtlarını karıştırdığı zaman, *secde -i sehiv*

---

[40] Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.160, no:363; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.363, no:2236; *Müsnedü'l-Hâmidî*, c.II, s.422, no:947; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c. VII, s.471, no:19831; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.347, no:6446.

yapmayı tavsiye ediyor.

Tabii ne yapacak bir insan, üç mü kıldı, beş mi kıldı bilemedi. Zann-ı galibine göre namazı tamamlayacak.

"—Her herhalde galiba dört kılmıştım."

Tereddütlü ama o daha kuvvetli. Tamam, dört kıldığına kani ise dört kılacak. Üç olduğuna kani ise bir rekât ekleyecek falan. Tamamlayacak namazı, ondan sonra sehiv secdesi yapacak. Burada diyor ki:

(*Felyescüd secdeteyni ve hüve câlisün kable en yüsellime*) Son oturuşta oturduktan sonra, selâm vermeden önce iki secde yapsın, sonra selâm versin!" Buna *secde-i sehiv* derler. Namazda yanılma secdesi derler.

Ne yapar insan? İmamla birlikte kılarken tahiyyattan sonra imamla birlikte "*Es-selâmu aleyküm!*" der, sonra imamla birlikte iki secde yapar, tahiyyatı, salevatları tekrar okur, yine imamla birlikte selâm verir.

Biz kendimiz kıldığımız zaman ne yaparız? Tahiyyatta otururken tahiyyatı ve salât u selâmları okuruz. "*Allahu ekber!*" deyip iki defa secde ederiz. Sonra tahiyyat ve salevatları tekrar okur, selâm verir namazdan çıkarız.

Mezheplere göre yapılış şekli, zamanı ve secde-i sehivde okunanlar hakkında farklı görüşler var. Sehiv secdesi yapılmasını Peygamber Efendimiz tavsiye buyurmuş, böyle bir durum olduğu zaman.

Önümüzdeki hafta bu şeytanın oyunlarıyla ilgili hadisler devam eder. Şimdi bu kadar kâfi…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

30. 06. 1996 – İskenderpaşa Camii

08. ŞEYTANIN ORTAK OLMASI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve tâcı ruûsinâ ve tabîbi kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنِ ابْنِ آدَمَ ، مَجْرَى الدَّمِ (حم. م. خ. د.

عن أنس ؛ حم. خ. م. د. ه. عن صفية)

RE. 102/1 (İnne'ş-şeytàne yecrî mini'bni âdeme, mecre'd-demi.)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz, sevgili ve değerli kardeşlerim!

Allah-u Teàla Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarını cümlenize ihsan eylesin... Cümlenizi iki cihan saadetine mazhar eylesin… Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin…

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şeriflerini okumak, anlatmak, dinlemek, öğrenmek, taallüm etmek, tefeyyüz eylemek için toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına başlamadan önce Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, bağlılığımızın bir nişânesi olmak üzere ve onun âline, ashâbına, etbâına; sâdât ve meşâyih-i turuk-ı aliyyemizin cümlesinin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehitlerin, gazilerin,

mücahitlerin ruhlarına; hâssaten Fatih Sultan Mehmed Han'ın ruhuna; cümle evliyâullahın, sâlihlerin ve hâssaten beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin ruhlarına; camimizin banisi İskender Paşa'nın ruhuna ve cümle hayrât-u hasenâtın ruhlarına hediye olmak üzere;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz sevgili ve değerli kardeşlerimin ahirete göçmüş bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye; ruhları şâd olsun, kabirleri cennet bahçesi haline gelsin, makamları âlâ olsun, dereceleri yüksek olsun diye;

Rabbimiz bizleri de şu hâli hayatımızda sevdiği hâl üzere yaşamaya muvaffak etsin, hüsn-i hâtimeler ile ahirete göçelim, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye, bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı şerif* okuyalım, öyle başlayalım!

....

a. Şeytan İnsanın İçinde Gezer

Metnini az önce okuduğumuz 102. sayfanın birinci hadîs-i şerifi, sahih bir hadistir. Ahmed ibn-i. Hanbel, Müslim, Buhârî, Ebû Dâvud, Enes RA'dan rivayet etmişler. Başka sahabeden rivayetleri de var, İbn Mâce'de de var. Kesin bir hakikat.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[41]

إنّ الشَّيْطانَ يَجْرِي مِنِ ابْنِ آدَمَ، مَجْرَى الدَّمِ (حم. م. خ. د. عن أنس؛ حم. خ. م. د. ه. عن صفية)

RE. 102/1 (*İnne'ş-şeytàne yecrî mini'bni âdeme, mecre'd-demi.*)

---

[41] Buhàrî, *Sahîh*, c.VII, s.180, no:1898; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.338, no:1769; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.71, no:189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.31, no:7121; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.258, no:2082-8; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.IX, s.95, no:1729; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XL, s.10; Hz. Safiyye RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.328, no:4096; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XXV, s.178, no:12132; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.321, no:6799; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.186, no:3470; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.105, no:89; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

(*İnne'ş-şeytàne*) "Şüphe yok ki şeytan aleyhillâ'ne, (*yecrî mini'bni âdeme mecre'd-demi*) insanoğlunun damarlarında kan nasıl dolaşırsa, insanın içinde öyle gezer, dolaşır."

Neye benzer onun gezmesi dolaşması? Damarlarda kanın gezip dolaşmasına benzer. Damarlarda kanın gezip dolaştığı gibi şeytan insanın içine girer, kalbinde, aklında, fikrinde, her tarafında dolaşır durur.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàalâ Hazretleri buyuruyor ki:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (فاطر:٦)

(*İnne'ş-şeytàne leküm adüvvün fettahizûhü adüvvâ*) "Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin, düşman olduğunu bilin, tedbirinizi alın!" (Fâtır, 35/6) buyuruyor.

Yani bilin ki o size düşman.

"—Ha sen öyle misin? Ben de sana düşmanım. Seni mendebur, melun… Ben de senin karşındayım!" deyin.

Allah-u Teàlâ Hazretleri sizlere, bizlere, kullarına, Müslümanlara:

"—Siz de onu düşman edinin!" diyor.

Yani bizim görünmez düşmanlarımızdan bir tanesi nedir?

Şeytandır. Şeytan bize düşmanlık ediyor, her şeyi yapabilir. Biz de ona karşı tedbirimizi almalıyız.

Bir atasözü vardır:

"—Su uyur, düşman uyumaz!"

Soruyorum, bunun mânası nedir, söyleyin bakalım; "Su uyur düşman uyumaz!" ne demek?

Bilemiyorlar! Eski Türkçe'de "su", daha doğrusu "sü" asker demek. Subaşı veya sübaşı, askerin başındaki komutana derler. Bizim içtiğimiz suya telaffuzu yakın ama aslında biraz farklı. Aslı da "*sub*" idi, "*suv*" oldu, sonra "*su*" oldu. Bunun eski adı "*sub*" idi. Orta Asya'daki dedelerimizin yaşadığı zamanda telaffuzu öyleydi. Sonra "*suv*" oldu, şimdi "*su*" diyoruz. Bu değil!

Su uyur düşman uyumaz; “Ey komutan, senin askerin yorulur uyur da düşman uyumaz!” demek. Düşman gece baskın yapmak için sessizce gelir, senin askerinin uyuduğu bir sırada baskın yapar, çadırları yakar, askerlerini öldürür, perişan eder. *Sü* yani senin askerin uyur ama düşman uyumaz. Düşman insanı gafil yakalamak ister. Kurt dumanlı havayı sever, düşman da geceleyin gelir, bastırır.

Şimdi Avrupalılar kurnaz; gece gören dürbün yapmışlar. Geceleyin bakıyorsun, karanlıkta görüyorsun.

Nasıl yapmışlar?

Çalışınca yapıyorlar. Her şeyin bir kolay çaresi bulunuyor. Yapıyorlar, yapmışlar. Bir tane de bana verdiler. Ben daha geceleyin bakmadım ama benim de bir gece gören dürbünüm var, darısı başınıza... Gece gören dürbün!.. Geceleyin bakacaksın, sessiz sedasız karanlıkta bir düşman geliyor, güm!

“—Ah beni nereden vurdu, bu?”

Vurur tabii, gece gören dürbünü var.

İşte şeytan bizim düşmanımız olduğu için, biz de onun düşman olduğunu bileceğiz, tedbirli ve uyanık olacağız.

Bizim büyüklerimiz ne demişler? Nakşî tarikatı nasıl bir tarikattır? Nasıl bir takke giyer, nasıl bir cübbe giyer? Cübbesinin nakışı, kuşağı, tesbihi nasıl olacak? "Şak şak" mı edecek, "şık şık" mı edecek?..

Bunlar işin dış görünüşü. Nakşî tarikatının birinci prensibi:

(*Hûş der dem*) "Her nefes alışverişte uyanık olmak, şuurlu olmak!" *Hûş*, Farsça'da "şuur" demek. Her nefes alışverişte şuurlu olacak.

Neden? Şuurlu olmazsan, gevşek ve gafil olursan şeytan seni mahveder! Şeytan düşman ya, içerde de dolaşıyor. "Hay Allah! Ben şimdi bundan nasıl kurtulacağım? Dışarıda olsaydı kapıları kapatırdım, içerden kilitlerdim, tıngır mıngır, tıngır mıngır… Dışardan kimse giremez. Bu içeri de giriyormuş."

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor; "İnsanın damarlarında kanın dolaştığı gibi içeride dolaşıyor." Kalbine de geliyor insanın, fıs fıs fıs fıs vesvese veriyor. Aklına geliyor, aklını çeliyor, niyetini bozuyor.

"—Hadi, sen bugün Es'ad Hoca'nın İskenderpaşa Camii'ndeki vaazına gitme."

Neden?

"—Dışarıda hava güzel… Arkadaşların kır sefasına gidiyorlar. Eğlence var, keyif var, zevk var, top var, yüzmek var, gezmek var, tozmak var; gitme oraya!"

"—Seni mendebur, melun şeytan seni!.. Sen beni sevaplı işten alıkoymak istiyorsun. Gideceğim işte!"

"—Neden?"

"—Hadis dinleyeceğim. Peygamber Efendimiz'in sözlerini, nasihatini, dinimi öğreneceğim. İnsanın ilimden bir bab, bir bölüm öğrenmesi, dünyadan da dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlı… Hayırlı işi yapacağım ben."

Şeytana karşı uyanık olmak lazım!

Başka? Allah'a sığınmak lazım!

(*Eûzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.*) "Kovulmuş, taşlanmış,

dışlanmış şeytandan Allah'a sığınırım." Allah'a sığınacağız. (*Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.*) demek, dua…

"—Yâ Rabbi! Sen âlemlerin Rabbisin. Ben senin kulunum. Şu şeytandan beni koru. Ben bundan korkuyorum. Bu benim içime de giriyor, ben bundan korkuyorum. Sen beni bundan koru." demek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyurmuş:

اُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd'ùnî estecib leküm*) "Bana dua edin, ben sizin duanızı karşılıksız komam." (Mü'min, 40/60)

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş:[42]

الدُّعَاءُ سِلاَحُ الْمُؤْمِنِ (ع. ك. عن علي)

(*Ed-duàü silâhu'l-mü'min*) "Dua müslümanın silahıdır."

Senin silahın var mı yanında? Aç bakayım, belini göreyim, bakayım tabancan, kılıcın var mı?

Adamın kılıcı belindeyken kıldığı namaz, kılıçsız kıldığı namazdan 700 kat daha sevaplı. Allah Allah, sübhanallah! Allahu ekber… Haydi bakalım, kapalı çarşıdan kılıç almaya gidelim. Elinizde hakiki harp görmüş, darp görmüş bir kılıç varsa ben müşteriyim. Ama kınıyla...

"—El-hamdü lillâh, İstiklal Harbi'nde dedem bunu kullanmış. Balkan Harbi'nde kullanmış." ve saire…

Kılıç... Bir de bağcığı varsa... Topkapı sarayında da var ama oradakileri satmıyorlar, ne yapalım! Demek ki belimde kılıç ile burada namazı kılsaydım 700 misli sevap alacaktım. Kuşanırım

---

[42] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.669, no:1812; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.344, no:439; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.116, no:143; İbn-i Hacer, *Metâlibü'l-Âliyye*, c.IX, s.421, no:3414; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.223, no:3085; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.221, no:17198; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.172, noHz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3117; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1292; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.500, no:12408.

evelallah!

Hendekli Abdurrahman Hoca sellemehullah derler, hayyâhullah, Allah ömür versin, selâmet versin, Beyazıt Camii'nde hutbe okumaya çıkarken elinde kılıç ile çıkardı. Sünneti kıldı mı müezzin sessiz sessiz gelir, bir şey tutuşturur. Sen de bakıyorsun, olayı takip ediyorsun. Müezzin imama kılıç veriyor. Hutbe okuyacak, o da hutbeyi kılıcına dayanarak okur.

Ne demek bu?

Biz İstanbul'u cihad ederek fethettik. Fatih Sultan Mehmed cennetmekân büyüğümüz, ricâlullah olan, evliyâullah olan ordusuyla çarpışa çarpışa 50 küsur günde fethetti, kolay değil. Toplar patladı, ne maceralar oldu da Ulubatlı Hasan bayrağı dikti, surlar yıkıldı; fethettik. Burası fethedilmiş bir diyar olduğu için biz burada kılıcımıza dayanarak hutbe okuruz. Bizim fıkıh kitaplarımızda bilgi böyledir; fethedilen yerde kılıca dayanarak hutbe okunur.

Kılıçlı namaz kılmak, kılıçlı hutbe okumak neyi gösteriyor?

Müslüman cihada hazırdır! Onu gösteriyor. Müslüman cihada her zaman, her yerde hazır olsaydı, tam müslüman olsaydı Bosna'da o kadar şehid vermezdik. Çeçenistan'da o kadar şehid vermezdik. Orta Asya Ruslar'ın eline geçmezdi. Ortalık Asya diyorlar, biz Orta Asya diyoruz; biraz değişik telaffuz ediyorlar.

Cihad sadece kılıçla da yapılan bir şey demek değil. Cihad, Allah yolunda düşmanın gayretine karşı koymak, karşı gayret göstermek, cehdine cehd ile mukabele etmek demek. Müşareket sigasıdır; mücâhede, cehidleşmek demek. O İslâm'ı söndürmek için cehdediyor; sen İslâm bayrağını dalgalandırmak, İslâm'ı yaymak için cehdedeceksin Sen de öyle cihad edeceksin.

"—Hocam şimdi kapalı çarşıya mı gidelim, ne yapalım? Yani bu kılıç işi bizim yüreğimizi yaktı."

Biz bu hadîs-i şerifi Medine'de okuduk. İki tane kılıç aldık, belimize taktık; orada da namaz kıldık. Tabii camide kılmadık, zaten çakıyla bile sokulmuyor. Medine'nin ve Mekke'nin kapılarında "bevvap" dediğimiz bekçiler içeri girerken torbayla bile sokmuyor. Dışarıda. "Bir şey yok bunun içinde, işte çarşıdan şunu aldım, bunu aldım…" Torbayla bile korkuyor. Patlayıcı bir şey olur,

diye sokmuyor. Çakı, tırnak makası da sokmuyor. Kılıçla hiç sokmaz. Tabii evde…

Evde kılıcı kuşandık belimize. Ama kimseye söylemeyin, çektiğimiz zaman ucu küt, oyuncak kılıç. Büksen kırılır, kırıldı mı eğildi mi bir daha düzelmez. Böyle yalancı kılıcın bilmiyorum kıymeti olur mu ama biz de hadîs-i şerifi okuduk diye belimize kılıcı sardık, öyle bir iki namaz kıldık. Şahitli, ispatlı…

Fakat arkadaş bir Hocaefendi'ye de sorduk:

"—Bu devirde uzun kılıç ile sallım sulum camiye geleceğiz. Herkes bize bakacak. Acaba bunda durum nasıl?"

Bursa'da çok hürmet ettiğimiz emekli, yaşlı bir müftü amca var. Çocuğu da müftü, torunu da ilahiyatçı… Bir mübarek büyüğümüz, sevdiğimiz kimse. Ben mahsustan müftüye soruyorum ki müftüden fetva alınır, fetva olsun diye.

"—Allahu a'lem tabanca da olur." dedi.

O zaman askerler ve polisler yaşadı. Belinde tabancayla namaz kılınca bire 700 alıyorlar. Ah, biz de asker olabilsek…

Evet, bu işin maddî tarafı… Bir de mânevî tarafı var. Mânevî silahlanma:

"—Dua mü'minin silahıdır."

Evet, dua mü'minin silahıdır; çünkü dua eder, mazlumun ahı zalimden çıkar. Bu, Ziya Paşa'nın şiiri:

Zàlim yine bir zulme giriftâr olur âhir;
Elbette olur, ev yıkanın hânesi vîrân

Zalimlere bir gün Allah ne dedirtir?

Zàlimlere bir gün dedirir Hazret-i Mevlâ:
Tallàhi lekad âsereke'llàhu aleynâ.

Ne demek?

قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا (يوسف:٩١)

(*Kàlû ta'llàhi lekad âsereka'llàhu aleynâ*) "Yeminler olsun ki

Allah seni bize üstün kıldı, tercih etti. Sana lütfetti, bizi cezalandırdı.” dediler. (Yusuf 12/91)

Kim söyledi bu sözü? Yûsuf AS’ın kardeşleri söyledi. Yûsuf AS’ın kardeşleri Yûsuf AS’a gadrettiler, cevr ettiler, zulmettiler ama Allah mazlumu sevdi, yükseltti, zalimleri mazluma muhtaç düşürdü. Huzuruna getirtti, secde bile ettirtti. O zaman muhterem kimselere secde edilirdi. Secde bile ettirtti.

Zalimin zulmü devam etmez. Bir gün biter, o da ettiğine bin kere pişman olur. Mazluma Allah yardım eder, mazlumun ahı zalimden çıkar.

Ne yapmamız lazım?

Mânevî bakımdan da şeytana karşı hazırlıklı olmamız lazım! Şeytana karşı hazırlığın, silahın bir çeşidi duadır, bir çeşidi Kur’an’dır, bir çeşidi zikirdir. Tesbih silahtır! Şakır da şukur, şakır da şukur… Doksan dokuz taneli, o da silahtır. “Allah… Allah…” dedikçe, zikrullah mü’minin kalesi olduğundan mü’min korunmuş olur. Bunlara dikkat etmek lazım!

Abdestli olmak bir tedbirdir. Abdestli oldun mu şeytan sana tesir edemez. Melekler etrafında seni hıfzederler, muhafaza altına alınmış olursun. Onun için abdestli gezeceksin, kalbinle dilinle Allah’ı zikredeceksin. Her zaman abdestli olacaksın ve zikredeceksin. Allah’a sığınacaksın, şeytandan korunmaya çalışacaksın.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Pekiyi, Allah bu mendebur, melun şeytanı niye yaratmış? Yaratmasaydı da rahat etseydik ya…

لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً (الملك:٢)

(*Li-yeblüveküm eyyüküm ahsenü amelâ.*) “İmtihanı hanginiz başaracak, hanginiz daha güzel işler yapacak?” (Mülk, 67/2)

Onun cevabı da budur; “Bakalım, hanginiz imtihanı kazanacak? Hanginiz nefsine, şeytana, dünyaya kapılmayıp iyi kulluk edip sevapları kazanıp âhirette mükâfatı kazanabilecek?” diye bir imtihan bu dünya. Üniversiteler arası imtihan var ya, ÖSYM[yapıyor. Onun gibi bir şey bu.

Ama burada bütün insanlar imtihan oluyor. Dünyada insan bu

imtihanı kazamazsa, üniversiteye girmese girmez. Ne yapalım, oraya girmezse buraya girer. Hiçbir yere giremezse tüccar olur, esnaf olur, sanatkâr olur vs. Ama ahiret imtihanını kazanamazsa bir insan mahvolur! Dünyadaki ahiret imtihanını kazanamayan bir insan mahv-u perişan olur. Onu mutlaka kazanmak zorundayız. Ya kazanacağız, ya kazanacağız!

b. Şeytanın Hz. Ömer'den Kaçması

İkinci hadîs-i şerife geçiyorum:

Tirmizî rivayet etmiş, hasenün, sahihun, garibun demiş. Ahmed İbn Hanbel, İbn Abdilberr ve diğer kaynaklarda var. Abdullah İbn Bureyde'den, o da babasından radıyallahu anhümâ rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz, Hz. Ömer'e buyurmuş ki:[43]

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَيَفْرَقُ مِنْكَ يَا عُمَرُ (ت. حسن صحيح غريب ، حم.
ع. حب. والرويانى ، ق. عن عبد الله بن بريدة عن أبيه)

RE. 101/2 (*İnne'ş-şeytàne leyefraku minke yâ umeru*)

(*İnne'ş-şeytàne leyefraku*) "Şeytan senden ter döküyor. Yani *yehafu*, korkuyor. Seni görünce şeytanı ter basıyor, "Eyvah hapı yuttuk" diye korkuyor." buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Peygamber SAS Efendimiz'in sözü, hadîs-i şerif sahih, Hz. Ömer'den şeytan korkuyormuş. Onu anlıyoruz.

Demek ki insan Allah'ın has kulu olunca, şeytan zarar veremediği gibi bir de korkup kaçıyor, uzaklaşıyor, yanına gelemiyor. Ne mutlu o mertebeyi bulanlara! Ne mutlu şeytana uymak şöyle dursun, şeytanın gördüğü zaman korktuğu insan olana!.. Ne güzel bir durum! Böyle olmaya çalışmak lazım!

c. Şeytanın İnsanı Kandırması

---

[43] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.353, no:23039; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLIV, s.83; Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.150, no:3623; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.315, no:6892; İbn-i Esir, Üsdü'l-Gàbe, c.I, s.823; Abdullah ibn-i Büreyde babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.574, no:33720; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.346, no:6444.

Üçüncü hadîs-i şerif:

Ebû Said el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel ve diğer kaynaklarda olan bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz bize ezelde, eskiden olmuş bir hadiseyi anlatıyor, bilgi veriyor:[44]

إِنَّ الشَّيْطَانَ قَالَ: وَعِزَّتِكَ يَا رَبِّ، لاَ أَبْرَحُ أُغْوِي عِبَادَكَ، مَا دَامَتْ أَرْوَاحُهُمْ فِي أَجْسَادِهِمْ. فَقَالَ الرَّبُّ: وَعِزَّتِي وَجَلاَلِي، لاَ أَزَالُ أَغْفِرُ لَهُمْ مَا اسْتَغْفَرُونِي (حم . وابن زنجويه ، وعبد بن حميد ، ع. ك . ض. عن أبى سعيد)

RE. 102/3 (*İnne'ş-şeytàne kàle: Ve izzetike yâ rabbi, lâ ebrehu uğvî ibâdeke, mâ dâmet ervâhuhüm fî ecsâdihim. Fekàle'r-rabbü: Ve izzetî ve celâlî, lâ ezâlü ağfiru lehüm me'stağferûnî.*)

(*İnne'ş-şeytàne kàle*) "Şeytan muhakkak ki şöyle dedi: (*Ve izzetike yâ rabbi*!) Ey Rabbim! Senin izzetine yemin olsun ki, and olsun ki, (*lâ ebrehu uğvî ibâdeke, mâ dâmet ervâhuhüm fî ecsâdihim*) yaşadıkları müddetçe, ruhları vücutlarında sağ olduğu müddetçe ben senin kullarını kandıracağım."

Şeytan kovulurken Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne yapacağı faaliyeti böyle söyledi.

(*Fekàle'r-rabbu*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri, Rabbimiz, yaradanımız da ona cevaben buyurdu ki: (*Ve izzetî ve celâlî*) İzzetime, celâlime and olsun ki, (*lâ ezâlü ağfiru lehüm me'stağferûnî*) onlar bana tevbe ve istiğfar ettikçe, ben de onları mağfiret edeceğim."

"—Var mı bir diyeceğin? Sen kandırmış olsan bile, onlar 'Tevbe yâ Rabbi, affet yâ Rabbi, bağışla...' dedikçe, onları affedeceğim.

---

[44] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.29, no:11255; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.530, no:1399; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.290, no:7672; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.418; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.476, no:2072: *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.340, no:6430.

İzzetime, celâlime and olsun ki tevbe istiğfar ettikçe ben de onları affedeceğim!" dedi.

Onun için kul tevbe ettikçe, günah kalmaz. Birinci işimiz günah işlememektir; şeytana kanmamak, uymamak, aldanmamaktır. Eğer ayağımız kaymış da şeytan bizi kandırmışsa, yanılmışsak, hata etmiş, kusur işlemişsek, hemen yapacağımız iş nedir?

"—Affet yâ Rabbi!" demek. "Yâ Rabbi! Ben beceremedim, şu şeytanı yenemedim, şeytan beni kandırdı, hataya günaha bulaştım, senin emrini tutamadım; beni affet! Estağfiru'llah… Afv u mağfiret istiyorum yâ Rabbi.." diye Rabbimize yönelip tevbe ve istiğfar edeceğiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri vaad ediyor.

"—Yok hocam. Benim kusurum, günahım çok. Sana anlatamam. Nokta nokta nokta işler yaptım ben, çok fena… Allah beni affetmez."

Buna karşı Kur'ân-ı Kerîm'de ayet var. Allah-u Teàlâ buyuruyor ki:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللهِ ،

اِنَّ اللهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر:٥٣)

(*Kul yâ ibâdiye'llezîne esrefû alâ enfüsihim*) "Kullarıma bildir, günah işleyen kullarıma bildir; (*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) 'Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz!' de, onlara 'Allah'ın lütfundan ümit kesmeyin! (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîà*) Bak, Allah günahları toptan affediverir. (*İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm*) O Gafur'dur, çok mağfiret edicidir." (Zümer, 39/53)

Allah'ın rahmetinden ümitsizliğe, ye'se düşmek yok. Ümitsizliğe düşmeyin!

"—Affetmez."

Ne biliyorsun? Ne biliyorsun, ne hakla söylüyorsun, sen kimsin? Affedecek olan Allah, sana ne…

"—Affetmez."

Nereden biliyorsun? "Affederim" diyor, affedeceğini bildiriyor. "Dua edin, duanızı kabul ederim." buyuruyor. O halde ümitsizliğe

düşmek yok! Bu çok mühim bir ayet, bizler için çok büyük müjde.

Demek ki kulun günahı ne kadar büyük olursa olsun, Allah affeder.

“—Adam öldürse de affeder mi?”

Affeder, affeder. Yeter ki candan pişman olsun, nadim olsun, bir daha işlememeye azm ü cezm ü kasd eylesin… Tevbe edince tevbesini Allah kabul eder.

“—Hocam, şimdi bir zor soru soracağım sana. Bakalım ne cevap vereceksin. Bir adam tam, candan tevbe etti ama ondan sonra yine bir günah işledi. Şimdi ne olacak? Bu sefer Allah affeder mi?”

Yine affeder.

“—Bir kere daha tevbe etti, yine günah işledi. Yine affeder mi?”

Yine affeder, yine affeder...

Peygamber Efendimiz’e sormuş bir tanesi, demiş ki:

(*Ve in zenâ ve in serika*) “Hırsızlık da yapmış olsa, zina da etmiş olsa affeder mi?”

“—Evet! Burnu yerde sürtesice, hırsızlık da yapmış olsa, zina da etmiş olsa affeder.” buyurmuş. “Burnu yerde sürtesice…” diye buyurmuş latife yollu, yani Allah affedebilir.

Bir de bir şiir var, Mevlânâ’nın diyorlar, Mevlânâ’nın değildir, İranlı bir şairindir.[45] Mevlânâ’nın dergâhına yazmışlar:

بازآ بازآ، هر آنچه هستی بازآ!

گر کافر و گبر و بت‌پرستی بازآ!

این درگه ما درگه نومیدی نیست؛

صد بار اگر توبه شکستی بازآ!

Bâz â bâz â, her ançi hestî bâz â!
Ger kâfir ü gebr u butperestî bâz â!
İn dergeh-i mâ dergeh-i nevmîdî nist;
Sad bâr eger tevbe şikestî bâz â!

---

[45] Ebû Saîd-i Ebü’l-Hayr (967-1049).

(*Bâzâ bâz â, her an çi hestî bâz â!*) "Dön gel, dön gel; vazgeç, tevbe et, gel!"

Bâzâ, geri gel demek, vazgeçmek demek. Biz, vazgeçmek diyoruz; İranlılar, vazgelmek diyor. Her ne olursan ol, ne kadar günahkâr olursan ol, tevbe et, dön gel!

(*Ger kâfîr u gebr u bût-perestî bâz â!*) "Eğer ilk önce kâfir de isen, ateşperest de isen, hıristiyan da isen tevbe edersen, müslüman olursan yine olur, yine gel."

Kâfir, küfürde olan; *gebr*, ateşperest; *butperest*, puta tapan demek. Puta tapan olsan, ateşe tapan olsan, kâfir olsan bile Allah yine affeder.

(*İn dergeh-i mâ, dergeh-i nevmîdî nîst*) "Bizim bu dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir."

"—Hangi dergâh hocam bu? Söyle adresini de gidelim!"

Bu Allah'ın dergâhı! Bu dünya dergâhı değil, Mevlânâ'nın Konya'daki dergâhı değil. (*İn dergeh-i mâ*) "Bizim bu dergâhımız" dediği dergâh-ı ilâhi, Allah'ın dergâhı... Allah'ın dergâhı ümitsizlik dergâhı değildir.

(*Sad bâr eger tevbe şikestî bâz â!*) 'Yüz defa da hata etmiş, günah işlemiş olsan; tevbe etmiş, bozmuş olsan bile yine gel!"

Bunlar Allah'ın tevbeyi kabul edebileceğini gösteriyor. Tamam, defterin bir tarafı, bir sayfası… Bir de öbür tarafı var, aziz ve muhterem kardeşlerim! İnsanı korkutan tarafı var.

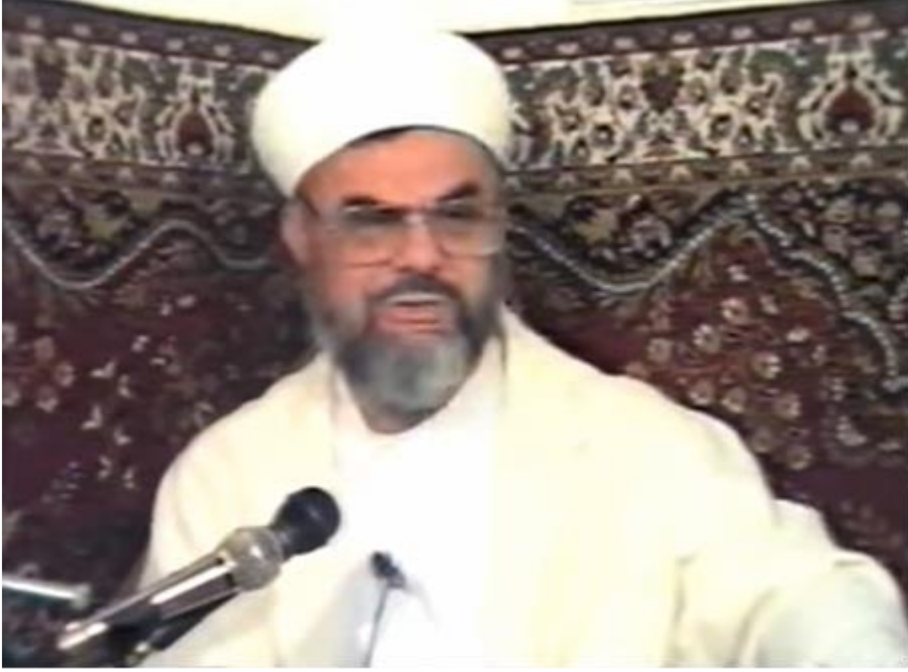
Peygamber SAS Efendimiz, savaşan mücahidlere dedi ki;

"—Herkes savaşırken bulduğu, aldığı eşya, mal mülk neyse hepsini getirsin. ortaya bakayım."

Herkes getirdi. O, kâfiri öldürmüş, kılıcını almış, getirdi koydu. Ötekisi, üstünde bir yüzük görmüş, getirdi. Neyse, her şeyi getirdi. Mücahidlerin arasında birkaç defa böyle nida etti. Ondan sonra toplanan mallar mücahidlerin arasında beşte biri beytülmâle ayrıldıktan sonra taksim edilir, savaşın şartı budur.

Bizim Viyana kuşatmasını kaybetmemizin sebebi nedir? İkinci Viyana muhasarası bozguna dönüştü, kazanamadık, Viyana'yı alamadık, neden?

Viyana'yı muhasara eden komutan, Viyana'dan gelen ganimetlerin mücahidlere taksim edilmesini kabul etmemiş;

“—Kimse dokunmayacak!” demiş.

Darıldılar, gittiler; kırk bin kişilik Kırım ordusu darıldı, gitti.

Allah’ın emrine mi karşı geliyorsun?

Teslim olursa, olmaz. Cihad olursa, ganimet alınır. Ganimetin beşte dördü mücahidlere taksim edilir, beşte biri beytülmâl-i müslimîne kalır. Ona itiraz ettiği için darıldılar, küstüler, gittiler. Düşman da o zayıf zamanda saldırdı, Viyana’yı muhasara etmiş olan ordu perişan oldu. İkinci Viyana bozgunu diye tarihe geçti. Allah’ın emrini tutarsan hayrını, bereketini görürsün. Allah’ın emrine karşı gelirsen cezasını çekersin. Hiç şaşmaz bu!

Peygamber Efendimiz’e ganimetler teslim edilip, taksim edildikten sonra birisi geldi:

“—Yâ Rasûlallah! Benim yanımda bir ayakkabı bağcığı, sırımı kalmış.” dedi.

Ayakkabıyı oradan geçirip sıkıp bağladıkları sırımı, ayakkabı bağcığını getirdi. Taksimat yapılmıştı. Peygamber Efendimiz:

“—Dellallar bu kadar bağırdı, sen duymadın mı?” dedi, onu azarladı. “Geçti vakti. Şimdi bu ateşten bir bağdır, bağcıktır.” dedi.

Burada bir nokta koyalım, tefekkür edelim, düşünelim:

Bu şahıs kim? Peygamber SAS Efendimiz’in ordusunda cihad etmiş bir müslüman değil mi? Müslüman!

Peygamber SAS Efendimiz’in ordusunda değil mi? Ordusunda!

Cihad etmedi mi? Cihad etti!

Ne kusuru var? Ganimet malını taksimata getirmedi, yanında tuttu.

Ganimete tabi olan, taksim edilmesi gereken malı yanında tutmaya “gulûl” derler Arapça’da; ganimet malını çalmak demek.

وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (آل عمران:١٦١)

(*Ve men yağlül ye’ti bimâ galle yevme’l-kıyâmeh*) [Kim emanete (ganimet malına) hıyanet ederse, kıyamet günü, hainlik ettiği şeyin günahı boynuna asılı olarak gelir.] (Âl-i İmran, 3/161)

Huzur-u ilâhîye mücrim, hırsız olarak gelir.”

Bir ayakkabı bağcığından, “Cehennemden bir ateştir, o kimse ateşe gidecek.” dedi.

Peygamber Efendimiz’e hizmet eden bir kişi vardı, öldü. Peygamber Efendimiz:

“—O cehennemliktir.” dedi.

“—Neden?”

Hazırladığı yemeklerden çalarmış. Peygamber SAS Efendimiz’in sofrasına gelmeden önce hizmette kusur edermiş.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah’ın muhakemesi, kolay yaka sıyrılacak bir mahkeme değildir. Bakarsın bir ayakkabı bağcığından dolayı insan cehenneme düşebilir. Kalp kırdığı için ceza yiyebilir. Onun için o kadar da gevşememek lazım!

“—Hocam! Şimdi sen bizi darmadağın ettin, şaşırttın. Bir ümitlendirdin, bir de mahvettin.”

Oh olmuş, iyi olmuş. Çünkü ne fazla ümitlenmek iyi, ne de fazla ümitsizliğe düşmek iyi.

“—Nedir bunun ölçüsü?”

İkisinin ortasında adam olmak! Buna, *beyne'l-havfi ve'r-recâ*, "korku ile ümit arasında bulunmak" derler. Hem korkmak, hem ümitlenmek... Ne korkudan hiç ümidi kalmayacak derecede perişan olacaksınız, ne de ümidinizden günahlara aldırmayacak kadar laubali olacaksınız. Orta yolda adam gibi gideceksiniz. Dinimiz bizden bunu istiyor; *beyne'l-havfi ve'r-recâ* olacaksınız.

Fazla ümitlenme, bilmediğin bir hatandan, edepsizliğinden, kötü huyundan, günahları mühimsemediğinden dolayı Allah cezalandırabilir. Bu mümkün, bunların hepsi mümkün… Çok da ümitsizliğe düşme. Allah'ın rahmeti geniştir, af da edebilir. Ama affetmez diye tir tir titreyerek titiz davran. Sen çalış çabala; bakalım, görelim Mevla neyler, o zaman... Sen elinden geleni yap da Allah da neylerse güzel eyler.

İnşaallah güzel eyler ama kulda edepsizlik, edep noksanlığı, laubalilik olursa...

"—Canım Allah beni mi cehenneme atacak?"

Böyle tipler var. Ukala, laubali tipler var.

"—Canım, Allah bula bula beni mi cehenneme atacak, yakacak? Benden başka adam kalmadı mı? İşte namazı kılıyoruz ya!"

Eller böyle, omuzlar böyle… Neredeyse yanına yanaşsan bir omuz atacak, sana kabadayılık yapacak. Allah Allah! Fesübhanallah! Tevbe yâ Rabbi! Allah bizi kötü huylardan korusun.

Kimisi de:

"—Ne var yani, küçücük bir günah işlemişsem ne olmuş yani?" diyor.

Sen günahın küçüklüğüne bakma, kime karşı edepsizlik yaptığını düşün! O içindeki duyguları düşün. İnsanın içindeki duygular fena olduğu zaman, içindeki kötü duygulardan, huylardan, hallerden insan cezasını çekebilir.

Onun için biz erbâb-ı tarikat, takvâ ehliyiz, Allah'tan korkarız. Ruhsatlarla değil, azimetlerle amel ederiz! İşin kolay tarafına gitmeyiz, ihtiyat tarafına gideriz. Ne olur ne olmaz diye var gücümüzle çalışırız. Rabbimiz tabii *Ekremü'l-ekremîn*'dir, *Erhamu'r-râhimîn*'dir; affını da ümit ederiz. Rahmetine hiç liyakatimiz yok ama belki bizi de rahmetine daldırır, bandırır,

kandırır. Belki bize de lütfuyla muamele eder diye boynumuz bükük, gözyaşlarıyla...

İnsan niye ağlıyor, muhterem kardeşlerim? Secdeye kapanıyor, ağlıyor… Namaza Allahu ekber diye duracak, hüngür hüngür ağlıyor. Neden ağlıyor?

Korkuyor! Hatalarını düşünüyor. Tabii işte bu güzel! Efelik, kabadayılık, ukalalık, laubalilik iyi değil! Aman Allah'ın rahmeti sizi aldatmasın. Onu düşünüp aldanmayın. Şeytan bazen insanı öyle aldatır. "Allah gafûru'r-rahîm'dir." diye namaz kılmıyor, oruç tutmuyor.

Burada birkaç sefer anlattım. Bizim Sâime Hocahanım vardı, Allah rahmet eylesin, ihvanımızdan, ilkokul öğretmeniydi. Sınıfta çocuklara söylemiş:

"—Çocuklar, ilkokuldasınız ama namaz kılmanız lazım, artık namaza alışın!"

Allah'ın emirleri, farzları; din dersinde bunları öğretmiş. Sınıfın en çalışkan kızı, akıllı, münevver bir aileden birisi kalkmış;

"—Öğretmenim! Şimdi Allah bizden kesin olarak her gün beş vakit namaz kılmamızı istiyor mu?"

"—Evet istiyor, onun emri…"

"—Bunu yapmazsak, Allah'ın sözünü dinlememiş mi oluruz?"

"—Evet dinlememiş olursun."

"—O halde öğretmenim söz veriyorum, ben beş vakit namazı kılacağım." demiş.

Doğru, her şey doğru… Bu sözlerin hepsi doğru; çocuğun sözü de haklı, tamam.

Çocuk büyüdükten, kartaldıktan sonra namaza başlamaz. Çocuk yedi yaşında namaza başlar. Daha erkenden başlatırsan daha iyi! On yaşında namaz kılmadığı zaman dövülür bile… "Çat" bir tane patlatırsın, "Utanmadın mı sen namazı kılmamaya?" dersin.

Sâime Hanım anlatıyor:

Çocuk namaz kılmaya başlamış. Zengin, münevver ailenin kızı... Kürklü bir bayan gelmiş. Üstünde kürk, artık ne kürkü olduğunu ben bilmiyorum, görmedim. Saime hanım da söylediyse unuttum. Kürklü bir hanım gelmiş. Ayakkabısı topukludur

mutlaka; yedi punto mudur, dokuz punto mudur, on dört punto mudur? Lüksüne göre yükseltiyorlar topukları, parmak ucunda gezer gibi geziyorlar. Dümdüz rahat bir ayakkabı varken niye öyle sivri sivri şeylerde cambazlık yapmaya kalkarlar, ben anlamıyorum. Çobanların ters sopaları vardır, üstüne basarak çok daha yüksekten yürüyebilirler. Niye daha yüksek olsun diye öyle yürümüyorlar da on dört punto ayakkabıda yürüyorlar, anlamıyorum.

Gelmiş kürklü kadın, demiş ki;

"—Siz öğretmen Sâime Hanım mısınız?"

"—Evet!"

"—Ben sizin öğrenciniz falancanın annesiyim."

"—Hoş geldiniz, buyurun. Çok çalışkan bir kızınız var. Çok seviyorum, terbiyeli, başarılı…"

"—İyi ama siz ona din dersinde 'Namaz kılın!' demişsiniz."

"—Evet, dedim."

"—Şimdi bu çocuk namaz kılıyor."

"—İyi, aferin."

"—İyi ama sabahleyin herkes uyurken kalkıyor, namaz kılıyor. Geceleyin 'yat' diyoruz, 'daha yatsının vakti gelmedi' diyor; namaz kılıyor. Bu küçük yaşta olur mu böyle şey? Allah Gafûru'r-rahîm'dir, affeder."

Bu söz yanlış işte! Öyle yağma yok! Allah Gafûru'r-rahîm'dir, affeder; namaz kılma. Allah Gafurdur, Rahimdir, affeder; oruç tutma. Allah Gafurdur, Rahimdir, affeder; içki iç… Öyle yağma yok! Faiz ye, bilmem ne... Öyle saçma şey yok!

"—Hanım, öyle şey olur mu? Kılacak." demiş.

"—O daha küçük."

"—Olsun. Çocuklar ilkokula küçük yaşta, yedi yaşında gidiyor."

Peygamber SAS Efendimiz, "Yedi yaşında namazı emredin. On yaşında da kılmazsa dövün!" diyor. On yaşı üçüncü sınıftır. On bir yaşında dört, on iki yaşında beş… Üçüncü sınıfta, çat!..

"—Hocam, İslâm'da dövmek var mı?"

Bazen var. Bazı yerlerde Peygamber Efendimiz söylemiş. Kur'ân-ı Kerîm'de de var. Kadınlar hakkında da var. Bir kadın çok serkeşlik ederse, kocasıyla geçimsizlikte çok aşırı giderse, diye orada da var. Ne yapalım Allah'ın emri! Biz Allah'ın kuluyuz, ne

derse öyle yaparız. O da Allah'ın emrini tutsun. Herkes Allah'ın emrini tutsun.

Soruyorlar:

"—İslâm'da resim, çizgi, şu bu var mı, yok mu? Haram mı, helal mi?"

Haram! Doğru değil! Hadis-i şerifte:[46]

وَلَعَنَ الْمُصَوِّرِينَ

(*Ve leane'l-musavvirîn*) "Rasûlüllah SAS Efendimiz, tasvir yapanlara, heykel yapanlara lânet etmiştir." diye bildiriliyor.

Heykel yapmak da günah…

"—İslâm güzel sanatlara düşman mı?"

Hayır! İslâm güzel sanatlara düşman değil ama heykel yapmaya düşman. Var mı bir diyeceğin? Aldın mı cevabı?

Adam köşkünün bahçesine çıplak kadın heykeli yapmış, kapıda öyle duruyor. Göğsü açık, poposu açık, bacağı açık kadın heykeli yapmış. Bu ne böyle? Bu rezalet sanat mı? Sen buna sanat mı diyorsun? Bu rezalet bu! Günah bu!

Bu, Yunanlıların kepazeliği! Yunanlılar böyleydi, ben müslümanım! Bende sanatın âlâsı var; hat sanatı, çini sanatı, ebru sanatı, tezhip, oymacılık, bakırcılık, telkâri sanatı, kumaş sanatı, cam sanatı var. Her sanat var. Hepsi müzeleri dolduran şahane sanatlar var ama böyle şey yok. Var mı bir diyeceğin?

"—Var…"

Varsa var. Benim yolum da bu!

Ben batının her şeyine dalkavukluk yapmaya mecbur değilim. Avrupalı baleyi güzel bir sanat olarak görüyor. Ortopedi mütehassısı bir doktor kardeşim söylüyor:

"—Balerinlerin hepsinin kemikleri hastadır. Hepsi gelirler bize, perişandır." diyor.

Neden? Parmak üstünde döneceğim, döneceğim, döneceğim diye uğraşa uğraşa, hoplaya zıplaya ne kemik kalıyormuş ne bir şey. Ortopedi yani kemik hastalıkları bakımından hepsi hastaymış.

---

[46] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2045, no:5032; Ebû Cuhayfe RA'dan.

Nereden öğrendim bunu?

Benim ayağımın başparmağında bir ağrı var, duramıyorum. Gittim, onu konuşurken orada öğrendim.

Pilotların çoğu kemik hastasıymış. Gaza bir bastığı zaman muazzam bir hız kazanıyor jet uçağı. Muazzam bir baskı oluyor. İnsan koltuğa yapışıp kalıyor. O tazyik birçok rahatsızlıklar yapabiliyormuş. Pilotların çoğu da yani ses süratinin üzerinde uçanlar da bu durumlara uğrayabiliyorlarmış.

Neyse, küçük çocuk filan bilmem ben. Peygamber Efendimiz, "Yedi yaşında namaz kılsın, on yaşında zorlayın, dövün!" dedi. Bu namazı kılacak çocuk, öğrenecek.

"—Hürriyetler, bilmem neler…"

"—Ben namazı öğreteyim de, çocuk on sekiz yaşını geçtikten sonra, kılmazsa kendisi hapı yutsun."

Kendisi bilir. Ben anne baba olarak 18 yaşına kadar onu namaza alıştırayım da o da 18 yaşını bitirdikten sonra; "Ben artık reşit oldum, namaz kılmayacağım." derse vebali benden gider. Allah'a hesabı kendisi verir.

"—Ben onu yedi yaşından itibaren namaza alıştıracağım. Kur'an'ı, İslâm'ı, farzları, haramları öğreteceğim. Farzları yaptıracağım, haramları yaptırtmayacağım. Ben bunu güzelce eğiteceğim."

Bu baskı değil, bu eğitim!

"—Hocam! İslâm eğitimi mi iyi, laik eğitim mi iyi?"

İkisinin sonuçları ortada! İslâm eğitimi görmüş çocuklar sınıfların birincisi oluyor, laik eğitimi gören çocuklar esrarkeş oluyor, polisi ve ailesini uğraştırıyor, ölüyorlar. İkisinin sonuçları ortada; buyur sen kararını ver, benim karar vermeme artık lüzum yok!

Çocuk küçükmüş de namaz kılmasınmış, öyle şey yok.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Çocuklara farzları, namazları öğreteceğiz, kıldıracağız. İbadetleri yapacaklar ve biz İslâm terbiyemiz, İslâmî örfümüz, âdetimiz neyi gerektiriyorsa onu yapacağız. Ben şalvar giyiyorum.

Şalvar mı iyi, streç pantolon mu nedir onun adı, zibidi pantolonlar var ya hani, o mu iyi?

Şalvar daha iyi. Neden? Hava alıyor. Her tarafı ter yapmıyor. Ötekisi sımsıkı yapışıyor. Şalvarda damarlarda kan deveran ediyor, ötekisinde sıkıştığı için kan deveranı zorlaşıyor. Doktorlar söylüyor bunu! Şalvar giyerim ben.

"—Ayıp olmaz mı?"

Pantolon giymek ayıp olmuyor da şalvar giymek niye ayıp olsun? Çatal bacaklı pantolon giyiyoruz şimdi. Namaza duruyorsun, biraz daha fazla zorlasan "pırt" sökülecek. Geriliyor adam akıllı. Niye bu kadar dar yapıyorsun, biraz bol olsun. Sonra üstünde bir örtü olsun. Gömlek demişler, bir kıyafet… Bu gömlek biraz uzun olsa, dizin altına kadar olsa da, secde ettiğim zaman da şöyle arkamı tesettür etse, örtse fena mı olur?

"—İyi olur ama utanırım, ayıplarlar."

Kimden utanıyorsun ya! Başkası utansın, ötekiler utansın. Açık saçık gezenler, sıkışık gezenler utansın; sen rahatına bak! Biraz efe ol yahu, kahraman ol biraz! Ne korkuyorsun yani! Allah de, korkma ondan sonra... Allah de, Allah'ın dediği gibi yap!

d. Peygamber Efendimiz'in Şeytanı Yakalaması

Dördüncü hadîs-i şerif:

Dâra Kutnî ve Taberânî'den bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[47]

إِنَّ الشَّيْطَانَ أَرَادَ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَىَّ ، فَخَنَقْتُهُ حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ لِسَانِهِ عَلَى يَدِى ، وَايْمُ اللّٰهِ ، لَوْلاَ مَا سَبَقَ إِلَيْهِ أَخِى سُلَيْمَانُ ، لاَرْتُبِطَ إِلَى سَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِى الْمَسْجِدِ ، حَتَّى يُطِيفَ بِهِ وِلْدَانُ أَهْلِ الْمَدِينَةِ (قط. طب. ق. عن جابر بن سمرة)

---

47 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kbîr*, c.II, s.251, no:2053; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.450, no:4156; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.365, no:15; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.201, no:2299; Câbir ibn-i Semüre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.255, no:1281; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.337, no:6424.

RE.102/4 (*İnne'ş-şeytàne erâde en yemurre beyne yedeyye, fehanaktühû hattâ vecedtü berde lisânihî alâ yedî, ve'ymu'llàhi, levlâ mâ sebeka ileyhi ahî süleymânü, leertübita (ve fî nüshati: lerabettühû) ilâ sâriyetin min sevâri'l-mescidi, hattâ yutîfe bihî vildânü ehli'l-medîneti.*)

(*İnne'ş-şeytàne erâde en yemurre beyne yedeyye*) "Ben namaz kılarken şeytan benim önümden geçmek istedi."

Şeytan, Efendimiz'in önünden geçmek istemiş. Bazen dışarıdadır, bazen içeride kan gibi dolaşabilir.

(*Fehanaktühû*) "Boğazını yakaladım." diyor.

Hanaka, boğazından sıkmak demek. (*Hattâ vecedtü berde lisânihî alâ yedî*) "Dilinin serinliğini elimin üstünde hissettim."

Demek ki, Peygamber Efendimiz boğazını sıkınca, şeytanın dili sarkmış. Anlatırken, "Elimde soğukluğunu hissettim." diyor.

(*Veymu'llàhi*) "Yemin ederim ki…" Bu, bir tabir. (*Levlâ mâ sebeka ileyhi ahî süleymânü*) "Yemin ederim ki eğer Süleyman AS kardeşim benden önce, onlar hususunda bir dua etmemiş olsaydı,

(*leertebitu ilâ sâriyetin min sevâri'l-mescidi*) ben bu yakaladığım şeytanı mescidin direklerinin bağlardım. (*Hattâ yetîfe bihî vildânü ehli'l-medîneti*) Medine'nin çocukları 'bu şeytan nasılmış' diye etrafında dolaşacak şekilde direğe bağlardım."

Çocuklar gelip etrafında dolaşıp, "Bu şeytan buraya bağlanmış, nasıl bir şeymiş?" filan diye dolaşır. Ama daha önce Süleyman peygamberin duasından dolayı böyle yapmadığını söylüyor. Süleyman AS şöyle dua etmişti:

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لاَ يَنْبَغِي لأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي

(ص:٣٥)

(*Rabbi'ğfir lî ve heb lî mülken lâ yenbağî li-ehadin min ba'dî*) "Ey Rabbim, beni bağışla; bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümranlık ver!" demişti. (Sad, 38/35)

Tabii Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri bizim görmediklerimizi gören, bizim bilmediklerimizi bilen Allah'ın peygamberi... Bizim bakıp da bir şey görmediğimiz yere o bakıp neler olduğunu söylüyordu.

Mesela Uhud harbinde genç bir şehidi melekler yıkıyorlar. Melekler almışlar, yıkıyorlar.

"—Melekler geldi, kardeşinizi aldı ve yıkadılar. Neden böyle yıkadılar?" diye soruyor.

Niye? Gerdekten çıkmış, Peygamber Efendimiz çağırdı diye. Düğün gecesi sokaklardan nida olmuş:

"—Haydi! Peygamber Efendimiz düşman geliyor diye savaşa çağırıyor sizi!" denince, gusül abdesti bile almadan Peygamber Efendimiz'in emrine icabet etmiş.

Düğün günü hemen dışarıya çıkmış ve şehid olmuş. Gusül gerektiği için melekler yıkıyorlarmış. Peygamber SAS Efendimiz onu görüyor. Peygamberlerin hali böyle...

Evliyâullahın hali de bir hoş. Her zaman söylüyorum, Ömer Efendimiz hutbeden İran'daki savaşı seyrediyor da komutana talimat veriyor;

“—Yâ Sâriye! El-Cebel! Yâ Sâriye! Ne yapıyorsun arka tarafında düşman seni çeviriyor, tedbir alsana!” diye Medine’den savaşı seyrediyor. Allahu Ekber! Allah şefaatlerine erdirsin.

Nasıl oluyor bunlar? İslâm’da delili var mı?

Var! Peygamber Efendimiz diyor ki;

“—Allah bir kulu sevdi mi onun gören gözü, işiten kulağı, söyleyen dili, tutan eli, yürüyen ayağı olur.”

Yaptırdığı her şeyi Allah yaptırır, varacağı yere Allah’ın emriyle bir lahzada varır. Münkirin gözünü çıkartır. Allahu Teâlâ hazretleri o gücü, kuvveti verir.

e. Besmelesiz İşe Şeytan Ortak Olur

Bir hadîs-i şerif daha okuyalım beş olsun. Tek iyi olduğundan.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, Ebû Dâvud ve Neseî Huzeyfe RA’dan naklediyor.

Bu hadis-i şerifler şeytanın işlerini anlatıyor. Okuduğumuz kitapta hadis-i şerifler alfabetik sırayla olduğu için, hep karşımıza şeytanlı hadisler geldi. Şeytanın tehlikelerini anlatan hadisler bize faydalıdır.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[48]

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَيَسْتَحِلُّ الطَّعَامَ الَّذِي لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللهِ عَلَيْهِ ، وَإِنَّهُ جَاءَ بِهَذَا الأَعْرَابِيِّ ، يَسْتَحِلُّ بِهِ ، فَأَخَذْتُ بِيَدِهِ ؛ وَجَاءَ بِهٰذِهِ الْجَارِيَةِ ، يَسْتَحِلُّ بِهَا ، فَأَخَذْتُ بِيَدِهَا ؛ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ يَدَهُ لَفِي يَدِي مَعَ أَيْدِيهِمَا (حم. م. د. ن. عن حذيفة)

RE. 102/5 (*İnne'ş-şeytàne le-yestehıllü't-taàme'llezî lem yüzkeri'smu'llàhi aleyhi, ve innehû câe bi-hâze'l-a'râbiyyi yestehıllü bihî, feehaztü bi-yedihî; ve câe bi-hâzihi'l-câriyeti li-yestehılle bihâ, feehaztü bi-yedihâ; fevellezî nefsî bi-yedihî, inne yedehû fî yedî mea eydîhimâ.*)

(*İnne'ş-şeytàne*) "Hiç şüphe yok ki şeytan, (*le-yestehıllü't-taàme'llezî lem yüzkeri'smu'llàhi aleyhi*) yapılışında, yenilmesinde besmele çekilmemiş olan taamı yemeye kendisinde hak ve salâhiyet görür."

"—Tamam, bu bana helâldir. Ben bunu yiyebilirim." der.

"—Hangi taàmı, hangi yemeği?"

"—Allah'ın ismi söylenmeden pişirilmiş ve yenilmiş olan taamı..."

Sofraya bir yemek geldi, o yemekten şeytan yer mi, yemez mi?

Allah'ın ismi zikredilmemişse yer. Adam sofraya oturdu, yemek yiyecek, besmele çekmedi, başladı. Şeytan o yemekten yer.

Neden? Allah'ın ismini zikretmedi.

"—Allah'ın ismi nasıl zikredilir?"

(*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) dersin. İşte o Allah'ın isminin zikredilmesidir. Şeytan, Allah'ın isminin zikredilmediği yemeği yemeye kendisini haklı görür. "Bu yemeği ben yiyebilirim!" diye

---

[48] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.218, no:3274; Ebû Avâne, Müsned, c.V, s.160, no:8236; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.76, no:10103; Ebü'ş-Şeyh, *Ahlâku'n-Nebiyyi*, c.II, s.118, no:556; Huzeyfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.237, no:40739; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.346, no:6443.

kendisine hak tanır. Onu kendisine helâl görür.

"—Bir adam şöyle yapmış, helal olsun!" diyoruz ya⋯

Yani sevaplı olmak mânâsına değil, hak olarak bu hakkı kendisinde görür.

Sonra; (*Ve innehû câe bi-hâze'l-a'râbiyyi*). "Şeytan şu bedevi ile beraber geldi." Yemeğe, sofraya Peygamber Efendimiz'in yanına bedevi gelmiş. Bedevi, A'rabî; çölde yaşayan, şehirde yaşamayan Arabistan'ın çöl ahalisi demek… O geldi.

(*Yestehıllü bihî*) "O A'rabî görgüsüz, bilgisi az olduğu için yemeğe besmelesiz başlamış. Şeytan da onunla yemek yemeye kendisinde hak bulmuş." Fırsat eline geçmiş oluyor. (*Feehazet bi-yedihî*) "Şeytan onun elini tuttu." mânasına veyahut (*feehaztü bi-yedihî*) Peygamber Efendimiz şeytanın yemesine müsaade etmemiş, elini tutmuş.

(*Ve câe bi-hâzihi'l-câriyeti*) "Ondan sonra bir kadın köle, cariye gelmiş. (*Li-yestehılle bihâ*) O da besmele çekmeden yemek isteyince, şeytan onunla da yemek yemeye heveslenmiş." (*Feehaztü bi-yedihâ*) veyahut (*feehazet bi-yedihâ*) "Cariyenin elini tutmuş, onunla beraber yiyor. Yani aynı zamanda şeytanın eli ile beraber… Ya da Peygamber Efendimiz besmelesiz yemesin diye o cariyenin elini tutmuş."

Bu ifadelerden ikisi de anlaşılabilir. Ya Peygamber Efendimiz, "Besmelesiz yiyorsun, dur." diye elini tutmuş, ya da şeytan o besmele çekmediği için onun elini tutmuş, o yedikçe onunla beraber yiyor. Hani denizde yüzerken birisine sarılırsan, o da seni götürür ya, onun gibi de olabilir. Ama herhalde Peygamber Efendimiz tutmuş olacak, "Ellerini tuttum, dur, besmelesiz yemeyin. Şeytan da sizinle beraber yiyecek." diye engellemiş olabilir.

(*Feve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Canım, nefsim kudreti elinde olana yemin olsun ki..." Bu, Allah'a yemin olsun ki, demek. Canım elinde olana yemin olsun ki, yani Allah'a yemin olsun ki… Çünkü insanın canı, hayatı, ölümü Allah'ın elindedir; dilerse ömür verir, yaşatır, dilerse öl der, öldürür. Hayat, Allah'ın elindedir.

"Canım, nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun ki… (*İnne yedehû fî yedî*) "Onun eli, şeytanın eli, (*mea eydîhimâ*) öteki ikisinin eliyle beraber benim elimde idi."

Yani, “Hepsini birden tutuyorum.” demiş oluyor. Peygamber Efendimiz, cariyenin ve A’rabînin elini tutmuş, “Allah’a yemin olsun ki hem o cariyenin, A’rabînin eli hem şeytanın eli elimde. Hepsini birden tutmuş oluyorum.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Besmele çekmezseniz şeytan insanın yemeğine ortak olur. Sizin güzelim yemeklerinizi o da yer. Şeytan insanın evlâdına da ortak olur, hanımına besmelesiz giderse... Hanımından şeytan evlâdı da doğar.

Neden söz dinlemiyor evlatlar?

Besmelesiz yaklaşılmış. Çocuk şeytanın evlâdı, şeytan gibi bir şey… Anasını babasını dinlemiyor. Onun için nikâh olacak, besmele olacak, dua olacak, camide olacak, uğurlu kademli olacak...Gazinolarda, pavyonlarda kadınlar göğsünden kuyruk sokumuna kadar açık tuvalet giyiyor, caz çalıyor, samba rumba bilmem ne, vals vesaire… Kadınları erkekler:

“—Bana bu dansı lütfeder misiniz?” diye reverans yaparak alıyor ve dönüyorlar, düğün oluyor.

Ne oluyor? Boyuna günahlar yazılıyor. Kocaman kocaman günahlar yazılıyor.

Bu karıdan bu kocadan, bu düğünden bu dernekten, bu damattan bu gelinden hayır gelir mi? Tevbe ederse belki gelir ama bu başlangıç iyi bir başlangıç değil.

Bunların evlatları sahih evlat olur mu?

Besmelesiz, içkili, danslı, günahlı, haramlı, zinalı bir şeyin sonundan hayır gelmez. Bu başlangıcın sonu hayır olmaz.

Nasıl olacak?

اَلْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ ، وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ ؛ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ ، وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ (النور:٢٦)

(*El-habîsâtü li'l-habîsîne ve'l-habîsûne li'l-habîsât, ve't-tayyibâtu li't-tayyibîne ve't-tayyibûne li't-tayyibât.*) [Kötü kadınlar, kötü erkeklere; kötü erkekler de kötü kadınlara lâyıktır. Temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara lâyıktır.] (Nur, 24/26)

Yani iyi erkekler iyi kadınlara, kötü, habis olanlar kötülere düşer. Kötüler birbirlerine denk düşer. Tabii öyle olunca yuvada da hayır olmaz.

Şeytan sizin sofranızdan da yemek yiyebilir. Besmele çekmezseniz, kazancınız haram olursa, sofraya oturuşunuz besmelesiz olunca… Sizin yuvanızdan, sizin karınızdan da evlat edinebilir. Allah korusun... Onun için her şeyi besmeleyle, helalinden, Allah'ın sevdiği tarzda yapmaya dikkat edin!

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

07. 07. 1996 – İskenderpaşa Camii

09. ŞEYTANIN VESVESELERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve tâcü ruûsinâ ve tabîbi kulûbina muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنّ الشَّيْطَانَ لَيَأْتِي أَحَدَكُمْ ، وهُوَ في صلاتِهِ ، فيأْخذُ بِشَعْرَةٍ مِنْ دُبُرِهِ ، فيَمُدُّهَا ، فيَرى أَنَّهُ أَحْدَثَ ، فلا يَنصَرِفُ حَتَّى يَسْمَعَ صَوتًا ، أوْ يَجِدَ رِيحًا (حم. ع. عن أبى سعيد)

RE. 102/6 (*İnne'ş-şeytàne leye'ti ehadeküm, ve hüve fî salâtihî, feye'huzü bi-şa'retin min duburihî, feyemudduhâ, feyerâ ennehû ahdese, felâ yensarifu hattâ yesmea savten, ev yecide rîhan.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve sevgili mü'min kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı, dünyada âhirette üzerinize olsun.Allahu Teâlâ hazretleri, iki cihan saadetine, cümlenizi lütfuyla keremiyle nail eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümlenizi müşerref eylesin.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in hadîs-i

şerîflerinden bir demet okuyacağız.Bunların izahına başlamadan önce başta Peygamber Efendimiz'in rûh-î pâk'ine bizlerden bir hediye-yi Kur'aniye olsun diye; sonra onun âl'ine, ashâbına, etbâına, ahbâbına, ihvânına, hulefâsına ve hasseten Ümmet-i Muhammed'in, mürşid-i kâmillerin, evliyâullah, turuk-ı aliyye silsilesi, sâdâd-u meşâyihimizin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtezâ'dan, Gümüşhaneli [Ahmed Ziyâüddin] Efendimiz'den, Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar, turuk-ı aliyyelemizden güzeran eylemiş olan cümle tarikat büyüklerimizin ruhlarına ve bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehitlerin, gazilerin,mücahitlerin, ruhlarına ve hasseten Fatih Sultan Muhammed Han'ın ve ordusu mensuplarının ruhlarına; beldemizin medâr-ı iftihârı, beldemizde metfun bulunan Yûşâ aleyhisselam'ın Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretlerinin ve sâire sahâbe-i kirâmın ve salihlerin ve evliyâullahın ruhlarına; uzaktan, yakından hadîs dersine dinlemeye, feyiz almaya, sevap kazanmaya gelen siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına bizlerden hediye olsun, ruhları şâd olsun, makamları âlâ olsun, dereceleri yücelsin diye bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım.

……………………………

a. Şeytanın Abdest Konusunda Vesvese Vermesi

Okuduğumuz hadîs-i şerîfler Râmûzu'l-ehâdîs kitabımızın 102. sayfasındaki 6. hadis ve devamı olacaktır. Altıncı hadîs-i şerîfin mübarek metnini Arapça aslını okuduk. Şimdi izahını, tercümesini söyleyelim.

Ebû Said el-Hudri'den Ahmed ibn-i Hanbel ve Ebû Ya'lâ rivayet eylemişler.

Peygamber Efendimiz bu rivayete göre buyuruyor ki:[49]

---

[49] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.96, no:11931; *Müsnedü'l-Hàris*, c.I, s.127, no:81; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.443, no:1249; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.552, no:1249; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.199; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.249, no:9230; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.331, no:26286; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.345, no:6442.

إنّ الشَّيْطانَ ليَأْتِي أحَدَكُمْ ، وَهُوَ فِي صَلاَتِهِ ، فيأْخذُ بِشَعْرَةٍ مِنْ دُبرِهِ ، فَيَمُدُّهَا ، فيرَى أَنَّهُ أَحْدَثَ ، فَلاَ يَنصرِفُ حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتًا ، أوْ يَجِدَ رِيحًا (حم. ع. عن أبى سعيد)

RE. 102/6 (*İnne'ş-şeytàne leye'ti ehadeküm, ve hüve fî salâtihî, feye'huzü bi-şa'retin min duburihî, feyemudduhâ, feyerâ ennehû ahdese, felâ yensarifu hattâ yesmea savten, ev yecide rîhan.*)

Alfabetik, elif be sırasıyla olduğundan konular geliyor, iyi de oluyor. Toplu bir bilgi sahibi oluyoruz. Şeytanın oyunları hakkında, bilmediğimiz şeyleri öğreniyoruz.

İnne Arapça'da *edât-ı tahkîk* derler, bir şeyin muhakkak olduğunu bildiren bir edattır.

(*İnne'ş-şeytàne leye'ti ehadeküm, ve hüve fî salâtihî*) "Muhakkak ki şeytan sizden birinize namazında gelir. (*Feye'huzu bişa'retin min dübürihî*) Ve makadından bir kılı tutar. (*Feyemüddühâ*) Ve onu çeker. (*Feyerâ ennehû ahdese*) Adam da şeytanın bu oyunundan sanır ki abdesti kaçtı, yellendi."

Makadından bir kılı çekip tutup çektiği için, oradaki kıpırtıdan, "Acaba ben abdestimi kaçırdım mı, yellendim mi?" diye içine bir vesvese gelir. Bunu şeytan yapıyor. Bir kılı tutuyor, çekiyor, orada kıpırtı oluyor. İnsan, "Galiba abdestim kaçtı." der. Öyle demesin.

Efendimiz tavsiye ediyor: (*Felâ yensarif*) "Namazı bırakıp gitmesin!"

"—Ama kıpırdar gibi oldu?"

(*Felâ yensarif*) "Gitmesin; (*hattâ yesmea savten, ev yecide rîhan*) yellenmenin sesini veya kokusunu duymadıkça…"

Şeytan orada oyun ediyor. Namazda, huzuru kaçırmak için mel'unluk, mendeburluk yapıyor. Alçak, alçaklık yapıyor. Mü'min kul Allah'ın divanına durmuş, kıskanıyor:

"—Bak bu mü'min kul, Allah'ın huzuruna girdi, Allah da onu seviyor. *Allahu ekber* dedi, el pençe divan bağladı, divana durdu. Allah'a *El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn* diye hamd ediyor, *Sübhana'llàh* diye tesbih ediyor, sevap kazanıyor." diye kızıyor.

Kıskanıyor, bir şey yapacak; gidiyor, abdesti kaçmış hissini vermeye çalışıyor.

Hakikaten insan, şeytanın kendisine verdiği hislere, duygulara, vesveselere, kendisini azcık bir kaptırdı mı, bu iş makinesine elini kaptırmaya benzer. Elini kaptıran kolunu, vücudunu kurtaramaz. Şeytanın vesvesesine kulak vermeyecek, ona iltifat etmeyecek:

"—Sen beni kandırmaya çalışıyorsun, senin işin fitne fesat… Sen benim sanki abdestim kaçmış gibi yaptırtıp namazdaki zevkimi, huzurumu, keyfimi, huşûmu, yok etmek istiyorsun! Sevap kazandırtmamak istiyorsun, ben sana uymuyorum." diyecek.

"—Ya abdesti kaçtıysa?"

Peygamber Efendimiz garanti veriyor: Ses duyuldu mu? Duyulmadı, yok öyle bir şey. Koku? Koku da duyulmadı. Demek ki gaz çıkmamış, demek ki yok bir şey. Şeytan oynuyor.

Şeytanların çeşitleri var, görev taksimatı da yapmışlar, çeşit çeşit görevleri yapanları da var. Çarşıya pazara giden şeytanlar çarşıya pazara ilk giden esnafla gidiyor, en son giden esnafla oradan ayrılıyor. Orada kandıracak; müşteriyi de kandıracak, dükkân sahibini de, satıcıyı da alıcıyı da kandıracak.

Satıcıya yalan söylettirecek, yalan yere yemin ettirecek, tartıyı, ölçüyü eksik yaptıracak. Alıcıya başka oyunlar oynayacak, günaha sokacak. Tam günah işlettirme fırsatı bulacağı bir yer diye çarşı pazara bayraklarıyla gidiyor.

Namaza geleni bırakır mı? Bırakmaz. Ona da gelir, namazda abdestin kaçtı diye vesvese vermeye çalışır.

Başka şeytanlar var. Onların vazifesi ne?

Bir grubunun vazifesi, bir insana abdest alırken tekrar tekrar abdest aldırmak. Başlıyor, mazmaza, istinşak, yüz yıkamak, el yıkamak… Yeniden başlıyor.

"—Hayrola kardeşim, gel bakayım, ne oldu sana? Niye abdesti yarısından kestin, tekrar başa geldin?"

"—Abdestim kaçtı gibi oldu."

Şeytan vesvese veriyor; gibi oldu, gibi oldu… Bir şey olmadı aslında. Abdestini kaçtı zannettiriyor. Vesvese veriyor, başına dönüyor:

"—Pekiyi, bu seferlik yıka, bir daha yapma!"

Hayır, bir daha yeniden yıkamaya başladı mı, yarıda yine başa

getirttirir, oynar! Kedinin yumakla oynadığı gibi şeytan insanın gönlüyle oynar, aldatmaya çalışır.

Çaresi ne?

Yüz vermemek! Yüz vermeyecek. Kesin olarak bozulduğuna dair bir emare yok, benim abdestim bozulmadı, diyecek.

Abdeste vesvese vermek için özel şeytan var. Namaza vesvese vermek için başka şeytan var. Ne yapıyormuş?

İnsanın makadından, yel çıkma yerinden kıl tutuyormuş, çekiyormuş. Orada kıpırtı oldu. İnsan;

"—Galiba, ben gaz kaçırdım, yellendim." sanıyormuş.

Namazda huzurunu bozmak için şeytanın işi. Yüz vermeyecek. İnsan buna bir yüz verdi mi mahvolur.

"—Hocam nereden biliyorsun?"

Çok kesin konuşuyorum. Başımdan geçtiği için biliyorum.

Lisedeyken abdestim iyi olmuyor, idrar tam kesilmiyor diye mel'un şeytan bana bir kancayı taktı!.. Öğle ezanı okuyor, ben ikindi vaktine kadar abdest alırdım. Bir daha alırdım, bir daha alırdım, bir daha alırdım… Biraz daha ıslaklık var filan gibi gelirdi. Bunların hepsi şeytanın oyunlarıdır. Aman şeytanın oyununa gelmeyin.

Her şeyin usulü var. Yüznumaraya gitmenin âdabı var, idrar yapmanın âdabı, temizlenmenin âdabı var. İstibranın, istincanın âdabı var. Elbette insan yemek yediği gibi yüznumaraya da gidiyor. Yüznumaraya gidince de yapacağı işlemler, temizlik işlemleri var. Bunların da bir ölçüsü var.

Kimisi ne yapıyor?

Yüznumaraya gidiyor. Delikanlı adam, blue jean pantolonu giymiş. Dışarıda sıkışmış, yüznumaraya gidiyor. Boğaz köprüsü gibi ayaklarını açıyor, ayaktan şaldur şuldur...

Be mübarek, be müslüman oğlu müslüman, senin bu şaldur şuldur yaptığın yere çarpınca zerreler nereye gidiyor?

Paçasına geliyor, sağına, soluna gidiyor. Böyle şey olur mu?

Müslüman temizdir, üstünde idrar sıçrantısı, damlası olursa olur mu? Ondan sonra da bitti mi, bitti; hop içeri… Hay Allah, yürüyor, gidiyor.

Gel bakayım buraya, pantolonunu indir bak bakayım, iç

çamaşırın ıslak, gördün mü? Tam sonunu almamışsın, yarısı yüznumarada yarısı da senin donunu, iç çamaşırını ıslatmış.

Bunları neden böyle açıkça söylüyorum?

Bunlar olan şeyler, hep oluyor. Adamın veya kadının abdesti olmuyor! Kadının da, adamın da bu işin sonunu beklemesi lazım. Sabırlı olması, iyice bitirmesi, iyice kurulaması lazım. Yıkanacaksa yıkaması, ondan sonra da, biraz, birkaç adım atması filan lazım.

Fazla uzatmaya gelmez. Fazla uzattın mı vesveseye gider; çok gevşek yaptın mı pantolon ıslak kalır, abdestsiz namaz kılarsın, o da olmaz. Ölçüyü bileceksin. Hakikaten idrar kalmayacak gibi tedbirini alacaksın, vesvese tarafına kayacak kadar işi büyütmeyeceksin. Normal ölçü içinde abdestini alacaksın. Çünkü şeytan her zaman etrafında dolaşıyor. İşi, seni üzmek, sana sevap kazandırmamak, sana günah işletmek, sevaplı işleri de bozmak! Etrafında dolaşıyor.

b. Şeytanın Ezan Sesinden Kaçması

Ebû Hüreyre RA'dan, hadîs alimi Müslim Rh.A, rivayet etmiş. Peygamber SAS Eendimiz buyurmuşlar ki:[50]

إنّ الشّيْطانَ إذا سَمِعَ النِّداءَ بِالصَّلاةِ، أَحَالَ لهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لاَ يَسْمَعَ صَوْتَهُ ؛ فَإِذَا سَكَتَ ، رَجَعَ فَوَسْوَسَ ؛ فَإِذَا سَمِعَ الإِقَامَةَ ، ذَهَبَ حَتَّى لاَ يَسْمَعَ صَوْتَهُ ؛ فَإِذَا سَكَتَ ، رَجَعَ فَوَسْوَسَ (م. عن أبي هريرة)

RE. 102/7 (*İnne'ş-şeytàne izâ semia'n-nidâe bi's-salâti, ehâle lehû durâtün hattâ lâ yesmea savtehû; feizâ sekete, recea fevesvese; feizâ semia'l-ikàmete, zehebe hattâ lâ yesmea savtehû, feizâ sekete recea fevesvese.*)

---

[50] Müslim, *Sahîh*, c.II, s.333, no:582; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.432, no:1877; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.680, no:20884; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.336, no:6423.

(*İnne'ş-şeytàne izâ semia'n-nidâe bi's-salâti*) "Hiç şüphe yok ki içimizde-dışımızda olan, var olan ama görünmez, göremediğimiz şeytan denilen düşmanımız namaz kılınsın diye seslenmeyi duyunca..."

Namaz için seslenme ne demek? Ezan!

Müezzin çıkıyor namaz için:

"—*Allàhu ekber, Allàhu ekber... Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah... Eşhedü enne muhammeden rasûlü'llah... Hayye ale's-salâh...*" diyor.

(*Hayye ale's-salâh*) ne demek? "Haydi, buyurun namaza gelin!" demek.

(*Hayye ale'l-felâh*) ne demek? "Haydi kurtuluşa gelin!" demek.

(*İnne'ş-şeytàne izâ semia'n-nidâe bi's-salâti, ehâle lehû durâtün hattâ lâ yesmea savtehû*) "Münadi, namaz için nida ettiği zaman, müezzin ezanı okuduğu zaman, şeytan onun sesini duydu mu, ezanın uyulmadığı yere kadar kaçar!"

Nasıl kaçar? Çirkin bir şekilde kaçar, yellene yellene kaçar.

Dırâd, yellenmek demek. Sesli sesli, zarta ede ede kaçar.

Nereye kadar kaçar? (*Hattâ lâ yesmea savtehû*) "Müezzinin sesini duymayacağı yere kadar kaçar." Hem de yellene yellene, çirkin bir şekilde kaçar.

(*Feizâ sekete, recea*) "Müezzin ezanını bitirdi mi, sustu mu geri gelir!"

Fırt geri gelir, onun gelmesi gitmesi kolay. Salahiyeti var, hakkı var, yaradılışı müsait; gelir. (*Fevesvese*) "Ezanı duymuş insanlara, namaz kılacak insanlara vesvese verir!"

Neler neler! Nasıl kandırır?

"—Hadi evde namazı kılarsın." der.

"—Müezzin çağırdı işte, gideyim kılayım..."

"—Kılarsın, daha yeni, ilk vakti, bu namazın üç-dört saat daha vakti var. Eve gidince güzelce abdest alırsın, kılarsın." der. Camiye sokmamak ister.

"—Yok, ille gideceğim." derse;

"—Burada sünnet için bekleme, ilerideki camiye yetişirsin. Orada sünneti kaytarırsın, kırpıştırırsın, makaslarsın, farza yetişirsin, sünnetten kurtulursun." der.

Sünnet fena bir şey mi, kurtulunacak bir şey mi?

Değil ama şeytan öyle der. Burada kılsa sünnetiyle kılacak, onu yapmasın diye adama; "Evine biraz daha yakın yerde namaza git, orda kılarsın." der. Nefsine tatlı gelir.

"—Camide bekleyeceğim, imamın gönlü olacak, sarığını cübbesini giyecek; müezzinin gönlü olacak, kamet getirecek de, namaz kılacaklar da... Öf be, burası uzatıyor, ben öbür camiye gideyim..." der.

Hem sünneti de tenzilat yapmış olur. Hâlbuki sünneti kılsa, sevap kazanacak fena mı? Ama şeytan onu hoş göstermez!

Bir oyun daha eder, öbür camiye vardığı zaman geçmiş ola! Orada da imam-müezzin, acele etmiştir. Bu gider; namaz yok, bitti. Cemaati kaçırttırdı, cemaati kaçırttırır.

Oyunların aklına gelmeyen çeşitleri, hepsi! İçinden bir duygu geldi mi şeytan bana ne oyun ediyor, diye düşüneceksin. Nasıl kandırmak istiyor, diye anlayacaksın, anlarsın. İnsan, biraz tanıdı mı yavaş yavaş anlar.

Peygamber Efendimiz şeytanın oyunlarını öğretiyor. Ezan

okundu mu ezanı duyulmadığı yere kadar kaçıyor, ezan bitti mi fırt geliyor, vesvese veriyor. Namaz kılacaklara kıldırmamak için vesvese verir, her insana bir başka türlü!

Sana da gelir, der ki;

“—Senin abdestin eskidi, hadi bir abdest al, bir daha…”

Seni de abdest almaya sevk eder, seni de abdest almakta kandırır:

“—Şimdi bu abdestin iyi olması için bir de yüznumaraya gir!” der, cemaatle naamazı kaçırttırır.

Öyle yapamazsa abdest alırken vesvese verir, olmadı bir daha, olmadı bir daha der. İşi vesvese vermek. Ezan okundu, ezan bitince o arada vesvese verecek; herkese gider sataşır, bir şeyler yapmaya çalışır.

Bir de, içeride artık sünnet filan kılınıyor.

(*Feizâ semia'l-ikàmete, zehebe hattâ lâ yesmea savtehû*) “Farz için ikamet getirilirken:

‘—*Allàhu ekber, Allàhu ekber… Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah… Kad kàmeti's-salâh… Kad kàmeti's-salâh...*’ filan diye işittiği zaman yine kaçar.”

Şeytan ezanı, ikàmeti sevmez, sesin duyulmayacağı yere kadar gider. O zaman biz de namazlı, ezanlı yerde oturmalıyız.

Adamlar yazlığa gidiyor, cami yok, ezan yok! Şeytan cami olan, ezan okunan, ikàmet getirilen yerden kaçıyor ve oraya hâkimiyetini kuramıyor. Şeytan, ezan okunmayan yere hâkimiyetini kurar, saltanatını tesis eder, orası şeytanın bölgesi, kurtarılmış bölgesi olur.

Ezan okunmayan bir yer nedir?

Şeytanın kurtarılmış bölgesidir. Artık sen oradaki şeytanlıkları, neler olacağını düşün. Şeytanın mülkü, şurası hudut; burası imanlıların mülkü burası şeytanın mülkü. Artık orada neler olacağını kıyas et, anla!

(*Feizâ sekete recea, fevesvese*) “İkàmet getirildiği zaman da yine ses duyulmayacak kadar gider, ikâmet bitti mi yine gelir, geri döner, yine vesvese verir.”

Ne vesvese verir?

Birisi *Allahu ekber* diyor, bir daha *Allahu ekber*, bir daha *Allahu ekber* diyor.

"—Gel yahu, niye böyle yapıyorsun?"
"—Olmadı gibi…"
Onunla öyle oynuyor!
Kimisi *Allahu ekber* diyor, namaza duruyor.
"—Ya sana evden bakkaldan ne al demişlerdi?"
"—Dur bakayım, pirinç al demişlerdi."
"—Kaç kiloydu?"
"—İki kiloydu."
"—Ne cins olacaktı?"
"—Persani olacaktı."
"—O bakkal pahalı, bu bakkal ucuz…"
Şeytan ne yapıyor?
Aklını bir şeylerle meşgul ediyor; namaza durdu, vesvese veriyor. Böyle yapar. Bu da şeytanın namazdaki macerası, serüvenleri.

c. Şeytanın İmanda Vesvese Vermesi

Sekizinci hadîs-i şerîf:
İbn-i Ebi'd-Dünyâ isimli alimin *Mekâidü'ş-Şeytàn*, "Şeytanın Oyunları" diye bir kitabı varmış. Hadîs alimi İbn-i Ebi'd-Dünyâ bu işi faydalı görmüş, *Mekâidü'ş-Şeytan* "Şeytanın Oyunları, Hileleri" diye bir kitap yazmış. Bunu Süleymaniye kütüphanesinde filan arayalım, bulalım inşaallah. İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekâidü'ş-Şeytan*; bu orada Hz. Aişe Anamızdan rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf.
Hz. Aişe anamız, alim hatun. Peygamber Efendimiz'in zevcesi, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kızı; sıddık kızı, sıddîka, o da sıddîk.
Hz. Aişe Validemiz Peygamber SAS Efendimiz'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:[51]

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْتِي أَحَدَكُمْ ، فَيَقُولُ: مَنْ خَلَقَكَ ؟ فَيَقُولُ: اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.
فَيَقُولُ: فَمَنْ خَلَقَ اللهَ ؟ فَإِذَا وَجَدَ أَحَدُكُمْ ذٰلِكَ ، فَلْيَقُلْ: آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَ

---

[51] İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekâidü'ş-Şeytan*, c.I, s.49, no:28; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.246, no:1238; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.348, no:6448.

رُسُلِهِ ، فَإِنَّهُ يَذْهَبُ عَنْهُ (ابن أبي الدنيا في مكايد الشيطان عن عائشة)

RE. 102/8 (*İnne'ş-şeytàne ye'tî ehadeküm, feyekùlü: Men halekake? Feyekùlü: Allahu azze ve celle. Feyekùlu: Men haleka'llah? Feizâ vecede ehadüküm zâlike, felyekùl: Âmentü bi'llâhi ve rusülihî, feinnehû yezhebu anhü.*)

(*İnne'ş-şeytàne*) Muhakkak ki şeytan, (*ye'tî ehadeküm*) sizden birinize gelir. (*Feyekùlü: Men halekake?*) Der ki: Seni kim yarattı? (*Feyekùlü: Allahu azze ve celle*) O da der ki: Aziz ve Celîl olan Allah yarattı."

(*Feyekùlü: Men haleka'llàh*) "Bu sefer der ki: Allah'ı kim yarattı?"

Bu söz, bu soru olmaz! Yalandır, yanlıştır!

Neden? Eğer yaratılmışsa hâlık olmaz. Mahlûksa hâlık olmaz.

Mahlûk varsa, onu bir yaratan vardır. O yaratanın da artık yaratıcısı olmaz. Akıl dışı, bu soru aklın dışında!

Onu yaratan varsa, o zaman o yaratan değildir.

Her şeyi yaratan Allah'tır, ötekiler yaratıktır! "Allah'ı kim yarattı?" sözü akıl dışıdır, mantık dışıdır, yanlıştır!

İslâm felsefesinde, ilm-i kelâmdaÇ

"—Teselsül batıldır!" derler.

'—Ne demek?'

Onu kim yarattı, onu kim yarattı, onu kim yarattı… Bu müteselsildir, gitmez, durur bir yerde, durması lazım! Durmazsa izah olmaz, akıl mantık gider. Evet, asırlar geçmiştir. Beni Allah yarattı, anamı babamı Allah yarattı, dedemi Allah yarattı… Allah-u Teàlâ Hazretleri Hâlık, ötekiler mahlûk… Yaratan Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Teselsül olmaz, teselsül yanlıştır. bâtıldır, akıl mantık dışıdır, ilim irfan dışıdır; ama şeytan cahil insanı avlamak için bunu da sorar. Gün gibi aşikâr, akla mantığa uygun olmadığı halde; "Allah'ı kim yarattı?" diye sorar.

Allah yaratılmamıştır. Allah yaratandır; evveli yoktur, ahiri yoktur, ezelîdir, ebedîr. Mahlûkatına benzemez, bizim yaratıkları

gördüğümüz zaman, aklımıza gelen bilgiler gibi, müşahedeler gibi bir şeyler anlaşılmaz;

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ (الشورى:١١)

(*Leyse kemislihî şey'ün*) "Onun gibi hiçbir şey yoktur." (Şûrâ, 42/11) O âlemlerin Rabbidir, Allah'tır. Mahlûkatına benzemez.

Şeytan oradan girip, aklını çelmeye çalışır.

Kimlerin aklını çeler?

Aklına fazla güvenenler vardır. İnsan belli bir yaştan sonra Biraz efelendi mi, bıyıkları terlemeye başladı mı, delikanlı oldu mu, mahallede horoz gibi kabararak dolaşmaya başlar. Biraz da okula gitti mi, lise bitti, üniversiteye geldi bu çeşit şeyler, felsefe dersi, mantık, psikoloji, sosyoloji dersi vs. derken; derslerde bir şey yok! Hocası adam olsa, talebesi yine adam olur. Hocası dinsizse, bu sefer çocuklara bu derslerden dinsizlik aşılamaya çalışır.

Köy öğretmeni çocuklara ne yapmış?

Mendeburlukları nasıl yapıyorlar, bilin de düzeltmesini de bilirsiniz.

"—Çocuklar, Allah var mı, inanıyor musunuz?"

Çocuklar, annelerinden babalarından öğrendiler.

"—Evet, var inanıyoruz." demişler.

Mel'un hocaya bak, kapkara, kıpkızıl herife bak, öğretmene, eğitmene bak!

"—Pekiyi çocuklar, hadi bakalım Allah'tan şeker isteyin."

Çocuklar birbirlerine bakıyorlar filan.

"—İsteyin!"

Cetvel elinde; çocuklar gülecekler, gülemiyorlar. Hoca ciddi,

"—İsteyin!"

"—Allahım, bize şeker ver!"

"—Çocuklar, elinize şeker geldi mi?"

"—Gelmedi."

"—Bir de; 'Öğretmenim şeker ver!' deyin bakalım!"

"—Öğretmenim, şeker ver!"

"—Alın şeker, alın şeker, alın şeker…"

Nasıl dinsizlik aşılıyor gördünüz mü? İnsanların şeytanları olur muymuş? Olurmuş. Çocukları nasıl aldatıyor. Küçük çocuğu buldu,

aklı az çalışıyor, tecrübesi yok; nasıl çalışıyor?

Ben o çocukların yerinde olsam ne yaparım?

Cebindeki şekerleri bitirdiği zaman, hocanın yanına giderim,

“—Öğretmenim bana şeker ver!” derim.

Hadi bakalım, cebindekiler bitti, pili bitti. Ne yapacak?

Hapı yutar! O zaman sen yoksun, senin mantığına göre o zaman öğretmen yok! Tabii öyle aptal öğretmenlere öyle akıllıca cevaplar vermek lazım. Ama küçükleri avlarlar:

“—Notunu kırarım, karnene zayıf veririm…” der.

Öğretmenlik otoritesini; kuvvetini, salâhiyetini ters yönde kullanır filan. İnsanların şeytanları bunlar.

Rusya’da Bolşevik ihtilalinden sonra bu vakte kadar dinsizlik hep devletin resmî felsefesi, resmî çalışması oldu. Onlar hep mekteplerinde çocuklara, “Allah yoktur!” diye öğretiyorlardı. Ama tutmadı, çünkü Allah var! Çünkü güneş balçıkla sıvanmaz, çünkü kâfir, ne kadar kâfirlik yapsa, Allah’ın nuru sönmeyecek! Rusya’dan müslüman olanlar var.

Belarus; *bela* “beyaz” demek. *Belgrad*, “beyaz şehir, ak şehir” demek. *Belarus*, “Beyaz Ruslar” demek.

Beyaz Ruslar’dan, Belarus ırkından olan birisi müslüman olmuş. Bizim arkadaşlar da onunla mülakat yapmışlar. Röportaj değil, mülakat! Konuşma yapmışlar. Rus bile şimdi müslüman oluyor, olur. Çünkü aklı olanın varacağı yol aynıdır.

Ama devletlerinin resmî tedrisatında gayeleri neydi? Dinsiz insan yetiştirmekti! Niye bunlar dine karşı cephe aldılar?

Bunda baş sorumluluk, mesuliyet, kabahat, kabahatin daniskası, büyüğü hristiyanlardadır. Abuk sabuk inanç bu sonucu meydana getirdi. İnançları abuk sabuk olduğundan, onlar da komünist oldular. Onlar bâtıl inançlı olduğundan, onlara karşı aklına mantığına yatmayınca onlar da komünist oldular, dinsiz oldular.

Onların inancı niye bâtıl?

Eliyle heykeli yapıyor, şuraya asıyor; buna tapınacaksın, diyor. Duvara heykeli yapıyor, bir heykel yapmış, ellerinden, ayaklarından çivilenmiş, başı sarkmış…

“—Buna tapacaksın!..” diyor.

Böyle şey olur mu?

Akıl var mantık var, insanoğlu kabul eder mi?

Etmiyor, etmeyince demek ki din yanlışmış, diyor. Dine savaş açıyor. İslâm'ı öğretsek, İslâm'ı bilse koşa koşa gelecek, bak geliyor. Öğrettiğimiz, anlattığımız zaman, geliyor:

"—Siz haklıymışsınız, ben bu işi böyle bilmiyordum!" diyor.

Demek ki hristiyanların inançlarının boşluğu, bâtıllığı, yanlışlığı Avrupa'da, masonluğu, komünistliği, doğurdu, sebep oldu. Sebep oldukları için de vebal ve günah onların! Hem o komünistlerin, o dinsizlerin, imansızların, sorumluluğu var, onlar cehennemde yanacaklar; hem de sebep olanlar, cehennemde yanacak. "Siz sebep oldunuz, yanlış inanç öğrettiniz, milleti dinden soğuttunuz!" diye ceza çekecekler.

"Şeytan gelir, 'Seni kim yarattı?' der. 'Allah yarattı.' diye cevap verince de, 'Allah'ı kim yarattı?' der."

Böyle bir soru olmaz çünkü akıl dışıdır, mantık dışıdır.

Peygamber Efendimiz SAS: (*Feizâ vecede ehadüküm zâlike felyekùl: Âmentü bi'llâhi ve rusulihî*) "Sizden birinizin içine şeytan gelir, böyle vesveseler sokar da siz içinizde böyle bir duyguyu hissederseniz deyin ki; 'Ben Allah'a ve onun gönderdiği rasûllere inandım!'"

Var mı diyeceğin ey mendebur şeytan? Senin vesvesene kulak asmıyorum, dinlemiyorum, reddediyorum. Ben Allah'a inandım ve Allah'ın peygamberlerine inandım.

(*Feinnehû yezhebu anhü*) "Böyle demesi, o vesveseyi onun üstünden def eder, giderir!"

Muhterem kardeşlerim!

Biz ilkokulda okuduk, ortaokulda, lisede, üniversitede okuduk; üniversitenin de bu münakaşaların en çok yapıldığı ilim dallarının olduğu kısmında okuduk. Teknikte okusan, elektrikte, inşaatta okusan başka şeyler öğrenirsin. Ama biz bu konular üzerinde inceleme yapan, araştırma, çalışma yapan ilim dallarında yetiştik, hepsinin cevabı var. Hepsinin sapasağlam cevabı var. İslâm pırıl pırıl, İslâm paslanmaz çelik gibi, kale gibi, her şeyi yerli yerinde…

Hindistan'da, Hindistan'daki insanları sapıtmak isteyen, Hıristiyan yapmak isteyen misyoner teşkilatları ile oranın müslümanları karşı karşıya gelmişler. Müslümanlar demişler ki;

"—Halka açık bir münazara yapalım, toplantı yapalım; var mısınız? İki grup, affedersiniz iki heyet karşılıklı geçsin; biz İslâm'ı anlatalım, savunalım! Sizin grup da Hristiyanlığı anlatsın, savunsun. Halk da dinlesin, hakem olsun, elini vicdanına koysun, kararını versin… Hangi konuları konuşalım? Tanrı, Allah inancı hususu; bir mevzu bu olsun. Peygamberlik nasıl bir şeydir? Peygamberlik denilen şeyi konuşalım. İlâhî kitaplar nedir? Bunu konuşalım…"

Amentü bi'llâhi'nin maddelerini münakaşa etmek üzere Hindistan'da kararlaştırmışlar. Hindistan-Pakistan ayrılmamışken, Hindistan-Pakistan beraberken, geçen yüzyılda İngilizler oraya Hristiyanlığı yerleştirmeye çalışırken.

İngilizler öyle bir mendeburca çalışıyor ki… Hak din İslâm'ı söndürmek için, öküze tapan heriflere gidiyor orada yağcılık yapıyor:

"—Sizin dininiz güzel, sizin Buda'nız iyi vs."

Yalancı, yalan söylüyorsun! Öküze tapmak iyi olur mu?

Onları müslümanlara karşı kışkırtmak için Budistleri, Brahmanistleri, “ Siz iyisiniz, hoşsunuz, ağasınız, paşasınız!” diye pohpohluyor. Dolduruşa getirmek derler ya, öyle yapıyor.

Müslümanlar da demişler:

“—Konuşalım; radyolar da, gazeteler de takip etsin. Yayalım!”

Muhterem kardeşlerim!

Çıkmışlar. Olmuş bir hâdise! Ben ilahiyat fakültesinde talebelerime tez olarak, araştırma mevzuu olarak verdim, onları incelediler. Kitaplar yazıldı.

Allah hakkında hristiyanların düşüncesi ne, müslümanların düşüncesi ne?

Biz Allah deyince ne deriz?

Âlemlerin Rabbi’dir, her şeye kàdirdir. Her şeyi bilir, gözler onu göremez ama o her şeyi görür, bilir. Her yerde hâzırdır, nâzırdır. Bizim inancımız bu, çok doğru. İşin aslı bu.

Hristiyanlar nasıl inanıyor?

Almanca’da *god* diyorlar, İngilizce’de *gad* okuyorlar; “tanrı” demek.

“—Pekiyi, senin tanrı inancın nasıl, tanrı kim?”

“—İsâ...”

Be ahmak adam, be aptal kardeşim! Hz. Âdem’in oğlusun da ben de sana insanoğlu olarak kardeş diyorum, sana acıyorum. Hz. İsa gelmeden evvel insanlar neye tapacaktı? Milattan iki asır önceki insanlar neye tapacaktı, neye tapmışlar?

İbrâhim AS’ı tanımıyor musun? Musa AS’ı tanımıyor musun? Mukaddes kitapta, İncil’de bunları okumadın mı, Nuh AS’ı bilmiyor musun? O peygamberleri bilip dururken, “Tanrı, Allah İsa’dır, Allah’ın oğludur.” diye sen nasıl dersin?

Oğul nasıl oluyor?

Düğün oluyor. Erkekle hanım düğün yapıyor, nikâh yapıyor, evleniyorlar, gelin oluyorlar, güvey oluyorlar, gerdek oluyor, çocuk oluyor. Sen, “Allah’ın oğlu” demeye utanmıyor musun? Allah’ın karısı mı var, düğün mü oldu, doğum mu oldu; nereden çıkartıyorsun? Nasıl çıkartıyorsun, nasıl söylüyorsun? Vicdanın sızlamıyor mu? Nasıl din adamısın? Allah’tan kokmaz mısın?!..

Yanlış. Tabii hristiyanların inancı yanlış, müslümanlarınki doğru… Münakaşalardan bu sonuç çıkmış.

Ama bizim Hindistan'daki, Pakistan'daki İslâm ilimleri çok kuvvetlidir. Muhterem kardeşlerim, onlar mütevazıdır, belli etmezler, ama çok kuvvetlidir.

Pakistan'dan gelme misafirlerim vardı. Bir tanesi dekandı, ikinci profesördü, bir tanesi Amerika'dan gelme profesör idi. sokakta görsen bir şeye benzetemezsin. Mütevazı insanlar ama profesör, İngilizce biliyor, kitap yazmış vs. Bilgisi görgüsü yerinde… Onlar, dinî ilimleri de iyi öğreniyorlar, iyi öğretiyorlar. Orada bir çelmeleme yapılmamış, orada medreseler kapatılmamış, vakıflara el konulmamış, dini müesseseler durdurulmamış. Orada ilim var!

Pes ettirmişler, Allah inancı konusunda müslümanlar galip! Peygamberlik inancı konusunda müslümanlar galip! Mukaddes kitaplar konusunda müslümanlar galip!

Peki karşı tarafa nasıl ispat ediyor?

Bir fıkra vardır, hoşuma gidiyor:

Eski devrin münkirlerinden —Dehrî, Dehriyyûn— derlerdi- bir tanesine, bizim saf mollalardan, sarıklı cübbelilerden bir tanesi gelmiş. Hararetli anlatmaya çalışıyor. İslâm doğrudur, Allah, Allah'ın varlığı, birliği vs. âyet böyle söylüyor, Peygamber Efendimiz şöyle söylüyor filan; anlatmaya çalışıyor. O karşıdaki de dinsiz, gülmüş şöyle demiş:

"—Yahu, men özünü inkâr edirem, sen bana sözünü dirsen!" demiş. Yâni, "Ben Allah'ın kendisini inkâr ediyorum, sen bana Allah kelamından ayet okuyorsun!" demiş.

Burada şu anlaşılıyor. Karşı taraf inanmadığına göre ona, onun anlayacağı delilleri söylemek lazım.

Sen inanmıyor musun? İnanmıyorsun.

Kur'an'ı kabul etmiyor musun? Etmiyorsun.

Alevi misin? Alevisin.

Tamam, senin anlayacağın delil getirirsem kabul eder misin? Hz. Ali Efendimiz'den delil getirirsem kabul eder misin?.. Böyle yapacaksın, konuştuğun insanın, kabul edeceği delilleri getireceksin

Bizim müslüman münazara heyeti; grup demiyorum, heyet diyorum. Yabancı kelime kullandığım için] ceza yazmayın. Gerçi ceza yazsanız da cezalar zaten Hakyol Vakfı'na gidiyor, zarar etmiyoruz; vakfa gidiyor. Yabancı kelime kullanan, 100 bin lira Hakyol Vakfı'na ceza verecek. Yabancı kelime kullanmayacağız. Dedelerimizin kelimeleri var, onları kullanırız.

Niye grup diyoruz? Grup İngilizce…

Pakistan'daki kardeşlerimiz delilleri nerden getirmişler?

İncil'den getirmişler. İncil'den, Tevrat'tan delil getirmişler. Hadi bakalım inkâr etsin, edemez. Hristiyan grup inkâr edemez.

Neden?

"—Senin İncil'inin şu sayfasını, filanca ayeti aç oku bakayım. Bak burada ne diyor, buna böyle dediğine göre, senin bu inancın yanlış değil mi?.."

Yenilmişler kaçmışlar. Kaçmakla yetinmemişler, karar çıkartmışlar:

"—Bir daha müslümanlarla, aleni toplantılarda, münazara etmek yok!" demişler.

Neden? Yeniliyorlar da ondan.

Bizim Çamlıca'da bir arkadaşımız var, Amerika'da uzun zaman kaldı, mühendis; çok aktif… Faal… Faal bir kardeşimiz var, aktif değil faal; cevval ve faal kardeşimiz var. O cevval kardeşimiz Amerika'da bulunduğu zaman bir toplantı tertip etmiş. Kendisi sağ, Çamlıca'da oturuyor, adresini verebilirim; köşkü var, bahçesi var, çayı da, kahvesi de vardır, giderseniz kendisine sorabilirsiniz.

Bir hristiyan piskoposunu çağırmış, piskoposun Türkçesi yok, hristiyan ruhani lideri. Sonra bir de Yahudi hahamını çağırmış, haham başını çağırmış, bir de Mısırlı hocayı çağırmış. Halka ilan da etmiş, bir büyük konuşma mekânını —salon demeyeceğim, salon da yabancı— ayarlamış, orada hepsini konuşturmuş. Sonunda, müslümanlar galip! Neden?

Hak daima bâtıla galip gelir de ondan. Bu işin başka çaresi yok. Amerika'daki papazları fazla sıkıştırdın mı diyorlarmış ki:

"—Tamam, tamam biz de müslümanız ama ne yapalım burada ahali hristiyan olduğu için onların gözüne girmek için, onlarla işimizi yürütmek için böyle yapıyoruz. Tamam müslümanlık haklı."

Bir kısmı da erkekçe, mertçe müslüman olabiliyor.

Amerikan senatosunun senatörlerinden biri müslüman olmuş, olabilir. Mertse, kalbindeki iman hakikiyse, insan Allah'tan korkuyorsa, o zaman olur, ilan eder. Allah'tan daha çok insanlardan korkuyorsa, o zaman haklı olduğunu bilir, ama söyleyemez.

Neden?

"—Menfaatim gidecek, makamım gidecek, düşmanlar artacak, ailem darılacak…"

Darılsın. Allah darılıyor. Sen Allah'a şerik koştuğun zaman Allah darılıyor, seni yaratan seni sevmiyor! O mu daha iyi, ailenin mi sevmemesi iyi? Mü'min insanın dünya gözüne görünmez. Ben mü'minim, der biter.

"—Öldürürler…"

Öldürsünler. Öldürseler de öldürmeseler de, işten atsalar da atmasalar da, mü'min mü'minliğinden vazgeçmez, öyle olması lazım. Mü'minse öyle yapar; zayıfsa eğilir, bükülür. Allah bizi kuvvetli müslüman eylesin…

Şeytan gelip kendisine:

"—Seni kim yarattı?" deyince ne diyecek?

"—Allah yarattı." diyecek.

"—Allah'ı kim yarattı?" deyince;

"—Allah yaratılmamıştır, Allah yaratandır. Teselsül bâtıldır, akıl ve mantık bunu isbat ediyor. Sen onları bilmiyorsun, beni de bilmiyor sanıyorsun, cahil sanıyorsun. (*Amentü bi'llâhi ve rusulihî*) 'Ben Allah'a iman ettim, peygamberlerine de iman ettim.' der, biter."

Yahudiler, hristiyanlar bize ne kadar teşekkür etse azdır, biz bütün peygamberleri tanıyoruz. Hepsini tanıyoruz. Hz. Âdem'den Hz. İsa'ya kadar, Peygamber Efendimiz'e kadar bütün peygamberleri tanıyoruz, seviyoruz ve sevdiğimiz için çocuklarımıza adını koyuyoruz. Sevmesek koyar mıyız?

Kızlarımıza Meryem adını koymuyor muyuz? Kaç tane Meryem vardır! Musa adı yok mudur? Kaç tane Musa vardır! Davud adı yok mudur? Kaç tane Davud vardır!..

Bunlar Benî İsrail'in peygamberleri diye ayırıyor muyuz?

Süleyman, Musa, Davut, İsa… Hep çocuklarımıza isimlerini koyuyoruz.

Yalova'da bir İsa amcamız vardı, nur içinde yatsın. Ne hayır sahibi insandı, adı İsa!

"—Hristiyan mıydı?"

Hayır, Müslümandı.

Müslümanlar, (Amentü bi'llâhi ve rusulihî) "Biz Allah'a inandık, Allah'ın peygamberlerine de inandık, hepsini seviyoruz." der.

Hıristiyanlar bize gelsinler; ayağımızı öpsünler, teşekkür etsinler. Biz onların peygamberlerinin peygamber olduğunun teminatıyız! İslâm onların dinlerinin, peygamberlerinin hak peygamber olduğunun teminatı.

Hıristiyanların bir kısmı;

"—Hz. İsa var mı yok mu? Hakikaten peygamber mi değil mi? Masal mı efsane mi?.." diye tereddüt ediyorlar. "Yaşamış mı yaşamamış mı?" diye bile tereddütleri var.

Yaşadı. Nereden belli?

Kur'an söylüyor aptal adam! Kur'an söylüyor, Allah bildirmiş. Tescil, biz teminatıyız, garanti ediyoruz, teşekkür etmeleri lazım. Bunların aklı olsa, hepsinin müslüman olması lazım! Bunların aklı yok…

Akıllı insan kimdir?

Ahiretini kurtaran insandır. Ahiretini kurtaramayanlara yazıklar olsun, akıllı değildir.

"—Ama dünyayı kurtarıyor?.."

Dünya ne ki dünyayı nasıl kurtaracak? Rızkı veren Allah, vermese yiyemiyor. Afrika'da bazılarına vermiyor, Amerika'da vermiyor, Asya'da bazılarına vermiyor, yiyemiyor. Vermediğine vermiyor! Rızkı Allah veriyor, sıhhati Allah veriyor.

Doktor kardeşlerimiz kızmasın; bir hasta diyor ki:

"—Doktor bey, başım ağrıyor…"

"—Buna migren derler."

"—İyi, adını öğrendik, tamam; adını öğrenmesek de zaten başımız ağrıyordu. Çare ne?"

"—Bunun mahiyeti meçhul, çaresi de yok!"

Şifa Allah'tan da ondan, şifayı Allah veriyor! Verirse veriyor, vermezse vermiyor. Şifa Allah'tan, gıda Allah'tan, sıhhat Allah'tan, hayat Allah'tan… Dünyanın her nimeti Allah'tan!

Şaşkın ahiretini yakarak, dünyasını kurtarmaya çalışıyor. Bu akıl mı? Bu aptallık! Sen ahiretini kurtarmaya çalış. Zaten burada çalıştığın her şeyi Allah veriyor. Ve sen Allah'a iyi kul oldukça daha çok veriyor. Sen Allah'a iyi kul oldukça daha âlâsını veriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Ne diyecek?

(*Amentü bi'llâh, ve bimâ câe min indi'llâh*) [Allah'a iman ettim, Allah katından gelenlere iman ettim.]

(*Ve amentü bi-rusûli'llâh ve bimâ câe min indi rusûli'llâh.*) [Allah'ın rasûlüne, Muhammed-i Mustafâ'ya iman ettim, ondan gelenlere de iman ettim.]

Bu uzun tarafı. Kısacası:

(*Amentü bi'llâhi ve rusulihî*) "Allah'a ve peygamberlerine ben inandım! Ben dindarım, ben senin bu vesvesene pabuç bırakmıyorum ey mel'un şeytan! Ben senin kafa karıştırmana pabuç bırakmam. Ben sana mağlup olmam!" demiş oluyor.

Bak böyle şeyler de söyler, şeytanın neler yaptığını görüyor musunuz? Şeytan, felsefecilerin çoğunu böyle aldatmıştır. Felsefecilerin çoğu kafasını oynattı, oynatmıştır.

Neden? Birisi bir şey söyler, öteki onun aksini söyler, ötekisi aksini söyler, ötekisi aksini söyler, ötekisi daha aksini söyler… Bin tane felsefeci varsa bin tane laf var. Sokrates böyle demiş, Eflatun böyle demiş, Descartes şöyle, Leibnitz şöyle, Nietzche şöyle demiş…

Ne derse desin! Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin nasihatini söyleyeyim:

چند خوانى حكمت يونانيان
حكمت ايمانيان را هم بدان

Çend havâni hikmet-i yunâniyân,
Hikmet-i îmâniyân ra hem bidân.

"Mademki bir hata işledin, Yunanlılar'ın felsefesini okudun; imanlıların felsefesini de öğren be adam!"

Yunanlı'nın felsefesinde ne var anlatayım: Zeus diye bir koca

putları varmış, kocaman, kıvrık sakallı; heykellerine öyle yapıyorlar. Atina'da Olympos dağı diye bir dağ varmış. Onun tepesine oturur, etrafa yıldırım yağdırırmış. Öteki tanrılara söz geçiremezmiş, mitolojileri, palavraları böyle söylüyor. Şarap tanrısı varmış, deniz tanrısı, aşk tanrısı, harp tanrısı varmış… Bunlar da bazen birbirlerine dümen atarlarmış, oyun oynarlarmış…

Böyle inanç mı olur?

Yunan felsefesi bu. Bir arkadaş Yunanlılar'la ilgili başparmak kalınlığında bir kitap getirdi. Yunan tarihini okudum; Yunan'ın ahlâkı bozuk, tarihi bozuk, idealleri, felsefesi, işi bozuk, her şeyi bozuk! Hırsızlık yapmak ayıp değilmiş, yakalanmak ayıpmış. Böyle ahlâk mı olur?!

Sakatları yüksek yerden aşağı atarlarmış, yaşatmazlarmış! Böyle insaf, merhamet mi olur?!..

Benim dedem, yaptığı inşaatın köşesine kuşlar için yuva yapıyor. Benim dedem kanadı kırık leylekler için vakıf bırakıyor. Leylek eğer kanadı kırıksa, kışın uçup da sıcak memleketlere gidemiyorsa, bakılsın diye para vakfediyor, müessese kuruyor. Benim dedem karıncayı bile düşünüyor, kuşu bile düşünüyor; öyle merhametli.

O herifler, sakatı dağdan aşağı atarlarmış!

Nesine özendiler de bu milleti Yunanlı'ya benzetmeye çalıştılar? Nesine özendiler de Millî Eğitim Bakanlığı, Maarif Bakanlığı zamanında Yunan Klasikleri diye bu adamların, bir sürü yalan yanlış saçmasını Türkiye'ye tercüme ettiler de milletin kafasını karıştırdılar.

Nesine özendiler?

Bunların ne dinleri din, ne ahlâkları ahlâk, ne milletleri millet! Kalleş, dostluk da yapmasını bilmiyorlar. Yedi asır emrimizde kaldılar, vefa bilmiyor. Buğday yardımı yaptık da sayemizde ölmekten, açlıktan kurtuldular. İnsafsız merhametsiz, ahlâksız!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için büyüklerimizin, ecdadımızın, dinimizin, imanımızın, ahlâkımızın, harsımızın, medeniyetimizin, kıymetini bilelim. Yunanlılar'ın hikmetini hadi okudun, sana yutturdular, mecburen okudun; imanlıların da hikmetini bir öğren bakalım. Gör bakalım

İslâm neymiş!

Görmeden, bilmeden, okumadan…

Eûzü besmele çekmesini bilmiyor, eşhedü en lâ ilâhe illallah demesini bilmiyor. Amerika'da okumuş, papyon kravatla buraya gelmiş, sakal bıyık matruş, dümdüz, burada İslâm düşmanı!

Be adam, düşmansın ama bir oku, bir anla bakalım ne diyor bakalım bu ne diyor? Bu ne diyor bir anla bakalım!

Yok!

Böyle ilim olur mu? İlim karşılaştırmalı, mukayeseli değil mi, her tarafı dinlemesi lazım değil mi? Böyle hâkimlik olur mu? Hakemlik olur mu? Böyle mahkeme olur mu?

Tutmuş, kendisi bu memlekette yetişmiş, Amerika'ya gitmiş gelmiş: Bu memleketin halkını beğenmez, örfünü âdetini beğenmez. Batılı hayranı, düğününü danslı yapar, içki masasından eksik olmaz.

Falanca bunak, ihtiyar, sıhhat için her akşam bir kadeh atıyormuş. Cuma namazına da camiye geliyormuş. Fesubhanallah, fesubhanallah! Allah bir insana akıl vermezse çok yanlış işler yapar.

Çok güzel şeyler öğrendik. Allah öğrendiklerimizi anlayıp uygulamayı, ilmimizde amil olmayı, dinimize bağlanıp Allah'ın rızasına uygun yaşamayı cümlemize nasib eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

17. 07. 1996 – İskenderpaşa Camii

10. ŞEYTANIN HİLELERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, tâc-ı ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ menbaı's-sıdkı ve's-safâ muhammedini'l-mustafâ… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الشَّيْطَانَ وَاضِعٌ خَطْمَهُ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ ، فَإِنْ ذَكَرَ اللهَ تَعَالَى ، خَنَسَ ؛ وَإِنْ نَسِيَ اللهَ ، الْتَقَمَ قَلْبَهُ (ابن أبي الدنيا ، ع. هب . عن أنس)

RE. 102/9 (*İnne'ş-şeytàne vâdıun hatmehû alâ kalbi ibni âdeme, fein zekera'llàhe teàlâ, hanese; ve in nesiya'llàhe, iltekame kalbehû.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve sevgili kardeşlerim!
Muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmeti, rızası, lütfu, ihsanı, ikramı dünyada, ahirette üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ iki dünya saadetine cümlemizi, sevdiklerimizle beraber, sevdikleriyle beraber nâil eylesin…

Peygamber-i zîşanımız, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerini okumak için, dinleyip

tefeyyüz etmek için, dinimizi taallüm etmek için toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce, Peygamber SAS Efendimiz'in rûh-u pâkine hediye olsun diye ve onun mübarek âline, ashâbına, etbaına, ezvâcına, evlâdına, ihvanına, ahbâbına, hulefâsına, verese-i nebî olan evliyaullah u mukarrabîn, meşâyih-i vâsilînimiz, mürşidîn-i kâmilinimizin cümlesinin ruhlarına, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan şeyhimiz kutbu'l-aktâb Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrahim el-Bursevî Hazretleri'ne kadar güzerân eylemiş olan cümle sâdât u meşâyıh-ı turuk-u aliyemizin ervâh-ı Tayyibelerine;

Eserini okuduğumuz Gümüşhaneli şeyhimiz Ahmed Ziyaeddin Efendimiz'in ruhuna, eserde isimleri geçen alimlerin, râvilerin, sahabenin, mübarek zâtların ruhlarına;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelmiş olan siz kıymetli kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına;

Bu beldelerde medfun bulunan enbiyâullah, evliyâullah, sahâbe-i kiramın ve salihlerin ruhlarına, hayır hasenât sahiplerinin ruhlarına, hâsseten beldemizin medâr-ı iftihârı Yuşa AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Efendimiz'in, ve sâir sahâbe-i kirâmın ruhlarına;

Beldemizi fetheden cennetmekân Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri'nin ve ordusu mensubu mübarek askerlerinin ruhlarına; bütün fatihlerin, şehidlerin, mücahidlerin, gazilerin ruhlarına; alimlerin, fazılların ruhlarına bizlerden hediye olsun. Allah bizi onlara sevdirsin, onların zümresiyle haşreylesin diye bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım öyle başlayalım!

……………………..

a. Şeytan Bizim Düşmanımız

Mukaddimede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 102. sayfasındaki 9. hadis-i şeriftir.

Bu ve devamındaki hadis-i şerifler şeytanla ilgili… Çünkü Elif-be sırasıyla tertiplenmiş bu hadîs-i şerîfler, sıralanmış. İnne'ş-şeytâne kelimesiyle başlayan bütün hadisler yan yana geliyor.

Böylece bir mevzu bütünlüğü de olmuş oluyor. Bir mevzuyu muhtelif yönleriyle öğrenmiş oluyoruz. İyi oluyor bu bizim için…

Şeytan bizim düşmanımız. Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (فاطر:٦)

(*İnne'ş-şeytâne leküm adüvvün fettahizûhü adüvvâ*) "Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin, düşman olduğunu bilin, tedbirinizi alın!" (Fâtır, 35/6) buyuruyor.

Şeytan bizim düşmanımız. Bilmeyen bilsin. Bir düşmanımız var çok tehlikeli bir düşman. Anarşistlerden de tehlikeli.

Neden?

Çünkü eşkiyâ ve anarşist bir insanı öldürürse, insan şehid oluyor. Ama insan şeytana mağlup olursa, cehennemlik oluyor. O daha fena! Ahireti mahvoluyor. Görünmediği için büyük bir tehlike… Görünmüyor; görsek karşıdan tedbirini alırız, siper alırız, tabancamızı çekeriz, filmlerdeki gibi maceralı bir mücadele yaparız. Görünmüyor. Üstelik dumansız, ateşten yaratılmış cinlerin bir çeşidi olduğundan, ateşten yaratılmış ama enteresan bir yapısı var, içimize de girebiliyor. O da fena... Kalenin içine de giriyor. Sadece dışarıda değil içine de giriyor.

Daha büyük bir kötülüğü Yirminci Yüzyıl'ın insanının, çağdaş eğitim görmüş insanın, din dışı laik eğitim görmüş insanın hiç bilmediği bir şey. İnsanın nefsinin suyuna, keyfine, akıntısına paralel istikamette içinden birtakım teklifler yapıyor, vesveseler veriyor. Vesvesenin senin nefsinin keyfine uygun olması, suyunda olması dolayısıyla tehlikesini anlayamıyorsun. En kötü tarafı bu.

Birisine desek ki:

"—Çık şu düz duvara, tırman!" Veya "Boğaz köprüsünün parmaklıklarının dış tarafına tutuna tutuna yürü!"

"—Ya ben canımı sokakta mı buldum? Ne diye yapayım? Tehlikeli..." der.

Ama millet ne diyor:

"—Yemek ye, eğlen, istirahat et, yorulma, keyfine bak, canının kıymetini bil! İnsan bu dünyaya bir defa gelir yahu, hayattan kâm

almaya bak, murad almaya bak. Vur patlasın çal oynasın. Çalsın sazlar oynasın kızlar…”

Bunlar ne? Söylenen sözler değil mi bunlar? Duymuyor muyuz bunları? Hoşuna gitmiyor mu milletin? Koşmuyor mu millet o tarafa? O eğlence yerleri tıklım tıklım dolu değil mi?

İşte en büyük tehlikesi o. Keyfe uygun. Keyfe keder olsa, keyfe aykırı olsa o zaman adam keyfe aykırı olduğundan da bu işi yapmayabilecek. Ama keyfe uygun. Tehlikesi burada. Anlatabiliyor muyum?

Niye Yirminci Yüzyıl'ın insanı bunu bilmiyor?

Öğretmiyorlar ki! Hiç öğretmiyorlar.

Küçük yaşta biricik kızını, pamuk gibi kızını:

“—Ay ben bu kızımı çok iyi yetiştireyim!” diyor.

“—Ne yapacaksın?”

“—Bale okuluna vereyim, bale öğrensin. Piyano hocası getireyim, piyano öğrensin.”

Kızılay'da, İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde büyük levhalı “Burada dans öğretilir” diye stüdyolar var. Gitsin dans öğrensin. Vals öğrensin. Tango öğrensin. Rumba öğrensin. Bak kaç tane dansın ismini öğrettiler bize. Yapmadığımız halde. Söyleye söyleye her çeşidini öğrettiler.

Çocuğu dansa, piyanoya, musikiye, keyfe ve saireye uygun yetiştiriyorlar da, sıhhatli olsun diye aşıları yaptııyorlar da, vitaminleri eksik kalmasın diye hapları yutturuyorlar da, yaz günlerinde güneşin sıhhat verici etkisinden faydalansın diye plajlara götürüyorlar da, elektrik ızgarasındaki biftek gibi şu tarafı da kızarsın, bu tarafı da kızarsın diye güneşin altında o tarafa o tarafa döndürüp çikolata rengine getiriyorlar da, ahiretini kurtaracak olan bilgileri vermiyorlar!

Yirminci Yüzyıl'ın tahsili vermiyor bunu! Avrupa da vermiyor.

Avrupa'da seküler, laik eğitimin yanında, din dışı eğitimin, dünyevî eğitimin yanında kiliseye alıyor insanları, öğretiyor bir şeyler...

Kilisenin pazar okulları var. Ne yapıyor?

“—Pazar günü gel kiliseye.”

Diziyor onları:

"—Hadi bakalım ilahi söyle!"

Hıristiyan ilahileri. Aya Maria… Maria ne demek? Meryem demek. Aya ne demek? Kutsal demek, hazret demek.

Bizim kahraman askerlerin şehid olduğu zaman top arabasına konulup da tabutu götürülürken bandonun çaldığı nağme ne? Kilise ilahisi. Kilise ilahisinin bestesi. İşte o kilise ilahisi. Sözlerini de bulabilirim. Getiririm. Ne demekmiş? Ne söylüyorlarmış?

Ama öyle olmasa da başka bir şey çalsa:

"—Allahu ekber, Allahu ekber..."

Evet söz yok ama nağmeden Allahu ekber'i anlıyoruz. Ötekisinden Hıristiyan gülüyor:

"—Bak, şu Müslüman çocuğunu kilise ilahisiyle ahirete yollattırıyoruz" diyor, gülüyor.

Kiliseler her şeyi keyfe, zevke bağlamışlar. Papaz diyor ki:

"—Yeter ki halk kiliseyle bağlarını koparmasın. Gelin bir Ortadoğu turu yapalım!"

Biniyorlar uçağa. Bodrum, Marmaris, Antalya… Bizim güzel kıyılarımıza geliyorlar. Uçaktan inenlere uzaktan bakıyorsun. Şortlu, dekolte, kol yok, bir şey yok, üstü yarım, altı yok filan.

Kim bunlar? Turist…

Turist olunca, turiste hizmet etmek vatan hizmetidir, mukaddestir. Kimse 'gık' demiyor. Halk onun yanına gidip (*How are you*) demeyi, (*Welcome*) demeyi, biraz İngilizce biliyorum diye hüner sayıyor.

Çocuklar turist rehberi oluyorlar, o turistleri tarihî yerlere götürüyorlar, gezdiriyorlar. Onlar da:

"—Buralar mı tarihî yerler? Akşam geleyim de ben buradan bir şeyler çalayım." diye öğrendiği yerlerden, bekçilerle, köylüyle anlaşarak tarihî eserleri sandıklara koyuyorlar.

Bu eserler diplomatik kanallardan, kontrol edilmeyen kanallardan İzmir gümrüğünden dışarıya gidiyor. Bakıyorsun Londra'da. Bakıyorsun Paris'te. Bakıyorsun Washington'da. Tarihî eserler uçup gidiyor.

Herkes bu benim müşterim, velinimetim diye düşünüyor. Eski bakkallarda yazar. Şimdi süpermarketlerde var mı bilmiyorum. Eskilerde Besmele vardır, "Müşteri velinimetim" diye levha vardır. Bir de (*Er-rızku ala'llah*) "Rızkı Allah veriyor" diye levha vardı. Onların altında da sıra sıra içki şişeleri vardır: Rakılar, votkalar, şaraplar. Şuraya kadar kırmızı şarap, buradan bu tarafa beyaz şarap, köpüklü vermut ötekisi bilmem ne zıkkım.

"—Be adam! Bu besmeleyi ne diye astın buraya? Niye *Er-rızku ala'llah* diye levha koydun? Fesubhânallah!"

"—Ne yapayım hocam? Ben de namaz kılıyorum. 1985 yılında otobüsle hacca da gittim, Kâbe'yi de gördüm. Ben de hacıyım ben de dindarım, camiye geliyorum. Bunları koymadığımız zaman müşteri gelmiyor, öbür süpermarkete gidiyor. Onun için mecburen bunları da satıyoruz." diyor.

Mecburen satmak diye bir şey yok. Allah "Satmayın!" demiş. Allah sana "İlle bakkallık yap!" demiş mi? Dememiş. Bakkallık yapmazsın, başka iş yaparsın. İlle günaha gir demiş mi? Günahlı bir işi yap demiş mi? Hayır. Başka iş yaparsın. Veyahut içki satmayan bakkal olursun. Allah'ın emrini tutan bakkal olursun. Tartıda, ölçüde hile yapmayan kimse olursun.

Neyse. Söz nereden başladı nerelere geliyor.

Turistler memleketimize geliyor. Eskiden "*Müşteri velinimetimdir*." diye yazardı bakkallarda. Şimdi okullarda turizm dersleri de var. "*Turist velinimetimdir*" diyorlar.

Ya öyle mi? Şu Avrupalı şu donsuz, bilmem ne benim velinimetim mi? Hadi oradan! Öyle şey mi olur?

"—Canım işte turizm memleketi kalkındırıyor. Dumansız sanayi, sektör..."

Sektör "bölüm, kısım" demek. O zaman buyur. Suudi Arabistan'daki, Arap ülkelerindeki zengin turistlere hitap eden haremlikli selamlıklı işler yapın.

"—Yok. Bak iş oraya geldi mi gericilik olur. Ona müsaade edemeyiz."

Bütün beş yıldızlı otellerde içki koymak mecburi. "Ben içki koymam!" dersen yıldızını düşürüyor. Yıldız düşürmek ne demek hocam? Ne olur? Yıldız düşerse düşsün, bazen kayıyor havada beni hiç ilgilendirmiyor. Otelin de yıldızı kaysın ne olur?

Fiatı düşüyor. O kadar güzel hizmeti var, yıldızı az olduğundan lüks tarifeyi alamıyor. İlle içki koyacak, ille içki koyacak. Şimdi onlar velinimet olmuş. Her şey de ona göre ayarlanmış.

Müslüman turistlere göre hazırlansa; şurası kadınların plajı, burası da erkeklerin plajı filan dense. Onların isteğine göre Suudi Arabistan'daki, Mısır'daki bütün insanlar buraya gelecek. Yine turizm gelirleri olacak, helalden gelecek.

Zaten insanın gelirinin ki yolu vardır. İkisi de, başlangıcı da birdir, sonu da birdir. Sonu senin cebin, başlangıcı da Allah'ın takdiri... Şuradan şu elma gelecek, bu boğazından geçecek; bu para gelecek, şu cebe girecek. İki kanaldan gelir. Birisi helal kanal, birisi haram kanal. Ne gelen değişir ne giden değişir. Aynıdır. Sen diretirsen helal kanaldan gelir, sen gevşersen haram kanaldan gelir.

Bodrum'da uçak indi, turistler geliyor. Millet velinimet gibi bakıyor:

"—Tamam, biz bunlardan ekmek yiyeceğiz, para kazanacağız."

Rızkı veren Allah, turist değil. O mu veriyor sanıyorsun? İniyorlar, soruyorsun: Nerden geldiniz?

“—Hollanda’dan geldik, İngiltere’den geldik, Amerika’dan geldik ve saireden geldik.”

Biraz daha soruyorsun. Adam papazmış. Kilisedeki cemaati toplamış, Doğu’ya bizim ülkelere gezmeye gelmiş.

Kiliseler nerede? Burası eskiden hıristiyan ülkesiydi filan. O hayallerle geziyor gezerken. “Ah! Şurası yine kilise olsa.” Geziyor ama o ümitle geziyor. Papaz.

Papaz Efendi gel bakalım buraya. Sen papaz mısın? “Papazım.” Diploman var mı? “Var.”

“—Pekiyi bu çıplak kadınları yanında ne gezdiriyorsun? Nasıl papazsın sen? Nasıl gezdiriyorsun?”

Her şeye cevaz vermişler, müsamaha etmişler. Doğru düzgün de bir şey öğretmiyorlar. Ahaliye yağ çekiyorlar. Allah’ın emrini öğretmiyorlar. Hristiyanlığı bile öğretmiyorlar.

Benim rahmetli anam Erenköy’de komşuya sordu. Albay komşumuz vardı, karısı Ermeni’ydi. Tabip albaydı. Ermeni kızıyla evlenmiş nasıl olduysa. Annem örtülü, rahmetli, sordu:

“—Sizde örtünme yok mudur?”

“—Vardır ama uygulamıyoruz.”

Var tabii. Örtünmek Hristiyanlık’ta olmasa, rahibeler böyle örtünür mü? O kıyafet neden? Hristiyanlıkta da tesettür olduğu için. Ama her şeyi gevşetmişler. Örtünmesin, şortla gezsin, çıplak gezsin, bilmem ne. Her şeye cevaz veriyor. Tatminkâr bir eğitim yok.

Onun için Batı’da seküler denilen, laik denilen, din dışı denilen, dine karşı bir eğitim var. Kilisede bir şeyler öğretiyor ama tam öğretmiyor. Türkiye’de?

Türkiye’de çağdaş eğitim var. Çağdaş eğitim almış olanlar ananevî eğitim almış olanlara hasım, düşman. İki kamp meydana gelmiş. Laikler, dindarlar. Mürteciler, gericiler, tutucular… Sen tutmuyorsun da ne yapıyorsun? Her şeyi salıvermişin. Bazı şeyler tutulur. İnsan çişini salıverse olur mu, —afedersiniz— mesela. Tutuculuk bazı yerde gerekli… Ahlâk yok, edep yok, bilmem ne yok. Kamplaşma var. Birtakım gazeteler de, bir takım kadın dernekleri de bir takım yaşı geçtiği halde ahiretin kokusunu alamamış, Allah’tan korkmayan, utanmayan insanlar da bu işi teşvik ediyor.

Onun için şeytan diye bir düşman olduğunu çağdaş eğitim gören bilmiyor. Her şeyi biliyor da ahiretini kurtaracak şeyi bilmiyor. Her şeyi biliyor da, dalgalı denizde kayık parçalandığı zaman yüzmesini bilmiyor. Hapı yuttu. Hayatta lazım olan bilgileri öğretmiyorlar. Biz de bunları bulmaya ve öğretmeye çalışıyoruz halkımıza…

Siz kardeşlerimize, halkımıza bir doktor kardeşimiz bizim teklifimiz üzerine ilk yardım kitabı diye iki parmak kalınlığında bir kitap yazdı. *Savaş ve İlkyardım*… Arabayla giderken otobüs kazası oldu, yaralı önünde, kan revan içinde. Ne yapacaksın? Telaşa düşmeyeceksin. Kollarını sıvayacaksın. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* deyip tedaviye, ilk yardıma girişeceksin.

Evde tüp patladı, yangın oldu. Çocuğun eteği tutuştu, bir yeri yandı filan. Ne yapacaksın? İlk yardım. Çeşitli şeyler. Harp oldu, darp oldu, düşman bomba attı, Sırp şöyle yaptı, Yunan böyle yaptı, Ermeni şöyle yaptı··· Ne yapacaksın? Tedbir alacaksın. Kitabını yazdık, kurslarını yaptık.

Ben kadın derneklerimize soruyorum:

"—En çok rağbet gören kurs. En çok öğrenmeye gelen insanın çok olduğu kurs hangisi?"

İlk yardım kursuymuş. Hayatta lazım olacak şeyi öğretiyoruz çünkü. Faydalı şey.

Hayatta insana ilk lazım olacak şey Allah'ın emirleri ve yasakları. Allah'ın emrini tutarsan ahiretin kurtulacak, dünyan da mutlu olacak. Allah'ın emirlerini tutmazsan, haramları işlersen ahiretin mahvolacak, cayır cayır cehennemde cehennem odunu olup yanacaksın. Böyle yapanlar, Allah'ın emirleri dünya hayatını da güzelleştirmek için olduğu için, onları yapmadığından, dünyada da sonunda pişman olacaklar.

Misal: Ben şahsen, kardeşiniz olarak, üniversiteyi bitirdikten sonra, en aşağı 12 sene tahsilden sonra 27 sene de üniversitede hocalık yaptım, emekliye ayrıldım. Emekli profesör. 12, 27, 39 eder. 40 yıl. Ben biliyorum ki ben gencim. Benden daha yaşlı hacı amcalar var, sakallılar var, beli bükülmüş, feleğin çemberinden geçmiş kimseler var. Ben biliyorum ki yazıldı söylendi. Onlar daha iyi bilirler ki, bizim görmediğimiz daha kötü uygulamaları gördüler. Bu memlekete dinsizliği aşılamaya çalıştılar, dini öğrettirmediler,

dinî müesseseleri kapattılar.

O zaman mütefekkirler, dindarlar yazılar yazdılar:

“—Yapmayın, etmeyin. Bir millet dinsiz olmaz. Sen bunların dinî duygusunu zayıflatırsan, sonunda bâtıl inançlar yerleşir. Sonunda dinî terbiyeden mahrum yetiştirdiğin çocuklar anarşist olur.” demişlerdi.

40 sene önceki kitapları, gazeteleri gösterebilirim. O zaman anarşistin ne olduğunu kimse bilmiyordu. Şimdi herkes biliyor.

Anarşist nedir?

Millî eğitimdeki yanlışlıkların; ahlâk eğitimi, mâneviyat eğitimi, din eğitimi, ahiret duygusu, Allah korkusu olmadan yetiştirilen insanların, laik ve seküler, din dışı bir eğitimle, çağdaş eğitimle ses talimcisi hocası, balerin ve saire yetiştirmek istediğin insanların sonucu.

Bunların hepsini nereden açtık?

Şeytan diye bir düşmanımız var muhterem kardeşimiz, bilin. Göze görünmüyor, bir. İçinize girebiliyor, iki. En tehlikeli tarafı da senin keyfine uygun laflar söylediği için sözlerinin sana dünyada, ahirette zarar vereceğini anlamayabilirsin, yutarsın, üç. İşte bu şeytana dair.

b. Şeytan Hortumunu İnsanın Kalbine Sokar

İbn-i Ebi’d-Dünyâ, Ebû Ya’lâ ve Beyhakî, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[52]

إِنَّ الشَّيْطَانَ وَاضِعٌ خَطْمَهُ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ ، فَإِنْ ذَكَرَ اللهَ تَعَالَى ، خَنَسَ ؛ وَإِنْ نَسِيَ اللهَ ، الْتَقَمَ قَلْبَهُ (ابن أبي الدنيا ، ع. هب . عن

[52] Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VII, s.278, no:4301; İbn-i Şâhin, *et-Tergîb fî Fadàili’l-A’mâl*, c.I, s.177, no:155; Taberânî, *Dua*, c.I, s.521, no:1862; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.268; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Mekâidü’ş-Şeytan*, c.I, s.43, no:22; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.379, no:3691; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VII, s.311, no:11560; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.I, s.402, o:540; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.418, no:1782; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.347, no:6445.

(أنس)

RE. 102/9 (*İnne'ş-şeytàne vâdıun hatmehû alâ kalbi'bni âdeme, fein zekera'llàhe teàlâ, hanese; ve in nesiya'llàhe, iltekame kalbehû.*)

(*İnne'ş-şeytàne vâdıun hatmehû alâ kalbi'bni âdeme*) "Hiç şüphe yok ki, şeytan insanın kalbine hortumunu koyar."

Hatm kelimesinin yanda *hurtûmehû*, hortum kelimesi geçiyor, aynı mânaya zaten. Şeytan hortumlu bir mahluk. Neye benzer?

Sivrisineğin de hortumu var. İnsanın derisine konuyor, sokuyor, oradan hortumluyor. Bir şey çekiyor, alıyor. İnsanın kanını alıyor. Başka ne var hortumlu? Gece kelebekleri var. Pır pır uçuyor. Bayağı kelebekler de öyle. Bir çiçeğe konuyor. Ağzından uzun bir boru çıkıyor. Yakından bakın. Çiçeğin dibine kadar hortumunu sokuyor, oranın tatlı polenini alıyor. Hortumu var.

Şeytan da böyle hortumlu bir mahluk. Hortumunu Ademoğlu'nun kalbine koyucudur. Pozisyonu odur. İçeride şeytanın sana karşı pozisyonu ne? Hortumunu senin kalbine kadar uzatmış, sokmuş. Bilin bunu.

Peki ne yapacağız?

Atamazsın. Çare geliyor, şimdi çareyi göreceksin. "Hortumunu Ademoğlunun kalbine koyucudur şeytan." Çalışması bu tarzda. Böyle yapar yaptığı işi.

Kalp ne demek?

Kalp iki mânaya geliyor muhterem kardeşlerim! Birinci mânası "yürek" demek. İnsanın midesinin üstünde, göğüs boşluğunda, sol tarafta bir yumruk kadar, bir çam kozalağı şeklinde et parçası... Koyununkini, sığırınkini sakatat dükkanlarında görüyorsunuz. Bu böyle devamlı çalışıyor, kan pompalıyor. Bir mânası yürek.

Gittin kasaba diyorsun ki;

"—Bir koyun kalbi ver, bir sığır kalbi ver."

Ne olacak? Pişirecek yiyecek tavada. Kesecek. Kırmızı et. Bir bu mânası var.

İkinci bir mânası var. Ayetlerde ve hadislerde umumiyetle bu ikinci mânası geçerlidir. Bu tıbbî ve bedenî mânası değil, ikinci mânası geçerliir. O ikinci mânası ne: Gönül.

Kalbin bir mânası ne? Kalbimi kırdın. Kırılmadı işte içeride

çalışıyor. Yok yok, gönlümü kırdın demek istiyor. İnsanın gönlü ne demek? İç âlemi. Şeytan insanın gönlüne, iç benliğine hortumunu uzatıyor. Oraya kadar hortumu girmiş durumda, oraya koymuş. İnsan vücudundaki pozisyonu bu. Durumu bu.

Sonra? (*Fein zekera'llàhe teàlâ hanese*) "Eğer Ademoğlu Allah'ı zikrederse, şeytan ümitsizliğe düşer, hânis olur, döner."

Şeytandan korunmanın çaresini bu hadîs-i şerîfte öğreniyoruz. Zikredersen kalbinden şeytan hortumunu çeker, defolur gider, hânis olur. Hanese, hânis olmak. Ne demek? Pişman olmak, meyus olmak, yapamayacağını anlamak, ters yüzü dönüp gitmek demek. Döner gider.

Oh! Yâ Rabbi çok şükür kurtuldum. Şeytandan kurtuldum. Hortumunu sokmuştu. Mendebur ne yapacaktı kim bilir bilmiyorum ki! Yorulmayan bir mahluk. Şimdi kurtuldum.

Demek ki zikrullah fena bir şey değilmiş. Demek ki zikir için insanlar bir yerde toplanıyor da zikir ediyorlarsa, fena bir şey yapmıyorlar. Tamam mı? Ayrıca zikrullahın çok faydaları var. Bir faydası da şeytanın hortumunu insanın gönlünden çekiyormuş. İnsan "oh!" diye rahat ediyormuş, kurtuluyormuş.

Ben mahsustan böyle bazı şeyleri size anlatıyorum. Ben edebiyat profesörüyüm. Mesleğim bu. Mahsustan size hatırınızda kalsın diye, unutmasın diye misallerle anlatıyorum. Kur'ân-ı Kerîm de öyle anlatır. Peygamber Efendimiz'in de anlatma usûlü öyleydi.

Şimdi ben kardeşiniz hastalandım. Doktor kardeşlerimiz beni ameliyat ettiler. Yatırdılar masaya, kanımı döktüler, karnımı bıçakla yardılar. Hiç yardıma gelmediniz. Bazıları uzaktan dua etti filan, neyse. Masada beni kestiler, biçtiler, bir de diktiler. Ben farkında değildim. Beni bayılttılar. Ondan sonra ayıldığım zaman bir de baktım ki yaşamak ne kadar zormuş! Bir hortum burnumun bir deliğinden mideme sokmuşlar.

Niye sokmuşlar? Faydalı. İnsan o hortumu çıkartsa midesinde su birikecek, gaz birikecek, mide bulantısı yapacak. O bulantıdan öğürürken dikişler patlar. Karnının dikişleri patlar. Onun faydası var. Şuradan bir hortum mideye.

Şuradan bir iğne damara. Oradan da gıda veriyorlar. Yemek yiyemiyorum, mide çalışmıyor. Bir hortum da buradan damara

ilaçlı serum dedikleri faydalı su, tıbbi su gidiyor. Bir hortum oraya, iki.

Bir hortum da yatalağım ya yatağa esirim, kalkamıyorum. Ne derler? Esîr-i firâş. Firaş "döşek" demek. Ferş etmek, "döşemek" demek. Firaş, döşek. *Arş*, Arş-ı A'lâ; *ferş*, yeryüzü. Yeryüzü insanlara *ferş* olmuş, döşek olmuş. Esîr-i firâş "yatağa esir". Olmuşum esîr-i firâş. Burnumda bir hortum, kolumda damarıma bir iğne, hortum, idrar yoluna bir sonda... Nasıl yanıyor! Nasıl rahatsız ediyor insanı! Nasıl zor!

Hastalara dua edin. Allah hastalarımıza şifa versin! Allah cümle hastalarımıza şifa versin. Cümlemizi sıhhat âfiyet üzere yaşatsın...

Bir tane hortum da karnıma takmışlar şuraya. İzi vardır. Bu da içeride biriken cerahati, kanı dışarıya atıyor. Dört tane hortumla beni hortumlamışlar.

Sonra. Bir gün geldi Allah'a hamd ü senâlar olsun burnumdaki hortumu çektiler.

"—Yâ Rabbi! Çok şükür!" dedim.

Çünkü nefes alamıyordum. Nefes alamamak çok zor bir şey. İnsanın nefesinin yetmemesi, nefes darlığı çok zor bir şey. Çatlayacak gibi oluyor insan. Ölümle karşı karşıya geliyor. Ölümü düşünüyor insan. Nefes nefese böyle çok zor. Boncuk boncuk alnı terliyor. Burnumdan hortumu çektiler. "Yâ Rabbi! Çok şükür!" dedim. Nasreddin Hoca'nın işi gibi.

Ondan sonra bir gün geldi, sondayı, idrar yoluna takılmış olan boruyu çıkarttılar. Ohh. Borudan dolayı insana idrarı varmış gibi geliyor. Muazzam bir sıkıntı! Bir şey de yok. Çok zor! Ondan da kurtulduk, iki. Sonra bir zaman geldi, yemek yemeye başlayınca, mide çalışmaya başlayınca kolumdaki serumu da çıkarttılar, üç.

Bir rahatlık. Artık gezebiliyorum. Yatağa esir olmaktan kurtuldum. Bağlardan kurtuluyorum. Kolumu o tarafa bu tarafa rahat koyabiliyorum. Çünkü gece, çıkmadığı zaman hep böyle durmak zorundayım. Nihayet bu sonuncu hortumu da aldıktan sonra, hortumlardan kurtulunca sıhhatin ne kadar büyük nimet olduğunu anladım.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; "İnsanoğlu bazı nimetler

vardır onların nimet olduğunu, kıymetini bilmez. Herkeste vardır, kıymetini bilmez. Sıhhat… Siz şurada sıhhatli oturuyor musunuz? El-hamdü lillah. Çok büyük bir nimet! Bu sıhhatin ne kadar kıymetli olduğunu hastalar bilir, hastanedekiler bilir. Onları ziyaret etmek lazım. Onlara dua etmemiz lazım.

Şeytan hortumunu insanın gönlünden çekince ne olur?

Rahatlar insan. Ben onu hissediyorum. Kim bilir ne kadar rahatlar? Kim bilir hortumu ne kadar rahatsız edici bir şey? Ne kadar sıkıntı veriyor kim bilir? Ne kadar dertlendiriyor insanı? Şeytan ümitsizliğe düşerek, hânis, hortumunu çeker.

Yemininden hanis olmak ne demek?

Yemininden dönmek demek. Şeytan da bu hortumuyla gönlünü karıştırma işini yapamayınca döner.

(*Ve in nesiya'llah*) Eğer Allah'ı unutursa, hatırlamazsa. Nesiye ne demek? Zekere'nin zıddı. Zekere "zikretmek, hatırlamak" demek, nesiye de "unutmak" demek. Allah'ı unutanlardan olmamamız lazım. Kur'ân-ı Kerîm'de Rabbimiz sizlere, bizlere ne buyuruyor?

İman edenlere sesleniyor: "Sakın siz şu Allah'ı unutanlar gibi olmayın!"

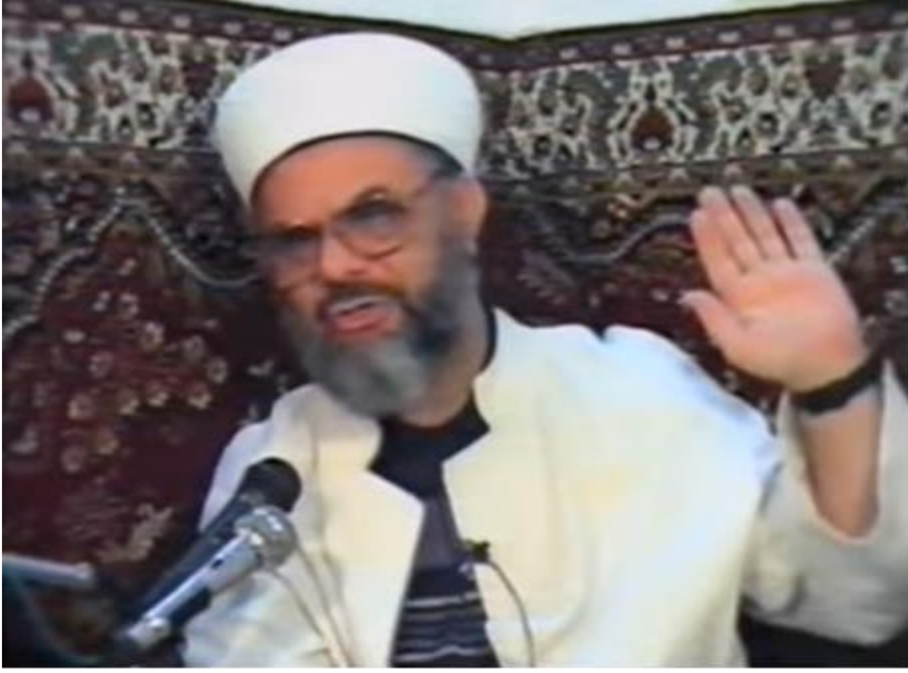
Kim Allah'ı unutanlar?

Plajda, günahta, meyhanede ve sairede günah işlerken Allah hatırda olmaz. Onlar gibi olmayın. Allah'ı unutanlar gibi olmayın.

Eğer Allah'ı unutursa, şeytan ne yapar?

(*İltekame kalbehû*) "Kalbini lokma edinir." *İltekame* lokma kelimesinden geliyor. Kalbini bir lokma gibi hortumlayacak. 'Hüp' diyecek, kemiğin içindeki ilik gibi galiba, hop insanın gönlü şeytanın içinde. Kalbini yutacak şeytan. Allah'ı unutursa kalbini yutar, kalpsiz bir insan olur.

Kelimeler nasıl uygun düşüyor. Kalpsiz bir insan. Vicdansız, kalpsiz… Bir zalimin gönlüne ne deriz? Kalpsiz deriz değil mi? "Şeytan kalbini lokma eder" diyor. *İltekame* "lokma yapıp yutmak" demek. Hortum demek ki geniş bir şey. Demek ki bizim yürekleri, kalpleri içine alacak bir şey. Hüp! Gitti. Kalbi gitti adamın. Artık gönül yok. Gönül ehli değil. Kalpsiz, merhametsiz, vicdansız, duygusuz, düşüncesiz, insafsız, merhametsiz…

Türkiye niye bu hale geldi?

Çare aranıyor, aranıyor. Çaresizlik içinde kıvranılıyor. Vicdansızlıktan kalpsizlikten. Herkes menfaatini düşündü. Hatta devlet daireleri bile birikmiş paralarını repoya verdiler, devleti sömürdüler. Herkes kalpsizleşti. Birçok kimse kalpsizleşti ondan.

Kalpsizlik nasıl oluyor?

Şeytan kalbini yuttuğu zaman oluyor. Şeytan hortumu zaten oraya dayamış, bekliyor. Allah'ı zikrederse pişman, perişan, meyus, mahrum defolur gider. Ama Allah'ın zikrini unutursa kalbini yutar. Kalbi şeytanın lokması olur. Artık o kalpten hayır gelmez.

O halde ne yapacağız muhterem kardeşlerim? Bu kadar manzaralı, tasvirli, resimli, televizyonlu konuşmadan sonra. Konuşma aslında televizyon gibi oldu. Ne yapacağız?

Allah'ın zikrini unutmayacağız.

Allahu ekber ne demek? "En büyük Allah'tır." demek.

Veya filanca futbolcu diyelim. Bilmiyorum ya. En kral en böyle futbolcu kim? En büyük Rıdvan! Ya büyük filan değil ya! Boyu 1.80

– 1.90. Büyüklüğü filan yok. En büyük Allah.

Dinî duyguları dinî fikirleri zedeleyecek konuşma yapmayalım. Edepli konuşalım. En büyük Allah. Ötekiler büyük filan değil. Ötekiler âciz, nâçiz, bendegân kullar. Kul ötekiler. En büyük Allahtır. Başka?

Sevgili kardeşlerim, eğer mâneviyat gözünüz açıksa en güzel de Allah'tır. "Allah'ı tanıyan başka kimseyi sevemez." diyor Cüneyd-i Bağdâdî. Allah'ı bir tanıyan, başka kimseyi sevemez. Başka bir şeyle sürur, neşe bulamaz.

Neden? En güzel Allah da ondan. En güzeli tadan öteki şeyi beğenir mi? Ötekilerin kıymeti kalır mı? Onun için Allah'ı zikredeceğiz, bu bir.

Tasavvufumuzun, mânevî terbiyemizin, heyetimizin, zümremizin ne kadar Kur'ân-ı Kerîm'e, sünnet-i seniyyeye uygun yolda olduğu kendiliğinden çıkıyor mu ortaya?

Savunmak için çıkmadık bu kürsüye ama hadîs-i şerîfler yolumuzun doğruluğu gösteriyor mu, sevinmiyor muyuz? El-hamdü lillah demiyor muyuz? Çok şükür yâ Rabbi! Birçok kimse zikre düşman... El-hamdü lillah ben zikreden bir cemaatim. Çok şükür ki ben böyle güzel bir mevzuda mahrum bir zümreden değilmişim, el-hamdü lillah.

"—Ben o mahrum zümredenim hocam."

Sen de tevbe et, ne yapalım. Allah tevbe edenleri de kabul eder. Sen de:

"—Ben bir zamanlar zikrin karşısındaymışım, yanlış yapıyormuşum. Şimdi hatamı anladım. Tevbe yâ Rabbi!" de.

Çünkü Allah'ı zikretmek, Allah'ı anmak ne demek?

En güzeli düşünmek demek. En güzel işi yapmak. Onun için zikir vazifelerinizi unutmayın. Zikirden gafil olmayın. Zikirden uzak kalmayın! Zikirsiz kalmayın. Allah'ı unutanlar gibi olmayın!

Kur'ân-ı Kerîm'in şu sözü beni duygulandırıyor muhterem kardeşlerim:

وَلاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ (الحشر:١٩)

(*Ve lâ tekûnû ke'llezîne nesu'llâhe feensâhüm enfüsehüm*)

[Allah'ı unutup da, Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın!] (Haşr, 59/19)

"—Allah'ı unutmayın!" demiyor, Rabbimiz bize iltifat ediyor:

"—Siz hatırlayan insanlarsınız, mü'minlersiniz. Allah'ı unutanlar gibi olmayın!" diyor.

Çünkü ilk ayet-i kerîmede ne buyuruyor?

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ، وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (الحشر:١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'tteku'llàhe ve'ltenzur nefsün mâ kaddemet li-gad, ve'tteku'llàhe inna'llàhe habîrun bimâ ta'melûn.*) [Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarına ne hazırladığına baksın! Allah'tan korkun, çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.] (Haşr, 59/18)

İlk ayette "Ey iman edenler!" dedi. İman edenlere… Edeb-i Kur'an. Kur'an'dan edep öğreneceğiz. Allah'ı unutmayın demiyor. Ne diyor? "Allah'ı unutanlar gibi olmayın" diyor. Yani siz nisbeten iyisiniz diye bize bir iltifat var Kur'ân-ı Kerîm'de.

Siz zaten Allah'ın mü'min kullarısınız. Allah'ı biliyorsunuz. *Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah* demişsiniz, *Eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühü* demişsiniz.

"—Kur'an haktır, Allah'ın kitapları haktır, Peygamberleri haktır, melekleri haktır, ahiret günü haktır." demişsiniz.

Sakın o Allah'ı unutanlar gibi olmayın! Miami'de, Nice'de, falanca yerlerde, Haiti'de, çıplak kızların boyunlarına taktığı çiçek çelenkleriyle, o kızlarla keyif yapan, denizlerde sörf yapan, içki içen, Allah'ı unutan, ahireti düşünmeyen, mahkeme-i kübrâ'yı hesaba katmayan, Allah'a bir gün yaptıklarının cezasını vereceğini hatıra getirmeyen, o Allah'ı unutanlar gibi olmayın. Siz mü'minsiniz denmiş oluyor.

Sizin onlardan farkınız var. İman farkınız var. Siz Allah'ın mü'min kullarısınız. Mü'min bir kulun en aşağı derecesinde olanı, kâfirlerin en yüksek derecesiyle mukayese edilmeyecek kadar

yüksektir. Çünkü Allah'ı bilmiş. Allah'a inanmış. Çok büyük bir meziyettir bu! Çok büyük bir fark vardır!

Devlet idaresinde de öyle. Allah'ı bilen insanların yönetimiyle Allah'a inanmamış, Allah'ı unutmuş insanların yönetimi aynı olmaz. Birisi devletin hazinesini hortumlar, ötekisi fukaraya hakkını vermeye çalışır. Çok fark vardır. Mukayese edilmez.

Onun için Allah'ı unutanlar gibi olmayacağız. Unutmanın cezası nedir? Ondan da korkacağız muhterem kardeşlerim! Unutmanın cezası insanın kalbinin şeytana lokma olmasıdır, kalbinin şeytan tarafından yutulmasıdır.

İnsan o zaman kötü insan olur, kötülük kaynağı olur, her türlü kötülüğü yapar. Bir de tahsilliyse, Allah şerrinden korusun! Bir de tahsilliyse bir de bilgisi var, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde okumuş, Amerika'ya gitmiş, doktora yapmış, gelmiş. Bir de parası varsa, bir de mevkii makamı varsa. Yâ Rabbi sen bizi koru böylelerinden! Allahümme ahfuzna! Böylelerinden sen bizi koru yâ Rabbi! Çok fena!

Ama Allah'ı bilen inansa, bir de tahsil yapmışsa. Bir de parası pulu, imkânı varsa, bir de bunları Allah yolunda kullanıp da Allah'ın rızasını kazanmak istiyorsa. Böyle bir insanın da tadına doyum olmaz. Memlekete, millete, ümmete, insanlığa, dünyaya, âhirete sağlayacağı faydalar çok büyük olur. Peygamber Efendimiz diyor ki;

"—Müslüman tepeden tırnağa faidedir."

Menfaattir. Her şeyi faydadır Müslümanın. Konuşsan faydadır, beraber yürüsen faydadır, arkadaşlık yapsan faydadır, iş yapsan faydadır…

"—Hocam dur!"

Durdum.

"—Ben birisiyle iş yaptım; Müslüman, hacı, sakallı, bilmem ne; beni çok aldattı."

Olabilir, doğrudur. Sakal İslâm'ın garantisi değil, hac seyahati İslâm'ın garantisi değil, Müslümanlar İslâmî bir eğitim görmedikleri için kusurlu, tam müslüman değil. Tam müslüman öyle yapmaz. Yarım, senin gibi, ötekisi gibi, Allah'ı unutanlar gibi. Birazcık bir şey öğrenmiş, birazcık bir fark var ama tam değil. Ondan oluyor. Tam müslüman olmaya çalışmak lazım.

Şeytan demek ki insanın gönlünü alabiliyor.

c. Şeytanın Namazda Vesvese Vermesi

Öbür hadîs-i şerîfe geçelim:
İbn-i Abbas RA'dan diğer bir hadîs-i şerîf.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[53]

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْتِي أَحَدَكُمْ، وَهُوَ فِي صَلاَتِهِ، حَتَّى يَفْتَحُ مَقْعَدَتَهُ فَيُخَيَّلُ إِلَيْهِ أَنَّهُ أَحْدَثَ، وَلَمْ يُحْدِثْ؛ فَإِذَا وَجَدَ أَحَدَكُمْ ذٰلِكَ فَلاَ يَنْصَرِفُ، حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتَ ذٰلِكَ بِأُذُنِهِ، أَوْ يَجِدَ رِيحَ ذٰلِكَ بِأَنْفِهِ (طب . عن ابن عباس)

RE. 102/10 (*İnne'ş-şeytàne ye'tî ehadeküm, ve hüve fî salâtihî, hattâ yeftahu mak'adetihî, feyühayyelü ileyhi ennehû ahdese, velem yuhdis; feizâ verede ehadeküm zâlike felâ yensarifü, hattâ yesmea savte zâlike bi-üzünihî, ev yecide rîha zâlike bi-enfihî.*)

(*İnne'ş-şeytàne ye'tî ehadeküm, ve hüve fî salâtihî*) "Şeytan sizden birinize namazdayken gelir, (*hattâ yeftahu mak'adetihî*) Ve mak'adını açıyor gibi yapar. Yani yelleniyor gibi yapar. (*Feyuhayyelu ileyhi ennehû kad ahdese*) O da: 'Hay Allah! Yellendim abdestim kaçtı!' diye hayal eder. Öyle gibi gelir. (*Ve lem yuhdis*) Halbuki olmamıştır."

Şeytan oradan kıl çekiyormuş, bir kıl oynatıyormuş, bir damar oynatıyormuş. Öyle bir şey gibi geliyor. Hasılı aslında abdesti bozulmadığı halde abdesti bozulmuş gibi gelirmiş namazdaki insana.

Peygamber Efendimiz tavsiye buyuruyor: (*Feizâ vecede ehadüküm zâlike*) "Sizden biriniz böyle bir duygu hissettiği zaman."

Vecede "hissetmek" mânasına da gelir, "bulmak" mânasına da

---

[53] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.222, no:11556; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.552, no:1248; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.252, no:1269; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.349, no:6450.

gelir. “Sizden biriniz namazda böyle bir duygu hissettiği zaman, (*felâ yensarif hattâ yesmaa savte zâlike bi-üzünihi, ev yecide rîha zâlike bi-enfihi*) kulağıyla bu yellenmenin sesini duymadıkça veyahut kokusunu burnuyla duymadıkça namazdan ayrılmasın!”

Peygamber Efendimiz ne demek istiyor?

Şeytan aldatır. Öyle ufak tefek, gibi gelmelerle namazdan filan ayrılmayın. Gerçekten bir şey olduğuna delil varsa, o zaman ayrılın demiş oluyor muhterem kardeşlerim. Şeytan birçok kimseyle böyle oynar, oynuyor. Belki siz de “Evet, hatırlıyorum, böyle şeyler oluyor.” diyeceksiniz.

d. Şeytan İnsanın Kurdudur

Üçüncü hadîs-i şerîf:

Muaz ibn-i Cebel RA’dan bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[54]

إِنَّ الشَّيْطَانَ ذِئْبُ الإِنْسَانِ ، كَذِئْبِ الْغَنَمِ ، يَأْخُذُ الشَّاةَ الْقَاصِيَةَ ، وَ النَّاحِيَةَ ؛ فَإِيَّاكُمْ وَالشِّعَابَ ، وَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ ، وَالْعَامَّةِ وَالْمَسْجِدِ

(عب. حم. عن معاذ)

RE.102/11 (*İnne’ş-şeytàne zi’bü’l-insâni, kezi’bi’l-ganemi, ye’huzü’ş-şâte’l-kàsıyete, ve’n-nâhiyete; feiyyâküm ve’ş-şiàb, ve aleyküm bi’l-cemâati, ve’l-âmmeti ve’l-mescid.*)

(*İnne’ş-şeytàne zi’bü’l-insâni*) “Muhakkak ki şeytan insanın kurdudur; (*kezi’bi’l-ganemi*) koyunun kurdu gibi.”

Buradaki kurttan maksat ne? Bozkurt filan diyoruz ya öyle kurt, elmanın kurdu değil. Veya insanın yarası kurtlanıyor. Küçük kurtçuklar oluyor, böyle küçük mahlûklar oluyor. İkisine de kurt demişiz biz. Birisini biraz ayırmak lazım. Köpeğe benzer mahlûk

---

[54] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.232, no:22082; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.164, no:344; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.57, no:2860; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.II, s.247; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.581, no:20355; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.338, no:6426.

olan kurt var ya dağlarda uluyor. Bozkurt, canavar olan kurt. Koyun ağıllarına saldırıyor ve koyunları parçalıyor. O kurt…

Şehirlere aç kurtlar saldırıyor. Bir insanı kötülerken, "Aç kurtlar gibi saldırdı." diyoruz. O kurt… *Zi'bün* "kurt" demek, aç kurt. Tok da olsa, o çeşit köpek gibi olan mahlûktur.

"Şeytan insanın kurdudur. Koyunun kurdu olduğu gibi… Koyunu parçalayan kurt olduğu gibi."

O koyunun kurdu ne yapar?

(*Ye'huzü'ş-şâte'l-kâsiyete ve'n-nâhiyete*) "Sürüden ayrılmış, bir kenara çekilmiş koyunu yakalar."

Kâsiye, sad ile, "uzaklaşmış" demek. *Aksâ* kelimesi ile ilgili. Mescid-i Aksâ, "uzaktaki mescid". *Mekânen kasiyyen*, "uzaktaki mekân". Kâsiye uzaklaşmış koyun. Sürü burada; bir koyun şu ot daha güzel, bu ot daha güzel diye sürüden uzaklaşmış. Koyunlar, sürü bu tarafa gitmiş, o sürüden uzaklaşmış.

Kurt kimi alır? Hangi koyunu alır?

Sürüden, çobandan, köpekten uzaklaşmış koyunu alır. Veyahut *en-nâhiyete*; *nâhiye* ha harfiyle, şöyle bir kenara çekilmiş demek. "Kurt, sürüden uzaklaşmış, bir kenara sapmış, sürüden ayrılmış koyunu alır."

(*Ve iyyâküm ve'ş-şiàbe*) "O halde siz dağ başlarında, vadilerde oturmaktan şiddetle sakının!" Sakının ha! Oturmak için öyle tenha yerlere gitmeyin.

Şiàb, *şi'b* kelimesinin çoğulu. İki tepenin arasındaki çukur yere derler. Dere demek, vadi demek. Vadiler topraklar oraya yukarılardan yuvarlanıp geldiği için, yağmurlar oraya biriktirdiği için düz olur, otlu olur. Ağaçlar filan orada biter. Hatta kuyu filan açılacak olsa, oradan su çıkar. Vadi tabanları münbit, bereketli yerlerdir.

Araplar da şehirden uzaklaşıp böyle şiàb, yani dere, vadilere çekiliyorlar. Seviyorlar böyle yerleri. Biz de seviyoruz. Yeşillik, tenha, havadar, çimen var, mezruat bir şeyler var orada diye.

(*Ve iyyâküm ve'ş-şiàbe*) "Böyle vadilerde tek tek kalmaktan şiddetle sakının!" diyor Peygamber Efendimiz. Devamı: (*Ve aleyküm bi'l-cemâati ve'l-âmmeti ve'l-mescid*) "Toplulukla beraber oturmanızı ve umumî kalabalıkla beraber olmanızı ve mescidi size tavsiye ederim!" diyor.

Ne demek *cemâah*? Topluluk demek, toplum demek.

“—Toplumdan ayrılmayın! Şehirden, kasabadan, köyden, insanların toplu bulunduğu yerden ayrılmayın. (*Ve’l-âmmeh*) Umumun topluca bulunduğu yerden ayrılmayın! (*Ve’l-mescid*) Mescidden ayrılmayın! Size bunları tavsiye ederim. Tenha vadilere çekilmeyin!” diyor.

Peygamber Efendimiz’in bu hususlardaki tavsiyeleri çoktur, müteaddittir. Peygamber Efendimiz’in bu hadîs-i şerîflerini dikkatle okursak; keyiften, zevkten, yazlık diye, sayfiye diye, eğlence diye böyle toplumdan ayrılmayı, tek oturmayı, tenhalarda yaşamayı Efendimiz tavsiye etmemiş.

Neden tavsiye etmemiş?

Şeytan tek başına duranlara zarar verir. Maddî zararlar ayrı. Eşkıya gelir, basar ve saire filan o ayrı. Şeytan tek başına bulunana zarar verir.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerifte: “Beş aile, ev, bir yerde bulunursa...” diyor. Ben bunu çok yerlerde söyledim. Benim

zihnime çok tesir etmiş bir hadîs-i şerîftir. Beş aile bir yerde bulunuyor. Mezra, yayla. Bir yer böyle. İşte şu amcazadem, şu halamın çocuğu, şu kardeşim, şu… Beş tane ev.

"—Beş tane ev bir yerde bulundu mu orada ezan okumak, kamet getirmek gerekir. Bu yapılmazsa, şeytan orayı istila eder, hakimiyeti altına alır." buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Bir ev olunca o daha fena. Beş ev oldu mu ezan okumak ve kamet getirmek gerekecek. Demek ki beşten fazla olursa, şöyle kalabalık olursa, topluca olursa, mescid olursa, ezan okunursa, kamet getirilirse, cemaatle namaz kılınırsa iyi. Ama cuma namazı da kılınan bir yer olursa daha iyi. Peygamber Efendimiz cumaların terk edilmemesini çok tavsiye ediyor.

"—Hocam biz bu sene bir yazlığa gittik. Aman efendim! Şöyle keyif ettik böyle zevk ettik…"

"—Cuma namazı kılınan yer var mıydı orada?"

"—Yoktu."

"—Cumaları kaçırmışsınız yazık değil mi? Cumasız bir yere gitmişsiniz."

Emlakçılar para hırsından parsel parsel bölüyorlar. Sıkışık sıkışık sahil kentleri yapıyorlar. Bir mescid yeri ayırmıyorlar. Neden? Paracıklar gelecek. Para para para…

Dini, imanı, işi gücü para olduğundan cami yok. Sahil boyu gidiyorsun gidiyorsun, cami yok, ezan yok, kamet yok, cemaat yok, cuma yok… Nihayet bir tanesi biraz anadan, babadan, dededen, soydan soptan vicdanlı bir kimse, birisi çıkıyor da bir cami yaptırırsa sahil boyunda bir yerde, bir cami oluyor, orada namaz kılıyor millet...

Umumiyetle camisiz. Cami ihtiyacını duymayan ama iki adımda bir birahane, iki adımda bir meyhane, iki adımda bir diskotek, iki adımda bir bar, iki adımda bir pavyon, iki adımda bir şöyle böyle günah işlenen yer. O çok büyük ihtiyaç sanki! Onlar var, cami yok. Tek başına bir vadiye gittiği zaman böyle oluyor.

Demek ki nasıl olacak?

Demek ki yazlıklarımızı bile toplu düşüneceğiz. Topluca bir yerde olacağız. Ne cemaatler eksik kalacak, ne cumalar eksik kalacak. O anlaşılıyor. Peygamber Efendimiz toplumdan kopmamayı, müslümanların umumî, topluca bulunduğu yerde

bulunmayı tavsiye ediyor. Ve bir de mescid diyor.

İşte burası nedir? İskenderpaşa Camii… Veya öteki falanca yer nedir? Bir mescid… Nedir bunlar? Allah'ın evidir, beytullahtır. Büyûtullahtır, Allah'ın evleridir. Bütün mescidler Allah'ın evleridir, Allah'ın mekânlarıdır.

Bu evin sahibi kim?

Mülkün sahibi Allah, bu ibadethanenin sahibi Allah.

Buraya biz ne diye geliyoruz? Ne işimiz var bu kalabalıkta? Hayrola? Ne diye toplandınız böyle? Nereye bakalım?

Allah çağırdı sizi. Yukarıdan müezzin, aşağıdan hoparlörle çağırıyorlar. Yukarıdan bağırıyor: (*Hayye ale's-salâh*) "Haydi camiye gelin!" demek bu.

"—Ne duruyorsunuz ya? Gelsenize camiye!"

(*Hayye ale'l-felah*) "Haydi kurtuluşa gelin! Allah'ın emri bu, Allah sizi davet ediyor" diye müezzin Allah'ın davetçisi, vazifeli memuru. Siz Allah'ın davetlilerisiniz, misafirisiniz. Hoş geldiniz.

Allah'ın evine hoş geldiniz!

Allah evine gelene mutlaka ikramda bulunur. Allah'ın ikramı da rubûbiyetinin azametiyle mütenasiptir. Fakir bir eve gidersin.

"—Bu akşam bize çorbaya gelin!"

Bakarsın, adam hakikaten fakir. Hakikaten çorba çıkartır. Bazısının gönlü geniş oluyor. Yolda rastlıyor filan.

"—Buyurun bizim eve gidelim!" diyor.

"—Pekiyi gidelim…" diyorsun.

Çok basit şeyler. Hanımdan filan korkmuyor.

Hanımdan niye korkuyorlar? Hanım arka tarafta diyor ki:

"—Ya bu misafiri ne getirdin herif? Evde yiyecek yok!" diyor. "Misafire çıkacak yiyecek yok!" diyor.

Aslında yiyecek olmaz olur mu? Türkiye burası, bolluk diyarı.

"—Misafire şimdi mahcup olacağız." diyor.

Bazıları bunun yanlış olduğunu biliyor.

"—Öyle şey yok. Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. Misafirin ikramı, evde ne varsa o!"

Tabii olması iyi.

Peygamber Efendimiz tabii ikramı tavsiye ediyor, mükellef ikramı tavsiye etmiyor.

“—Neden tavsiye etmiyor?”

Mükellef ikram yapa yapa, elde mükellef ikram yapma imkânı olmadığı zaman misafir istemezsiniz. İşte hanım ondan istemiyor. Boğacak kocasını:

“—Ne getirdin bunu? Evde yemek yok!”

“—Ya peynir var ya dolapta, sabahleyin gördüm ben. Bal da var, Erzincan’dan filanca komşu getirmişti hani. Bir de çarşıdan soğan almıştım. Evde tuz yok mu? Tuz da var. Mis gibi ekmek yok mu? Var. Bunlar nimet değil mi?”

Bazısı hanımının böyle demesinden korkmuyor. Veyahut hanımı da iyi, uyanık müslüman.

“—Buyurun Hocam evimize gidelim.”

Ben de korkutmak için diyorum ki:

“—Bak biz kalabalık geliriz ha! Sen beni böyle tek görüyorsun ama ben hocayım. Benim kokumu alan cemaat gelir.”

“—Ne kadar gelirseniz gelin.” diyor.

Cesur, karısından da korkmuyor, cemaatten de korkmuyor. Tamam. Fakirse az bir ikram yapar, zenginse mükellef bir ikram yapar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri evine gelene nasıl ikram eder?

Rubûbiyetiyle mütenasip olarak ikram eder.

Allah bizi lütfuna, rahmetine erenlerden eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

21. 07. 1996 – İskenderpaşa Camii

11. SADAKANIN FAYDALARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve âlihî ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَهُمُّ بِالْوَاحِدِ ، وَيَهُمُّ بِالاِثْنَيْنِ ، فَإِذَا كَانُوا ثَلاَثَةً ، لَمْ يَهُمَّ بِهِمْ (ق. عن سعيد بن المسيب مرسلاً ؛ البزار عن أبى هريرة موصولاً)

(İnne'şeytàne yehimmü bi'l-vâhidi, ve yehimmü bi'l-isneyni, feizâ kânû selâseten, lem yehümme bihim.)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve mübârek ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, muratlarınıza, dileklerinize nâil eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Ümmet-i Muhammed kardeşlerimize de umûmî olarak rahmeylesin... Hastalarımıza şifâ, dertlilerimize devâ, borçlularımıza edâ nasîb eylesin...

Peygamber Muhammed-i Efendimiz Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerini okuyacağız, Allah nasib ettiği kadar, izah

edeceğiz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişânesi olmak üzere, rûh-ı pâkine bizden hediyye-i Kur'aniyye olsun diye ve onun âline, ashabına, etbâına, sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına, cümle evliyâullah büyüklerimizin, fatihlerin, şehidlerin, gàzîlerin, mücâhidlerin ruhlarına; hasaten beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın ve Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin ruhlarına;

Bu beldeyi fetheden Fâtih Sultan Muhammed Han cennetmekânın ve ordusu mensubu mübareklerin ruhlarına; cümle İslâm diyarlarını fetheden fâtihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına;

Uzaktan ve yakından bu dersi dinlemeye gelmiş olan, burada toplanmış bulunan siz kardeşlerimin ahirete göçmüş bütün Müslüman geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun, ruhları şâd olsun, makamları yüksek olsun, Allah-u Teàlâ Hazretleri onlardan da, bizlerden de hoşnud ve razı olsun diye, bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyup ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım, buyurun!

……………………………..

a. Üç Kişiye Şeytan Saldıramaz

Elif-be sırasıyla hadisler yazılmış olduğundan, birkaç haftadır (*İnne'ş-şeytàne*) diye başlayan hadis-i şerifler peşpeşe gelmişti. Hep şeytanla ilgili mevzular konuşulmuştu.

Bugün *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 103. sayfasının 1. hadis-i şerifi, yine o sıranın devamı olarak yine şeytanla ilgili ama, ondan sonraki hadis-i şerif artık başka bir konuya geçiyor. Ondan sonra da biraz daha aşağıda hep sadaka ile ilgili hadis-i şerifler (*İnne's-sadakate*) diye devam edecek.

Birinci hadis-i şerifi Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş râvîler. Peygamber Efendimiz SAS buyurmuşlar ki:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَهُمُّ بِالْوَاحِدِ ، وَيَهُمُّ بِالاثْنَيْنِ ، فَإِذَا كَانُوا ثَلاَثَةً ،

لَمْ يَهُمَّ بِهِمْ (ق. عن سعيد بن المسيب مرسلاً ؛ البزار عن أبى هريرة موصولاً)

(İnne'şeytàne yehimmü bi'l-vâhidi, ve yehimmü bi'l-isneyni, feizâ kânû selâseten, lem yehümme bihim.)

(*İnne'şeytàne yehimmü bi'l-vâhidi*) "Şeytan karşısında tek bir insan gördü mü, ona kasdeder. Onu gözü keser, ona bir saldırmak ister." Bir kişi çünkü... Tek kişi gördü mü ona bir heveslenir, kasdeder. Yâni saldıracak, zarar verecek.

(*Ve yehimmü bi'l-isneyni*) "İki kişiye de gözü keser, iki kişiye de kasdetmek ister."

"—Bunlar iki kişi, çok değil. Ben bunların hakkından gelirim, bunları aldatırım, kandırırım, zarara sokarım!" diye iki kişiye de kasdeder.

(*Feizâ kânû selâseten*) "Ama topluluk üç kişi oldu mu, (*lem yehümme bihim*) artık o üç kişiye gözü kesmez, onlara saldırmaz, onlara kasdedemez."

Bu neyi gösteriyor? Müslümanların cemaat halinde olmasının faidesini gösteriyor. Yalnız oldu mu, şeytanın hücumuna mâruz, tehlike altında, topun ucunda... Ama üç kişi olabildiler mi, bir araya geldiler mi bu tehlike kalkıyor, şeytan o zaman korkuyor. Üç Müslüman bir araya geldi mi, o cemaate saldırmaya cesaret edemiyor.

Demek ki grup olarak en aşağı üç kişi olmak lâzım! Mümkün olduğu kadar kalabalık olmak iyidir. Tek durmamağa çalışmak lâzım! İki kişi durmamağa çalışmak lâzım! Mümkünse en aşağı üç kişilik bir grup olması lâzım!

Şimdi kadıncağızın birisi bana —şimdi dersi de dinliyordur kadınlar kısmında— dert yandı. Kocası vefat etmiş, Yayla Mahallesi'nde oturuyormuş, bir oğlu varmış. Bir dahaki hafta gelsin, tanışalım dedim. Komşuları tazyik ediyorlarmış:

"—Sen Müslümansın, başını örtüyorsun, mütedeyyin hanımefendisin, seni bu mahallede yaşatmayız! Çıkıp gideceksin, burayı mutlaka terk edeceksin!" diyorlarmış.

Hani demokrasi, hani hürriyet? Hepsi hikâye... Kuvvetli oldular

mı, azıtıyorlar. Kuvvetli gördüler mi, o zaman kaçıyorlar. O halde ne lâzım? Müslümanların kuvvetli olması lâzım!

Şimdi Yayla Mahallesi'nde başka Müslüman yok mu? O tanımıyordur. Müslümanların tanışma yeri neresidir? En kolayı nedir? Sen bir mahalleye gittin, orada Müslüman arıyorsun, ne yaparsın; camiye gidersin! Bir vakit namazını camide kılarsın, etrafına bakınırsın;

"—*Es-selâmü aleyküm ve rahmetullah*!" dersin, imam efendiyle tanışırsın.

"—Hocam benim şöyle bir arzum var, niyetim var! Bu mahalleye yerleşmek istiyorum. Dindar insanlarla tanışmak istiyorum." dersin, imam efendi sana yardımcı olur, müezzin efendi sana yardımcı olur. Cemaatten birileri sana yardımcı olur.

Biz seyahat ettiğimiz sırada, namaz vakti gelince diyoruz ki,

"—Şurada bir minare görünüyor, hadi gidelim!" diyoruz.

Gidiyoruz namaz kılmağa… Orada bize "Hoş geldiniz!" diyorlar. "Buyurun çay içelim, yemek yiyelim! Bizim eve buyurun!" diyor.

"—Beni tanımıyorsun ki sen…"

Olsun, camiye geldik ya, seviyor. Ben ona itimad ediyorum, o bana itimad ediyor.

"—Acaba bu hırsız mı, arsız mı, anarşist mi, bana zararı dokunur mu?" demiyor.

Camide görünce, bakıyor sakallı, bakıyor namaza gelmiş… Diyor ki:

"—Buyurun, bizim eve gidelim!"

"—E ben seni tanımıyorum."

"—Olsun, tanışırız." diyor. "Muhabbet olur, böyle başlar bu tanışma…" diyor.

Hiç tanıdığı olmasa, insanlar camide buluşurlar.

Yeni bir semte taşındınız. Ne yapacaksınız?

Camisine gidersiniz:

"—*Selâmün aleyküm!* Ben bu semte yeni taşındım. Falanca sokaktayım, falanca apartmanın üçüncü katındayım. Başka kimler var burada… Bize buyurun, biz size gelelim!" dersiniz.

Bir muhabbet olur, bir tanışıklık olur.

Şimdi bu Yayla Mahallesi'nde bu dul hanımefendiye destek olacak başka arkadaş yok mudur? Vardır. Yayla Mahallesi nerede,

ben de onu bilmiyorum.

İstanbul'un birçok semtlerini ben kaçırdım elden… Eskiden İstanbul'un her yerini bilirdim sokak sokak… Benden sonra köprünün altından çok sular geçti. Ben yirmi yedi sene Ankara'da kalınca, İstanbul'un semtlerini bile şimdi hepsini bilemiyorum.

"—Orası neresi?" diyorum.

"—İşte falanca yer…" diyorlar, söylediği yeri de bilmediğim için yine anlayamıyorum.

"—Canım, filânca şeyin arkasında…" diyorlar, orayı da bilmiyorum ki…

(Cemaattan birisi seslendi:

"—Ben o mahallede oturuyorum!" dedi.)

Tamam, o zaman bir dahaki hafta veya şimdi adresi alalım. Hanımlar tanışsın:

"—Biz buradayız, korkmayın!" desinler, destek olsunlar.

Ötekiler sokmayacaklar, tutmayacaklar. Ev kendilerinin olduğu halde:

"—Burada duramazsınız, gidin!" diyorlar, zorbalık ediyorlar.

O zorbalık ister olsun, ister olmasın; Müslümanlar cemaat halinde yaşayacak. Cemaat rahmettir, sevaptır, bereketlidir, faydalıdır. Ayrılık, gayrılık fenadır, zararlıdır. Bu çok kesin… Çok kesin bir hakikat bu… Onun için her yerde topluluk olmağa çalışacağız.

Namazı insan yalnız kıldığı zaman bir sevap kazanıyor, cemaatle kıldığı zaman, mahalle mescidinde kılarsa, 27 kat sevap kazanıyor; Cuma namazı kılınan camide namaz kılarsa, 50 kat sevap kazanıyor.

Dağın başında kendi başına namaz kılsa, bir sevap kazanıyor. Ezan okuyup, kamet getirip de namaz kılarsa —artık melekler mi geliyor, görünmeyen varlıklar, neler varsa; kurtlar, kuşlar, ağaçlar, taşlar, topraklar— o zaman sevabı 50 misli oluyor,

Ne yapacak yâni? Çıkacak bir kayanın üzerine, ezan okuyacak. Belki yoktur kimse ama, okuyacak; Allah'n görünmeyen varlıkları da vardır. Evliyâsı vardır, ricâlü'l-gayb vardır, melekler vardır, daha nice neci şeyler vardır. Okuyacak yâni ezanı…

"—*Allàhu ekber!*" diyecek. "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh!*" diyecek.

"*Eşhedü enne muhammeden rasûlü'llàh!*" diyecek.

Onun bereketi oluyor.

Demek ki, yalnız durmayacak. Burada, "Üç kişiye şeytan saldıramaz!" dedi. Başka hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[55]

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ ، لاَ يُؤَذَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ ، وتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ ؛ إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ (حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) "Hiçbir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezzenü fîhim bi's-salâh, ve tükàmü fîhim bi's-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikàmet getirilmiyor; (*ille'stahveze aleyhimü'ş-şeytàn*) şeytan oraya hàkim olur, şeytan oraya bastırır, gàlip gelir."

"—Beş aile bir yerde toplandı mı, onların ezan okuması lâzım, kàmet getirmesi lâzım, cemaatle namaz kılması lâzım! Aksi takdirde şeytan oraya hakim olur. Orayı hükmü altına alır, orayı istilâ eder." diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Demek ki, beş kişi oldu mu, namazı beraber kılacaklar; üç kişiden de aşağıya düşmeyecekler.

"—Seyahate gidiyoruz, hadi bakalım beraber gidelim!"

Bizim eski yaşlı ihvandan kimseler vardı, hoşuma giderdi. Bir yere gidecek, kendisine bir iki arkadaş bulur, öyle giderlerdi. Meselâ:

"—Ben Edirne'ye gidiyorum, gelir misin? Haydi sen de gel, beraber seyahat edelim!" derdi.

Yalnız gitmezdi. Arabasına binerler, beraber giderlerdi. Neden? Üç kişi oldu mu bereket oluyor. Şeytan gayret edemiyor, saldıramıyor.

Buna dikkat edelim! Yâni siz de topluluk halinde olmağa,

---

[55] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

cemaat olmağa, cemaat teşkil etmeğe, cemaate katılmağa, cemaatten ayrı düşmemeğe gayret edin!

Şimdi o hanımın efendisi ne zaman vefat etti, bilmiyorum. O mahalleye geldiği zaman, o mahallenin camisine gidecekti, cemaatle tanışacaktı, etraftan dostlar edinecekti. Kendisi vefat ettiği zaman, arkada tek başına kalmayacaktı hanımı…

Hepinizin omuzunda bir sorumluluk var… Bulunduğunuz semtin camisine gideceksiniz, cemaatle tanışacaksınız. Hanımlar da tanışsın diye teşvik edeceksiniz. Hanımlar da birbirleriyle tanışacaklar. O mahallede bir cemaat olacaksınız.

Bu olmazsa, şeytanın saldırmayı gözlediği, gözüne kestirdiği, kasdetmek istediği hedefler oluyorsunuz. Onun için topluluğu tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Dinimiz böyle emrediyor. Topluluğa gayret edin, toplu olmağa gayret edin!

Ne kadar çok toplu olursanız, o kadar iyi olur. Ne kadar kalabalıkla namazı kılarsanız, namazınızın sevabı o kadar çok olur.

"—Hocam, biz bir camide namaz kıldık, yedi kişi ile kıldık."

Tamam, cemaatle kıldığınız için cemaat sevabı var ama, öteki arkadaş da diyor ki:

"—Ben de İstasyon Camii'ndeydim, en aşağı 250 kişiydik. 250 kişiyle kıldım namazı…"

Tamam, 250 kişi ile kılınan namaz, 7 kişi ile kılınan namazdan daha sevaplıdır. Onun için, cemaatin çok olması önemli…

Tabii, kimlerle bir araya geleceksiniz? Takva ehli kimselerle bir araya geleceksiniz. Yâni, dindar kimselerle bir araya geleceksiniz. Mütedeyyin, ihlâslı, Allah'ın yolunda yürümeğe çalışan; oturduğun, kalktığın, konuştuğun zaman sana faydası olacak, sana dinini hatırlatacak, ibadeti hatırlatacak, ibadeti yapmakta yardımcı olacak kimselerle ahbap olmak lâzım!

Kötü bir insanla ahbap olsa insan, onun zararı da olur. Kötü insan der ki:

"—Gel bu akşam felekten bir gece çalalım! Var mısın?"

"—Param yok…"

"—Ziyanı yok, ben sana ısmarlarım. Gel gidelim, beraber kafayı çekelim!"

"—Param yok…"

“—Ben ısmarlarım yâ, arkadaşlık öldü mü?”

Ölmedi ama, senin bu yaptığın arkadaşlık değil! Senin bu yaptığın şeytanlık… Sen kandırıyorsun onu, günah işlettiriyorsun!”

Kötü arkadaş teklif eder:

“—Yak bir sigara…”

“—Teşekkür ederim, almam!”

“—Yak yâ… Bedava bak, Marlboro… Al, yak, çok pahalı… Naneli, maydonozlu, kokulu, filtreli, uzun boylu, king size…”

Ne oluyor, bayağı bir para bir tanesi… Bayağı bir fedakârlık yapıyor sana…

“—Bunu verme de, bunun yerine şuradan başka bir şey al bana!” desen, zoruna gider o parayı vermek…

Ama orada veriyor bedava…

“—Yak bir sigara benden…”

Ne yapıyor? Onun sıhhatine kasdediyor. Para da dışarı gidiyor. İsterse içeri gitsin, ama bir de dışarı gidiyor. Ayrıca bir de bir de para Amerikalıya gidiyor. Kement atan kovboya gidiyor. Onu

reklam eden kimselere gidiyor.

O arkadaş değil… İnsan arkadaşlık ederken, arkadaşını seçerken iyi insan seçmezse, sonra kendisi çok zarara uğrayabilir. Çok pişman olur, dünyada da ahirette de çok zararını görebilir. Zaten öyle çok kötü huylu arkadaşlar sonuna vefâ da göstermezler insana…

اَلأَخِلاَّءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلاَّ الْمُتَّقِينَ (الزخرف:٦٧)

(*El-ahillâü yevmeizin ba'duhüm li-ba'din adüvvün ille'l-müttakîn*) "Samimi arkadaşlar o günde, o ahiret gününde birbirlerine düşman olacaklar; ancak takvâ ehli olanlar müstesna…" (Zuhruf, 43/67)

Ancak müttakîler birbirleriyle arkadaşlıklarını devam ettirirler, ahirette de birbirlerini ararlar. "Benim bir arkadaşım vardı." diye orada da sorarlar. Dünyadaki ahbaplıkların hepsi yok olur gider de ancak müttakîlerin ahbaplıkları devam eder.

Onun için müttakî insanlardan, takvâ ehli insanlardan, mübarek insanlardan tanıdıklar edinip, onlarla birlik ve beraberlik kurmak lâzım!

Mahalle kurun, kooperatif kurun, inşaatları beraber yapın!

Meselâ, geçen gün ben birisine nerede oturduğunu sordum;

"—Falanca semtte oturuyorum." dedi.

"—Orada biraz anarşi yok mu; haydut, çete, mafya insanlar yok mu?" dedim.

"—Yok!" dedi. "Karşımızda filanca vakıf var, filânca hocanın… Etrafında da hep onun hemşehrileri var…" dedi.

"—Oh…" dedim, rahatladım.

Neden? İyi insanlar kümelenmiş orada da ondan rahatladım. Kötü insanlar olsaydı, başka türlü olabilirdi. Korkardık, endişe edebilirdik.

Aman, iyi insanlarla arkadaş olun, iyi insanlarla cemaat teşkil edin! Şeytan size kasdedemesin, dünyanız, ahiretiniz iyi geçsin! Başınız dinç olsun, gönlünüz rahat olsun!

Bizim Ankara'da bir mahallemiz var, beş tane 72 dairelik blok yaptık. Bir numaralı üyesinin, yâni bendim o… Bir numaralı üyesinin ilk aidatını Rahmetullàhi aleyh Hocamız çıkarttı, bin lira o verdi.

Özelif Sitesi diye öyle bir site kurduk. 72 x 5 = 360 haneli, duvarlarla çevrili, camisi olan, çocuk bahçesi olan, yeşilliği olan, park yeri olan güzel bir şey oldu.

Çok faydasını görüyoruz. Adam Amerika'da iş icabı altı ay kalması gerekiyor, kalkıyor Amerika'ya gidiyor. Çoluk çocuğu orada rahat… Neden? 360 tane Müslümanın arasında… Rahat oluyor, gönlü arkada kalmıyor, aklı arkada kalmıyor.

"—Eyvah, benim çoluk çocuk geceleyin bir zarar görür mü, bir hırsız gelir mi? Arsız, yüzsüz birileri saldırır mı?" filân demiyor.

Neden? Mütedeyyin ailelerden oluşmuş, etrafı çevrili bir mahalle olduğu için.

Konya'da da var, başka yerlerde de var buna benzer yerler… Böyle de olması lâzım! Rahat olur. İnsan hem şeytandan uzak olur, hem de kötü insanların tehlikesinden korunmuş olur.

b. Cehennemin Büyüklüğü

İkinci hadis-i şerif.

Tirmizî Utbe ibn-i Gazvân RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[56]

إِنَّ الصَّخْرَةَ الْعَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي بِهَا سَبْعِينَ عَامًا ،

مَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا (ت. منقطع عن عتبة بن غزوان)

RE. 103/2 (*İnne's-sahrate'l-azîmete, letülkà min şefîri cehenneme, fetehvî bihâ seb'îne àmen, mâ tukdî ilâ karârihâ*)

(*İnne's-sahrate'l-azîmete*) "Büyük muazzam bir taş, kaya, (*letülkà min şefîri cehenneme*) cehennemin uçurumunun

---

[56] Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.142, no:2498; Utbe ibn-i Gazvân RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.520, no:39471; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c. VII, s.356, no:6464.

kenarından atılır, (*fetehvî bihâ seb'îne àmen*) yetmiş yıl aşağı doru gider, (*mâ tukdî ilâ karârihâ*) daha dibini bulamaz."

Bu neyi gösteriyor? Cehennemin korkunçluğunu gösteriyor, uçurumlarının derinliğini gösteriyor. Azabının ne kadar çok olacağını hissettiriyor insana… "Vay, eyvah!" dedirtiyor. "Aman ben bu cehenneme düşmeyeyim!" dedirtiyor.

Mahşer günü, kullar Allah'ın divanında toplanacaklar, haşrolacaklar. Mahkeme-i Kübrâ kurulacak. Kullar hesaba çağrılacak, şahitler konuşacak.

Şahitlerin kimler olduğu geçtiğimiz haftalarda söylemiştim. İnsanın a'zâları, gözü, kulağı, etrafındaki eşyalar, ağaçlar, taşlar, duvarlar, yer, gök, melekler nasıl şahitlik ediyor diye söylemiştim.

Mahkeme-i Kübrâ olacak, cehennemlikler sürüklenip cehenneme atılacak. Cennetlikler sıratı geçip cennete varacaklar. Öye bir mahkeme ki, zerre kadar hayır işleyen karşılığını görecek; zerre kadar şer işleyen, bu işlediği şerrin cezasını çekecek.

Bunların hepsini insanın düşünerek, aklını başına toplayıp, cehenneme düşmemek için ne yapmaması gerektiğini hesab etmesi lâzım! Cenneti elden kaçırmamak için, her türlü tedbiri burada alması lâzım!

Cennet var, elden kaçırılmaz. Kaçırılır mı? O fırsatlar, o nimetler, o devletler, o saadetler, o güzellikler kaçırılır mı? Kaçırılmaz!

Bir de cehennem var… O mahşer gününde Allah-u Teàlâ Hazretleri, "Cehennemlikler cehenneme atılsın!" diyecek, atılacak… Atılsın diyecek, atılacak… Atılsın diyecek, atılacak… Cihan yaratıldığı zamandan sonuna kadar nice nice insanlar geçti, cehennemlikler cehenneme atılacak.

Ayet-i kerimede bildiriliyor ki:

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ (ق:٣٠)

(*Yevme nekùlü li-cehennem*) "O gün cehenneme deriz: (*Heli'mtele'ti*) 'Doldun mu ey cehennem? Tamam mısın, tıklım tıklım doldun mu?' (*Ve tekùlü hel min mezîd?*) Cehennem de der ki: 'Daha var mı yâ Rabbi?'" (Kaf, 50/30)

Hepsini alacağı anlaşılıyor.

Bir uçurumuna bir taş yuvarlanıyor da, yetmiş yıl aşağıya gidiyor da, hala dibini bulmuyor. Hepsini alacağı anlaşılıyor.

Onun için, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne sığınırız. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi cehennemden korusun… Cehenneme düşmekten korusun… Cehennemden azad etsin… Cehenneme atmasın, ateşlere yakmasın…

Cennetine dahil eylesin… Rahmetine erdirsin… Rızasına uygun yaşamayı nasib eylesin… Dünyanın ve ahiretin her türlü tehlikelerinden uzak eylesin…

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bizi şu dünya hayatının olayları, insanları, görüntüleri, keyifleri, zevkleri aldatıyor, oyalıyor. Hadiseler oyalıyor, küçük gayeler oyalıyor:

"—Çocuğumu evlendireceğim de, bilmem ne de…"

İş oyalıyor, eş oyalıyor, asıl gerçekleri göremiyoruz. Asıl almamız gereken tedbirleri alamıyoruz. Asıl yapmamız gereken işleri yapamıyoruz. İşin gerçeği bu…

Onun için denilmiş ki:[57]

اَلنَّاسُ نِيَامٌ ، فَإِذَا مَاتُوا ، اِنْتَبَهُوا.

(*En-nâsü niyâmün, feizâ mâtû, intebehû*) "İnsanlar uykudadır; öldükleri zaman uyanırlar."

(*En-nâsü niyâmün*) "İnsanlar uyuyorlar, uykudalar."

"—Yok hocam, gözleri açık, konuşuyorlar, geziyorlar…"

Olsun, gerçekleri göremiyorsa, uyuyor derler ona…

Dersin ki sen birisine:

"—Sen uyuyorsun, senin haberin yok! Senin tezgâhtarın senin mallarını çalıyor. Senin kasadarın paraları aşırıyor, uyuyorsun sen!"

Uyumuyor adam ama, "Farkında değilsin!" demek istiyor.

Farkında olmuyoruz. Cennetin kıymetini bilemiyoruz, cennetin kıymetine uygun şekilde, onu kazanmak için aşk ile çalışmıyoruz.

---

[57] *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.312, no:2795; Hz. Ali RA'ın bir sözüdür.

İnsanların genel yapısı böyle…

Cehennemin tehlikesini anlayamıyor, cehennemden de bütün imkânlarıyla, çok titiz bir şekilde kaçınmıyor.

Neden? Gel, dışarıya gidelim! Şöyle bir Tekirdağ'a doğru sahilleri bir görelim! Bugün Pazar ya, hava da güzel ya, azgınlar azar ya… Boğaziçi'nden

Ben geçen gün dedim ki… Gece vaktiydi, Sarıyer'de yatsı namazını kıldık, arkadaşımızı evinde ziyaret ettik, gece geliyoruz.

"—Ben çoktandır sahilleri görmedim, şimdi tenhadır, aşağıdan bir gidelim de çocukluğumda gördüğüm yerler bakalım şimdi nasıl olmuş, bir göreyim!" dedim.

Boğazın sahilinden gitmeğe başladık. Ben uyuyormuşum, bir şeyden haberim yokmuş benim, meğer bazı yerlerde hayat gece 12'den sonra başlarmış. Bu adamlar, bu kadınlar nereden geldi, Paris'ten mi geldi? Nasıl insanlar bunlar? Giyimleri bize benzemiyor, halleri hallerimize benzemiyor, hiçbir şeyleri bize benzemiyor. Korktum yâni… Çünkü besbelli hep günah yerleri, bar, pavyon, gazino, ışıklar, renkler, açık saçık insanlar… Kadınlar bir türlü, erkekler bir türlü… Çok ayrı bir alem!

İşte bak, cehennemi hiç düşünmüyorlar! Hiç Allah korkusu, ahirette cehenneme düşeriz endişesi yok… Günahtan korkmuyor, içki de içiyor. Kadın, kız, dansöz vs. her şey var… Gazinoların önü böyle izdihamlı… Arabalar böyle kalabalık, geçemedik. Orada iş olduğu için taksiler oraya gelmiş, lüks otomobiller oraya gelmiş.

Cehennemden korkmayan insanlar bunlar, cehennemi düşünmeyen insanlar bunlar… Sevaplı yerlere, sevaplı işlere geldi mi orada tembel; eğlenceli, keyifli, zevkli işlere geldi mi, orada paranın haddi hesabı yok… Bizim maaşlarımız ne, sizin kazancınız ne; bir gecede harcıyor, bir saatte harcıyor adam… O oteller, o barlar, o pavyonlar, o kızartmalar, o kebaplar kim bilir na kadar… Giren yüz milyonla mı çıkar, kırk milyonla mı çıkar? Rayiçleri bilmiyorum.

Ama şunu gördüm ki, cehennemden korkmayan günahkârlar var, cenneti düşünmeyen cahiller var, gafiller var… Kâfirler var, müşrikler var, küstahlar var, ayyaşlar var, sarhoşlar var… Yâni bunlar bizim Hz. Adem'den kardeşlerimiz, bunlar insan cinsi…

Ama ne yazık ki ahiretlerini tehlikeye atıyorlar. Cennetin nimetlerini kaçırıyorlar, ellerinden kaçırmak yolunda gidiyorlar, cehenneme balıklama dalıyorlar. Çok insan böyle yapıyor.

Peygamber Efendimizin zamanında, cahiliye devrinde Mekke'de çok insanlar böyle yapıyordu. Müslüman, "Başkası şu kötülüğü yapıyor, ben de yapayım!" diyemez, yapamaz. Müslüman Allah'ın emri ne ise onu yapar, yasağı ne ise ondan uzak durur. Başkası o yasağı yapsa bile, "Herkes yapıyor, ben de yapayım!" demez. Sevaplı bir işi, hiç kimse yapmıyorsa bile, "Bu benim vazifem!" der, yapar.

Koca bir topluluk oturmuş, eğleniyor, keyif yapıyor. Her şey tamam, çalgılar, türküler, eğlenceler…

"—Pekiyi namaz kaçıyor, ne olacak? Hiç kimsenin aldırdığı yok!"

Adam ne yapacak? Namazını kılacak. O kalabalığın arasında ister istemez bulunmuş… Meselâ tren, meydan, toplantı, konferans… vs. Bir sebeple bulunuyor, ne yapacak?

"—Benim namazım kaçıyor, ben namaz kılacağım!" diyecek, namazını kılacak.

Hiç birisi kılmıyor. Kılmazsa kılmasın, namaz mü'minin günün belli saatlerinde yapması gereken bir vazifedir, yapacak.

"—Efendim, burada namaz kılacak yer yok veya yapılmamış. İşte çok uzak bir yerde, bodrumda bir namazgâh var, seccadeni yay, orada kıl!"

Yâni öyle zor ki, oraya gidecek de insan namaz kılacak…

Ama günah öyle kolay ki, sen bir telefon et kâfi, hop geliyor. Günah elinin altında, hazır…

"—Hani burada cami? Hani burada namaz kılacak yer?"

Lüks otele geldin, misafir ettiler seni, çağırdılar meselâ… Soruyorsun:

"—Hani buranın mescidi?"

"—Burada mescid yok…"

Bir de bakıyor böyle:

"—Vah zavallı vah, hangi çağdan kalmış filân?" diye.

"—Ha, bu namazdan bahsetti, herhalde bu aşağı takımdan, aşağı tabakadan bir kimse…" diyor.

Eğer namazdan bahsetmeseydi, açık saçık olsaydı, dekolte olsaydı;

"—Ha, bu yüksek takımdan!" diyecekti. "Bu Avrupâî, bu çağdaş…" diyecekti.

Bir kere beni sakallı görünce;

"—Hafız, gel buraya!"

Sanki hafızlık hakaret gibi…

Ne oldu yâhu? Hafız Allah'ın kulu değil mi? Hafız Kur'ân-ı Kerim'i ezberlemiş. Ne sanıyorsun sen hafızı, beğenemedin mi? Sen onun ayağının tırnağı olamazsın, tozu olamazsın. Önemsemiyor.

Ama şöyle biraz bir emare, alâmet görse; sakal yok, bıyık yok, kravat pahalı cinsinden, kravatın iğnesi pırıl pırıl parlıyor, altından, şurasında da elması var, ışık saçıyor etrafa…

"—Hah, tamam, bu büyük adam!" diyor.

Kravat iğnesine göre büyük adam, sakalı varsa saymıyor. Yok. Namaz kılacak yer yok. Namaz kılma imkânı yok. Programda ibadete vakit ayrılmamış. Öyle şey olmaz!..

“—Bu iş burada biter, ben bu namazımı kılacağım. Ben Allah’ın divanına çağırılıyorum. Allah’ın huzuruna çıkmam lazım!..”

Yürüyecek gidecek. Müdürse de böyle yapacak, üyeyse de böyle yapacak, bir kongredeyse de…

Bilimsel toplantılar oluyordu. Ben profesör olarak çağırılıyorum. İngiltere’ye gitmişim.

“—Nerede buranın mescidi?”

“—Yok!..”

Sizi mendeburlar sizi! Yayarım seccademi, ezanımı okurum, namazımı kılarım. Neden? Allah’ın emri… Ben o işi yapacağım. Tedbirini alsaydın.

“—Efendim işte şu toplantı bitsin!..”

Toplantı beklesin gecenin bilmem ne vaktine kadar. Önce benim namazım kılınacak.

“—Beyefendi, bilmem ne!”

“—Sus! Beyefendisi falan yok!”

Allah’ın emri bahis konusu olduğu zaman, önce o yapılacak. Programı ona göre ayarlasaydın. Namaz vaktinin yok edilmesiyle namazın, ezanın kulak arkası edilmesiyle yapılan işten hayır gelir mi? Gelmez…

Onun için her şeyimizi ona göre ayarlayacağız ve yapacağız. Cehennemden kaçacağız, cenneti kazanmaya çalışacağız. Cenneti kazanmak için fedakarlıktan geri durmayacağız. Cehenneme düşmemek için de keyifli ve zevkli de olsa ayağımızı denk alacağız. Kendimizi tutmasını, frenlemesini bileceğiz muhterem kardeşlerim. Çünkü cehennemin yolu itiraf ediyorum çok zevkli, tatlı. Çok tatlı, çünkü ışıklar, reklamlar yukarıdan görünüyor.

Köprüden geçiyoruz biz. Aşağıda çok ışıklı bir yer var. Yukarıya da bir balon koymuşlar. Ben;

“—Bu ne?” dedim.

“—Balon galiba!” dediler.

Hakikaten de balon. Baktık, zeplin, uzun bir balon. Kim bu balonu oraya takmış kocaman bir şey. Aşağıya baktık *casino* yâni gazino. Gazino da yazmıyor artık. İşi tam nereden çıktıysa oraya götürdüler artık, dayadılar. *Casino*, ışıklar… Böyle albenisi, ışıl ışıl, yoldan döndürecek insanı. Şoföre diyeceksin ki:

“—U dönüşü yap, şuraya git, burada bir şeyler var, eğlence var!” diyeceksin.

Zevkli, eğlenceli, pahalı… Parayı haramdan kazanabilirsin yeter ki cebinde para olsun deste deste. Parayı kazandın, oraya gittin mi ona bir bahşiş, buna bir bahşiş verdin mi… O meturdoteller, garsonlar, şef garson; önünüzde iki kat eğilir o zaman. “Emriniz nedir efendim?” der. Sen de hava atarsın, şunu getir, bunu getir dersin filan.

Zevkli, keyifli, nefse hoş geliyor; ama günah. İşte zevkli de olsa günahlardan uzak durmayı öğreneceksiniz.

Dervişlik ne? Zevkli de keyifli de tatlı da olsa; haramdan, günahtan kendini tutabilme yolu. Dervişlik ne? Zahmetli de, sıkıntılı da, üzüntülü de olsa, hor görülmek, horlamak pahasına da olsa Allah’ın emrini tutma yolu.

“—Efendim, öyle yaparsam utanırım, herkes beni ayıplar!”

“—Ne yaparsan?”

“—Örtünürsem…”

Kız örtünürse, arkadaşları ayıplayacak diye başını örtmüyor. Örtecek ama arkadaşları ayıplayacak, arkadaşları hor görecek diye örtünmüyor. Dervişlik bu değil, yâni has müslümanlık bu değil. Has müslümanlık nasıl? Nefsine de hoş gelmese, başkaları tarafına da hoş gelmese, ayıplansa da sevaplı işi yapacak; nefsine tatlı gelse de günahlı işi yapmayacak. Var mısın?

Yunus Emre’nin şiirlerini hatırlayalım. Öteki şairlerin yazdıkları şiirleri hatırlayalım.

Demedim mi, demedim mi?
Gönül sana söylemedim mi?
Bu bir rıza lokmasıdır,
Yiyemezsin demedim mi?

Hatırlamıyor musunuz böyle ilahiyi? Yapamazsın bu işi. Neden yapamaz? E keyfinden fedâkârlık edeceksin, yapamazsın. Yapamazsın bu işi. Neden? Zahmetli, meşakkatli işleri yapmaya kendin kalkacaksın.

Bu sabah ben çok zor kalktım. Neden? Gece kandildi. Geç vakte kadar camideydik. Sabah namazına kalkılmadı. Kalktık da biraz

zorlandık. Çok zor. Uykusu varken insanın kalkması zor. Bir insan sabah namazına kalkamayacağına, keşke gece yatsıyı kılıp yatsaydı daha iyiydi. Uzun programa katılmasaydı keşke; uykusunu alsaydı ama sabah namazını kaçırmasaydı. Yâni zor oluyor. Uykuyu terk etmek zor oluyor. Az uyumuşken, geç yatmışken, iki buçuk-üçte yatmışken kalkmak zor oluyor. Yapacak, ne yapalım…

Eskiden şeyh efendiye birisi gelip de:

"—Efendim, beni de mürid olarak kabul eder misiniz? Ben de tarikatınıza girmek istiyorum!" deyince,

"—Evladım, bizim yolumuz biraz zorcadır. Demirden leblebi çiğnemek gibidir. Sen namazını kıl, ibadetlerini yap. Bizim yolumuzu yapamazsın!" derlermiş, ihtar ederlermiş önünden. Neden? Zor şey buyuracak.

"—Hadi bakalım halka hizmet et!"

"—Hadi bakalım şunu yap, bunu yap!"

"—Hadi bakalım sırığa ciğerleri tak, ciğer sat bakalım."

Bursa'nın baş kadısı Aziz Mahmud-u Hüdâyî şeyhine gidiyor Üftâde Hazretlerine:

"—Ben tarikata girmek istiyorum!" diyor. Ama kerametini duydu da ondan, onun büyük insan olduğunu anladı. "Tarikatınıza girmek istiyorum." diyor.

"—Evladım zordur. Yapamazsın! Sen kadılığa devam et. Bak konağın var, maaşın var, adamların var, itibarin var, ilmin var, herkes sana Bursa şehrinin baş kadısı diye el pençe divan duruyor. Yapamazsın bu işi."

"—Yapacağım efendim!"

"—Tamam o halde. Yapacaksan biraz Bursa sokaklarında ciğer sat bakalım!"

O zaman ciğer nasıl satılıyor? Mahalle arasında satılıyor. Eskiden yoğurtçular, sebzeciler falan dolaşırdı mahallede... Şimdi belediyeler mi yasakladı ne oldu, duymuyoruz. Seyyar satıcı derdik onlara.

"—Yoğurt!" diye bağırırdı. Çağırırdın, yarım kilo yoğurt alırdın.

"—Süüüt!" diye bağırırdı, süt alırdın.

Ciğerci geçerdi, bağırırdı; sebzeci geçerdi, bağırırdı; tatlıcı geçerdi, bağırırdı.

Ciğer satacak. Ciğerleri çivilere takacak. Sırığı sırtına alacak. Bu tarafta beş tane ciğer sallanıyor, ucundan kan damlıyor. Arka tarafta beş tane ciğer sallanıyor, ucundan kan damlıyor. Gözümün önüne öyle geliyor. Kediler arkadan, bize de bir şey düşer mi diye, miyav diye arkasından geliyorlar.

Kadın çıkacak veya çocuk çıkacak:

"—Ciğerci amca, bize yarım okka ciğer ver!" diyecek.

"—Pekiyi!" diyecek.

"—Ama zarını ayıklayıver!" diyecek.

"—Pekiyi!" diyecek.

Eline alacak, vıcık vıcık elleri kan olacak. Ciğerin zarını soyacak, verecek, bilmem ne, falan. Yarım akçe, beş akçe, üç akçe para alacak.

Bundan çok daha fazla para alıyordu bu, Bursa kadısıydı. Niye yapsın bu işi? Zor… Utanır insan. Ben size söylesem şimdi, hadi bakalım. Seyyar satıcılık yapın falanca yerde. E zorlanır insan…

Daha başka zorlanacak başka şey söyleyebilir.

"—Haydi yüz numaraları temizle!"

Onu da demiş. O işi başarınca, yüz numaraları temizle de demiş. Bak şu şeyhin işine. Onu da yapmış. Yâni bunları neden yaptırtıyor? İnsan nefsini yenmeyi öğrenecek, aklın mantığı, dinin, imanın, irfanın emrettiği şey neyse onu da yapabilecek. İradesi de kuvvetli olacak, nefsini yenebilecek. O zaman sağlam insan oluyor. O zaman namazında, niyazında, hakkı gözeten, hayırlı işi yapan insan oluyor. Dervişlik bu işte. Bunun için de uyanık olmamız lazım, dikkat etmemiz lazım.

Tatlı da gelse bir şeyin tatlılığına takılmamak lazım. Günahsa yapmayacağız. Acı da gelse, bir şeyin acılığından yılmamamız lazım, sevapsa yapacağız. Bunu iyice yerleştirmemiz gerekiyor.

c. Sabır Felâket Geldiği Andadır

Üçüncü hadis-i şerif:

Kısa. Enes RA'dan rivayet edilmiş. Birçok ravileri var, altı sahih hadis kitabının hepsinde var. Ne buyuruyor Peygamber SAS

Efendimiz:[58]

إِنَّ الصَّبْرَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولٰى (ط. حم. وعبد بن حميد ، خ. م. د.
ت. ن. ه. حب. عن أنس)

RE. 103/3 (*İnne's-sabra inde's-sadmeti'l-ûlâ*) "Sabır, üzücü olayın gelip ilk çarptığı zamandır, ilk darbededir!"

Tamam, sabredeceğiz ama ne zaman? Sabredilecek olay ilk geldiği zaman, gelip sana pat diye çarptığı zaman, olayla ilk karşılaştığın zaman sabredersen sevabı var.

Misaliyle anlatalım:

Peygamber SAS Efendimiz ashabı ile yürüyordu. Bir yerden, bir yere gidiyorlar. Kadının birisi de saçını başını yolarak, ağıtlar okuyarak, taşkınlıklar yapıyordu yolda, kenarda. Yâni üzücü bir şey olmuş, üzülüyor. Belki bir yakını vefat etti, olabilir. Belki başka bir şey…

Adettir bazı yerlerde. Ölüm olayında ağıtlar söylenir, mersiyeler söylenir. *Mersiye* ağıt demek. Yakma yakılır. Halk arasında da yakma yakmak denilir. Yâni yanık yanık, iç yakıcı şiirler yakılır, söylenir. Kadın feryad ü figan eder, saçını başını yolar, göğsünü açar, saçlarını açar.

---

[58] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.438, no:1240; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.637, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.210, no:3124; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.314, no:988; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.22, no:1869; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.509, no:1596; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.130, no:12339; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.272, no:2040; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.222, no:6244; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.176, no:3458; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.119, no:9702; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.65, no:6919; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.362, no:1203; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.352, no:7373; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.208, no:1368; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.388, no:12215; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.172, no:249; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1477; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III. s.356. no:799; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.399; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.453, no:6067; Ukaylî, *Duafâ* c.III, s.463, no:1519; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.246, no:647; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.52, no:13769.

Bunun misallerini gördük:

Çarşaflı kadın, örtünmüş; maşaalah, çok güzel, aferin. Çok güzel örtünmüş. Şöyle ağzına alıyor çarşafı. Üçgen şuradan birazcık bir şey görünüyor. Her tarafı kapalı. Hastaneye geliyor. Çarşaflı kadın hastasını ziyarete geldi. Soruyor:

"—Aaa, benim hastam nerede? Üç numaralı koğuştaydı."

"—Hık, mık!.." filan.

Anlaşılıyor ki hastası ölmüş.

"—Öldü mü?"

"—Öldü!"

Şimdi sen bu çarşaflı kadını gel seyret dışarıda… Hastane bahçesinde bu kadını seyret. Bu kadın yerden yere kendini atıyor, saçı başı açılıyor, göğsü bağrı açılıyor, göğsünü bağrını dövüyor.

"—Vah benim başıma gelen!"

Yüzünü yırtıyor. "Vay benim karşılaştığım felaket!.."

"—Hanım yapma, etme! Ayıptır, günahtır. Bir kere açıldı, avret yerlerin görünüyor!"

"—Yok, sen benim başıma gelen felaketi biliyor musun?"

"—Biliyorum, işte bir yakının öldü. Ne yapalım?"

Herkes ölmeyecek mi? Sen de öleceksin, ben de öleceğim. Yâni dünyada kalan var mı herkes göçüyor. Öldüyse öldü, ne yapalım? Ölünce böyle mi yapmak lazım? Ölene böyle yapmak dinin emri mi? Yoo, örf. O bölgenin adeti.

"—Şuna nasihat edelim!" dedim.

"—Hocam!" dedi birisi, koluma girdi. "Boşuna nasihat etme. Bu bölgenin örfüdür, adetidir bu insanların... Ölene böyle yaparlar. Yapmazsa bunu ayıplarlar!" dedi.

"—Vay be, ölüsü öldüğü halde üzülmüyor!" derler. Onun için bu üzüldüğünü böyle gösterecek. Saçılacak, açılacak, perişan olacak, kan revan içinde kalacak.

"—Tamam, bu ölüyü seviyormuş, üzülmüş, imtihanı kazandı. Al sana yıldızlı pekiyi! Şovu, gösteriyi güzel yaptın!" denilecek. Adettir hocam dediler, değiştiremezsin bunu, boşuna söyleme dediler.

Ama benim aklıma takıldı. Bir taraftan çarşaflı kadın, burnunun ucunu göstermiyor. Bir taraftan da böyle ölü oldu diye her tarafı açılıp saçılacak şekilde yerlere yatıyor. Göğüs bağır yırtıyor. Yırtıyor, cart şuraya bir takıyor, cart buraya bir takıyor.

Haydi, açılıyor ortalık.

“—Neden?”

“—Ölüsü var, üzülmüş kadın, yapacak!”

Kadın böyle şey yapıyordu Peygamber Efendimiz’in yürüdüğü yolda. Birisi böyle taşkın bir şeyler yapıyordu. Peygamber Efendimiz gitti yanına:

“—Böyle yapma ey hanım! Böyle yapman doğru değildir!” diye nasihat etti.

Ne söylediğini bilmiyoruz. Yâni kitap onu söylemiyor ama nasihat ettiğini söylüyor. Peygamber Efendimiz:

“—Allah böyle yapanı sevmez. Üzüldüysen üzül, ne yapalım. Dua et, ağla ama böyle taşkınlık olmaz!” demiştir muhakkak.

O da:

“—Sen benim başıma gelen felâketin ne kadar büyük olduğunu biliyor musun?” diye taşkın cevaplar vermiş.

Peygamber Efendimiz yürümüş gitmiş. Neden? Söyledi, vazifesini yaptı. Ötekisi anlayacak kafada değil; yürümüş gitmiş.

Arkadan birisi kadına yanaşmış, demiş ki:

“—Kadın sen ne yaptığının farkında mısın? Bu konuştuğun kimdi biliyor musun?”

“—Yok, bilmiyorum!”

“—E bu Muhammed-i Mustafa, Peygamberimiz bu...”

“—Hiih! Öyle mi?”

Kadın toparladı kendisini, hemen koştu Peygamber Efendimiz’in arkasından. Özür diledi. Dedi ki:

“—Ya Rasûlallah, kusura bakma, ben senin Rasûlüllah olduğunu tanıyamadım, bilemedim. Onun için sana biraz sert cevap vermiş olabilirim. Beni bağışla, affet!” dedi.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

(*İnne’s-sabra inde’s-sadmeti’l-ûlâ*) “Sabır, darbe ilk geldiği zamandır.”

Şimdi hatanı anladın, şimdi derledin toparlandın; şimdi sevap var mı? Yok… İlk başta yapacaktın. İlk başta yapmayınca, sabrı göstermeyince kıymeti kalmıyor.

Demek ki Allah’ın takdiridir. Metin olacak insan, başına böyle sabredilecek bir olay geldiği zaman sakin olacak. ilk başta imtihanı kaybetmeyecek. Kaybetti mi kıymeti olmuyor.

Sabredenlerin mükâfatı çok. Nereden belli?

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر:١٠)

(*İnnemâ yüveffe's-sàbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb.*) "Sabredenlerin mükâfatlarını Allah-u Teàlâ Hazretleri hesaba sığmayacak kadar çok verir." (Zümer, 39/10)

Çok fazla verecek, ancak sabredenlere…

إِنَّ اللهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٣)

(*İnna'llàhe mea's-sàbirîn*) "Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir, sabredenin yanındadır." (Bakara, 2/153)

Ötekisi de güzel, bu da güzel.

"—Hocam, Allah senden razı olsun! İki ayetten de müjde aldım, sevindim. Demek ki sabredersem çok büyük ecir alacakmışım. Ne güzel, ecrim, sevabım hesapsız olacakmış, çok güzel… Bu müjdeye sevindim. Bir de Allah sabredenlerle beraberdir buyurdun hocam. Evet o da ayettir. Ona da çok sevindim."

İyi ama bir de bu hadis-i şerifi koy bakalım, aklına bunu da yerleştir:

(*İnne's-sabra inde's-sadmeti'l-ûlâ*) "Sabır, darbenin ilk geldiği zamanda gösterilecek. O zamandır sabır. Onu yapamadın mı ondan sonra imtihanı kaybedersin."

Üç gün ağıt, bağırtı, gürültü, yerden yere atma; ondan sonra sabrediyor.

"—Çok sabırlı bir kadındır, cenazesi var, sabrediyor." filan.

Geçti, geçmiş ola. Üç gün geçti, üç gün yapacağı taşkınlığı yaptı. Ondan sonraki sabrın kıymeti kalmadı.

d. Doğruluk İnsanı Cennete Götürür

Dördüncü hadis-i şerif.

Buhari ve Müslim'de Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[59]

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى البرِّ ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ ، حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا ؛ وَإِنَّ الكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ ، وَإِنَّ الفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ ؛ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ ، حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ كَذَّابًا (خ. م. ق. عن ابن مسعود)

RE. 103/4 (*İnne's-sıdka yehdî ile'l-birri, ve inne'l-birre yehdî ile'l-cenneti, ve inne'r-racule leyesduku, hatta yuktebe inda'llàhi sıddikan; ve inne'l-kezibe yehdî ile'l-fücûri, ve inne'l-fücûra yehdî ile'n-nâr; ve inne'r-racule leyekzibu, hattâ yüktebe inda'llàhi kezzâbâ.*)

(*İnne's-sıdka yehdî ile'l-birri*) "Doğru söylemek, doğru sözlülük, doğruluk insanı iyiliğe sevk eder." Doğru sözlü olmak insanı iyiliğe götürür, iyilik yapmaya sevk eder. (*Ve inne'l-birre yehdî ile'l-cenneti*) İyilik de, iyilik yapma da insanı cennete götürür, sevk eder."

Demek ki doğru sözlülük insanı iyilik yapmaya, iyilik yapmak da cennete götürür. Ve insan, bir adam diyor, bir adam doğru sözlü olur, nihayet Allah'ın indinde bu adam *sıddîk* sıfatıyla yad olunur, *sıddîk* diye yazılır. *Sıddîk* ne demek? Çok doğru demek. Ebû Bekr-i Sıddık, çok doğru, çok sadakatli, tasdiki çok kuvvetli demek.

Birincisi doğru sözlülüktü (*Ve inne'l-kezibe yehdî ile'l-fücûri*) Buna mukabil, yalan da, yalan söylemek de (*yehdi ilel fücur*) insanı

---

[59] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.45, no:5629; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.14, no:4719; Tirmizî, *Sünen*, cVII, s.238, no:1894; Ebû Dâvud, c.XIII, s.171, no:4337; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.53, no:45; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.384, no:3638; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.195, no:20606; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.388, no:2715; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.358; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.199, no:4784; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.I, s.509, no:274; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.71, no:5138; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.116, no:20076; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.402, no:823; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.96, no:8518; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

günaha, kötülüğe, fısk u fücura götürür. Fısk u fücura sevk eder. (*Ve inne'l-fücûra yehdî ile'n-nâr*) Fısk u fücur da insanı cehenneme sevk eder."

(*Ve inne'r-racule leyekzibu*) "İnsan yalan söyler, yalan söyler; (*hattâ yüktebe inda'llàhi kezzâbâ*) nihayet Allah'ın divanında, huzurunda, Allah indinde yalancı, kezzab diye anılır."

Kezzâb ne demek? Çok yalan söyleyen demek. *Kâzib*, yalancı demek; *kezzâb*, yalancılığı meslek edinmiş, tepeden tırnağa yalancı demek, kezzab bu.

Bir de kezzap var, su; dökülüyor da mermeri fışır fışır deliyor. O ayrı. Kezzab peltek ze ile Arapça'da çok yalan söyleyen demek. Demek ki doğru sözlü olmaya karar verin siz. Söz veriyor musunuz? Doğru sözlü olacağız. Bir daha hiç yalan söylemeyeceğiz. Bu doğru sözlülük sizi iyiliğe, iyilik de cennete götürecek.

Yalan söyleyenler ne olacak? Yalan söylemek, yalan söyleyeni kötülüğe, kötülük de cehenneme götürecek. O halde müslümanın doğru sözlü olması lazım. Doğruyu konuşması lazım. Yanlış konuşmaması lazım. Yalan konuşmaması lazım. Ağzından doğru söz çıkması lazım. Yanlış söz, hileli söz, aldatmaca olmaması lazım. Doğru sözlü, doğru özlü olması lazım.

"—Yalan, bazen kıvırttırıveriyoruz yalanı, söylüyoruz."

Söylemeyeceksin!..

Telefonda yalan söylüyoruz, bir davete gitmeyeceğimiz zaman mazeret uydurmak için yalan söylüyoruz. Uyduruyor, aslında öyle bir şey yok. Alacaklıyı aldatmak için yalan söylüyoruz, toplum olarak. Alacaklı geliyor:

"—Ver benim alacağımı! Alacağım parayı ver bana!"

"—Vallah da, billah da, para yok da, şu işi yaptım da, buraya yatırdım da..."

Yalancı! Kasada duruyor para. Vermek istemiyor, atlatmak için yalan söylüyor. Hah! Böyle telefonda yalan, iş yerinde yalan, arkadaşlar arasında yalan, bilmem nerede yalan, bu insanı günahlara götürür, günahlar da cehenneme götürür.

Yalan yok! Her şeyin doğrusunu söyleyecek insan.

Peygamber Efendimiz şaka yaparken bile doğru sözü söyleyip şaka yapardı. Sevdiği akrabasından yaşlı bir kadına:

“—Senin gözünde ak var!” demiş.

O da pek telaşlanmış.

“—Yahu eyvah, gözümde ak varmış. Getirin aynayı, bakayım, ne oldu acaba gözümde falan…”

Peygamber Efendimiz demiş ki:

“—Mübarek, herkesin gözünde ak olmaz mı?”

Şaka yaparken bile yalan söylemiyor.

Yalan üç yerde olur diyor Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifte, duymuşsunuzdur. Bildiğiniz bir hadis-i şeriftir: harpte. Tabii harpte yalan söylenir düşmana, gerçek bilgi verilmemesi için. Veya düşmanı aldatmak için yalan söylenir. Çünkü harp, hud’adır.

Bir savaşta düşman tarafından bir pehlivan çıkmış iri, elinde kılıç kocaman:

“—Var mı benimle çarpışacak bir babayiğit karşımda?” filan diye.

Herkes korkmuş, çıkamamış. Hz. Ali Efendimiz çıkmış, o da eline kılıcı almış, o düşmanın karşısına gidiyor, onunla çarpışacak. Yaklaşmış Hz. Ali Efendimiz, demiş ki:

“—İyi ama, sen kahramanlıktan bahsediyorsun ama teke tek çarpışmayacak mıydık? Ne bu böyle? Ben birkaç kişiyle mi çarpışacağım, ne bu arkandakiler?” demiş.

Arkasını dönünce bir saldırmış, hop haklamış. Neden? Onu devirmesi lazım, o bakmasaydı arkasına.

“—E yalan mı söyledi Hz. Ali Efendimiz?”

Hayır, harp hiledir, hud’adır.

Başka? İki kişinin arasını düzeltmek için yalan söylenir.

“—Yâhu o seni seviyor, sen ona niye darıldın? Geçen gün o seni methedip duruyordu. Boş verin bu dargınlığı, gelin barışın!”

Demedi öyle ama, ikisini barıştırmak için, arayı bulmak için, düzeltmek için yalan söylenir. Maksat aranın düzeltilmesi, bu olur.

Üçüncüsü: karı-koca arasında yine aile muhabbeti için hakikat olmayan söz söylenir diyor. Bu tabii kadının kocasını, kocanın karısını yalan söyleyip aldatması demek değil. Bu tahmin ediyorum, yâni hissediyorum ki kısa bu şeyin izahını ben okumadım, vardır kitaplarda izahı. Yâni mesela adam karısına diyor ki:

"—Sen dünyanın en güzel karısısın!"

Yalan… Değil. Ama olabilir, yâni benim gözümde en güzelsin demek, gözüm senden başkasını görmüyor demek filan. Ha bu muhabbet olsun diye, arada geçim olsun diye, öyle tam doğru söyleyeceğim derken karşı tarafı kırma olmasın diye. Yâni böyle iltifat olur diye anlıyorum ben. Yoksa aldatmaca değil, yâni kandırmak değil…

Bu üç yerde olur diye var. Başka zaman müslümanlar hep doğru söyleyecek. Demek ki karı koca birbirine iltifat edebilir demek, harpte insan düşmanı yenmek için, hilaf-i hakikat sözler söyleyebilir demek. Toplumda da dargınları barıştırmak için bazı sözler söylenebilir demek.

e. Sadaka Rabbimizin Gazabını Söndürür

Beşinci hadis-i şerif.

Tirmizi'den, Enes RA'den rivayet olunmuş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[60]

إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِىءُ غَضَبَ الرَّبِّ ، وَتَدْفَعُ مِيتَةَ السُّوءِ

(ت. حب. عن أنس)

RE. 103/5 (*İnne's-sadakate letutfiu gadabe'r-rabbi, ve tedfeu mîtete's-sûi*)

(*İnne's-sadakate letutfiu gadabe'r-rabbi*) "Sadaka, Rabbin gazabını söndürür, (*ve tedfeu mîtete's-sûi*) ve kötü ölümü insanın başından def eder."

Manası bu. Açıklayalım şimdi:

Sadaka nedir? İnsanın iyilik yapmak istediğini, iyilik yapma hususundaki niyetinin doğruluğunu gösteren bir fedâkârlık. Bir şey vermek bir kimseye, bu sadakadır. Sadaka doğru söylemek

---

60 Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.73, no:600; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.213, no:3351; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.104, no:3309; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.322; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.413, no:3834; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.252; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.353, no:16025; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.362, no:6479.

mastarından geldiği için böyle izah ediyorum. Sadaka birisine bir şey vermek, para vermektir yâni.

"—Bir fakire para vermektir de niye *sadaka* kökünden, doğru olmak, doğru söz söylemek kökünden gelmiş?"

Kişinin birilerine iyilik yapmak niyetinin doğru olduğunu gösterdiğinden veya Allah'ın rızasını kazanmak istediğinin gerçek olduğunu gösterdiğinden bu isim verilmiş olabilir.

Her şeye bir isim verirler Araplar. Meselâ ölümün bir ismi Arapça'da yakîn. *Yakîn* ne demek? Şeksiz, şüphesiz iman demek. *Yakîn* aslında bu... Ama ölüme *yakîn* adını vermişler. Hoppala!.. Şimdi, "Ölüme bula bula, *yakîn* kelimesi niye verilmiş?" diye düşünebilir insan.

"—Ne anlamı var, ne münasebeti var, niçin bu şekilde isimlendirilmiş?"

Çünkü ölümde şek-şüphe yok, herkes ölecek. Bunda bir tereddüt yok. Yâni ölmeyeceğim diyebilen var mı? Ölür müyüm acaba, yoksa ölmez miyim kalır mı? Yâhu ölecesin, şek şüphe yok ki bu işte... Onun için, *yakîn* ölüm manasına kullanılmış.

Cehenneme atıldıkları zaman mücrimlere sorulacak ahirette:

"—Yâhu siz ne biçin insansınız. Hiç aklınız yok muydu? Dünyada peygamberleri duymadınız mı? Allah'ın kitaplarını okumadılar mı size? Yâni niye böyle cehennemlik oldunuz, niye o zaman aklınızı başınıza toplamadınız?

Onlar da diyecekler ki:

وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ . وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ .

حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ (المدثر:٤٥-٤٧)

(*Fekünnâ nahùdu mea'l-hàidîn*) "Bâtıla dalanlarla birlikte biz de dalardık. Eğlenenler; keyif, zevk peşinde koşanlarla beraber biz de İslam'la alay ederek vakit geçiriyorduk. (*Ve künnâ nükezzibü yevmi'd-dîn*) Ceza gününü yalanlardık. (*Hattâ etâne'l-yakîn*) Sonunda bize yakîn geldi, ölüm geldi." (Müddessir, 74/45-47)

Ayet-i kerimede böyle bildiriliyor. Yakin ne demek, mevt demek,

ölüm demek. Ölüme bu isim neden verilmiş? Ölüm şeksiz şüphesiz herkesin başına geleceğinden bu isimle isimlendirilmiş.

Meselâ, adam kayığına *fırtına* adını veriyor. E *fırtına* bu mu? Lügatı açayım, bakayım, *fırtına* ne? Şiddetli rüzgâr yazıyor. Şimdi bu kayık yahu, buna fırtına yazmış. Veya *bora*… Bora daha şiddetli demek. E niye yazdı bunu? Güya bunun kayığı, yelkenlisi, şöyle fırtına gibi çok hızlı gidiyormuş da ondan o ismi koymuş.

Veyahut diyorlar ki: Bir adam çok böyle iri yarı, güçlü… Ona boğa bilmem kim diyorlar.

"—Yâhu bu boğa değil, boynuzları yok, dört ayağı yok, insan bu…"

Yâni onun gibi kuvvetli demek istiyorlar, bu ismi de veriyorlar.

Aslan ismini vermiyorlar mı? Alparslan yok mu, Kılıçarslan yok mu tarihimizde? Arslan ismi yok mu, soy adı yok mu?

E kuş ismi yok mu? Kartal… Var. Ertuğrul mesela. Bir arkadaşımızın ismi. Ertuğrul ne demek? Erkek tuğrul kuşu demek. Tuğrul kuşu, böyle koca kanatlı bir kuş.

Erdoğan. Erdoğan ne demek? Doğan kuşunun erkek olanı demek. Doğan ismi de var. Doğmaktan gelmiyor, o uçan kuşun ismi. Erşahin, şahin. Yâni havyan ismini veriyor. Neden? Onun gibi kuvvetli, onun gibi uçan falan manasına.

Burada da verilen paraya *sadaka* denmiş. Neden denmiş? İşte kişinin niyetinin gerçekliğini gösterdiğinden bu isim verilmiş. Tamam. *Sadaka* vermek çok iyi. Keseni açıyorsun, paranın bir kısmını muhtaç birisine veriyorsun. O da:

"—Hay Allah senden razı olsun!" diyor.

Paraya tam ihtiyacı vardı, sen de verdin, seviniyor adamcağız veya kadıncağız veya çocuk veya filanca…

Sadakayı Allah sever ve sen sadaka verdin mi sadaka Rabbin gazabını söndürür. İtfaiyecinin suya yapışıp, yangının üstüne suyu sıkıp, ateşi söndürdüğü gibi, (*letedfiu gadabe'r-rab*) Rabbin gazabını söndürür. Yâni ne demek?

"—Allah o sadaka veren adama gazap ediyordu, yakacaktı onu, fenâ yapacaktı. Başına bir şey getirecekti. Ama adam sadaka verdi, Allah affetti. Yâni Allah'ın gazabı kalktı."

Allah'ın gazabını söndürür sadaka... Onun için bilmiyoruz ki

söylediğimiz sözden, yaptığımız işten, yapmadığımız vazifelerden, şundan dolayı Allah bize gazap eder mi? Eğer öyle bir hatamız olmuşsa, bilmiyorsak veya biliyorsak ne yapacağız? Sadaka vereceğiz biraz. Neden? Sadaka vermek Rabbin gazabını söndürüyor da ondan. Affedecek, gazabı geçecek Allah'ın. Bize gazabıyla muamele etmeyecek diye sadaka vermesi lazım böyle bir durumu olan insanın.

"—Ben böyle bir durumumu bilmiyorum hocam. Yâni Allah'ın emirlerini tutmaya çalışıyorum."

Tamam, ihtiyaten sen de ver. Belli olmaz. Sen bir şey yok sanırsın ama belli de olmaz. Belki vardır, farkında değilsindir.

Bazı insanlar ne söylediğini ne yaptığını anlayamıyor. Çamları deviriyor, devirdiğinin farkında olmuyor. Kalp kırıyor, kalp kırdığının farkında olmuyor.

"—Yâhu bu arkadaş bana selâm vermiyor, ben buna ne yaptım?"

"—Daha ne yapacaksın, geçen akşam bir konuştun, üzdün işte…"

Farkında değil o. Dün akşam yaptığı şeyin, üzdüğünün farkında değil. Ben bir şey yapmadım sanıyor. Öyle olabilir.

Onun için insan ihtiyaten, hele hele böyle bir münasip yer gördü mü, gerçek olduğuna inandığı münasib bir yer gördü mü, bir fakir, bir çocuk, bir yoksul, bir bilmem ne… Kesesinin ağzını açıp ganimet bilmeli, fırsat bilmeli, sadaka vermeli.

Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerifini çok severek anlatıyorum bazı kereler:

"—Kapındaki dilenci. Kapına gelmiş, tak tak tak, dilenci. Kapındaki dilenci Allah'ın sana hediyesidir." diyor Peygamber Efendimiz.

Ne biçim hediye? Bu biçim hediye işte. Allah onu senin kapına kadar gönderiyor. Sen de ona para veriyorsun, sevap kazanıyorsun. Yâni sevabı senin ayağına kadar getiriyor. Sen ona iyilik yaptığın zaman sevap kazanıyorsun. Kapıdaki dilenci Allah'ın sana hediyesi.

Nasıl alışmışız biz? Biz kapıya gelen dilenciye:

"—Kim o?"

"—Allah rızası için bana bir şey versene…"

“—Allah versin!”

Yâni defol demek. Allah versin… E Allah sana mı soracak? Verirse verecek, o gelmiş istiyor. Boş döndürmemeyi tavsiye etmiş Peygamber Efendimiz. Az çok bir şey vermeli.

Ama en iyisi, hakiki fakirleri arayıp bulmak. Araştırmak. Tanıdıklara sormak, fakir mahallelere gitmek. Fakir mahallelerin camisine gitmek, hocasına sormak, cemaatine sormak.

“—Sizin bu mahallede çok muhtaç birileri var mı tanıdığınız?” filan demek.

“—Var, biliyorum ben. İşte şu köşedeki teyze. Çocuğu hasta, kocası öldü, yoksul.”

Tamam, hemen git ona vereceğini ver. Yâni böyle fakiri aramak iyidir.

Sadaka rabbin gazabını söndürür, geçirir. Yâni gazab etmez artık Allah… Yâni sadaka veren kimse kurtulur demek.

(*Ve tedfeu mîtete’s-sûi*) “Kötü ölümü def eder.”

Kötü ölüm nedir, önce onu söyleyeyim: İnsanların hayatının en son noktası çok önemlidir. En son anı çok önemlidir. Müslüman yaşasa, yaşasa, yaşasa da en son anda şeytana uysa, bir günah işlerken o sırada ölse…

Hep iyiydi bu adam, yüzde doksan dokuz iyi geçirdi zamanını da onu kandırdılar, Emirgân'a götürdüler arkadaşları, içki içirdiler, günah işlettiler. Gelirken araba Boğaz'a–sarhoşlar ya bunlar—sulara uçtu, adam da öldü. En son nokta çok önemlidir. Son nefesi verme zamanı çok önemlidir. O zaman mü'minse mü'min olarak göçmüş olur ahirete… O zaman kötü durumdaysa, vaziyet fena.

Bazı insanlar iyi durumda ölür, ne mutlu. Allah hepimize öyle iyi durumda ölmeyi nasib eylesin. Bazıları da sonda sapıtır. Fena bir durumda olur. Fena bir yolda, fena bir yerde ölür. Yanlış bir iş yaparken ölür. Tabii o çok fena bir durum. Buna kötü ölüm diyoruz. En sonda kötü bir şekilde ölmek diyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi iyi bir yaşamla yaşatsın… Hayırlı iyi bir ölümle ahirete göçenlerden eylesin… İmanımızı son nefeste kaptırtmasın… Elden kaçırtmasın…

Bak Mevlid'in sahibi Süleyman Çelebi Rh.A ne diyor:

Ya ilâhi saklagıl imanımız;
Virelim iman ile tâ canımız!

"—Yâ Rabbi, sen bizim imanımızı koru da canımızı imanla verelim. Ahirete mü'min olarak göçelim, imansız göçmeyelim!" diyor.

Biliyor, işin en sonunun çok önemli olduğunu bildiği için öyle dua ediyor. Güzel duası var. Mevlid'in sonundaki duası güzel muhterem kardeşlerim!..

Sadaka verdiği zaman insan, iki faydası burada zikredildi. Bir Allah kızmışsa, Allah'ın kızgınlığı kalkıyor. Allah'ın gazabı sönüyor. İki hüsn-ü hatime nasib oluyor, kötü bir ölümle ölmüyor insan. Onun için ne yapacağız, ne yapmalıyız, ne yapmaya koşturmalıyız, gayret etmeliyiz? Hayır yapmaya, sadaka vermeye gayret etmeliyiz. Cebimizde paramızı ayıralım. Hazır paramız olsun. Bir arkadaşımız öyle diyordu Medine'den.

“—Ben yapacağım hayır parasını, hep belli bir cebimde tutarım. Zekâtımı ayırırım, hayrımı ayırırım. Bir fırsat oldu mu oraya sokar elimi veririm. Nisbetler de bellidir.” diyordu.

Bu güzel, iyi bir usüldür. İnsanın bir cebi, sadaka-zekât cebi olursa iyi olur. Orada vereceği paralar bulunursa, fırsatı denk geldi mi, gönlünün mutmain olduğu bir yerde sadakasını vermeli. Sadakayı bol bol verdiği zaman, tabii onun kat kat faydaları olacaktır. Dünyada, ahirette faydası var. Hem Allah-u Teàlâ Hazretleri dünyada gazab etmez, ahirette gazab etmez. Hem de hüsn-ü hatime ile ahirete göçer.

“—Benim param yok hocam!”

Bu devirde herkesin parası var da… Mesela Peygamber Efendimiz’in zamanında parası olmayanlar çokmuş. Sahabe-i kiramdan parasız kimseler çokmuş. Hz. Ali Efendimiz’in menakıbını okurken… Çok önemli şeyler, sizin de bilmenizi istiyorum. Yok… Medine-i Münevvere’de yiyecek yok. Çok kısıtlı imkânlar var.

Hz. Ali Efendimiz bir kadının kuyudan su çekerken zorlandığını görmüş. Su çekiyor kuyudan. Demiş ki:

“—Kuyudan sana su çekmemi ister misin? Çekeyim mi?”

“—Olur.” demiş kadın.

Anlaşmışlar. Her çekilen kova için bir hurma verecek mesela. Kaç kova çektiyse Hz. Ali Efendimiz, o kadar hurmayı avucuna almış, kazanmış. Alnının teriyle hurma kazanmış. Ne yapsın…

Tabii Hz. Ali Efendimiz nedir? Muhacir. Mekke’nin yerlisiydi, Medine’ye gitti, Medine’de oldu muhacir. Medine’de hurma bahçesi var mı Hz. Ali Efendimiz’in? Yok… Evi var mı? Yok… Bir şeyi yok. Geldiler oraya. Peygamber Efendimiz’in yeğeni ve damadı ama yok işte. Çalıştı yâni, suyu çekti. Her kovası için bir hurma aldı. Hurmaları almış getirmiş eve. Peygamber Efendimiz’e de ikram etmiş, kendileri de yemişler.

Biz burada ekmek elden, su gölden yaşıyoruz ağalar gibi, paşalar gibi. Bol memleketi bulmuşuz. Her türlü imkân var. Karpuzlar, meyvalar böyle geçerken insan hayran kalıyor. Her türlü bolluk var. Ama bir de olmayan insanı düşünün. Hiç olmayanı… Hani;

“—Olmazsa olmasın yâhu, cebimde param var ya, istediğim

zaman alırım!” demek ayrı.

Ama bir de parası da olmayanı düşünün. Ne yapacak şimdi bu? Öylelerini düşünmek lazım. Tabii o çok oluyordu. Oranın durumu mahrumiyetli olduğundan… Hurması olanın hurması oluyordu da o da, “Ben bunu bütün sene yiyeceğim!” diye sakınıyordu. Saklıyordu yâni öyle kıtı kıtı veriyordu, tam vermiyordu. Kolay değil.

Ben bizim köyü hatırlarım. Zeytin yetiştirir, zeytinyağı çıkartır, küplere koyar. Başka köylerden oraya eşya getirenler olur, bir şey getirenler olur. Satın alacak. Neye satın alacak? İşte bir kepçe zeytinyağına. Veya şu kadar zeytine falan. Böyleydi eskiden alışverişler. Böyle alınır, böyle verilirdi.

Onlar da buralarda bir şeyler satınca, zeytinyağını alırlar. Kendi köylerinde, zeytin olmayan köylerde yâni, yağ olmayan köylerde idare ederlerdi vaziyetleri, ne yapsın. Yâni şimdiki gibi bolluk eskiden yoktu, yeni başladı.

Eskiden buradaki insan portakalı bilmezdi, öbür taraftaki insan bilmem neyi bilmezdi. Şimdi her şey geliyor. Çikita muzu Güney Amerika’dan geliyor. Bilmem ne hurması bilmem nereden geliyor. Her şey var şimdi. El-hamdü lillâh, tabii nimetlere şükretmek lazım!

Sadaka vereceğiz, olmayanı arayıp bulacağız, vereceğiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin rızasını kazanacağız.

Bir sözle bitirmek istiyordum. Parası yok, oraya getirdim ya sözü. O zaman parası olmayan çoktu. Şimdi de vardır, az çok paramız var diye düşünüyorum ben. El-hamdü lillâh Türkiye’nin müslümanları gene iyi durumda. Türkiye’nin dışında, mesela Afrika’yı düşünün. Açlıktan ölüyor insanlar. Parasız yerler çok. Parasız yerlerde ne yapacak şimdi? Sadaka veremiyor.

Sadakanın çeşitleri çok… Hadis-i şeriflerde buyrulmuş ki:[61]

---

[61] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.213, no:1879; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.287, no:529; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.220, no:3377; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.183, no:8342; Bezzâr, *Müsned*, c.II, no:108, no:4070; Buhàrî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.307, no:891; Taberânî, *Mekârimü’l-Ahlâk*, c.I, s.26, no:20; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.70, no:2396; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.275; Ebû Zerr-i Gıfârî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.410, no:16305; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XI, s.202, no:10571.

تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ (ت. عن ابى ذر)

(*Tebessümüke fî vechi ahîke leke sadakatün*) “Arkadaşının yüzüne tebessüm etmen, senin için sadakadır.”

Başka bir hadis-i şerifte buyruluyor ki:[62]

اَلْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ (خ. م. عن ابى هريرة)

(*El-kelimetü’t-tayyibetü sadakatün*) “Hoş bir söz, gönül alıcı bir söz sadakadır.”

Arkadaşının kovasına kendi kovandaki suyu boşaltıverirsen sadakadır. Yoldan taşı alıp kenara koyuverirsen sadakadır. Dikeni alıp, şu tarafa kaldırırsan sadakadır. Yâni emr-i ma’ruf yapmak sadakadır.

“—Kardeşim, ben şöyle bir hadis duydum, şunu yaparsan sevaptır. Onu yap! Şunu yaparsan günahtır, onu yapma!” demek sakadır.

Emr-i ma’ruf sadakadır, nehy-i münker sadakadır. Tebessüm sadakadır. Yâni parasız insan da sadaka sahibi olabilir. Beş parası yok mübareğin ama ilmi var, anlatıyor sağa sola, sevap kazanır.

Yolu temizliyor, yoldan çeri çöpü kaldırıyor. Şu dal geçenin gözüne batar, çat kırıyor bu tarafa atıyor. Tamam. Yâni böyle iyilikler de sadaka olduğunu bilin aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah hepinizden razı olsun…

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

28. 07. 1996 – İskenderpaşa Camii

---

[62] Buhàrî, *Sahîh*, c.X, s.163, no:2767; Müslim, *Sahîh*, c.V, s.180, no:1677; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.316, no:8168; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.219, no:472; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.89, no:93; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.202, no:3325; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.229, no:5667; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.374, no:1493; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.439, no:16437; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XV, s.333, no:15634.

12. SADAKA KİME VERİLİR?

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedeni'l-mustafâ… Ve âlâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الصَّدَقَةَ لاَ تَحِلُّ لِغَنِيٍّ وَلاَ لِذِي مِرَّةٍ سَوِيٍّ ، إِلاّ لِذِي فَقْرٍ مُدْقِعٍ أَوْ غُرْمٍ مُفْظِعٍ ؛ وَمَنْ سَأَلَ النَّاسَ لِيُثْرِيَ بِهِ مَالَهُ ، كَانَ خُمُوشًا فِي وَجْهِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَرَضْفًا يَأْكُلُهُ مِنْ جَهَنَّمَ ، فَمَنْ شَاءَ فَلْيَقِلْ ، وَمَنْ شَاءَ فَلْيَسْتَكْثِرْ (البغوي ، والباوردي ، وابن قانع ، طب. عن حبشى بن جنادة)

RE. 103/6 (*İnne's-sadakate lâ tahillu li-ganiyyin, ve lâ li zî-mirratin seviyyyin, ille'llezî fakrin müdkıin evgurmin müfzıin; e men seele'n-nâse li-yüşriye bihî mâlehû, kâne humûşen fî vechihî yevme'l-kıyâmeti, ve radfen ye'külühû min cehenneme, femen şâe felyekıl, ve men şâe felyesteksir*.)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Değerli ve sevgili kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri sizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin… Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet, bir buket okumak, anlamak, dinlemek, tefeyyüz etmek, taallüm, tezekkür etmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi rızasını kazanan, rahmetine eren kullarından eylesin…

Hadîs-i şeriflerin okunmasına, izahına geçmeden önce başta Peygamber SAS Efendimiz olmak üzere bütün din büyüklerimizin; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtezâ ve sâir sahabe-i kirâm (*rıdvânu'llahi teàlâ aleyhim ecmaîn*) hazerâtından şeyhimiz, üstadımız, eş-şeyh, el-hafız, es-Seyyid Muhammed Zâhid ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hazretlerine kadar turuk-u aliyyelerimiz silsilelerinden güzerân eylemiş olan cümle sâdât u meşâyimizin ruhları için;

Hassaten okuduğumuz kitabı cem' ve te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendimiz'in ruhu için; bu beldeleri fetheden mübarek askerlerin, fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhları için; cümle hayır hasenât sahiplerinin ve bunlar arasında hasseten Yuşa AS'ın, Halid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî Efendimiz'in; camimizin bânisi İskender Paşa'nın ruhları için;

Şehirlerarası mesafeleri bile göze alarak gelmiş olan siz değerli kardeşlerimin ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin; ecdâd u ceddât, akraba u taallukâtlarının ruhları için;

Bizler de hâl-i hazırda imtihanımız devam ediyor dâr-ı dünyada, dârü'l-imtihanda yaşıyoruz; Rabbimiz bize yardım eylesin, tevfîkini refîk eylesin, ömrümüzü rızası uğrunda, rızası yolunda geçirmeye bizi muvaffak eylesin, sonunda cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin diye bir *Fâtiha* on bir *İhlâs-ı Şerif* okuyup, büyüklerimizin ruhlarına hediye edip öyle başlayalım!

………………………..

a. Zengine Sadaka Almak Helâl Olmaz

Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 103. sayfasındadır. 6. hadîs-i şerif-i okuyarak dersimize başlıyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz, İmam Begavî'nin ve Bâverdî'nin ve Taberanî'nin rivayet ettiği bir hadîs-i şerifinde şöyle buyurmuşlar:[63]

إِنَّ الصَّدَقَةَ لاَ تَحِلُّ لِغَنِىٍّ وَلاَ لِذِي مِرَّةٍ سَوِىٍّ ، إِلاَّ لِذِي فَقْرٍ مُدْقِعٍ أَوْ غُرْمٍ مُفْظِعٍ ؛ وَمَنْ سَأَلَ النَّاسَ لِيُثْرِيَ بِهِ مَالَهُ ، كَانَ خُمُوشًا فِي وَجْهِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَرَضْفًا يَأْكُلُهُ مِنْ جَهَنَّمَ ، فَمَنْ شَاءَ فَلْيُقِلَّ ، وَ مَنْ شَاءَ فَلْيُسْتَكْثِرْ (البغوي ، والباوردي ، وابن قانع ، طب. عن حبشى بن جنادة)

RE. 103/6 (*İnne's-sadakate lâ tahillu li-ganiyyin, ve lâ li zî-mirratin seviyyyin, ille'llezî fakrin müdkıin ev gurmin müfzıin; ve men seele'n-nâse li-yüşriye bihî mâlehû, kâne humûşen fî vechihî yevme'l-kıyâmeti, ve radfen ye'külühû min cehenneme, femen şâe felyukıl, ve men şâe felyesteksir*.)

(*İnne's-sadakate*) *Sadaka*: İnsanın yapmış olduğu hayır, bağış, ikram gibi dini için, Allah'ın rızasını kazanmak, sevap elde etmek için yaptığı bağışlara verilen isim. Bu yardımlar para olabilir, kumaş olabilir, eşya olabilir, çeşitli şekillerde olabilir. Farz olabilir, nafile olabilir. Farz olunca yapılan yardımlara zekât adı veriliyor. Biz zekât olarak biliyoruz fakat Kur'ân-ı Kerîm'de yine zekât kelimesi *sadukât* kelimesiyle de ifade ediliyor.

Bu isimlendirmeler bir mâna taşıyor. Mesela, insan malının içinde fukaranın hakkı olan yardım parasını tutmayıp içinden ayırıp fukaraya verdiği zaman, malı temiz kalmış oluyor. Ayırıp vermediği zaman, malı içinde başkasının hakkı olduğu için kendi malî varlığı imkânları pis, temizlenmemiş bir mal oluyor.

O bakımdan, malı temizlediği için bu yardımlara "temizleme"

---

[63] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.14, no:3504; Hubşî ibn-i Cünâde RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.461, no:16548; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.359, no:5470.

kökünden zekât diye isim verilmiş. İnsanın Allah'a karşı bağlılığını, sadakatini, doğruluğunu, tam müslüman olduğunu göstermesi bakımından da "sadaka" denmiş. Bu da "doğru olmak" kökünden geliyor. Sadakallâhü'l-azîm, sadaka Resûlullâh dediğimiz gibi, sadık dediğimiz, sıddîk dediğimiz gibi bunlar o kökten çıkan kelimeler. Bu isimler veriliyor.

Hadîs-i şerifte (*İnne's-sadakate*) "Hiç şüphe yok ki sadaka..." deyince, bu hem farz olan zekâta ait bir hükümdür hem de farz olmayan, fazilet olarak, insanın acıyıp ihtiyariyle, isteyerek, mecbur olmadığı hâlde çıkartıp verdiği hayırlara da şamildir.

(*Lâ tahillu li-ganiyyin*) "Zengin kimseye helâl olmaz!" Zekâtı zengin kimsenin alması helal olmaz. Birisi zekât veriyorsa alan kişi zenginse onu almaz, "Ben zenginim, istemem." der. Alması helal olmaz. Alırsa helal olmayan bir şeyi almış olur, almaması lazım. Zengin alamaz. Zengine helal değildir!"

Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız şerhinde izah etmiş:

(*Men kâne lehû nafakatu yevmin ve leyletin*) "Bir günlük, bir gecelik nafakası olan." diye izah etmiş.

Onun için ben şahsen bazı namuslu, dürüst, bazı imanı kuvvetli fakirler gördüm, almıyor. Medine-i Münevvere'de Afrikalı, ihtiyar zavallı bir kadıncağız kenara oturmuş. İnsanın baktığı zaman yüreği parçalanıyor. Önümdeki birisi sadaka, hayır verdi:

"—Teşekkür ederim, şükren, almam." dedi. "Bugün bana yetecek kadar bir şey aldım, yeter." dedi.

Kadıncağızın gözünün tokluğuna çok hayret ettim. Zengine helal olmaz.

Başka? (*Ve lâ li zî-mirratin seviyyin*)

Zî-mirreh; kuvvetli, çalışmaya, iş yapmaya takâti olabilen insan demek. Arslan gibi, levent gibi çalışabilir. Güçlü kuvvetli insana da helal olmuş olmaz! Peygamber Efendimiz dilenen böyle bir kimse gördü de:

"—Git bir ip al. O iple git dışarıdan dağlardan odun topla, odunu getir, çarşıda pazarda sat; halktan bir şey isteme! Dilenme!" dedi.

Neden? Güçlü kuvvetli. Güçlü kuvvetlinin de alması helâl olmaz!

(*Li zî-mirretin seviyyin sahihu'l-a'dâ*) "Uzuvları sağlam; ayağı sakat değil, kolu var, ayağı var, felç değil, zayıf değil, her şeyi yerli yerinde vs. olana da verilmez, onun da almaması lazım!"

İmam-ı Azam Ebû Hanife Efendimiz ve onun takipçileri;

"—İki yüz dirheme malik olmayan kimse alabilir." diye ölçüyü öyle koymuşlar.

Bu sayılanlar alamaz. Ancak şunlar alabilir:

(*İllâ li zî-fakrin müdkıin*) "Toprağa düşmüş, fakirlik sahibi insan alabilir!" Toprağa düşmüşlükten maksat çok fakir, artık yere, toprağa serilmiş; zekâtı, sadakayı öyle fakir insan alabilir.

(*Ev gurmin mufzıin*) Gurm, garâm; borç demek. "Onu perişan etmiş, feci bir duruma düşürmüş olan borçlu bir kimse alabilir. Borcundan dolayı perişan olmuş, sıkışık duruma düşmüş bir borçlu alabilir!"

Bir de yere serilmiş, toprağa serilmiş fakir alabilir. Yâni fakirliği şiddetli olan kimse alabilir. Zengin alamaz, gücü kuvveti yerinde olan alamaz. Onlara helal olmaz ancak bunlara helal olur.

Çok fakirse ve çok borçluysa, o zaman alabilir.

Zengin olduğu halde alıyor, gücü kuvveti yerinde olduğu, arslan gibi, levent gibi olmasına rağmen alıyor. O zaman ne olur?

(*Ve men seele'n-nâse li-yesriye bihi mâlehu kâne hamûşen fî vechihi yevme'l-kıyâmeti ve radfan ye'külühû min cehenneme.*) "Malı daha çok artsın diye ihtiyacı yokken halktan mal alan kimse, yarın yüzünde tırnak ve tarak izi varmış gibi, yüzü, eti tarakla taranmış, kazınmış gibi olur!"

Hamûş, tırnak ve tarak izlerine derlermiş.

Galiba o zamanın insanları bir işkence şekli olarak da böyle yapıyorlarmış. Demirden tarakları yüzlerine takıp işkence de yapıyorlarmış.

İhtiyacı olmadığı halde, "Malım daha çok olsun!" diye ihtiyaç fazlası dilencilik yapıp isteyen kimsenin yüzünde kıyamet gününde demir taraklarla taranmış, tırnaklanmış gibi yaralar olur!"

(Ve radfen) "Yüzünde cehennem ateşinden kızgın ateşler olur. Ateş gibi olmuş taşlar, yüzünde yara olacak. Cehennemin kızgın taşları da yüzüne yapışacak."

Düşünün; eti kebap yapmak için bıçakla biraz her tarafı iyi pişsin diye açarlar, ondan sonra üstüne ızgaranın koyarlar, daha iyi pişer. Demek ki kıyamet gününde yüzü öyle taraklarla tırmıklanmış gibi çizik çizik olacak. Bir de cehennemin ısınmış sıcak, ateş gibi taşları kıyamet gününde yüzüne yapıştırılacak!

(*Ye'külühû min cehenneme*) "Cehennemin taşlarından onun o etlerini yiyen taşlar olur! (*Femen şâe felyakil, ve men şâe felyesteksir.*) "Kim bu azabının az olmasını isterse azaltsın, bu azaba uğramamak isterse ona göre davransın! Kim bu azabı çok olsun diye isterse öyle yapsın, arttırsın!" diye bitiriyor Peygamber SAS Efendimiz.

İslâm'da dilenmek yok. Vücudu sıhhatli afiyetliyse, çalışsın! Bir ipi bile mi yok, bir ip mi bulamaz, odun da mı toplayamaz?..

Hiçbir şey olmazsa çarşıya pazara gitse;

"—Amca fileni taşıyayım." dese yine biraz bir para kazanır.

Sıhhatliyse dilenmeyecek, kendisinin biraz varlığı varsa dilenmeyecek! Diyecek ki:

"—Benim durumum iyi, şu kardeşim fakir, zekâtını git ona ver!"

O zaman herkes bu gözü toklulukla çalıştığı zaman, tabii hakiki fakir kalmaz; sadakayı alır, ihtiyacını giderir. Böylece toplumda fakir insan kalmaz. İşte İslâm'ın bize gösterdiği yol bu: Dilenmek yok, sadakayı zekâtı almaya çalışmak yok. Yeteri kadar alacak! İhtiyacı varsa, fakirse, yere serilmiş, toprağa yapışmış fakirse, veyahut da kendisini perişan etmiş bir borcu varsa o zaman alabilir. Başka türlü almasın, alırsa cehennemde öyle azap görür.

b. Sadaka Akrabaya Verilirse

Yedinci hadîs-i şerif:
Peygamber SES Efendimiz buyurmuşlar ki:[64]

إِنَّ الصَّدَقَةَ عَلَى ذِي قَرَابَةٍ ، يُضَعَّفُ أَجْرُهَا مَرَّتَيْنِ
(طب. عن أبى أمامة)

RE. 103/7 (*İnne's-sadakate alâ zî karâbetin, yudaafû ecruhâ merrateyn.*)

Sadakanın; ister farz olan zekât olsun, ister farz değil, nafile ama gönlünden koptu, veriyor, fazilet babından verilmiş, hayır, para pul, mal mülk, yiyecek giyecek, eşya olsun; yakınlara verilmesi, akrabaya verilmesi takdirinde ecri iki misli artar, fazla olur! Tanınmamış, bilinmeyen bir insana verilecek yerde akrabadan bir kimseye verilirse sevabı iki kat fazla olur.

Neden?

Senin akrabanı sen iyi bilirsin, sen kendi akrabanı kollayamazsan başkası daha zor kollar. O hiç kollayamaz. Sen kendi akrabanı kolla, o kendi akrabasını kollasın, böylece hâlini bildiğimiz fakirler fakirlikten kurtulmuş olsun. İnsanın, yakınlarını araması lazım; akrabasından olan fakirleri, kendisine zekât düşen, arayıp bulup kendisinin zekâtını verebileceği kimselere vermesi lazım.

Şahıs, bazı insanlara zekât veremez! Kendi babasına veremez,

---

[64] Taberânî, *Mu'cem'l-Kebîr*, c.VIII, s.206, no:7834; İbn-i Zenceveyh, *el-Emvâl*, c.III, s.137, no:1056; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.296, no:4651; Ebû Ümâme RA'dan.

usulüne ve füruuna veremez! Kendi babasına, dedesine veremez; yukarıya doğru. Kendi evladına, torununa vs. veremez. Hepsinin incelikleri var.

Bunlar nasıl öğrenilir?

İlmihâl kitabını açarsın; küçüğünden, kolay anlaşılabilen, az teferruatlı olanından başlarsın. Onu okursun, onu bitirince biraz daha büyüğünü okursun, onu bitirince biraz daha büyüğünü okursun...Dini bilgini kuvvetlendirirsin. Doğru ibadet yaparsın, yanlış işler yapmazsın!

c. Sadaka Allah Rızası İçin Verilir

Taberânî, Abdurrahman ibn-i Alkame RA'dan rivayet etmiş.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[65]

إِنَّ الصَّدَقَةَ يُبْتَغَى بِهَا وَجْهُ اللّٰهِ تَعَالٰى ، وَالْهَدِيَّةَ يُبْتَغَى بِهَا وَجْهُ الرَّسُولِ ،

وَقَضَاءُ الْحَاجَةِ (طب. عن عبد الرحمن بن علقمة)

RE. 103/8 (*İnne's-sadakate yubtağâ bihâ vechu'llâhi teàlâ, ve'l-hediyyete yubteğâ bihâ vechu'r-rasûli, ve kadàu'l-hâceh.*)

Sadaka verilince bununla Allah'ın vech-i pâki düşünülür, Allah'ın rızasını kazanmak düşünülür. O maksatla verilir ve ihtiyacın karşılanması düşünülür. Zekât verilirken, sadaka verilirken Allah rızası düşünülür.

Hediye getirildiği zaman Rasûlüllah'ın gönlünün alınması ve ihtiyacın görülmesi düşünülür. Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında Peygamber Efendimiz'e gelen giden çok olurdu. Soru sormak için, dinini öğrenmek için pek çok kimse gelir giderdi.

Peygamber SAS Efendimiz zekât almaz! Zekât Peygamber

---

[65] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.362, no:6481; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.II, s.220, no:613; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.190, no:1336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.550, no:22402; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XIII, s.150, no:4137; Ukaylî, *Duafâ*, c.V, s.153, no:1138; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.707; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXV, s.48; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVIII, s.400, no:3555; Abdurrahman ibn-i Alkame RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.348, no:15997; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.362, no:6481.

Efendimiz'e ve Peygamber Efendimiz'in ailesine, evlâdına verilmez. Onlar zekât verilmeyen insanlar zümresindendir. Peygamber Efendimiz'e verilmez. Sadaka ve zekât, Allah rızası için fukaraya vs. verilir. Eğer Rasûlüllah SAS Efendimiz'e gelmiş olan bir kimse bir şey verecekse, zekât veremez. Ancak hediye verebilir:

"—Ya Rasûlüllah, ben sana şunu hediye olarak getirdim. Buyurun şu ihtiyacınızı onunla karşılayın…" filan diye öyle olabilir.

Selmanü'l-Fârisî RA, Peygamber Efendimiz'in geleceği zamanı; yanında hayat geçirdiği, dinî bilgilerini kazandığı rahibden öğrenmişti. Sonra Medine-i Münevvere'ye kadar onu maceralar sürükledi. Kendisi Medine-i Münevvere'ye gelmekten de memnun oldu. Esir olarak geldi ama hayatın cilvesi olarak, memnun da oldu. Ahir zaman peygamberinin çıkacağı yere kader onu öylece getirmiş diye memnun oldu. Nihayet ahir zaman peygamberi oralardan çıkacak diye bekliyordu.

Bir gün efendisinin bahçesinde hurma ağacına çıkmış, Hurma toplarken aşağıda Peygamber Efendimiz SAS'in haberi konuşulmaya başlandı.

"—Mekke'de bir peygamber çıkmış, sonra Medine-i Münevvere'ye hicret etmiş..." diye hurmayı toplarken yukarıdan haberleri, o bilgileri duydu, ilgilendi.

Aşağı indi. Soruşturunca, efendisi de onu;

"—Bu işlerden sana ne, sen kölesin!.." filan diye haşladı.

Ama o Peygamber Efendimiz'in Medine'ye geldiğini böylece duymuş oldu.

O rahibin yanında onun üç alâmeti olduğunu öğrenmişti:

"—Ahir zaman Peygamberi sadaka almaz, zekât almaz; hediye alır." diye biliyordu. Arkasında, iki kürek kemiğinin arasında bir ben, nübüvvet mührü olduğunu biliyordu.

O hemen Peygamber Efendimiz'in olduğu yere bir tabak hurma götürdü. Dedi ki:

"—Ya Rasûlallah, sadaka olarak bunu getirdim." dedi.

Bakıyor. Peygamber Efendimiz;

"—Allah razı olsun!" diye dua etti.

Tabağa aldı, etrafındaki fukaraya dağıttı, ihtiyacı olan fakirlere verdi. Çünkü sadaka dedi; kendisi hiç almadı, o ona dikkat etti.

Ondan sonra Selman RA bir dahaki sefer bir tabak daha getirdi:

"—Yâ Rasûlallah, bu hediyemdir." dedi.

Peygamber Efendimiz o zaman hurmayı aldı. Ondan yedi ve yine başkalarına da ikram etti.

Bu sefer;

"—Acaba arkasında nübüvvet mührü var mı?" diye arkasında dolanmaya başlayınca, o arkaya geçtiği sırada Peygamber Efendimiz sırtındaki örtüsünü arkaya atıverdi.

Rasûlüllah Efendimiz, onun aklından geçenleri takip ediyor. Sırt örtüsünü arkaya atıverdi, o mühr-ü nübüvveti gördü. Peygamber Efendimiz'in, onun hakiki âhir zaman peygamberi olduğunu alâmetlerinden anladı. Peygamber Efendimiz'in sadaka, zekât almadığını ancak hediye alabildiğini, hakiki peygamber olarak vasfının bu olduğunu Selmân-ı Fârisî biliyordu.

Hediyede Rasûlüllah'ın rızasını kazanmak ve ihtiyaçların görülmesi düşünülür. Her insanın zengin de olsa, fakir de olsa bazı ihtiyaçları olur; susar, acıkır, uykusu gelir vs. Her insan bu ihtiyaçları görecek. Onlar olabilir ama sadaka zekât almaz.

"—Sadaka Muhammed'e ve âl-i Muhammed'e caiz olmaz!" diye hadîs-i şerif var. Efendimiz almazdı!

d. Sadaka Kabir Azabını Söndürür

Ukbetü'bnü Âmir RA'dan Taberanî ve diğer kaynaklar rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[66]

إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِىءُ عَنْ أَهْلِهَا حَرَّ الْقُبُورِ ، وَإِنَّمَا يَسْتَظِلُّ الْمُؤْمِنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فِي ظِلِّ صَدَقَتِهِ (طب. هب. عن عقبة بن عامر)

RE. 103/9 (*İnne's-sadakate letutfiu an ehlihâ harre'l-kubûrü, ve*

[66] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.286, no:788; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.212, no:3347; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.286, no:4614; Ukbetü'bnü Âmir RA'dan

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.348, no:15996; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.361, no:6478.

innemâ yestazıllu'l-mü'minü yevme'l-kıyâmeti, fî zılli sadakatihî.)

(*İnne's-sadakate letutfiu an ehlihâ harre'l-kubûrü*) "Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki sadaka; veren kimselerin kabir azabını söndürür. Sadaka veren, zekât veren insan kabir azabından kurtulur!"

Bazı insanlar kabrinde azap görecek. Peygamber SAS Efendimiz'in duası var:[67]

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ مَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ .

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem, ve min azâbi'l-kabr, ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât, ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl.*) diye dua ediyoruz.

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem*) "Ey benim Rabbim, cehenneme düşüp orada azab görmekten, cehennemlik olmaktan ben sana sığınırım."

(*Ve min azâbi'l-kabr*) "Kabir azabından da koru yâ Rabbi! Öyle bir şey de başımıza gelmesin…

(*Ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât*) "Ölümün ve yaşamın, ölmenin ve yaşamanın fitnesinden de sana sığınırım."

---

[67] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.412, no:588; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.277, no:5514; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.258, no:2342; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.356, no:721; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.715, no:1955; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.154, no:2702; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.463, no:7953; Taberânî, *Dua*, c.I, s.199, no:620; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.295; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.50, no:2288; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.323, no:984; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.524, no:3494; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1262, no:3840; İmam Mâlik, *Muvatta* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.215, no:501; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.242, no:2168; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.280, no:999; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.241, no:694; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.29, no:10939; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.304, no:1021; Taberânî, *Dua*, c.I, s.198, no:619; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VII, s.371; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.30; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

(*Ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl*) "Mesîhi'd-Deccâl'in fitnesinin şerrinden de yâ Rabbi, sana sığınırım."

Bir keresinde Peygamber Efendimiz iki kabrin yanından geçiyordu, dedi ki:

"—Bu iki kabirdeki insanlar, şu iki kabrin sahipleri şimdi kabirde azap görüyorlar. Hem de sizin mühimsemediğiniz, önemli olduğunu anlamadığınız iki sebepten: Birisi dedikoducuydu, laf taşırdı, onun lafını ötekisine getirirdi. Ötekisi de küçük abdestini yaparken sakınmazdı. Ondan azap görüyorlar."

Yaş bir ağaç dalı istedi, onu ikiye böldü, birisini bir kabre ötekisini öbür kabre sapladı.

"—Bunlar kuruyuncaya kadar bunların azabı durur, azap görmezler." dedi.

Biz kabristanı niye ağaçlandırıyoruz? İşte o sebepten, yeşil olduğu müddetçe kabir azabı görmesinler diye!

Niye kabristanın ağaçları otları yolunmuyor? Mevtaya faydası var. Onun için onlar kesilmez, sebebi bu! Kabir azabı olabilir.

Kabir azabını ne söndürür?

Sadaka söndürür. Farz olsun nafile olsun zekât veren sadaka veren kimse kabir azabına uğramaz! Kusurları olan, mü'min de olsa kabirde azaba uğrayabiliyor. Abdestini sakınmıyor, oradan azaba uğrayabiliyor.

Kötü huylu, laf götürüp getiriyor, Ahmed'in lafını Mehmed'e söylüyor. O ona kızıyor, "Vay ben ona gösteririm..." diyor, arabozucu oluyor. Buna "kovuculuk, nemime" derler. Yapan insana da *nemmâm* derler; kovuculuk yapan, laf taşıyan kimse demek. Bu günahtır, kabir azabına sebep olur.

Bir başka hadîs-i şerif var, o da bizler için çok şayan-ı dikkattir:

Bir kimse kabre konulduğu zaman kabirdeki azap melekleri başına bir ateşten topuz vuruyorlar ki —Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerifte bildirdiğine göre— kabrin içi ateş doluyor, duman doluyor. O da bir taraftan, bu ateşten topuzu yiyip azaba uğradığı için çok fena halde canı yandığından, bir daha olmasın diye bağırıyor:

"—Ben, müslümanım, niye beni azaplandırıyorsunuz? Ben kâfir değilim!"

Melekler yanlış mı yapacak? Elbette onların bir bildiği var, Allah'ın emriyle yapıyorlar.

"—Ben kâfir değilim, ben müslümanım!" filan deyince melekler diyorlar ki:

"—Evet sen müslümandın ama bir yerden geçiyordun, orada birileri bir müslümana eza cefa ediyordu. Sen ona yardıma koşmadın, onun imdadına yetişmedin. Bu azap ondandır!"

Bugün bunun bizimle ilgisi ne?

Bizim de etrafımızda; Bosna'da, Hersek'te, Çeçenistan'da, Kafkasya'da, Mısır'da, Cezayir'de, İsrail'de, Filistin'de; dünyanın her yerinde müslümanlar eza cefa görüyor! Öteki kardeşlerinin koruması, müslüman kardeşinin yardımına koşması lazım! Koruması kollaması lazım! Düşmanla işbirliği yapmaması, düşmanı kuvvetlendirmemesi lazım! Müslümanı kuvvetlendirmesi, desteklemesi lazım! Bunlara duyarsız kalırsa, hissiz kalırsa, bu hususlarda gayret göstermezse, çalışmazsa, elinden geleni yapmazsa, o zaman tehlike var.

Allah affetsin... Allah müslüman kardeşlerimize her türlü

yardımı yapmamızı nasib etsin... Kusurlarımız varsa, kusurlarımızdan dolayı bizi azaba giriftar eylemesin…

(*Ve innemâ yestazıllu'l-mü'minü yevme'l-kıyâmeti, fî zılli sadakatihî*) "Kıyamet gününde de mü'min —başka bir gölge yok— sadece zekâtının, sadakasının gölgesinde gölgelenecek!"

Zekâtı sadakası ona şemsiye olacak.

O zaman nasıl bir sıcak olacak? O zaman kıyamet gününde, mahşer yerinde güneş insanların başına yaklaştırılacak. Güneşin hararetinden insanlar terlere gark olacak, sıcaktan beyni kaynayacak.

Ağustos sıcağı filan gibi değil, çöl sıcağı gibi de değil; müthiş bir sıcak olacak! Orada başka gölge yok, insanın sadakası ve zekâtı gölge yapacak. Onun için insan elinden geldiğince kazancıyla sadaka vermeli, zekât vermeli, hayır hasenât yapmalı!

Mü'min kardeşlerimiz bir şeyi iyi bilmiyorlar, iyi uygulamıyorlar: Sadaka hayrın en aşağıdaki, zekât ve sadaka hayrın en aşağıdaki seviyesidir. "Daha fazla yapılmaz." diye bir kaide yok!

"—Efendim zekât yüzde iki buçukmuş, kırkta birmiş…"

"—Yüzde beş hayır yapsan olmaz mı?"

Olur. Aşağı çizgisi yüzde iki buçuk, daha yukarı, daha yukarı yapabildiğin kadar yaparsın!

Rasûlüllah Efendimiz isteyince, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz hepsini vermiş. Hz. Ömer Efendimiz yarısını vermiş. Fazlası insanın derecesini arttırır.

Zekât ille yüzde iki buçuk olacak [diye] adam kıtı kıtı hesaplıyor. Bırak ince hesabı! Biraz bolundan, fazlasından ver!.

Yunus Emre ne diyor:

Nazar eyle itürü
Bazar eyle götürü.

İtürü ne demek? Keskin demek. Eski Türkçe bir kelime, şimdi Türkçe konuşanlar bile bilmez.

(*Nazar eyle itürü*) "Keskin bak, dikkatli, iyi bak!" demek. Şu hayatın hâline İyi bir bak, pazarlığı götürü yap. İnce ince

teferruatla uğraşma!

Nazar eyle itürü,
Bazar eyle götürü,
Yaradılanı hoş gör;
Yaradan'dan ötürü…

Çok güzel söylemiş, dillere destan olmuş, herkesin ezbere bildiği bir güzel nasihat, bir güzel manzume, bir güzel şiir.

İnsan ne yapacak? İşi biraz toptan yapacak, kıtı kıtı olmaz!

Sevdiğimiz bir ihvanımız, kardeşimiz var. Onunla pazara gittik. Alışveriş yapıyoruz, hiç unutmuyorum. Tezgâhta 490 yazıyor. Şimdi bizim bu arkadaşımız, ağabeyimiz;

"—Ya 500 olsa olmaz mı?" dedi. Adam da bakıyor, çünkü böyle bir şey hiç görmedi. 490'ı ne yapar?

"—450 olmaz mı? 400 olmaz mı?" der, aşağı çekmeye çalışır.

"—500 olsa olmaz mı?" dedi.

O zamanki fiyattan on daha fazla söylüyor. Adam şöyle alay mı ediyor filan diye baktı. Alay etmiyor. Arkadaş, götürü pazar ediyor. Küçük teferruatla uğraşmıyor. Ne olacak, o da oraya tezgâh kurmuş, o da kazanacak. Müslüman kardeşim, kazansın, 490 ne oluyor? 500 vereceksin, 10 geri verecek…

Tamam, üstü sende kalsın. 500 olsa olmaz mı? Olur. Daha iyi olur da hiç böyle diyen müşteri yok. Herkes ince ince hesap yapıyor.

Yunus Emre ne diyor:

"—Pazarlığı toptan yap! Öyle ufak tefek şeyle uğraşma. İnsanın hayatta yapacağı mühim şeyler var. Küçük şeylerle oyalanıp da vaktini heba etmesin."

Onun için yüzde iki buçuk; buçuklu işlerle olur mu ya? Biraz fazla verirsin, daha fazla verirsin, daha fazla verirsin…

O arkadaşımız yüzde onunu veriyordu. Prensip edinmiş, karar almış, kendisine kaide edinmiş.

Yabancı kelime kullanmıyoruz. Düzeltirsek ceza siliniyor da düzeltmezsek 100 bin lira Hakyol Vakfı'na ceza oluyor. Prensip dedik, döndük; kaide, esas dedik. Ceza silindi.

O ne yapardı? Kazancının yüzde onunu hayra verirdi o arkadaş.

Bazı kardeşlerimiz de öyle yapıyorlar.

Yüzde onu ne demek? Zekât sınırının dört misli fazla, iki buçukun dört misli fazla demek. Zekâtını dört kat fazla veriyor.

Kimisi de yüzde ellisini verir. O kaç kat oluyor? Yirmi kat oluyor. Kimisi daha fazla verir…

“—Mürüvvete endaze olmaz!” demişler.

Mürüvvet ne demek?

“—Erkeklik, babayiğitlik” demek.

Endaze ne demek?

“—Ölçek” demek.

Babayiğitliğin ölçüsü olmaz! O daha çok yapar, o daha çok yapar. Sonra bir de demişler ki;

“—Ağanın eli tutulmaz!”

Ağadır; o ağalık yapacak, Tabii biraz fazla verecek mânasına…

Onun için pazarlığı biraz götürü yapmak lazım, küsuratı görmemek lazım! Bol vermek lazım ki kıtı kıtı hesaplarken belki vermesi gereken zekâtı vermiyordur, birazcık da kalıyordur.

Kasap, eti temizlerken ne yapıyor?

Mesela etin bir yerinde bir bozukluk var. Oraya da bir çıban olmuş. Hayvan derisi soyulduğu zaman etin orası çıkıyor. Fazladan alıyor, atıyor.

Neden fazladan alıyor?

Az alsın da biraz yarası mı kalsın?!.. Fazladan alıyor.

Tavuğun bir tarafında çürüme var.

Ne yapıyorsun? Fazladan alıyorsun.

Sen de zekâtı fazladan ver de malının içinde fukaranın hakkı, bulaşığı kalmasın. Fazladan ver; garantili olsun, toptan olsun!

“—Sadaka Rabbin gazabını söndürür, insanı kötü ölümden alıkoyar.” diye bir hadîs-i şerif vardı.

İnsan Allah’ın rızasını kazanmak istiyorsa, gazabına uğramak istemiyorsa, ahir ömründe kötü, sû-i akıbete uğramak istemiyorsa, demek ki kesesinin ağzını açacak; Allah rızası için sadakayı, zekâtı çokça verecek, hayratını, hasenâtını çokça yapacak.

e. Taun Hastalığı

Muaz ibn-i Cebel RA’dan rivayet olunmuş. Hastalar için bir

bakıma müjdeli bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[68]

إِنَّ الطَّاعُونَ رَحْمَةُ رَبِّكُمْ ، وَدَعْوَةُ نَبِيِّكُمْ ، وَمَوْتُ الصَّالِحِينَ قَبْلَكُمْ ،

وَهُوَ شَهَادَةٌ (الشيرازى فى الألقاب عن معاذ)

RE. 103/10 (*İnne't-tàùne rahmetü rabbiküm, ve da'vetü nebiyyiküm, ve mevtü's-sàlihîne kableküm, ve hüve şehâdetün.*)

Taun; yaygın bir hastalık, salgın bir hastalık. Bir beldeye geldi mi ondan ona, ondan ona bulaşıyor, ahalinin bir kısmını götürüyor, toptan götürüyor! Veba diyorlar. Bu hastalık bir şehre girdi mi, büyük ölçüde ölümlere sebep oluyor.

Taun hastalığına tutuldu mu, o zaman tedavisini de bilemiyorlardı. İnsancıklar sapır sapır dökülüyordu ve vefat ediyorlardı. O beldeden kalksa öbür tarafa gitse, bu hastalığı o tarafa da bulaştıracak, bulaştırmak da olmuyor. Yerinden kıpırdamıyor. Karısı hastalanmışsa kendisine bulaşıyor, çocuğuna bulaşıyor derken bir böyle afet!

Ama Peygamber Efendimiz SAS ne buyuruyor:

(*İnne't-tàùne rahmetü rabbiküm*) "Taun, sizin Rabbinizin size rahmetidir."

Neden? Mükâfatı çok da ondan. Allah hastalara çok mükâfat veriyor. Hasta oluyor, öteki adam sağlam geziyor, bu hasta. Allah sağlama vermediği ecri, sevabı, mükâfatı hastaya veriyor.

Hastalık hayatın cilvesi. Gıcır gıcır makine alıyorsun, o bile bozuluyor. Sıfır kilometre araba alıyorsun, arıza yapıyor, bir yeri çatlak çıkıyor. Hadi bakalım fabrikasyon hata, imalat hatası olabiliyor. İnsanoğlu da çok mükemmel bir alet ve makine, çok mükemmeldir.

Neden mükemmel?

İnsan, kendi kendini tamir edebilen bir cihaz. Başka makinelerde böyle bir şey yoktur. Makine bozuldu mu çat oturur.

---

[68] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.116, no:231; Muaz ibn-i Cebel RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.79, no:28445; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.116, no:6491.

Makine kendi kendisini tamir etmez. Ama insanoğlunun vücudu kesilen yeri tamir ediyor. Doktorlar bunu çok iyi bilir. Hastalığı yeniyor, mücadele ediyor. Çok mükemmel, harika! İnsan vücudunun karşısında hayran olmamak mümkün değil!

Hastanede bazen levhalar benim hoşuma gider. İnsan vücudu; insanın sinir sistemi, insanın kas sistemi, kas teşkilatı —sistemleri demeyeceğiz— sinir teşkilatı, kas teşkilatı, kemik teşkilatı, teşekkülâtı, hepsi harika! Kasların kemiklere eklenmesi, kemiklerin sanatkârâne girintisi çıkıntısı, hepsinin içinden sinirlerin geçeceği deliklerin vs. yaratılmış olması ne mükemmel! Dümdüz bir kemik değil. Koyunun paçasını vs. yediğin zaman görüyorsun, girintisi çıkıntısı var, deliği var.

Bu delik niye burada? Sakat mı?

Hayır, buradan sinir geçiyor, öbür taraftan ilik geçiyor, hepsi mükemmel…

İnsanoğlunun şahane bir vücudu var. Ama arızalanır. Bazen tamir eder, bazen tamir edemez.

Bir müslüman hastalandı mı, Allah defterine sevap yazmaya başlıyor. Hastanın uykusu ibadet. Ziyarete gidiyorsun:

"—Kusura bakmayın, uyuyor, içeride uyuyor…"

"—Ah!.. Vah!.." filan derken, dalıyor uyuyor.

Uykusu ibadet!

"—Namaz kılmıyor; uyuyor…"

Olsun, uykusu ibadet. İniltisi tesbih:

"—Ihh, aah…"

Tesbih sevabı yazılıyor. *Sübhàna'llàh, Lâ ilâhe illa'llah, El-hamdü lillâh* demiş gibi iniltisi tesbih!

Duası makbul! Duasını almaya çalışacaksın, hastayı ziyaret edeceksin, çiçek vs. doktorların müsaade ettiği şeyi götüreceksin. Duasını alacaksın, ziyaretten de memnun olurlar. Alnına elini koyacaksan, elini tutacaksın;

"—Nasılsın? Bana dua et…" diyeceksin.

Çünkü o üstün durumdadır. O nazlı durumda, Allah onun duasını kabul ediyor. "Asıl sen bana dua et. Benim durumum daha fena, ben sıhhatliyim, günahkârım, sen hastasın."

Hastanın günahları da siliniyor. Defteri tertemiz; günahları

siliniyor, sıfırlanıyor. Hadi bakalım işe yeniden başla, deniliyor. Taun salgın bir hastalık.

"—Bizim sülaleden şu kadar insan öldü…"

Ne yapalım, Allah da ona şehid sevabı verir. O hastalara da şehid sevabı veriyor.

(*İnne tàùne rahmetü rabbiküm*) "Tàùn Rabbinizin bir rahmetidir." Hastalık ama sonucu ahiret bakımından hayır geldiğinden Allah'ın rahmeti… (*Ve da'vetü nebiyyiküm*) "Peygamberinizin davetidir, duasıdır." demek.

Peygamber Efendimiz SAS ümmetini severdi. Ümmetinin iyi halde olmasını isterdi. Ve ümmetinin kötü bir şekilde ölmemesini, ahir ömrünün, vefatının kötü olmamasını, şehid olarak, iyi derecelerle geçmesini isterdi ve dua ederdi.

Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Taun Rabbinizin rahmetidir, Peygamberiniz'in duasıdır. (*Ve mevtü's-sàlihîn*) Sàlih kimselerin ölüm şeklidir!"

Taundan ölür, şehid defterine yazılır. Sàlihlerin ölümü budur.

(*Mevtü's-sàlihîne kableküm*) "Sizden önce yaşayan ümmetlerin, sàlih kimselerinin ölümü budur. (*Ve hüve şehâdetün*) Ve bu taun şehidliktir! Taundan ölen, şehid sevabı almış olur."

Allah'tan hastalık istenir mi? Hastalık gelince ne yapılır?

Kaderdir ne yapalım, diye sabredilir, dua edilir. İnsan bazen sağlıklı oluyor, sağlıktan imtihan geçiriyor:

"—Bakalım sağlıklıyken azacak mı, yoldan mı çıkacak, içki mi içecek, oyun mu oynayacak, zina mı edecek, kumara mı dalacak, zalimlik mi yapacak, adam mı dövecek, yol mu kesecek?"

Bu sağlıklı, afiyetli durumdan imtihan! Bazen de hasta oluyor:

"—Bakalım hasta olunca sabır mı edecek, isyan mı edecek, Allah'ın kaderine razı mı olacak, Allah'a karşı mı gelecek, söylenecek mi, söylenmeyecek mi?" O da bir imtihan.

Allah bazen zenginlik veriyor:

"—Bakalım azacak mı?"

Aynı insana fakirlik veriyor:

"—Bakalım fukara-i sâbirînden olacak mı?"

Kimisi fakirken ibadet ediyor ediyor, para kazanmaya başlayınca yoldan çıkıyor. Adam zenginleşiyor, karısını aldatmaya

başlıyor.

Niye? Para kazanıyor. Zaten birtakım kötü kadınlar da hemen para kazanan insanları balık avlar gibi avlıyorlar. Biliyorlar falanca adamın dükkânı güzel, vitrini ışıl ışıl…

“—Tamam, ben şuraya müşteri olarak gireyim, şununla bir tanışayım, baştan çıkartayım…” diyor.

Ekseriyette kuyumcu mu, zengin mi, falanca mı, filanca mı, fabrikatör mü, meşhur mu, parasının olduğu kesin mi; onu buluyorlar ve aldatıyorlar. Bakıyorsun, bir aile faciası… Bakıyorsun, karısını aldatıyor. Bakıyorsun, kötü yollara düşmüş.

Neden? Zenginlik bazı insanlara yaramıyor, imtihanı kaybettiriyor. Zenginlik de imtihanı kaybediyor.

Onun için Peygamber Efendimiz buyurdu ki;

“—Şükrünü eda edebileceğin az bir mal, seni azdıracak çok bir zenginlikten daha hayırlıdır!”

Hayırlısını istemek lazım:

“—Yâ Rabbi, bana evlat ver, hayırlısını ver; para ver, hayırlı para ver; mevki makam vereceksen hayırlısını ver; hayırlı ömür ver…” diye her şeyin hayırlısını istememiz lazım.

Taun, veba hastalığı geliyor, bir şehri kırıp geçiriyor, ahalisi salgın halde ölüyor. Ama;

“—Taun Rabbinizin rahmetidir, peygamberinizin duasıdır. Sizden önceki sàlihlerin ölüm şeklidir ve şehidliktir!”

Enteresan; ilginç veya alâka çekici…

Buradan ne ders çıkartacağız?

Hastalanırsak isyan etmek yok; sabretmek var!

Sabır ne zaman oluyordu? Belâ geldiği ilk zaman… İlk zamanda imtihanı kaybetmemeye dikkat edeceksiniz.

Direksiyonda bocalamayacaksın, uçuruma çevirmeyeceksin. Dikkat edeceksin, freni yavaş yapacaksın, direksiyona hâkim olacaksın, arabayı çarpmayacaksın, toslattırmayacaksın!

Sabredilecek şeye sabretmek lazım.

f. İnsanın Mahşer Halkından Utanması

Hâkim’in *Müstedrek*’inden, Câbir RA’dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[69]

إِنَّ الْعَارَ لَيَلْزَمُ الْمَرْءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، حَتَّى يَقُولَ: يَا رَبِّ ، لإِرْسَالُكَ بِي إِلَى النَّارِ ، أَيْسَرُ عَلَيَّ مِمَّا أَلْقَى ، وَإِنَّهُ لَيَعْلَمُ مَا فِيهَا مِنْ شِدَّةِ الْعَذَابِ

(ك. عن جابر)

RE. 103/11 (*İnne'l-âre leyelzemu'l-mer'ete yevme'l-kıyâmete hattâ yekùle: Yâ rabbi, leirsâlüke bî ile'n-nâri, eyseru aleyye mimmâ elkà, ve innehû le ya'lemu mâ fihâ min şiddeti'l-azâb*.)

Bu da hatırınızda yer edecek, bir mâna.

Arapça'da *âr* ne demek? Utanmak demek; Ayın, elif, re. "Utanç,

[69] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.620, no:8720; Câbir RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.512, no:7666; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.368, no:6496.

utanç, utanmak, arlanmak.”

(*İnne’l-âre le yelzemu’l-mer’e yevme’l-kıyâmete*) “Muhakkak ki utanmak kıyamet gününde kişiye ârız olacak.”

Kişi Rabbinden öyle utanacak ki… Neden?

“—Dünyada neler etti?”

Kapalı kapıların arkasında, gizli gizli yerlerde neler etti? Ahirette hepsi ortaya çıkacak. İnsan ahirette Rabbinden öyle utanacak öyle utanacak ki... Hem Rabbinden utanır, —Allahu a’lem— hem de mahşer halkından utanır.

Mahkeme alenî olmuyor mu? Mahkeme aleni oluyor.

Sevaplar, günahlar, iyi ameller, kötü ameller ortaya açılmıyor mu? Açılıyor.

Mahşer halkı görmüyorlar mı?

“—Tuh, utanmaz sen böyle miydin ya, biz de seni adam sanıyorduk!” demiyorlar mı, demeyecekler mi?

Bazı insanlar mahşer halkına rezil rüsva olmayacak mı? Olacak.

“—Ve insanlar öyle utanacaklar ki, insanlara utanma öyle arız olacak ki;

(*Hattâ yekùle: Yâ rabbi, leirsâlüke bî ile’n-nâri, eyseru aleyye mimmâ elkà*) “Nihayet bu utanmasının şiddetinden; ‘Ey benim Rabbim! Karşılaştığım şu utanç verici durumdan, beni cehenneme göndermen bana daha hafif gelecekti. Keşke beni cehenneme gönderseydin!’ diyecek.”

(*Ve innehû leya’lemu mâ fihâ min şiddeti’l-azâb*) “Kendisi cehenneme atılanların ne kadar azap çektiğini bildiği halde böyle söyleyecek!”

İmanı zayıf insanlar var, böyle diyorlar. Allah saklasın, cehennemden korkmuyor. Uzakta ya, şu anda şiddetini hissetmiyor ya, şimdi keyfi tıkırında ya, dünya hayatında, olacağına inanmıyor ya onun için;

“—Ne olacak ya, Allah beni atsın cehenneme!..”

Oraya atılınca görecek. Oraya atılınca cehennemin ne kadar şiddetli olduğunu görecek.

“—İnsanoğlu cehennemde azabın ne kadar şiddetli olduğunu bildiği halde, utancı o kadar artacak ki, Allah’a; ‘Yâ Rabbi, keşke beni muhakeme ederken böyle utandıracağına doğrudan doğruya

cehenneme atsaydın! O daha hafif gelir, çok mahcup oldum, çok utandım!' diyecek."

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için geceleri kalkalım, gözyaşları içinde Allah'a dua edelim:

"—Aman yâ Rabbi, benim ayıplarımı faş etme, beni insanların karşısında mahcup duruma düşürme… Kıyamet gününde mahşer halkının karşısında rezil rüsva eyleme!" diye dua edin.

Çünkü bu bir ihbar! Peygamber SAS Efendimiz haber veriyor. Günahkârlar utanacak, mahkeme-i kübrada suçlar ortaya atıldığı zaman insanlar utanacak.

Allah bizi utanılacak işler yapmaktan korusun… Sevdiği, razı olduğu amelleri işlemeye muvaffak eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin… Allah bizi cehenneme düşmeden, hatta mahkeme-i kübrâda hesaba, sigaya çekilmeden —bi-gayri hisâb diyoruz ya- hesapsız olarak cennetine dâhil eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

04. 08. 1996 – İskenderpaşa Camii

13. RAHMET PEYGAMBERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إنّ العَبْدَ إذا لَعَنَ شيْئًا ، صَعَدَتِ اللَّعْنَةُ إلى السَّماءِ ، فتغْلَقُ أبْوابَ السَّماءِ دُونَهَا ، ثمَّ تَهْبِطُ إِلَى الأَرْضِ ، فتُغْلَقُ أَبْوابُهَا دُونَهَا ، ثُمَّ تأخُذُ يَمِينًا وَشِمَالاً ، فَإِذَا لَمْ تَجِدُ مَسَاغًا رَجَعَتْ إِلَى الَّذِي لُعِنَ ، فَإِنْ كَانَ لِذٰلِكَ أهْلاً ، وَإِلاَّ رَجَعَتْ إِلٰى قَائِلِهَا (د. طب. هب عن أبى الدرداء)

RE. 103/12 (*İnne'l-abde izâ leane şey'en, saadeti'l-la'netü iles-semâi. fetuğleku ebvâbü's-semâi dûnehâ, sümme tehbitu ile'l-ardi, fetuğleku ebvâbuhâ dûnehâ, sümme te'huzu yemînen ve şimâlen, feizâ lem tecid mesâğan raceat ile'llezî lüine, fein kâne li-zâlike ehlen ve illâ raceat ilâ kàilihâ.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve sevgili değerli kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi sevdiği kullardan eylesin... Dünyada, ahirette aziz ve bahtiyar eylesin…

Peygamber SAS Efendimiz Hazretlerinin emsalsiz değerdeki mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet, o hazineden bir avuç okuyup anlamak, dinlemek, anlatmak üzere toplanıyoruz. Rabbimiz bizi rızasına vâsıl kullarından eylesin… Rahmetine erdirsin, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Cennette de Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin…

Hadîs-i şerifleri okumaya başlamadan önce Peygamber Efendimiz'in rûh-i pâkine bizden hediye olsun diye; onun âline, ashâbına, etbâına, ahbâbına, ihvânına, hulefâsına; verese-i nebî olan evliyâullah mürşidîn-i kâmilînimizin, sâdât-u turuk-u aliyyemizin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtezâ ve sâir sahabeden şeyhimiz kutbü'l-aktâb ve gavsi'l-vâsilîn Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Hazretlerine kadar, zamanımıza kadar gelmiş geçmiş cümle mürşid-i kâmillerimizin, pirlerimizin, evliyâullah büyüklerimizin, silsilerimize mensup meşayihimizin ruhlarına;

Bu hadis kitabını yazan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Efendimiz'in ruhuna, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Efendimiz'in ruhuna; bu hadisleri rivayet eden râvilerin, alimlerin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına; şu camiyi bina eden İskender Paşa'nın ve tamir eden diğer hayır sahiplerinin ruhlarına;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelmiş olan siz sevgili değerli mübarek kardeşlerimin de ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına bizlerden hediye olsun, Allah onların ruhlarını şâd eylesin, kabirlerini cennet bahçesi kılsın, makamlarını yüceltsin diye;

Biz de Allah'ın sevdiği kullar olalım, ömrümüzü rızası yolunda geçirelim, huzuruna yüzü ak, alnı açık varalım, cennetiyle cemâliyle müşerref olalım diye bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerif* okuyalım, o geçmişlerimize gönderelim öyle başlayalım!

…………………………

a. Lânet Edici Olmayın!

Mukaddimede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 103. sayfasındaki 12. hadis-i şeriftir.

Bu hadîs-i şerif Ebü'd-Derdâ RA tarafından rivayet olunmuş. Ebû Davud'da, İbn-i Hibban'da ve başka kaynaklarda var.

Peygamber SAS Efendimiz burada lânet etmek konusunda bize bilgi veriyor. Lânet, beddua demektir. Birisinin aleyhinde kötü bir şeyi temenni etmek.

"—Allah kahretsin! Boynu devrilsin! Gözü önüne aksın! Canı çıksın! Sen kahrol emi! Ölümü göresin..." vs.

Duyuyorsunuz, biliyorsunuz; insanların alışmış olduğu çeşit çeşit laflar var. En basit, çok kullanılan şeklinden;

"—Allah belânı versin! Allah kahreylesin! Hay Allah kahretsin..." filan gibi laflar.

Lânet; birisinin kötülüğünü Allah'tan beddua yoluyla istemek.

Bu kötü bir şey. Lânet edici olmamamız lazım.

Peygamber SAS Efendimiz peygamberliğe başladığı zaman, vazifesini yapmaya görevlendirilip başladığı zaman çevresindeki insanlar ona çok karşı çıktılar. Müslüman olanlara çok zulümler yaptılar. Çok ezalar cefalar yaptılar.

Mesela ateş yaktılar, ateşin odunu üzerine müslümanın sırtını yatırıp bastırdılar. Ateş yerde duruyor, onun üstüne müslümanı yatırdılar.

Kalın kösele sığır derisini ıslattılar, müslümanı sardılar, güneşte bıraktılar. O derinin kurudukça nasıl sıktığını, nasıl eza cefa verdiğini düşünün!

"—Dininden dön, aksi takdirde seni öldürürüz!" dediler, işkence yaptılar.

Çeşit çeşit şekillerde zulümler yapınca sahâbe-i kirâmdan (*rıdvanu'llàhi aleyhim ecmaîn*) bazıları Rasûlüllah'a müracaat ettiler, dediler ki;

"—Yâ Rasûlallah! Bunlara beddua et, bunlara lânet et de Allah bunları kahretsin, biz de bunlardan kurtulalım!"

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

"—Ben lânetçi bir peygamber olarak gönderilmedim. Kimsenin kötülüğünü istemem!"

Taif'e gidip de İslâm'ı anlatmak istediğinde taşlarla hücum edip kendisini yaraladıkları zaman, bağ evine iltica edip de mütecavizlerden sığındığı zaman, Cebrail AS gelip:

"—Yâ Rasûlallah, beni sana Allah gönderdi. Emredersen şu şehrin altını üstüne getireceğim, şehri helâk edeceğim, emret!" dediği zaman;

"—Hayır, yapma çünkü onlar henüz işin mahiyetini bilmiyorlar da cahilliklerinden yapıyorlar. Onlar mâzurdur!" diye Peygamber Efendimiz, kendisinin yüzünü kanatanlara lânet etmedi. Taşla hücum edenlere, şehirden çıkartıp arkasından takip edenlere dahi lânet etmedi.

Lânet iyi bir şey değil! Lânetin iyi bir şey olmadığını burada da göreceğiz. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا لَعَنَ شَيْئًا ، صَعَدَتِ اللَّعْنَةُ إِلَى السَّمَاءِ ، فَتُغْلَقُ أَبْوَابَ

السَّمَاءِ دُونَهَا ، ثُمَّ تَهْبِطُ إِلَى الأَرْضِ ، فَتُغْلَقُ أَبْوَابُهَا دُونَهَا ، ثُمَّ تَأْخُذُ يَمِينًا وَشِمَالاً ، فَإِذَا لَمْ تَجِدْ مَسَاغًا رَجَعَتْ إِلَى الَّذِي لُعِنَ ، فَإِنْ كَانَ لِذٰلِكَ أَهْلاً ، وَإِلاَّ رَجَعَتْ إِلٰى قَائِلِهَا (د. طب. هب عن أبى الدرداء)

RE. 103/12 (*İnne'l-abde izâ leane şey'en, saadeti'l-la'netü iles-semâi. fetuğleku ebvâbe's-semâi dûnehâ, sümme tehbitu ile'l-ardi, fetuğleku ebvâbuhâ dûnehâ, sümme te'huzu yemînen ve şimâlen, feizâ lem tecid mesâğan raceat ile'llezî lüine, fein kâne li-zâlike ehlen ve illâ raceat ilâ kàilihâ.*)

(*İnne'l-abde izâ leane şey'en*) "Kul bir şeye lânet ettiği zaman..."

Lânet bazen bir insana oluyor bazen de başka bir şeye oluyor. Adam atı tökezliyor, atına lânet ediyor. Kedi bir şey yapıyor, hırsızlık, huysuzluk yapıyor, tırmalıyor filan, kediye lânet ediyor, eve lânet ediyor. Pabucuna lânet ediyor;

"—Hay Allah kahretsin, ipi koptu!" vs.

(*Saadeti'l-la'netü ile's-semâi*) "Bir kul herhangi bir şeye lânet ettiği zaman, ağzından çıkan bu lânet gökyüzüne çıkar, yükselir. "

(*Fetuğleku ebvâbe's-semâi dûnehâ*) "Lânet gelmesin diye semanın kapıları kapanır!"

Semanın kapıları olduğunu Kur'ân-ı Kerîm bildiriyor. Semanın kapıları var. Gökyüzü bizim gördüğümüz gibi bomboş, masmavi değil; semanın kapıları var. Bu kapılar kontrol yerleri, buralarda melekler var.

لاَ تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ (الأعراف: ٤٠)

(*Lâ tüfettehu lehüm ebvâbü's-semâ*) "Kâfirler için, kötü insanlar için, semânın kapıları açılmaz." (A'raf, 7/40) diye âyet-i kerîmelerde geçiyor.

وَفُتِحَتْ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا (النبإ:١٩)

(*Ve fütihati's-semâü fekânet ebvâbâ*) "Gökler açılır, orada kapılar vardır!" (Nebe', 78/19) diye geçiyor. Kesin, semanın kapıları var.

Cebrail AS ile Peygamber Efendimiz Mi'rac'a çıkarken birinci semanın kapısına geldiği zaman melek:

"—Dur, (*Men ente*) kimsin sen?" diye Cebrail'e soruyor. Ben hayret ediyorum, Cebrail'e soruyor! Cebrail;

"—Ene Cibril, ben Cebrail'im." diyor. Demek ki sorduğuna göre onun Cebrail olduğunu bilmiyor, tanışmamış.

(*Ve men meake*) "Yanındaki insanoğlu, âdemoğlu kim?"

"—Muhammed (*salla'llahu aleyhi ve âlihî ve selleme teslîman kesîra*…) O da Muhammed'dir."

Bu sefer melek soruyor:

"—Ona, kapıdan bu tarafa geçmeye müsaade oldu mu? Benim haberim yok ya Cebrail. Sen madem Cebrail'sin, Muhammed'in bu kapıdan bu tarafa geçmesine Allah izin verdi mi, müsaade var mı?"

"—Evet var."

"—O zaman buyurun." diyor.

Öyle bir kontrol teftiş yeri ki Cebrail'i bile durduruyor. Cebrail en büyük melek! "Dur, kimsin?.." diyor, hüviyet soruyor, sonra Peygamber Efendimiz'i soruyor, "Eğer izin olunmuşsa geçsin." diyor. Demek ki izin olmazsa geçemeyecek, geçiş öyle kolay değil!

"—Bu semanın kapıları nerededir, yakın mıdır? Ay'a mı yakındır Venüs'e mi yakındır?.." derseniz; çok uzaklardadır. Çünkü Tebâreke Sûresi'nde Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ (الملك:٥)

(*Ve lekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesàbîha*) "Biz dünyanın en yakınında olan birinci semayı yıldızlarla donattık." (Mülk, 67/5) buyruluyor.

Öğreniyoruz ki bütün yıldızlar birinci semayı teşkil ediyor. Bütün yıldızların birinci semayı teşkil ederse yedi kat semavât

olduğuna göre, bunun arkasında daha altı tanesi var, altı tabakası var. Ondan sonra Kürsî var, ondan sonra Arş-ı Âlâ, Arş-ı Âzam var.

Gök bilginleri bildiriyorlar ki; yıldızların ışınları —ışık fotonları mı deniliyor— saniyede üç yüz bin km. hızla geliyor. Saniyede o kadar hızlı geliyor. Meselâ falanca yıldızın ışığı beş milyon senede buraya geliyormuş. Ölçüyorlar bakıyorlar, o kadar uzakta! Bir saniyede bu kadar hızlı giden ışık, bir dakikada, bir saatte, 24 saatte, 365 günde, bir yılda, bin yılda, beş milyon senede oradan buraya geliyormuş! O zaman insan kâinatın derinliği hakkında, boyutları, muazzamlığı hakkında ürperiyor! Ne kadar muhteşem, ne kadar derin, ne kadar muazzam, ne kadar azametli bir feza, bir âlem içindeyiz…

İnsan o zaman anlıyor, kâinatın boyutları hakkında bir fikir sahibi oluyor. Birinci sema böyle yıldızlı, ondan sonra da demek ki daha neler var.

"—Onları niye görmüyoruz?"

İşte şu sözümden anlasana: Beş milyon yıl önce oradan çıkan ışık son süratle gelmiş de beş milyon sene sonra buraya gelmiş.

"—Biraz daha uzaktaki?.."

Daha gelmedi, ondan görmüyorsun. Işını gelmeyen bir şeyi göremezsin. Bir şey daha var: Beş milyon yıl önce oradan ışık gelmiş, beş milyon yıl geçmiş, dünyaya ulaşmış, sen orada bir yıldız parıltısı görüyorsun. "Şimdi orada o yıldız var mı?"

Belki yok!

"—Neden?"

Senin gördüğün beş milyon yıl önceki durum. Belki onun yerinde şimdi yeller esiyor. Belki bir şey yok. Onun için kâinatın dibini göremiyoruz.

İnsan nasıl görür?

Allah basiretinden perdeleri kaldırırsa görür. Evliyâullahına, enbiyâullaha, mürselînine göstermişse görüyor, göstermezse görme imkânı yok. Çünkü ışın gelmiyor. Gördüğünde bir gerçeği sana göstermiyor, çünkü eski masal. Beş milyon yıl önceki durumu sana gösteriyor. Ondan sonra ne kadar milyon sene geçmiş, kim bilir orada ne oldu? O manzarayı görsek belki dehşetten parçalanacağız! Belki orada çok korkunç bir şeyler var ama görmüyoruz.

Muhterem kardeşlerim! Görmek de para etmiyor, onu anlıyoruz. Gördüğümüz ne? İstersen gör, orada bir parıltı görüyorsun, teleskopla bak, o da bir şey ifade etmiyor. Kâinat bu kadar büyük!

Semanın kapıları var, dedik. Birinci semanın kapısı böyle. Ondan sonraki, ondan sonraki, ondan sonraki… Bu kapılar kapanıveriyor. Neden?

Lânet öteye gitmesin diye. Sevmiyorlar, onlar da lâneti sevmiyorlar. Kapılar kapandı. Sen bir eve doğru gitmek istiyordun, kapı açıktı; tak, kapıları kapattı. İnsan, "Kapılar yüzüme kapandı." der ya; lânet semaya gitmek istiyor, semanın kapıları kapanıyor.

(*Sümme tehbitu ile'l-ardı*) "Sonra lânet yere yönelir. Yer yedi kat! (*Fetuğleku ebvâbuhâ dûnehâ*) Yerin kapıları da kapanır!"

Lânet göğe de gidemiyor yere de gidemiyor. Engelleniyor. Allah göndertmiyor. Göğe de göndertmiyor, aşağı da göndertmiyor.

(*Sümme te'huzu yemînen ve şimâlen*) "Sağa gider, sola gider." Lânet sağı tutturur, solu tutturur. Bir yere gidecek, kıpırdıyor ama gidemiyor. (*Feizâ lem tecid mesâğan raceat ile'llezî luine*) "Bir müsaade bulamayınca kendisine lânet edilmiş olan şahsa veya eşyaya gider!"

Kime lânet etmişti? Dağa lânet etmişti.

Kime lânet etmişti? Şu şahsa lânet etmişti…

Ona gider. Oraya gidemedi, buraya gidemedi, havaya gidemedi, aşağı gidemedi; o şahsa gider.

(*Fein kâne li-zâlike ehlen*) "Eğer o adam, o eşya lânete müstahaksa ona gider, orada tesirini yapar!" Lânet, düğmesine basılmış bomba gibi; gider orada yapacağını yapar. Lânet, lânet edilen kimseyi mahveder.

(*Ve illâ raceat ilâ kàilihâ*) "O adam o lânete müstahak değilse, mâsumsa, iyiyse o zaman geri döner; kendisine söyleyen, lâneti yapan, lânetin kimin ağzından çıkmışsa söyleyicisi olan şahsa gider, onda patlar, onu mahveder!"

O bakımdan lânet etmemek lazım. Çünkü sen kızarsın lânet edersin de karşındaki lânet edilecek kimse değildir, döner, kendi kurşununla kendini vurmuş olursun. Kendi bombanla kendini parçalamış olursun.

"—Eğer müsaade bulamazsa sağa sola gitmek ister. Müsaade

bulamazsa lânet edilene gider, o da ehil değilse söyleyene gelir."

Mesağ; "müsaade" demek. *Yasağ*, "yasak"; bu da mesağ, "müsaade". Ötekisinin zıttı olmuş oluyor.

Buradan anlıyoruz ki dilimizi iyi kullanacağız, ağzımı hayra açacağız. Öyle derler ya, hani birisi kötü konuşurken:

"—Aman ağzından yel alsın, ağzını hayra aç, kötü söz söyleme!.." diyeceğiz.

Dilimizi tatlı, güzel sözlerle, iyi temennilerle, hayır dualarla kullanacağız. Lânetle, bedduayla, küfürle vs. ile dilimizi günaha sokup kendimizi de belaya atmamamız, lânetçi olmamamız lazım.

Peygamber Efendimiz lânet etmemiş. Kendisine haksızlık edene bile dua etmiş:

"—Yâ Rabbi, bunlar bilmiyorlar, bunları affet, bunlar düzelir. İleride bunların çocuklarından hayırlı insanlar gelir…" diye çocuklarını düşünüp babalarını affetmiş. Hakikaten de o Peygamberimiz'i taşlayanların çocukları sahabe oldular; sonradan Peygamber Efendimiz'e geldiler, iman getirdiler. Onun için sabrederiz, tahammül ederiz, güzel söz söyleriz, güzel dua ederiz; beddua etmeyiz. Kötü söz söylememeliyiz, söylemeyiz. Söylemeyelim ki tehlikesi de var. Bize de gelebilir, sonunda bizi de mahveder. Anlıyoruz ki lânet çok kötü bir şey, bomba gibi bir şey! Demek ki Allah söze değer veriyor, ağızdan çıkan söze değer veriyor.

Bir söz insanı cennete götürür! Hangi söz?

Lâ ilâhe illa'llah! İmanı ifade eder, cennete gider. Bir söz de insanın başında bomba patlattırır, dünyasını da ahiretini de mahveder. Bir söz de insanı cehenneme uçurabilir.

Bu neyi gösteriyor?

Dilimizi tutalım! Sükût ibadettir.

Sus be mübarek! Sus da hiç olmazsa ibadet sevabı kazan. Hiçbir şey yapamazsan sus! Susmak ibadet olduğundan sevap kazan. Konuşup da günaha gireceğine sus da sevap kazan. Sükût ibadet. Konuşursan hiç olmazsa hayır konuş.

Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerifi var:[70]

---

[70] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2240, no: 5672; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.68, no: 46; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.659, no: 2500; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.367, no:4487; İbn-i Mâce,

مَنْ كَانَ يُؤمِنُ بِالله وَالْيومِ الاخِرِ ، فَلْيَقُلْ خَيْرًا او لِيَصْمتْ

(خ. م. ت. ه. حم. حب. عن أبي هريرة)

(*Men kâne yü'minü bi'llâhi ve'l-yevmi'l-âhiri, felyekul hayran ev li-yasmüt.*) "Allah'a inanan, ahiret gününe inanan insan, mümkünse hayır söylesin. Bilgisi varsa, malûmatı varsa hayra ait; o hayırları söylesin. Böyle bir sözü yoksa sussun, sükût etsin!" buyuruyor.

İnsan sözü söyleyeceği zaman sözün bir sorumluluğu olduğunu bilecek, ağzında evirip çevirecek, kafasında döndürecek, düşünecek:

"—Söyleyeyim mi söylemeyeyim mi, söyleyeyim mi söylemeyeyim mi?"

Gerekmiyorsa söylemeyecek! Çünkü söyleyinceye kadar söz senin esirin, ağzında hapis, esir. Söylediğin zaman sen sözün esirisin. Söylendi bir kere, artık başına o sözden ne gelecekse gelecek! Sen misin söyleyen, artık sen sözünün esiri oldun! Vaat ettiysen vadini yerine getirmek lazım vs.

Dilimizi, lisanımızı ne yapacağız?

Terbiye edeceğiz. Hayra kullanmak alışkanlığını elde edeceğiz.

"—Hocam benim tepemin tası attığı zaman, fıttırdığım zaman ağzımı açıyorum, gözümü yumuyorum, ne söylediğimi bilmiyorum!.."

Olmaz! Kontrolsüz araba bir duvara çarpar, bir başka araca çarpar, bir yayayı ezer, bir dükkânın tezgâhını kırar, içine girer, yangın olur vs. Kontrolsüz iş olmaz, her şey kontrolünde olacak!

İslâm, hele hele bizim tasavvuf yolumuz, tarikat yolumuz, insanın kendi kendisini kontrol etmesini öğretiyor, tavsiye ediyor

---

Sünen, c.IV, s.339, no: 5154; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.٢٦٧, no: ٧٦١٥; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.273, no: 516; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.394, no:7895; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.286, no:467; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.7, no:19746; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.24, no:34; Ebû Hüreyre RA'dan.

ve öğretiyor. Biz kendi kendimizi kontrol etmeyi en çok nerede öğreniyoruz?

Ramazan'da! Nasıl öğreniyoruz?

Çok sevdiğimiz yemeği, çok arzu ettiğimiz içmeyi terk ediyoruz. Evliysek evliliği terk ediyoruz. Aç bile olsak yemeği terk ediyoruz.

Bu ne? Bir idman, bir alışkanlık! Böyle böyle bir ay alışıyoruz, ondan sonra da on bir ay ona göre yapmamamız gereken işi yapmayarak kendimizi tutmayı öğreneceğiz. Buna irade terbiyesi diyorlar. Bu zamanın insanları insanın iradesini güçlendirmesi, terbiye etmesi diyorlar. Bizim derviş olarak buna çok dikkat etmemiz lazım. Yunus ne diyor:

Ele geleni yersin,
Dile geleni dersin,
Böyle dervişlik dursun;
Sen derviş olamazsın!

Ele geleni yemek: Eline bir şey geçti ama dur bakalım, senin mi değil mi? Otobüste yanında buldun, birisi bırakmış. Şu anda senin elinde, ama olur mu? Ele gelenin helâl olup olmadığına bakmak lazım. Helâlden kazanmak lazım. Senin olmayan şeyi almamalısın, helâl olmayan şeyi yememelisin!

Ele geleni yersen, ağzına geleni de söylersen, dile geleni kontrol etmeden, teftiş etmeden, tutmadan, düşünmeden konuşursan böyle dervişlik de olmaz böyle Müslümanlık da olmaz!

Müslümanlık nedir? Müslümanlık, nefse hâkimiyet yoludur. Nefsine hâkim olacaksın, günahlardan kendini tutacaksın! Bir de insanı günahlara çeken kuvvetler var: Şeytan diyor ki:

"—Gel gel gel, burası çok güzel, gel gel, şunu yap!"

Nefis de diyor?

"—Git git git, tamam tamam, onu benim de canım istiyor!" diyor. Nefis seni sürüklüyor, şeytan seni çekiyor! Dünyada böyle aldatıcı güzellikleri var; deniz kenarları var, dağ başları var, manzaralar var; Boğaziçi var, Çamlıca var; zevk sefa var vs.

Müslüman ne yapacak? İradesine hâkim olacak, kendisini tutacak, kötü işi yapmayacak; canı istemese bile ibadetini, iyi işlerini, vazifelerini yapacak. Canı iyi işleri de istemeyebilir.

"—Bugün canım hiç ders çalışmak istemiyor… Bugün canım futbol oynamak istiyor."

Canın istemese de derse çalış, canın istese de futbola gitme! Bütün iş insanın iradesine hâkim olması üzerine dönüyor.

Dünya imtihanında müslümanın Allah'ın rızasını kazanmasının temeli neye dayanıyor?

Kendisini tutmaya dayanıyor!

Aman dilinizi tutun, iradenize hâkim olun! Sözünüzün nereden gelip nereye gittiğine dikkat edin, sözü düşünmeden söylemeyin, hayır söyleyin! Şerri tutun, sükût edin, ağzınızdan çıkartmayın! Bu çok önemli bir husustur!

b. Sözümüze Hakim Olalım!

İkinci hadîs-i şerife geçiyoruz:

Ebû Hüreyre RA'dan İmam Buhârî'nin, Müslim'in, Ahmed ibn-i Hanbel'in rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz ne

buyuruyor:[71]

إِنَّ العَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ ، مَا يَتَبَيَّنُ فِيهَا ، يَزِلُّ بِهَا فِي النَّارِ ، أَبْعَدَ مَا بَيْنَ المَشْرِقِ والمَغْرِبِ (حم. ق. عن أبي هريرة)

RE. 103/13 (*İnne'l-abdele yetekellemu bi'l-kelimeti mâ yetebeyyenu fîhâ, yezillu bihâ fi'n-nâri, eb'ade mâ beyne'l-meşrikı ve'l-mağrib.*)

(*İnne'l-abde leyetekellemu bi'l-kelimeti*) "Kul bir söz söyler, konuşur; (*mâ yetebeyyenu fîhâ*) bu söylediği söz konusunda pek dikkat etmez!" Bunun sonu nereye varacak, bu ne mânaya geliyor filan diye, zihin yormaz. Düşünmeden, incelemeden, irdelemeden, sonucunu hesaplamadan bir söz söyler.

Ne olur? (*Yezillu bihâ*) "Ayağı kayar!"

Zelle-yezillu; ayak kayması demek. Bu ayak nereye kayar, kaldırımdan mı kayıyor? (*Yezillu bihâ fi'n-nâr*) "Ayağı cehenneme kayar! (*Eb'ade mâ beyne'l-meşrikı ve'l-mağrib*) Doğu ile batı arasının uzaklığı gibi, o kadar derin bir yere düşer."

Söylediği bir sözle, sonucunu hesaplamadığı, mahiyetini iyi düşünmediği bir laftan dolayı, ağzından çıkan bir laftan dolayı ayakları kayar; mağrip ile maşrık arasında mesafesinden daha derin, cehennemin içine yuvarlanır, düşer gider! Bu da sözün önemini gösteren bir hadîs-i şerif.

Yunus Emre'nin sözle ilgili şiirleri var, bir tanesi:

Keleci bilen kişinün,
İşini, sağ ede bir söz!

Keleci; "konuşmak" demek.

---

[71] Buhàrî, *Sahîh*, c.XX, s.118, no:5996; Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.259, no:5304; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.334, no:8392; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.164, no:16441; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.247, no:4956; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.16, no:5708; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.478, no:8979; Abdullah ibn-i Mübarek, *Zühd*, c.I, s.489, no:1393; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.552, no:7860; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.389, no:6532.

"Konuşmasını bilen insanın konuşması, işini sağ eder." diye başlıyor.

Söz ola kese savaşı
Söz ola bitüre başı
Söz ola ağulu aşı
Bal ile yağ ede bir söz

İkinci mısra başka türlü de söylenir:

Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı

Bu şiir hakikaten hoşuma gidiyor. İnsan bir laf söyler; savaş kesilir, sulh olur, iki insan barışır, dargınlık gider, kan davası ortadan kalkar, güzel. Bazen de bir laf söyler; insanın kafası, kellesi gider, mahvolur. Attığı bomba dönüp kendisine çarpsa ne olur; mahvoluyor! Onun gibi.

Onun için derviş olarak, müslüman olarak, Allah'ın rızasını arayan kimseler olarak bundan sonra sözümüze sahip olalım, dilimize hâkim olalım, iyice dikkat edelim, söylenecek sözü söyleyelim, söylenmeyecek sözü tutalım! Kendimizi tutalım.

c. Pişmanlık Günahı affettirir

Üçüncü hadîs-i şerif.

Müjdeli bir hadîs-i şerif. Ebû Nuaym ve İbn-i Asâkir Ebû Hüreyre RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[72]

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَعْمَلُ الذَّنْبَ ، فَإِذَا ذَكَرَهُ أَحْزَنَهُ ؛ وَإِذَا نَظَرَ اللّٰهُ إِلَيْهِ قَدْ

أَحْزَنَهُ ، غَفَرَ لَهُ مَا صَنَعَ ، قَبْلَ أَنْ يَأْخُذَ فِي كَفَّارَتِهِ ، بِلاَ صَلاَةٍ ،

---

[72] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.29; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.VI, s.176; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c. IV, s.210, no:10190; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.392, no:6539.

وَلاَ صِيَامٍ (حل. كر. عن أبي هريرة)

RE. 103/14 (*İnne'l-abde leya'melu'z-zenbe feizâ zekerehû ahzenehû; feizâ nazara'llàhu ileyhi kad ahzenehû, gafera lehû mâ sanaa, kable en ye'huze fî keffâretihî bi-lâ salâtin, ve lâ siyâmin*)

(*İnne'l-abde leya'melu'z-zenbe*) "Kul bir günah işler..."

Kul zayıf mahlûk, Ademoğlu zayıf; şeytana kandı, nefsine uydu, dünyanın bir aldatıcı keyfine, zevkine aldandı, bir günah işledi. (*Feizâ zekerehû ahzenehû*. "Bu günahı hatırladıkça günah onu üzer."

"—Hay Allah, ben o günahı niye yaptım? Yapmasaydım, tüh vah..." filan, yaptığı günaha üzülüyor, mahzun oluyor. Günahı hatırladıkça onu üzüyor.

(*Feizâ nazara'llàhu ileyhi kad ahzenehû*) "Allah günahının onu üzdüğünü, kişinin yaptığı günaha pişman olup üzüldüğünü görünce, (*gafera lehû mâ sanaa*) işlediği günahı affeyler."

(*Kable en ye'huze fî keffâretihi*) "Bu günahı affettirecek, kefaret olacak bir şeye girişmeden önce Allah onu affeder! (*Bi-lâ salâtin ve lâ siyâmin*) Namaz kılmadan, oruç tutmadan, kefaret olacak bir ibadet, bir hayır yapmadan pişmanlığından dolayı affeder!"

Burada bir şeyi anlıyoruz:

İnsan günahını affettirmek için ne yapacakmış? Kefaret olsun diye namaz kılacakmış, oruç tutacakmış. Bunlar günahlara kefaret olur. İnsan namaz kıldı mı günahına kefaret olur, oruç tuttu mu günahına kefaret olur.

Hadîs-i şerifler var:

Abdest aldı mı abdestinin sularıyla, damlayan sularla beraber günahları yıkanır. Namaz kıldı mı, bir önceki namazla aradaki günahları af olur. Oruç tuttu mu af olur… Bunlar kefaret oluyor. İbadetler günahların silicisi, temizleyici, yok edicisi, günahı affettiricisi oluyor. Burada;

"—Daha affettirecek güzel bir iş yapmadan Allah pişmanlığından dolayı kulu affeder!" diye müjde var.

Peygamber Efendimiz'in başka bir hadîs-i şerifini söyleyelim:[73]

وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا (ت. حم. والدارمي ، ك. هب. حل. عن أبي ذر ؛ حم. طب. ش. هب. كر. عن معاذ)

(*Ve etbii's-seyyiete'l-hasenete temhuhâ*) "Bir kötülük yaptığın zaman, arkasından bir iyilik yap ki, bir sevaplı bir şey yap ki, o onu silsin, götürsün!" buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Aynı mânâda ayet-i kerime var:

إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ (هود : ١١٤)

(*İnne'l-hasenâti yüzhibne's-seyyiât*) "İyilikler kötülükleri sildirir, götürür, giderir." (Hud, 11/114)

Bu da Kur'ân-ı Kerîm'in cümlesi.

Demek ki biz âciz nâçiz, bîçare, günahkâr, mücrim kullar ne yapacakmışız? Hemen bir iyilik yapacakmışız ki günah silinsin!

Hata ettik, bir günah işledik; mesela sabah namazına kalkamadık. Neden kalkamadı?

Gece film seyretti, televizyon vaktini telef etti. Telefisyon! Ben televizyon demiyorum: Telefisyon, telef makinesi! Vakti mahvediyor, yok ediyor.

Televizyonu seyretti, maç 02.30'da bitti. Fenerbahçe ile filanca çarpıştı da 90 dakikada gol attı da bilmem ne oldu… Millet hop kalkıyor hop iniyor vs. Saatler gitti.

---

[73] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.355, no:1987; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.153, no:21392; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.415, no:2791; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.121, no:178; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.245, no:8026; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.378; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.378, no:651; Ebû Zer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.236, no:22112; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.144, no:296; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.211, no:25324; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.244, no:8023; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.61, no:312; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.18; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.43, no:5246; s.179, no:5629; c.XV, s.1265, no:43296. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.42, no:82; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.299, no:462; RE. 13/4.

Veyahut filanca film hafiyesi şöyle sıkıştı da, üstüne dokuz kişi hücum etti de, Cüneyt Arkın şöyle yumruk vurdu da, berisini böyle devirdi… Aman ne meraklı!

"—Evladım yat!"

"—Aman anneciğim dur, şunu bitireyim… Yapma babacığım, müsaade et…"

Aslında gece yarısından sonra da filmler kuduruyor. Zaten gece yarısından sonraki filmlerin seyredilmemesi lazım. Gündüz filmlerinde çocuk terbiyecileri filan biraz müdahale ediyor galiba, pazar günleri gündüz vs. oldu mu çocuklara terbiyeli fikirler veren filmler oluyor da gece oldu mu iş zıvanasından, çığırından çıkıyor!

Öyle bir günahlı bir filmi seyretti mi ne oluyor? Günaha giriyor, Allah da sabah namazına çağırmıyor:

"—Benim evime gelme, seni istemiyorum!"

Sabah namazına gelemiyor. Uyanamadı. Bir kalkıyor bakıyor ki tüh, saat 09.30-10.00 olmuş. Gece uykusuzluğunu gündüz uyuyarak ezanı duymuyor.

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

Çok affedersiniz, iğrenin diye söylüyorum: Birisi sabah namazına kalkamamış, ezanı duymamış.

"—Şeytan onun kulağına işemiş." buyuruyor.

Şeytan çiş yapmış, ondan duymuyor.

Bir günah. Çok pişman, o filmi seyrettiğine, sabah namazına kalkamadığına pişman, kat kat pişman! Ne olacak?

O gün oruç tutsun veya abdest alsın bir cüz Kur'an okusun, dört rekât namaz kılsın vs. bunlar kefaret!

Muhterem kardeşlerim!

Yapılan bir iyilik, isteyerek istemeyerek yapılmış bir kötülüğü affettiriyor. İnsanoğlu hatasız olsa iyi ama hatalı oluyor; hatasız olamıyor, ara sıra şaşırıyor. Şaşırmamaya çalışmalıyız.

Bu sözlerim, bu hadîs-i şerifler, size günaha cesaret kazandırmamalı! Çünkü Allah'ın neyi affedeceği, neyi affetmeyeceği belli olmaz. İnsanın ne zaman yaşayacağı ne zaman öleceği belli olmaz. Günah üstüne ölüverir, Allah saklasın, çok fena durumlara düşer. Çok çok kötü ölümlerle ölenler var. Onun için günahtan kaçınmaya daima dikkat etmek lazım. İsteyerek,

istemeyerek bir hatası olmuşsa da onun yerine hemen abdest alıverip namaz kılıp Kur'ân okuyup tesbih çekip mümkünse oruç tutup vs. affettirmeye çalışması lazım.

Bir tanıdığımız var, böyle bir şey olduğu zaman;

"—Ey nefsim, bunu bana sen yaptırdın, bu günahı bana sen işlettirdin; ben de bugün oruç tutacağım, seni yemeden içmeden keseceğim, Allah rızası için oruç tutuyorum! Sen de yemiyorsun, içmiyorsun; bugün sana da gıdanı vermeyeceğim. Sen keyiften dolayı bana yaptırdığının cezasını çek bakalım!" diye oruç tutardı.

Bu da bir çaredir. Nefsini terbiye ediyor. Eline kırbacı almış, "Sen bana öyle yaptın, ben de sana —şırak şırak— bunun cezasını çektiririm!" diyor.

d. Kul Namaz Kılarken Günahlar Dökülür

Bundan sonraki hadîs-i şerif:

Hadîs-i şerif Abdullah ibn-i Ömer ve Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet edilmiş. İkisi de rivayet etmiş. Çeşitli kaynaklarda var; Taberanî'de, Ebu Nuaym'ın Hilyetü'l-Evliyâ'sında, Beyhakî'de, İbn-i Asâkir'de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[74]

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَامَ يُصَلِّي أُتِيَ بِذُنُوبِهِ كُلِّهَا ، فَوُضِعَتْ عَلٰى رَأْسِهِ وَعَاتِقَيْهِ ، فَكُلَّمَا رَكَعَ أَوْ سَجَدَ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ (ابن زنجويه ، وابن نصر ، طب. حل. ق. كر. عن ابن عمر ؛ حب. عن ابن عمرو)

RE. 103/14 (*İnne'l-abde izâ kàme yusallî, ütiye bi-zünûbihî küllihâ fevudıat alâ re'sihî ve âtikayhî, feküllemâ rakea ev secede tesâkatat anhû.*)

---

[74] Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.10, no:4473; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.476; Tahàvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.I, s.477, no:2523; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.279, no:486; İbn-i Asâkir, Târih-i Dimaşk, c.XIX, s.253; Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, c.VI, s.100; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.27, no:1734; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s,287, no:18908; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.377, no:6514.

(*İnne'l-abde izâ kàme yusallî*) ûtiye bi-zünûbihî küllehâ fe vudı'at alâ re'sihî ve âtikayhî. "Kul namaz kılmaya kalktığı zaman, (*ütiye bi-zünûbihî küllihâ*) kulun bütün günahları yanına getirilir; (*fevudıat alâ re'sihî ve âtikayhî*) günahlar kafasına, sırtına yüklenir."

(*Feküllemâ rakea ev secede tesâkatat anhu*) "Rükûa vardıkça, secdeye vardıkça oraya konulmuş günahlar düşer, dökülür."

Ne kadar güzel bir müjde! Bu neyi gösteriyor?

Namazın kefaret olduğunu gösteriyor. Demek ki biz rükû ettikçe, secde ettikçe günahlar paldır küldür, paldır küldür dökülüyor. Oraya kitap koysan ne olacak? Ağır bir şeyler koysan ne olacak?

Eğildikçe, kalktıkça, *Allahu ekber*, *Semia'llàhu li-men hamideh*… *Rabbenâ ve leke'l-hamd, Allahu ekber*… Günahları kalmıyor. Onu güzel anlatmış, gözümüzün önünde ne kadar güzel canlanıyor!

Muhterem kardeşlerim!

Onun için namaz çok güzel bir ibadet. Namazı evlatlarımıza sevdirelim, namazı kendimiz sevelim. Namaz mü'minin mi'racıdır. Namaz çok şahane bir ibadettir. Namaz, meleklerin ibadet şekillerinin toplamıdır!

Geçen gün televizyonda —haber ararken filan— Japon filmi gördüm. Karşıma çıktı. Dikkat ettim bir sihirbaz bir şeyler yapıyor da, onlar da hemen secde yapıyorlar kalkıyorlar vs.

Onların da ibadetlerinde demek secde var. Demek ki insanlar, Hz. Âdem ilk peygamber olduğundan, aslında bazı güzel şeyleri, secdeyi vs. öğrenmişler. Ama bizim yaptığımız gibi yapmıyorlar, alelacele, apar topar yapıyorlar. Bizimki güzel!

Bir de Avustralya'ya giderken uçakta -uçağına göre- 18-20-24-26 saat yolculuk devam ediyor. Abdest alıyorsun namaz kılıyorsun, abdest alıyorsun namaz kılıyorsun… Biz namaz kılarken boşlukta seccadeyi yayıyoruz, *Allahu ekber* ibadetimizi yapıyoruz. Bir seferinde bizim civarımıza bir Yahudi ailesi rastladı.

Nereden bildim? Kafasında küçücük bir takke oluyor, onu saçlarına tokayla tutturuyorlar. Yahudi, oradan belli oluyor.

Biz namaz kıldığımız için mi kıskandı, yoksa o da kendi dinine göre ibadeti yapmayı seven bir insan mı bilmiyorum... Asabi bir insan, güçlü kuvvetli, etli butlu bir insandı.

Biz namaz kıldık, Bizim namaz kıldığımız yerde —bizim namazımızın tesiri kaçsın filan diye mi bir şey düşündü, o da aklıma geldi— o da kendi ibadetini yaptı.

Onlar müslümandan korkarlar, müslümanın ibadetinden filan belki. Orada gitti, ibadet etti. Ben de onun nasıl ibadet ettiğine baktım. Ben görmemiştim. Yahudilerin havrasına gitmedim. İbadetlerini görmedim. Koltuğu tutuyor, boşlukta langur lungur, langur lungur devamlı sallanıyor. Hayret ettim. İbadetleri hep öyle midir bilmiyorum.

İslâm nimeti çok büyük nimet… İbadetlerimizin hepsi çok güzel! Namazımız, orucumuz, haccımız, zekâtımız, zikrimiz güzel.
Bütün ibadetlerimiz çok güzel! Hepsi de çok ölçülü dengeli, hoş, mantıklı, ilmî, güzel ibadetler.

e. Abdesti Güzel Almak

Hadîs-i şerifi İbn-i Asâkir Hz. Osman RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[75]

إِنَّ الْعَبْدَ الْمُسْلِمَ إِذَا تَوَضَّأَ ، فَأَتَمَّ وُضُوءَهُ ، ثُمَّ دَخَلَ فِي صَلاَتِهِ ، فَأَتَمَّ صَلاَتَهُ ، خَرَجَ مِنْ صَلاَتِهِ ، كَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ مِنَ الذُّنُوبِ (كر. عن عثمان)

RE. 104/1 (*İnne'l-abde'l-müslime izâ tevaddaa, feettemme vudùahû, sümme dehale fî salâtihî, feetemme salâtehû, harace min salâtihî, kemâ yahrucu min batni ümmihî mine'z-zünûb*.)

(*İnne'l-abde'l-müslime izâ tevaddaa*) "Müslüman bir kul abdest aldığı zaman, (*feettemme vudùahû*) ve abdest almasını tamam yaptığı, güzel yaptığı zaman…" Tamam yapmak önemli!

(*Sümme dehale fî salâtihî*). "Sonra namaza *Allahu ekber* diye başladığı, girdiği zaman, namaz kılmaya giriştiği zaman; (*feetemme salâtehû*) namazını da tamam kıldığı zaman; (*harace min salâtihî kemâ yahrucu mim batni ümmihî mine'z-zünûb*) namazı bitirdiği zaman, namazdan çıkarken annesinin karnından doğduğu zamanki gibi namazdan çıkar, günahlardan öyle sıyrılır çıkar!"

Ama şartı hatırlatayım: Abdest alacak, abdesti güzel alacak, tamam alacak, namaz kılacak, namazı tamam kılacak.

Abdest alacak ama tamam abdest alacak. Namaz kılacak ama bu işi tamam yapacak. Tavsiye ederim; abdest alanlara bakın, çocuğunuzun nasıl abdest aldığına bakın; tavsiye ederim hanımınızın nasıl abdest aldığına bakın; hanımlar, kocalarınızın nasıl abdest aldığına bakın… Herkes birbirini kontrol etsin.

"—Şap pada, şup pada…"

Buraya gel bakayım, kolunun şurasına bak bakalım! Islanmadı,

---

[75] Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.95, no:435; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.49, no:59; Ebû nuaym, *Ma'refetü's-Sahâbe*, c.I, s.49, no:59; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.313; Hz. Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.305, no:19000; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.386, no:6524.

burası ıslanmadı! Güzelce ıslanacaktı. Suyu alacaksınız, güzelce her tarafını ıslatacaksınız. Islanmadı. Yüzünü şap pada, şup pada… Gözüne gelmedi, kuru kaldı. Tamam yapmadı.

Peygamber Efendimiz:

“—Gözünüze de suyu içirin!” diyor.

İnsan abdest alırken göz suyun pınarlarına filan her tarafına gitmesine özenecek. Ayaklarını tam yıkamıyor, yüzünü tam yıkamıyor, kolunu tam yıkamıyor; acele!

Halbuki hadis-i şerifte:[76]

اَلْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ (ت. طب. عد. عن سهل بن سعد ؛
ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*El-aceletü mine’ş-şeytàn*) “Acele şeytandandır.” buyrulmuştur.

Şeytan acele ettiriyor. Güzel yapsana! Abdest almak ibadet, namaz kılmak ibadet! Niye aceleye getiriyorsun?

Vallahi bilmem. Sanki birisi kovalıyormuş gibi, sanki trene yetişecekmiş gibi, sanki vakit bir dakika geçerse tren kaçacakmış gibi bir acele bir acele!.. Dur yahu, ne acele ediyorsun, ne var? Ne yapacaksın?

Kamran İnan’ın bir kitabı var, okudum:

“—Biz, Türkler, 120, 130, 150 km hızla gaza basar gideriz, yollarda alelacele tozu dumana katarız, gittiğimiz yerde kahveye otururuz, boşboğazlık ederiz.” diyor.

Böyle bir şey söylüyor. Bu acele, acil bir işin olduğundan

---

[76] Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hàris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve’l-Mütefakkıh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa’d RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

değilmiş demek ki! Gittiğin yerde de kahveye oturup zaman öldüreceksin, o acelen neydi? Yavaş gitseydin ya! İçindeki trafik canavarını niye durdurmadın? Acele şeytandan!

Abdest alırken de abdesti güzel almıyor. Abdestin güzel alınmama sebeplerinden birisi de; yüznumaraya gidiyor, ayaküstü şar şar… İdrar, çarptığı yerden her tarafa el bombası gibi dağılıyor. Paçaları ıslandı, anası duymasın. Her tarafına çişler yayıldı…

Olmaz, olmadı. Sonra da hop kapatıyor gidiyor.

Gel buraya, şu önünü aç, bak; donun ıslak! Neden? İdrarın sonunu beklemedin. Borularda kalanlar sen yürürken çıktı, iç donun ıslandı.

İdrara dikkat etmiyorlar, taharete dikkat etmiyorlar, abdest bozmaya, abdesti alırken yıkamaya dikkat etmiyorlar. Halbuki ibadet şadırvandan başlıyor! Birçok kimse bundan gafil, ibadeti caminin içine girdiği zaman başlıyor sanıyor.

Muhterem kardeşlerim!

İbadet şadırvanda başlar! Abdest almak ibadettir, ibadet orada başlar. Birçok kimse onun ibadet olduğunu bilmediği için aceleye getiriyor, azasını yıkamıyor, duasını yapmıyor. Ne kadar güzel dualar var:

Ağzına su alırken; “Yâ Rabbi, bana cennet taamlarını yedir, Kevser şarabından içir, hakkı söylet!”

Yüzünü yıkarken; “Yâ Rabbi, bazı yüzlerin kara, bazı yüzlerin ak olduğu o kıyamet gününde, mahşer yerinde benim yüzümü ak eyle!”

Burnuna su verirken; “Yâ Rabbi, bana cennet kokularını cennette koklamayı nasip eyle!”

Sağ elini yıkarken; “Yâ Rabbi, kitabımı sağımdan ver!”

Ayaklarını yıkarken; “Yâ Rabbi, benim ayaklarımı sıratta kaydırma, cehenneme düşmeyeyim!” vs. diye duaları var. Hepsinin duası var. Başına mesh ederken duası var. Kulaklarına mesh ederken, ensesine mesh ederken —abdest dualarını ezberleyecek— onları yapacak. Abdesti güzel alacak, usulüyle alacak.

(*Feettemme vudùehû*) “Abdestini güzel aldı, tamam, usulüne uygun, acele etmeden tam, hakkını vererek aldı, buraya geldi.”

Namazın tamamı nedir?

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[77]

سَوُّوا صُفُوفَكُمْ فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ تَمَامِ الصَّلاَةِ

(م. د. ه. عن أنس)

(*Sevvû sufûfeküm*) "Saflarınızı dümdüz yapın; (*feinne tesviyete's-*

[77] Müslim, *Sahîh*, c.I,s.324, no:433; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.236, no.668; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.317, no:993; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.254, no:13689; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c. II, s.82; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.548, no:2174; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.266,no:1982; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.354, no:2997; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.99, no:4957; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.323, no:1263; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.227, no:5958; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.94, no:11378; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.307, no:3388; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.254, no:690; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

sufûfi min temâmi's-salâh) çünkü safların muntazam olması namazın tamamındandır!" diyor.

Saf muntazam olmayınca namaz tam olmuyor, namaz tam olmayınca da günahın affı tam olmuyor!

Onun için müezzin efendi orada ikamet getirirken ne diyor:

"—Ey cemaat-i müslimîn! Allah sizden razı olsun; ayaklarınızın ucuna bakın, omuzlarınıza bakın, hizada olun, hizayı sağlayın, boşlukları doldurun, saf muntazam olsun ki o da namazın tamamından!" diyoruz.

Namazın çok çiğnenen, yapılmayan, tamam olmasını engelleyen şeylerinden birisi namazı hızlı kılmaktır. Toruna bakıyorsun, abdest aldı! Nasıl aldı?

Gidip kontrol etmedik, Allah bilir. Abdest aldı, ne kadar yerini yıkadı ne kadar yerini yıkamadı, belli değil! Küçük, şapur şupur abdesti aldı geldi, *Allahu ekber* diyor. Bakıyorsun ki, bir dakikada dört rekâtı kılmış bitmiş!

"—Ne yaptın?"

"—Okudum dede."

"—Okudun ama şimdi oku bakayım. Hadi bakalım kronometrem var; *Sübhàneke*'yi oku, *Fâtiha*'yı oku, zamm-ı sûre eyle… Hadi bakalım… Bak okumadın!"

Allahu ekber, tesbihlere eğiliyor; süp, süp, süp...

Süp değil *Sübhâne rabbiye'l-azîm* veya *Sübhàne rabbiye'l-a'lâ*…

Namaz tamam olmadı: *Allahu ekber*… *Semia'llàhu li-men hamideh*... *Rabbenâ ve leke'l-hamd*… *Allahu ekber*... *Semiallàhu li-men hamideh*… *Rabbenâ ve leke'l-hamd*... Böyle bir hızlı hareket çoğunda vardır, dikkat edin!

Sorumlusu olduğunuz kimseleri de ikaz edin:

"—Sen benim evladımsın, sen benim eşimsin, hayat arkadaşımsın, sen benim dostumsun, arkadaşımsın; böyle hızlı kılınmaz, namaz tamam olmuyor; rükûu tamam olmuyor, secdesi tamam olmuyor, kıraati tamam olmuyor... Gel bakalım, Fatiha'yı oku bakalım…"

Fatiha tamam değil, atlıyor. Kırk yıl geçmiş, Fatiha'yı doğru düzgün öğrenememiş; yanlış öğrenmiş, yanlışını düzeltmemiş! Sûreleri yanlış öğrenmiş!

Kıraat eksik olursa namaz eksik olur. Tâdil-i erkâna riayet edilmezse rükûa, sücuda hakkı tam verilmezse namaz eksik olur! Saflar muntazam olmazsa cemaatte namaz eksik olur! Böyle birçok husus var.

Demek ki ibadet yaptığını düşünecek, ibadetine önem verecek, özenecek. Özene bezene, özene bezene abdest alacak. Dikkatli dikkatli, özene bezene namazını kılacak. Aceleye getirmeyecek!

Ne olacak?

Burada üç dakikada namaz kılıyorsun, dışarıda on dakikayı zayi ediyorsun! Şuradaki üç dakikayı altı dakika yap, dışarıda da oyalanma, dört dakika kârın olur! Ama şeytan burada acele ettiriyor, orada oyalattırıyor. Hatta orada oyalattırıyor, sünneti kılmasın diye camiye geç sokuyor.

Peygamber Efendimiz'in ikindi namazının sünnetlerini bazen kılmadığını duymuş, sohbet ediyor; imam farza durduğu zaman gelecek! Oradan dört rekâtı tenzilat yapmayı, kırpıştırmayı kendisine kâr sayıyor. Kâr değil zarar! İbadet, namaz, sevabı çok, faydası çok... İşte onlardan kaybediyor.

Muhterem kardeşlerim!

Ama güzel yaparsa; abdest alırsa, abdestini tamam ederse, hakkıyla mükemmel yaparsa, namaza girerse namazını mükemmel kılarsa, eksiksiz, tam kılarsa, günahlarından annesinden doğduğu gündeki gibi sıyrılmış olarak namazdan çıkar, tertemiz günahsız olarak çıkar! Bu da bizim namazımızın, müslümanların namazının ne kadar önemli bir ibadet olduğunu düşünmemize bir vesile!

Bizim İslâm dinindeki ibadetlerimizin her birisi şâheserdir! Namaz şahane bir ibadettir. Bunu nasıl anlarsınız?

Siz anlamazsınız, siz folk müslümanısınız, folk müslüman!

Ne demek? Âdet olmuş da siz ondan müslümansınız! Sizin ananız-atanız müslüman olmasaydı başka bir şey olsaydı öyle olacaktınız! Kendiniz inceleyerek, beğenerek, severek, şuuruna vararak müslüman olmadınız ki! Ananız babanız size biraz öğretti, biraz zorladı, biraz serteldi; öyle müslüman oldunuz, öyle namaz kılıyorsunuz.

Böyle olmaz! İslâm'ı kökünü anlayacaksınız, seveceksiniz, ibadetleri öyle yapacaksınız. Başka dinleri incelediğiniz zaman, başka dinlerde ibadetleri incelediğiniz zaman, İslâm'ın ne kadar

mükemmel olduğunu anlıyorsunuz.

Namazda *Allahu ekber* diyorsun, Allah'ın huzuruna geliyorsun. Esasında bunun da mânasını kimse bilmiyor. Allah'ın selâmı budur, Allah'a selâm budur:

Allahu ekber. "Yâ Rabbi sen en büyüksün!" demiş oluyorsun. Saygından el pençe divan duruyorsun. O saygıyı hissetsen namazın kat kat kıymetlenecek. Allah'ın divanına durduğunu bilsen, gönlünü Mevla'ya döndürsen namazın kat kat, bin kat sevaplı olacak! Subhàneke'nin mânasını bilsen namazın ne kadar sevaplı olacak. Fâtiha'nın mânasını bilsen...

"—Bilmiyorum hocam."

Peki, kırk yıldır bu Fâtiha'yı okuyorsun da bilmemek ayıp değil mi? Öğrenmemek ayıp değil mi?!..

Bilerek, duyarak, şuurlu yaptığı zaman sevabı çok oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimizi; ibadetlerin kıymetini bilen, aşk ile şevk ile yapanlardan eylesin…

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Allah hepinizden razı olsun…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

11. 08. 1996 – İskenderpaşa Camii

14. HER ŞEYİMİZ SÜNNETE UYGUN OLSUN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve şefî'i'l-müznibîn muhammedini'l-mustafâ… Ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْعَبْدَ تُقْبَضُ رُوحُهُ فِي مَنَامِهِ ، فَلاَ يَدْرِي أَتُرَدُّ إِلَيْهِ أَمْ لاَ ؟ فَيَكُونُ قَدْ قَضَى وِتْرَهُ خَيْرٌ لَهُ ؛ وَمَنْ صَامَ ثَلاَثاً مِنَ الشَّهْرِ ، فَقَدْ صَامَ الدَّهْرَ ، لأَنَّ الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا ؛ وَيُصْبِحُ الْعَبْدُ وَعَلَى كُلِّ سُلاَمَى مِنْهُ زَكَاةٌ ، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، وَمَا السُّلاَمَى ؟ قَالَ : رَأْسُ كُلِّ عَظْمٍ مِنْ جَسَدِهِ ، فَإِذَا صَلَّى رَكْعَتَيْنِ بِأَرْبَعِ سَجَدَاتٍ ، فَقَدْ أَدَّى مَا عَلَى جَسَدِهِ مِنْ زَكَاةٍ

(كر. عن أبى الدرداء ؛ قال : أَمَرَنِى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ ، أَنْ لاَ أَنَامُ إِلاَّ عَلَى وِتْرٍ ، وَأَمَرَنِى بِصِيَامِ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنَ الشَّهْرِ ، وَأَمَرَنِى بِأَرْبَعِ سَجَدَاتٍ ، بَعْدَ ارْتِفَاعِ الشَّمْسِ ، لِلضُّحَى ، ثُمَّ فَسَّرَهُنَّ لِى ، قَالَ

فَذَكَرَهُ)

RE. 104/2 (*İnne'l-abde tukbedu rûhahû fî menâmihî, felâ yedrî etüreddu ileyhi em lâ? Feyekûnu kad kadà vitrehû hayrun lehû. Ve men sàme selâsen mine'ş-şehri fekad sàme'd-dehre. Li-enne'l-hasenete bi-aşri emsâlihâ. Ve yusbihu'l-abdu ve alâ külli sülâmâ minhu zekâtün. Kîle: Yâ rasûla'llah, ve me's-sülâmâ? Kàle: Re'sü külli azmin min cesedihî. Feizâ sallâ rek'ateyni bi-erbai secedâtin fekad eddâ mâ alâ cesedihî min zekâtin.*

İbn-i asâkir an ebî'd-derdâ; kàle: Emeranî rasûlüllahi salla'llàhu aleyhi ve selleme, en lâ enâme illâ alâ vitrin, ve emeranî bi-sıyâmi selâseti eyyâmin mine'ş-şehri, ve emeranî bi-erbai secedâtin ba'de'rtifâi'ş-şemsi li'd-duhâ, sümme fesserahünne lî, kàle… fezekerehû.)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin izahına başlamadan önce Peygamber Efendimiz'e sevgimizin saygımızın, bağlılığımızın bir nişanesi olsun; şefaatine erelim, rızasına vasıl olalım diye onun ruh-u pâkine hediye olmak üzere ve onun sevdiği âline, ashabına, etbaına, ahbabına hediye olsun diye; Peygamber Efendimiz'in mânevî vârisleri olan evliyâullah ve mürşidîn-i kâmilînin cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; hassaten Ebû Bekir es-Sıddîk ve Aliyyü'l-Murtazâ'dan ve sâir sahabeden (*rıdvanu'llàhi teàlâ aleyhim ecmaîn*) şeyhimiz Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretlerine kadar şu dünyadan gelip göçmüş cümle sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemiz ve mürşid-i kâmillerimizin ruhlarına

hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah yolunda canlarını mallarını ortaya koyarak, cihad eyleyerek fethetmiş olan mübarek fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına; hasseten Fatih Sultan Muhammed Han cennetmekânın ruhuna hediye olsun diye; beldemizin medâr-ı iftihârı olan Yûşa AS'ın ve Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretleri ve sâir sahâbe-i kirâmın ruhlarına hediye olsun diye;

Kitabını okuduğumuz şeyhimizin şeyhi Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendimiz Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye; bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakletmiş, getirmiş, rivayet etmiş olan cümle alimlerin, fazılların, râvilerin, muhaddislerin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan, yakından yollar kat ederek, dağlar dereler geçerek bu dersi dinlemeye gelen siz sevgili ve değerli kardeşlerimin de ehirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve geçmişlerinin ruhlarına şu cemaatimizden, bizlerden birer hediye-i Kur'âniye olsun, cümlesinin kabirleri nur dolsun, ruhları şad olsun, Allah-u Teàlâ Hazretleri derecelerini yüceltsin, ikramlarını ziyade eylesin, cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin; bize de tevfîkini refîk eyleyip ömrümüzü rızasına uygun geçirmemizi nasip eylesin diye bir *Fâtiha*, 11 *İhlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım, buyurun!

…………………………..

a. Vitir Namazını Kılmadan Yatmayın!

Uzunca bir hadisin teberrüken mübarek sözlerini okuyarak dersimize başlıyoruz. Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 104. sayfasının 2. hadîs-i şerifi ve devamı olacak inşaallah.

Bu hadîs-i şerifin içinde pek çok nasihat ve bilgi var. Uzunca bir hadîs-i şerif. Şimdi yavaş yavaş cümlelerini okuyup açıklamaya Allah'ın lütfuyla izniyle başlayalım:[78]

إِنَّ الْعَبْدَ تُقْبَضُ رُوحُهُ فِي مَنَامِهِ ، فَلاَ يَدْرِي أَتُرَدُّ إِلَيْهِ أَمْ لاَ ؟ فَيَكُونُ قَدْ

[78] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXII, s.226; Ebü'd-Derdâ RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.833, no:43313; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.387, no:6526.

قَضَى وِتْرَهُ خَيْرٌ لَهُ ؛ وَمَنْ صَامَ ثَلاثاً مِنَ الشَّهْرِ ، فَقَدْ صَامَ الدَّهْرَ ، لأَنَّ الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا ؛ وَيُصْبِحُ الْعَبْدُ وَعَلٰى كُلِّ سُلاَمٰى مِنْهُ زَكَاةٌ ، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، وَمَا السُّلاَمٰى ؟ قَالَ : رَأْسُ كُلِّ عَظْمٍ مِنْ جَسَدِهِ ، فَإِذَا صَلَّى رَكْعَتَيْنِ بِأَرْبَعِ سَجَدَاتٍ ، فَقَدْ أَدَّى مَا عَلٰى جَسَدِهِ مِنْ زَكَاةٍ

(كر. عن أبى الدرداء ؛ قال : أَمَرَنِى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ ، أَنْ لاَ أَنَامُ إِلاَّ عَلَى وِتْرٍ ، وَأَمَرَنِى بِصِيَامِ ثَلاثَةَ أَيَّامٍ مِنَ الشَّهْرِ ، وَأَمَرَنِى بِأَرْبَعِ سَجَدَاتٍ ، بَعْدَ ارْتِفَاعِ الشَّمْسِ ، لِلضُّحَى ، ثُمَّ فَسَّرَهُنَّ لِى ، قَالَ فَذَكَرَهُ)

RE. 104/2 (*İnne'l-abde tukbedu rûhahû fî menâmihî, felâ yedrî etüreddü ileyhi em lâ? Feyekûnu kad kadà vitrehû hayrun lehû. Ve men sàme selâsen mine'ş-şehri fekad sàme'd-dehre. Li-enne'l-hasenete bi-aşri emsâlihâ. Ve yusbihu'l-abdu ve alâ külli sülâmâ minhu zekâtün. Kîle: Yâ rasûlallah, ve me's-sülâmâ? Kàle: Re'sü külli azmin min cesedihî. Feizâ sallâ rek'ateyni bi-erbai secedâtin fekad eddâ mâ alâ cesedihî min zekâtin.*

İbnü asâkir an ebî'd-derdâ; kàle: Emeranî rasûlü'llahi salla'llàhu aleyhi ve selleme, en lâ enâme illâ alâ vitrin, ve emeranî bi-sıyâmi selâseti eyyâmin mine'ş-şehri, ve emeranî bi-erbai secedâtin ba'de'rtifâi'ş-şemsi li'd-duhâ, sümme fesserahünne lî, kàle… fezekerehû.)

(*İnne'l-abde tukbedu rûhahû fî menâmihî*) "Hiç şüphe yok ki, kul uyuduğu zaman, uykuda iken onun ruhu kabzolonur, alınır." *Kabzetmek*, almak demek. (*Felâ yedrî etüreddü ileyhi em lâ*) "Bilinmez ki kendisinden alınmış olan ruhu kendisine geri verilecek mi, verilmeyecek mi?"

Yatan uykusundan uyanacak mı uyanmayacak mı? O uyku öyle

başladı, gitti gider. Ruhu teslim olup ölüp gidecek mi, yoksa kalkıp tekrar yaşayacak mı, belli olmaz.

Bizim rahmetli bacanak, biz burada değildik Almanya'daydık, akşam yatmış şu bizim İskenderpaşa Camii'nin meşrutasında. Onun da adı benim gibi Es'ad idi. Sabahleyin hanımı, "Es'ad!" diye seslenmiş ama cevap vermiyor.

Neden? Ruhu uçmuş gitmiş. Hanımı yanında ama sessiz sedasız ahirete göçüvermiş. Belli olmuyor. İnsan uyudu mu, uykuya yattı mı ruhu alınıyor. Bilmem geriye verilecek mi, yoksa verilmeyecek mi?

Onun için, (*Feyekûnu kad kadà vitrehû hayrun lehû*) "Vitir namazını kılıp da yatması onun için daha hayırlı olur." Çünkü vitir namazını kılmadan yatar, uyanamaz, vitir namazını kılmadan göçmüş olur. Onun için, kılmış olarak yatması onun için daha hayırlıdır.

Peygamber SAS Efendimiz hadîs-i şeriflerinde:

"—Vitir namazı kılmadan sakın yatmayın!" diye çok tenbih eylemiş. "Gecenin sonunda, yatma zamanınız geldiği zamanda mutlaka vitir namazını kılın, aman kılmadan yatmayın!" diye çok hadîs-i şerifler var. Onun için vitir namazı kılmak vacip; kuvvetli, önemli, sünnetten daha yüksek önemli bir nasihat. Kılınması lazım.

Mevzu burada bitiriyor. Hadîs-i şerifin devamında başka mevzuya geçiyor.

Peygamber Efendimiz'in zamanında, "Vitir namazı kılmadan yatmayın, vitir namazı geceleyin kılınsın." diye buyurduğu için Peygamber Efendimiz, namazını tehir edenler olmuş. Yatsıyı kıldıktan sonra yatıp, sonra kalkıp vitir namazını kılarız diyenler olmuş. İnsan bazen yorgun, hasta, bitkin, rahatsız oluyor, derin bir uykuya dalıyor kalkamıyor. Bazıları da kalkıp kılamamış. Onun için bu hadîs-i şeriften Efendimiz'in tavsiyesini öğrenmiş oluyoruz.

"—Ne olur ne olmaz vitir namazını kılıp öyle yatın! Çünkü insanın ruhu uyuduğu zaman insandan alınır. Geriye verilecek mi verilmeyecek mi, artık o bilinmez. Onun için vitir namazını kılmış olarak yatmak daha iyidir." diye Efendimiz bu hadîs-i şerifinde tavsiye buyuruyor.

Biz yatsı namazını kıldıktan sonra son sünneti de kılıp vitri

camide kılıveriyoruz. Camide de kılınır, evine gidip, “Evimde de namazdan şöyle bir parça kılınmış olsun da evim de mübarekleşsin, evim de ibadethane olsun.” diye kılınabilir.

Sabah, yatsı, öğlen ve ikindi namazında sünnetler evde kılınıp, camiye sünnet kılınmış olarak gidilebilir. Onun için camilerde de ezan ile ikamet arasında biraz mesafe bırakmak iyidir. Bunu Suudi Arabistan hükümeti rakamlara bağlamış. Diyor ki;

“—Öğle ezanı okunduktan sonra 20 dakika geçmeden kamet getirilmez. Müezzinlere, “Getirmeyeceksiniz ha!” diye emrediyor. İkindide şu kadar, akşamda beş-on dakika, yatsıda şu kadar, sabahta yarım saat…” neyse bir zaman koymuş ortaya. Herkes eşit olarak beklesin diye.

Bu çok faydalı oluyor. Çünkü insan ezanı duyuyor, uykudaysa kalkıyor. İşi varsa işini derliyor toparlıyor, abdestini tazeliyor, rahatlıyor, camiye geliyor veya evinde namaz kılıp camiye öyle geliyor diyelim, hatta camide biraz oturuyor, Kur’ân-ı Kerîm açıyor okuyor; zikir, dua, tesbih ile zamanını değerlendiriyor, saati gelince namaza başlanılıyor. Güzel.

Mehmed Zâhid Kotku Rh.A Hocamız burada, İskenderpaşa Camii’nde vazifeliyken, onun zamanında namazlar için uzunca bir ara bırakılırdı, farza durulmak için biraz beklenilirdi. Hocamız rahmetli de sünnetleri evinde kılardı. Müezzin camdan kapıyı gözlerdi, Hocamız kapıyı açıp da geliyor mu diye. O ne zaman gelirse, kapı açılıp bu tarafa doğru yürürken ona göre müezzinliğini yapmaya başlardı. Bunlar ibadete bütün kardeşlerin yetişmesi, cemaatin yetişmesi bakımından güzel oluyor.

Güzel olmayan şey nedir?

Mesela ben bir ara İstanbul dışında bir mahallede oturdum. Evimiz ile cami arasında beş tane ev var, altıncısı cami. Ezan okunduğu zaman evimden çıkarsam farza yetişebiliyordum zar zor. Sünnet kaçıyordu. Bazen de biraz da oyalansam farz bile tehlikeye girebiliyordu. Çok çabuk kılıyorlardı.

Burada iyi olmayan taraf ne? İnsanın müezzine dönüp de şöyle diyeceği geliyor:

“—Be mübarek, sen beni çağırdın, (*Hayye ale’s-salâh*) demedin mi sen?

“—Tamam.” dedim.

“—Ben de namaza geldim, namaz kılınmış. Madem, beni beklemeyecektin, ne diye böyle çağırdın?”

Ezanda bir çağırma yok mu, davet değil mi ezan?

(*Hayye ale’s-salâh*) “Haydi namaza gelin! (*Hayye ‘ale’l-felâh*) Haydi felâha, kurtuluşa gelin!” diye çağırıyor.

Geliyorsun, namaz bitmiş, felah gitmiş. O zaman ne oluyor?

“—Gel bizim evde yemek yiyelim.”

Evine gidiyorsun, “Tamam biz yemeği yedik, sofrayı kaldırdık, sen aç bekle.” demek gibi bir şey oluyor.

Biraz mesafe konulması iyi. İşin latife tarafı bir tarafa, ezanın mânasına da uygun…

Onun için Suud’da onlar öğleden sonra uyur. Hava çok sıcak olduğundan çalışılmaz, uyurlar. İkindi ezanını duyar adam terli kalkar, gider duşunu yapar; yıkanır, giyinir, camiye gider; sünneti kılar, biraz daha bekler. Hoş, güzel oluyor. Bu da ibadetlerin sevaplarını güzelce herkes alsın diye bir çare.

b. Ayda Üç Gün Oruç Tutun!

Efendimizin hadîs-i şerifi devam ediyor.

(*Ve men sàme selâsen mine'ş-şehri*) "Kim aydan üç günü oruçla geçirirse..."

Şehr, Arapça'da ay demek. *Şehr-i Ramazan*, Ramazan ayı; *Şehr-i Şa'ban*, Şa'ban ayı demek. Şehr Arapça'da "ay", Farsça'da "belde" demektir. Şehr-i İstanbul, şehr-i Burusa, şehr-i Konya, Konya şehri demek. Farsça'da kelime başka bir mânada, biz o mânasını almış kullanıyoruz, Arapça'da bir başka mânaya…

Arabî aylardan bir ayın üç gününü oruçlu tutan bir kimse, (*fekad sàme'd-dehre*) "Bütün zamanını oruçlu geçirmiş gibi sevap alır."

Neden? Sanki matematik formülü, matematik hesabı, rakamla yapılan hesap gibi besbelli bir şey:[79]

اَلْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا (خ. د. ه. حم. عن أبي هريرة؛ خ. م.

[79] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.670, *Savm* 36/2, no:1795; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.148, no:343; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.525, no:1638; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.234, no:7194; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.290, no:950; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.353, no:5947; Dârimî, *Sünen*, c.V, s.148, no:21353; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.130, no:1762; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2676; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.399, no:7973; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.325, no:665; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.345; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; Ebû Hüreyre RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.697, *Savm* 36/55, no:1875; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.812, *Savm* 13/39, no:1159; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.210, no:2391; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.64, no:352; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.156, no:3859; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.128, no:2700; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.172, no:3032; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.380, no:773; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.24, *İman* 2/30, no:41; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.297, no:957; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.175, no:2910; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.195, no:1690; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.297, no:5153; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.405, no:2763; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.31, no:227; Ebû Ubeyde ibni'l-Cerrah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.148, no:21353; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.269, no:7605; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.265; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl c.I, s.69, no:265; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.II, s.319, no:1359-1362.

(ن. حب. عن ابن عمرو)

(*El-hasenetü bi-aşri emsâlihâ*) “Yapılan iyi bir işin mükâfatı en aşağı on mislidir.”

Daha fazla da olabilir de, en aşağı Allah’ın lütfuyla keremiyle on mislidir. Üç gün tuttu, on misli olunca 30 ediyor.

Bir ay ne kadar? 29 gün, 30 gün.

Tam bütün ayı oruçla geçirmiş gibi olduğu hesaptan da çıkıyor. Efendimiz söylemiş, oradan da çıkıyor.

Demek ki bir ayda üç gün oruç tutuversek, her ayda üç gün oruç, üç gün oruç, üç gün oruç; bütün sene oruç tutmuş gibi Allah sevap verecek. Ömrünü oruçla geçirmiş gibi sevap alacak.

“—Pekiyi hocam tutalım! Ne zaman tutalım?”

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

“—Bir ayın başında, ortasında ve sonunda tutarsanız olur.”

Kendisi ayın ortasındaki 13, 14, 15’inde oruç tutmayı hiç bırakmamış. Arabî ayların 13, 14, 15’inde ne vardır? Geceleri mehtap vardır. Ayın 14’ü diyoruz, böyle yusyuvarlak pırıl pırıl mehtap vardır.

Demek ki mehtaplı gecelerin gündüzlerinde Efendimiz oruç tutuyormuş. Bu mehtaplı gecelerin gündüzlerinin Arapça’da hususi bir adı var. Bugünlere ne derler:

Eyyâm-ı biyz. i ile, *beyz* değil. *Beyz* olursa “yumurta” demek. Mâna değişir. *Biyz*, *ebyaz* ve *beyzâ* kelimesinin çoğulu. *Ebyad*, beyaz demek. Çoğulu *biyz* gelir.

Eyyâm-ı biyz; “ak günler; pırıl pırıl, ak, nurlu günler” demek.

Nereden nurlu oluyor? Mânevî bakımdan sevap çok olduğundan ak gün, nurlu gün diye; *yevmün ebyad*, “ak gün” diye bildirilmiş.

Bu *eyyâm-ı biyz* oruçlarını Efendimiz hep tutmuş. Bizim de hocalarımız derviş olarak, mürit olarak bizlere hep tavsiye ederlerdi. Siz de eyyâm-ı biyzde oruç tutun!

Niye? Efendimiz tutardı da ondan.

Bizim Arabî ayların takibini güzel yapmamız lazım. Birçok ibadetimiz Arabî ayların başlangıcını, ortasını, sonunu bilmemizi gerektiriyor. Başında ortasında sonunda oruç tutacaksak, hangi aydayız, neresindeyiz diye bilmemiz lazım.

Şimdi hangi aydayız?

Geçen ay Peygamber Efendimiz'in doğduğu aydı. Rebîü'l-evvel ayı idi. Bu ay şimdi *Rebîü'l-âhir* ayıdır. Rebîü'l-âhir ayının bugün dördündeyiz. Arabî ayın dördü. Demek ki on gün sonra mehtap olacak.

Aheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın,
Bir âlem-i hâba dalan âb uyanmasın!

Ya *eyyâm-ı biyz*'de oruç tutun; ya her Arabî ayın başında ortasında sonunda tutun! Ortasında tutunca, kendiliğinden eyyâm-ı biyzın bir tanesini tutmuş oluyorsunuz. Çünkü ortasında eyyâm-ı biyz var… Bu da Peygamber Efendimiz'in bir tavsiyesi, hatırınızda kalsın.

Orucun faydası ne?

Peygamber Efendimiz bildiriyor ki:

"—Orucun mükâfatını Allah verecek."

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurdu ki:[80]

---

[80] Buhàrî, *Sahîh*, c.XXIII, s.11, no:6938; Müslim, *Sahîh*, c.VI, s.19, no:1946; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.234, no:695; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.234, no:7194; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.45, no:1235; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.III, s.269, no:1649; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.235, no:7898; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.279, no:3285; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2675; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.379, no:7723; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.476, no:2507; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.269, no:541; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.66, no:254; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.219; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.99; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.345; Dâra Kutnî, *İlel*. c.X, s.162, no: 1955; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.397, no:2183; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.232, no:7174; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.286, no:1005; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.273, no:8117; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2523; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2677; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.394, no:2181; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2521; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.167, no:915; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.177, no:4478; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.349; Hz. Ali RA'dan.

اَلصَّوْمُ لِي ، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ (خ. م. عن أبي هريرة)

(*Es-savmü lî, ve ene eczî bihî*) “Oruç benim için tutulmuştur, onun mükâfâtını ben vereceğim!” buyuruyor.

Oruç sabır ibadeti olduğundan, insan sabrediyor, kendisini tutuyor. Yiyecek ama yemiyor. İçecek ama içmiyor. Nefsine hakim oluyor.

“—Benim rızam için iştihasını frenledi, kesti. Benim rızam için arzularını tuttu, frenledi, önüne geçti, yapmadı. O halde onun mükâfatını ben vereceğim.” diye Allah-u Teàlâ Hazretleri oruç tutana büyük mükâfat vadediyor.

Onun için, orucu Ramazan’ın dışında da böyle güzel günlerde tutmalıyız. Her ayın başında, ortasında, sonunda, *eyyâm-ı biyz* günlerinde oruçlu olmayı bundan sonra yazın.

Şimdi bizde *Diyanet, Hicret, Mevlânâ* takvimi gibi güzel duvar takvimleri var. Duvara asıyoruz, her gün sayfasını koparıyoruz. Bu bir takvim çeşidi.

Bir de benim hoşuma giden başka takvimler var. İnşaallah önümüzdeki zamanlarda onları çıkartalım. Duvara şu halının asıldığı gibi, kocaman bir şey asılıyor. Ama o kadar büyük değil tabi. Bir şey asılıyor, yılın her günü orada var. Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül... Hepsini sıralamış; bir iki üç dört beş altı yedi sekiz dokuz on, 11, 12, 13, ... 30, 31. Aşağı doğru sıralamış, her günün bir sırası var. O günlerin böyle gözümüzün önünde olması iyidir. O günlerin mühim olanlarını kırmızıya boyarız, işaret ederiz;

“—Şu vakitte şu ibadeti yapacağım!” diye yazarız.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.395, no:2182; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.446, no:4256; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.X, s.98, no:10078; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2522; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.213, no:3691; Dâra Kutnî, *İlel*. c.V, s.316, no:907; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XXII, s.59, 141; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.309, no:3391; Vâsile ibn-i Eska’ RA’dan.

İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gàbe*, c.I, s.1254; Ebû Meysere RA’dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.I, s.404; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VIII, s.445, no:23576-23629 ve 24271-24290; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.III, s.416, no:5071-5080; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VIII, s.275, no:7293; 34004, 40317.

Gözümüzün önünde manzara durur. Bugün ne yapacakmışım oradan belli olur.

Şimdi ne yapacağız?

Bu hadîs-i şerifi okuduk. Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihya etmek istiyoruz, sünnetine uymak istiyoruz.

Çünkü Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyanlara, yaşanmayan bir sünneti yaşatanlara, yapılmayan bir sünneti yapmaya başlayanlara, ihya edenlere ne var?

Yüz şehid sevabı var. Onun için, o sevapları almak için Peygamber Efendimiz'in sünnetini tutacağız.

Biz arkadaşlarımıza, "Biz artık çağ atladık, bir çağdan daha üst çağa atladık. Takke çağı geçti, sarık çağı başladı." dedik.

Şaka yaptık tabi. Peygamber Efendimiz de şaka yaparmış ama gerçek söz söyleyerek şaka yaparmış. Biz de şaka yaptık ama, onun sünnetine uygun olarak gerçek bir şaka yaptık:

"—Bundan sonra takke devri kapandı, sarık devri başladı. Artık sarık sarın!" dedik.

Bu sabah bizim Çilehane Camimize Kur'an kursundan küçük genç çocuklar geldiler, 20-30 kişi. Geçen hafta ben onlara:

"—Sarık sarın. Sarık devri başladı. Sarık paralarınız benden." demiştim.

Daha sarıklarının paralarını vermedim, vereceğim inşaallah. Baktım kapıdan bir bir, tık tık içeri girmeye başladılar, hepsi sarıklı, ne kadar tatlı! Çocukların kendisi tatlı zaten, güzel, bir de sarık sarmışlar, çok daha güzel olmuş.

"—Bunu neden yapıyoruz?"

Sünnet, meleklerin kıyafeti, namaz o sarıkla kılındığı zaman sevap çok olur diye yapıyoruz. Durup dururken değil. Yapışımızın hikmeti var, sebebi var.

"—Sarıkla kılınan namaz sarıksız kılınan namazdan 70 kat daha sevaplı…" diye yapıyoruz.

Hakikaten sarığın da bir başka tadı oluyor. Mithat Ağabeyim'e de Ahmetçe yalıda bir cübbe, bir de sarık hediye ettim. Sarındı, molla gibi, heybetli biri oldu, yakıştı.

Benim gözüme göre yakıştı ama bazıları da demişler ki:

"—Aman sen bunu sadece camide sar, namazda sar, çok acayip oluyorsun!"

Bu acayip bir söz. O acayip olmadı; sünnet-i seniyye olan bir şeyi hazmedememek acayiplik aslında… Ona da alışacağız.

"—Ya sakal bırakma, çok acayip oluyorsun!"

Hayır. Ben acayip olmadım senin sözün acayip oldu. Çünkü erkeklerin sakal bırakması sünnet; sakalın kazınması haram! Onun için mazeret varsa, mazeret meşru ise Allah affederse affeder. Ama bırakmak lazım.

"—Efendim kıllar çıkmış oluyor, işte şey oluyor."

Kafanın tepesinden çıkan saçlar makbul de aşağısından çıkan kıllar niye makbul değil? Bu uzatılıyor, taranıyor, örülüyor bilmem ne oluyor da bu niye makbul değil?

Peygamber Efendimiz ne demişse onu yaparız. Kesin dediği yeri keseriz, bırakın dediği yeri bırakırız.

Koltuk altımızı kırt kırt kırt kesiyoruz. Neden?

Orada ter birikiyor, teke gibi kokuyor insan. Birisi konuşmaya gelip iki dakika söz söylerken burnunu tutuyor hocam, konuşur

konuşmaz fırt dışarı kaçıyor:

"—Zehirlenmekten kurtuldum!" diye derin nefes alıp veriyor.

Demek ki o zaman, koltuk altının kazınması isabetli, hikmetli.

Ne diyoruz biz? Hikmetli.

Bir şeyin yerli yerinde olmasına *hikmet* derler. Koltuk altının kazınması da, sakalın bırakılması da hikmetli… Sakalı bırakan insanların dişleri sağlıklı oluyor, boğaz ağrıları olmuyor. Neden? Koruyor.

Tabii boyun atkısıyla da insanın buraları korunmuş oluyor. Allah sakalı korusun diye yaratmış.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Sakallarınızı uzatın, bıyıklarınızı kısaltınız."

Bunun hikmeti ne?

Onun hikmeti de burun temizlenirken kolay olsun, altı temiz olsun diye burası kısaltılacak.

Uzun olursa ne olur? Ağzının içine giriyor edepsizler. Hop kıvrılıyor, fırt kıvrılıyor, ağzının içine giriyor. Çünkü bıyıklar biraz fazla uzadı mı ya böyle yapacaksın, ya böyle yapacaksın, yapıştıracaksın, kıvıracaksın. Onun en doğrusu "Bıyıklarınızı kısaltın." buyurmuş.

Nasıl kısaltırmış Peygamber Efendimiz? Derisi belli olacak kadar kısaltırmış.

"—O zaman erkek yakışıklı olmuyor. Erkeğin yakışıklısı kabak gibi olmalı. Tıraşlanmalı, her tarafı bembeyaz olmalı."

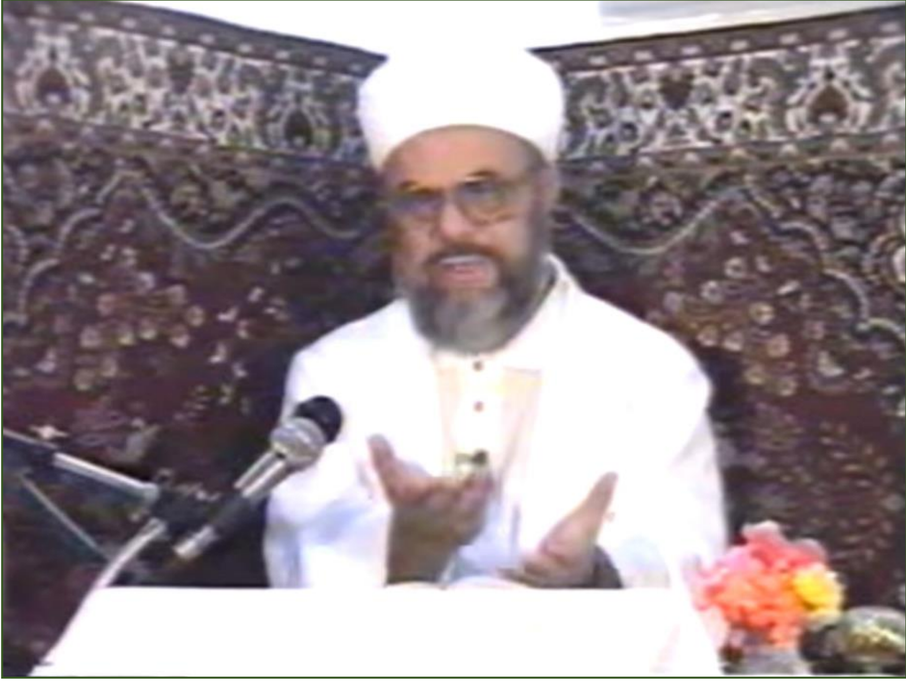
O senin dediğin hanımlar için… Allah bizi böyle yaratmış. Cenâb-ı Mevlâ'nın hilkati böyle.

Arslan yeleli olur, değil mi? Böyle kocaman yelesi olur. Horoz bir başka türlü oluyor da tavuk bir başka türlü oluyor. Bizi de Allah böyle yaratmış.

Kadında bu makbul değil, böyle olunca gidiyor tedavi görüyor. Sakal bıyık çıkmaya başladı mı bir iki şey, gidiyor onun kökünü yaktırıyor, ne yapsın acayip oluyor diye.

Demek ki aslında biz kendimiz ortaya bir şey koymuyoruz; her şeyi bilen Allah-u Teàlâ Hazretleri, sevgili Peygamberine her şeyi öğrettiğinden, biz Peygamber Efendimiz'in yaptığını yapıyoruz.

Sakal bırakmış, bırakıyoruz. Bırakana ne mutlu…

Bırakamayanlara da Allah nasib etsin; mazereti vardır, talebedir, memurdur, ona bir şey demiyoruz. Ben âmir olsam, memurlarıma da müsaade ederim. Devlet başkanı olsam, kanun yapıcı olsam ona da müsaade ederim.

Neden? Çünkü Almanya'da sakallı bakan, sakallı asker, komutan gördüm. Sakallı, hem de top sakallı polis memuru gördüm. Demek ki olabiliyor, olur dersen oluyor. Almanlar olur, karışmam senin sakalına demiş; polise de askere de memura da karışmam demiş, olmuş.

Bizde bu ayrıca sevap. Kazıtmak haram. Onun için ben olsam, vebalden kurtulmak için olur deyiveririm.

"—Olur be!" derim.

Ondan sonra Barbaros Hayreddin gibi sakallı komutanlar, ortaya çıkar. Emin olun daha heybetli olur.

Ben çeşitli kıyafetler giyiniyorum. Kıyafetin içinde de arayış içindeyim. Kısa giyinsem insanın butları, bacakları, bacaklarının ayrımı ve sairesi görünüyor.

Ne yapmak lazım? Kıyafetin uzun olması lazım.

Şöyle kesin, bu biçimi yapın, bilmem ne filan, çeşitli kılık kıyafet arayışlarını sürdürüyorum, bir şeyler yapıyorum.

Arkadaşlar da bakıyorlar, "Hocam güzel olmuş." diyorlar.

Güzel olduğunu sen de taklit edersen anlarım ben. Lafla güzel olmuş değil. Eğer taklit edilirse, güzel, tamam.

Bir erkek tepeden aşağı uzun bir kıyafet giydiği zaman, hatta hanım da öyle, heybetli oluyor. Bu muhakkak. Bol kıyafet giydiği zaman rahat oluyor. Bu da bir gerçek. Daracık, sımsıkı, patates gibi, asker bavulu gibi sıkıştırılmış, zor giyilmiş, hıh yapmış kemerini bağlamış, saldığı zaman oradan buradan yağları patlıyor...

Rahat giyin kardeşim! Ne onu giyen kadın rahat, ne onu giyen erkek rahat… Nasıl olsun?

Şöyle rahatını, sıhhatini düşün, kan deveranı engellenmesin. Doktorlar var, sor.

"—Böyle bir şey insanın vücuduna sımsıkı sıkarsa iyi mi olur, kötü mü olur?" diye doktora sor.

Ben susayım, o söylesin. Herhalde deveran etmesi, hava alması daha iyi. Ne olması lazım?

Bence bu gömleklerin, gömlek dediğimiz şeyin kasıkta kalmaması, dizin altına dört parmak kadar inecek şekilde bol yapılması lazım.

Ne giydin? Uzun gömlek giydim. Tamam.

Ne giydin? Bol pantolon giydim. Tamam.

Eskiden bol pantolon giymek ayıplanıyordu, sonra modaya girdi; çok pileli, şalvar modeli pantolon dendi; erkekler, çocuklar, delikanlılar da giyiyorlar; rahat da oluyor. Bacağını kaldırdığı, futbol oynadığı zaman, havada bir makas yaptığı zaman, "Caaart!" diye sökülme, yırtılma sesi gelmiyor; dizden popodan delinme, yırtılma, yıpranma olmuyor. İktisadî bakımdan da daha iyi.

Her şeyimizi sünnete uygun yapacağız. Tamam.

Giyimde, yeme içmede sünnet... İbadetlerin yapılışı; akşam vitir namazı kılmadan yatmayacağız. Her ayın üç gününde oruç tutacağız.

Böyle bütün günleri gördüğümüz bir duvar takvimi yaparsak,

oraya işleriz, kalemle yazarız. Hatta bu daimî de yapılabilir. Kurşun kalemle yazarsın, silersin, her sene işaretlersin.

Mesela ne demiştik? Kurban Bayramı'nda kurban kesiliyor da, Ramazan Bayramı'nda kurban kesmek yedi yüz misli sevap… Hemen ne yapacaktınız? Ramazan Bayramı'nın ilk gününe yazacaktınız:

"—Es'ad Hocam camide söyledi. Bugün kurban kesersem yedi yüz misli sevap alıyormuşum." diye yazacaksınız.

Oraya baktığınız zaman, "Ha, bugün kurban kesme günüm. Gidelim, arayalım!" diye bu işi yapacaksınız.

Bu planlı, programlı, düzenli, sevaplı, ecirli çalışmadır. Bir şeyi öğrendiğin zaman yazıyorsun. Ben şurada, gömleğin cebinde defter gezdirilmesini tavsiye ediyordum. Kendim de cebime defteri, kalemi koydum, bir şey oldu mu yazacağım.

Tamam, duydum, yazdım. Vaazda her ayın üç gününde oruç tutmak Efendimiz'in tavsiyesiymiş, tamam. Bunu yazdım. Eve gittiğim zaman da oradaki çizelgeme, duvardaki büyük yaygın yıllık takvimime işlerim, olur biter.

"—Hocam yıllık takvimim öyle değil."

Tamam, bu takvimin sayfasını aç, orasına yaz. O da olur. Oraları kırmızı bir ispirtolu kalemle çarpı işaretiyle işaretle. O kırmızı kocaman bir işaret geldiği zaman onu gör;

"—Demek ki bugün yemek yemek yasakmış." dersin, akşamdan niyetlenirsin meselâ…

Ne yapacağız? Sevap kazanmak istiyoruz. Ömrümüzü Allah'ın rızasına uygun geçirmek istiyoruz. Bunun için de size küçük tedbirler söylemiş oluyorum.

Başka ne buyurmuş Efendimiz tavsiye olarak? İzahını yapmış:

"—Kim bir ayın üç gününü oruçla geçirirse, bütün zamanını oruçlu geçirmiş olur."

(*Li-enne'l-hasenete bi-aşri emsâlihâ*) "Çünkü yapılan iyi bir şeyin mükâfatı on misliyledir."

En aşağı on misliyledir. En aşağı mükâfatı on mislidir.

Yukarısı? Yukarısı sonsuza kadar gider.

Ramazan Bayramı'nda kurban kesmek on misli değil, 700 misli. Ana babasına masraf yapmak 700 misli… Git annene babana bir

mendil al, bir çorap al. Cuma günü:

"—Babacığım sana cumalık çorap aldım, buyur!" de; elini öp, ondan sonra duasını al. "Dur şu çorabı sana giydireyim babacığım. Sana bir tane misk aldım, amber aldım." de hediye et, sürünsün.

"—Vay be bizim oğlan maşallah ne kadar iyi, Allah nazardan saklasın. El alemin çocuğu şöyle yapıyor böyle yapıyor, benimki Allah'a hamd ü senâlar olsun, şaşırmamış." diye dua edecek tabii.

Annenin babanın duasıyla insan cennete giriyor.

Anneye babaya yapılan masraf bire 700. Evine, çoluk çocuğuna, hanımına yaptığı masraf da bire 700. (*Nafakatüke alâ ehlike*) Onun için eve de bol bol götüreceksin. Dolduracaksın fileleri; elma, armut, üzüm, kavun, karpuz, meyve, sebze, götüreceksin eve, belki küfeyle alacaksın çarşamba pazarından, perşembe pazarından, döktüreceksin eve, bol bol…

"—Yiyin kuzularım. Yiyin, buyurun, alın!" diyeceksin.

Neden? Bire yedi yüz. O da bire yedi yüz…

Hanım memnun, çocuklar memnun, gözleri tok, vitaminli, güzel yemek yedikleri için yanakları kırmızı kırmızı, iştihaları yerinde… Bak her şey güzel oluyor.

Zikrullah, Allah Allah Allah Allah demek, mükâfatı bire 70 bin. Bir defa Allah diyor, 70 bin misli sevap… İçinden zikretmenin, dışarıdan Allah demiyor da içinden söylüyor, mükâfatı dille, dışarıdan âşikâre söylenenin 70 kat daha fazlası. Bunları ezberledim ben, size de çok çok söylüyorum ezberleyin diye. Yetmiş binin 70 kat fazlası ne ediyor?

Yedi kere yedi 49, şu kadar sıfırı şuraya ekle, üçer üçer ayır, 4 milyon 900 bin.

"—Yapma hocam! Rakamda bir hata yok mu?"

Yok… 70 binin 70 katı 4 milyon 900 bin, içinden bir kere Allah derse… Allah dedim.

Ne yaptın? Yutkunur gibi yaptın hocam.

İçimden, Allah! dedim. İçimden ama; sen de duymadın, kimse bilmedi. İşte onun bir defası 4 milyon 900 bin.

Eee, bundan da yükseği var mı?

Bundan da yükseği, Allah'ın bi-gayri hisab verdiği, hesaba rakama sığmayanlar da var. Hesapsız bi-gayri hisab ikramı var.

Ankara'da misafirlikteydik. Hocamıza bir vaiz efendi sordu. Dedi ki:

"—Hocam böyle çok sevaplı bir şeyler var mı?"

Hani insan Mekke'de namaz kılıyor, 100 bin misli sevap alıyor. Peygamber Efendimiz'in mescidinde kılıyor, 1000 misli sevap alıyor. Acaba böyle çok sevaplı bir şeyler var mı?

Hocamız "Var!" dedi. Hemen ağzından soru çıkar çıkmaz, düşünmeden "Var!" dedi.

"—Nedir hocam?" dedi.

"—İnsan zikrullaha çalışa çalışa çalışa, zikrullah bütün vücudunu tesiri altına alır. Bütün vücudu, bütün zerreleri Allah der. Parmağı, kılları, ayağı, dizi, derisi, her tarafı Allah der; hücreleri zerreleri sayısınca Allah der. Onun için bir Allah dedi mi, artık hücreler, moleküller, zerreler sayısı tabii o çok fazla oluyor.

Ona ne diyorlar? *Sultânu'z-zikir*. Zikrin vücuda yayılması, dağılması, hakim olması, tüm vücudun zikretmesi hali diyorlar.

Demek ki, sevaplı işler çokmuş. En aşağısı, bir iyiliğin karşılığı on misli olduğundan, üç gün oruç tuttu mu 30 gün ediyor, böylece bütün sene oruçlu olmuş oluyor her ay üç gün tutarsa…

c. Kuşluk Namazı

(*Ve yüsbihu'l-abdü ve alâ külli sülâmâ minhü zekâtün*) "Kul sabahleyin güne başladığı zaman, bütün vücudunun her eklemi için bir zekât borcuyla başlar." *Yüsbihu* "sabaha çıkmak, sabahlamak" demek.

Sabaha çıktın mı, sabahleyin yataktan kalktın mı, şimdi neyin var? Borcun var. Ne kadar borcun var? Vücudundaki eklem sayısınca zekât vermen lazım. Bir parmakta kaç tane eklem var. Şurası var, şurası var, şurası var… Bilek var, dirsek var, omuz var. Beş tane parmak, üç kere beş 15, 16, 17, 18; 18 daha, 36; 36 daha, 64. Omurgaların eklemleri ve saire, boynun, başın eklemleri... Eyvah! Her sabah çok borçlu olarak kalkıyoruz. Her eklem için zekât borcu var.

(*Kîle: Yâ rasûla'llah, ve me's-sülâmâ*) Dediler ki; "Yâ Rasûlallah, ne demek sülâmâ?" Demek ki, dinleyenler her kelimeyi bilmiyor.

Peygamber Efendimiz Arab'ın, Arap dilini konuşan insanların en fasîhi idi. *Efsahu'l-Arab*, Arapların en güzel konuşanı idi. Çok güzel konuşma kabiliyeti verilmişti kendisine. Peygamber SAS Efendimiz'in kelime hazinesi, kelime bilgisi çok geniş, çok yüksek idi. Birçok kimse kullandığı kelimeleri bilmezdi.

Yirminci yüzyılda bir insanın bilgi, kültür, irfan, ilim seviyesi bildiği kelime sayısının çokluğuyla ölçülür. Bu bir ölçek… Ne kadar çok kelime biliyorsun? İki bin kelime mi biliyorsun, beş bin mi biliyorsun, kırk bin mi biliyorsun, elli bin mi biliyorsun?

Kelime sayısını çok bildikçe, her varlığın ayrı ayrı adını bildikçe insanın irfan seviyesi yükselir.

"—Buyurun, burada çiçek var, söyle bakalım bu çiçeklerin adını!"

"—Şunun adını biliyorum: Gül."

"—Bu?"

"—Bu sardunya veyahut kabak çiçeği."

"—Bu?"

"—Kına çiçeği, belki…"

"—Şu?"

Her şeyin adını bilirse bir insan biliyor, bilemezse bilmiyor.

“—Şu çam ne çamı?”

“—Bilmem…”

Ben soruyorum böyle meraklı. Yaka da silkiyorlar galiba benden. Soruyorum.

“—Bu çam ne çamı?”

“—Peki şu çam şöyle de bu çam başka türlü, bu çamın adı ne?”

Bilmiyor.

Ilgaz’a gittik, orada çamların adlarını sordum. Bu *Karaçam* dediler, bu *Kızılçam* dediler. Bununla bunun farkı nedir? diye sordum. Anlattılar. Öğrendim. Belki sizin bir kısmınız bilmiyor. Ben öğrendim.

Daha genç olsam neler öğreneceğim. Nelere hevesim var. Ah ah… Ne kadar hevesim var da ama ömür bitiyor işte.

Kelime sayısı önemli. Peygamber SAS Efendimiz çok kelime bilirdi. Soruyorlar:

“—*Sülâmâ* ne demek yâ Rasûlallah?”

Duymamış. Peygamber Efendimiz kullanıyor, “İnsanın her sülâmâsı için bir zekât gerekir.” buyuruyor.

Ne demek sülâmâ? Tarif ediyor:

(*Kàle: Re’sü külli azmin min cesedihî*) “Vücudunun her kemiğinin başına *sülâmâ* derler.”

Şurada bir kemik var, bu kemiğin bu başına, bu başına sülâmâ deniliyor, kemik başı demek, kemik kemiğe eklendiği, eklenti yeri. Sülâmâ onun adıymış. Hepsine zekât vermek gerekiyor.

(*Feizâ sallâ rek’ateyni bi-erbai secedâtin*) “Dört secdesiyle kul iki rekât namaz kıldı mı, (*fekad eddâ mâ alâ cesedihî min zekâtin*) cesedinin üzerine, vücudunun üzerine vergi olarak, mecburiyet olarak terettüp etmiş olan bütün bu eklemlerin zekâtını vermiş olur.”

Peygamber Efendimiz:

“—İki rekât namaz kıldı mı bütün borçlar ödenmiş olur.” diyor.

Bu hadîs-i şerif Ebu’d-Derdâ RA’dan rivayet olunmuş.

Ebu’d-Derdâ RA kendisi ashâb-ı suffeden idi. Dünyaya çok metelik vermeyen, ahiret ehli, ibadet ehli bir kimseydi. Selmân-ı Fârisî Efendimiz’le ahiret kardeşiydi. Peygamber Efendimiz hepsini birbiriyle kardeş etmiş, ahiret kardeşiydi.

(*Kàle: Emeranî rasûlü'llah SAS*) O râvî yine demiş ki: "Bana Rasûlüllah SAS emretmişti: (*En lâ enâme illâ alâ vitrin*) Vitir namazı kılmadan uyumamamı emretmişti. 'İlle vitir namazını kıl da öyle uyu!' demişti, bir.

(*Ve emeranî bi-siyâmi selâseti eyyâmin mine'ş-şehri*) "Her aydan üç günü oruçlu geçirmemi de emretmişti." İki.

(*Ve emeranî bi-erbai secedâtin ba'de'rtifâi'ş-şemsi li'd-duhâ*) "Sonra, güneşin yükselmesinden sonra duha zamanında dört secdeli iki rekât namaz kılmamı emretmişti." dedi, üç.

Ebu'd-Derda RA, (*sümme fesserahünne lî*) "Rasûlülah bunları bana anlattı." diyor. (*Kàle fezekerehû*) "İşte bu hadîs-i şerifi Ebü'd-Derdâ RA, etrafındaki dinleyenlere böyle anlatmış.

Şimdi hadisin özeti karşımızda:

Efendimiz vitir namazı kılmadan yatmayın diyor. Vitir vaciptir, onun için kılacağız. Yatmadan evvel kılacağız. Kılmadan yatmayacağız. Ebu'd-Derdâ RA'a öyle emretmiş, bize de emirdir. Biz de sevap kazanmak peşindeyiz. Sünnet-i seniyyeyi ihya etmek peşindeyiz. Bu bir.

Her ayın üç gününde oruç tutacağız. İki.

İki rekât namaz kılacağız. Zamanını ikinci izahattan öğrendik. (*Ba'de'rtifâi'ş-şemsi li'd-duhâ*) "Güneşin yükselmesinden sonra, duha vaktinde…"

İşte bizim burada sabah namazından sonra evradımızı okuyup kıldığımız iki rekât namazın kaynağı. Neden biz sabah namazından sonra, farzı kıldıktan, Huvellahu'llezî'yi okuduktan sonra burada oturuyoruz?

Hocamız öğretti de ondan oturuyoruz.

Hocamız nereden öğrendi de öğretti bize?

İşte buradan öğretti.

"—Kim sabah namazından sonra camide oturur, ibadetle zikirle meşgul olur, güneş doğduktan sonra iki rekât namaz kılarsa, o gün bir hac ve umre yapmış gibi sevap alır." diye hadîs-i şerif var. Başka hadisler var.

İşte burada da işin bir başka hikmetini öğrenmiş olduk. Her sabah, sabaha çıktığı zaman insan her eklemi için bir zekât borcu borçlanıyor.

“—El-hamdü lillâh sıhhat afiyetle bu sabaha çıkmışım. Eklemlerim çalışıyor. Felç olmamışım. Kazık gibi olmamışım. Kireçlenmemişim. Kaskatı kalmamışım. Frankeştayn gibi olmamışım. El-hamdü lillâh...” diye zekât verecek.

Nasıl verecek? Bu kolay mı? Paraya dönük olsa iş kim yapacak? Yapamaz. Ama sabah namazından sonra, güneşin yükselmesinden sonra duha vaktinde, dört secdeli iki rekât namazı kılınca, vücudun zekâtı ödenmiş oluyor.

Allah Hocamız’dan razı olsun, derecesini ziyâde etsin. Biz bilmeden öğrendik de, bildikçe seviniyoruz. Anladıkça Hocamızın büyüklüğünü anlıyoruz. Sevgimiz, saygımız, duamız artıyor.

Muhterem kardeşlerim!

Camilerde yapılmıyor. Hiçbir camide yapılmıyordu. Ben hocamız bunu ifâ edinceye kadar, hocamızdan görünceye kadar başka hiçbir camide, hiçbir yerde görmedim. Hocamız öğretti.

Hayra delalet eden yapan gibi sevabı alır. Hepimizin beklemesinden, işrak namazını kılmasından Hocamız sevap alıyor.

Neden? O öğretti. Bu sünneti bize o öğretti.

Ben de size öğretmiş oluyorum. Bir de videoyu dinleyenlere öğretmiş oluyorum. Artık oradan nereye kadar gider bizim kârımız Allah bilir. Şu deliğin ucundan çok uzaklara kadar gidiyor bizim sevap.

Okuyacak, dinleyecek, yapacak. Çünkü hakkın aşıkları, sevabın müşterileri var. Allah’ın yolunda sevap yapmak, sevap kazanmak, ömrünü sevapla geçirmek isteyen Allah’ın nice kulları var; herkes cahil, gafil tembel değil ki... Kimisi de Allah’ın rızasını kazanmak, şehid olmak can atıyor, malını canını feda etmek için yer arıyor.

Bugün öğrendim. Allah razı olsun bir kardeşimiz, şu kadar insanın şu hayırlı işini yapmaya tekeffül etmiş:

“—Ben senin şeyini masraflarını karşılayacağım!” demiş.

Nesini tekeffül etmiş?

Orta Asya’dan, oranın müslümanlarından birisi İslâm’ı öğrenmeye buraya gelmiş, “Benim İslâm’ı iyi öğrenmem lazım.” demiş. Buradaki bir zengin kardeşimiz de;

“—Tamam, ben senin kiranı, paranı, paltonu, cübbeni, pabucunu sağlayacağım.” demiş.

Bak sevap kazanıyor. O verecek, o yetişecek, öğrenecek, —biz

Orta Asya diyoruz, onlar Ortalık Asya diyorlar, tabirleri öyle—Ortalık Asya'ya gidecek, orada İslâm'ı anlatacak.

İslâm bilinmiyormuş. Bazı insanlar kelime-i şehâdet getirmesini bilmiyorlarmış. Orada hıristiyanlar kamplar kuruyorlarmış, videolarla Hıristiyanlığı anlatıyorlarmış. Babası dedesi müslüman olan çocukları 100 dolar, 200 dolar parayla bahşişle hıristiyanlaştırıyorlarmış!

Orta Asya müslüman diye sen burada uyu! Onlar oralara gidip çalışıp Kazakları, bilmem kimleri, bilmem kimleri hıristiyan yapmak için harıl harıl çalışıyorlarmış. Gayrimüslimler böyle çalışırken Allah'ın sevgili kulları boş durur mu?

Bana Arnavutluk'tan, Yugoslavya'dan bir tanıdığımız bilgi getirdi. Oraları bilen tanıdıklarım var. Benim de oralara hizmet etmek arzum var.

"—Hocam, imtihan yaptık. Talebelerin en kabiliyetli, en zeki, en olumlularından yedi tane seçtik. Şu kadarı şuradan, şu kadarı şuradan, şu kadarı şuradan. Bunları siz kolejlerinizde okutur musunuz?" dediler.

Ben "Okuturuz." dedim. Tamam, gönderin okuturuz.

Yedi tane çocuk alacağız oradan gönderecekler, okutacağız kolejimizde. Ne ediyor bu? İki küsur milyar lira ediyor.

Bir lafı söylüyorsun ama, "Tamam gönder, kabul, okutuyorum." iki küsur milyar. Nereden ödeyeceğim ben?

Esir ticareti olsa, esir pazarına çıkartılsam satılsam o kadar para eder miyim kendim? Etmem. İhtiyarlamışım, kazma sallayamam, baltayla odun kesemem, yük taşıyamam, o kadar para etmem.

Nasıl ödeyeceğim? Allah kerim. Gönder.

Çünkü İslâm'ı öğrenecekler. Burada o çocukları yetiştireceğiz. Gidecek memleketine, hizmet edecek.

Nasıl ümit ediyorum?

Allah'ın lütfu keremiyle, içinizden yedi kişi çıkacak, diyecek ki;

"—Hocam öyle bir çocuk gelirse ismini bana gönderin. —Parayı ben almam— İsmini bana gönderin, çocuğu bana gönderin."

Tamam. Sen o çocuğa bakacaksın, parasını ödeyeceksin, okutacağız.

“—Ya hocam, hiç para almasan da mektebinde bu çocukları okutsan olmaz mı?”

Mektep batar. Benim kurduğum kolej nasıl duruyor, nasıl yürüyor onu Allah bilir.sNe olacak ben öğrencilerden para almasam? Kimse para vermek istemiyor, ne olacak?

Kalite düşer. Öğretmen gider. Çalışma olmaz.

Benim kolejimin güzelliği nereden kaynaklanıyor?

Kolejimin yarışan öğrencileri Türkiye birincisi oluyor, dereceye giriyor. Çalışkan, bilgili, seviye yüksek, ciddiyet var, terbiye var.

Çocuk teneffüste koşuyor koşuyor yanakları kızıyor, alnı kıpkırmızı olmuş, yanaklarından borcuk boncuk ter.. Ben okulun mescidindeyim. Orada namaz kılarken, pat kapı açılıyor, paldur küldür, paldur küldür içeri giriyor, ceketi bir tarafa atıyor. Nefes nefese:

“—*Allahu ekber. Sübhâneke'llahümme ve bi-hamdik… Allahu ekber… Semi'allahu li-men hamideh… Allahu ekber…*” namaz

kılıyor gidiyor.

Bacak kadar çocuk. Dışarıda oyun oynuyor, namazını bırakmıyor. Namaz kılarak yetişen bir çocuğun kıymetini düşünebiliyor musunuz? Allah diyerek yetişen bir çocuk. Bu müessesenin devam etmesi lazım.

Ben size şimdi gizlice ne demiş oldum? İçinizden yedi tane babayiğit yedi tane çocuğu tekeffül etsin demiş oldum. Kaba Türkçesi bu. Ötekisi biraz dolambaçlı yoldan kaydırma uydurma bir şeydi değil mi?

Bir de bana dediler ki, Güney Kore veya Kuzey Kore, hangi Kore ise, o Orta Asya ülkelerinden birisine 30 dolara bir ayakkabı yapmak üzere şu kadar bin ayakkabı lazımmış. 30 dolardan fiyat vermişler.

"—20 dolardan olur mu?" diye bize sormuşlar. 20 dolar. Dolar 80 binden olsa, 800 bin, bir milyon, 600 bin, bir bot, bir çizme, böyle bir postal.

Herhalde toptan olur. Onu da götüreceğiz, gavura, gayrimüslime niye fazla para versin? Onun da çaresini arayacağız, onu da ayarlayacağız. Her yönden yardımcı olmaya çalışacağız.

d. Namaza Duran Kimseyi Hurilerin Karşılaması

Vakit doldu ama bir hadîs-i şerif daha okuyalım.

Zaten bu hadîs-i şerifin içinde üç dört hadis var gibiydi. Bir tane daha okuyalım. Ebû Ümame RA Hazretleri'nden bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[81]

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَامَ فِي الصَّلاةِ، فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجِنَانِ، وَكُشِفَتْ لَهُ الْحُجُبُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَبِّهِ، وَاسْتَقْبَلَتْهُ الْحُورُ الْعِينُ، مَا لَمْ يَمْتَخِطْ أَوْ يَتَنَخَّمْ (طب. عن أبى أمامة)

---

[81] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.250, no:7980; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.130, no:2010; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.298, no:18967; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.376, no:6513.

RE. 104/3 (*İnne'l-abde izâ kàme fi's-salâti, fütihat lehû ebvâbu'l-cinâni, ve küşifet lehü'l-hücübu beynehû ve beyne rabbihî, ve-stakbele'l-hûrü'l-iynü, mâ lem yemtehıt ev yetenahham.*)

(*İnne'l-abde izâ kàme fi's-salâh*) "Allah'ın bir kulu, kul namaza kalktığı zaman." *Allahu ekber* dedi, namaza durdu. "Allah'ın bir kulu namaza kalktığı zaman, (*fütihat lehu ebvâbu'l-cinâni*) cennetlerin kapıları ona açılır."

Kaç tane cennet var? Sekiz cennet var. Sekiz cennetin kapıları bu namaz kılan kula açılır. Ne güzel şey. Ne güzel müjde. Sonra; (*Ve küşifet lehü'l-hücübu beynehû ve beyne rabbihî*) "Rabbi ile kendisi arasındaki perdeler kaldırılır."

Kul ile Rabbi arasında yetmiş bin nurdan, yetmiş bin zulmetten perde varmış, kul ondan Rabbini göremiyor. 70 bin nurdan, 70 bin zulmetten perde. Yetmiş bin artı yetmiş bin, yüz kırk bin… Kat kat, aralıklı aralıklı perde var da gözler, gönüller perdeli olduğundan Rabbini müşâhade edemiyor. Yoksa Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin sıfatlarını bir düşünüverin:

(*Ve hüve karîb*) "Yakın."

(*Ve hüve mübîn*) "Âşikâr." Allah Allah, Allah Allah, Allah aşîkar.

(*Ve hüve zâhir*) Zahir de "âşikâr" demek. Sübhanallah!... Yakın, âşikâr, görünen. Niye görmüyor?

140 bin tane perde var da ondan görmüyor.

Nedir bu perdeler? Çeşit çeşit fikirler, günahlar, kusurlar, gafletler, duygular; gaflet perdesi, şehvet perdesi, bilmem ne perdesi, bilmem ne perdesi.. Artık biz 70 bini sayamayız. Çatlasak sayamayız. Yedi tane ancak sayarız biter.

Demek ki çok çeşitli, çok çeşitli mâniler var. Kulun yakın olan, âşikâr olan Rabbini görmesine mâni bir çok mâniler var da, görünmesi gerektiği halde insanlar o kusurlarından dolayı göremiyor.

Ama, kul namaza durdu mu, cennetin kapıları açılır, Allah'la kul arasındaki perdeler de kaldırılır. *Allahu ekber!* Namaz ne güzel şeymiş.

Kulla Rabbi arasındaki perdeler kaldırılır. (*Ve'stakbele'l-hûre'l-iyne*) "Hûrîler onu istikbal ederler."

Hûrî kızları hazır:

"—Hoş geldin efendim huzûr-u Rabbi'l-izzet'e!" bilmem ne diye dizi dizi, sıra sıra o iri gözlü, akı ak karası kara, kirpikleri uzun, yüzü aydan aydın, sözleri şekerden tatlı hûrî kızları istikbal ediyor, karşılıyor.

Allahu ekber! Namaz neymiş?

Aydan aydındır yüzleri
Şekerden tatlı sözleri.
Cennette hûrî kızları.
Gezer Allah deyu dayu….

Nasılmış hûrî kızları hocam?

Eğer hûrî kızlarından bir tanesi serçe parmağını şu dünya ehline gösterse, bütün her taraf ışıl ışıl aydınlanırmış, öyle nurlu. Yetmiş kat giyiminin altından iliği görünürmüş. Artık güzelliklerini tarife imkân yok.

Bir tanesini evliyâullahtan, mübareklerden bir tanesi rüyasında görmüş.

“—Biz sana hasretiz bekliyoruz, niye gelmiyorsun?” demiş, ondan sonra artık gözü dünyada bir şeyi görmez olmuş. Dünyadan bir tat almaz olmuş.

İnsan onları görse, dünya gözüne karanlık gelir artık.

Öyle güzel hûrî kızları da karşılıyorlar. Namazda cennetin kapıları açılıyor. 70 bin nurdan 70 bin zulmetten perdeler kalkıyor. Burada rakamlar yok ama onu başka hadislerden biliyoruz.

Ama ne şartla?

(*Mâ lem yemtehıt ev yetenahha*) “Sümkürmediği, tükürmediği müddetçe…”

Hay Allah hocam, öyle adamlar da mı varmış?”

Varmış ya! El-hamdü lillâh biz yapmıyoruz. El-hamdü lillâh… Bizi o kusurdan uzak yetiştiren Allah’a hamd olsun…

Demek ki namazda sümküren, tüküren de varmış.

Bedevi adam, çölden gelmiş. Cami de böyle halılı kilimli değil. Cami de üstü gölgelik, altı kum. Adam toprağı görünce oraya, tüh bilmem ne filan yapmaması lazım ama görgüsü az.

Ne yapmış bedevinin bir tanesi?

Daha fenasını yapmış. Bilmiyor musunuz? Duymuşsunuzdur.

Mescidin köşesine gitmiş, çökmüş, küçük abdestini yapmaya kalkmış. Sahâbe-i kirâm çok sinirlenmişler.

“—Mescide, ibadethaneye böyle yapılır mı?” diye dövmek üzere yanına varmışlar.

Peygamber Efendimiz ne buyurmuş?

“—Yok dövmeyin, anlatın! Cahil bilmiyor. Orasını da temizleyin, su döküverin!” ve saire diye tavsiye etmiş.

Peygamber Efendimiz’in merhametine, müsamahasına ve terbiyedeki sabrına bakın. Bir taraftan da o devrin insanının huşûnetine, bedevîliğine, medeniyetsizliğine bakın, yani öyleymiş.

Namazda tükürmedikçe, sümkürmedikçe, edebini muhafaza ettikçe namaz çok güzel bir ibadet olarak şahane bir şey. Cennetin kapıları açılıyor. Perdeler kaldırılıyor, Rabbini âşikâre görecek hale geliyor. Hûrî kızları dizilmişler, hoş geldin diye istikbal ediyorlar ama sümkürmedikçe, tükürmedikçe. Tabii başka şartları da var.

Namazda aklını gönlünü sağa sola, başka işe fikre kaydırmayacak. Namazda kalbini Allah’a yöneltecek.

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا

مِنَ الْمُشْرِكِينَ (الأنعام:٧٩)

(*İnnî veccehtü vechiye li'llezî fetara's-semâvâti ve'l-arda hanîfen ve mâ ene mine'l-müşrikîn.*) [Ben hanîf olarak, yüzümü gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim.] (En'am, 6/79) diyecek, yaradanı karşısında olduğunu bilecek, aklına başka şeyler getirmeden kendisini namaza verecek. Tatlı, edepli, dikkatli, derli toplu namaz kılacak.

Eğer bir kul, aklına başka şeyler getirirse namazda ne olur?

Peygamber Efendimiz bunun misali şuna benzer diyor:

"—Bir kul sultanın divanına girmiş, kapıdan girmiş salona padişahın sarayına, salonuna, padişah tahtında oturuyor. Padişah da kapıdan girene, böyle bakıyor, o padişaha doğru geliyor. Bakarken, padişah onu karşılama durumundayken, adam sağda soldaki eşyayı görüyor; antika, altın, gümüş, ziynetli bilmem, ona bakıyor:

'—Bunun kumaşı ne kumaşı ya, Allah Allah, ipek mi ne? Allah Allah, bu altın mı acaba? Bunun taşı zümrüt mü bilmem ne mi?..'

O zaman padişah o gelenin cahil olduğunu, edepten yoksun olduğunu, protokolü, merasimi bilmediğini anlar. Ondan yüz çevirir. Nöbetçiler de:

'—Hadi bakalım, sen bu işin adabını bilmeyen bir cahil adamsın!' diye, onu alırlar, yallah dışarıya..."

Peygamber Efendimiz, Davud AS'dan naklen, buna benzer diye bir hadîs-i şerifte anlatıyor.

Demek ki namaza girdin mi, padişahın dergahına girmiş gibi dikkat edeceksin. Kimi ziyaret ettiğini, kimin huzuruna çıktığını, âlemlerin Rabbine ibadet ettiğini düşüneceksin. Aklına başka şey getirmeyeceksin. Sağa sola sapmayacaksın, meyletmeyeceksin. Namazı öyle kılacaksın.

Hz. Ali Efendimiz, namazdayken ayağına batmış olan zırhı çıkarmışlar da duymamış. Nereye gittiyse aklı fikri, duyguları... Şiş, zonk zonklayan yarasına namazın dışındayken

değdiremiyorlarmış ellerini, “Uf! Aman çok acıyor!” filan diye. Batmış olan zırh parçasını namazda çıkartmışlar da duymamış.

Ne namaz kılıyor, nasıl kendinden geçiyor, nerelere gidiyor mübarekler…

اَلصَّلٰوةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ .

(*Es-salâtü mi’râcü’l-mü’mini*) “Namaz mü’minin mi’râcıdır.”

Kim beş vakit namazı usulüyle güzelce kılarsa miraç yapmış gibi olur. Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin huzuruna girmiş olur. İşte namazı öyle kılmak lâzım.

Bu hadîs-i şerifi unutmayın! Çok güzel bilgiler var. Hûrî kızlarını unutmayın. Karşılamaya, böyle el pençe divan durduklarını, cennetin kapılarının açıldığını unutmayın! Perdelerin kaldırıldığını unutmayın, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Fâtiha-i şerife mea’l-besmele!

18. 08.1996 – İskenderpaşa Camii

15. HÜKÜM İŞİN SONUNA GÖREDİR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْعَبْدَ يَلْبَثُ مُؤْمِنًا أَحْقَابًا ، ثُمَّ أَحْقَابًا ، ثُمَّ يَمُوتُ ، وَاللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ سَاخِطٌ ؛ وَإِنَّ الْعَبْدَ يَلْبَثُ كَافِرًا أَحْقَابًا ، ثُمَّ أَحْقَابًا ، ثُمَّ يَمُوتُ ، وَاللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْهُ رَاضٍ ؛ وَمَنْ مَاتَ هَمَّازًا لَمَّازًا مُلَقِّبًا لِلنَّاسِ ، كَانَ عَلَامَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، أَنْ يَسِمَهُ اللهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ، مِنْ كِلَا الشَّفَتَيْنِ

(طس. عن ابن عمر)

RE.104/4 (*İnne'l-abde yelbesü mü'minen ahkàben, sümme ahkàben, sümme yemûtü, va'llàhu azze ve celle aleyhi sâhitun; ve inne'l-abde yelbesü kâfiren ahkâben sümme ahkâben sümme yemûtü, va'llàhu azze ve celle anhu râdin; ve men mâte hemmâzen lemmâzen mülakkıben li'n-nâsi, kâne alâmetühû yevme'l-kıyâmeti, en yesimehu'llàhu ale'l-hurtûmi, min kila'ş-şefeteyni.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem, sevgili ve değerli kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun… Cümlenizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber-i zî-şânımız, serverimiz, rehberimiz, önderimiz Muhammed-i Mustafâ (*salla'llahu aleyhi ve âlihi ve selleme teslîman kesîrâ*) Hazretleri'nin sünnet-i seniyyesi dinimizin esası olduğundan, hadîs-i şerîflerini okumak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce, Peygamber Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişânesi olmak üzere rûh-u pâkine bizlerden bir hediyye-i Kur'âniyye olsun diye; ve onun âline, ashabına, etbâına ve cümle sâdât ve meşâyih-i turuk-u âliyyemiz evliyâullah mürşid-i kâmillerimizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden mübarek mücahidlerin, fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun, cümle hayır hasenât sahiplerinin ruhlarına hediye olsun diye; ve hasseten kitabını okuduğumuz Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddin Hazretlerinin ve bu kitabın içindeki hadîs-i şerîfleri toplamış, nakil ve rivayet etmiş olan râvilerin, alimlerin, müelliflerin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından buraya gelmiş olan siz kıymetli kardeşlerimin ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına bizlerden hediye olsun, cümle geçmişlerimizin ruhları şâd olsun, kabirleri nur dolsun, makamları yükselsin, dereceleri artsın diye;

Bizler de Rabbimiz'in rahmetine erelim, rızasına vâsıl olalım, sevdiği kullar olalım, ahirette huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye, bir *Fâtiha* üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyup o geçmişlerimizin ruhlarına bağışlayıp öyle başlayalım, buyurun!

……………………………

a. İnsan Değişebilir

Mukaddimede metnini okuduğumuz hadîs-i şerîf *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 104. sayfasının 4. hadîs-i şerîfidir. Onu bitirince ondan sonraki hadîs-i şerîflere de geçeceğiz.

Bu hadîs-i şerîfi Taberânî ve Neseî Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs RA'dan rivayet eylemişler.

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor ki:[82]

إِنَّ الْعَبْدَ يَلْبَثُ مُؤْمِنًا أَحْقَابًا ، ثُمَّ أَحْقَابًا ، ثُمَّ يَمُوتُ ، وَاللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ سَاخِطٌ ؛ وَإِنَّ الْعَبْدَ يَلْبَثُ كَافِرًا أَحْقَابًا ، ثُمَّ أَحْقَابًا ، ثُمَّ يَمُوتُ ، وَاللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْهُ رَاضٍ ؛ وَمَنْ مَاتَ هَمَّازًا لَمَّازًا مُلَقِّبًا لِلنَّاسِ ، كَانَ عَلَامَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، أَنْ يَسِمَهُ اللهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ، مِنْ كِلَا الشَّفَتَيْنِ

(طس. عن ابن عمر)

RE.104/4 (*İnne'l-abde yelbesü mü'minen ahkàben, sümme ahkàben, sümme yemûtü, va'llàhu azze ve celle aleyhi sâhitun; ve inne'l-abde yelbesü kâfiren ahkâben sümme ahkâben sümme yemûtü, va'llàhu azze ve celle anhu râdin; ve men mâte hemmâzen lemmâzen mülakkıben li'n-nâsi, kâne alâmetühû yevme'l-kıyâmeti, en yesimehu'llàhu ale'l-hurtûmi, min kila'ş-şefeteyni*.)

(*İnne'l-abde yelbesü mü'minen ahkàben, sümme ahkàben*) "Kul bir zamanlar, birçok zamanlar mü'min olarak yaşamaya devam eder, eder, eder."

Kul ömrü içinde uzun seneler, uzun devreler mü'min olarak yaşamaya devam eder, eder, eder. (*Sümme yemûtu*) "Sonra ölür. Öldüğü zaman, (*va'llàhu azze ve celle aleyhi sâhitun*) Aziz ve celil olan Allah-u Teàlâ Hazretleri ona kızgın bir vaziyette ölür."

Buna mukabil; (*Ve inne'l-abde yelbesü kâfiran ahkâben sümme ahkàben*) "Ömrünün içinde uzun zamanlar, uzun seneler, uzun devreler kul inançsız, kâfir olarak yaşar, yaşar, yaşar. (*sümme*

---

[82] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.337, no:8801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.307, no:6744; Heysemî, Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.431, no:11923; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.125, no:592; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.397, no:6550.

yemûtü, va'llàhu azze ve celle anhu râdin) Sonra Allahu Teâlâ hazretleri kendisinden hoşnut ve razı bir kul haline dönmüş bir vaziyette ölebilir." Böyle de olabilir.

(*Ve men mâte hemmâzen lemmâzen mülakkıben li'n-nâsi*) "Kim onu bunu iğneleyerek, diliyle aleyhinde konuşup üzerek, kalbini kırarak, kaşıyla gözüyle işaret edip alay ederek, insanlar aleyhine kötü kötü sözler söyleyip, üzerine kötü kötü lakaplar takarak yaşayıp da ölürse; (*kâne alâmetühû yevme'l-kıyâmeti*) kıyamet gününde onun alâmeti, (*en yesimehu'llàhu ale'l-hurtûmi, min kila'ş-şefeteyni*) iki dudağından burnuna, burnunun üstüne yüzünün en görünen yerleri, 'İşte bu dedikoducudur, diliyle onu bunu iğneleyen insandır, kaşıyla gözüyle işaret edip kalp kıran, insanlara lakaplar takıp alay eden insandır.' diye damgalanır."

Herkes de bir bakışta, "Demek ki bu dedikoducuymuş, gıybetçiymiş; onu bunu üzen, diliyle ona buna üzüntü veren, ezâ veren, kötü kötü lakaplar takan kimseymiş." diye bilir.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İşler işin sonuna göre değerlenir. İnsan bir sene öğrenci olarak bir okula devam ediyor da, senenin sonunda sınıfta kalabiliyor. Sonu mühim.

"—Bizim oğlan okula ilk gittiği günler çok iyi çalışıyordu."

İyi ama karnesi nasıl gelecek senenin sonunda belli olacak, nasıl olacak bakalım?

"—Efendim bizim dükkân iyi çalışıyor."

"—Evladım açtığın dükkân çalışıyor mu?"

"—Çalışıyor. Müşteri geliyor gidiyor. İyi ticaret yapıyoruz."

"—İyi iyi maşaallah, hangi aydasın?"

"—Ocak'tayım, Şubat'tayım, Mart'tayım…"

"—Bakalım sene sonunda nasıl olacak? Bir Aralık gelsin, bir yıllık bilanço, bütçe çıksın, kâr zarar hesaplansın. O zaman, işin sonunda belli olacak.

Bunun gibi, bir insan da ömür boyunca mü'min olarak yaşar.

Namaz kılıyor. Aferin maşaallah…

Sarık sarıyor. Aferin maşaallah…

Oruç tutuyor. Aferin maşaallah…

İslâmî hizmetlere koşturuyor. Aferin maşaallah…

İyi güzel, Allah nazardan saklasın, yanıltmasın, şaşırtmasın. Nefse, şeytana uydurmasın. Ayağını sırât-ı müstakîmden aman kaydırtmasın. Temenni ederim ki böyle devam etsin.

Bazen böyle gider gider gider, sonunda kâfir olarak, Allah'ın kızdığı, sevmediği bir durumda iken ölür ve Allah ona gazap ediyor, kızmış, sevmiyor olarak, sevmediği bir kul olarak ahirete gider. Ahirette de cezasını çeker, belasını bulur.

Bazı insan da ömrü boyunca günahlar işlemiştir, kâfir olarak, gafil olarak, cahil olarak yaşamıştır.

"—Aman hocam ben neler ettim, söyleyemem!"

"—Aman söyleme!"

Kabahati de pek söylememek lazım. Söyleyince, dinleyen kimseler yarın şahitlik eder. Pek de öyle yaymamak lazım. Çünkü birisinin günah işlediğini dinleyen öteki insan;

"—O da yapmış, ben de yapayım." der, cesaret alır.

Kabahati öyle pek fazla söylemek doğru değil.

Sonra bir tevbe eder, iyi bir yola girer, herkesin ağzı açık kalır.

“—Allah Allah, bu dağda eşkiyâ idi, şimdi evliyâ oldu.”

Tarihte misalleri var. Yol kesermiş, haramiymiş, sonra bir tevbe etmiş, Allah’ın bir iyi kulu olmuş ki evliyâ olmuş, kerâmet sahibi olmuş.

Olabilir. İşin sonu önemli.

Peygamber Efendimiz, “Dinimizin ahkâmı zaten böyledir” diye bildiriyor. “*Eşhedü enlâ ilâhe illa’llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*” deyip müslüman olduğu anda, şu kâfirin, filanca gayrimüslimin kelime-i şehadet getirip, İslâm oluşu, eski defterindeki günahların hepsini siler. Hepsi sıfırlanır. İslâm bu kadar güzel bir şey!

İslâm bu kadar güzel bir şey de İslâm’ı muhafaza etmek lazım. İslâm’ı muhafaza edemez de sonunda, ahir ömründe kaybederse, kaybetmiş olarak ölürse ahireti feci olur.

“—Daha evvelki yaptıkları ne olur?”

Hebâen mensûrâ olur. Havaya savrulmuş toz toprak, işe yaramaz duruma geçmiş olabilir. Çünkü sonunda işi bozdu. Senenin sonunda çalışmadı, sınıfta kaldı gibi olur.

b. Her Zaman Uyanık Olmalı!

Onun için ne yapmamız lazım?

Bu sözlerden korkuyoruz değil mi? Ürperiyoruz.

El-hamdü lillah şimdi İskenderpaşa Camii’ndeyiz. Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerîflerini okuyoruz, dinliyoruz. “Var mı benim gibisi?” diye kibirlenmemek, kendisini beğenmemek lazım. Bu hayatın cilveleri, karşılaşılan çeşitli olaylar; insanın içinden dışından onu aldatmaya çalışan şeytan; insanın kendi içindeki nefs-i emmâresi, etrafındaki kötü kötü insanlar, çevresi aldatabilir, şaşırtabilir. Onun için devamlı müteyakkız, uyanık olmak lazım. Devamlı...

Askerlikte teyakkuz hâli ne demek? Alarm hâli demek.

Teyakkuz hâlinde olacak. Nakşî tarikatimizin prensiplerimizden bir tanesi; *nigâh daşt* prensibidir.

Nigâh daşt ne demek? İnsan kalbinin, gönlünün bekçisi olacak, gönlüne kötü şeyler getirmeyecek. Gönlünü kararttırmayacak. Kendisini koruyacak.

Her nefeste uyanık olacak. *Hûş der dem*: “Her nefes alış verişte

gafil olmayacak.”

Şeytan var. İnsan silahlı düşmanı varken siperden başını kaldırır mı? Ortaya çıkar dolaşır mı?

Düşmanın olduğunu bilen düşmanına karşı tedbir alır.

Bizim en büyük düşmanımız kim? Şeytan.

Kur’ân-ı Kerîm de bildiriyor; büyük bir düşman, apâşikâr bir düşman. Islah olmaz, değişmez bir düşman.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (فاطر:٦)

(*İnne’ş-şeytàne leküm adüvvün fettahizûhü adüvvâ*) “Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin, düşman olduğunu bilin, tedbirinizi alın!” (Fâtır, 35/6) buyruluyor.

Ne yapmak ister? Şeytan insanın imanını almak, insanı Allah’ın sevmediği insan durumuna düşürmek ister. İnsanı kendisi gibi cehenneme gidecek bir günahkâr, Allah’a âsi mücrim kul haline getirmek ister.

Nasıl yapar bu işi?

Çok tecrübelidir, çok ustadır, çok kurnazdır. Hz. Âdem Atamız zamanından beri uğraşıp durmaktadır. Nice insanların ayağını kaydırmıştır. Nice ibadethanesinde ibadet eden insanları ibadethaneden çıkartmış, baştan çıkartmış, günah işletmiştir. Nice insanların aklına girmiş, kalbine girmiş, kafasını çelmiş, vesvese vermiş, onu Allah’ı sevmediği duruma düşürmüştür.

Şeytan, bizim dışımızda, bizi Allah’ın sevmediği duruma düşürmek isteyen, cehenneme düşürmek isteyen bir karşı kuvvet. Hiç uyumaz; sen uyursun, düşman uyumaz. Yaka paça kurtarmak da zordur.

Ama el-hamdü lillah geçtiğimiz haftalarda şeytanın oyunları neler, şeytana karşı nasıl korunulur, burada hadîs-i şerîfler geçti de biraz tanıdık. Şeytandan nasıl korunulacağını o zaman söyledik. O zamanki derslere gelmeyenler diyecekler ki,

“—Hay Allah, demek ki evvelki derslerde çok mühim mevzular geçmiş...”

Gidin onları arayın, bulun, alın. Bu konuşmalar el-hamdü lillah kayda geçiyor, o da iyi bir şey. O hadîs-i şerîfleri okuyun.

Şeytanın oyunları çoktur. Şeytandan korunmanın çareleri de vardır. İnsan o çareleri tatbik ettiği, o ilaçları kullandığı zaman şeytandan kurtulabilir.

Başka bir düşman nedir?

İnsanın nefsidir. Hatta Peygamber Efendimiz insanın nefsinin daha büyük bir düşman olduğunu bize bildiriyor. Nefis daha büyük bir düşmandır. Çünkü şeytanın şeytan olduğunu insan bilir de, nefsi kendisi, kendi benliği olduğundan, içinden gelen arzuyu, kendi kendisini frenleyemez, nefsini engelleyemez. Nefsi de insana çok günahlar, çok kötülükler yaptırtır. O da vesvese verir. O da bir şeyleri ister.

Gezmek istiyorum. Eğlence istiyorum. Yemek istiyorum.

"—Ya bu haram, yeme!"

Olsun, canım çok istiyor ve saire.

Şu kızı çok beğendim. Aman şu meyveler çok güzel, kıpkırmızı olmuş, elimi uzatayım alayım ve saire…

Onun o istekleri bir başladı mı, insan onun karşısında duramaz. Onun için nefis daha büyük düşmandır.

Kendimiz kendi kendimizi kontrol etmek zorundayız. Bu kontrolu gevşettik mi, arabanın freni olmadığı zaman ne olur? Arabanın moturu var da çalışıyor. Freni yok ne olur? Biner misin öyle arabaya?

Deli miyim, divane miyim, canımı sokakta mı buldum, yapar mıyım hiç öyle şey? Frensiz arabaya binilir mi? Gider bir yere çarpar.

İnsan nefsini frenleyemezse günah dağlarına çarpar. Günah deryalarına uçurumdan uçar. Cump diye dalar, çıkamaz, boğulur gider. Onun için bir düşman da nefistir.

Başka? Başka ne düşmanlar var?

Bu dünya hayatındaki keyifli, zevkli şeyler de; allı pullu, reklamlı, ışıklı, albenili, davetkâr eğlenceler, zevkler de insanın düşmanıdır.

"—Gel!" diyor, "Bak!" diyor. "Ne kadar pırıltılı ışıltılı dikkat çekici böyle! Haydi şuraya gidelim de felekten bir gece çalalım. Eğlenelim meğlenelim ve saire…"

Bu dünyanın keyifleri zevkleri de insana düşmandır. Kötü

arkadaşlar, kâfirler, münafıklar düşmandır. Kâfir seni öldürmek ister veya gelir misyoneri, seni İslâm'dan çıkartıp kâfir yapmak ister, hıristiyan yapmak ister. O da düşman.

Zaten hıristiyan, kâfir oldun mu, İslâm'ı bıraktın mı, mürted oldun mu, bittin artık. Bittin, mahvoldun! Dinden çıkan insan bitmiştir, mahvolmuştur. Onun için bunun çok kötü bir şey olduğunu bilen insanlar arasından mürted çıkmaz. Ama İslâm'ı bilmeyen insanlar arasından, onların reklamlarına, propagandalarına kapılıp onlara uyanlar olabilir. İslâm'ı bilmiyor ki, güzeli bilmiyor ki bunun onun yanında sönük olduğunu, kötü olduğunu anlayabilsin.

Onun için cahillik de çok büyük bir düşmandır. Onun için bilgili olacağız, alim olacağız, öğreneceğiz.

Bunları niçin sıralıyoruz?

İşte kul böyle mü'min olarak yaşar yaşar da, bu düşmanlar onu bir oyuna düşürürler, hatalı bir şey yapar, günah işler, o sırada da vadesi yeter, ömrü biter; kâfîr olarak, zâni olarak, sarhoş olarak, kumarbaz olarak, günahkâr olarak canını verir gider. Yanında metresi, kötü kadın varken Boğaz'a uçar gider, farz edelim. Veya otobüse biniyor, otobüs kaza yapıyor ölüyor.

Geçenlerde Ankara yolunda Adana tarafından gelirken Aksaray, Tuz Gölü civarında gördük. Oradan geliyorduk, otobüs çarpışmış, devrilmiş, —nasıl oldu unuttum— düşmüş, insanlar cayır cayır yanmış.

Bunlar bu otobüse binerken biliyorlar mıydı bu hallerini? Bilmiyorlardı.

Acaba abdestleri, gusülleri var mıydı? Şoför nasıldı? Yolcular nasıldı? Sarhoş muydular? Bir önceki istasyonda içki mi içtiler, içmediler mi? Bak biraz sonra ecel geliveriyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim!

Çok müteyakkız olmalıyız. Müteyakkız ne demek?

Alarmda demek. Alarm halinde pürdikkat olmalıyız. Düşman gelebilir. Hadi bütün polis alarma geçiyor. Onun gibi olmamız lazım ki şu kıymetli, en kıymetli bir cevher olan imanımızı bu düşmanlara kaptırmayalım. Çok mühim bu.

Bazen de bir insan günahkâr olur, kâfir olur da iman nasip

olabilir. Sonunda mü'min olabilir.

Birincisinden ne anladık?

Kendimize güvenmeyelim. İmanımızı korumaya çok dikkat edelim. Onu anlıyoruz.

İkinciden ne anlıyoruz?

Karşımızdaki, etrafımızdaki insanları hor görmeyelim, yumuşak davranalım. Şu anda değil ama müslüman olabilir belki bu adam, uğraşalım bakalım.

Belki hadîs-i şerîfin bu ikinci cümlesinde söylendiği gibi adam kâfir yaşar yaşar da adını değiştirir, yolunu, dinini değiştirir, kelime-i şehadet getirir müslüman olur. Belki senden de ileri gidebilir.

c. Herkese Yumuşak Davranmalı

Onun için nasıl davranmalıyız?

Karşımızdaki insanlara İslâm ahlâkına, âdabına göre yumuşak davranmalıyız. Onları imana davet etmeliyiz. İslâm'a girmesine yardımcı olmaya çalışmalıyız. Belki mü'min olur, belli olmaz. Hiç ummadığın insan müslüman olur.

Baktık, gazetelerde okuduk. Yunanlı turist, gelmiş müslüman olmuş. Turist diye kızıyoruz biz ama belki İslâm'ı incelemeye geliyor. Belki az çok alt şuurlarında veyahut bilgilerinde, eğitimlerinde, öğretimlerinde İslâm'ın daha güzel olduğunu duymuş oluyorlar. Sen de güzel bir şey yapıverince, "Bu İslâm doğru din." diyor. Bakıyorsun üçü, beşi, onu, yirmisi müslüman oluveriyor. Çok misalleri... Hem de alim, münevver, okumuş insanlar müslüman oluyor.

Gazetelerde her gün görüyoruz, o zaman da seviniyoruz:

"—El-hamdü lillah, maşallah, bir kâfir daha yanlış yoldan kurtuldu. Cehenneme düşmekten kendisini kurtardı, müslüman oldu." diyoruz. Olabilir.

Onun için, kâfire kâfir deyip kepengi indirmemeli!

"—Dırrrt, kapattım kepengi, seninle konuşmuyorum."

Böyle değil. Yumuşak, tatlı, güzel, İslâm'ı anlatmalı, doğru yola çekmeye çalışmalıyız. Buradan da o çıkıyor.

Efendimiz, hadîs-i şerîfin üçüncü cümlesinde kötü huyları

zikrediyor. İnsanlara kötü lakaplar takan insanların kötü insanlar olduğunu, âhirette damgalanacağını; yüzünden, dudaklarından, burnundan çentiklerle, yırtıklarla işaretleneceğini bildiriyor:

(*Ve men mâte hemmâzen lemmâzen mülakkıben li'n-nâsi*) "Kim onu bunu iğneleyerek, diliyle aleyhinde konuşup üzerek, kalbini kırarak, kaşıyla gözüyle işaret edip alay ederek, insanlar aleyhine kötü kötü sözler söyleyip, üzerine kötü kötü lakaplar takarak yaşayıp da ölürse; (*kâne alâmetühû yevme'l-kıyâmeti*) kıyamet gününde onun alâmeti, (*en yesimehu'llàhu ale'l-hurtûmi, min kila'ş-şefeteyni*) iki dudağından burnuna, burnunun üstüne yüzünün en görünen yerleri, 'İşte bu dedikoducudur, diliyle onu bunu iğneleyen insandır, kaşıyla gözüyle işaret edip kalp kıran, insanlara lakaplar takıp alay eden insandır.' diye damgalanır."

Geçtiğimiz haftalarda söyledik. Biz bu devrin şu yaşayan nesilleri İslâm'ı tam bilmiyoruz.

İslâm nedir? İslâm namazdır, Ramazandır, kandildir, kandil simididir. İslâm'ı bunlarla tanıyoruz. İslâm hakkındaki bilgimiz bu. Halbuki, İslâm'ın asıl can alacak tarafı, ahlâkın güzel olması... Adam sözünde duracak, vefalı olacak, doğru sözlü olacak. Adam haram yemeyecek, merhametli olacak, sabırlı olacak. Adam veya kadın veya çocuk, herkes. Geçimli, cömert, merhametli olacak; seven, acıyan, yardım seven, geçimli insan olacak; güzel huylara sahip olacak.

Güzel huylar nelerdir?

Bu iş çok önemli olduğu için, Hocamız *Tasavvufî Ahlâk* diye bir kitap yazdı. Ahlâkı sıraladı. Şu huy güzeldir. Bu huy güzeldir. Eskiler de bu meseleye çok ehemmiyet verdikleri için ahlâk mevzuunda çok eserler yazdılar. Onları okumak lazım. En güzellerini sorup soruşturup okumak lazım.

Nereden çıkıyor bu güzel ahlâk ile ilgili bilgiler?

Kur'ân-ı Kerîm'den çıkıyor. Hadîs-i şerîflerden çıkıyor. Bazısını okuyacağız, okuyoruz. Zamanı gelince de söylüyoruz. Ahlâkı düzeltmek en mühim. İnsanlar ekseriyetle güzel huyuyla cennete giriyor.

İslâm'ın asıl temeli, önemli bölümü, kısmı ahlâkın güzel olması. Ahlâkı güzel oldu mu bir insan, gündüzleri akşama kadar namaz kılan, oruç tutan, ibadet eden, geceleri sabaha kadar namaz kılan,

zikir yapan, Kur'an okuyan insanlar kadar, hatta daha fazla sevap alabilir. Ahlâkın da öğretilmesi, benimsenmesi lazım. Kötü huylarımız varsa atmalıyız. İyi huyları almalıyız.

"—Hiç yapmadık hocam öyle bir şey. Ben hocam sana intisab edeli yirmi sene oldu, eski hamam eski tas; hiçbir şeyim değişmedi, değiştirmedim!"

Olmaz, değişeceksin…

Müslüman kötü huylarını atacak, iyi huylarını alacak. Her zaman söylüyoruz; tasavvuf mekteb-i edeptir. Edep öğrenecek, ahlâkını düzeltecek, ahlâkına dikkat edecek. Davranışlarının kötülerini tesbit edecek, vazgeçecek, bırakacak. İyilerini alacak.

Kötü bir huyu var. Nesi var?

Uykuyu seviyor, tembel. Bu belli işte hemen çıkar ortaya.

"—Gel bakalım. Bir ay içinde kaç defa sabah namazını camide cemaatle kıldın?"

Söyle bakayım. Hadi söyleme de sen kendin bil. Kendi kendine sor. Hadi gizli kalsın durumun. Kaç sabah namazını camide cemaatle kıldın? Kaç sabah namazını güneş doğmadan evvel hakikî vaktinde kıldın.

"—Hocam utanıyorum, sıkılıyorum. Kusura bakma, sordun, maalesef ben sabahları kalkamıyorum. Çok da erken oluyor sabah yahu. Saat beşte, beş buçukta oluyor; altıda bitiyor iş. Gece geç yatıyoruz kalkamıyorum hocam. Film oluyor, futbol oluyor, çok güzel programlar koyuyorlar, bir sürü kanal var. Birisinde olmasa ötekisinde güzel bir şey oluyor. Bir açıkoturum oluyor, çok merak ettiğim bir şey oluyor. İkide, üçte yatıyoruz, ayağımdan sürükleseler uyanamıyorum hocam."

İşte bir kötü huy çıktı. Tembellik, uykuyu sevmek, ibadette gayretsizlik. Birkaç kötü huy birden çıktı ortaya. Azimsizlik, iradesizlik.

İnsan ne yapar yapar, yani ne yapmalı yapmalı sabahın o vaktinde uykusu az da olsa, iki saatlik de uyumuş olsa, kalkmalı camide namazını kılmalı!

Neden? Münafıklar sabah namazına, yatsı namazına gidemez de ondan. Münafık durumuna düşmemek için o namaza gidecek.

Baktı, olmuyor. O zaman;

"—Arkadaşlar kusura bakmayın! Sohbet böyle çok olduğu zaman ben sabah namazına kalkamıyorum. Yatsıyı kıldıktan sonra, Allah'a ısmarladık. Yarın gündüz konuşalım. Eyvallah." Hemen gitsin yatsın uykusunu alsın.

"—İşte çok yemek yemişim de hocam, geceleyin çok derin bir uykuya dalmışım."

"—Tamam o zaman akşam yemeği yeme!"

Akşam yemeği yeme, bak nasıl sabaha kalkarsın. Uykun kaçar, geceden kalkarsın. Teheccüde kalkarsın. Akşam yemeğini öyle kebaplar, pilavlar, börekler, çörekler, tatlılar, baklavalar, kaymaklar yersen, onların bir ağırlığı var. Onların hazmının insanın vücudunu yorması var, kalkamıyor. Akşam yemeğini yeme, aç yat. Uyku tutmaz zaten ya, hadi uyudun, uyuduktan iki saat sonra kalkarsın. Rüyanda da baklava, börek, kebap filan görürsün. Ondan sonra yutkunarak kalkarsın.

Muhterem kardeşlerim!

Demek ki latife bir tarafa, tedbir alınabilir. Onun kötü olduğunu bilip vazgeçmek gerektiğini anlarsa çare bulabilir. Bunları yapmak zorundayız. Bunları yapmazsak sabah namazları, yatsı namazları, sevaplar kaçar; günahlar yazılır, yazılır yazılır; mü'min iken insan bazen bir hatasından dolayı Allah'ın tevfîki refîk olmaz, ayağı kayar gider. Kötü insanlarla arkadaş olur filan derken çeşitli olaylar olabiliyor. Etrafa bakmalı, ibret almalı. İnsan kendisine dikkat etmeli.

d. Huylarımızı Düzeltelim!

Huylarımızı düzeltmek de çok önemli.

Çok şakacı bir arkadaş, çok latifeyi seviyor. Oflu hoca hikayeleri, hoca efendi şöyle yapmış da, böyle olmuş da bilmem ne de, müstehcen… Anlatamam! Müstehcen. Yok efendim başka Bektaşî fıkrası. Adam ibadet ehliymiş de bilmem ne de, Bektaşî babası içkiyi çekmiş kafasına da o onunla alay etmiş de bilmem ne de… Ha ha ha ha ha ha ha ha...

"—Bektaşî hocası amma iyi söylemiş. Bektaşî şeyhi dindar adamla amma alay etmiş ha!"

Sen kiminle alay ediyorsun? Allah'a ibadet eden insanla, ibadetle alay ediyorsun. Cenneti küçümsüyor, cehenneme

aldırmıyorsun.

"—Ben cehennemden korkmam…"

Vay! Gir de gör bakalım. Kibriti bir çak, parmağını tut bakalım. Cehennemde cayır cayır yanmanın küçük bir nümunesini tat bakalım.

"—Cenneti istemem. İsteyene ver onları..."

"—Yunus Emre böyle demiş." diyor.

Sen Yunus'u anlayamazsın. Sen Yunus'un bir sözüne bakma, öteki sözlerine de bak.

Kimisi cenneti istemiyor, kimisi cehennemden korkmuyor, kimisi Kur'an'a aldırmıyor, kimisi hadîs-i şerîfi dinlemiyor, "katı Müslümanlık" diyor, beğenmiyor. Yumuşak olacakmış, sulanacakmış, sulu Müslümanlık olacakmış, onu beğeniyor.

Nasıl istiyorsun? Ne tür bir Müslümanlık istiyorsun, anlat bakalım. Gidelim süpermarketlerden öylesini arayalım.

"—Benim anlayışıma göre müslüman, hoşgörülü olmalı."

Pekiyi hoş görelim, neleri hoş görelim?

"—Düğünde bayramda içki içmeli."

Eee?

"—Düğünde bayramda kadınla karşılaştığı zaman dansa kaldırmalı, karşılıklı şıkıdım şıkıdım oynamalı…"

Moral geceleri filan.

Geçen gün televizyonda rastladık.

Bosnalılar harbin sıkıntıları geride kalıyormuş, morallerini buluyorlarmış. Hatta şıkıdım şıkıdım karşılıklı geçmişler oynamışlar.

Vah yazık kardeşim! Sen şimdi daha büyük tehlikedesin. Vah Bosnalı kardeşim vah! Harp olduğu zaman Allah diyordun, şimdi şeytanın dediğini yapmaya başladın. Kadın erkek karşı karşıya geçmiş, kıvırta kıvırta, şıkıdım şıkıdım oynuyor. Moralmiş, moral!

Öyle şey olur mu?

Mosmor ol gibi bir şey moral, ne demek böyle, ne biçim bir şey, ne biçim moral? Mosmor edecek insanı, mosmor olma durumuna getirecek moral. Mor ol gibi, moral.

Böyle şey mi olur? Günahla insanın keyfi yerine mi gelir?

Mü'min günah işlediği zaman ağlamalı, üzülmeli, ben bu günahı

niye işledim diye perişan olmalı.

Günah işleyerek moral bulunur mu? Şimdi Bosna Hersekliler daha tehlikede… Neden?

İnsanoğlu tehlike gitti mi keyfine bakmaya, şeytana uymaya başlar. Tehlike varken günah işlemez, tehlike geçtiği zaman işler.

Öğrenci imtihan vakti yaklaştı mı namazlarını kılar, imtihanı geçti mi namazı bırakır. İmtihan yaklaştığı zaman bize buraya kağıtlar gelir bir sürü, küçük küçük, küçük küçük,

"—Hocam önümüzdeki hafta imtihanımız var, bize dua edin!"

Amin. Allah sizi imtihanda muvaffak etsin…

Ertesi hafta imtihanı geçti mi ne cami kalır, ne hoca kalır, ne ders kalır, ne vaaz kalır.

Neden? İnsanoğlunun tabiatı böyledir; sıkıştığı zaman "Allah" der, gevşediği zaman nefsinin şeytanın aldatmasına uyar.

Birisi denizde gemiye bindiği zaman, tehlikeli dalgalarla gemi fındık kabuğu gibi sallanmaya başladığı zaman hepsi halis muhlis Allah'a ibadet eder, dua ederler, "Aman yâ Rabbi!" derler. Adak adarlar:

"—Yâ Rabbi! Bu gemi batmasın, Sen beni sağ salim karaya çıkart, ben senin için koyun keseceğim, hayır yapacağım, kurbanlar edeceğim." der; karaya çıktı mı unutur. Atlatmaya başlar. "Cami yaptıracağım, hayır yaptıracağım" der, vaadinden döner. İnsanoğlunun yapısı budur. Şeytan yaptırıyor bunları.

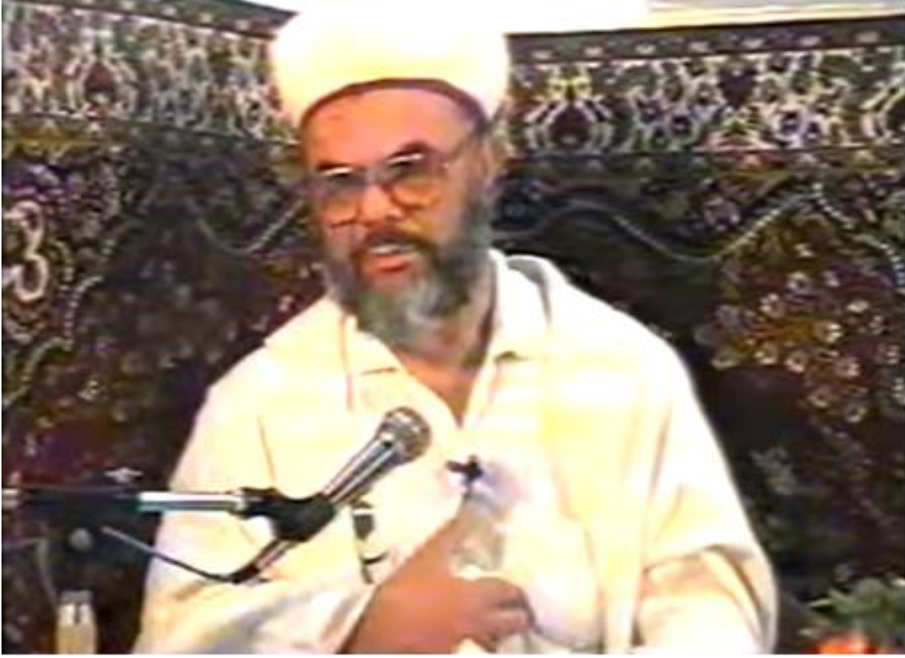
Onun için insanın huylarına dikkat etmesi, kötü huyları atması, iyi huylu olması lazım.

İyi huyların listesini yapacaksınız. Şecâat, hürmet, merhamet, sabır, şükür, ve saire, ve sâire... Bir, iki, üç, dört, beş ... 15, 20, 30, 50... Kötü huyların listesini yapacaksınız. Masanızda duvarda görünecek. Duvarda resmi filan bırak. Duvarda huylar, kötü huylar, iyi huylar görünecek. Yemek yediğin yerde olsun. Yemek yerken gözün orada olsun.

Şunlar kötü huylar, bende var mı?

"—Var…"

Daha şundan kurtulamadım. Daha tembellikten kurtulamadım. Daha gayretli bir müslüman olamadım. Daha ibadetlerime vefalı olmaya, devam etmeye güç yetiremiyorum. Zayıf bir müslümanım.

Hatasını kusurunu bilsin. Günahların bir listesini yapsın. İçki zina, kumar, yalan, dolan ve saire. Sevaplı işlerin bir listesini yapsın. Şunlar, şunlar, şunlar. Beş vakit namaz, cuma namazı, zekât, oruç, hac vesaire onları da bilsin. Hem de hanımına da, çoluk çocuğuna da küçükten öğretsin.

Ne zaman öğretsin?

"—Çoluk çocuğa haramları, günahları, sevapları iyi huyları, kötü huyları ne zaman öğretelim? Lisede mi, üniversitede mi? Ne zaman öğretelim?"

İlkokulda, ana okulunda öğreteceğiz. Neden?

Sorumluluk çağına girdiği zaman, günahlara girmeye başlayacak da ondan. Ortaokul, üniversite geç...

Çocuk ortaokulda buluğa eriyor, bıyıkları terlemeye, anasından babasından gizli gizli sigara içmeye başlıyor. Okulun yüznumarasına gidiyor, kapı kapalı, hocası gelse yakalayamıyor onu, yüznumaranın yukarısından duman çıkıyor.

Gizli gizli kötü huylar ediniyor. Gizli gizli arkadaşlarıyla okulu

asıp, yani derse girmeyip sinemaya, maça gidiyor. Yalan söylüyor, vazifesini yapmamaya başlıyor, çağı geçti de ondan.

Anaokulunda öğretecektin, ilkokulda işi sağlamlaştıracaktın. Çocuk buluğa erdiği zaman, günahları bilen, sevapları bilen, kötü huyları iyi huyları bilen bir insan olacak.

Geç kalıyoruz. Eğitimimiz geç! Eğitimimiz vaktinde verilmiyor. İş işten geçtikten sonra veriliyor. Sonra çocuk kötü huylu olarak büyüyünce düzeltemiyorsun. Çocuk bir de para kazandı mı, bir de kendisi iş güç sahibi oldu mu kimseyi dinlemez. Niye?

İş-güç sahibi oldu. Bir de evlendi mi gitti. Küçükken babası döverdi, hadi dövsün bakalım erkekse şimdi. Dövemez ki, babasından daha kuvvetli, geçti, geçmiş ola. Küçükken olacak. Ağaç yaş iken eğilir.

Muhterem kardeşlerim!

Çok geç kalıyoruz. Toplum olarak hanımlarımızı eğitmekte geç kalıyoruz, kızlarımızı eğitmekte geç kalıyoruz. İçinizde vaktinde eğitmiş olanlar vardır. Dört yaşında besmeleyle, dört yıl, dört ay, dört günlükken ilim öğretmeye başlayanlar vardır. Çocuğunu hafız yetiştiren, kızını pırlanta gibi yetiştiren vardır. Evinde hiç boş zaman geçirmeyen vardır. Allah razı olsun. Allah onların adetlerini arttırsın, hepsini, herkesi onlar gibi yapsın. Ama genellikle geç kalınıyor.

Bana geliyor şikâyet ediyor. Dert dinliyoruz biz, hoca olduğumuzdan ayet hadis biliyoruz diye mesele soruyor.

"—Hanımımla geçimsizliğim var."

"—Neden?"

"—Hanımım namaz kılmıyor."

"—Namaz dinin direğidir. Kim namazı kılarsa dinini ayakta tutmuş olur, kim namazı kılmazsa dinini yıkmış, yere sermiş olur."

Hadis bu. Namaz dinin direğidir, dinin direği. Direksiz çadır olur mu? Çadırın orta direğini aldın mı çadır çöker yere. Peygamber Efendimiz ona benzetiyor. "Namaz dinin direğidir." derken "Çadırın orta direğidir." diye, tercüme etmek lazım belki. Çadırın orta direği olmayınca çadırın tentesi yere serilir.

Hanımım namaz kılmıyor.

Allah Allah, niye kılmıyor? Anası babası kılar mı?

"—Yok. Kayınpederim, kayınvalidem de namaz kılmaz."

Ne diye gittin o aileden kız aldın be kardeşim, ne diye o kızı aldın? Bu kız namazsız niyazsız, anadan babadan besmelesiz doğdu.

Peygamber Efendimiz'in hadisleri geçmişti:

"—Şeytan sizin yemenize içmenize, çocuklarınıza bile ortak olur." Çocuklarınıza bile ortak olur. Düşünün ne mânaya geldiğini… Neden?

Gusülsüz, namazsız, abdestsiz olduğundan, çocuk meydana geleceği zaman şeytan da işin içine karıştığından, çocuk şeytanın ortak olduğu çocuk olur. Bazen şeytanın evladı olur, senin evladın sanırsın. Senin karından doğuyor, şeytanın evladıdır. O demek o. O hadîs-i şerîfte tehdit o… Çocuk senin evladın değil. Sen namazsız niyazsız, besmelesiz, abdestsiz, gusülsüz evlendin, gerdeğe girdin, çocuğun şeytandan oldu. Hadi şimdi şeytanın oğlunu terbiye et bakalım. Olmaz, olmuyor, yola gelmiyor. Kız da öyle.

Pekiyi bu kızı niye aldın?

"—Hocam saçının rengini sevdim. Boyunu posunu sevdim. Gözünün rengi çok hoşuma gitti. Edası sedası bilmem nesi, bilmem nesi… Evlendim."

Aldın mı başına belayı, hadi bakalım. Temizle bakalım şimdi… Temizlenmez. Zor temizlenir.

Neden? Kadın büyümüş, "İçimden gelmiyor!" diyor. İçinden gelmez tabi, şeytan insanın içine girdiği zaman, insanın güzel bir şey düşünmesi mümkün olur mu?

Şeytan insanın içine girmişse güzel şeyi sever mi? Sevmez.

"—Neyi seviyormuş, ne istiyor?" diyorum.

"—Plaja gitmek istiyor." diyor.

İstemez mi? Deniz tatlı…

Ben de küçüklüğümden biliyorum, ortaokul talebesiyken, yaz geldi mi rüyamda yüzerdim. O kadar rüyalarıma girerdi. Şimdi öyle değil. Cup atlıyorsun şap şup yüzüyorsun, bayılıyor millet, hatta yüzecek yer de olmuyor. Karınca düğünü gibi plaj dolu oluyor, bir kulaç atsan birisinin kulağına, ensesine, beline, göğsüne çarparsın. Herkes böyle suyun içinde ıslanıyor.

Pırasalar, soğanlar bayatlamasın diye sapları suya sokulmuş gibi, herkes sapını suya sokmuş ayakları suda, plajda. Maksat

yüzmek filan değil; maksat gözle günaha girmek… Hatta soyunma yerlerine delik açıyorlar, seyran ediyorlar. Ötekisi de biliyor. Zaten soyunma yerini seyretmeye lüzum yok, dışarı çıktığı zaman giyinik değil ki. Şurasında birazcık bir şey, burasında birazcık bir şey. Bu giyinmek, giyinmek değil.

Oraya gitmek istiyor. Günah yerine gitmek istiyor. Oraya gidilmez.

"—Canım istiyor."

Canın nefsin işte, can dediği orada nefsi. Nefsi direk gibi kalın ve kuvvetli, nefs-i emmaresi söz geçiremiyor.

Kur'ân-ı Kerîm, "Nefs-i emmaresine söz geçiremeyen helak olur." demiyor mu? "Mahv u perişan olur." demiyor mu?

Perişan olacak işte. Dinleyemeyecek, canı isteyecek, günahları işleyecek, perişan olacak işte. "Kim nefsini zabt u rabt altına alırsa o felah bulacak." Bunu anlatabilir misin o kızcağıza? Anlamaz.

Bir de gazeteler var, yazarlar var. Bir de okullarda hocalar var:

"—Bırak kardeşim bu gerici fikirleri."

Ne olacak? Senin ilerici fikirlerin ne?

"—Hürriyet var. Kadın istediği gibi çıplak bile gezebilmeli!"

Öyle hürriyet mi olur? Hürriyet sonsuz mu? Trafikte hürriyet var mı? Hadi bakalım kırmızıda geç göreyim. Her yerde hürriyet var mı?

Her yerde hürriyet değil nizam olması gerekiyor. Yasaklarla toplum ve hayat yürüyor. Yasaksız olduğu zaman anarşi oluyor.

Anarşi ne demek?

İdaresizlik, idare olmaması demek. Monarşi, oligarşi, poligarşi, teokrasi bilmem ne. Hepsi bir idaredir ama anarşi idaresizliktir. Yani yasak yok. Yasak olmayınca iş berbat oluyor. En kötü idareden idaresizlik daha berbattır. Hürriyet diye millet bir şey öğrenmiş.

Ne efsunkâr imişsin, âh ey didâr-i hürriyet;
Esîr-i aşkın olduk, gerçi kurtulduk esâretten.

Namık Kemal'den başlamış bu safsafalar, zırvalar… Hürriyeti seviyor. Hürriyet ne?

Çıplak gezme, günah işleme, içki içme, zina etme, haram yeme, rüşvet alma hürriyeti.

"—Ne yapayım bu kadar parayla geçinemiyorum. Elbet alacağım." diyor.

Zehir zıkkım olsun. Bu kadar parayla geçinemiyorsan bırak bu mesleği, serbest ticaret yap. Buraya namuslu bir memur gelsin, işi doğru düzgün yapsın. Bir de dikleniyor, sesini de kabartıyor, "Ne olacak yani." diyor. Allah korkusu kalmayınca rüşveti de tabii görüyor, her şeyi tabii görüyor. Bunların hepsi gözlerinizin önünde.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim!

Küçükten yetiştireceksiniz.

"—Bırakalım da büyüdüğü zaman kendisi seçsin."

Bu çok büyük bir haksızlık ve çok büyük bir aldatmacadır. Büyüdüğü zaman kendisi artık öbür tarafı seçecek. Orada seçme kalmıyor. Sen doğruyu öğret, büyüdüğü zaman isterse o doğrudan çıksın, eğriye gitsin. Sen önce doğruyu öğret.

"—Yok bırakalım."

Bırakmak demek öbür tarafa bırakmak demektir. Hak ile batılda ortada bırakmak olmaz, hakkı tutmak zorundasın.

"—Hak terbiyesi vermeyelim."

Hak terbiyesi vermedin mi bâtıl olur. Sen hürriyet olsun diye çocuğuna hak terbiyesini vermiyorsun, çocuk bâtıl terbiyeyle büyüyor. Hocası, çevresi öyle söylüyor. İlerici gazeteler, televizyonlar öyle söylüyor. O kanala bakıyorsun şarkı türkü, şıkıdım şıkıdım el çırpma, eğlence… Bu kanala bakıyorsun eğlence…

Gece 12 oluyor, bir oluyor eve gidiyoruz, dünyada ne olmuş, ne kalmış haber dinleyeceğiz, şık eğlence, şık eğlence, şık eğlence... Bütün kanalları dolaşıyorsun, kanalizasyon. Doğru düzgün bir şey yok.

Gittiğimiz Anadolu şehirlerinden bir tanesinde, komşusu söylemiş misafir olduğumuz eve, arkadaşımız belki buradadır.

"—Radyoyu karıştırırken bir müslüman kanal buldum, kalk sen de gel, dinle." demiş.

Bizim radyomuzu, Ak radyomuzu bulmuş. Müslüman bir kanal… Her şeyin güzeli var; İslâmcası, imancası, irfancası var. Sen de onu bulacaksın, onunla besleyeceksin kendini; çocuğunu

küçük yaşta yetiştireceksin.

“—Hocam, küçük çocuk bu şeyleri anlar mı? Küçük yaştaki bir insan böyle yüksek duyguları, yüksek huyları ahlâkı anlar mı?”

Çocukların anlayabileceği şekilde anlatırsın. Anlatabilen anlatır. İyi bir öğretici, küçücük bir çocuğa en önemli ahlâk prensibini, esasını, kaidesini, —prensip demedim sildim yani onu— çok basit bir şekilde öğretebilir. Öyle öğreteceksin; kısaca öğreteceksin, çaresini bulacaksın, aklını yoracaksın ve çocuğunu daha buluğa ermeden evvel öğreteceksin.

Sen evvela kendine öğret, bırak çocuğunu. Sen evvela duvara dört tane liste asacaksın. Dört tane liste. Hepimiz yapacağız bunu. Tabii en başta benim yapmam lazım, size vermem lazım. İşin doğrusu bu. İyi huylar bir sütun, kötü huylar bir sütun, sevaplı işler bir liste, bir sütun, günahlar haramlar bir liste. Bunlar lazım. Bunları herkes su gibi ezbere bilecek.

Yalan ne? Büyük günah… Millet su içer gibi, nefes alır gibi, her anında her dakikasında yalan söylüyor. Söylemiyor musunuz?

Tezgahtar söylüyor, patron söylüyor, işçi söylüyor, müşteri söylüyor:

“—Valla bundan fazla param yok.”

Yalancı, gel bakayım buraya, cebinde bir sürü para var. “Bundan fazla vermem.” de, yalan söyleme.

“—Valla bu kadar idare etmez.”

Bu sefer tezgahtar yalan söylüyor. Niye idare etmesin?

“—Sermayesi bundan yukarı.”

Yalan.

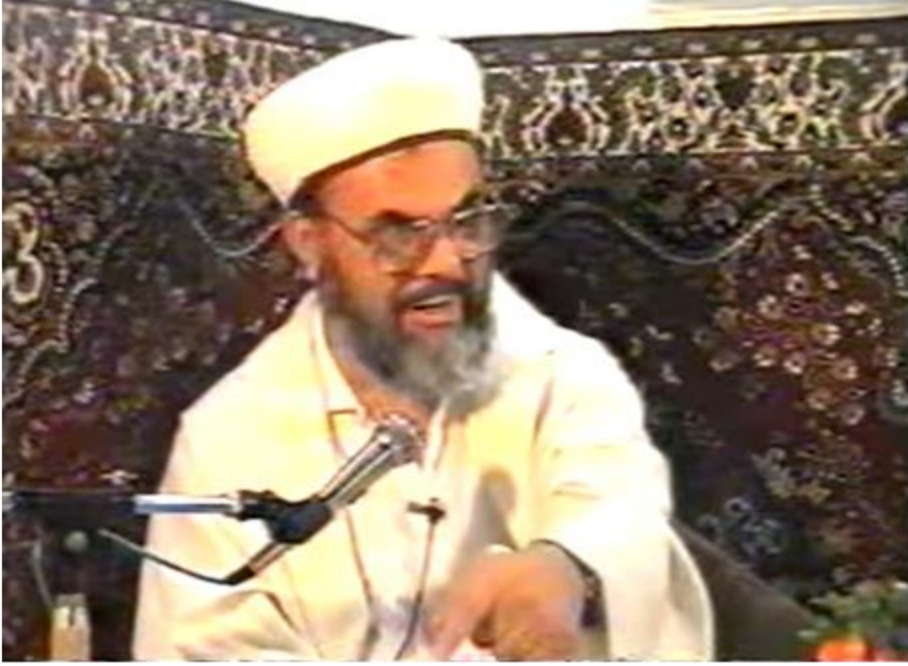
“—Senden evvel başka müşteri geldi de bu fiyata vermedim.”

O da yalan. İş güç yalan üzerine dönüyor. Yani ticarette de böyle, memurlukta da böyle.

“—Kayınvalidem öldü de onun için iki gün gelemedim.”

Yalan. Kayınvalidesi on sene önce ölmüştü.

Her şey böyle gidiyor. Hani yalan haramdı, hani bu adam müslümandı? Evet müslüman. Ama yalanın haram olduğu meselesi kalbine, gönlüne iyice yerleşmemiş, hayatının esasları arasına girememiş. Bu önemli. Hayatının esasları arasına girmesi önemli. Bu da çocuklukta olur. Çocuğu alıştırırsın...

Çok hoşuma gidiyor. Çok karşılaşıyorum. Tek olay olarak değil, çok karşılaştığım bir şey. Ben bir eve gittim, kız beni görür görmez fırt kaçıyor. Şu kadarcık kız, bir, iki, üç karış. Üç karışlık kız, fırt kaçıyor. Ben gülüyorum tabii, neden kaçtığını biliyorum. Başörtüsü yok diye kaçıyor kız benden.

Neden?

Evime gelen küçük kız çocuğu:

"—Hocam elini öpeyim." diyor, elimi öpüyor.

Bir tanesi dün diyor ki:

"—Sekiz defa öptüm, altı defa öptüm." diyor.

Kimisi de kurnaz dönüp dönüp geliyor, öpüyor. Ben de farkındayım, ses çıkartmıyorum.

Kaçıyor kız, neden?

Ben küçük kızlara diyorum ki:

"—Kızım, iyi güzel ama hani başörtün nerede? Niye kolun kısa, niye eteğin kısa?"

Kız onu bildiği için, hoca dede bana kızacak, gene söyleyecek

diye fırt saklanıyor, veyahut yatak odasına gidiyor, bir şey örtünüyor öyle geliyor. Gelişinden “Aferin!” istiyor belli. Ben de onu anlıyorum:

“—Ooo maşaallah maşaallah, çok da yakışmış!” deyince, kolları havaya kalkıyor.

Küçükten öğreteceksin. Küçükten öğrettin mi, çocuk başı açık kaldı mı rahatsız olacak, eteği açıldı mı rahatsız olacak. Zaten eteği açılsa bile, çocuğunu mahrem yerleri görünmeyecek şekilde giydirmek zorundasın.

“—Efendim çocuktur, işte bırak olsun.”

Olmaz. Peygamber Efendimiz “Çocuğun avreti de büyüğün avreti gibidir.” diyor.

Öyle bir kıyafet yapacaksın ki, çocuğa öyle bir kıyafet giydireceksin ki, avreti düşse bile görünmeyecek.

Otobüs devrilmiş, şu kadar ölü, bu kadar yaralı kadınları sedyelerle götürüyorlar. İşte kadın öldü, veya yaralı; eteği açıldı, her şeyi açıldı. Kıyafetinin nasıl olması lazımdı? Uzun olması lazımdı.

“—Hocam bu kadar uzun don da olur mu?”

Eskiden uzundu. Niye olmasın, tarihte olmuş. Şalvar; gayet bol bir kıyafet, ta aşağı kadar gayet uzun.

Şimdiki hanımlarda da var. Güzel, Afgan kıyafeti, Afgan modası diyor. Üstünde bir manto gibi bir şey var; altında bir de kot pantolonu gibi bilekten bilezikli, şalvar gibi bir şey var, yakıştırmışlar da. İşlemişler, nakışının bilmem nesi ve sairesi de var. Kadın yakışıklı diye, moda diye onu giyebiliyor. Ama moda olmadığı zaman bile, “Allah böyle emrediyor.” diye öyle giymek, giyinmek lazım. Çocuk da öyle giyinmesi lazım.

“—Hocam küçüktür.”

Olmaz. Suudi Arabistan’da torunlara entari arıyoruz. Uzun etek güzel, kat kat uzun etekler güzel, kolu kısa.

“—Bunun uzun kollusu yok mu?”

“—Yok. Bulamazsın. Arasan da bulamazsın.”

Niye bulamayayım?

Abim tişört aramış, “Ben üstünde yazı olmayan, nakışsız, resimsiz, —gavurca yazılar var, İngilizce, ne işe yaradığı

anlaşılmaz Fransızca yazılar, reklamlar. Bana ne ya elalemin firmasından, ben niye onların reklamını yapayım? Arslan resimleri, bilmem ne resimleri, bununla namaz da olmaz, yazılar filan, -yazısız bir tişört arıyorum.” demiş.

Şu kısa kollu yazlık şeyler, tişört diyorlar, Türkçesi olmadığı için söylüyorum, 100 bin lira ceza yazmayın. Türkçesini bulalım, kısa kollu üst fanilası. Fanila da belki Türkçe değil.

“—Bulamazsın. Ne kadar arasan bulamazsın.” demişler.

Yok mu imalatçıların içinde bir babayiğit müslüman, müslümanca bir şey yapsın?

Amerika’da, Avrupa’da gördüm. O bazı üst yazlık kıyafetlerinde *Lâ ilâhe illallah* yazmış. “İslâm en güzel nizam.” yazmış. İngilizce veya Arapça yazmış, tamam. Onu karşıdan okuyan da İslâm hakkında bir şeyler görüyor. Bak gördün mü, o firmasının reklamını yapıyor, ben de İslâm’ı tanıtıyorum; hem de kıyafetimle, kıyafetimdeki yazıyla. Olur.

İnsan İslâmca düşündü mü her şey değişir, değişecek. Kıyafet, gömlek değişecek, yazlık kışlık değişecek, her şey değişecek.

Alışmışız, biz pantolon giyiyoruz.

“—Nereden alıştık, bilmem?”

“—Hocam ben doğduğum zamandan beri pantolon giyerim.”

Erkekler pantolon giyer, kadınlar manto giyer, böyle alıştık.

Alışkanlık yok. Alışkanlık bir beladır. İslâm’ın süzgecinden geçireceksin, doğru olanı yapacaksın. Alışkanlık yok.

“—Eee ne var pantolonda hocam?”

Dar olduğu zaman mahzur var. Dar olduğu zaman avret yerlerin belli oluyor. Dobra dobra söyleyeyim de anla: Etin budun belli oluyor. Olmaz! Böyle giyim olmaz.

Nasıl olacak? İslâm’a uygun şekilde olacak.

“—Eee, nerden bulayım ben bunu?”

Ara, yoksa kendin icat et. Allah rızası için icat et. Allah rızası için iyi bir çığır açan kimseye o çığırda yürüyen, ondan sonra onu taklit edip onun peşinden yürüyen bütün insanların sevabı verilir. Sen bir çığır aç. Niye şey yapıyorsun?

Bak ben şimdi bir çığır açtım. Arkadaşlara diyorum ki:

“—Takke devri bitti.” İki hafta önce bitti takke devri, sizin

haberiniz yok.

Ne devri başladı? Sarık devri.

Geçen hafta da ilan ettik, sarık devri başladı. Bu sabah gene bizim camiye Kur'an kursundan genç çocuklar geldiler, hepsi sarıklı. Allah razı olsun. Bir tanesi, bol bir cübbe gibi bir şey giymiş. Aaa, o çok güzel. Şimdi sarık artı cübbe devri başladı.

Neden? Kısa olmuyor, kısa olduğu zaman, secde ettiği zaman kıyafet İslâm'a uygun olmuyor. Biraz da bol bir kıyafet olacak.

Bu nasıl olabilir?

Modasını siz çıkartın. Modelini siz çizin veya ben çizeyim.

Şu gömleği uzatacağız. Bu bele kadar mı, bele kadar, dize kadar yapalım, olur biter. Kolu buraya kadar mı, 30 santim daha uzatırım bileğe kadar olur biter.

Moda bu. Ben böyle istiyorum.

"—Böyle istiyorum." diyen insanlar çoğaldı mı modacılar onu mutlaka yapar.

"-q-Ben kısa kolluyu almayacağım."

Tamam.

Nasıl biliyorlar Fenerbahçe Galatasaray maçı olduğu zaman hemen onların tişörtleri çıkıyor, hemen stadyumun orada satılmaya başlıyor? Nasıl biliyorlar zamanını? Hemen her olaya göre şıp yapıyorlar. Demek ki senin iyi bir şeyi istemen bile İslâm'a hizmettir.

"—Ben şunu istiyorum arkadaş!"

Sen şimdi bu isteğinle İslâm'a hizmet ediyorsun.

On tane müşteri bir dükkâna girip de "Şunu istiyorum ya, niye yok?" dediği zaman, o adam kafasını çalıştıracak, müşterinin istediği malı üretecek.

"—Ben bunu almam arkadaş, ben böyle arslan resimli, şeytan resimli, bilmem ne resimli gömleği giymem."

Tamam, burada satılmıyor, müslüman mahallesinde salyangoz satılmaz. Nerede satılır?

Fransa'da... Fransızlar yiyor salyangozu, orada satılır. Buradaki salyangozları topluyorlar, Fransa'ya götürüyorlar. Orada satılır, Türkiye'de satılmıyor. Kaplumbağaları Ahlat'tan mahlattan ve başka yerlerden topluyorlar satıyorlar.

Neden? Onlar kaplumbağa yiyor, vırak vırak kurbağa yiyor,

salyangoz yiyor. Onlar öyle alışmış. Biz?

Biz öyle şeyleri yemeyiz. Onun için burada hiç salyangoz dükkânı gördünüz mü? Allah aşkına biriniz kalksın da “Hocam ben gördüm falanca yerde.” desin. Görmemişsinizdir.

Neden? Salyangoz yemiyoruz da ondan.

“—Bu gayri İslâmî kıyafetleri giymiyoruz.” deyince, satılmayacak.

“—İslâmî kıyafetleri istiyoruz, arıyoruz.” deyince, o moda kendiliğinden doğacak. İstek, talep arzı meydana getirecek.

Sen iyi şeyi isteyeceksin ve direteceksin. Biz, dükkâna giriyoruz, gayri İslâmî şey görünce çıkıp gidiyoruz. Niye?

Şu var, ondan diyoruz, çıkıyoruz. Benzin istasyonuna benzin almaya giriyoruz. Soruyoruz:

“—Mescid var mı burada?”

“—Yok…”

Adam mescid yapsın diye sürüp gidiyoruz.

Falanca bira firmasının reklamı mı var? Girmişken bira reklamı var diye dönüp gidiyoruz. Ben oradan benzin almam. Tamam mı?

İsteklerle, arzularla, tenkitlerle insanları yönlendirmemiz mümkün. Bugün Türkiye’de bir tesettür mağazası modası çıkmış mı, var mı? Var, camimizin yakınında bile var. Neden?

Müslümanlar tesettürlü kıyafet istediklerinden onlar doğdu. İstediklerinden doğdu. İstemeselerdi, müşteri olmasaydı olmazdı. Marifet iltifata tabidir. İstek olacak, o zaman arz olacak. Onun için iyi şeyleri istemek bile, söylemek bile ibadettir.

Bunları nereden açtık?

Çocuğumuzu küçükken yetiştirmekten açtık. Galiba bugün bir hadis okuduk. Bari bir iki tane daha okuyalım.

e. Kul Ailesine Harcadığından Ecir Kazanır

Bu hadîs-i şerîf, bugün okunan ikinci hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[83]

---

[83] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.197, no:4153; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Kasru’l-Emel*, c.I, s.151, no:234; Habbâb RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XV, s.405, no:41581; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.397, no:6549.

إِنَّ الْعَبْدَ لَيُؤْجَرُ فِي نَفَقَتِهِ كُلِّهَا ، إِلاَّ فِي الْبِنَاءِ

(هناد ، ه. والحكيم ، هب. عن خباب)

RE. 104/5 (*İnne'l-abde leyü'ceru fî nafakatihî küllihâ, illâ fi'l-binâi.*)

(*İnne'l-abde leyü'ceru fî nafakatihî küllihâ*) "Kul sarf ettiği her masraftan, kesesini açıp harcadığı her şeyden ecir kazanır, sevaba nail olur." Evine bir şey aldı, sevap kazanır. Ana babasına bir şey aldı, sevap kazanır. Birisine bir şey ısmarladı, sevap kazanır. İkramda bulundu, sevap kazanır. Kesesini açtı da masraf yaptı mı, her şeyden sevap kazanır. (*İllâ fi'l-binâi*) "Binaya harcamasından sevap yok, bina hariç."

İslâm lüks binayı istememiş, teşvik etmemiştir. Peygamber Efendimiz o tarafı teşvik etmemiştir.

Ne olacak? Sade, ihtiyaç kadar olacak. O paralar lükse harcanmayacak, cihada harcanacak, İslâmî hizmetlere harcanacak diye.

Birisi çok güzel bir köşk yaptırmış. Lüks mü lüks, geniş mi geniş; bahçesi güzel, havuzu var, balkonu var ve saire, ve saire... Arif bir zatı almış yanına, gel bir bina yaptım, gör diye.

Gezmişler. O arif zâta sormuş:

"—Nasıl buldunuz?" demiş.

Arif de:

"—Yazık etmişsin." demiş. "Keşke bu dünyada ev yapacağına, ahirette köşk yapsaydın. Keşke bu kadar dünyalık masrafı yapacağına bunu İslâmî bir hayra sarf etseydin. Bu israf, şatafat, gösteriş olmuş." filan diye söylemiş.

Bina durumu böyle. Binayı İslâmiyet pek teşvik etmemiş.

f. İnsanın Gayesi Dünya Olursa

Bir hadis daha okuyalım!

Enes RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz çok

önemli bir hususu bize bildiriyor:[84]

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا كَانَ هَمُّهُ الدُّنْيَا وَسَدَمَهُ ، أَفْشَى اللهُ عَلَيْهِ ضَيْعَتَهُ ، وَجَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ ، فَلاَ يُصْبِحُ إِلاَّ فَقِيراً ، وَلاَ يُمْسِ إِلاَّ فَقِيراً ؛ وَإِنَّ الْعَبْدَ إِذَا كَانَتِ الآخِرَةُ هَمَّهُ وَسَدَمَهُ ، جَمَعَ اللهُ لَهُ ضَيْعَتَهُ ، وَجَعَلَ غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ ، فَلاَ يُصْبِحُ إِلاَّ غَنِيًّا ، وَلاَ يُمْسِي إِلاَّ غَنِيًّا (هناد عن أنس)

RE. 104/ (*İnne'l-abde izâ kâne hemmühü'd-dünyâ ve sedemühû, efşa'llàhu day'atehû, ve ceale fakrahû beyne ayneyhi, felâ yusbihu illâ fakîran, ve lâ yumsî illâ fakîran; ve inne'l-abde izâ kâneti'l-âhiretü hemmehû ve sedemehû, cemea'llàhu lehû day'atehû ve ceale gınâhu fî kalbihî, felâ yusbihu illâ ganiyyen, ve lâ yumsî illâ ganiyyen.*)

(*İnne'l-abde izâ kâne hemmühü'd-dünyâ ve sedemühû*) "Kul, kulun hedefi, meramı, arzusu, tasası, işi dünya olursa, (*efşa'llàhu day'atehû*) Allah onun ihtiyacını genişletir. İhtiyaçtan ihtiyaca düşürür, ihtiyacı artar. Kayıplarını arttırır. Kayıplarını buldurtmaz. (*Ve ceale fakrahû beyne ayneyhi*) 'Sen fakir olacaksın, fakirsin!' filan diye fakirliği, fakirliğini gözü önüne serer. Aklı, fikri, tasası işi dünya olunca, (*felâ yusbihu illâ fakîran*) sabahleyin fakir olarak sabahlar, (*ve lâ yumsî illâ fakîran*) akşamleyin fakir olarak akşamlar."

Bunun aksine:

(*Ve inne'l-abde izâ kâneti'l-âhiretü hemmehû ve sedemehû*) "Kulun tasası, meşgalesi âhiret olursa, âhireti kazanmak olursa, (*cemea'llàhu lehû day'atehû*) o zaman Allah onun darmadağın işlerini derler, toparlar, düzene sokar, işlerini rast getirir. (Ve ceale gınâhu fî kalbihî) Gönlüne zenginliği yerleştirir. (*Felâ yusbihu illâ ganiyyen*) Zengin olarak sabahlar, (*ve lâ yumsî illâ ganiyyen*) zengin olarak akşamlar."

---

[84] Hennâd, *Zühd*, c.II, s.354, no:667; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.224, no:6264; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.379, no:6517.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hususta çok hadîs-i şerîf vardır. Biz müslümanlar olarak ahiretin ehilleriyiz, ahiretin adamlarıyız. Biz âhireti kazanmaya, cenneti kazanmaya çalışmalıyız. Cenneti kazanmanın tasasını kafamıza yerleştirmeliyiz. Cehenneme düşmemenin dikkatini aklımıza almalıyız. Ahiretin ebedî olduğunu, ahirette Allah'ın sevdiği durumda olmayı, mükâfatına ermeyi hedef almalıyız.

Bu dünya fânidir; gelip geçicidir. Aklımız, fikrimiz, tasamız bu dünyaya yönelik olmamalı. Bu dünya bizi ahiret kazancına götürecek bir zamandır, mekândır, alettir, vasıtadır. Biz bu dünyada elimize geçenleri güzel kullanarak, zamanımızı güzel değerlendirerek, alet ve imkânlarımızı İslâmî hizmetlere yönelterek ahireti kazanırız. Ama bu dünyanın kendisi bizim amacımız, gayemiz, hedefimiz, arzumuz değildir.

Eğer bir insan dünyaya böyle yönelirse Allah onun işlerini dağıtır ve onu gönül bakımından, akıl bakımından daraltır, fakirleştirir. Hep fakirlik duygusu içinde yaşatır. Sabah fakir olarak sabahlar, akşam fakir olarak akşamlar. Ama insanın gayreti, himmeti, tasası, işi, uğraşı ahireti kazanmak olursa; o zaman Allah onun hem işlerini rast getirir, hem de gönlünü zenginleştirir. Sabah akşam, dünyanın en zengin insanı gibi rahat sabahlar, rahat akşamlar.

Bu çok mühim bir şey. Hepimiz ahiret ehliyiz, hepimiz ahireti kazanmaya çalışmalıyız.

Allah hepinizden razı olsun… Allah hepimizi gerçekleri görüp istediği yolda yürümeye muvaffak eylesin… Hepimize gerçeklere uymayı nasib eylesin… Günahlardan haramlardan hepimizi korusun…

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

25. 08. 1996 – İskenderpaşa Camii

16. DUANIN KARŞILIĞI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Hamden kesiran tayyiben mubareken fîhi âlâ külli hâlin ve fi-külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَمْرَضُ فَيَرِقُّ قَلْبُهُ فَيَذْكُرُ ذُنُوبَهُ ، فَيَقْطُرُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِثْلَ الذُّبَابِ مِنَ الدُّمُوعِ ، فَيُطَهِّرُهُ اللهُ مِنْ ذُنُوبِهِ ، فَإِنْ بَعَثَهُ مُطَهَّراً ، وَإِنْ قَبَضَهُ مُطَهَّراً (ك. فى تاريخه ، والديلمى عن أنس)

RE. 104/7 (*İnne'l-abde leyemradu feyerukku kalbühû, feyezkürü zünûbehû, feyakturu min ayneyhi misle'z-zübâbi mine'd-dumûi, feyutahhiruhu'llàhu min zünûbihi, fein beasehu mutahharen, ve in kabadahû mutahherâ*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaati müslimîn, değerli müminler!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamberimiz Muhammed-i Mustafa SAS efendimiz hazretlerinin mübarek sözlerini, hadis-i şeriflerini okumak,

dinlemek üzere toplandık. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden, cümlemizden razı olsun… İki cihan saadetine cümlenizi, cümlemizi nail eylesin…

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına, izahına başlamadan önce sevgili Peygamber Efendimizin ruh-u pakine bizlerden bir hediye-i kuraniye olsun diye ve onun aline, ashabına, etbâına, ezvacına, evladına, ahbabına, ihvanına, hulefasına, verese-i nebi olan evliyaullah ve sàlihlerin ruhlarına, sâdât ve meşayih-ı turuk-u aliyyelerimizin, cümlesinin ayrı ayrı ervah-ı tayyibelerine hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fatih Sultan Muhammed Han'ın, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye, beldemizin medâr-ı iftihârı Yûşâ AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin ruhlarına;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün Müslüman sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan Müslümanlar da imtihanı başaralım, Rabbimizin yolunda sevdiği kul olarak yürüyelim, sevdiği işleri yapalım, ömrümüz hayırlı olsun, bereketli olsun, uzun olsun; amellerimiz makbul, mübarek olsun, iki cihan saadetine Allah-u Teala Hazretleri'nin lütfuyla, keremiyle erelim diye bir *Fâtiha*, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım, buyurun!

………………………………

a. Hastanın Günahlarının Affolması

Okuduğumuz, okuyacağımız hadis-i şerifler *Râmuzü'l-Ehadis* kitabının 104. sayfasının 7. hadis-i şerifi ve devamları olacak.

Demin metnin okuduğumuz hadis-i şerif, Enes RA'dan rivayet edilmiş, Deylemî *Müsnedü'l-Firdevs* isimli kitabına kaydetmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[85]

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَمْرَضُ فَيَرِقُّ قَلْبُهُ فَيَذْكُرُ ذُنُوبَهُ ، فَيَقْطُرُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِثْلَ
الذُّبَابِ مِنَ الدُّمُوعِ ، فَيُطَهِّرُهُ اللّٰهُ مِنْ ذُنُوبِهِ ، فَإِنْ بَعَثَهُ مُطَهَّرًا ، وَإِنْ
قَبَضَهُ مُطَهَّرًا (ك. فى تاريخه ، والديلمى عن أنس)

RE. 104/7 (*İnne'l-abde leyemradu, feyerukku kalbühû, feyezkürü zünûbehû, feyakturu min ayneyhi misle'z-zübâbi mine'd-dumûi, feyutahhiruhu'llàhu min zünûbihî, fein beasehu mutahharen, ve in kabadahû mutahherâ*)

(*İnne'l-abde leyemradu*) "Kul hastalanır, (*feyerukku kalbühû*) kalbi hassaslaşır, rikkatli olur, gönlü yumuşar. (*Feyezkürü zünûbehû*) Evvelce işlemiş olduğu hataları, günahları, zünûbu hatırına gelir, hatırlar onları. (*Feyakturu min ayneyhi misle'z-zübâbi mine'd-dumûi*) Gözlerinden sinek kadar bir gözyaşı, azıcık bir gözyaşı çıkar."

"—Tüh, niye ben bu günahı işledim yâhu?" diye böyle bir pişmanlık içinde, üzüntü içinde kalbi hassaslaştığı için, gözleri yaşarır da azıcık bir gözyaşı çıkar. Yani seller gibi akmak değil, birazcık şöyle sinek kadar gözyaşı çıkar."

(*Feyutahhiruhu'llàhu min zünûbihî*) O kadarcık ağlamasından dolayı, o kadarcık gözyaşından dolayı Allah onu günahlarından pak eyler, tertemiz eder."

---

[85] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.196, no:742; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.312, no:6710; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.396, no:6547.

Biliyorsunuz, “Hastanın günahı mağfurdur.” diye zaten başka müjdeleri de zaman zaman size söylemiştim. Hastalık hoşlanılan, istenilen bir şey değil ama hastalık geldiği zaman da Allah’ın mükafatı büyük geliyor. Günahları af-u mağfiret oluyor. Ağladığı zaman da, birazcık gözü yaşardığı zaman da günahlardan Allah onu tertemiz ediyor.

(*Fein beasehû mutahharen*) “Eğer Allah, o hastalıktan onu kurtarır da hayata tekrar gönderirse, tertemiz bir kul olarak hastalıktan kalkar, döner. (*Ve in kabadahû mutahherâ*) Eğer canını alırsa, o hastalıktan vefat ederse kul, tertemiz olarak ruhu kabzolunmuş olur, ölmüş olur, ahirete göçmüş olur.”

Tabii, Peygamber Efendimiz’in nasihatini hatırlatalım: Böyle güzel şeyler olacak diye hastalık istenmez. “Yâ Rabbi, bana hastalık ver, ben de böyle tertemiz olayım!” denmez. Yani usul bu değil ama hasta olursa insan, bundan çok sevaplar geleceğini bilmeli, müteselli olmalı. Allah’tan affını, mağfiretini istemeli!

Hatta bir derece daha ilerisi var müjdenin. Hastanın kendisini ziyaret edene duası da makbul. Etsin, etmesin, hastanın duası da makbul. Ziyaret etmese bile hasta birisine dua ediyorsa, o da makbul… Tabii ziyaret etmiş olan kimseyi de karşısında görünce sevinir:

“—Hay Allah senden razı olsun! Canım sıkılmıştı, geldin, müteselli oldum, sağ ol, var ol, Allah vücuduna afiyet versin, işini rast getirsin, iki cihanda aziz ol!” der.

Hastanın duası da makbuldür. Kendisinin günahı affolduğu gibi duası da makbuldür.

Buradan bize çıkan bir içtimai ders ve vazife var:

Zamanımızın bir bölümünü hasta ziyaretine ayırmamız lazım. Yani günlük, haftalık, aylık programımızın bir köşesinde bir de hasta ziyareti bölümü bulunsun. Hangi gün ziyaret edelim hastayı? Cuma günü hasta ziyaret etmek çok sevap. Mümkünse Cuma günü hasta ziyaret etmek lazım, kabir ziyaret etmek lazım, sadaka vermek lazım, ana-babasının kabrini ziyaret etmek, geçmişlerine dualar etmek lazım. Cuma günü olursa olur.

“—E Cuma günü olmuyor, benim işim oluyor, çalışıyorum da hocam! İsterdim senin söylediğini tutmayı ama Cuma günü mümkün olmuyor, Cuma’ya bile zor gidiyoruz, hemen dönüyoruz.”

Eh o zaman Cumartesi git, Pazar git. Yani hangi zamanın müsaitse, akşam git. Bazı hastaneler belirli saatlerde ziyaretçi kabul ederler, başka zaman etmezler. Bazen hasta iltimaslı olur, özel yatakta yatar, ona her zaman kapılar açık olur. Buyursun, gelsin ziyaretçiler gitsin filan, rahatlık olur. İşte, hangi zaman müsaitse…

Bazen hastanede olmaz, evinde olur hasta. Hasta ziyaretine bir vakit ayırın ki sevap kazanasınız, günahlarınız afv u mağfiret olsun; bir.

“—Hocam madem programdan söz açıldı, söyle haftalık programıma yazacağım başka bir şey var mı?”

Var: Bir de arkadaş ziyaretine vakit ayırın! Dost, arkadaş, ihvan, tanıdık, akraba ziyaretine bir vakit ayırın!

Akraba ziyaretine sıla-i rahim derler biliyorsunuz, dostların ziyareti de çok kıymetli. Akrabanın ziyareti ve maddi bakımdan da kollanması, akrabaya yardım edilmesi, biraz fakirse cebine harçlık filan konulması bu da sıla-i rahimin bir parçası.

Sıla-i rahim belâları def eder, ömrü uzatır. Ömrünüz uzun olur.

"—Yahu bu lastik mi, nasıl uzuyor?"

Allah her şeye kàdirdir. Allah'ın işine karışma!

"—Efendim, işte insanın ömrü sayılıymış da, eceli belliymiş de, bu iş nasıl oluyor?"

Hem ömrü bellidir hem ömrü uzar. Var mı bir diyeceğin? Çünkü öyle açık söylüyor ki Peygamber Efendimiz... Çok açık söylüyor. Ömrü uzar diyor, e uzar o zaman. Madem Peygamber Efendimiz uzar buyurmuş, ömrü uzar.

Dua belayı def eder, kazayı reddeder.

"—E nasıl oluyor? Mukadder olmuş..."

Sana ne? Sen mi yapıyorsun? Allah yapıyor. Nasıl yapıyorsa yapıyor. Allah'ın kudreti sonsuz. Allah'ın işi esrarengiz. Senin aklın ermez. Yapıyor, nasıl yapıyorsa yapıyor. Sadaka veriyorsun, ömrün uzuyor. Kazadan, beladan, dertten, fitneden, fesattan kurtuluyorsun. Sıla-i rahim yapıyorsun, ömrün uzuyor. Allah haneni şen ve mamur ediyor. İşini de rast getiriyor. Akraba ziyaret ediyorsun, sevap kazanıyorsun.

Arkadaş ziyaret ediyorsun, çok sevap kazanıyorsun. Müslüman kardeşini ziyaret ettiğin zaman melekler sana dua ediyor. Allah-u Teala hazretleri bu ziyareti çok seviyor. Kardeşin kardeşi sırf sevap maksadıyla, dünyevi menfaat için değil, sevap maksadıyla ziyaretini çok seviyor, çok mükafatı var ve en büyük mükafatı ne: Allah'ın sevgili kulu olmak.

Hadis-i kudsîde buyurulmuş ki:[86]

---

[86] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.236, no:22117, 22133; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.338, no:577; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.187, no:7316; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.78, no:572; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.81, no:154; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.45, no:34100; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.416, no:2697; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.233, no:20857; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II,

وحقّت محبّتي للمتزاورين فيّ،

(*Ve hakkat mahabbetî li'l-mütezâvirîne fiyye*) "Benim için birbirlerini ziyaret edenlere, benim muhabbetim gerekli oldu, vâcib oldu."

Allah-u Teàla Hazretleri:

"—Benim sevgim, sevmem kesin olur, muhakkak olur."

"—Kimlere?"

"—Birbirlerini benim rızam için ziyaret eden kimselere benim sevgim muhakkak olur. Vacip olur, muhakkak ben severim!" buyurmuş.

Allah bizi sevsin diye ibadet ediyoruz, Allah bizi sevsin diye hayır-hasenat yapıyoruz, para veriyoruz. O zaman, Allah bizi sevsin diye arkadaş ziyaret edeceğiz. Kapısını çalacağız:

"—*Selâmun aleyküm!*"

"—*Ve aleyküm selâm!* Hoş geldin yâhu, sen misin? Çok özlemiştim seni..."

Tamam, bak işte muhabbet bu. İki kardeşin birbirlerini ziyaret etmesi... Bir isteği mi var, bir arzusu mu var; hayır. Allah için bu bunu seviyor.

Biz neyiz şu camideki insanlar hepimiz? *İhvan*... *İhvan* ne demek Arapça'da? *Ah* kelimesinin çoğulu. *Ah* ne demek? Kardeş demek. Biz birbirimizin kardeşiyiz. Müslüman'ın Müslüman'ı kardeş olarak ziyaret etmesi sonunda ne oluyormuş? Allah'ın sevgisi hasıl oluyor, Allah seviyor.

Hasta ziyaretinde ne oluyormuş? Kişinin günahları affoluyormuş.

Tamam, o zaman ben Cumartesileri veya Pazar günleri arkadaş

---

s.131; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.991, no:1108; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.265, no:2225; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.426; Ubâde ibn-i Sàmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.14, no:24671; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XV, s.59, no:14972.

ziyaret ederim, filanca vakitte de hasta ziyaret ederim. Hasta var mı arkadaşlarımdan, araştırırım, soruştururum, ziyaret ederim.

Mühim şeyler bunlar. İçtimai vazifeler. Bak, Allah içtimai vazifelere büyük sevap vererek bizi onlara teşvik ediyor Müslümanlar muhabbetli olsun diye. Müslümanlar birbirleriyle kaynaşsın, Müslümanlar birbirleriyle yek vücut olsun diye. Müslümanlar birbirlerinin hizmetinde olsun, yardımında olsun, desteğinde olsun diye bunlara büyük mükafat veriyor.

Evet, bu bir. Hasta ziyaret edeceğiz. Bir de kendimiz hasta olursak bunun kıymetli bir şey olduğunu bileceğiz, şikâyet etmeyeceğiz çünkü gelene gidene şikâyet ettik mi hastalığımızdan, sevap kaçıyor.

"—Benim kaderime razı olmuyorsun, beni kullarıma, seni ziyaret eden ziyaretçilere şikâyet ediyorsun!" diye Allah sevmiyor.

Şikâyet yok.

"—Nasılsın? Neyin var neyin yok? Bir şikâyetin var mı?"

"—El-hamdü lillâh, iyiyim. Bir şikâyetim yok…"

Çünkü sevap kazanıyor, günahları affoluyor, duası makbul…

Ziyaretimize gelen insana dua edeceğiz. Bol bol dua edeceğiz, çünkü bizim duamız makbul... Bir de gittiğimiz hastaya kendimize dua ettireceğiz. Beni duadan unutma. Senin duan makbül, beni duadan unutma diyeceğiz.

b. Duanın Karşılığı

Evet, muhterem kardeşlerim…

İkinci hadis-i şerif, sayfanın ikinci hadis-i şerifi:

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[87]

إِنَّ الْعَبْدَ لاَ يُخْطِئه مِنَ الدُّعَاءِ أَحَدٌ ثَلاَثٍ: إِمَّا ذَنبٌ يُغفَرُ، وَإِمَّا

[87] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.198, no:749; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.387, no:6527.

خَيرٌ يُدَخَّرُ ، وَإِمَّا أَجرٌ يُعْمَلُ (الديلمى عن أنس)

RE. 104/8 (*İnne'l-abde lâ yuhtıihî mine'd-duài ehadün selâsin: İmmâ zenbun yuğferu, ve immâ hayrun yuddahharu, ve immâ ecrun yu'mel.*)

(*İnne'l-abde lâ yuhtıihî mine'd-duài ehadün selâsin*) "Kul dua etti mi, duasında şu üç şeyden birisi şaşmaz, mutlaka ona gelir. Kul dua etti mi, şu sayacağım üç şeyden bir tanesine mutlaka nail olur. Bu üç şeyden bir tanesi mutlaka gelecek ve kendisini bulacak, şaşmaz, aksamaz, atlamaz, yandan geçmez, tırıs geçmez, ıska geçmez, tam isabet. Bu üç şeyden bir tanesine nail olur."

Nedir bu üç şey:

1. (*İmmâ zenbun yuğferu*) "Ya duası sebebiyle günahı mağfiret olur." Sen dua mı ettin kulum? Dua ettim. Affettim senin günahını… Ya günahı affolur.

2. (*Ve immâ hayrun yuddahharu*) "Ya da biriktirilmiş bir hayra nâil olur." Bir hayır biriktirilir onun için. Şu anda duasının bir sonucunu görmez çünkü duasından hasıl olan hayır birikti. *İddihar* etmek ne demek? Depo etmek demek. Depolandı bir yere. Dua ettin diye hayır bir yere yazıldı, biriktirildi. Ne zaman lâzım olacak bu? Ahirette lâzım olacak. Ahirette ameller tartılırken konulacak mizana, o duanın o depo edilmiş olan hayrı mizanı ağır bastıracak, kişinin o duadan dolayı ahirette mizanı ağır gelecek. O faydası var.

3. (*Ve immâ ecrun yu'mel*) "Ya da bir amel-i salih işlenmiş, bir hayır yapılmış gibi ecir alır."

Üç şeyden birisi. Yani duada boş yok. Dua eden mahrum kalmaz. Duası mutlaka kabul olur. Ya günahı affolur, ya ahirete tehir olunur, biriktirilir; ya da bir ibadet yapmış gibi ecir ve sevap alır.

Buradan çıkan sonuç ne?

Buradan çıkan sonuç, duayı çok yapacağız. Dua ibadettir. Bazı kimseler duanın ibadet olduğunu bilmeyebilir. Sanır ki namaz ibadettir de, namaz bittikten sonra el açıp bir şeyler istiyor

Allah'tan, o ibadet değil. O da ibadettir. Yani insan dua ettiği müddetçe ibadet sevabı alıyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[88]

اَلدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ (حم. ش. خ. في الأدب، ت. حسن صحيح، ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير؛ ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duàü hüve'l-ibâdetü*) "Dua ibadetin ta kendisidir."

Demin de söylediğimiz gibi duanın faydası nedir? Dua gelmiş belâyı kaldırmaya da faydalı olur, gelmekte olan belâyı durdurmaya da faydalı olur. Gelecek belâ durur, gelmez; gelmiş belâ kalkar. Duanın öyle faydası var.

Dua insana mutlaka bir kazanç sağlıyor. O halde ne yapacağız? Dualı bir insan olacağız, ağzı dualı... Ama dua ikiye ayrılıyor: Hayır dua, beddua...

Beddua ve lanet kötü bir şey, iyi değil. Geçen haftalar okuduk, sahibine zarar verebilir. Dönüp gelip sahibini mahvedebilir. Hayır dua edeceğiz.

Peygamber Efendimiz'e sahabesi, işkence görünce;

"—Yâ Rasûlallah, şu işkence yapanlara beddua et!" dediler de etmedi.

"—Ben lânet edici peygamber olarak gönderilmedim!" dedi

---

[88] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.249, no:714; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.492; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.3, no:12416.

Peygamber Efendimiz.

Hayır dua edeceğiz. Beddua etmekten sakınacağız, çekineceğiz. Eğer çok şey sıkılmışsak, “Allah ıslah etsin!” deriz.

Bazıları çok güzel alıştırmış oluyorlar kendilerini, bizim köyde öyle akrabalar vardı, çok sinirlenirse ne der:

“—*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh!*”

Yâni neticede zikir yapıyor. Fazla kızarsa;

“—*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammed!*”

Yani kızıyor ama salevat getiriyor. Veyahut;

“—*Hasbüna'llàhu ve ni'me'l-vekîl.*”

Yani zikri yaparak kızgınlığını söndürüyor. Beddua etmek doğru değil.

c. Kimseye Zulmetmeyin!

Dokuzuncu hadis-i şerife geçiyoruz.

Ebü'd-Derdâ RA'dan Deylemî ve Hàkim *Târih*'inde kaydetmişler. Bu hadis-i şerif kulun başına gelen bir haksızlığın karşılığı nedir, onu gösteriyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[89]

الْعَبْدُ إِذَا ظُلِمَ ، فَلَمْ يَنْتَصِرْ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ، رَفَعَ طَرْفَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَدَعَا اللهَ ، قَالَ اللهُ تَعَالَى: لَبَّيْكَ عَبْدِى ، أَنَا أَنْصُرُكَ عَاجِلاً ، أَوْ آجِلاً (ك. في تاريخه ، والديلمى عن أبى الدرداء)

RE. 104/9 (*İnne'l-abde izâ zulime felem yentasır, velem yekün*

---

[89] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.196, no:740; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVIII, s.115; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.507, no:7648; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.375, no:6508.

lehû men yensuruhû, rafea tarafehû ile's-semâi, fedea'llàhe, kale'llàhu teàlâ: Lebbeyke abdî, ene ensurake acilen, ev âcilâ.)

(*İnne'l-abde izâ zulime*) "Kul bir zulme uğradı mı, bir haksızlığa maruz kaldı mı, kulun bir hakkı çiğnendi mi, kendisini üzecek bir tatsız muamele kendisine yapıldı mı, zulme uğradı mı; (*felem yentasır*) ve bu zulmü kaldırmaya gücü yetmedi mi, zulmü engelleyecek, zulmün karşısında kendisini destekleyecek bir çare bulamadı mı; (*velem yekün lehû men yensuruhû*) ve kendisine yardım edecek, o zalimin karşısında kendisinin yanına gelecek bir yardımcı bulamadı mı; (*rafea tarafehû ile's-semâi, fedea'llàhe*) gözünü şöyle gökyüzüne kaldırıp Allah'a dua etti mi, yâ Rabbi diye böyle dua etti mi, (*kale'llàhu teàlâ*) Allah-u Teàla Hazretleri buyurur ki: (*Lebbeyke abdî*) "Buyur ey kulum!"

Lebbeyk ne demek? Bir insan çağırdığı zaman bir insanı Araplarda, çağrılan ne der? Buyurun manasında *lebbeyk* der.

"—Ahmed!"

"—Lebbeyk…"

Ne demek? Arapça'da lebbeyk buyur demek.

"—Ben senin kat kat emrindeyim. Yani bir defa değil, kat kat emrindeyim!" manasına bir deyim bu Arapça'da.

Kul zulmü def edemedi, kendisine yardım edecek de bir dost yanına gelmedi de gözünü kaldırıp Allah'a dua etti de, "Yâ Rabbi zulme uğruyorum!" dedi mi, dua etti mi, Allah kuluna: "Lebbeyk, buyur kulum!" der. O Allah'a dua ediyor, sesleniyor, Allah da kuluna, "Lebbeyk!" der, "Buyur kulum!" der.

(*Ene ensuruke*) "Ben sana yardım edeceğim, buyur kulum! (*Àcilen*) Ayın ile acilen, acele demek. (*Ev âcilen*) Elif ile; veya tehirli olarak…"

"—Acele olarak veyahut tehirli olarak yardım edeceğim!" der.

"Dünyada da ahirette de…" mânâsına da gelir. Çünkü dünya acildir, ahiret de tecilli bir alemdir. Yani, "Buyur kulum, ben sana dünyada da yardım edeceğim, ahirette de yardım edeceğim. Hem dünyada o zalimden senin intikamını alacağım, seni zulümden kurtaracağım; hem de ahirette sana sevap vereceğim, ona ceza vereceğim!" demek olur yani. Allah-u Teàla Hazretleri kulunun

duasına böyle cevap verir.

Bundan çıkacak ibretli sonuç nedir?

Kimseye zulmetmeyelim, elini kaldırır, gözünü kaldırır Allah'a dua ederse, Allah'ın hışmına uğrar zulmeden kimse... Belasını bulur, cezasını bulur.

Elbette olur ev yıkanın hanesi viran.

Kişi ettiğini bulur, ev yıkanın evi yıkılır. Zulmeden bir zaman gelir, bir başkası ondan daha baskın çıkar, bir başkası tarafından zulme uğratılır.

Onun için kimseyi üzmemeli, kırmamalı, kimseye haksızlık, zulüm yapmamalı, mazlumun ahını almaktan çekinmeli, zalime yardım etmemeli, zalimin yanında yer almamalı!

Bu da çok mühim. Bunu pek çok kimse yapmıyor.

"—Hocam ben etliye sütlüye karışmaz bir insanım, hiç kimseye zulmetmem, öyle ortada dururum."

Olmaz, yetmez. Zalime destek olmayacaksın, mazlumun yardımına koşacaksın. Zalime destek oldun mu ne olur? Zalimle beraber helâk olursun.

Mazluma destek olmadığın zaman ne olur? Kabre girerken kabirde bekleyen melekler kafana ateşten bir büyük topuz patlatır, kabrin içi ateş dolar. Dersin ki:

"—Ya ben Müslüman adamdım, namaz kılıyordum, vaaz dinliyordum, oruç tutuyordum, zekât veriyordum; neden benim kafama bunu vuruyorsunuz?"

Melekler der ki:

"—Falanca yerde, filanca mazlum zulme uğruyordu, sen yanından geçtin de ona yardım etmedin."

Demek ki zulüm bahis konusu olduğu zaman, ne gibi vazifeler terettüp ediyor etraftaki Müslümanlara? Zalimi durdurmak, mazlumun yardımına koşmak vazifesi terettüp ediyor. Başka? Zalimin yanında yer almamak, onu desteklememek gerekiyor.

وَلاَ تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ (هود: ١١٣)

(*Velâ terkenû ile'llezîne zalemû fetemessekümü'n-nâr*) "Zalimlere meyletmeyin, sonra size de Allah'ın azabı erişir, cehenneme düşerseniz, yanarsınız." (Hud, 11/113) diye Ayet-i Kerime'de tehdit var.

Şimdi bu devirde pek çok kimse bilerek veya omuz silkerek zalimin yanında yer alıyor. Meselâ, Saddam'ın yanında yer alan bütün Irak ordusu… Değil mi ki o zulüm yapıyor, o tehlikeli.

Allah bu durumlara da getirmesin insanları. Kaçmak da kurtulmak da zor. Kaç defa İran'la savaşmak için asker topladı, bazıları askere gitmemiş yani Müslüman'la Müslüman çarpışmaz diye, kaçmış, bu sefer onların peşine düşmüş, anasına, babasına, ailesine zulmetmiş, yakaladıklarına zulmetmiş filan. Yani Irak'ta durumlar çok karışık, çok zor.

Bir memlekette hürriyetin olması, her şeyin açık olması çok güzel bir şey, diktatörlük olması çok fena… Ama diktatörlük nasıl oluşuyor, bu çirkin ot, bu mikrop nasıl ürüyor, nasıl büyüyor? Dalkavuklardan ürüyor. Dalkavuklar olduğu için, destekçiler olduğu için zalimler türüyor. Hiç kimse desteklemesin, hiçbir zalim türemez.

O halde zalime destek olmak çok büyük bir suçtur. Hatta fasık facir zalim bir insana efendim bile denmeyecek. Neden?

"—Efendim, buyurun efendim!" filan dense Arş-ı A'lâ titrermiş.

"—Neden titriyor arşı A'lâ?"

"—Eyvah, bu ne kadar fena bir iş yaptı, şimdi Allah buna öyle bir belâ verecek ki… Bak Allah'ın sevmediği fasık, facir bir kimseye efendim dedi." diye

Arş-ı A'la titriyor. Adam yaptığı işin fenalığının farkında değil. Zalime destek olmayacak.

Başka? Zalime dobra dobra hakkı söyleyecek. Hadi… Bu daha zor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[90]

أَفْضَلُ الْجِهَادِ ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ (د. ه. عن أبي سعيد ؛ حم. ه. طب. عن أبي أمامة ؛ ن. عن سمرة ؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق مرسلا)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâdi kelimetü hakkın inde sultànin câir*) "En faziletli, en üstün, en sevaplı cihad, zalim hükümdarın karşısında takır takır hakkı söylemektir."

Ona hak sözü söyleyecek, dobra dobra söyleyecek. Bunu eski İslam alimlerinden yapmış olanların menakıblarını kitaplar yazıyor. Şöyle demiş, böyle demiş, hayatı pahasına hakkı söylemiş filan diye...

Onlar tarihte kaldı. Onlar kendi imtihanlarını başarıyla verdiler. Şimdi biz ne yapıyoruz? Bizim zulmümüz nasıl olur? Zalimi reyle desteklersin, olur zalimin destekçiliği… Zalimi gidersin alkışlarsın, "Ben de sana katılıyorum, senin fikrindeyim!"

---

[90] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hàmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu'cemü'l*-Evsat, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Tàrık ibn-i Şihab Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.198, no:3981.

dersin, olursun destekçisi, dalkavuk…

Ne yapacaksın? Haksız olan kim olursa olsun ona haksızlığını söyleyeceksin. Kuran-ı Kerim'de Allah ne buyuruyor?

وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ (النساء:١٣٥)

(*Ve lev alâ enfüsiküm evi'l-vâlideyni ve'l-akrabîn*) "Kendinizin aleyhine bile olsa, annenizin babanızın aleyhine bile olsa, akrabalarınızın aleyhine bile olsa adaletten ayrılmayın!" (Nisâ, 4/135) buyruluyor.

Bu ayetleri öğrenin yani kalbinize nakşedin bunları. Adaletten ayrılmayın, kendi aleyhinize de olsa, ana-babanızın, akrabanızın aleyhine de olsa adaletten ayrılmayın. Kendi babasına bile iltimas yapmayacak. Kendisini bile kayırmayacak, kendisinin aleyhine bile olsa adaleti icra edecek, hakkı söyleyecek, hakkı yapacak. Müslümanlık bu…

Şimdi bunlar yapılmıyor. Adaletin kitaplarda adı kaldı. (*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*) Mahkemelerde adalet yok, rüşvet var, yalancı şahitlik var, avukatlarda yalan, haksızlık diz boyu. Tabii bazı avukatlar Müslümanmış, dürüstmüş, mütedeyyinmiş de gelen adama soruyormuş, haklıysa davayı alıyormuş. Böyle iyiler de var ama;

"—Sen bana şu kadar milyon ver, ben seni cinayet işlemiş olmana rağmen hapisten kurtarayım, bir çare bulayım!"

Tamam…

Şimdi gelirken telefon ettiler bana, bu da başka bir şey. Ailede dört kızı varmış adamın, birisi istenmiş. E işte istediler madem, evlensin. Baba kızmış, neden kızdıysa, teferruatını bilmiyorum, dört kızını evden kovmuş. Madem siz beni dinlemiyorsunuz, olmayacak demiş, madem siz beni dinlemiyorsunuz, o halde çıkın evimden. Yav bunlar senin sorumluluğun altında, sen bunları nasıl dışarı atıyorsun, ne biçim babasın sen. Allah sana soracak bunları. Yapmasaydın, çocuğa bakmayacaksan çocuk yapma. Çocuk yapmış, dört tane kız, Müslüman, mütedeyyin yani bize telefon ettiklerine

göre anlaşılan, bir de gelmiş birisi istemiş.

E sorarlar bak birisi istiyor seni, razı mısın filan. İnceleyelim, bakalım, Müslüman, mütedeyyin; falancanın tanıdığı, filancanın tavsiye ettiği.

E olsun yani niye kızıyorsun? Olsun işte olsun bitsin. Dört tane kız evde duruyor. Birisinin kısmeti çıkmış, küçüğü büyüğü hangisiyse. Sıra da yoktur, önce büyükler evlensin öyle, öyle bir şey yok. Kimin kısmeti gelirse o gider. Allah ötekisinin de kısmetini gönderir.

Baba kızmış, vay siz benim istediğimi yapmıyorsunuz, çıkın evimden. Yâhu güzelce söyle. Yavrum, kızım, şu sebepten şöyle de. Haksızsa onların haksızlığını söyle. Çıkın evimden demiş filan. Şimdi benim anlatmak istediğim burası değil, acaba babamız niye bize böyle ters muamele yapıyor? Sihirden, büyüden demiş birileri. Gülüyorum ama üzüntümden yani, üzülüyorum aslında.

Bir büyücüye gitmişler, üfürükçüye gitmişler. O da demiş ki bin dolar verin Mısır'da bir iyi hoca var, ona ben bu işleri düzelttireceğim. Hadi oradan yalancı, hokkabaz, sahtekâr!

Sakın böyle şeylere inanmayın muhterem kardeşlerim. Yani Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul ediyor işte bak. Kuluyla Rabbi arasına kimse girmiyor, perde yok, tercüman yok. Duaları kabul ediyor Allah. Büyücü ne yapacak, parayla iş görmek falan. Ne bu böyle komisyon? Allah-u Teala hazretlerinin işi düzeltmesine komisyon… Öyle şey olur mu? Var mı İslam'da böyle şey? Yok. Hem de işçi Hollandalı işçiymiş de onun için aşağısı kurtarmıyor, Türk lirası kıymetsiz, bin dolar. Yani arayı düzeltmek için bin dolar. Dedim yani giderseniz günaha girersiniz. Bilet almışlar, gidecekler. Bana telefon açıyorlar. Katiyen gitmeyin, giderseniz vebal altında kalırsınız dedim. Hani böyle sahtekârlar filan oluyor.

Evet, zalimle zulümle ilgili konuyu konuşuyoruz. Zalime destek olmak yok, zalime hak sözü söylemek var, mazluma yardım etmek gerekiyor, yardım etmezse ahirette sorumluluklar var, cezalar gelebiliyor. Kendisi zulme uğrarsa Allah'a dua ettiği zaman Allah

da ona dünyada, ahirette acele olarak veya tecilli olarak yardım ediyor, edecek. Sana yardım edeceğim diye, lebbeyke abdi ene ensuruke acilen ve acila. Buyur ey kulum, ben sana yardım edeceğim. Hem acele hem tecilli, hem dünyada hem ahirette yardım edeceğim diyor Allah-u Teala hazretleri. Onun için kimseye zulmetmeyelim. İyi Müslüman nasıl Müslümandır? Kimseye zulmetmeyen Müslümandır. Kimsenin hakkını üzerine geçirmeyen Müslümandır.

Rahmetli büyüklerimiz nur içinde yatsınlar, bize derlerdi ki:

"—Hem zulmetmek iyi değil, ezmek iyi değil, hem de ezilmek iyi değil. Aldanacak kadar da aptal olmayacaksın!

"—Ver bin doları, ben sana bu işi Mısırlı hocayla çözeyim!"

Aptal mısın sen ya dedim ben, dayanamadım. Aptal mısın? Dolandırıyor seni işte açıkça. Pahalı şey. Fakat nedense bu gibi şeylere millette bir acayip kanma var. Neden? İslam'ı iyi bilmedikleri için. Aldanıyorlar. İslam'ı bilmiyorlar.

d. Namazda Kulun Allah'a Yönelmesi

Onuncu hadis-i şerife geldik.

Huzeyfe RA'dan Deylemî rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Namazı nasıl kılacağımızı anlayın.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[91]

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلاَةِ ، فَالْتَفَتَ ؛ قَالَ لَهُ رَبُّهُ: أَى عَبْدِى ، أَنَا
خَيْرٌ مِمَّا تَلْتَفِتُ إِلَيْهِ ؛ فَإِنِ الْتَفَتَ الثَّانِيَةَ وَالثَّالِثَةَ ، قَالَ لَهُ مِثْلَ ذٰلِكَ ؛
فَإِنِ الْتَفَتَ الرَّابِعَةَ ، أَعْرَضَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ (الديلمى عن حذيفة)

RE. 104/10 (*İnne'l-abde izâ kàme ile's-salâti, feltefete; kàle lehû*

---

[91] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.195, no:737; Huzeyfe RA'dan. *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.376, no:6511.

rabbühû: Ey abdî, ene hayrun mimmâ teltefete ileyhi; feini'ltefete's-sâniyete ve's-sâlisete, kàle lehû misle zâlike; feini'l-tefete'r-râbiate, a'rada'llàhu teàlâ anhu.)

Geçen hafta idi galiba, çok güzel bir hadis-i şerif, müjdeli bir hadis-i şerif okumuştuk, kul *Allahu ekber* diye namaza durdu mu ne oluyordu? Yetmiş bin nurdan, yetmiş bin zulmetten perdeler, ne kadarsa, Allah bilir onun sayısını, kul ile Allah arasında perdeler kalkıyordu. Âşikâre gördü Rabbü'l-izzeti dediği gibi, Mevlâsıyla kul baş başa kalıyordu, sekiz cennetin kapıları açılıyordu. Oh cennetin kapıları açıldı, Mevlâsı karşısında kulunun, iki tarafta da melek, huri kızları dizilmişler, istikbal ediyorlar, Allah'ın huzuruna geliyor diye.

Manzarayı şimdi ben bir haftadır böyle canlandırıyorum namazda, *Allahu ekber* diyorum, sefasını sürüyorum, hoşuma gidiyor. Cennetin kapıları açılmış, melekler iki tarafa dizilmiş, huri kızları dizilmiş, perdeler kalkmış. Ne güzel şey, ne kadar hoş şey…

Şimdi burada ne buyuruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri, ne yaparmış namaz kılana?

(*İnne'l-abde izâ kàme ile's-salâti*) "Kul namaza kalktığı zaman…" Geldi camide veya evinde, farz veya nafile bir namaza kalktı, '*Allahu ekber!*' dedi, namaza durdu.

(*Feltefete*) "İltifat ettiği zaman…" *İltifat* etmek Arapça'da yönelmek demek, yönünü çevirmek demek. Ama Türkçe'de kompliman yapmak manasına kullanılıyor. Arapçada öyle değil. (*Feltefete*) Yâni, "Namaza durdu da aklını, gönlünü başka tarafa çevirdi." demek. Rabbinin huzurunda, perdeler kalmış, Rabbine teveccüh etsin; hayır, başka tarafa dönüyor.

"Uygun olmayan bir şey yaptığı zaman, (*kàle lehû rabbühû*) Rabbı ona der ki: (*Ey abdî, ene hayrun mimmâ teltefete ileyhi*) 'Ey kulum, senin şu yönünü döndüğünden ben daha hayırlıyım, nereye dönüyorsun yönünü?' der. Rabbi kuluna böyle der."

Kul onu anlar mı? Arif olsa anlar, evliya olsa duyar, evliya olsa zaten sağa sola bakmaz. Bakar mı? Rabbimizin huzurunda sağa

sola bakılır mı? Edebe riayet eder, tamam Rabbime kavuşmuşum diye hayran, Rabbinin cemâlini seyreder. Vech-i pâkine teveccüh eder.

"—Ey kulum, senin yüz çevirdiğin, yan döndüğün o şeyden ben daha hayırlıyım!" der, bir ihtar.

(*Feini'ltefete's-sâniyete ve's-sâlisete,*) "İkinci defa, üçüncü defa gene bu ihtarı anlamaz, duymaz da gene sağa sola döner, ya gözüyle sağa sola bakar, ya da gönlü kayar."

"—Bakkaldan ne alacaktım, hanım ne demişti, gazete ne yazıyordu, akşam ne yapacaktım, sabah ne yapacaktım?"

"Namazın içinde başka taraflara ya gönlü kayıyor, ya gözü kayıyor, yani böyle bir kayma olursa, sapma olursa, (*kàle lehû misle zâlike*) Allah gene böyle söyler: 'Ey kulum, senin o gözünü, gönlünü çevirdiğin şeyden ben daha hayırlıyım. Ey kulum, senin o gözünü, gönlünü çevirdiğin şeyden ben daha hayırlıyım!' der namaz kılan kuluna…"

(*Feini'l-tefete'r-râbiate*) "Dördüncü defa gene yönünü başka tarafa dönerse, (*a'rada'llàhu teàlâ anhu*) Allah ondan yüz çevirir."

Kötü bir şey tabii ki. Onun için, namazda yönünüzü Kâbe'ye döndüğünüz gibi, gönlünüzü de Mevlâ'ya döndüreceksiniz. Perdelerin kalktığını düşüneceksiniz, sekiz cennetin kapılarının açıldığını hatırınızdan çıkarmayacaksınız. İki tarafta huri kızları el pençe divana durmuş, istikbal ediyor sizi diye o manzara gözünüzün önüne gelecek. Dünyayı bir tarafa atacaksınız, dünya işlerini hatırınıza getirmeyeceksiniz. Allah ile niyazınıza, münacatınıza aklınızı vereceksiniz.

Ne diyorsunuz?

(*Sübhàneke, allàhümme, ve bi-hamdik, ve tebâreke'smük, ve teàlâ ceddük, ve lâ ilâhe gayrük.*)

Bu ne demek, bilmiyor kimse…

Ha öğren o zaman! Ağzından çıkanı kulağın duysun, aklın akletsin. Ne demek *Sübhàneke*?

"—Ben seni her noksandan tenzih ederim. Sen noksansızsın, çok güzelsin, her şeyin tam yâ Rabbi!" demek.

(*Allàhümme ve bi-hamdik*) “Sana hamd ederim, seni överim yâ Rabbi!” demek.

(*Ve tebâreke'smük*) “Senin ismin mübarek yâ Rabbi!” demek.

(*Ve teàlâ ceddük*) “Senin şanın yüce yâ Rabbi!” demek.

(*Ve lâ ilâhe gayrük*) “Senden başka ilâh yok!” demek.

Bu manaya ver kendini! Allah-u Teàla Hazretleri'ni övüyorsun, onun hoşuna gidecek şeyleri söylüyorsun.

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm) *“*Şu kovulmuş şeytandan Allah'a sığınıyorum. (*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) Allah'ın adıyla şu ibadetime başlıyorum!” diyorsun,

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) Fâtiha'yı okuyorsun, manasını öğren! Sübhàneke'nin manasını öğren, Fatiha'nın manasını anla, öğren; ondan sonra arkasından okuduğun ayetlerin manasını öğren!

“—E hocam bir sürü iş yüklüyorsun sen bana, onu öğren, bunu öğren…”

Ama güzel şeyler.

Bir kere şaka gerçek söylüyoruz, Peygamber Efendimiz'in hanımları bizim annemiz olduğundan, Arapça hepimizin ana dilidir.

"—Senin ana dilin ne?"

"—Türkçe, Kürtçe, Çerkezce, bilmem ne…"

Değil. Senin ana dilin Arapça. Neden? Hz. Hatice anan, Hz. Fatıma anan, Hz. Aişe anan, Arapça konuşuyorlardı, senin ana dilin Arapça. O zaman ana dilini öğreneceksin!

Biz de hep söz veriyoruz, veriyoruz da yapamıyoruz; bizim kusurumuza bakmayın! Radyodan, televizyondan, dergilerden, gazetelerden, kıyıdan köşeden ana dilinizi öğretmeye başlamamız lazım. *Eùzü besmele*'yi çekip Arapçayı öğretmemiz lazım. Burada kurs açmamız lazım. Yandaki, arkadaki salonları açtık, duvarları yıktık, koca mekânlar yaptık, sedirler koyduk, halılar döşedik, eee? Talebe var, hoca yok. Kabahat bizde...

Kabahat bizde. Size Arapçayı öğretmemiz lazım! Her vesileyle Arapçayı anlamalısınız. *Sübhàneke* ne demek, *El-hamdü li'llâh* ne demek, okuduğun ayet ne demek, *Fâtiha* ne demek anladığınız zaman çok güzel olur. Hele bir de artık çocuk değilsiniz, ilkokula gitmiyorsunuz, kısa pantolon giymiyorsunuz... Koca iş güç sahibi, müdür, memur, amir, esnaf, tüccar insan olmuşsunuz. Şimdi siz haylaz talebe de olmazsınız. Güzelce öğrenirsiniz öğrendiğinizi…

Ondan sonra da ibadetlerinizi öğrendiklerinize göre yapınca, uçarsınız ya! Ayaklarınız yerden kesilir, havalarda uçarsınız! Fezada dolaşırsınız. Jet uçakları yetişemez size. Bu güzel manaları öğrenirseniz.

Arapça öğrenmek lazım! Biraz gayret etmek lazım. Sevmek lazım, himmet etmek lazım. Çalışmak lazım. Ne zamana kadar çalışacağız? Mezara kadar. Pazara kadar değil mezara kadar dedi Menderes, Allah şifa versin, pazara kadar değil mezara kadar dedi. Siz de mezara kadar ilim öğreneceksiniz, Arapça öğreneceksiniz, hadis öğreneceksiniz, ayet öğreneceksiniz.

Zaten çoğunu yavaş yavaş öğrendiniz. (*İnne'l-abde*) "Muhakkak ki kul..." anlıyorsunuz. Bizim mühendis kardeşimiz oturuyor karşıma;

"—Ağabey, sen oku, ben tercüme edeyim!" diyor.

Okuyorum, yüzde seksen beş, yüzde doksan okuduğum hadislerin manasını doğru veriyor. Mühendis, Makine Yüksek Mühendisi, yani anlıyor. Biz zaten camilere gide gele, vaazları dinleye dinleye çok şeyleri biliyoruz.

Azcık bir gayret etsek, hepimiz evelallah çok güzel durumlara geleceğiz. Biraz aşkımızı, şevkimizi artıralım, biraz himmetimizi, gayretimizi çoğaltalım, bu işlere çalışalım muhterem kardeşlerim!

Neden? Her yaptığımız işi düşünerek taşınarak, bilerek yaptık mı sevabımız kat kat fazla oluyor da ondan. Bilmeden camiye geliyor, bilmeden abdest alıyor, bilmeden namaz kılıyor. Ne kazandığını bilmiyor, ne söylediğini bilmiyor, ne yaparsa neyi kaybettiğini bilmiyor. Öğreneceğiz.

Bak zulümle ilgili bir hadis geçti, zulmün kaç yönünü öğrendik. Mazluma yardım etmek lazım, zalime yardım etmemek lazım, iltifat etmemek lazım ve saire, ve saire... Öğreneceğiz, öğrendiğimizi tatbik edeceğiz.

Bir düşünüverin; Peygamber Efendimiz'in zamanında yaşasaydınız, sahabesi olsaydınız, şimdiki gibi mi yaşardınız? Şimdiki gibi memurluk, esnaflık, ticaret mi yapardınız? Allah aşkına, bir düşünüverin!

"—Yok hocam, Peygamber Efendimiz'in zamanında olsaydım, canımı verirdim. Ne ev, ne bark, ne para, ne pul, ne dükkan, ne ticaret; hiçbir şeyi gözüm görmezdi hocam... Peygamber Efendimiz'in cemâlini görmek yeterdi bana, elini ayağını öpmek benim için kâfi idi." demez misiniz, demiyor musunuz içinizden.

E ne oldu şimdi? Peygamber Efendimiz'den sonra geldiniz de ne oldu yani? Gene aynı aşk ile, şevk ile Allah'a kulluk edeceksiniz. İşte Rasûlüllah Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi karşımızda, kitaplara yazılmış. Allah razı olsun... Bir sayfadan hazine gibi eşeledikçe, okudukça neler öğreniyoruz. Ben bayılıyorum, çok

hoşuma gidiyor.

Bizim büyüklerimiz, Allah makamlarını a'lâ eylesin, çok muhteşem insanlarmış. Şimdi bu Gümüşhaneli Hocamız'ın yüz on küsür halifesi var… Yâni eline diploma vermiş, icazet vermiş:

"—Sen şeyhlik yapabilirsin, hadi bakalım!" diye yuvadan uçurmuş, medresesinden mezun etmiş olduğu arif-i billah, el-vâsıl-ı illallah evliyaullahtan talebesi var, halifesi var; yüz on küsur…

Mısır'da üç sene kalmış, Arabistan'da ders vermiş, tarikata mürid kaydetmiş, Mısır'da halen halifelerinin çocukları tekke işletiyorlar, Türkiye'nin öyle her yerinde… Çok mübarek insanlar onlar. Osmanlı Devlet-i Aliyyesi'nin her tarafına yetiştirdiği halifelerini göndermiş, onların bereketine…

Şimdi ben mesela bir mübarek zat tanıyorum, bir hoca, çalışkan… Babasını soruyorum, dedesini soruyorum, bizim Gümüşhaneli dergahının malı çıkıyor. Biraz daha karıştırdın mı babaya, dedeye doğru; bakıyoruz ki dedesi Gümüşhaneli tekkesinden vs.

Perşembe günü Çanakkale'nin Bayramıç'ındaydık. Ne yaptık orada? Bu Gümüşhaneli Hocamızın halifelerinden, evliyaullahtan, kerametleri anlatıla anlatıla bitirilemeyen Çırpılarlı Ali Hocaefendi diye birisi var… Bir mübarek büyüğümüz var bizim tekkeye bağlı bir zat, e onun anmasını, hatırlatmasını yaptık.

"—E ne diye hatırlatıyorsun ölmüş gitmiş olan insanları?"

Geride kalanlara ibret olsun diye, örnek olsun diye, aşk ve şevk olsun diye, teşvik olsun diye.

Bak, senin Bayramıç'ından böyle bir evliya yetişmiş, senin haberin yok. Benim Bayramıç'ta bir talebem vardı, Almanya'da filan vazife görmüştü. Bayramıç'a ziyarete gittim, evinde bir iki gece kaldık. Çok solcu varmış Bayramıç'ta, Bayramıç küçük Moskova diye adlandırılıyormuş. Nasıl üzüldüm, nasıl üzüldüm…

Ya Moskova orası, Moskof bizim ezeli düşmanımız, her yerde bize zulmetmiş, her ailede Moskof'un öldürdüğü birkaç şehid var. Yani hepimize zararı dokunmuş bir millet… Toprağımızı almış,

kardeş milletleri esarete almış, Orta Asya'mızı çiğnemiş, Balkanlar'da, Kafkasya'da hâlâ zulmü devam ediyor. Küçük Moskova yapmışlar Bayramıç'ı…

E biz ne yapacağız? Bak siz böyle değildiniz, sizin içinizden evliyaullah yetişmiş, böyle kerametleri dillere destan mübarek insanlar doğmuş, yaşamış buralarda; siz onların hemşehrilerisiniz demek istiyoruz.

Neden? Yeni nesillere güzel insanları numune göstermezsen onlar gider artistlere uyarlar. Saçını artistlere benzetmeye çalışır. Şimdi saçını şuradan bağlayanlar türemiş. Ne modası o? Korsan modası. Tek gözlü korsan modası. Saçını buradan, arkadan bağlıyor erkek. Bir tanesini ben arabada arkadan gördüm;

"—Öndeki arabayı kadın sürüyor!" dedim.

Yanımdaki arkadaşlar dedi ki hayır, erkek…

Hakikaten arabayla yan yana geldik, şöyle bir baktım, sakal da var, erkek. Erkek olduğu anlaşıldı. Kimisinin saçı öyle, onların modası... Kimisinin bıyığı şöyle, kimisinin sakalı şöyle… Yani kimi örnek alıyor, model alıyor? Falanca artisti. Filancanın saç modası,

filancanın, Paris'in bilmem nesi.

Biz ne yapacağız? İyi insanları örnek göstereceğiz. Bu kimmiş? Çırpılarlı Ali Hocaefendi kimmiş? Gelmiş İstanbul'a, Gümüşhaneli Efendimiz'den ilimleri öğrenmiş, Gümüşhaneli Hazretleri'nin tekkesinin yanındaki medresede yetişmiş, diploma almış, hilafet almış.

Resmi vazife kabul etmemiş, Bayramıç'a gitmiş. Kendi parasıyla böyle bir cami yaptırmış. Bundan büyük, bunun üç misli filan büyük bir cami yaptırmış köyünde... Köyünde bir cami yaptırmış, yirmi dört odalı bir medrese yaptırmış arka tarafına, harıl harıl talebe yetiştirmiş.

Şimdi oradaki merasimde Çırpılarlı Ali Hoca'nın hakkında bilgi veren araştırmacı alim bir şahıs var, o da bu hocadan ders görmüş, o da Çırpılarlı Ali Hoca'nın yetiştirmesiymiş. Yani hocasının hocası Çırpılarlı Ali efendi… Bak nerelerden nerelere ne kadar faydalar sağlamış.

Benim babam da gitmiş Çırpılarlı medresesinde bir müddet tahsil görmüş. Annemin dedesi de gitmiş ondan tarikat almış, babamın büyük dedesi gelmiş Gümüşhaneli Hazretleri'nden el almış, iltifat görmüş filan.

E bu mübarek insanlar fedakârca çalışmışlar, medrese kurmuşlar köyde… Başlı başına etrafa ilim neşretmiş, insan yetiştirmiş, bir olay, bir hareket meydana getirmiş.

Şimdi gittik camisinde namazı kıldık, medresesi yok. Türkiye'de medrese düşmanları vardır, nerede medrese varsa yerle bir etmişler. Medrese yok… Dedik ki:

"—Biz burada bu ilim yuvasını yeniden kurmaya geldik. Kuracağız!" dedik.

İnşallah, Allah'ın izniyle gideceğiz, orada; ama o arsada, ama bu arsada… Köylü arsayı tarım teşkilatlarına bağışlamış, medresenin yeri ziraate gitmiş. Eh, Allah'ın yeryüzü geniş. (*Ardu'llàhi vasıah*) Biz de gideriz biraz başka bir yerde bir başka müessese kurarız.

Ama bir güzel şey oldu. Bayramıç'ta Çırpılarlı Ali Hoca'yı andığımız gün Bayramıç'ta radyomuz yayına başladı.

Soruyorlar bize:

“—Hangi gazeteyi okuyalım hocam?”

Üç yüz kişi karşımda, merasime gelmişler, soru geldi: Hangi gazeteyi takip edelim?

“—Gazete mazete takip etmeyin, işte bak bizim Akra Radyosu sabahleyin basın özetlerini veriyor, ondan sonra öğleye yakın yazarların fikirlerinin özetini veriyor. Saat başında iki saatte bir günün haberlerini veriyor. Alırsın bir walkman, delikanlılar gibi şuraya takarsın, şuraya da kulaklığı takarsın. Hem tarlada çalışırsın hem haberi dinlersin, hem yolda yürüsün hem haberi dinlersin. Devir şimdi feza devri!” dedim.

Yani, sevindim ikisinin aynı zamana rastlamasına…

d. Yalan Söylemenin Kötülüğü

Sonuncu hadis-i şerifi okuyorum, sayfa bitiyor bu hadis-i şerifle, on birinci hadis-i şerif. Öteki sayfanın başına gelmiş oluyoruz.

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş,

İnsan yalan söyleyince ne olur? Düşünün, tahmin edin. Yalan kıvırttı bir insan. Kuyruklu, kanatlı, boynuzlu, kulaklı bir yalan uydurdu:

"—O yalan, bu yalan; fili yuttu bir yılan, söyle bu da mı yalan?"

Tabii yalan, fili yılan yutabilir mi, elbette yalan. Elbette, hem de çok kocaman bir yalan.

Şimdi, bir insan yalan söylerse ne olurmuş, bu hadis-i şeriften onu anlıyoruz. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[92]

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكْذِبُ الْكِذْبَةَ ، فَيَتَبَاعَدُ الْمَلَكُ عَنْهُ مَسِيرَةَ مِيلٍ ، مِن نَتْنِ مَا جَاءَ بِهِ (الخرائطي في مساوئ الأخلاق عن ابن عمر)

RE. 104/11 (*İnne'l-abde leyekzibu'l-kizbete, feyetebâadü'l-melekü anhu mesîrete milin, min netni mâ câe bihi*)

(*İnne'l-abde leyekzibu'l-kezibete*) "Kul bir yalan kıvırttırır, söyler. Ne olur? (*Feyetebâadü'l-melekü anhüm mesîrete milin*) Yanındaki melek ondan bir mil öteye kaçar."

Neden? (*Min nitni mâ câe bihî.*) "Söylediği yalanın çirkin, pis, feci, korkunç, kötü kokusundan melek tahammül edemediğinden bir mil öteye kaçar."

Demek ki, bir yalancı bir yalanı söylediği zaman, müthiş bir çirkin koku yayılıyormuş etrafa... Korkunç bir kötü koku yayılıyormuş, fena bir koku. *Netin*, Arapçada fena koku demek. Çok böyle insanı muazzeb eden, tahammül edilemez kötü koku demek yani.

Bu yalandan hasıl olan kötü kokudan dolayı melekler yanında duramıyor, bir mil mesafe... Bir mil ne kadardır? Deniz mili olursa 1852 metredir, kara mili olursa 1670 bilmem kaç metredir, yani epeyce bir uzağa kaçıyor melek kokusundan rahatsız olduğu için.

---

[92] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.198, no:746; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.197; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.622, no:8216; *Câmiü'l-Ehâdîs*. c.VII, s.394, no:6544.

“—Ben yalanın koku saçtığını hiç bilmiyordum. Affedersiniz, insan yellense pis bir koku olur ama, yalandan bir koku olduğunu bilmiyordum ben.”

Öğren! Bak yalanın bir kötü kokusu varmış ve ondan dolayı melekler yalan söyleyenin yanından kaçıyormuş.

Ne yapacak Müslüman? Asla ve kat’a yalan söylemeyecek. Doğru olacak. Doğru sözlü, doğru özlü olacak. Yalan söylemeyecek. Kale gibi sağlam olacak. İnsan yalan söylememek için yalan söylemeyecek şekilde de hareket etmesi lazım.

“—Yarın bunu bana sorarlar, yalan söylemeyeceğime göre, en iyisi ben bu işi böyle yapmayayım!” der insan.

Böylece yalan söylememe kararı, insanı iyi işler yapmaya, kötü işler yapmamaya götürür. İyi işler yapmak, kötü işlerden vazgeçmek, kötü işleri yapmamak da insanı cennete götürür.

Yalan da insanı kötü iş yapmaya sevk eder. Yâhu şunu yapayım da nasıl olsa bir yalan uydururum. Şu kuzuyu keseyim, sahibine kurt yedi derim. Yalan söyleme kararı, fikri, alışkanlığı insana kötü işler yaptırır, günahlı işler yaptırır; günahlı işler de insanı cehenneme götürür.

Onun için İslam’da yalan söylememek çok önemlidir, doğru sözlü olmak çok teşvik edilmiş, çok ısrarla tavsiye edilmiştir. Onun için doğru sözlü olacağız. Dobra dobra, dosdoğru insan olacağız.

Tabii hareketlerimiz de doğru olacak. Sözümüz de doğru olacak, özümüz de doğru olacak. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi güzel huylu, güzel hareketli, güzel düşünceli, güzel icraatlı, güzel hayırlı hasenatlı, güzel ömür süren kullarından eylesin… Günahlardan, haramlardan korusun…

Fâtiha-i şerife mea’l-besmele!

01. 09. 1996 – İskenderpaşa Camii

17. HESAP GÜNÜ TERLEMEK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ…
Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ لَيَدْعُو اللهَ ، فَيَقُولُ اللهُ لِجِبْرِيلَ: لاَ تُجِبْهُ ، فَإِنِّى أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَ صَوْتَهُ ؛ وَإِذَا دَعَاهُ الْفَاجِرُ ، قَالَ: يَا جِبْرِيلُ ، اقْضِ حَاجَتَهُ ، إِنِّى لاَ أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَ صَوْتَهُ (ابن النجار عن أنس وفيه إسحاق بن أبى فروة)

RE. 105/1 (*İnne'l-abde'l-mü'mine leyed'ullàhe, feyekùlü'llàhu teàlâ li-cibrîle: Lâ tucibhü, feinnî uhibbu en esmaa savtehû; ve izâ deàhu'l-fâcirü, kàle: Yâ cibrîlü, ıkdi hâcetehû, innî lâ uhibbu en esmea savtehû.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz, muhterem ve sevgili kardeşlerim!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in sözlerini, hadîs-i şerîflerini okumak için toplanıyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi rahmetine erdirsin, rızasına vasıl eylesin…

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına, izahına geçmeden önce başta Peygamber SAS Efendimiz'in ruhuna hediye olsun diye; sonra onun âline, ashâbına, etbâına, ahbâbına, hulefâsına ve mânevî varisleri olan ulemâ-yı muhakkıkîn ve meşâyih-i vâsilîn ve mürşidîn-i kâmilînimizin ervahına; Ebû Bekir es-Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ ve sâir sahâbe-i kirâm (*rıdvanu'llàhi teâlâ aleyhim ecmaîn*) hazerâtından şeyhimiz, üstadımız, kutbu'l-aktâb ve gavsu'l-vâsılîn Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrahim el-Bursevî Hazretleri'ne kadar tarih boyunca yaşamış, gelmiş geçmiş cümle sadât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin, mürşid-i kâmillerimizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldemizi fethetmiş olan Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri'nin ve ordusu mensuplarının ruhlarına hediye olsun diye; ve sâir bütün İslâm cihadlarına katılmış ve beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz kitabı toplamış, cem etmiş, yazmış olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendimiz Hazretleri'nin ve bu kitaptaki hadîs-i şeriflerin bize kadar gelmesinde emeği geçmiş olan râvilerin, alimlerin, fâzılların, kâmillerin, evliyâullahın ruhlarına hediye olsun diye;

Camimizin bânisi İskender Paşa'nın ruhuna ve hayır hasenât sahiplerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Yaz kış demeyip, zevkini, keyfini, tatilini düşünmeyip Allah rızası için Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini öğrenmek için uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelmiş olan siz kardeşlerimizin de ahirete göçmüş bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına bizlerden hediye olsun, cümlesinin ruhları şâd olsun, makamları âlâ, kabirleri cennet bahçesi olsun diye;

Bizler de Allah'ın sevdiği kullar olalım, sevdiği kul olarak yaşayalım, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım!

…………………………..

a. Allah Mü'minin Dua Etmesini Sever

Mukaddimede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 105. sayfasındaki 1. hadis-i şeriftir.

Enes RA'dan rivayet etmişler; çeşitli kaynaklardan geliyor. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[93]

إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ لَيَدْعُو اللهَ ، فَيَقُولُ اللهُ لِجِبْرِيلَ: لاَ تُجِبْهُ ، فَإِنِّى أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَ صَوْتَهُ ؛ وَإِذَا دَعَاهُ الْفَاجِرُ ، قَالَ: يَا جِبْرِيلَ ، اقْضِ حَاجَتَهُ ، إِنِّى لاَ أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَ صَوْتَهُ (ابن النجار عن أنس وفيه إسحاق بن أبى فروة)

RE. 105/1 (*İnne'l-abde'l-mü'mine leyed'u'llàhe, feyekùlü'llàhu teàlâ li-cibrîle: Lâ tucibhü, feinnî uhibbu en esmaa savtehû; ve izâ deàhu'l-fâcirü, kàle: Yâ cibrîlü, ıkdi hâcetehû, innî lâ uhibbu en esmea savtehû.*)

(*İnne'l-abde'l-mü'mine leyed'u'llàhe*) "Hiç şüphe yok ki imanlı, mü'min bir kul Allahu Teâlâ hazretlerine el açıp dua eder, Allah'tan bir şeyler ister."

(*Feyekùlü'llàhu teàlâ li-cibrîle*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri o büyük meleği Cebrail AS'a der ki: (*Lâ tucibhü, feinnî uhibbu en esmea savtehû.*)'Onun istediğini hemen yapma, kul yalvarsın, dua etmeye devam etsin, çünkü ben onun sesini seviyorum!' der."

"—Hastalandın, kanser oldun galiba!.." dedin mi dolaşmadık hoca bırakmıyorlar. Evinde bir geçimsizlik oldu mu dolaşmadıkları üfürükçü kalmıyor.

"—Büyü mü var? Şöyle mi oldu? Böyle mi oldu?.."

Hiç unutmuyorum. Üniversitede felsefe profesörü bir tanıdığım vardı. Evlendi, çocuğu olmuyor diye geldi beni buldu. Ben de

---

[93] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.244; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.197, no:745; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.85, no:3261; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.386, no:6523.

şaşırdım. Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ı duymuş:

"—Acaba dua etse işte benim çocuğum olur mu?" diyor.

Demek ki, başı sıkışanların hepsi sonunda Allah diyorlar. Günahkâr da olsa Allah'ı unutup keyfine, zevkine göre, hayatını vur patlasın çal oynasın geçiren bir insan bile olsa, o da dua ediyor.

(*Ve izâ deàhü'l-fâcirü*) "Bir fâcir kimse dua ettiği zaman, (kàle: *Yâ cibrîlü, ıkdi hâcetehû*) Allah-u Teàlâ Hazretleri der ki: Ey Cebrâil, istediğini ver! (*İnnî lâ uhibbu en esmea savtehû*) Onun sesini duymak istemiyorum, bir daha bana dua etmesin!"

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Tercümede kendim bir iki kelime ilave ettim:

"—Allah'ın mü'min kulu dua ettiği zaman Allah, Cebrail AS'a, 'Onun duasına icabet etme! Onun duasını hemen cevaplandırma!" der. "Hemen" kelimesini ekledim. Neden?

Onu ben ekledim ama mâna öyle olduğu için ekledim. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de vaad etmiş:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Ve kàle rabbükümü'd'ùnî estecib leküm*) "Rabbiniz şöyle buyurdu: Ey kullarım, bana dua edin; ben duanıza mutlaka karşılık veririm, duanızı kabul ederim!" (Mü'min, 40/60)

Başka hadîs-i şerîflerden de biliyoruz; kul dua etti mi Allah onun duasını mutlaka karşılıyor. Ya dünyada ya âhirette sevindireceği çok büyük mükâfatı veriyor.

Bunu biliyoruz ya, o zaman buradaki mânaya ne dememiz lazım:

"—Biraz oyala yâ Cebrail, kula hemen istediğini verme de biraz dua etsin. Allah seviyor."

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Buradan ne çıkıyor?

Bazısı der ki:

"—Ben dua ettim de, oldu da, olmadı da…"

Tabii bu çeşit yorumlar doğru değil, olup olmadığını sen bilemezsin! Belli olmaz. Bazen olur da olduğunu bile insan anlayamaz; sessiz sedasız olur, davul zurnayla olmaz. Yavaş bir

şekilde olur. Olmadı filan deme, bak Allah senin duanı seviyor da Cebrail'e diyor ki:

"—Biraz ağırdan al, çünkü ben onun sesini seviyorum. Biraz yalvarsın, hoşuma gidiyor. O kulumu seviyorum, sesini duymayı, dua etmesini seviyorum!" der.

Sevildiğinizi bilin, hemen kaş yapıp yüz buruşturup da; "Dua ettik de olmadı!.." diye yanlış bir hükme varmayın. Evet, dünyada Allah'ın günahkâr, kâfir, fâsık, fâcir kulları, çeşitli kullar çeşitli nimetlere sahip olabiliyor.

Demek ki Allah, onlar dua ettiği zaman veriyor. Evet, o da Allah'tan bir şey ister. Allah da ona; "Tamam, Cebrail ver şuna!" diye verir. Neden?

Onun kendisine el açıp dua etmesini sevmiyor. Onu sevmiyor, sesini de sevmiyor. Sesini ağzına tıkmak için; "Ver de bir an evvel sesi kesilsin, ver!" diye buyurur. Bunu bileceğiz.

"—Yahu falanca adam namaz kılmaz, oruç tutmaz; yine de nelere nelere sahip oluyor. Ben her gün namaz kılıyorum, ibadetlerimi yapıyorum, Allah'ın emrini tutuyorum, Hocaefendimiz ne söylediyse yerine getiriyorum da oldu da olmadı da..." filan deme.

İşin perde arkasında başka sırları var. Allah-u Teàlâ Hazretleri mü'min kulun duasını seviyor.

Dünyada da öteki fâsık, fâcir kullarının eline bir şey geçmesi de çok mühim değil. Onları kıskanma, onlara imrenme! Kâfirlere en fazlasını vermiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri isteseydi bize evler verirdi, köşkler verirdi; köşklerin köşelerini, çatılarını, altından, gümüşten yapardı. Buna kàdir!

"—Dünyanın Allah indinde bir kıymeti olsaydı kâfire bir içim su vermezdi!"

Dünya dâr-ı imtihan olduğundan veriyor. Onun nimete sahip olmasından aldanma, onu iyi bir insan sanma. Sen dua ettiğin zaman hemen, "Benim istediğim olmadı." diye de sabırsızlık gösterme! Bu hadîs-i şerîften bunu anlıyoruz.

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

(*Feinnî uhibbu en esmea savtehû*) Allah; "Mü'min kulunun sesini, duasını, münâcâtını duymayı seviyorum!" diyor.

O zaman ne yapacağız?

Çok zikredeceğiz, çok "Yâ Rabbi!" diyeceğiz, çok münâcât edeceğiz, çok el açacağız, yalvaracağız, gözyaşı dökeceğiz; Allah seviyor, o zaman seviyor. Mü'minin kendisine yönelmesini seviyor.

Onun için ağzı dualı olun. Duayı ihmal etmeyin. Gününüzün bir vaktini, bazı vakitlerini duaya ayırın, münâcâta vakit ayırın, Allah'a el açmaya vakit ayırın. Bazen Peygamber Efendimiz elini açıp öyle dua ederdi ki, üstündeki örtüsü omzundan aşağıya dökülürdü, o kadar candan dua ederdi.

Dua çok kıymetli bir ibadettir!

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:[94]

---

[94] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.249, no:714; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî,

اَلدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ (حم. ش. خ. في الأدب، ت. حسن صحيح،

ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير؛ ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duàü hüve'l-ibâdetü*) "Dua ibadetin ta kendisidir."

Duanın çok kıymetli olduğunu, duanın karşılığının verildiğini bilin. Çok dua edin, vakit ayırın!

Günde en aşağı üç defa —aradaki fasıllar hariç— yemek yemeye vakit ayırıyor musun?

Çaylar, çayın yanında pastalar, börekler, çörekler, yağlılar, tatlılar, tuzlular… Ekşiler, turşular… Onlar hariç kendimizi günde üç öğün alıştırmışız, ha babam ye! Boyuna lup lup atıştırıyoruz, buna alışmışız. Yemek yemek günde ayırdığın bir faaliyet. Saatlerinin bazısını ona ayırıyorsun.

Başka? Uykuya zaman ayırıyor musun?

El-hamdü lillah yan gelip yatmakta bir taneyiz. İnsan sırtüstü veya yan üstü, bol bol keyfine, rahatına bakar.

Şehirlerde yaz geldi mi adam kalmıyor veyahut tam adamlar kalıyor da adam olmayanlar bir yerlere, plajlara gidiyor. Tabii gidenlerin de iyisi vardır, kalanların da kötüsü vardır; hepsini umumî söylemiyorum ama ekseriyet keyfine, zevkine gidiyor. Peki, gitsin de dur bakalım bir soralım:

"—Nereye gidiyorsun, nereye gittin?"

"—Ayvalık'a gittim de, İzmir'e gittim de, Bodrum'a, Marmaris'e gittim de…"

"—Anlat bakalım, günün nasıl geçti, gittiğin yerde cami var mıydı?"

"—Yok hocam, deniz kenarında kampın olduğu yerde cami olur

Müsned, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.492; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.3, no:12416.

mu?"

"—Beş vakit ezandan mahrum kaldın, cemaatten mahrum kaldın!"

"—Ne yapalım; hanım, çoluk çocuk gezmeyi tozmayı istiyor."

Yazın kamping; *camping* dersek olmaz, Türkçeleştirmek için kamping diyeceğiz. O da Türkçe değil, en iyisi hiçbir şey demeyelim!

Deniz kenarlarında namazsız niyazsız, ibadetsiz… Söyle bakalım, geveleme:

"—Hanımın örtülü mü değil mi, kızın örtülü mü değil mi? Sen örtülü müsün değil misin? Hanefî mezhebine göre dizin altından, diz kapağının yuvarlak kısmının altından göbeğe kadar örtünmesi farz değil mi?"

"—Farz!"

Sor bakalım:

"—Denize girdin mi?"

"—Girdim."

"—Nasıl giyindin?"

Haşema çıktı. *Haşema*; *hakiki şeriat mayosu,* dizin altında. Şort ise dizin iki parmak üstünde; Hanefî mezhebine göre haram olduğunu gösteriyor. Slip ise; üçgen şeyler, arkasından etleri butları, çukurları çıkıntıları, her şeyi meydanda. Böyle giyinirsen daha beter, hanım açıldıysa daha beter!

"—Eyvah, sen haram yerlerini gösterdin. Haram yerlerini, kendini, her şeyini açtın. Namazsız niyazsız bir yere gittin!.. Çevrendeki insanlar kimlerdi, anlat bakalım. Yanındaki çadırda veya köşkte, öbür tarafta kim vardı?"

"—Hocam onlar falancadan filanca kimseler…"

"—Nasıl insanlardı?"

"—Namazsız niyazsız, oruçsuz, abdestsiz, açık saçık, çalgı, içki, oyun, tavla, kumar, poker… hepsi vardı. Hanımları açık giriyorlardı."

"—Onları gördün mü?"

"—Gördüm."

"—Ondan günaha girdin, onlarla oturup oyun oynadıysan günaha girdin…"

Allah'tan hiç korkmadan, akıbetinde hesaba çekileceğini düşünmeden herkes günahlara gidiyor. Şehirler boşalıyor.

Ankara'da insan kalmıyor.

Ne zamana kadar? Okullar açılıncaya kadar! Eylül'de okullar açılıncaya kadar deniz kenarları karınca düğünü gibi kaynıyor. Denize iğne atsan suya düşmez; bir insanın başına, omzuna düşer, o kadar kalabalık.

Ona vakit ayırıyorsun, uykuya vakit ayırıyorsun, yemeğe vakit ayırıyorsun… Asıl vakit ayırman gereken şey neydi?

Sen imtihan için dünyaya gelmiştin. İbadete vakit ayıracaktın, hayra hasenâta vakit ayıracaktın, ahiretinde yüzünü güldürecek işler yapmaya vakit ayıracaktın. Sen çok boş vakit geçiriyorsun!

"—Hocam, ben onlardan değilim. Bu dediklerinin hiç birisini ben yapmadım, el-hamdü lillâh. Gezmeye filan gittik ama biz öyle o günahları filan işlemeyecek kadar şuurluyuz…"

Tamam, sen vaktini güzel geçiren bir müslümansan vaktinin içine bir de dua ve münâcât zamanı ayır.

Ayırmış mı? Değil, ayırmış değil. O zaman gece saat ikide mi olur, gündüz şu vakitte mi olur…

Gündüzün başlangıç zamanı, güneşin doğduğu zamanlar sevaptır; güneşin batacağı, ikindiden sonraki zamanlar çok bereketli zamanlardır. Gecenin üçte biri, üçte ikisi, yarısı geçtikten sonraki seher vakitleri, sahur vakitleri çok sevaplıdır. İşte öyle vakitlerde, sen madem iyi müslümansın, Rabbine münâcât için bir zaman ayır. Rabbin dua etmeni, münâcât etmeni seviyor, dua eyle. Mü'minlere dua eyle, kendine dua eyle, ana babana, kardeşlerine, senden dua isteyen kimselere güzel güzel dualar et. Çünkü Allah mü'minin el açıp kendisine münâcât etmesini, yalvarmasını yakarmasını, sesini seviyor, dua etmesini seviyor. Bunu aklınızdan çıkartmayın!

Kimisi namazı kılıyor, "*Es-selâmu aleyküm ve rahmetullàh… Es-selâmu aleyküm ve rahmetullàh…*" diyor, kalkıp gidiyor.

Namaz kıldın, güzel. Namazı kıldın, borç boynundan düştü. Mübarek biraz da kalsaydın, dua etseydin, tesbihleri çekseydin…

Tesbihler sünnet, Peygamber Efendimiz yapmış, dua böyle güzel bir şey!

Namaz dört dakika, buna dört dakika da tesbihi ekle ne olur? Hacı emmi, dışarı çıkınca ne yapıyorsun?

Kamuran İnan bir kitap yazmış, orada bir güzel cümle vardı:

"—Biz Türk milleti olarak deli gibi 180-200 km süratle gideriz. Trafik alt üst oluyor, kırmızıda geçeriz; ben de geçiyorum, Allah affetsin; sizi suçlamıyorum, huyumuz böyle! Son süratle gideriz, ondan sonra arabayı park ederiz; kahvede akşama kadar vakit öldürürüz!"

O zaman hızlı gitmeseydin, madem mühim bir işin yok! Huyumuz böyle! Bunları değiştirmemiz, güzel işlere zaman ayırmamız lazım. Hatta nasihat olarak söylüyoruz da uygulaması zor:

اَلنَّصِيحَةُ سَهْلٌ ، وَالْمُشْكِلُ قَبُولُهَا .

(*En-nasîhatü sehlün, ve'l-müşkilü kabûlühâ*) "Nasihat etmek kolaydır, yapmak zordur. Yâni, nasihati kabul etmek zordur."

Hayatımızın bir saniyesini bile verimsiz, boş geçirmemiz lazım. Neden?

Her saniyenin hesabı sorulacak da ondan! Allah;

"—Ömrünü nerde ifna ettin, geçirdin, harcadın, bitirdin?" diye soracak. "Paranı nereden kazandın, nerede harcadın? Gençliğini nerede geçirdin? Sıhhatli sağlıklıyken âfiyetliyken ne yaptın?" diye soracak, hepsinin hesabı var.

Nimetlerden sorgu sual olacak: Baklava börek yedin, kaymak yedin, üzüm yedin, muz, elma yedin, ayvayı yedin; bunların hepsinin hesabı sorulacak! Onun için bir saniyesini bile boş geçirmemesi lazım.

Müslümanın bir saniyeyi bile boş geçirmemesi lazım. İnşaallah öyle olmaya çalışalım!

Zamanımızın bir bölüğünde de Rabbimize, Mevlâmıza âşıkane, sadıkane; acizane, fakirane, kulca, güzel tazarru ve niyaz edelim. Dertleşelim, dertlerimizi açalım, işimizi söyleyelim; "Şu sıkıntım var yâ Rabbi, sen yardım et! Falanca kardeşimin başı dertte, çok acıyorum, filanca millete acıyorum, yazık!.." diyelim.

Kuzey Irak'ta kardeş kardeşi vuruyor. Kim kimi kışkırtıyor?

Bir taraf bir tarafa, bir taraf öbür tarafa silah veriyor. Türkiye'nin içinde kardeş kardeşi vuruyor. Bizim zavallı masum, başımızın tacı Mehmetçiklerimiz pusuya düşürülüyor. 15-16 yaşındaki çocuklar terörist olmuş; o onu vuruyor, o onu vuruyor. O da bu vatanın evladı, ötekisi de! Buralar hepimizin malıydı; herkesin de köyü belli, yeri yurdu belli. Kimse kimsenin yerini almış değil. Bir tahrik, bir gürültü patırtı gidiyor.

Dua edecek çok şeyler var:

Yurt dışında düşmanlar var; Yunanlı tutmuş, uzaktan, durup dururken iki erimizi kalaşnikofla şehid etmiş. "Türk'ün kanını içeceğiz!" diye and içiyorlar. Biz de millet olarak plajlarda, kumarhanelerde, barlarda, pavyonlarda, çok kusurlu, günahlı, boş, fuzuli vakit geçiriyoruz. "Ben geçirmiyorum." diyebilirsiniz ama geçirilmesini de engelleyecek bir hizmet, çalışma, gayret içinde olmamız lazım.

Muhakkak içinizde yıllardan beri bu vaazları, hadisleri dinlemeye gelen vardır. Herkes kendi kendisine sormalı:

"—Ben kendim iyi müslüman olabildim mi? Başkalarına iyilik yapabiliyor muyum? Vücudum, hayatım, şahsım, kimliğim,

varlığım başkasına fayda sağlıyor mu sağlamıyor mu?..”

Soralım:

“—Ne işe yarıyorum? Parazit miyim, asalak mıyım, onun bunun sırtından geçinen miyim? Anama babama yük müyüm, aileme yüzkarası mıyım? Yoksa hayırlı işler yapıyorum da elhamdülillah hayırdan hayra koşuyor muyum?..”

Bunları hep soralım, muhasebemizi yapalım. Zararın neresinden dönülürse kârdır, dönelim. Allah’ın iyi kulu olalım, ümmete faydalı insan olalım.

b. Hesap Günü İnsanların Terlemesi

Aziz, sevgili ve değerli kardeşlerim!

Ebû Hüreyre RA’dan İmam Müslim Hazretleri’nin —Buhârî gibi kıymetli bir hadîs alimi—- rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf.

Peygamber Efendimiz (*salla’llàhu aleyhi ve âlihî ve selleme teslîman kesirâ*) diyor ki:[95]

إِنَّ الْعَرَقَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيَذْهَبُ فِي الأَرْضِ سَبْعِينَ بَاعًا وَإِنَّهُ لَيَبْلُغُ إِلَى أَفْوَاهِ النَّاسِ أَوْ إِلَى آذَانِهِمْ (م. عن أبى هريرة)

RE. 100/2 (*İnne’l-araka yevme’l-kıyâmeti leyezhebû fi’l-ardi seb’îne bâan, ve innehû leyebluğu ilâ efvâhi’n-nâsi, ev ilâ âzânihim.*)

“Kıyamet gününde ter, yeri 70 kulaç aşağı kadar ıslatacak, aşağıya geçecek ve orayı ıslatıp birikecek. (*Ve innehû leyebluğu ilâ efvâhi’n-nâsi*) İnsanların ağızlarına kadar, (*ev ilâ âzânihim.*) veya kulakları hizasına kadar yükselecek!”

Sel mi geliyor, ne yükselecek? Ter yükselecek.

“Terleme, ter boşalması yüzünden yerin 70 kulaç altına kadar yer ıslanacak, ter aşağı kadar geçecek. Birikecek, insanların ağızlarına ve kulakları hizasına kadar gelecek!” buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerîfte.

---

[95] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.21, no:5107; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.418, no:9416;
Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.358, no:38927; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.401, no:6558.

İnsan niye terler? Korkudan, endişeden terler.

Kıyamet günü ne olacak? Bütün insanlar Arasat Meydanı denilen muazzam bir meydanda toplanacaklar. Çırılçıplak; ayak çıplak, baş çıplak toplanacaklar. Kimsenin kimseye bakacak hâli kalmayacak. Muazzam bir kalabalık; güneş tepelerine yaklaştırılacak, sıcaktan beyinleri kaynayacak. Sıcaktan terleyecekler.

Sonra muhakeme olunacağız. Mahkeme-i kübrâda hesaba çekileceğiz; hayatımızın her anından hesap vereceğiz, defter-i âmâllerimiz açılacak. Dünyada işlediklerimiz ortaya dökülecek, günahlara ceza verilecek; sevaplı işlerin hesabı bir yerde birikecek, mizanda teraziyle tartılacak.

Kıyamet günü mizan var, ölçme var, terazi var, amellerin tartılması var.

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ (الاعراف:٨)

(*Ve'l-veznü yevme izini'l-hakku*) "O gün Rahmân'ın; kulların amellerini, sevaplarını, günahlarını tartması haktır." (A'raf, 7/8)

Allah-u Teàlâ Hazretleri kulların iyiliklerini kötülüklerini tartacak, adalet-i ilâhiye ile suçlular suçsuzlardan ayrılacak!

Hak edememişlerse bile Allah'ın lütfuyla, keremiyle, ihsanıyla iyiler cennete girecek. Ama insanlar ter dökecek. Hem dünyada yaptıklarını bir bir hatırlayacak, eyvah diye oradan ter dökecek hem izdihamdan çok sıkışık olduğu için ter dökecek, hem de güneş tepesine yaklaştırıldığı için ter dökecek!

İnsan dünyada sıcaktan ter döker. Hamama giren terler, diyoruz. Dünyada sıcaktan terler. Bir de terlenecek hiçbir şey olmasa bile birisi onu karşısına alıp hesaba çekti mi terler.

Doktorun birisi imtihan odasına girmiş. Hocaları soruyor, sigaya çekiyorlar. Demişler ki;

"—Bir hastaya şu durum olursa ne yaparsın, nasıl tedavi edersin?"

"—Terletirim."

O devrin tedavilerinden birisi hastayı terletmek.

“—Nasıl terletirsin?”

“—Şöyle yaparım terletirim, böyle yaparım terletirim…”

“—Daha başka nasıl yaparsın?”

“—Şöyle yaparım, böyle yaparım terletirim…”

“—Daha başka, daha başka?..”

İmtihana giren öğrenci en sonunda dayanamamış:

“—Hocam, bütün bu yaptığım tedbirlerden sonra da hâlâ terlemezse, sizin karşınıza getirip imtihan ettiririm, o zaman terletirim. Siz beni çok terlettiniz.” demiş.

İnsan imtihanda terler, mahkemede terler, korkulu bir şey gördüğü zaman birden ter basar. Korkudan terler, sıkışıklıktan terler. Korku var, izdiham var…

İnsan bir odaya elli kişi girer de kapılar pencereler kapalı olursa ne olur? Terler, ceketinin üstüne ter çıkar.

Mehmed Zahid Kotku Hocamız vefat etmeden önce, senenin son aylarında bütün yaşam tarzı, âdetlerini değiştirdi. Hocamız Rh.A. ahirete göçmeye hazırlık yapıyordu. Son Ramazanında her gün ikindi namazından sonra karşıdaki evinin salonuna herkesi alırdı, orası izdihamlı dolardı. Zikir yaptırırdı. Zikrin en ileri dervişlere tarif edilen şekliyle beraber hepsini yaptırırdı. Herkese de, “Bundan sonra siz de yapın!” diye müsaade, icazet ve izin verirdi. İnsanlar oradan çıktığı zaman, ceketleri bile ıslanmış olurdu. Ter, ceketinin bile üstüne çıkardı.

İzdihamdan ter olur, imtihandan, korkudan, sıcaktan, güneşten ter olur… Ahirette, mahşer yerinde, kıyamet gününde de insanlar terleyecekler.

Ne kadar terleyecekler? Peygamber Efendimiz böyle anlatıyor.

Arapça’da *bâ’* ne demek? Be, elif, ayın; *bâ’*… Bir kulaç demek.

“—Yetmiş kulaç aşağı doğru ter ıslatacak ve daha da yükselecek; ağızlarına, kulakları hizasına kadar dizleri göbekleri ter içinde kalacak!”

Herkes aynı mı olacak?

Herkes aynı durumda olmayacak. Sadaka verenlerin, hayır yapanların hayrı, sadakası başının üstünde gölge yapacak. Güneşin sıcaklığı onu terletmeyecek.

Başka, daha iyileri var mı?

Allah cümlemizi, cümlenizi o en iyilerden eylesin... Bazı kimseler Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde nurdan minberlere oturacaklar. Mahşer halkı, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde oturanlara bizim dünyadaki insanların yıldızları seyrettiği gibi bakacaklar. Mahşer halkı o mübarek insanlara, bizim yıldızları seyrettiğimiz gibi başlarını kaldırıp bakacak. Onlar orada nurdan minberlere, koltuklara, tahtlara oturmuşlar. Yüzleri nur, elbiseleri nur... Arşın gölgesinde güneş yok, tehlike yok; böyle ikram görüyorlar.

"—Bunlar peygamberlerle şehidler mi?"

Peygamber ve şehidler orada olacak ama peygamber ve şehid olmadığı halde orada olanlar da olacak.

c. Arş'ın Gölgesinde Gölgelenecek Kimseler

Bunların hakkında hadîs-i şerîfler var.

Buhârî'de, Müslim'de ve diğer kaynaklarda Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş ki, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[96]

سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ فِي ظِلِّهِ ، يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلاَّ ظِلُّهُ : إِمَامٌ عَادِلٌ ؛ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ ؛ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْمَسَاجِدِ ؛ وَرَجُلاَنِ تَحَابَّا فِي اللهِ ، اجْتَمَعَا عَلَيهِ و تَفَرَّقَا عَلَيهِ ؛ وَ رَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ حُسْنٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللهَ ؛ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا

---

[96] Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.234, no:629; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.715, no:1031; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.598, no:2391; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.222, no:5380; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.952, no:1709; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.439, no:9663; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.185, no:358; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.338, no:4486; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.251, no:6324; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.405, no:549; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.16424; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.461, no:5921; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.47, no:80; Ebû Hüreyre RA'dan.

حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ ؛ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِياً فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ (خ. م. ت. ن. حم. عن أبي هريرة)

(*Seb'atün yuzillühümu'llàhu fî zıllihî, yevme lâ zılle illâ zıllühû*) "Yedi sınıf insan vardır ki, Allah-u Teàlâ onları, hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde, Arş'ın gölgesinde gölgelendirir. Kim bunlar:

1. (*İmâmün àdilün*) Adaletli idareci.

2. (*Ve şâbbün neşee fî ibâdeti'llâhi azze ve celle*) Allah'a ibadet ede ede büyümüş olan genç.

3. (*Ve racülün kalbühû muallekun bi'l-mesâcid*) Aklı mescide takılı, gönlü mescide bağlı olan, ibadet ehli adam.

4. (*Ve racülâni tehàbbâ fi'llâhi, ictemea ileyhi ve teferraka ileyhi*) Allah için birbirini seven, bu uğurda bir araya gelip, bu sevgi ile ayrılan iki kimse.

5. (*Ve racülün deathü'mraetün zâte hüsnin ve cemâlin, fekàle: İnnî ehàfu'llàh*) Mevkî sahibi olan güzel bir kadın tarafından birlikte olmaya çağırıldığı halde, 'Ben Allah'tan korkarım!' cevabı ile karşılık veren kimse.

6. (*Ve racülün tesaddaka bi-sadakatin feehfâhâ hattâ lâ ta'leme şimâlühû mâ tünfiku yemînühû*) Sağ elinin verdiği sadakayı sol eli bilmeyecek şekilde gizli sadaka veren kimse;

7. (*Ve racülün zekera'llàhe hàliyen fefâdat aynâhü.*) Tenha yerde Allah'ı zikrederek gözyaşı döken kimse."

Onlardan bir kısmı, birbirini Allah için seven, birbirleriyle muhabbet eden, birbirlerini Allah rızası için kardeş edinmiş olanlar, ihvan olanlar, has kardeş olanlar. Bizim kardeşliğimiz ondan…

Biz niye birbirimizin ihvanıyız, kardeşiyiz? Niye ben derse başlarken size hitaben (*fa'lemû eyyühe'l-ihvân*) diyorum, "Bilin ki ey ihvanım! " diye başlıyorum. Neden?

Biz ihvanız. İnsanlar birbiriyle ihvan oldu mu, kardeş oldu mu,

llah onları Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde gölgelendirecek.

Bir başka zümre; tenhalarda Allah'ı zikredip, "Allah Allah" deyip gözlerinden yaşlar dökülen kimseler, bi-gayr-i hisab cennete girecekler, Arş'ın gölgesinde gölgelenecekler. Yâni erbab-ı zikir…

Neden zikir yapıyoruz?

"—Öyle olalım." diye.

Neden birbirimizle ihvan olmuşuz, kardeş olmuşuz?

"—Öyle olalım." diye.

Diğer bir grup; mescidlere aklı takılı olup da hep namaz kıldığında, tekrar namaz kılıncaya kadar mescide gitmek isteyen insanlar… Niye mescidleri dolduruyoruz?

"—Öyle olalım." diye.

Onlardan bir kısmı, çocukluğundan beri İslâm'a uygun yaşayarak yetişmiş Müslümanlar…

Onun için çocuklarınızı haylaz yetiştirmeyin, küçüklüğünden beri namazlı niyazlı yetiştirin. Ben şimdi çocukları teşvik ediyorum, şaka yapıyorum.

Ortaçağ bitti, Yeniçağ bitti, Yakın çağ geldi gibi...

"—Takke devri bitti, sarık devri başladı!" diyorum.

Büyükler sarık sarıyorlar, minik çocuklar da de iki karış veya iki buçuk, üç karış sarık sarıyor, şahane oluyor. Arkadaşlar birkaç tanesinin resmini alsınlar, mecmualarımıza bastırsınlar. Molla sarığı gibi sarıyorlar, camiye geliyorlar.

Çocuk bana sarığını göstermek için uykudan fedakârlık yapıyor. Teşvik var ya, aferin diyorum ya; çocuk kendi sarığını göstermek için erken saatte, bazılarının kalkamadığı saatte camiye geliyor. Yanıma yanıma geliyor, elimi öpüyor;

"—Aferin, sarığın çok güzel!" filan diyorum.

Neden? Çocuğu küçükten müslüman olarak yetiştirirsen, Arş'ın gölgesinde gölgelenecek. Sonradan olma gibi olmaz. Evvelden böyle müslüman yetişirse sonradan;

"—Hocam, ben çok kötülükler yapmıştım da tövbekâr oldum." diyen gibi olmaz.

Çocukluğundan beri iyi yetişenler Arş'ın gölgesinde gölgelenecek.

Sonra? Devleti adaletle, insafla, güzel idare eden yöneticiler Arş'ın gölgesinde gölgelenecek.

Kim gibi? Hz. Ömer gibi, ümmete güzel hizmet eden Ömer b. Abdülaziz gibi, bizim eski tarihimizin mübarek kahraman idarecileri, devlet başkanları, hükümdarları gibi… Mü'min, ihlâslı ve hizmeti güzel!

Sonra? İbadete düşkün insanlar!

Aklı fikri namazda, hiçbir namazı kaçırmıyor. Bir namazı kılıp tekrar o namaza gelinceye kadar aklı camide kalıyor, ibadette müdavim. Böyle insanlar Arş'ın gölgesinde gölgelenecek.

Sonra?

Kendisinin karşısına kötülük yapma imkânı çıktığı zaman; flört imkânı, keyif imkânı, bar pavyon, kadın kız, eğlence zurna davul, keyif safâ, fuhşiyat imkânı çıktığı zaman;

"—Ben Allah'tan korkarım!" deyip sakınanlar Arş'ın gölgesinde gölgelenir! Nefsi istese bile! Hani insanların kuvvetli istekleri, içlerinde içgüdüleri vardır; arzuları vardır. Allah'tan korkup da

harama, günaha el uzatmayan, kuşak çözmeyen Arş'ın gölgesinde gölgelenir!

Sonra? Verdiği sadakayı gösterişsiz, kimseye göstermeden hatta sağ elinin verdiğini sol eli duymayacak gibi gizli veren insanlar.

Namuslu, dürüst, sağlam tüccarlar; ölçüde, tartıda hile yapmamış, topluma faydalı malları getirmiş, satmış tüccarlar!

Bunlar Arş'ın gölgesinde gölgelenecek. Bunların hangisine girebilirsiniz, hesaplayın. Çocuklarınızı da buna göre yetiştirmeye gayret edin!

İhvân olmaktan, birbirinizle kardeş olmaktan, birbirimizi sevmekten Arş'ın gölgesinde gölgelenebiliriz. Tesbihten, elimizde tesbih olmasından, geceleri tesbih çekmemizden, seccademizde tesbih çekerken ağlamamızdan böyle olabiliriz. Camilere, ibadetlere müdavemetimizden Arş'ın gölgesinde gölgelenebiliriz…

Düşünün, artık nereden olursa; kendinizi mahşer gününün sıkıntılarından, terlemelerinden, izdihamından korumaya çalışın!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Dikkat edin! Dünya hayatı imtihandır, imtihanda da insanın karşısına aklını çelecek, nefsini kabartacak, Allah'a isyan ettirecek şeyler gelebilir.

Ne yapacak? Harama dur diyebilecek, sevaplı işleri yapmakta da aşk ile şevk ile gayretli olacak. Bunlar bazen zor geliyor, insan yapmak istemiyor. O yapmak istemeyen insanın nefsi… Nefsini yeneceksin, nefsin istemese bile yapacaksın. Nefsin bazı şeyleri istese bile vermeyeceksin, yapmayacaksın. Neden?

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) "Nefis insana olanca şiddetiyle kötülüğü emreder, ancak Mevlâ'nın rahmetiyle lütfedip korudukları müstesna..." (Yusuf, 12/53)

Kötü şeyler ister; eğlence ister, keyif ister, zevk ister, içki ister, kumar ister, rahat ister, kadın kız ister, para ister, mevki makam ister… ister de ister. Hevâ-yı nefs, şehevât-i nefsâniye bitmez. Bir defa versen yine ister, bir daha versen yine ister; arkası gelir. Onun

için Kur'ân-ı Kerîm;

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) [Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/ 9-10) buyuruyor.

"—Nefsine hâkim olan kurtulacak, nefsine esir olan helâk olacak!" diyor. Nefsi yenmek lazım!

Bizim bu yolumuz nedir? Bu cami cemaatinin yolu, bizim Mehmed Zahid Kotku Hocamız'dan aldığımız yolumuz ne?

Nefsi yenmek, nefsi terbiye etmek yoludur. Nefsi adam etmek, tezkiye etmek, tertemiz eylemek yoludur.

Nefis terbiye olur mu?

Olur. Kirli bir insanın yıkandığı, hamama girip keselendiği, güzel elbiseler giydiği zaman pırıl pırıl bir insan olduğu gibi; insan da nefsini terbiye ede ede insan-ı kâmil olur. Meleklerden üstün bir insan hâline gelir. Bu çalışmayı yapmak lazım.

Tarikata girmek yetmez, tarikatta ilerlemek lazım. Tesbih çekmek yetmez, öteki tasavvufî vazifeleri yapıp insan-ı kâmil olmaya çalışmak lazım. Kötü huylar varken, insan Allah'ın sevdiği kul olamaz! Kötü huyları atmak, tasfiye etmek lazım; iyi huyları almak, iyi huylarla bezenmek lazım.

—"Kötü huylar nelerdir, iyi huylar nelerdir?"

Mübarekler, Allah'ın mübarek kulları; bir liste yapın:

"—İyi huylar şunlardır: bir, iki, üç… Kötü huylar şunlardır…"

Sevaplı ibadetler şunlardır, bir liste yapın; günahlar şunlardır, bir liste yapın!

Birkaç haftadan beri demedim mi, var mı içinizde yapan? Bir parmak kaldırsın, el kaldırsın da el-hamdü lillâh nasihatim tutuluyor, diye sevineyim. 4-5 kişi gördüm, tamam. Hepiniz yapın.

Sevap kazanacak işlerin listesini yapın, günahların listesini yapın! Hem kendiniz öğrenin hem de çoluğunuza çocuğunuza öğretin. İyi huyların listesini yapın, kötü huyların listesini yapın! Bunları da hem kendiniz öğrenin hem çoluk çocuğunuza öğretin.

Böyle olursa, dinlediğimizden ibret alırsak, bunları uygularsak kurtulabiliriz.

Arşın gölgesinde gölgelenemeyen insanlar ne olacak?

Aşağıda, sıkışıklıkta, güneş tepesinde olacak! O sıkışıklıkta olan insanların bazısının başına bulut gelecek, gölge yapacak.

O ne bulutu?

Dünyada yaptığı hayır, zekât, sadakalar gölge olacak. Demek ki cömert olacağız, hayır hasenât yapacağız, demek ki nerede mazlum, mağdur müslüman varsa arayacağız bulacağız.

Geçen hafta bir yere gittim. Orada çok sevdiğim, itimat ettiğim birileriyle konuştum. Dedim:

"—Buralarda biraz fakir fukara, yoksul, aciz naçiz var mı?"

15-20 kişi saydılar. Çok mağdur insan var. Bizim doktor kardeşlerimiz, Allah razı olsun, bir şehre gittiler, bir çalışma yaptılar. Allah rızası, mesleklerinin hayır yolunda kullanılması! Üç günlük çalışmalarında 1500 hasta muayene ettiler. Milyarlarca liralık ilaç dağıttılar. Bedava, parasız! Pahalı pahalı ilaçlar dağıttılar.

Halkı tanıyalım, dediler.

Halkımız ne olmuş? Çürümüş.

Halkımız hapa alışmış. Hiç ummadığın yerde;

"—Şu ilaçları al hacı teyze…" filan demişlerse, ihtiyar kadın:

"—Doktor bey, bir de hapın var mı evladım?" diyormuş.

Hapçılığa alışmış millet… Hapçılık bir hastalık. Bazı bölgelerde kahvede oyun oynarken bile, birbirlerine sigara ikram eder gibi, hap ikram ediyorlar.

"—Al bir hap."

Alıyor, ağzına atıyor.

Neden? Onunla kafasını buluyor. İçinde uyuşturucu var. Öyle hapları birbirlerine ikram ediyorlar. Hapçılık bir hastalıktır. Hapçılık, tıbbî bir hastalıktır. Bu benim zavallı ülkemin, milletimin insanları, fertleri sıhhatlerini kaybetmiş. Sigarayla ciğerleri kurum dolmuş, hapçılıkla sıhhatleri bozulmuş, kimsenin ilgilendiği yok! Sıhhatlerine, kendilerine önem verdikleri yok. Sağlıklarını bozan şeylerden kaçınmıyorlar vs. Onlara nasihat ederek doğru yola çekmeye çalışmak lazım!

Ahirette esaslı bir sorgu sual olduğunu hadîs-i şerîften anladık. Terleme olduğunu anladık. Sadaka verenler, saydığım insanlar Arş'ın gölgesinde gölgelenecek.

Öteki insanlar mahşer yerinde hesabı bekleyinceye kadar binlerce yıl bekleşecekler. Çok bekleşecekler, ondan sonra hesapları görülecek, hesapları görüldükten sonra tabii, kötüler cehenneme gidecek, iyiler cennete gidecek ama çok uzun zaman bekleşilecek.

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Onun için tedbir alın! Peygamber Efendimiz bunları bize tebliğ etmiş, biz de onun sözlerini sizlere naklediyoruz. Nasihatler hem sizedir hem bizedir. Hepimiz o korkulu günlerde, insanların terlediği günlerde terlememek, Allah'ın sevdiği kul olmak için çalışmak zorundayız. Hayatımızı değerlendirmek zorundayız. Gafil olmamak, iyi müslüman olmak zorundayız.

d. Kıyamet Günü Zàlimler İşaretlenecek

Ebû Davud, Tirmizî, Müslim, Buhârî, İmâm Malik'te olan bir hadîs-i şerîf. Hadîs-i şerîfi Abdullah ibn-i Ömer RA, ikinci halife Hz. Ömer'in oğlu meşhur alim rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[97]

إِنَّ الْغَادِرَ يُنْصَبُ لَهُ لِوَاءٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَيُقَالُ: أَلا هَذِهِ غَدْرَةُ فُلاَنِ بْنِ فُلاَنٍ ! (مالك ، حم. خ. م. د.ت. عن ابن عمر)

RE. 105/3 (*İnne'l-gadire yunsabu lehû livâün yevme'l-kıyâmeti,*

---

[97] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.156, no:5710; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.101, no:1507; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.395, no:2375; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.48, no:5088; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.159, no:16408; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.337, no:7342; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.207, no:6513; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.156, no:155; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.52; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XII, s.303, no:2664; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.224, no:8736; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.180; İbn-i Sa'd, *Tabakàt*, c.IV, s.183; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.517, no:7679; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.403, no:6565.

feyukàlü: Elâ hâzihî gadretü fülâni'bnü fülâni.)

Gàdir; gadir yapan insan, gadreden insan, başkasını çiğneyen, hakkını elinden alan, bir başkasını ezen insan" demek.

(*İnne'l-gadire yunsabu lehû livâün yevme'l-kıyâmeti*) "Gadir yapan insan için kıyamet gününde başına özel bayrak dikilecek; (*feyukàlü: Elâ hâzihî gadretü fülâni'bnü fülâni*) 'Bu, filanca oğlu falancanın gadretmesi işaretidir!' denilecek."

Suçlular, zalimler, gaddarlar nasıl olacak? İşaretlenecek, belli olacak. Başına bayrak dikilecek. O gadirleri, gaddarlıkları, zalimlikleri mahşer halkına işaretle belli edilecek. Tabii yaptıkları gadirlerin, zulümlerin, hesabını verecekler, cezasını çekecekler.

"Gaddar" kelimesini, "gadretmek" kelimesini, "zulüm" kelimesini biliyorsunuz. Mahşer gününde bunlar işaretlenecekler. Başlarına melekler tanısın da, alsınlar yakalasınlar da, mahşer halkına rezil olduktan sonra ne olacaksa olsun diye bayrak dikilecek. Zulüm bayrağı!

Araplar'da âdet varmış, bazı hususlarda bayrağı işaret olarak kullanıyorlar. Mesela içki satıcısı deveyle, küple, tulumla içki satıyor. Adamları zehirliyor, para kazanıyor. Gayrimeşru bir para! Veya belli bir yeri, meyhanesi var; orada içki satıyor. İçki bittiği zaman; "İçkim bitti, artık gelmeyin!" diye bayrak çekermiş. Bayrak sallanıyor, işaret olurmuş. Bayrakla işaretleme âdet.

Onun için kıyamet gününde de zalimler bayrakla işaretlenecekler. Tabii büyük cezalara uğrayacaklar. Onu söylemiyor ama işaretlendikten sonra başlarına neler gelecekse gelecek.

e. Gazab ve Öfke Şeytandandır

Abdullah ibn-i Mes'ûd RA'dan gazapla ilgili iki hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[98]

---

[98] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.403, no:4152; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.226, no:18014; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.167, no:443; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.310, no:8291; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XL, s.289; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XX, s.34; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.II, s.605, no:1431; İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahabe*, c.V, s.196, no:1331; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.364; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.25; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.772; Atıyye es-Sa'dî RA'dan.

إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ ، وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ ، وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ ، فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ (حم. د. وابن أبى الدنيا في ذم الغضب ، طب. عن عروة بن محمد بن عطية السعد ى عن أبيه عن جده)

RE. 105/4 (*İnne'l-gadabe mine'ş-şeytàni, ve inne'ş-şeytàne hulika mine'n-nâri, ve innemâ tutfeü'n-nâru bi'l-mâi, feizâ gadıbe ehadüküm felyetevedda'.*)

Gazap nedir? Türkçe'si: Öfke. Orta Asya'da öbke deniliyordu, bizim bu diyarlara gelince "b" harfi "fe"ye döndü.

Gazap; öfke, kızmak, şiddetli kızmak demek.

(*İnne'l-gadabe mine'ş-şeytàni*) Şiddetli kızgınlık nedendir? "Şeytandan gelen bir şeydir, şeytanın bir kışkırtmasıdır!" Şeytandan doğuyor, şeytan aşılıyor. Şeytan insanı kızdırıyor.

Buna benzer başka bir hadis hatırlıyor musunuz?

Başka bir hadis-i şerifte:[99]

اَلْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ (ت. طب. عد. عن سهل بن سعد ؛

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.113, no:4314; Hz. Muaviye ibn-i Ebû Süfyan RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.520, no:7698; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.405, no:6567.

[99] Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hàris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkıh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*El-aceletü mine'ş-şeytàn*) "Acele şeytandandır." buyruluyor.

İnsan hadisleri okudu mu kötü huyları öğrenmiş oluyor. Şeytandan gelen iki huyu söylemiş olduk. Birisi acele, şeytandan; gadap, öfke de şeytandan!

Peygamber Efendimiz çare söylüyor:

(*Ve inne'ş-şeytàne hulika mine'n-nâri*) "Şeytan ateşten yaratılmıştır. (*Ve innemâ tutfeu'n-nâru bi'l-mâi*) Sen biliyorsun ki, ateş yandığı zaman onu suyla söndürürsün, üstüne su döker öyle söndürürsün. Ateş suyla söndürülür."

(*Feizâ gadıbe ehadüküm fe'l-yetevedda'*) "Sizden biriniz öfkelendiği zaman, gitsin abdest alsın!"

Abdest suyla alınıyor; elini yüzünü yıkıyor, ayağını yıkıyor. Öfkesi geçer.

Bundan sonraki hadîs-i şerîf de aynı konuyla ilgili olduğu için onu da okuyayım. Hakîm-i Tirmizî Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[100]

إِنَّ الْغَضَبَ مِيسَمٌ مِن نَارِ جَهَنَّمَ ، يَضَعُهُ اللهُ عَلَى نِيَاطِ أَحَدِهِمْ ، أَلاَ تَرَى أَنَّهُ إِذَا غَضِبَ احْمَرَّتْ عَيْنَاهُ ، وَارْبَدَّ وَجْهُهُ وَانْتَفَخَتْ أَوْدَاجُهُ

(الحكيم عن ابن مسعود)

RE. 105/5 (*İnne'l-gadaba mîsemün min nâri cehenneme, yadauhu'llàhu alâ niyâti ehadihim, elâ terâ ennehû izâ gadibe ıhmerrat aynâhu, ve erbedde vechuhû, ve'ntefahte evdâcühû.*)

(*İnne'l-gadaba mîsemün min nâri cehenneme*) "Gazab, cehennem ateşinden bir alâmettir. (*Yadauhu'llàhu alâ niyâti ehadihim*) Dağlama ile yapılan işaret gibi, Allah gazab edenlerin

[100] Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usül*, c.I, s.74; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.523, no:7717; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c,VII, s.405, no:6568.

kalb damarları üzerine bu ateşten yapılmış damgayı vurmuştur. (*Elâ terâ ennehû izâ gadibe ıhmerrat aynâhu, ve erbedde vechuhû, ve'ntefahte evdâcühû*) Görmüyor musun ki, gazaba gelince, insanın gözleri kanlanır, suratları kızarır ve damarları şişer."

Sevgili kardeşlerim!

Demek ki öfke şeytandandır. Öfkenin şeytandan geldiğini bileceksiniz, öfkenize kapılmayacaksınız.

Nureddin Topçu bizim ihvânımızdandı. Abdülaziz Bekkine Hocamız'dan ders almış bir kimseydi, Abdülaziz Bekkine Hocamız'ın âşıklısıydı. *Yarınki Türkiye* diye bir kitap yazdı. Felsefe öğretmeniydi. Müslüman olduğu için üniversitede doçentken ayırılmış veya kendisi isteğiyle ayrılmış ama herhalde iteklenmiş olsa gerek.

Doçentti, profesör olabilirdi, zaten meşhur bir kimseydi. Üniversitede hizmet görebilirdi, üniversitenin dışında hizmet görüyordu. Liselere felsefe derslerine, mantık, psikoloji derslerine —psikoloji değil— ruhiyat derslerine gidiyordu.

Psikoloji ne demek? Söylemesi bile bir acayip! *Ruhiyat*: Ruhla ilgili bilgiler… Rahmetli onlara gelirdi.

Yarınki Türkiye kitabında ne diyor?

"—Yarınki Türkiye'nin sahibi olacak mükemmel gençler sinirli adam olacak!"

Allah Allah! Yahu bak sen, bak hocanın dediğine; "Sinirli adam olsun!" diyor. Biz deriz ki;

"—Evladım, aman kızma, sakin ol!.."

"—Hayır, sinirli olacak!"

Neden? Kötü bir şey gördüğü zaman sinirlenecek. Haksızlık gördüğü zaman, zulüm gördüğü zaman sinirlenecek, zalimin karşısına çıkacak.

"—Sen zalimsin, bunu bırak!" diyecek.

"—Bırakmıyorum."

"—Bırakmıyor musun? Seni mendebur, seni hınzır, geliyorum şimdi yanına!.."

Gidecek! Geliyorum, demekle kalmayacak. Gidecek. Böyle insanlar kahramandır. Gazap duygusu insanı kahraman da yapan bir duygu. Onun için lüzumsuz değil!

Sakın ha! Allah'ın yarattığı her şeyde hikmet vardır! İnsanı kahraman yapan gazap duygusudur!

Gazap duygusu olmasa insan ne olur? Pısırık olur.

Moğol askeri gelmiş, —Moğollar o zaman putperest— İslâm âlemini istila etmiş. Şehirleri yakmış yıkmış. Harran şehrini Moğollar yıkıyor. Her tarafı yakmış yıkmış, Anadolu'ya gelmiş.

Tarih kitaplarında okudum. Hayret ediyorum, siz de hayret edeceksiniz. Yolda bir adama diyormuş ki;

"—Dur burada, dur burada."

Adam duruyormuş.

Herifin yanında kılıç yok, çakısı, bıçağı yok. Gidiyormuş kılıç alıyormuş, geliyormuş. O da orada duruyormuş! Gelip kesiyormuş.

Yahu kaç be adam! Allah Allah, fesubhanallâh! Kaç veya eline bir taş al, nasıl olsa kesileceksin! Bitti, hayatın son sayfası açıldı. Bari kendini pahalıya sat. Sen de git kendisini hakla, bir putperest eksik kalsın!

İslâm âlemi bu kadar kalabalık, bir şey yapamamışlar. Şehirleri yakmış yıkmış, kütüphaneleri nehirlere atmış, nehirlerden kanlar akmış filan... Tarihin en büyük zulmü! İslâm âlemine en büyük darbeyi vuran istilayı yapmış. İslâm âlemi o kadar kalabalık, birlik beraberlik olup bir şey yapamamış!

Neden? Kuvve-yi gazabiyesi sönmüş, hamiyet duygusu kalmamış! O da lazım. Rahmetli Nurettin Topçu bunu hissettiği için diyor ki;

"—Yarınki Türkiye'nin mübarek gençleri, mübarek nesil asabi olacak! Haksızlığa karşı çıkacak! Diyecek ki;

"—Gel bakayım buraya, sen niye bunu böyle yaptın?"

"—Yaparım..."

"—Yaptırmam. Ben sana bunu yaptırmam. Tamam mı, duydun mu yaptırmam!"

Mehmet Akif ne diyor:

Çiğnerim, çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım!

Mehmet Akif'i millet tam okusa, tam anlasa yeter! İstiklâl Marşı'nı anlasa yeter! Millet, İstiklâl Marşı'ndan ve İstiklâl

Marşı'nı yazan şairinden uzaklaştı.

Millete bir şeyler oluyor. Kızılacak şeylere kızmıyor! Koca, karısının kızılacak şeylerine kızmıyor. Hoppala yavrum yaz geldi, buyur. Anne, çocuğunun kızılacak şeyine kızmıyor. Komşunun bahçesinden elma çalmış, hart hurt yiyor; kızmıyor.

Olur mu?

Çocuğunu dövmeyen dizini döver. Kızını dövmeyen dizini döver. Sanatlı, ses benzerliği de var: Kızını dövmeyen dizini döver!

"—Hocam dayağa mı teşvik ediyorsun?"

Hayır, insan eğitimin gerektirdiği tedbirleri alacak. Kuvve-yi gazabiyesi olacak, kızılacak şeyde kızacak!

"—Öyle yapma bakayım. O ayıptır, senin bir şeyini böyle yapsalar ister misin? Öbür çocuk gitse senin oyuncağını alsa hoşuna gider mi?!.. Yapma bakayım." demek lazım.

Çocuğu öyle yetiştirmeyip;

"—Bırak ne yaparsa yapsın!.." dersen, çocuk sonra bir haydut oluyor çıkıyor.

Kim yetiştirdi? Anası babası gevşek, laçka; ondan öyle oldu.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için öfke kötü bir huydur ama insanın içinde vardır.

Neden vardır? Hikmetli, Allah iyi ki koymuş.

Ben de sinirli bir insanım. Ben de sinirli bir insanım; şimdi bir kamçı ısmarladım, hâlâ bulamadım. Üç metre boyunda olacak, Zorro'nun kara kamçısı gibi uzun, şırak şırak diye uzaktan sırtlara filan uzanabileceğim… Kızılacak insanlar var, kızıyorum. Elim yetişmiyor, vuramıyorum. Kamçı lazım. Sen bunu niye böyle yaptın, diye şırak şırak vuracaksın.

"—Bu rüşveti niye aldın, bu işi niye ihmal ettin, şu haksızlığı niye yaptın, bu zulmü niye yaptın?.."

Zalime destek olmamak lazım. Kuvve-yi gazabiye lazım ama gazap duygusunu kontrol etmesini bilmek lazım. Gazabın şeytandan olduğunu bileceksin. Sinirlendin mi;

"—Şeytan şimdi beni avucuna aldı. Bu gazap duygusundan bana bir kötülük yaptıracak…" diye gidip abdest alacaksın.

Gözün kızarmış, yüzün morarmış, damarların kabarmış; karşı tarafa İspanyol boğası gibi saldırmayacaksın!

Ne yapacaksın? Kendine hâkim olacaksın, o da önemli!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Nefsin terbiyesinde esas, nefsin birtakım arzularını öldürmek ve söndürmek değildir. İslâm'da nefis terbiyesinde esas, ruhbanlık değildir, adamın iğdiş edilmesi, cemiyetten kaçması kopması, hizmetlerden uzak durması değildir.

Duygulara hâkim olmaktır, duyguları yaradılışının hikmetine uygun kullanmaktır!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İnsan bunu anlarsa kâmil müslüman olur, anlamazsa olmaz. Peygamber Efendimiz nasıl bir insandı, oradan bak gör. Peygamber Efendimiz kızılacak yerde kızardı. Kızan bir insandı, gazaplanırdı. Damarı kabarırdı. Sinirlendi mi anlarlardı.

Misalleri var: Birisi Peygamber Efendimiz'e geliyor, bir şeyler söylüyor. Sabırla cevap veriyor; bir şeyler söylüyor, gene sabırla cevap veriyor. Bir şey daha söylüyor filan, sinirleniyor. Bu sefer diyor ki;

"—Siz yolda gelirken şöyle konuştunuz, şöyle yaptınız, şöyle dediniz, böyle dediniz…"

Kendisine Allah'ın mâlum ettiği her şeyi takır takır söylüyor. Sinirlendiği durumlar olur. Efendimiz madem sinirleniyor, sen de sinirlenecek zamanı bileceksin!

Mehmed Zahid Kotku Hocamız minbere çıktığı zaman —ben damadıyım, ben dâhil— herkes başını kaldırıp yüzüne bakmaktan korkardı. Neden?

Öyle heybetli, öyle haşmetli, öyle dehşetli konuşurdu ki!.. Hocamız'ın Cuma hutbelerindeki aslanlığı meşhurdu.

"—Dervişler pısırık olur, mızmız olurmuş…"

O masal! Sen gelecektin de Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ı görecektin!

Sonradan hadîs kitaplarında okudum: Peygamber Efendimiz SAS de hutbe okurken, sanki savaşta bineğinin üstünde düşmana hücum eden bir asker gibi olurmuş. Bir orduya hükmeden bir komutan gibi konuşurmuş.

Peygamber Efendimiz'e tam benze!

Şimdi televizyondan, radyodan bir konuşma isteseler, nasıl

isterler? Hoşgörü diliyle…

Hep öyle değil! Allah Allah, her zaman hoşgörü değil! Günahı hoş görmek olur mu, zulmü hoş görmek olur mu?!..

"—Müslümanlık hoşgörü dini…"

Kimi aldatıyorsun, niye milleti uyutuyorsun? Dosdoğru söylesene! Dosdoğru, dobra dobra söyle! Müslümanlık yerine göre hoşgörü dinidir, yerine göre de cezalandırma dinidir! Dobra dobra söyle, ne korkuyorsun? Allah'ın emri neyse söyle! Millet tek taraflı tanıtıyor. Olmaz. Ne ise bütün yönleriyle tanıtacaksın, kıymetini bilen bilecek.

"—Hah, tamam, din dediğin işte böyle olur…"

"—Budizm şöyleymiş, falanca böyleymiş…"

Bana ne o dinlerden! Benim dinim her şeye uygun! İslâm, hayatın her şeyine ilacı olan bir muazzam hastane ve eczane. Güzel ilaçları bilmek lazım!

Eczanede zehir yok mudur? Vardır. Kırmızı dolapta saklanır ve "Burada şiddetli zehirler vardır!" denilir.

"—Eczacı zehir mi satıyor?"

Zehir satıyor ya, ne sanıyorsun! Üç damla koyarsan şifa olur, on beş damla katarsan ölürsün.

Bu hapı akşamdan yutarsan, sabahleyin Edirnekapı…

Böyle olur, hepsinin miktarı var. Miktarını aştığın zaman olmaz. Hepsini yerinde kullanmak lazım.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İslâm'ı tam anlayın, tam uygulayın! Allah muvaffak etsin…

Allah-u Teàlâ cümlenizden razı olsun…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

08. 09. 1996 – İskenderpaşa Camii

18. DÜNYA İMTİHAN DÜNYASI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْفَاقَةَ لأَصْحَابِى سَعَادَةٌ ، وَإِنَّ الْغِنَى لِلْمُؤْمِنِ فِى آخِرِ الزَّمَانِ

سَعَادَةٌ (الرافعى عن أنس عن ابن مسعود)

RE. 105/6 (*İnne'l-fâkate li-ashâbî saâdetün, ve inne'l-gınâ li'l-mü'mini fî âhiri'z-zamani saàdetün.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun… Dünya ve ahiretin hayırlarına, saadetine cümlemizi nâil eylesin… Cennetiyle ve cemaliyle müşerref eylesin… Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine

başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım, buyurun!

……………………………

a. Fakirlik ve Zenginlik

Mukaddimede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 105. sayfasındaki 6. hadis-

i şeriftir.

Abdullah ibn-i Mes'ûd RA rivayet eylemiş. Abdullah ibn-i Mes'ûd, ashabın ismi çok duyulan mübareklerinden birisidir. Hanefî alimleri Hanefî mezhebinin hükümlerini ondan istifade ederek çıkarmışlardır.

Peygamber Efendimiz, ilginizi çekeceğini tahmin ettiğim bir bilgi veriyor:[101]

إِنَّ الْفَاقَةَ لأَصْحَابِى سَعَادَةٌ ، وَإِنَّ الْغِنَى لِلْمُؤْمِنِ فِى آخِرِ الزَّمَانِ سَعَادَةٌ (الرافعى عن أنس عن ابن مسعود)

RE. 105/6 (*İnne'l-fâkate li-ashâbî saâdetün, ve inne'l-gınâ li'l-mü'mini fî âhiri'z-zamani saàdetün.*)

(*İnne'l-fâkate li-ashâbî saâdetün*) "Benim ashabım için ihtiyaç hali, fakirlik hali, yoksulluk hali saadettir." Kendi zamanında etrafındaki insanlar için böyle söylüyor. Bu fakirlik onlar için saadettir ama, (*ve inne'l-gınâ li'l-mü'mini*) "Bir mü'minin zengin olması, (*fî âhiri'z-zamâni seàdetün*) âhir zamanda saadettir." Zenginlik saadettir. Halbuki benim ashabım için bu devirde fakirlik saadettir.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) "Bütün gücün, kuvvetin sahibi Allah-u Teàlâ Hazretleri'dir."

Güç kuvvet Allah'ındır. Her şeyi alnımıza yazan, başımıza getiren, bizi yaratan, yaşatan, odur. Rızkımızı veren odur. Hayatımız, sağlığımız, bütün nimetler ve istifade ettiğimiz şeyler ondandır; istifa ettiğimiz her şey ondan yaratmıştır. O istifade

---

[101] *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.239, no:6338; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.406, no:6572.

ettirmektedir. Ama hayatımızda bazı olaylar hoşumuza gider seviniriz, bazı olaylar hoşumuza gitmez.

Hoşa gidecek olaylarla karşılaşınca iyi güzel de kötü olaylarla karşılaşıldığı zaman ne olacak?

İnsanlar iki şey yaparlar: Kötü bir olayla karşılaştığı zaman kimisi değişir; çevresi, kalbi, bakışı değişir, burnundan solumaya başlar.

"—Niye kızıyorsun? Hayrola ne oldu?"

"—Şöyle oldu, böyle oldu."

Mukadderat… Yani Allah'ın "Ölsün!" dediği bir insanı yaşatamazsın; "Yaşasın!" dediğini de öldüremezsin.

Nemrut zamanının hükümdarıydı, İbrahim AS'ı öldüremedi. Öldürmek istedi ama öldüremedi. Firavun da zamanının hükümdarıydı, öldürmek istedi öldüremedi.

Cümle cihan halkı bütün hileleri, aletleri ve edevâtıyla bir araya gelse, Allah korudu mu korur. Ama Allah bir insanın ölmesini murad ettiği zaman cihanın, bütün insanların tabipleri, hastaneleri, zenginleri, bilginleri bir araya gelse onu yaşatamaz.

Kader… Allah-u Teàlâ Hazretleri ne dilerse onu yapar, ne isterse ona hükmeder. Kàdir-i mutlak; her şeye mutlak kàdir, kayıtsız şartsız her şeye kadir

Allah-u Teàlâ Hazretleri dilediğini yapar. Bazı insanlar da bunları imanıyla, dinî bilgisiyle, irfanıyla bilir. "Bu Rabbimden geldi." der. Sabreder, kadere razı olur. Başına gelen, kendisinin hoşuna gitmeyen tatsız işe sabreder. Çok büyük mükâfatı vardır. Bu büyük bir imtihandır, bunu kazanan çok büyük bir imtihan kazanmış olur. Yüksek insanlar bunu anlar. Kafası dar, bilgisi az insanlar bunu anlayamaz.

Peygamber SAS Efendimiz'in ashabının her biri yıldızlar gibidir. Her biri yıldız gibidir. Hangisine baksan doğru yolu bulursun.

Ashab hakkında buyrulmuş ki:[102]

---

[102] İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.137, no:594; Câbir RA'dan. *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.147, no:381; *Hulâsatü'l-Bedri'l-Münîr*, c.2, s.431, no: 2868.

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ، بِأَيِّهِمْ اِقْتَدَيْتُمْ، اِهْتَدَيْتُمْ (ق. والديلمي عن ابن عباس؛ عبد بن حميد عن ابن عمر)

(*Ashàbî ke'n-nücûmi*) "Benim ashabım yıldızlar gibidir. (*Bi-eyyihim iktedeytüm, ihdeteytüm*) Onlardan hangisine iktidâ ederseniz, uyarsanız, hangisine sarılsanız, hangisinin peşinden gitseniz hidayet bulursunuz."

Tabii Allah insanların mübarekliği nisbetinde imtihan, meşakkat, sıkıntı, sabır vesilesi olacak olayları başına getirir.

Buyrulmuş ki:[103]

---

[103] Muhtelif lafızlarla:

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.30, no:4013; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:119; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.312, no:1045; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII,

أَشَدُّ الْبَلاَيَا عَلَى الأَنْبِيَاءُ

(*Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ'*) "En şiddetli belâlar, imtihanların en şiddetlileri peygamberlere gelir." Sonra evliyâullaha, sonra salihlere, sonra mü'minlere gelir.

Buna karşılık da kâfirler çok rahat yaşarlar. Görüyorsunuz öyle de oluyor. Bunlar Allah'ın bir hikmeti, bir imtihanıdır. İmtihan sorularını biz tesbit edemiyoruz, Allah-u Teàlâ'nın işidir. Ama insanlar her şeyin Allah'tan olduğunu bilip, bunlara imanla boyun eğerek Allah'a saygısı, kulluğu değişmeden davranırsa çok büyük derece alır. Sahabe-i kirâm öyle yapmışlardır. O mübarekler sabrettiler, çok yüksek dereceler kazandılar. Ondan sonra gelen insanlardan evliyâlullahın en yükseği bile sahabenin derecesine erişemez.

Allah onları öyle imtihan etmiş. Fakr u zaruret ve yoksulluk çektiler; bir hurma bile yiyecek imkânları olmadığı zamanlar oldu, bir hurmayı bile bölüştüler. Peygamber Efendimiz:[104]

---

s.142, no:9774; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.372, no:6325; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.160, no:2900; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5463; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.26; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.205, no:1159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27124; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.448, no:8231; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.244, no:626; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9776; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7482; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.259, no:2413; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.212, no:808; Ebû Ubeyde ibn-i Huzeyfe, halası Fatıma bint-i Yemân RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.12, no:3740; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.326, no:6778-6784; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.130, no:371; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.420, no:3468-3473.

[104] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.230, no:1328; Müslim, *Sahîh*, c.V, s.196, no:1689; Neseî, Sünen, c.VIII, s.326, no:2505; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.256, no:18279; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.VII, s.43, no:2804; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.176, no:7532; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.39, no:2333; Dârimî, Sünen, c.I, s.478, no:1657; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.110, no:9900; Adiy ibn-i Hàtim RA'dan.

اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ (خ. م. حم. عن عدي بن حاتم)

(*İtteku'n-nâre velev bi-şikkı temretin*) "Yarım hurmayla bile olsa, cehennem ateşinden kendinizi koruyun!" buyurdu. "Yarım hurma bile olsa verin de sadaka olsun, sevap kazanın, korunun!" dedi.

Peygamber Efendimiz de çok sıkıntı çekti; aç kaldı, karnına taş bağladı, aylarca evinde yemek pişmedi; idare ettiler. O fakirlik, yoksulluk, mahrumiyet onlar için büyük sevap kazanma vesilesi oldu, onların imtihanları öyle oldu.

Şimdi âhir zamanda bizim imtihanımız imanda ve itikadda. En büyük imtihan burada... Bizim imanımıza, Kur'ân-ı Kerîm'imize, Müslümanlığımıza saldırıyorlar. Bizi Müslümanlıktan çevirmeye, İslâm'dan uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Müslümanca yaşadığımız zaman, cümle cihan halkı bize düşman oluyor.

Onlara uyduğun zaman iyi; onlar gibi giyinirsen, onlar gibi günah işlersen, onlar gibi yaşarsan, onların günahlarına ses çıkarmazsan iyi. Ama müslümanca yaşamak istedin mi; sarığına, sakalına, tesbihine, zikrine, hanımının başörtüsüne mantosuna karışırlar. Hanımlar beyler evde haremlik selamlık oturuyor; ona karışırlar, saldırırlar. İnat ederler:

"—Başörtüsüz resim getireceksin, başörtülü resmi kabul

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.137, no:25101; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:678; Hz. Aişe RA'dan.

Dâra Kutnî, Sünen, c.II, s.125, no:10; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.97, no:85; Câbir RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.26, no:82; Câbir RA'dan, o da Hz. Ebû Bekir RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.86, no:2707; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.163, no:12771; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.299, no:6619; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.73, no:3644; Enes RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.483, no:3226; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.398, no:683; Nu'man ibn-i Beşir RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.396, no:679; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.161, no:354; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.339, no:15938; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.325, no:515.

etmiyorum.” derler.

“—Niye kabul etmiyorsun; mendebur, alçak, hain, zalim! İşte resim!”

“—Yok başörtüsüz olacak.”

Yani kız ille başını açacak. Günahı işleyecek, o da kıs kıs gülecek. Şimdi bizim Müslümanlığı yaşamamız daha da zorlaşacakmış. Müslümanca yaşamak eline ocaktan ateş almak kadar, ateşi elinde tutmak kadar o devirde zor olacak, zor oluyor.

Bu devirde Bosna-Hersek de Müslümanlığından dolayı çekmedi mi? O zulümler, o katliamlar, o işkenceler neden oldu? Hıristiyan olsaydı, bir şey olmayacaktı. Çeçenistan’da, Bulgaristan’da, Romanya’da, Çin’de müslümanlar Müslümanlığından dolayı sıkıntı çekmiyor mu? Cezayir’de Tunus’ta, Mısır’da polisler, sokak sokak, ellerinde tüfeklerle müslüman avlamıyorlar mı?

Neden? Müslüman olmayacaksın, onların istediği gibi olacaksın. Hıristiyanlar, dinsizler rahat; müslümanlar sıkıntıda. Şimdi bizim büyük imtihanımız imanımızda. İman gidecek. Kâfir, imanın senden gitsin istiyor. İnsan aç kalır, açık kalır, sabreder ama imanı gitti mi ahireti elden gider.

Allah’ın emirlerine sadık kalmak bu devirde çok daha zor. Ne kadar sıkıntı çekerse çeksin, “Rabbim Allah, *Lâ ilâhe illa’llah Muhammedün rasûlü’llah.*” diyecek. İslâm’dan, Allah’ın ahkâmından ayrılmayacak. Hanımı, kayınpederi, kayınvalidesi zorlar, damadı müslüman diye sevmezler, “Bizim kızımızı kapattı.” derler. Kızına, “Açıl biraz, başkası da açıyor.” derler. Başörtülü olan orduevine giremez… Bir sürü sıkıntı var.

Bu devirde, âhir zamanda zenginlik müslüman için saadet olacak. Zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz yolda yolu şaşırır. Neden? Zengin olduğu zaman istediği işi yapar. Fukaracık, hem müslüman olursa, hem fakir olursa binerler mi dalına? Bindikçe binerler; fabrikaya almazlar, işten çıkartırlar, “Ne yiyecek, ne içecek?” diye düşünmezler, merhamet etmezler.

Müslümanın âhir zamanda helâlinden para pul sahibi olması dik durmasına, kendini, çocuğunu, ailesini korumasına sebep oluyor. Aksi takdirde imanını bile koruması zorlaşıyor, çok büyük sıkıntıların altına giriyor. İşte o devirde fakirlik sevap

kazandırıyordu, bu devirde de zenginlik saadet oluyor. O devirde fakirlik saadet vesilesi, bu devirde zenginlik saadet vesilesi.

Ama yanlış anlaşılmasın, Peygamber Efendimiz zenginliğe müsaade verdi, tamam, bu hadîs-i şerîfi okuduk çok sevindik. İyi ama zenginliğin vazifeleri, zenginin sorumlulukları var. Asgari vazifesi fakirlerin hakkı olan zekâtı vermek.

'—'Zekâtı veriyoruz hocam."

Tarımda öşür var; ziraatta onda biri, çok kimse vermiyor. Köylülere sorun; "Öşrünüzü veriyor musunuz?" dudak büker "O ne demek, o da nasıl bir şey; elli, ayaklı, kollu, kulaklı mı?"

Öşür var, fakirlere sadaka vermek var, harp olan yerlerde mücahidlere destek olmak var. Türkiye'de, bütün İslâm ülkelerinde harp var; iman ile küfür harp ediyor. Gazetelerde, mecmualarda okullarda, kolejlerde, üniversitelerde, radyolarda, televizyonlarda, kimisi açık açık kâfirliğini savunmuyor mu? Savaş var. Bu savaşta da müslümanın desteklemesi gereken yeri desteklemesi lazım. Paraya ihtiyacı var.

Ben bir dinî grubun, Hocamız tarafından hizmetli olarak görevlendirdiği görevlisi olarak paraya çok ihtiyaç duyuyorum. Paraya çok ihtiyaç duyduğumuz için;

"—Arkadaşlar şu işi yapın, şu iş önemli, sevaptır." diyorum, kimse yapmıyor.

'—'Şu yandaki evleri alın, camiye katalım, çok önemli…" diye evvelki senelerden beri söylüyorum, onları alıncaya kadar neler çektik.

Dışarıda sergi açılıyor, azıcık azıcık geliyor. Talebeler var okuyacaklar, para lazım, yoksul adam geliyor; Türkiye'nin dışından, Kuzey Irak'tan, Çeçenistan'dan, Arnavutluk'tan, Kosova'dan geliyor. Bizim cemaatimizin muhabbetli, kuvvetli bir cemaat olduğunu duymuşlar;

"—Hocam, Allah rızası için sizden yardım istiyoruz." diyorlar.

İyi güzel ama benim elimde bir sürü bakmam gereken insan var. Bizim memlekette de aç var, açık var, yoksul var, muhtaç var. Sen köylere git de gör bakalım, biraz Anadolu'yu gez bakalım.

Şair demiş ki:

Sen ne güzel bulursun

Gezsen Anadolu'yu
Dertlerden kurtulursun
Gezsen Anadolu'yu.

Anadolu'yu gezsen dertlerden mi kurtulursun, dertlere mi düşersin? Gez bakalım, gör bakalım köylerin halini; o köylülerin çektikleri sıkıntıları gör. Köylülerin içinde bir dolaş, ne kadar para kazanıyorlar, ne kadar harcıyorlar, sofralarına bir otur bakalım, ne yiyorlar, tanı bakalım. Anadolu'ya gidemezsen, gecekondu hanelerine, İstanbul'un düzensiz sokaklarına, gecekondu mahallelerine git bakalım. Neler oluyor? Onun için bu devirde para çok önemlidir. Parayla İslâm'ın savunması, korunması, kurtarılması, çok önemli.

Eskiden de öyle olmuş. Müslümanlar su sıkıntısı çekiyorlarmış, yahudi, kuyusundaki suyu parayla satıyormuş. Hz. Osman, "Bana kuyunu sat, çok para vereceğim." demiş. "Olmaz." demiş. Müslümanı sömürüyor.

"—Kuyunun yarısını sat, çok para vereceğim." demiş.

Adam düşünmüş, paraya bakmış, kuyunun yarısı, yüzde elli ortak;

"—Suyu satarız; yarısı onun olur, yarısı benim olur, çok da para veriyor." diye düşünmüş.

Hz. Osman ile anlaşma yapmışlar, yarısını satın almış. Bakalım ne olacak, ortaklara ne kadar düşecek? Hz. Osman, demiş ki:

"—Bir gün sen kullan, bir gün ben kullanayım!" demiş.

Hz. Osman kendi gününde:

"—Buyurun, suyunuzu alın, herhangi bir ücret yok!" diyerek müslümanlara kuyuyu açıyormuş.

Ertesi gün yahudinin günü. Kuyunun başına geliyor, müşteri yok. Dünden suyu aldılar, suyu biten de ertesi gün Hz. Osman'ın gününde gelecek. Böylece yahudinin bütün mal varlığı kesilmiş. Sonunda Hz. Osman kuyunun diğer yarısını da satın alarak tamamını müslümanların hizmetine sunmuş.

Ebû Bekir es-Sıddîk RA, Bilal-i Habeşî'yi kurtarmak için ne çok paralar verdi. Para İslâm'ın hizmetinde, para sahipleri tarafından

her yerde kullanılabiliyor.

Bu devirde daha büyük ihtiyaç… Bana kalsa, param olsa ilk önce füze fabrikası kuracağım. Neden? Kızıldeniz'e gemisini yanaştırıyor, İslâm ülkelerini uzaktan bombalıyor. Müslümanlar ne yapsın, oraya füze yetiştiremiyor. Şimdi Peygamber SAS Efendimiz, "Çoluk çocuğunuza 'atmayı' öğretin." buyuruyor. *Ramâ, yermî, remy*. O zaman için oktu, şimdi de füze atmak. Ben hemen bir füze fabrikası kuracağım, kurdururlarsa. Kurdurmazlar, buraya da karışırlar. Çok şeye ihtiyaç var. Müslümanların zenginlerinin bu uğurda çalışması lazım.

Hadîs-i şerîfi bir daha okuyalım:

"—Fakirlik benim ashabım için saadettir, fakat âhir zamanda mü'min için zenginlik saadet olacak." buyurmuş.

Ama zenginin parayı helâlinden kazanması lazım, ilk şartı bu. Doğu Anadolu'ya bir minibüsle gitse; üç torba eroin alsa, buraya getirse satsa, trilyonlar kazanır, her şeyi yapar. Olmaz!..

Para haramdan gelmeyecek, helâlden kazanacaksın. Zenginliğin ilk şartı, kazancın helâl olması.

"—İçki fabrikası kursa, oradan çok para kazansa?

O da olmaz. Kazanç haramdan olmayacak, gelirin helâlden gelecek. Ayrıca para eline geçtiği zaman paranın vazifeleri, hizmetleri var, onlar yapılacak. Zekât, sadaka, müslümanların desteklenmesi… Parayla o vazifeler yapılacak. Yapılmazsa ne olur? Paranın içine pislik karışmış olur. Fakirin hakkı ayrılmadığı zaman, para "pis para" olur. Onun için fakirin hakkını ayırıp vermeye *zekât* denilir.

Zekât, kelime olarak ne demek? "Temizlemek" demek. İçinden fakire verdiğin zaman parayı, sermayeyi temizlemiş oluyorsun.

Parayı temizliyor, sermayeyi temizliyor. Demek ki müslüman helâlden kazanacak, parayla ilgili dinî vazifelerini, hayrını hasenâtını yapacak, sadakasını verecek, ondan sonra da parayı haram yerlere harcamayacak.

"—Benim param var, bu para benim, ne istersem yaparım!" diyemez.

Haram işleyemezsin, ondan da sorumlusun. Harama harcayamazsın. "Yılbaşı'nda çoluk çocuk eğlenelim, otelde kral dairesini tutalım vs. olmaz. Paranın helâl olması lazım, hayra sarf

edilmesi lazım. Bu şartlarla zenginlik insana fayda verir. Aksi takdirde, ahirette zenginlikten dolayı çok sorgu suale mâruz kalınır. Haramdan kazandığı, zekâtını vermediği, harama harcadığı zaman cezaya çarptırılır. Bunu da hatırlatmamız lazım!

b. Fitne İnsanları Mahveder

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş olan bir hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[105]

إِنَّ الفِتْنَةَ تَجِيءُ فَتَنْسِفُ العِبَادَ نَسْفًا ، وَيَنْجُو العَالِمُ مِنْهَا بِعِلْمِهِ

(حل. عن أبي هريرة)

RE. 105/7 (*İnne'l-fitnete tecîü fetensifü'l-ibâde nesfen, ve yencü'l-àlimü minhâ bi-ilmihî*)

(*İnne'l-fitnete tecîü fetensifü'l-ibâde nesfen*) "Fitne bir insan grubuna, bir topluluğa, bir şehre, bir kavme, bir kabileye, bir millete gelir ve insanları harman savurur gibi savurur."

Misal olarak söyleyelim:

Bizim memleketimizde Çerkez var, Abaza var, seviyoruz kardeşimiz. Laz, Arnavut, Boşnak, Pomak var, seviyoruz kardeşimiz. Türk, Kürt, Arap var, seviyoruz. Akrabalarımız, arkadaşlarımız arasında da farklı milletlerden insanlar var.

Girdi mi Türk'le Kürt'ün arasına bir fitne. Yok onlar PKK, onlar Ermeni. Hayır maalesef Kürt'ün de içine girdi bu fitne, müslüman Kürt'ün içine de girdi. Fitne girdi, bocalamaya başladı.

Fitne geldi mi insanları savurur, imanlarını alır; hem madde yönünden, hem mâna yönünden zarara uğratır. Fitne bir geldi mi insanın malını telef eder, canına zarar gelir, mâneviyatına da zarar gelir. Zaten mâneviyat konusunda olan fitne, maddiyat konusunda olan fitneden daha güçlüdür. Onun için Peygamber Efendimiz:

"—Ben sizin fakirliğinizden çok, zengin olmanızdan

---

[105] Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.139, no:1056; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.279; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.41; *Zeylü Târih-i Bağdad*, c.III, s.73, no:595; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.150, no:28766; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.407, no:6574.

korkuyorum.” diyor.

Neden? Zengin olursa azar diye korkuyor. Fakir olduğu zaman tazarru ve niyaz eder, namazını kılar, orucunu tutar, ibadetini yapar. Zenginleştiği zaman azar. Zenginlik insanı azdırır, şımartır, sapıtır.

Ayet-i kerîmede bildiriliyor ki:

كَلاَّ إِنَّ الْاِنسَانَ لَيَطْغٰى. أَنْ رَآهُ اسْتَغْنٰى (العلق:٦-٧)

(*Kellâ inne'l-insâne leyetgà. En raàhü'stağnâ.*) “Gerçek şu ki, insanoğlu kendisini müstağnî gördü mü, zengin, rahat gördü mü, ihtiyaçtan vareste gördü mü, o zaman sapıtır, azar, tuğyan eder, şaşırır.” (Alak, 96/6-7)

Tuğyan etmek ne demek? Azmak, sapmak, yalan yanlış işler yapmak… Onun için Peygamber Efendimiz, “Ben sizin fakir kalmanızdan daha çok, zengin olmanızdan korkuyorum.” Fakirlikten korkmuyorum da zengin olmanızdan korkuyorum, diyor. İnsanın başına, ülkesine, bölgesine, şehrine, kavmine, kabilesine fitne geldi mi; bazen malına gelir malında telefât olur. Bazen canına gelir, ölür. Aynı şehirde yaşayan iki aile arasına bir fitne giriyor. Kan davası başlıyor; o onu öldürüyor, o onu öldürüyor. Adam fitneden kurtulmak için şehri terk ediyor. Adamlar arkasından intikam almak için geliyorlar, bir yerde kıstırıyorlar, öldürüyorlar. Neden? Çünkü fitne girdi. Fitne girdi mi, mala da cana da zarar geliyor, Allah saklasın.

Peygamber Efendimiz:

“—Fitne uykudadır, onu uyandırana Allah lânet etsin!” diyor. Uyur yılan gibi, kıvrılmış zehirli yılan gibi durur. “Onu uyandırıp da zarara başlatana Allah lanet etsin!” diyor. Fitneyi uyandırmamak, fitneye sebep olmamak, fitnenin çıkmasına sebep olmamak, fitneye karışmamak, fitnenin içinde yer almamak, fitnenin olduğu yerden sıyrılıp çıkmak lazım!

Adıyaman taraflarında bir köyü gösterdiler:

“—Şu köyde bir şeyh efendi vardı.” dediler.

Bu köyden iki aile birbirlerine düşmanlık yapıyor. Birisinin düğünü olacakmış, öbür taraf da ona kötü bir şey düşünmüş. O şeyh

efendi gitmiş:

"—Etmeyin, günahtır, adam öldürmek insanı ebediyyen cehenneme sokar, yapmayın, en büyük günahlardandır." diye iki tarafa da nasihat etmiş.

Hiç dinlememişler. Adamcağız ıslah olmayan, laf dinlemeyen bu kasabayı bırakmış gitmiş. İşte o kasabadan iki aile birbirine girmiş, bilmem kaç kişi ölmüş. Fitne girdi artık, ondan sonra hatırlı insanlar bile durduramıyorlar.

Fitne gelir ve insanları harman savurur gibi, rüzgâr savurur gibi savurur. En büyük fitne de imandaki fitnedir. Adamın hali iyi, köşkte yaşıyor, her şeyi tıkırında, rahatı yerinde ama imanı gitmiş, kalbi kararmış. Bunun babası, dedesi çok iyi insandı. Buna ise en büyük felaket gelmiş. Felâket imanına gelmiş. Çünkü sapmış, raydan çıkmış, yoldan çıkmış.

En büyük fitne imanda olan fitnedir. Biliyorsunuz âhir zamanda Deccal çıkacak, insanın imanını almak için çalışma yapacak. İnsanı yanlış yola sevk edecek. Cehennemi cennet gibi gösterecek, ona çağıracak. Ona kananlar, onun dediğine uyanlar, ona iman edenler cehenneme gidecek. Müslüman onu mânevî gözüyle anlayacak. Alnında (*Hâzâ kâfir*) yazıyor diye görecek, "bu kâfir" diyecek, Deccal'in fitnesinden korunacak.

Biz her sabah:[106]

---

[106] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.412, no:588; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.277, no:5514; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.258, no:2342; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.356, no:721; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.715, no:1955; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.154, no:2702; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.463, no:7953; Taberânî, *Dua*, c.I, s.199, no:620; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.295; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.50, no:2288; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.323, no:984; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.524, no:3494; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1262, no:3840; İmam Mâlik, *Muvatta* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.215, no:501; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.242, no:2168; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.280, no:999; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.241, no:694; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.29, no:10939; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.304, no:1021; Taberânî, *Dua*, c.I, s.198, no:619; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VII, s.371; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.30; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ .

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem, ve min azâbi'l-kabr, ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât, ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl.*) diye dua ediyoruz.

(*Allàhümme innî eùzü bike min azâbi cehennem*) "Ey benim Rabbim, cehenneme düşüp orada azab görmekten, cehennemlik olmaktan ben sana sığınırım."

(*Ve min azâbi'l-kabr*) "Kabir azabından da koru yâ Rabbi! Öyle bir şey de başımıza gelmesin…

(*Ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât*) "Ölümün ve yaşamın, ölmenin ve yaşamanın fitnesinden de sana sığınırım."

(*Ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl*) "Mesîhi'd-Deccâl'in fitnesinin şerrinden de yâ Rabbi, sana sığınıyorum." demiş

oluyoruz.

Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınıyoruz. Kabir azabından vs. den de Allah'a sığınıyoruz, çok önemli.

Deccal'in fitnesi, imanını alacak bir fitne. Yani mü'min, kâfir olacak. Adam sabahleyin mü'min sabahlayacak, akşama kâfir olacak. Akşam mü'min olarak yatacak, sabaha kâfir çıkacak. Neden? Televizyon seyreder, gazete okur, bir topluluğa katılır, bir konferans dinler; bir kâfirin, dinsizin, imansızın sözüne kanar, imanı gider. İmandaki fitne en fenası... Neden? Âhireti gidiyor da ondan.

Çeçenistan'da adam Rus kurşunuyla şehid olmuş, bir şey değil. İnsanın imanı gittiği zaman, Havai adalarında boynuna çiçekler takılsa bile kıymeti yok. Çok rahat ediyor; kızların arasında, bembeyaz kumsallarda, hurma dalları altında, denizde sefa sürüyor. İmanı gitmiş mi gitmiş, belâsını bulmuş, hapı yutmuş.

En büyük fitne onunki, imanı gitti çünkü. İmanın gitmesi en fenasıdır. Birçok kimse zenginlik geldi mi, imanın gitmiş olmasına tasalanmaz bile. Zengin ya, yiyor içiyor ya, yaşıyor ya imanının gitmesine üzülmez bile; işin en kötü tarafı bu. Üzülse tedbir alacak. Onun için aklımızı iyi kullanalım. İman gitti mi bir şeyin dış görünüşünün güzel olması bizi aldatmasın.

Şeytan imanımızı elimizden almak ister, imanı kaptırmamaya dikkat etmemiz lazım. Zevkle, eğlenceyle iman çalınır, iman cevheri gönülden gidebilir.

Rahmetullahi Aleyh Hocamız başını sallaya sallaya söylerdi:

Fânî dünya hoştur amma, âkibet mevt olmasa...

Dünya hayatı tatlı ama ölüm yok mu? Ölüm var. Ölümden sonra hesap yok mu? Hesap var. Hesaptan sonra günahkârlara azap yok mu? Azap var. Ne kadar bu azap? Bir insan cehenneme düştüğünde azabı en aşağı, asgari, en az ahkâben devam ediyor.

Peygamber Efendimiz SAS'in bir hadis-i şerifini bu sözümün arkasından hatırlatıvereyim; diyor ki:[107]

---

[107] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.358, no:7029; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.286; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

وَاللهِ لاَ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ دُخُلِهَا ، حَتَّى يَكُونُوا فِيهَا أَحْقَابًا ؛ وَالْحُقْبُ بِضْعٌ وَثَمَانُونَ سَنَةً ، وَالسَّنَةُ ثَلاَثُمِائَةٍ وَسِتُّونَ يَوْمًا ، كُلُّ يَوْمٍ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (الديلمى عن ابن عمر)

(*Va'llàhi lâ yahrucü mine'n-nâri min duhùlihâ, hattâ yekûnû fîhâ ahkàben*) [Allah'a yemin olsun ki, cehenneme girenler birkaç *hukub* orada kalmadan çıkmaz. (*Ve'l-hukbü bid'un ve semânûne seneh*) *Hukub* da seksen küsür sene demektir. (*Ve's-senetü selâsümietin ve sittûne yevmen*) Sene de üç yüz altmış gündür. (*Küllü yevmin keelfi senetin mimmâ teuddûne*) Ahiretin günü de sizin saydıklarınızla bin senedir.]

Yâni, "Cehenneme düşmemeğe çalışın! Çünkü, cehenneme insan bir kere düştü mü, sonunda çıkacak bile olsa, ahiret yıllarıyla en aşağı iki yüz elli sene kalıyor." Hesaplıyoruz, milyonlarca sene ediyor.

لاَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا (النبأ:٢٣)

(*Labisîne fîhâ ahkâben*) [(Azgınlar) orada çağlar boyu kalacaklar.] Nebe', 78/23)

Ahkâb ne demek? Seksen küsur yıl demek. *Hukub-ahkâb*; ahkab denmesi için en aşağı üç olması gerekir. Üç tane seksen yıl iki yüz kırk, iki yüz elli sene eder. Bu da, cehenneme düşen en aşağı iki yüz elli ahiret senesi yanacak demektir.

Ahiretin bir günü dünyanın bin yılı gibidir. Bir gün bin yıl olursa, bir yıl üç yüz altmış beş yıl olur. İki yüz elli bin yılın iki yüz kırk fazlası ne kadar rakam ediyorsa, o kadar cehennemde kalacak

---

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.535, no:39543; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXII, s.430, no:25239.

demektir. O rakamları bir düşünün de cehenneme düşen insanın ne kadar yanacağını, ne kadar azap çekeceğini anlayın.

Cehenneme düşmemeye çalışmak lazım, cehenneme düşmemek için dünyanın fânî lezzetlerine aldanmamak lazım.

Tasavvuf külahmış, takkeymiş, âsâymış. Değil. Tasavvuf ne?

Âhireti unutmamak, dünyaya aldanmamak, cehenneme düşmemek için yaşamak; tasavvuf bu. Bunu yapıyorsan iyi dervişsin, bunu yapamıyorsan elinde tesbih olsa, âsâ olsa, başında kavuk olsa, sarık olsa, sırtında cübbe olsa ne olur, bunlar seni kurtarmaz. Seni kurtaracak şeye sımsıkı sarıl. İyi derviş ol, iyi müslüman ol, âhiretini kaybetmemeye çalış.

Bu işin şakası yok, bu iş çok ciddi bir iş. Hani bazı işler vardır insanı idama kadar götürüyor. Askerlikte biri askerî sırları çalsa, düşmana yardımcı olsa, vatan haini sayılıyor. Kurşuna diziyorlar. Niye? Vatana hıyanet suçunda adam öldürüyor. Evvelallah kanı temiz olan kimseler yapmaz, bu işin şakası yok... Ahiretin de şakası yok, ahiret oyuncak değildir.

Cehenneme düşmemek ana fikriniz olsun! Cenneti elden kaçırmamak çok önemli… Fitne geldi mi insanı harman savurur gibi savurur; malına, canına, imanına zarar gelir. Fitne çok zararlı bir şey... Allah hepimizi her çeşit fitneden korusun. Hayatın, ölümün fitnelerinden, maddî mânevî fitnelerden, dinî, imânî fitnelerden korusun…

c. Alim İlmiyle Fitneden Kurtulur

Hadîs-i şerîfin ikinci kısmı önemli:

(*Ve yencü'l-âlimü minhâ bi-ilmihî*) "Alim fitneden ilmi sayesinde kurtulur."

Onun için ilim öğrenin, çoluk çocuğunuza ilim öğretin! Çok lazım! Yabancı dil bilgisinden de, her bilgiden de önemlisi insanın dinî bilgileri bilmesidir. Fitne geldi mi, insanı harman savurur gibi savurur, alim ancak ilmi sayesinde kurtulur, kurtulabilir. Başkası kapılır, aklı fitneye takılır, gönlü sapar. Şeytan onun aklını çeler.

Şeytan yabana atılacak bir varlık değildir. Şeytan insanı kandırmasını biliyor, usta... Anadolu'dan vatandaş gelmiş. Otobüsten inince, yan kesici ona bir baktı mı, anlıyor;

“—Tamam, bu acemi, ben bunu atlatırım!” diye yanına yanaşıyor.

Parasını pulunu çarpıp çırpıyor. Nasıl yapıyor? Yankesici ya, usta, mesleği bu!

Şeytan da insanın imanını almakta ustadır. Sağlam olmak, kuvvetli olmak, âlim olmak lazım!

Bu hangi ilimdir? Peygamber SAS Efendimiz’in hadîs-i şerîflerini okursanız öğrenirsiniz. Peygamber Efendimiz bize her türlü tehlikeyi bildirmiş. Şeytanlarla ilgili hadis-i şerifler bize onun oyunlarını, aldatmacalarını öğretir. Onları yazmak lazım!

Peygamber Efendimiz’in sünnetine sımsıkı sarılmak lâzım! Neden Kur’an demedim de Peygamber Efendimiz’in sünneti dedim? Kur’an-ı Kerim’i iyi anlamak için de Peygamber Efendimiz’in hadis-i şerifine muhtaçsın. Onun için Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerîfini okursun, sünnet-i seniyesine sarılırsın. O zaman Kur’an’ı da, irfanı da, tasavvufu da, ahlâkı da güzel öğrenirsin. Güzel bir müslüman olarak yaşarsın, güzel bir müslüman olarak ölürsün.

Rasûlüllah SAS Efendimiz hepimize her şeyi bildirmiş. Okuyup anlayacaksın, çoluk çocuğuna okutacaksın. Sizinle anlaşma yapmıştık; hiç yoklamasını yapmadık. “Söz!” dediniz, ben burada söz aldım; her gün bir âyet okuyacaktınız, çoluk çocukla her gün her biriniz bir hadis okuyacaktınız. Bir sene devam ederse 365 âyet, 365 hadis öğrenmiş olacaktınız. Ne yaptınız, o sözünüz ne oldu? “Söz mü?” dedim, “Söz!” demiştiniz.

Her gün Peygamber Efendimiz’in birkaç hadisini okuyun, Kur’ân-ı Kerîm’in birkaç âyetini okuyun, öğrenin, ilim sahibi olun!

Deccal’i dinî kitapların dışında bir yerde bulamazsınız. Şeytanın tehlikelerini, ahiretin hallerini başka yerde öğrenemezsiniz. Dinî ilimlerden öğreneceksiniz. Onları öğrenmedikten sonra neyi öğrenirsen öğren. Kendini ahirette cehennem azabından koruyamadıktan sonra hangi unvana sahip olursan ol, dünyada ne kadar uzun yaşarsan yaşa, ne kadar malın olursa olsun, hiç bir kıymeti yok.

Demek ki dünyada fitnelerden alim kurtuluyor, ahirette en yüksek mertebeye ulaşıyor. Allahu Teâlâ hazretleri şehitlerden bile üstün tutuyor, alimlere şefaat hakkı da veriyor. “ Dur cennetin

kapısında, istediklerine şefaat et.” diyor, alimlere cennete alma Salhiyeti veriyor ama Allah’ın sevdiği alim olacak.

Alim oluşun da şartları var. Alim bildiğini kendisi uygulayacak, takvâ sahibi olacak, dinini satıp dünyalık elde etmeyecek. İlim de öyle, hemen levha gibi alınan elbise gibi giyilen bir şey değil.

d. Ahlâk Güzelliği

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[108]

إِنَّ الْفُحْشَ وَالتَّفَحُّشَ ، لَيْسَا مِنَ الْاِسْلاَمِ فِي شَيْءٍ ؛ وَإِنَّ أَحْسَنَ النَّاسِ إِسْلاَمًا ، أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا (حم. ع. طب. عن جابر بن سمرة)

RE. 105/8 (*İnne’l-fuhşe ve tefahhuşe, leysâ mine’l-islâmi fî şey’in*) “Fuhuş ve tefahuşun İslam’da yeri yoktur. (*Ve inne ahsene’n-nâsi islâmen, ahsenehüm hulükan*) İnsanların İslâmca, müslümanlık yönünden en güzeli, ahlâkı en güzel olanıdır.”

Fuhuş denince zina anlaşılıyor, biz sadece zina için kullanıyoruz. Arapça’da böyle değil... Arapça’da *fuhuş*, günah demek; sözle de olur, diliyle de olur, hareketleriyle de... Yanlış hareketler, günah işler yapmak, sadece kadınla erkek arasında olan kötülükler değil, başka işler de fuhşiyat sayılır. *Tefahhuş* da karşılıklı, bu işi birisi yapmış, birisi de ona karşılık yapıyor mânasına gelebilir. Peygamber Efendimiz, “Bunlar İslâm’da yoktur!” diyor.

Demek ki, fuhuş denilen şey ahlâksızlık demektir. Kötü işlerin, ahlâksızlığın, bu sözle olsun, hareketle olsun haddi aşmak, fena konuşmak, fena iş yapmak, bunların İslam’da yeri yoktur. İslâm’da güzel ahlâk vardır. Bir insanın Müslümanlığının en güzel olması için, ahlâkının en güzel olması lâzım! Peygamber Efendimiz:

---

[108] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.89, no:20863; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.II, s.256, no:2072; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XIII, s.381, no:7468; İbn-i bî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.326, no:25826; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VIII, s.54, no:12693; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VI, s.291, no:2437; Câbir ibn-i Semüre RA’dan.
Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.598, no:8089; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.408, no:6577.

“—Müslümanlığı en iyi olan kimse, ahlâkı en iyi olan kimsedir.” buyuruyor.

Bu da bizi ahlâkımızı düzeltmek için ciddi düşünmeye ve çalışmaya götürecek.

“—Sen müslüman mısın, siz müslüman mısınız?”

“—El-hamdü lillâh ki müslümanım! Çok şükür Allah’a, beni müslüman eylemiş.”

“—Müslümanlığının güzel olmasını ister misin?”

“—Evet iyi bir müslüman olmak istiyorum. Ne yapmam lazım?”

“—Huyun güzel olacak. Çünkü Peygamber Efendimiz, “İnsanların müslümanlıkta en güzel olanı huyca en güzel olanıdır.” buyuruyor. Huyu en güzel oldu mu, ahlâkı en güzel olmuş olur.”

Siz de günahları, sevapları bileceksiniz. Güzel huylu olmak, mühim bir işiniz. Namaz kılmak mühim mi?.. Mühim... Hacca gitmek mühim mi?.. Çok mühim. Arkadaşlarımız hacca gidecek diye yer yerinden oynuyor, önemli bir olay.

Ramazan, çok önemli... Ramazan gelince bir hazırlık bir telaş

başlıyor. Ramazan başladığı zaman minarelerde kandiller yanıyor. İftar ve sahurla hayat değişiyor, güzelleşiyor. Ramazan önemli, hac önemli, zekât önemli... Güzel huy çok önemli!..

Güzel huylu olmak en önemli işimiz. Güzel huylu bir insan mısın, değil misin? İyi günlerde güzel huy anlaşılmıyor, zorlanmadıkça anlaşılmıyor. Bir insanı zorladığın zaman, huyu iyi mi kötü mü anlaşılıyor, zora geldiği zaman anlaşılıyor. Onun için, şeyh efendiler bazen müridleri denerlermiş, imtihana tabi tutarlarmış. O karşılaştığı ters muameleden bozulmazsa; tamam, imtihanı kazandı. Aksi takdirde kaybetti.

İnsanın iyi huyluluğu, kötü huyluluğu kolay zamanda anlaşılmaz, sıkışık zamanda anlaşılır. Yolculukta, ticarette, iş yaptığı zaman anlaşılır. "Ben bunu gül gibi bir insan sanıyordum, lokum gibi kaymak gibi sanıyordum, dışarıdan hiç anlayamamışım." diyebilir insan. "Allah saklasın, Allah başkalarının canını yakmasın, meğerse ne kadar kötü huyları varmış, yanına yaklaşınca anladım." diye düşünebilir.

Hz. Ömer RA'ın yanında birisi birisini methediyormuş. Hz. Ömer Efendimiz onu azarlamış:

"—Niye methediyorsun? Onunla ticaret mi yaptın, yolculuk mu yaptın, nereden biliyorsun, tanıdın mı?" demiş.

"—Efendim çok iyi bir insan, camiye geliyor."

Bununla anlaşılmaz ki; iş yapınca, dara gelince, yolculukta anlaşılır. Beraber bir şeyler yaptığın zaman ortaya çıkar, kötü huylar o zaman belli olur.

Bazen insanların çok kötü huyları olabiliyor. Herkesin kendine göre kötü huyları olabiliyor. Bunların düzeltilmesi gerekiyor. Bunları düzeltmek için de nefsi terbiye etmek gerekiyor. Nefsini terbiye etmediğin zaman, nefis insana kötü işler yaptırıyor. Onun için tasavvuf çok önemli. Nefis ıslah olacak, ondan sonra güzel huyları yapmaya çalışacak. Nefis ıslah olmadı mı, direk gibi bir nefsi, kötülüğü emreden bir nefsi oldu mu, adama yaptırtamazsın.

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) "Nefis insana olanca şiddetiyle kötülüğü emreder, ancak Mevlâ'nın rahmetiyle lütfedip korudukları müstesna..." (Yusuf, 12/53)

Söylüyorsun anlamıyor. Neden? Nefsine hâkim olamıyor.

"—Harama bakma!" diyorsun, bakıyor.

"—Günahı işleme!" diyorsun, işliyor, kendisini tutamıyor.

Onun için nefsi ıslah etmek lazım! Nefsin ıslahı, kalbin nurlanması, ahlâkın güzelleşmesi çok mühim bir iş... Bu da tasavvufla mümkün oluyor. Onun için tasavvuf herkese lazım!..

Ben kürsüye çıkıyorum, elimde de imkân var, bastıra bastıra söylüyorum. Tasavvuf düşmanları kızıyor, radikaller kızıyor, mezhepsizler kızıyor. Ne kızıyorsun? Peygamber Efendimiz, "Ahlâkı güzel olursa iyi insan, iyi müslüman olur." diyor. Ahlâkı güzelleştireceksin. Kızıyorsun, iyi ahlâklı değilsin. Kızma, sakin ol!

Tasavvuf kitaplarında okuyoruz; bir insana şan şöhret, makam mevki, mal mülk verilse de verilmese de; izzet itibar görse de görmese de insanın durumu değişmiyorsa o nurlu bir insandır. Eğitim işi, terbiye işi. Nefis ıslah olmadan olmuyor. Nefsin terbiyesi, Kur'an emri, Allah'ın emri, şeriatin emri, keyfî bir şey değil. "Ben istemiyorum." olmaz. Olmaz öyle şey! Sen istemesen de, Allah'ın emirleri yapılacak, yerine gelecek. İstemesen de, zorlansan da yapacaksın, ahlâkı güzelleştirmek için çalışacaksın.

Nefsi ıslah etmek için çalışacaksınız. Usulleri neyse o usullere riayet edeceksiniz, boyun bükeceksiniz, böylece iyi müslüman olacaksınız, iyi ahlâklı insan olacaksınız, insan-ı kâmil olacaksınız, Allah'ın sevdiği insan olacaksınız, kulların hayran olduğu insan olacaksınız, sevilecek güzel işler yapacaksınız, imtihanı başarmış olarak ahirete göçeceksiniz. Gayet âşikâr bir iş, anlaşılması kolay.

Güzel ahlâk insana mekteplerde öğretilmez.

"—Ben Vefa lisesine gittim, bilgi sahibi oldum."

Bilgi sahibi olmak, ahlâk sahibi olmak değildir. Okuma yazma bilmeyen cahil bir millete okuma yazma öğretirsen, okuma yazma bilen cahil bir millet olur. Cahilliğin gitmesi için insanın irfan sahibi olması, gönlünün, nefsinin terbiye olması lazım. Amerikalı adam üniversite okumuştur, tahsillidir. Ama şeytan gibi, adam değil, insan değil. Neden? Baksana zulüm yapıyor, baksana kötülük

yapıyor, baksana hırsızlık yapıyor, baksana merhametsizlik yapıyor. Olmaz!

Avrupalı veya Amerikalı veya Türk veya Arap fark etmez. Bizim kardeşlerimiz, Araplarla iş yapmaya gittiler. Ortaklar, ortaklığın şartlarına uymadılar. Uymadığın zaman olmaz. Allah onlardan da hesabını sorar. Bir ırka, bir millete göre de değil, terbiye olmadı mı insanlar her türlü kötülüğü yapabiliyorlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nefsimizi ihlâs etmeyi nasip etsin... Güzel ahlâkı öğrenmeyi ve uygulamayı nasip etsin... Kötü huylardan kurtulmayı nasip etsin... Sevaplı işler yapmayı nasip etsin... Günahlı işlerden korunmayı nasip etsin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

15. 09. 1996 – İskenderpaşa Camii

19. KULUN İMTİHAN OLMASI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hàlin ve külli hîn…Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve şefîi'l-müznibîn muhammedini'l-mustafâ… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tàhirîn…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إنّ الفِتنةَ ترسَلُ ، ويرسلُ معها الهَوٰى والصَّبْرُ ؛ فمنِ اتَّبعَ الهوى ، كَانتْ فِتنتهُ سوداءَ ؛ ومنِ اتَّبعَ الصَّبْرَ ، كانتْ فِتنتهُ بيضَاءَ (طب. عن أبى مالك الأشعرى)

RE. 105/9 (*İnne'l-fitnete turselü, ve yurselü meahe'l-hevâ ve's-sabru; femeni'ttebea'l-hevâ, kânet fitnetühû sevdâe; ve meni'ttebea's-sabra, kânet fitnetühû beydàe*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah cümlenizden razı olsun… Cümlenizi rahmetine erdirsin. Cümlenizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin… Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin…

Peygamber-i zîşânımız, serverimiz, efendimiz, başımızın tacı Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevâti ve ekmelü't-tahiyyâti ve't-teslîmât*) Hazretlerinin mübarek hadîs-i şeriflerini okumak için toplanmış bulunuyoruz.

Bu mübarek hadîs-i şerifleri okumaya ve izaha geçmeden önce başta Peygamber SAS Efendimizin rûh-ı pâkine hediye olsun diye; sonra onun sevdiği cümle âline, ashabına, etbâına, ahbâbına, ihvanına, hülefasına ve verese-i nebî olan mürşidîn-i kâmilîn olan evliyaullah büyüklerimizin cümlesinin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk, Aliyy-i Mürtezâ ve sair sahâbe-i kirâm (*rıdvânu'llàhi teàlâ aleyhim ecmaîn*) hazerâtından şeyhimiz, başımızın tacı, kutbu'l-aktâb, gavsü'l-vâsılîn Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrâhim el-Bursevî Efendimiz'e kadar tarih boyunca, asırlar boyunca silsilemizden güzerân eylemiş olan cümle sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Hâssaten bu hadis kitabını cem ve telif eylemiş olan Gümüşhaneli Efendimiz'in ruhuna; bu hadis kitabında ismi geçen râvilerin, bu hadisleri toplayıp rivâyet etmiş olan alimlerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde yaşadığımız bu beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına bizlerden minnet nişanesi olarak hediye olsun diye; bu beldelerimizde metfun bulunan mübarek zevâtın, beldemizin medâr-i iftihârı Yûşa AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Efendimiz'in ve sair sahâbe-i kirâmın, evliyaullah ve sàlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek aşkı ve şevki ile nice zahmetlere, masraflara katlanarak buralara gelmiş olan siz sevgili, değerli muhterem kardeşlerimin cümle geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun, ruhları şâd olsun diye;

Allah sizlere de dünya ve âhiretin her türlü hayırlarını ihsan eylesin, sevdiği kul eylesin, dinimizin ahkâmını iyi öğrenip, Allah'ın rızasına uygun yaşayıp, sevdiği a'mâl-i sâlihayı, hayrât u hasenâtı yapıp ahirete sevdiği kul olarak varmayı cümlenize, cümlemize nasib eylesin diye bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım!

……………………..

a. Kulun Fitnelerle İmtihanı

Okuduğumuz hadîs-i şeriflerin yeri, *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabının 105. sayfasıdır. Demin mübarek metnini okuduğumuz 9. hadîs-i şeriftir.

Ebû Mâlik el-Eş'arî tarafından rivâyet olunmuş Taberânî kitabına kaydetmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[109]

إنّ الفِتْنَة تُرسَلُ ، ويُرسَلُ معها الْهَوَى والصَّبْرُ ؛ فمَنِ اتَّبعَ الهوَى ، كَانَتْ فِتنتهُ سَوْدَاءَ ؛ ومَنِ اتَّبَعَ الصَّبْرَ ، كَانَتْ فِتنتهُ بَيْضَاءَ (طب. عن أبى مالك الأشعرى)

RE. 105/9 (*İnne'l-fitnete turselü, ve yurselü meahe'l-hevâ ve's-sabru; femeni'ttebea'l-hevâ, kânet fitnetühû sevdâe; ve meni'ttebea's-sabra, kânet fitnetühû beydàe*)

(*İnne'l-fitnete turselü*) "Fitne müslümanların, insanların üzerine Allah tarafından gönderilir. (*Ve yurselü meahe'l-hevâ ve's-sabru*) Bu fitneyle beraber insanlara hevâ-yı nefsine uymak da, sabretmek de gönderilir."

Her ikisi beraber gönderilir; keyfine, hevâ-yı nefsine, hevesâtına, şehevâtına uymak imkânı da, sabretmek imkânı da gönderilir.

(*Femeni'ttebea'l-hevâ*) "Kim hevâ-yı nefsine, nefsinin dileklerine, isteklerine, keyfine tâbi olursa, (*kânet fitnetühû sevdâe*) fitnesi siyah olur. (*Ve meni'ttebea's-sabra*) Kim hevâ-yı nefsine uymaz da sabra uyarsa, sabrı tercih ederse, (*kânet fitnetühû beydàe*) fitnesi beyaz olur, ak olur." diyor Peygamber Efendimiz.

Şimdi biraz açıklayalım:

Azîz ve muhterem kardeşlerim! Bu dünya dâr-ı imtihandır. Burada hepimiz imtihan oluyoruz. Onun için insanın başına bu dünyada her türlü olumlu olumsuz, sevimli sevimsiz iş gelir.

"—Müslümanlara da gelir mi?"

Hem de en ağırları gelir.

---

[109] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.294, no:3446; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.444, no:1669; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, c.XXI, s.5, no:6359; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.594, no:12343; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.118, no:30848; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.408, no:6575.

“—Peygamberlere gelir mi?”

En şiddetlileri gelir.

“—Allah’ın sevgili kulları rahat etmeli değil mi?”

Dünyada rahat yoktur, rahat ahirette, cennette…

Dünya imtihan yeridir, imtihan da mihnet ve meşakkat kelimesiyle ilgili. Fitne de imtihan demektir. Fitne, “insanın aklını karıştıran, toplumu karıştıran acaip olaylar” demek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bir topluma ve o toplumda, o cemiyette yaşayan sizin bizim gibi insanlara, müslümanlara fitne gönderir, yani imtihan gönderir. Karışık, karmaşık bir takım tereddütlü acaip işler zuhur eder. Karışıklık olur, olmaması gereken, temenni edilmemesi gereken işler, olaylar olur.

“—Allah Allah, niye oluyor bu?”

Olmasaydı daha iyiydi ama olur.

Olmamasına, fitnenin çıkmamasına müslümanların gayret etmesi lazım. Fitneyi uyandırmamak, fitneyi bizzat insanın kendisinin çıkartmaması lazım! Fitnenin çıkmasına bizzat kendisi

sebep olmaması lazım!

Fitne bazen nasıl çıkar?

Möö diyen boynuzlu bir öküz, komşunun, komşu köyün otlağına girer, iki köyü birbirine kırdırır.

“—Yâhu değer mi?”

Değmez ama gel de anlat, fitne…

“—Vay senin öküzün, benim köyümün merâsına niye girdi? Hemen çiftemi alayım!”

Güm güm güm, pat pat pat ve saire…

Ötekisi de:

“—Vay benim öküzümü bunlar kurşunluyor, ben malımı koruyayım, ben de silahımı alayım!”

Güm güm güm, pat pat pat, hadii…

Hoşuma gidiyor. Tabii anlarsa, güzel olursa, şiirler insan şiirden hoşlanır.

Nemî bî niki gıyâvi der alefgâh
Bi alâyed heme gavâne dihrâ…

“Görmez misin bir öküz, merâda bütün köyün öküzlerini töhmet altında bırakır.” diyor.

Bir öküzden dolayı fitne çıkar. Bırak yesin be! O da Allah’ın bir mahluku, bırak biraz otlasın ne olacak? Bir dahaki sefer:

“—Yâ otlakları ayırmışız. Öküzlerinizi buraya göndermeyin!” diye söylersin.

Sulhen, kavgasız halletmeye çalışmak iyidir.

وَالصُّلْحُ خَيْرٌ (النساء:١٢٨)

(*Ve’s-sulhu hayrun*) “Sulh anlaşma, barışma daha iyidir.” (Nisâ, 4/128)

Allah Kur’an-ı Kerîm’de böyle buyuruyor.

Karı koca arasında da, komşular arasında da, milletler arasında da sulh olmak hayırlıdır. Sulh olmak daha iyidir.

Hayrun kelimesinin içerisinde tafdil manası var, “daha hayırlı” diye tercüme etmek lazım. Sulh kavgadan daha hayırlıdır, fitne fenadır. Fitnenin çıkmamasına çalışmak lazım. Fitnenin

çıkmaması için sabır gerekiyor. Fitneyle beraber sabır da gönderiliyor, nefsanî, keyfî hevâ ve hevesât da gönderiliyor.

Demek ki fitne çıktığı zaman, insanın nefsine hakim olması, sabra sarılması lazım!

Geçenlerde gazeteler yazmıştı, ben önem vermediğim zaman teferruatını unutuyorum ama: Mahallede bir çocuk yüzünden bir kavga çıkıyor. Aileler, mahalleler birbirlerine giriyor, kaç kişi ölüyor. Değer miydi?

İki çocuk birbiriyle kavga etmiş. Eder.

“—Onun çocuğu bizim cama taş attı, kırdı.”

Ne yapalım? Parasını istersin verirse verir, vermezse kendin camını takarsın.

Değer mi? İnsanın ölmesine değer mi bir cam kırmak?

“—Onun çocuğu bizim çocuğu köşeye sıkıştırmış, dövmüş, iki tane vurmuş.”

Vurmasaydı. Vurması doğru değil ama sonunda karı koca sizin sokağa dökülmeniz, ötekilerle saç saça, baş başa, alt alta, üst üste iki vahşi hayvan gibi çarpışmanız, işin karakolda, mahkemede bitmesi, mezarlıkta bitmesi uygun oldu mu? Olmadı.

Fitne geldiği zaman Allah onunla beraber sabrı da gönderiyor. Sabrı tutacaksın, sabredeceksin. Fitne çıkmasın, fitneyi büyütmeyeyim, yangını yaymayayım, zararı arttırmayayım diye çalışacaksın. Müslüman olarak vazifen bu. Zaten sabır çok yüksek bir sıfat, sabır çok sevaplı bir hareket tarzı, çok güzel bir ahlâk. Allah sabrı çok seviyor, sabırlıyı çok seviyor.

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ١٠)

(*İnnemâ yüveffe’s-sàbirûne ecrahüm bi-gayri hisab*) [Yalnız sabredenlere mükâfâtları hesaba, kitaba sığmaz tarzda bol bol verilecektir.” (Zümer, 39/10)

İnnemâ, edât-ı tahsîsdir; “Sadece ve sadece o. Başkası değil şu. Tahsis edilen şu.” demek.

(*İnnemâ yüveffe’s-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) “Ancak sabredenlere mükafatları, ecirleri bi-gayri hisâb verilir.” Ötekilere hesapla, ölçüyle verilir; sabredenlere hesaba sığmayacak kadar çok

verilir. Sabrın mükâfatı çoktur.

اِنَّ اللهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٣ ؛ الأنفال:٤٦)

(*İnna'llàhe maa's-sàbirîn*) "Allah sabredenlerle beraberdir."

Yetmez mi bu şeref? Sabreden kimseye Allah'ın onun yanında bulunması şeref olarak yetmez mi? Yeter. Ama nefis, insanın nefsi;

إِنَّ النَّفْسَ لأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse le-emmâretün bi's-sûi, illâ mâ rahime rabbî*) [Muhakkak ki nefis insana kötülüğü çok çok emredicidir, Rabbimin merhamet edip korudukları müstesna…] (Yusuf, 12/53)

İnsanın içindeki nefis insanın düşmanıdır. Nefsi, insanın kendisi, egosu, beni, benliği, kendi iç varlığı, insanın düşmanıdır. O nefis sabırsızdır, onun istekleri, keyifleri, bam teli vardır. Bam teline basarsan zıp diye zıplar.

Adama bacak bacak üstüne attırıyorlar. Doktor eline plastik, lastikten bir çekiç alıyor, tık diye bir vuruyor buraya, ayağı hop ayağa kalkıyor. Neden?

Tam sinirin üstüne vurunca hop ayağa kalkıyor. Tamam anladım, sen sinirlisin, anlıyor yani.

Nefsin siniri, keyfi vardır; övünmek, beğenilmek, kendini beğenmek durumu vardır, alkışlanmak isteği vardır. Nefsin hevâ-yı hevesâtı çoktur. Bir insan ona uyarsa, şeytan nefsi kullanır. İnsanı aldatmak için nefsini kışkırtır.

Olur mu ya? Senin çocuğunu dövmüş. Sen onu besle! Sen başkaları çocuğunu dövsün diye mi yetiştirdin? Olur mu yaa, püff! Korkak mısın sen ya? Gidip şuna haddini bildiremiyor musun? Hadi kalk aslanım! Hadi kalk, hadi kalk! Sırtından sıvazlar, kışkırtır, arkasından iter, ondan sonra da güler.

Keşke insanın gözünden perdeler kalksa da, şeytanın insanı kandırdıktan sonra arkadan nasıl güldüğünü görse insan. Vay bee!.. Mendebur melun, gene beni aldattın diye o zaman vazgeçecek

ama şeytanın kışkırttığını görmüyor, nefsinin hevâsına uyuyor.

Bir insan fitne geldiği zaman sabra tâbi olursa, onun fitnesi beyaz olur, sonunda nur olur, sevap olur, kâr olur, kazanır. Ama hevâ-yı nefsine uyarsa; vay be, benim çocuğumu dövmüş ha, ben onun sülalesini kuruturum, ver tabancamı, bıçağımı. O şurada dursun, bu burada dursun, tüfeğimi de hazırla ve saire…

Ben cenge gidiyorum. Kiminle cenk ediyorsun? Mahalledeki komşunla… Değmez, yapmamak lazım!

En iyisi çocukların da kavga etmemesi, çocukları öyle terbiye etmek lazım ama akıllı insan kavgaya bulaşmaz. Ama bazen de kavga gelir çatar, o zamanda sabredecek. Akıllı insan kavgayı çıkartmaz. Kavga iki kişiyle çıktığı için, birisi biraz alttan aldı mı kavga çıkmaz. Tamam aslanım, olur efendim, pekâlâ dedin mi, olur deyince kavga gürtültü, ihtilaf söner.

Şimdi karı koca böyle yapmıyor. Kadın hukukunu koruyacağım diye açıyor ağzını, yumuyor gözünü konuşuyor. Koca da, kadın da sabretmiyor, aile geçimsizliği oradan oluyor.

Komşular sabretmiyor, açıyor ağzını yumuyor gözünü, hakkımı kendim alacağım diye.

İnsanın kendi hakkını kendisinin almasına ihkâk-ı hak derler. O benim çocuğumu dövmüş, ben de onu döverim. İhkâk-ı hak medenî cemiyetlerde olmaz. Medenî cemiyetlerde hakkı almanın yolu, yeri iyi çalışırsa adalet mekanizmasıdır. Malesef adalet mekanizması çalışmıyor.

Çalışmıyorsa sabredersin, Allah'a havale edersin, Allah öyle bir âlâ halleder ki o işi...

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Esmâ-i Hüsnâ'sından çeşitli sıfatlarını biliyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri *Azîzün zü'ntikàm*, izzet sahibidir.

İzzet ne demek?

"—Mutlaka karşısındakini yenen, gücün, kuvvetin sahibi" demek. Allah bir de intikam alıcıdır.

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ (السجدة:٢٢)

(*İnnâ mine'l-mücrimîne müntakımûn.*) "Biz Azîmüşşân mücrimlerden intikam alıcıyız." (Secde, 32/22)

Allah mücrimin cezasını verir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri mazluma der ki, seslenir ama anlayabilse mazlum:[110]

وَعِزَّتِي لَأَنْصُرَنَّكِ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ ! (حم. ت. خز. حب. عن أبي هريرة)

(*Ve izzetî*) 'İzzetime and olsun ki, (*leensuranneke*) sana yardım edeceğim, mutlaka yardım edeceğim ey mazlum! O zalimden senin intikamını alacağım! (*Ve lev ba'de hîn*) Hikmetim icabı, biraz zaman geçse bile, sana yardım edeceğim, mutlaka yardım edeceğim, sıkı dur." mânâsına sabret der.

"—Misal hocam… Bu lafları anlayamıyorum, havada kalıyor."

Firavun Benî İsrail'in çocuklarını öldürmeye başladı. Al sana bir fitne, öldürüyor. Neden öldürüyor?

Rüya görmüş de, saltanatı yıkılacak diye korkmuş da saltanatını Benî İsrail'den bir çocuk yıkacak diye, Benî İsrail'in çocuklarını öldürmeye kalkışmış.

Bu nedir? Bir fitnedir.

Allah cümlemizi fitnelerden, musibetlerden korusun…

Sonunda ne oldu? Allahu Teâlâ hazretleri mazlumlara yardım etti, zalimi kahretti, denizde boğdu, Firavun ordusuyla beraber boğuldu.

---

[110] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.672, no:2526; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.557, no:1752; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.304, no:8030; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.199, no:1901; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.396, no:7387; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.144, no:7111; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.409, no:7101; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.345, no:6186; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.415, no:1420; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.337, no:2584; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.317, no:300; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.1, s.380, no:1075; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.498; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.968, no:1071; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.100, no:3325; Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.325, no:1039; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.477, no:11240; *et-Tergîb*, c.II, s.63, no:1498.

Muhterem kardeşlerim!

Zalim kendisine yardım edenlerle beraber boğuldu, bu bir büyük ibrettir. Firavun yıkılacak bir adam mıydı be?

Vay be! Allah'ın şu işlerine, şu hikmetine bak! Allah-u Teàlâ Hazretleri koca orduların sahibi Firavun'u nasıl yere çaldı, nasıl perişan etti, nasıl da en sonunda yalvarttırıyor.

Ne dedi?

حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَاْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (يونس: ٩٠)

(*Hattâ izâ edrekehü'l-garaku kàle:*) "Tam boğulma geldiği zaman, boğulma vakti geldiği zaman dedi ki: (*Âmentü ennehû lâ ilàhe ille'llezi âmenet bihi benû isràîle ve ene mine'l-müslimîn*) Gerçekten Benî İsrail'in inandığı Allah'tan gayri bir mâbud olmadığına ben de iman ettim. Ben de müslümanlardanım!" (Yunus, 10/90) dedi ama, o zaman faydası yok...

آلآنَ (يونوس: ٩١)

(*Âl-âne*) "Şimdi mi?" (Yunus, 10/91) Şimdi mi aklın başına geldi, daha evvel neredeydi aklın?

Allah en sonunda tükürdüğünü yalattı. Daha önce ne diyordu kavminin karşısına geçtiği zaman:

أَنَا رَبُّكُمُ الأَعْلَى (النازعات: ٢٤)

(*Ene rabbükümü'l-a'lâ*) "Ben sizin en yüce rabbinizim!" diyordu. (Nâziàt,79/24)

Toplantı yerlerine gittik, tapınaklarını gördük; ne kadar geniş sahaya kaç tane direk dikmiş, saray yapmış, mabetler, saltanatlı şeyler yapmış, yürüyorsun, yürüyorsun...

Oraları nelerle yapılır, ne zahmetlerle yapılır?

Ölüsü için 150 metre yüksekliğinde piramit yapmış. 150 metre Bayezit kulesinin iki misli demektir. Şu Bayezit'teki kulenin üstüne bir tanesini daha koyarsan, o kadar yükseklikte taş yığdırmış. O taşların her birisini büyük vinçler kaldıramaz. Onları nasıl kaldırttı, nereden getirdi, nasıl üst üste yığdı… Orada kaç kişi öldü. Adam yıkılacak adam değil gibi görünüyordu ama Allah'ın sillesi geldi mi parça parça eder, mahveder, perişan eder, pişman eder. Kavimleri de perişan eder şahısları da. Kimisinin başına yıldırım yağdırır, kimisini hasta eder inim inim inletir, kimisine çok ibretli şeyler getirir başına.

Allah cümlemizi sevdiği kullardan eylesin, gazap ettiği kullardan etmesin…

Azîzün zü'ntikâm olduğu için intikamını şiddetli alır. İntikam aldığı insan ibret-i âlem olur. Onun için fitne çıktığı zaman sabretmek lazım, hevâ-yı nefse, içten gelen arzulara, kızgınlıklara uymamak, sabretmek lazım. Sabrederse fitnesi beyaz olur, affolur, imtihanı geçmiş olur, yüzü ak, sevabı çok olur. Hevâ-yı nefsine uyarsa fitnesi kara olur, berbat olur, zifte bulaşmış gibi olur,

mahvolur. Fitnesi kara olur, yani defteri kara, günahı çok, yüzü kara olur, her şey kara olur. Karalık burada onun fena duruma uğradığının alametidir.

Buradan çıkan ders nedir?

Hayatta başımıza hoşumuza gitmeyen olaylar gelebilir. Ne yapacağız?

Sabredeceğiz, fitneyi büyütmeyeceğiz, çıkartmayacağız.

"—Haksız söz söylüyor, hakkımı çiğniyor, iftira ediyor."

Tamam, yumuşak yumuşak söylersin, anlatabilirsen anlatırsın. Konuşacağım derken kavga gürültü çıkacaksa, tamam tamam dersin… Ramazanlardaki vaazlardan hatırlayın Peygamber Efendimiz ne diyor? Siz oruçluyken birisi gelse size çatsa ne diyeceksiniz:[111]

إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ (حم. ه. حب. ش. عن أبي هريرة ؛
طب. عن ابن مسعود)

(*İnnî sàimün, innî sàimün*) "Ben oruçluyum, ben oruçluyum!" diyeceksiniz, uymayacaksınız.

Eskiden evlerde su yoktu, kovalarla, testilerle gelirdi. Şimdi büyük nimet, evdeki musluktan şaldır şaldır sıcak-soğuk sular akıyor. Düğmeyi çeviriyorsun şakır şakır sıcak su, şampuanlar köpük köpük yıkanıyorsun, mis gibi kokuları sürülüyorsun. Şu bizim erkekler süslenmek, güzel kokmak, güzel görünmek için Avrupa'ya, beş trilyon mu, —trilyon ne demek, aklım titriyor anlayamıyorum rakamları— ithal süs malzemelerine para veriyormuşuz.

Fesübhânallâh, tevbe tevbe estağfirullâh, erkek de süslenir mi?

Süslenirmiş meğer. Şampuanmış, after shavemiş, kolonyaymış, losyonmuş, vay bizim erkekler de ama süslenirmiş ha!.. Fransa'ya,

---

[111] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.129, no:10198; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Mâce, Sünen, c.V, s.206, no:1681; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.286, no:7827; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.258, no:3482; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.3, no:8971; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.240, no:3254; Ebû Hüreyre RA'dan.

Almanya'ya, Avrupa'ya ne şampuan, ne koku, ne losyon paraları gidermiş meğerse… Bütçeyi sarsacak koca koca rakamlar. Ticaret serbest bırakıldı ya, Avrupa ile gümrükler kaldırıldı. Devlet anlaşma yapmış ne yapalım?

Devlet ne anlaşma yaparsa yapsın, sen yabancı malı almayacaksın, mümkünse kullanmayacaksın. Neden?

Senin ona sağladığın kazançla o senin dinini yıkıyor, askerini öldürüyor, müslüman kardeşine zulmediyor, müslüman kardeşini sömürüyor.

"—Gavurdan dost, domuzdan post olmaz!"

Hainliğini yapıyor, hakkın olan şeyi vermiyor. Anlaşma yapmışsın, Yunanistan veto etti diye vermiyor. İşte gazetelerde okuyorsunuz. Sevmez, ne yapsan, ağzınla kuş tutsan seni sevmez.

Neden? Sen müslümansın.

"—Ben hıristiyan olsam dinimden dönsem onların dinine girsem?"

Gene sevmez, gene sevmez, gene sevmez. Neden?

Bu sefer de Türksün. Onun ırkından değilsin diye gene sevmez, Almanlar üstün ırktır, İtalyanlar Roma imparatorluğunun varisidir, İspanyollar bilmem nedir, Amerikalılar kovboydur, İngilizler lorddur.

Adamların burunları bulutların altında kaldı burnunun ucu görünmüyor. Burnu o kadar uzun ki bakıyorsun göremiyorsun, bulutların ötesine gidiyor. Koca burunlu, uzun burunlu adamlar. Hem yalancılıktan uzamış burunları hem de kibirden uzamış. Beğenmez seni. Ne yapsan beğenmez.

Ne yapacaksın?

İktisadî bir savaş, cihad var. Hiçbir şeyini almayacaksın. Her şeyini mümkünse senin kardeşinden alacaksın.

"—Mümkün değil, çare yok hocam?"

Çare yoksa mazeret olur ama çare varsa, iki tane mal varsa Müslümanın malını alacasın.

Ben çikolata yemiyorum. Bizim bir arkadaş vardı, şimdi bir bakan oldu. Misafir gittiği yere çikolata götürmezdi, Malatya kayısısı götürürdü. Neden?

Malatya kayısı benim malım, benim ülkemin malı. Ötekisi

Brezilya’dan kakao —Kakao, o kaka, kaka o! Öyle değil mi— gelecek, ondan sonra sen de onu katacaksın. Koyma! Yemen’den gelen kahveyi koy! Onun da rengi kara, onun rengi de kara. Kahveli tatlı yaparım, kakaolu yapmam.

Hoşuma gidiyor: İnsan dünyada iki sebeple yaşarmış, bir inat için, biri murat için. Şimdi benim burada inadım tuttu, yemeyeceğim, giymeyeceğim, hiçbir şeyini almayacağım. Ama adamlar kurnaz, istersen gel de bilgisayarını alma, filanca cihazını alma, tıbbî aletlerini alma…

Ben bir şehre gittim:

“—Benim gözümde değişmeler oluyor.” dedim.

Oradaki kardeş diyor ki:

“—Muayenehaneme gel, seni bir muayene edeyim, çünkü yeni bir kaç cihaz aldım!” diyor.

Bak mecbur kalıyor. “Almayınca geri kalıyorum!” diye alıyor.

Ne yapacağız? İlim öğreneceğiz. İlim öğrensin diye çocuklarımızı okula, mektebe gönderiyoruz; büyüklere ilim yok…

Öyle şey olur mu?

İlim öğreneceğiz, mesleğimizde her şeyi yapacak duruma geleceğiz. Mümkünse yerlisini yapmaya çalışacağız, adama muhtaç olmayacağız.

Hem yerlisi var hem Avrupalısı var? Mümkünse yerlisini, kardeşimizinkini kullanacağız.

Efendim kanunlar müsait de bilmem ne de…

Bir de ucuz yapıyorlar, nasıl oluyorsa çaresini buluyorlar. Filanca hipermarkete giderse, filanca süpermarkete girerse para o kadar ucuz…

Haydii… Gidiyor oradan alıyor, bizimkiler de onun çaresini bulamamışlar.

Sendeki mal pahalı, ondaki mal ucuz derken, bu sömürü devam ediyor. Kadınlar erkekler süsleneceğiz diye bir sürü paralar Avrupa’ya gidiyor. Bu sefer devlet, yönetim, hükümet parayı nereden bulacağız diye feleğini şaşırıyor, bunalıma giriyor. Ya bu millete para lazım, sosyal sigortaların yamalarını, gediklerini kapatacağız, millete hakkını vereceğiz diye para bulamıyor.

Neden? Bizim beyler süslenmek için şu kadar, hanımlar

süslenmek için bu kadar parayı harcamış; arabalar ve saireler derken kanımız, canımız dışarıya akıyor.

Bu çok mühim bir şey. Bu inadı hepiniz benimseyin! Mümkün oldukça yabancı mal kullanmayın! O kokular, macunlar, kremler, losyonlar, adını bildiğim bilmediğim yumuşatıcılar, sertleştiriciler, parlatıcılar, boyalar, bilmem neler... Lüzum yok. Şu kadarcık ruj, dudak boyası kim bilir ne kadar paraya? Şu kadarcık bir şişe tırnakları boyayacak, bilmem ne kadar para...

Kına al, kına yak, o da kırmızı yapıyor. Oje sürdüğün zaman bunun altına su girmediği için abdestin olmaz. Kına yakarsan bir şey olmaz. Eskiden gelinlerin ak elleri boğum boğum kınalıymış. Eskiden kına yakarlaşmış.

Her şeyin dedelerimizin kullandığı şekli daha sıhhatli, daha güzel, onu da bilin. Tarihi incelerseniz, malları mukayese ederseniz, göreceksiniz ki dedelerimiz daha sıhhate uygun olanını, doktorların tavsiye ettiğini bulmuşlar.

Birinci hadîs-i şerif bu. İnsanın malına, dinine itikadına çeşitli fitneler gelir, gelebilir. En tehlikeli fitne itikadda olan fitnedir. Adam bir gelir bir laf söyler, kafanı karıştırır, kalbini karartır, mahveder. Allah etmesin itikaddaki fitne en zorludur.

Mala gelir, o da zordur ama nisbeten kolaydır; cana gelir, o daha zordur. Çünkü insanın bir tanecik canı var. Mal gider gelir ama canı zarar gördü mü daha fena... En hafifi mala gelen, daha şiddetlisi cana gelen, en şiddetlisi de imana gelen fitne... İnsan ölsün ama mü'min olarak ölürse cennete gider; ama kâfir olarak, fitnede yanlış tarafta yer almış olarak ölürse, Allah'ın sevmediği kul olarak ölürse…

Dün akşam bir zat bizi ziyarete geldi, sordu. Hadîs-i şerif kitaplarını karıştırdık baktık:

"—Benî İsrâil, yahudiler 71 fırkaya ayrılmış; onlardan bir tanesi cennete 70 tanesi cehenneme gidecek. Hıristiyanlar 72 fırkaya ayrılmış; onlardan bir tanesi cennete 71 tanesi cehenneme gidecek. Büyük ekseriyet. Benim ümmetim de 73 fırkaya ayrılacak; bir tanesi cennete 72 tanesi cehenneme gidecek." diyor Peygamber Efendimiz.

Dört sahih hadis kitabı sahih, hasen demiş. Hadîs-i şerif

sıhhatli, Peygamber Efendimiz'in söylediği kesin. Fırkalar, fırak-ı dâlle, sapık fırkalar çıkacak; Kur'an hakkında, sünnet-i seniyye hakkında, iman konusunda, tasavvuf konusunda sapık fikirleri olan insanlar çıkacak. Kâh orada kâh burada fırka fırka fırak-ı dâlle tarihin içinde çıkacak.

Mesela, Selçukîler zamanında taraftarlarına afyon yedirip de onları oraya buraya saldırtan bir taife çıktı; Selçuklu hükümdarlarını öldürdüler, Selçuklu imparatorluğunun devlet-i aliyyesinin içinde çok büyük fitneler çıkardılar. Adam afyon yediği için her şeyi tam ölçemiyor, onlara saldırttılar. Alamut kalesini merkez edindiler mahvettiler, devletin içinde vezirleri, hükümdarları öldürdüler, büyük karışıklıklar çıkardılar. Al sana bir fitne.

Bizim memleketimizi de şimdi şöyle bir inceleyecek olursak, bugün müslüman anne-babanın evlatlarını din, iman, Kur'an bakımından karşımıza çekip de bir kafasını, kalbinden, kafasından geçenleri anlasak, bunların kaç tanesi mü'min?

Kimisi Kur'an'a inanmıyor, kimisi ayeti inkâr ediyor, kimisi hadisi inkâr ediyor, kimisi tasavvufu inkâr ediyor, kimisi dinî hakikatlerini beğenmiyor, kimisi Batı'ya dönmüş; çocuklardan, gençlerden kimisi afyona, içkiye, kimisi zinaya müptela olmuş.

Müslümanım diyen kızlar erkekler kılıfına uyduruyorlar, çaresini buluyorlar, imam nikâhı diyorlar, ötekilerden farkı kalmıyor. Şeytan bir çeşit aldatıyor, çok dikkat etmek lazım. Nikâhı yapıyor, tamam biz nikâhlandık, karı kocayız diyor, ondan sonra da bozuşuyorlar. Ayrılacaklar, adam diyor ki:

"—Ben de seni sevmiyorum, ben de senden ayrılmak isitiyorum ama inadımdan senin nikâhını sana vermeyeceğim."

Kız kalıyor ortada; karı koca da olmuşlar, adam boşamıyor da, resmen nikâhları da yok. Al sana bir fitne. Kafası kızıyor gidiyor başka bir talibi çıkıyor evleniyor. Haydi bakalım ayıkla pirincin taşını. Başkasının karısı, oldu başkasına karı…

"—Hocam sen imam nikâhına karşı mısın?" diyorlar.

Böyle ters kullanımlarına karşıyım. İmam nikâhı bereketli, güzel mübarek bir şey ama, böyle uydurma kullanımlara karşıyım.

Konya'da bir arkadaşın evine iki genç gelmiş, kendi aralarında

nikâh yapmışlar. Karı koca demişler ama daha resmî bir şeyleri yok. Allah saklasın neler oluyor, neler duyuyoruz; ondan sonra insanlar ne sıkıntılara düşüyor.

Allah fırak-ı dâlleden, sapık fırkalardan etmesin.

Peki bu 73 fırkadan hangisi cennete gidecek?

Peygamber Efendimiz:

“—Ashabımın yürüdüğü yoldan yürüyenler cennete girecek.” diyor.

Anladınız mı şimdi, bizim neden ders kitabı olarak hadis kitabı okuduğumuzu? Neden biz size hadis kitabı okuyoruz?

Çünkü Peygamber Efendimiz’in yolu cennete götürecek yol, çünkü biz sizi sünnet-i seniyyeye tâbi kılacak şekilde yetiştirmek istiyoruz.

Birisi bir resim çektirmiş, bu seyahatte öğrendim. Bir başkası da o resmi almış, yandan arkasına bakıyormuş.

“—Ne yapıyorsun?” demiş.

“—Ben bunun arkasındaki mâneviyatı ne durumda, işin mânevî cephesini anlamak için bakıyorum.” demiş.

Aptal adam, mânevî tarafı resmin arkasına bakılarak anlaşılmaz ki… Ama işte böyle, ortaya çeşit çeşit kafada, tipte, acaip acaip şeyler çıkıyor.

Eğrisini doğrusundan ayırt edecek ölçü ne?

Kur’ân-ı Kerîm, bir… Peygamber Efendimiz’in sünnet-i seniyyesi iki… Bunlara sarılırsan Peygamber Efendimiz bize her şeyi öğretmiş. Onları okursan kurtulursun, okumazsan Deccal’in fitnesine, ahir zamanın fitnesine, hayatın fitnelerine takılırsın, hem de kaybedersin. Fitneden selâmetle de çıkmasını beceremezsin; çünkü âyet bilmiyorsun, hadis bilmiyorsun.

Ayet hadis bilmiyorsun, adam da caf caflı, fiyakalı, kravatlı, edâlı, havalı, —havalı apollo— yüksek perdeden konuşmalı, atmalı tutmalı, keramet iddialı; istersem ben gökten yağmur yağdırırım, istersem şöyle yaparım böyle yaparım ve saire filan… Tabii millet de kanıyor.

Allah bizi her türlü fitneden korusun… Bizi Efendimiz’in yolundan ayırmasın... Biz Efendimiz’i seviyoruz... Peygamber Efendimiz’in sünnetini, hadîs-i şeriflerini seviyoruz. Allah bizi

Efendimiz'in yolundan, ahirette yanından ayırmasın…

b. Hâkimin Sorumluluğu

Bu Hz. Âişe Anamız RA tarafından rivâyet edilmiş. Mübarek Annemiz âlime anneydi. Peygamber Efendimiz'in zevcesi Âişe-i Sıddîka RA rivâyet etmiş:[112]

إِنَّ الْقَاضِيَ الْعَدْلَ لَيُجَاءُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَيَلْقَى مِنْ شِدَّةِ الْحِسَابِ ، مَا يَتَمَنَّى ، أَنْ لاَ يَكُونَ قَضَى ، بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي تَمْرَةٍ (الشيرازي في الألقاب عن عائشة)

RE. 105/10 (*İnne'l-kàdıye'l-adle leyücâü bihî yevme'l-kıyâmeti, feyelkà min şiddeti'l-hisâbi, mâ yetemennâ, en lâ yekûne kadà, beyne's-neyni fî temretin.*)

(*İnne'l-kàdıye'l-adle leyücâü bihî yevme'l-kıyâmeti*) "Adaletle hükmeden kadı kıyamet gününde mahşer yerine getirilir." Adaletli kadı bu; hain, rüşvetçi, zalim değil, adaletli kadı.

(*Feyelkà min şiddeti'l-hisâbi*) "Mahkeme-yi kübrâ'da öyle bir şiddetli hesaba çekilir ki, o hesabın şiddetinden, (*mâ yetemennâ, en lâ yekûne kadà, beyne's-neyni fî temretin*) 'Keşke iki kişi arasında bir hurma meselesinde bile hüküm vermeseydim.' diye temenni eder."

"—Dünyada iken, değil büyük meseleler, keşke bir hurmacık için bile iki kişi arasında kadı, hakem olmasaydım, hükmetmeseydim." diye temenni edecek şekilde kıyamet gününde şiddetli sorgu sual ve hesapla karşılaşır.

---

[112] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.102, no:2619; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.459, no:8750; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.96, no:2008; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.439, no:5055; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.217, no:1546; Ukaylî, *Duafâ*, c.VI, s.309, no:1461; Buhàrî, *Târih-i Kebir*, c.IV, s.282, no:2816; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.93, no:14988; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.410, no:6580.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Adalet; her şeye hakkını vermek, haklıya hakkını vermek, haksıza dur demek. Bu egemenliğin, mülkün temelidir.

اَلْعَدْلُ أَسَاسُ الْمُلْكِ

(*El-adlü esâsü'l-mülk*) *Esas* "temel" demek, *mülk* de "egemenlik" demek. "Adalet, egemenliğin, hükümranlık yapmanın, hüküm sürmenin, hükümet etmenin, devlet yönetmenin temelidir. Toplumun, toplum yaşamının, içtimaî yaşamın temelidir." Adalet çok önemlidir.

İyi hocam tamam adalet önemliymiş. Avukatlar, hakimler, savcılar düşünsün. Bir de devlet adamları düşünsün…

Hayır! Senin de üzerinde adalet vazifesi var: Sen de karına, çoluk çocuğuna karşı âdil olacaksın! Kızın erkeğin arasında, evlatlarının arasında âdil olacaksın! Başkalarıyla konuştuğun, sana bir şey sorulduğu, iki kişi sana derdini açtığı, seni hakem

tayin ettiği zaman, senin de adaletli olman, taraf tutmaman, hakkı söylemen, hakkı işlemen, desteklemen lazım! Adalet herkesin boynunun borcudur.

Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

إِنَّ اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ، يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (النحل: ٩٠)

(*İnna'llàhe ye'muru bi'l-adli ve'l-ihsâni ve îtâi zi'l-kurbâ, ve yenhâ ani'l-fahşâi ve'l-münkeri ve'l-bağyi, yaizüküm leallekûm tezekkerûn*) [Muhakkak ki Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder; çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.] (Nahl, 16/90)

Cuma hutbelerinde hocalar mealini veriyorlar bu ayetin ama bizim insanlar, cemaatler, müslümanlar olarak bir kusurumuz var; biz lafı duyup dinlediğimiz zaman heyecanlanıp onun gereğini yapmıyoruz.

"—Haaa! Allah bana adaleti emrediyormuş hocam öyle mi?

"—Evet, öyle…"

İyi, bundan sonra ben karıma karşı adaletli olayım, çocuklarımın arasında adaletle muamele edeyim! İctimaî ve ticarî hayatımda adalete riayet edeyim, haksızlık yapmayayım, haksız tarafı tutmayayım, siyasette haksız tarafı tutmayayım…

Her yerde var. Hangi iş varsa onu terazili, ölçülü yapmak adalettir, ölçüsüz yapmak adaletsizliktir, zulümdür.

Adaletin karşıtı, zıddı nedir? Zulümdür.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[113]

---

[113] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.864, no:2315; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1996, no:2579; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.377, no:2030; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.105, no:5832; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.170, no:485; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.257, no:1890; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.192, no:35244; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.46, no:7456; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.93, no:11280; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.258, no:814; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.97, n.109; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XV, s.115; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.470, no:3997; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

اَلظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (خ. م. ت. حم. ط. ش. هب. ق. عن ابن عمر ؛ م. حم. طس. هب. ق. عن جابر ؛ حم. در. حب. ك. ط. طس. ش. هب. ق. كر. عن ابن عمرو ؛ حب. ك. والديلمي عن أبي هريرة)

(*Ez-zulmü zulümâtün yevme'l-kıyâmeh*) "Kıyamet gününde zulüm, zulmetler olarak kişinin üzerine çökecek, karanlıklar şeklinde olacak; zàlimler karanlıkta kalacak."

Zulüm kıyamet gününde insanın başına bela olacak.

Adalet de insanın iki cihanda yüzünün gülmesine sebep olacak. Adaleti icra etmek çok zordur, çok mühimdir. Hepimizin adaletli olması lazım.

"—Ben hakim, savcı, avukat değilim, ben mahkemede vazifeli değilim..."

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1996, no:2578; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.323, no:14501; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.170, no:483; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.256, no:8561; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.424, no:10832; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.93, no:11281; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.346, no:1143; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.159, no:6487; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.313, no:2516; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.579, no:5176; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.55, no:26; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.300, no:2272; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.27, no:6750; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.192, no:35243; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.46, no:7458; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.243, no:20928; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.639, no:611; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIV, no:220; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIX, s.95; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.580, no:5177; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.56, no:28; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.166, no:470; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.490, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.470, no:3997; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.25, no:29; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.347; no:6587; Misver ibn-i Mahreme RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.204, no:538; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:629; Hirmas ibn-i Ziyad RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.340, no:3340; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.505 no:7635-7637 ve c.XVI, s.79, no:43900, 43901; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.422, no:9188-9192; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.678, no:1688; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.160, no:14021; RE. 13/12.

Olsun. Senin de hayatında adaletle ilgili meseleler konuşuluyor; adaletli konuşacaksın, adaletli söz söyleyeceksin! Hakkı kabul edeceksin, hak söylendiği zaman reddetmeyeceksin, inat etmeyeceksin, karşı gelmeyeceksin, kibir göstermeyeceksin.

"—Bu adam haklı ama evet demeyeyim şuna" demeyeceksin.

Kimisi karşı tarafın haklı olduğunu anlıyor, "Uçsa da keçi uçmasa da keçi." diye inat ediyor.

İki kişi kayalığın ucunda bir karaltı görmüş; birisi,

"—Bu keçi. Bak kayalığın ta ucuna kadar gelmiş." demiş.

Ötekisi de bakmış:

"—O keçi değil kartal." demiş.

Ötekisi:

"—Kartal değil keçi." demiş inat etmiş.

O da:

"—Hayır, kartal." demiş.

Keçiydi, kartaldı derken, oradaki karaltı kanatlarını açmış, boşluğa uçmuş.

"—Kim haklı?"

Kartal diyen haklı.

Demiş ki:

"—Gördün mü, bak benim dediğim çıktı, kartal. Keçi uçar mı? Kanatları var, havada uçtu." demiş.

Öbürü sinirlenmiş:

"—Uçsa da keçi, uçmasa da keçi!" demiş.

Bu ne? İnat! Hakkı kabul etmemek.

Bu ne? Adaletsizlik!

İnsanlar bazen böyle işi inadından tutturduğu için kabul etmiyor, bu çok fena. Hak söylendiği zaman hak sözü kabul etmemek çok kötü bir huydur.

Nasıl olacağız?

"—Haklısın." diyeceğiz.

Bazen çocuk gelir hakkı söyler, bazen öğrenci kalkar hocaya haksızlığını söyler…

Bizim fakültede profesör sınıfa gelmiş:

"—Ben sizin babanız sayılırım."

Dur bakalım bu laf nereye gidecek?

“—Ben sizin babanız sayılırım. Bunlar da sizin kardeşiniz sayılır.”

Sonra?

“—Hadi kızlar, başınızı açın!”

Birisi kalkmış arkadan demiş ki:

“—Hocam, bu benzetme doğru değil. Sen hocamızsın, bize bir şeyler öğretiyorsun ama bu senin söylediğin Allah’ın emrine aykırı. Allah kadınlara örtünmeyi emretmiş, binaen aleyh sen Allah’ın emrine karşı geliyorsun.

Şimdi profesöre talebesi doğruyu söylüyor.

Bazen küçük çocuk söyler:

“—Aaa! Amca niye onu öyle yapıyorsun?

“—Allah Allah! Çocuk doğru söylüyor. Tamam sen haklısın!” diyecek.

Bazen hanımı söyler insana:

“—Efendi niye böyle yapıyorsun ya, yapma!”

“—Sen sus, karışma! Eksik etekli, saçı uzun aklı kısa!”

Saçı uzun aklı kısa değil, bak şimdi doğruyu söylüyor.

Müsteşarlık yapmış bir arkadaş anlattı. Kendi memleketinde, belki de akrabası arasından bir olayı anlattı. Bir grup arkadaş evlerde toplanıyorlarmış, akşamları kafa çekiyorlarmış. Meselâ diyelim ki sekiz on kişilik bir grup, her hafta bir gün birisinin evine gidiyorlarmış, orada kafa çekiyorlarmış. Meyhanede değil de ev usûlü kafa çekme…

Mezeleri karılarına, hanımlarına hazırlatıyorlarmış, evde mezelerle içki içiyorlarmış ama acayip bir tarafları varmış. Eve akşamleyin geliyorlarmış, yatsı vakti olunca abdest alıp namaz da kılıyorlarmış. Namaz kıldıktan sonra içki içiyorlarmış. Fesübhânallâh!.. Yani inanmayacağım, “Hadi canım öyle şey olur mu?” diyeceğim ama söyleyen şahıs doğru söylüyor. Yapan belki akrabası, belki kardeşi.

Şu dünyada neler olduğunu anlayın… Bu gruptan, ekipten —grup da, ekip de yabancı kelime—Onları sildim. Yabancı kelime de kulanmıyorum, kullanmamaya çalışıyorum. Bu zümreden bu topluluktan bir tanesi de bir yerde bir camide imamlık yapıyormuş. Abdest alırken, havlusunu tutan evin hanımı:

“—Heey hoca, heey! Hem hocasın, hem abdest alıyorsun namaz

kılıyorsun; hem de ondan sonra sofraya oturup içki içiyorsun, ne olacak senin bu halin?" diye söylenmiş.

Canına tak etmiş söylemiş. Buna bir dokunmuş, o gün tevbe etmişler artık içmemişler filan. Her şey oluyor, böyle şeyler olabiliyor.

Allah bizi her türlü yanlış düşünceden, hareketten korusun, kurtarsın. Her şeyi hakkaniyetli söylemeye, işlemeye muvaffak etsin. Allah, hak sözü ister kızdığı insan, ister küçük, ister kadın, ister erkek söylesin; kabul edecek bir edep, terbiye, anlayış, medenî seviye, olgunluk nasip etsin…

Hak söz kimden gelirse gelsin, isterse düşmanından gelsin, isterse kızdığın hasmından gelsin, kabul edeceksin.

c. Adaletli Hâkim Olmanın Önemi

Üçüncü hadîs-i şerife geçiyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[114]

إِنَّ الْقَاضِى لَيَزِلُّ فِى مَزَلَّتِهِ ، أَبْعَدَ مِنْ عَدَنٍ فِى جَهَنَّمَ

(أبو سعيد النقاش فى كتاب القضاة عن معاذ)

RE. 105/11 (*İnne'l-kàdıye leyezillu fî mezelletihî, eb'ade min adenin fî cehennem*)

Bu da yine kadı ile ilgili.

"—Kadı ayak kayacak yerde ayağı öyle bir kayar ki cehennemin içinde, Peygamber Efendimiz'in bu sözü söylediği yerden Aden'e kadar —Arabistan yarımadasının öteki ucu— o kadar mesafe cızz kayar gider."

Yani kadı'nın, hakimin, hükmeden kişinin ayağı öyle bir kayar ki cehennemde, Aden kadar mesafede uzak bir yere kayar gider. *Kadı* deyince kadın kelimesiyle karışıyor.

Peygamber SAS Efendimiz bu sözleri niye söylüyor?

Kadılar hükmederken dikkat etsinler, toplumda adaletsizlik

---

114 *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.96, no:15002; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.410, no:6581.

olmasın.

Mahkeme insanın bir ümidi. Kişiyle ihtilafa düştü mü çare mahkemeye gidiyor. O da adalet yapmazsa, rüşvete göre davranırsa, toplum yıkılır, mahvolur; mazlum ezilir, zalim gelişir. Bunun mutlaka olmaması lazım. Peygamber Efendimiz onun için hatırlatıyor. Yani adaletli kadı bile çok sıkıntı çekecek, adaletsizin artık cehenneme ayağı nasıl kayar, nasıl derinlere düşer, oradan anlamak lazım.

"—Acaba hukuk fakültesinden mezun olan arkadaşlarımız hakimlik yapmasa mı ki hocam? Bu hadîs-i şeriflerden bir soru aklımıza geldi. Acaba hukuk fakültesine gitmese mi, hakimlik mesleğine girmese mi, savcı avukat olmasa mı?"

Hayır, olsun.

Bu soru bana soruldu, ben de bunu rahmetli Abdülkavî Efendi'ye sordum. Biz şurada vaaz ederdik, o da mihrabın orada otururdu. Bizim hatm-i hâcegânımızda aşr-ı şerifi okurdu. Hâkimdi, aynı zamanda hafızdı; çok mahkemeler, dosyalar geçmiş elinden… Bana hukuklu öğrenciler soru sordular, ben dedim ki:

"—Ben sizi bu mesleğin inceliklerini bilen bir kimseye göndereyim. Abdülkavî amcanıza gidin, sorun!"

O da demiş ki:

"—Hararetle tavsiye ederim, hâkim olun, adalet mekanizmasında, adalet teşkilatında yerinizi alın! Adalet teşkilatı sizin gibi dürüst, Allah'tan korkan insanlarla dolsun, mahkemelerde adalet olsun."

Çünkü Allah Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki:

"—Adalet edin, kendi aleyhinize, ana-babanızın, akrabanızın aleyhine bile olsa adalet edin."

Hâkim kendisinin davası olsa, kendisi haksızsa kendisini haksız çıkartabilecek kadar adil olması lazım. Haksızsa, "Ben haksızım, kendimi mahkûm ettim şu kadara." demesi lazım. Adalet bu kadar ciddi bir şey. "Olsunlar." demiş. Çünkü müslümanlar sorumluluk var diye bir yerden çekilirse, o zaman o sorumluluk duygusuna sahip olmayan insanlar orayı doldurur, teşkilatın canına okurlar. Adaletin canını çıkartırlar, ocağına incir dikerler, adaleti mahvederler, adaletin A'sı kalmaz.

Ne yapması lazım?

Allah'a sığınması lazım!

"—Yâ Rabbi! Ben bu meslekten korkuyorum, bunun zor olduğunu biliyorum ama bu sahada da müslümanların hizmet etmesi lazım diye bu mesleğe giriyorum. Sen bana yardım eyle, sen benim basiretimi aç, hakkı hak olarak görüp öyle hükmetmeyi bana nasip eyle, bâtılı bâtıl olarak görüp ondan korunmayı nasip et yâ Rabbi! Bana yardım eyle…

Ben bu mesleğe girmezdim, bir kenara çekilir tesbihimle, namazımla meşgul olurdum ama hizmettir diye istişare sonunda bunu uygun gördüler, ondan yapıyorum. Aman yâ Rabbi! Beni bundan dolayı azaba uğratma." diye insanın dua etmesi ve girmesi lazım.

Çünkü toplumda bunun gibi hiçbir vazifenin ihmal edilmemesi lazım, her bir vazifeye birisinin girmesi lazım ki, orada Allah'ın rızasına uygun hareket edilmiş olsun, onu sağlamış olsun.

d. Kabirde Sorgu Sual

Bu hadîs-i şerifi Osman RA'dan Tirmizî, İbn-i Mâce ve sair kaynaklar, Ahmed ibn-i Hanbel ve diğerleri rivâyet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[115]

إنّ القَبْرَ أوَّلُ مَنَازِلِ الآخِرَةِ ، فَإنْ نَجَا مِنْهُ ، فَمَا بَعْدَهُ أيْسَرُ مِنْهُ ؛ وَإنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ ، فَمَا بَعْدَهُ أشَدُّ مِنْهُ (هناد ، وعبد الله بن حم . ت. حسن غريب ، ه. ك. ق. عن عثمان)

RE. 105/12 (*İnne'l-kabre evvelü menâzili'l-âhireti, fein necâ minhü, femâ ba'dehû eyseru minhu; ve in lem yencu minhu, femâ ba'dehû eşeddü minhu.*)

Kabir var ya? İnsan ölüyor, kabre gömülüyor.

(*İnne'l-kabre evvelü menâzili'l-âhireti*) "Kabir ahiret konaklarının ilkidir." İnsan öldü mü dünyadan âhirete göçmüş oluyor.

"—Ne yaptı filanca adam?"

"—Sizlere ömür, ahirete göçtü, irtihâl-i dâr-ı bekà eyledi."

Ne demek? Türkçesi, "O ahiret evine göç etti." demek.

Bu göç, demek ki bir yolculuk var. Bunun ilk konağı neresi? Yolcu bir yerlerde konaklar.

Biz iki gün önce Maraş taraflarından 1000 küsür kilometre kat edip öyle geldik. Arada durduk, dinlendik, abdest aldık, namaz kıldık ve saire. Uzun yol olunca konak gerekiyor.

Kabir ahiret menzillerinden, konaklarından ilkidir. İlk önce

---

[115] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.280, no:2230; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.320, no:4257; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.63, no:454; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.526, no:1373; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.56, no:6856; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.84; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.I, s.223, no:390; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadàilü's-Sahabe*, c.I, s.475, no:773; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.359, no:397; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.96, no:444; Hennâd, *Zühd*, c.I, s.211, no:344; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4681; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXX, s.148, no:6550; Buhàrî, *Târih-i Kebir*, C.VIII, s.229, no:2820; Hz. Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.634, no:42504; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.411, no:6583.

orada konaklıyor, oraya gömülüyor, kabirde bir müddet bekliyor.

(*İnne'l-kabre evvelü menâzili'l-âhireti*) "Kabir âhiret konaklarının ilkidir. (*Fein necâ minhü*) Kabirden insan kurtulursa; bu menzili, konağı selâmetle geçerse, atlatırsa; (*femâ ba'dehû eyseru minhu*) öbür tarafı, bundan sonrası daha kolay olur. Bundan sonraki meseleler daha kolay geçer. (*Ve in lem yencu minhu*) Kabirden paçayı kurtaramazsa, selâmetle geçemezse; (*femâ ba'dehû eşeddu minhu*) ondan sonrası daha beter olur, her konakta daha beter duruma düşer."

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Kabirde ne olduğunu Peygamber Efendimiz'in sahih hadislerinden bildirmesiyle düşünelim. Ne olduğunu düşünelim. İnsanoğlu daha kabre konulur konulmaz, gömülür gömülmez sorgu melekleri başına gelirler.

Neden imam orada duruyor? Yukarıdan sesleniyor:

"—Ey filancanın oğlu filanca! Dünyada sen mü'mindin, müslümandın hatırla. Lâ ilâhe illallâh derdin, Allah'tan başka ilah olmadığını kabul ederdin, Muhammed onun elçisidir derdin." diye imam herkes gittikten sonra yalnız kalıyor, talkın veriyor.

"—Ey filancanın oğlu!" diye cenazeye sesleniyor.

Neden?

Kabre girer girmez melekler gelirler ölüye sorgu sual açarlar. Kabirde sorgu sual haktır ve gerçektir, doğrudur ve olacak.

Neden?

Peygamber Efendimiz bildiriyor, "Kabirde sorgu sual haktır." İmam Buhârî'nin hadis kitabında da vardır.

Neler sorulacak?

"—Senin dinin ne, kitabın ne, kıblen neresi, kime tapındın, hangi dine mensupsun?" diye bunlar sorulacak.

Eğer sorgu sorulan kimse, mevta:

"—Rabbim Allah, dinim İslâm, kitabım Kur'an-ı Azîmüşşân, peygamberim Hz. Muhammed Mustafâ, kıblem Kâbe-i Müşerrefe, ben el-hamdü lillâh Müslümanım!" diye soruları doğru cevaplandırırsa, melekler onu tebrik edecekler:

"—Bu konağın, istirahatgâhın sana mübarek olsun!" diyecekler, kabir genişleyecek.

Kabir mevtayı, gömülen ölüyü ilk önce fena halde sıkacak, çok daraltacak. Kalkarken kabrin taşlarına, tahtalarına başını vuracak. İlk önce fena sıkılacak, bu soruları cevaplandırdığı zaman kabir genişleyecek.

"—Ne olacak hocam?"

Kabir cennet bahçelerinden bir bahçe haline dönecek.

"—Nereden çıkarttın bunu?"

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[116]

الْقَبْرُ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ ، أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفَرِ النِّيرَانِ

(ت. عن أبى سعيد)

(*El-kabru ravdatün min riyâdı'l-cenneti*) "Kabir cennet bahçelerinden bir bahçedir; (*ev hufratün min huferi'n-nîrân*) yahut da cehennem çukurlarından bir çukurdur."

"—Kime cennet bahçesi?"

Mü'minlere…

"—Kime cehennem çukuru?"

Mücrimlere cehennem çukuru.

Mü'min kabirde rahat edecek, mücrim kabirde bile kabir azabı görecek.

"—Kabir azabı hak mıdır?"

Haktır ve gerçektir.

"—Kabir azabı sadece kafirlere midir? Mü'minlere kabir azabı var mı?"

Sadece kâfirlere değildir, mü'minlerin mücrimleri, kusurluları da kabirde azap görecek.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerifinde buyuruyor ki:

"—Bir adam kabre konulur konulmaz oranın azap melekleri

---

[116] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.500, no:2384; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4682; Ebû Said el-Hudri RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.271, no:8613; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.546, no:42109; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.90, no:1853; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXVIII, s.432, no:41805.

bunun kafasına ateşten bir topuz patlatacaklar.” güm diye.

Kafası parça parça olacak, kabrin içi duman dolacak, ateş dolacak. O telaşla feryat edecek, diyecek ki:

“—Yanlışlık oluyor galiba ben müslümanın, ben mü’minim. Bu azap bana niye oluyor, yanlış muamele mi yapıyorsun?”

“—Hayır. Sen dünyada iken bir yoldan gidiyordun, orada zalimler bir mazluma zulmediyorlardı, sen o mazlumun yardımına koşmadın. Bu kabir azabını bundan görüyorsun, sana bundan vurduk.” diyecekler.

Demek ki müslümanın müslümana yardıma koşması, mazlumu zalimin eline terk etmemesi, yardımcı olması lazım.

Peygamber Efendimiz ashabıyla gezerken iki kabrin yanından geçiyordu dedi ki:

“—Bu iki kabirdekiler azap görüyorlar.”

Çünkü ilk evliyâullahın, Allah’ın sevgili kullarının ilk meziyetlerinden birisi kabirde olanların durumlarını anlamaktır, onu görürler. Peygamber Efendimiz evliyâların serveri…

“—Bu kabirdeki iki kişi azap görüyor.” dedi. “Hem de mühim bir şeyden dolayı değil, sizin mühim saymadığınız sebepten dolayı azap görüyor. Birisi laf götürürdü, falancanın lafını filancaya, filancanın lafını filancaya götürürdü, dedikoduculuk, koğuculuk, nemmamlık yapardı ondan azap görüyor. Birisi de küçük çişini, küçük abdestini yaparken sakınmazdı, ondan azap görüyor.” dedi.

Demek ki mü’minler de kusurluysa, mücrimse, cürümlüyse, suçluysa o da kabirde azap görecek. Kabirdeki sorgusu suali iyi geçen, kabirdeki meseleleri atlatan, sıkıntıları aşan kimsenin ahiretteki ondan sonraki menzilleri, konaklarında rahatı daha iyi olacak. Kabirde durumu perişan olan âhiretin öteki menzillerinde de durumu daha fena olacak. Gittikçe belaya doğru yaklaşacak, sonunda cehenneme atılacak.

“—Müslüman cehenmneme girecek mi?”

Müslümanlardan mücrim olanlar cehenneme girecek. Zaten kabri cehennem çukuru gibi olacak. Bir de ahirette de hesaptan sonra hatası kadar cezasını çekmek için cehenneme atılacak.

Allah cümlemizi cehenneme atılıp azapla perişan edilenlerden, yananlardan, azap görenlerden etmesin, korusun, öyle olmaktan

kurtarsın… Bizi sevdiği kullarından eylesin… Azaba giriftâr olmadan, belâya çatmadan, bi-gayri hisâb cennete girenlerden eylesin… Bunun için çalışmak lazım!

Bazı kelimeleri söylememek lazım, edeb-i kelâm diye bir şey var. Söylememek lazım ama- Ben biraz böyle herkesin hatırında kalsın, açıkça anlaşılsın diye bazen söylüyorum.

"—Küçük abdestini yaparken dikkat etmiyor." diye bile kabirde azap görebiliyor. Birisinin lafını ötekisine götürdü, söyledi diye azap görebiliyor."

"—Ahmet sana böyle dedi, Mehmet sana böyle dedi."

Vay öyle mi? Ben de onlara gösteririm…

Ara bozdu diye veya bir müslüman kardeşine yardım etmedi diye azap görebiliyor.

Görüyor musunuz, ne kadar zor işler. O halde bunları yapmayacağız. Müslümanın yardımına koşacağız, dilimizi tutacağız, gıybet dedikodu yapmayacağız, laf taşımayacağız.

Temizliğe dikkat edeceğiz, küçük abdestimizi, büyük abdestimizi temizliğe riayet ederek yapacağız. Evet, bu insanların başına gelen bir olay, yemek yiyen her insanın zaman zaman def-i hâcet ihtiyacı oluyor. Yüznumaralar pırıl pırıl, tertemiz olacak.

Biz yolculuğu çok yapıyoruz. Arabamızdaki şahıslar diyorlar ki:

"—Aman camilerin yüznumaralarına gitmeyelim, çok pis oluyor."

Utanıyorum… Camilerin yüznumaraları pırıl pırıl olmalı!

Bizim yalıda cami yaptık pırıl pırıl, ben bu zihniyette olduğum için fayanslı, çinili, pırıl pırıl yaptık. Kullanmasını doğru kullanmıyor kullanan… Yapılışı güzel, kullanışı yanlış. Kullanım çok önemli.

Sonra bazıları dar... Bir yüznumara yapmış, göbekli bir adam içine sığamaz, kapıyı kapatamaz. Kapıyı kapatırken göbeğini çekmesi lazım, döndürmesi lazım. Be adam yeryüzünde mekân mı kalmadı, bu kadar dar yapıyorsun! Biraz geniş yap şunu… Şu kapıyı açılırken, kapanırken üstüme sürünmeyecek gibi yap! Çünkü yüznumara kapısı temiz mi pis mi bilmiyorum ki. Niye bu kadar dar yapıyorsun?

Kimisi taşını götürüyor duvara yanaştırıyor. Biraz ortaya

çekseydin olmaz mıydı be adam, bu ne böyle?

Yüznumarayı güzel yapmak bir eğitim meselesi ve bir aferin alacak iş. Güzel yapana aferin, kötü yapana da yazıklar olsun! Çünkü temiz olması, üstüne sıçramaması lazım. Orada pis sular, namaz kılmaya mani durumlar var.

Temizliğini rahat yapabilmesi lazım, suyu olması lazım. Şurada dere, burada caminin yüznumarası, camide su yok. Fe sübhanallàh! Ya yukarıya bir depo koyamadın mı be adam, bir motor takamadın mı? Şaldır şaldır su aksın, şurası tıkanmasın. Her şeyi içine atıyorlar, doluyor, tıkanıyor ve saire. Suudi Arabistan'a ve saireye gittiğimiz zaman yollarda öyle…

Nasıl olacak?

Yapılışı temiz, kullanıma uygun, geniş olacak, yüznumara biraz ferah olacak. Bir yere sürünmeden, duvara eli eteği değmeden oturup kalkabileceği şekilde olacak. Kullanımı da temiz olacak, kullanımdan sonra da pis olmayacak. Kullanılmış sulardan korunma da, kurulanma da güzel olacak, bu da önemli. Bunları öğretmek lazım.

Sonra küçük abdestini yaptığı zaman bir kısmı idrar yollarında kalır, kalktığı zaman durum değişikliğinden dolayı akar. O zaman iş çamaşırı idrarlı, kirli olur, ona dikkat edecek.

Buna ne deniliyor? İstibra' deniliyor. O akıntıların tamamen sonu alınmalı. Bunlar önemli.

"—Hocam, şimdi bunları niye anlatıyorsunuz?"

Namaz, abdeste bağlı. Abdest güzel olmazsa namaz kabul olmaz. Namaz kabul olmayınca, insan adam olmaz.

Geçenlerde okuduk, ne kadar güzeldi:

Ne oluyordu insan *Allahu ekber* deyince, namaza durunca?

Önüne sekiz cennetin kapıları açılıyordu.

Ben onun heyecanını hâlâ içimde duyuyorum. Sekiz cennetin kapısı açılıyor. Allahu ekber diyorsun, gıcırrt sekiz cennetin kapıları önüne açılıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleriyle aradaki perdeler kalkıyor, alemlerin Rabbi Arş-ı A'zamda; sen onun huzurundasın. İnsanın tüyleri diken diken olur, gözlerinden yaşlar akar. Hûri kızları istikbale geliyor; sen oraya gidiyorsun diye hûri kızları karşılamaya geliyor.

Namaz bu, mü'minin mi'racı! Mü'minin mi'racı namaz ne kadar güzel, kaçırılır mı bu namaz?.. Bu namazın güzel olması abdesti güzel almaya bağlı… Abdesti güzel almak, abdesti güzel, dikkatli bozmaya bağlı… Abdesti dikkatli bozmadığı zaman, abdesti dikkatli almadığı zaman, namaz olmuyor veyahut oldu sanıyor da adam, hadesten tahâret, necasetten tahâret farzı yerine gelmediğinden kabul olmuyor.

"—Hocam ben namazı kıldım!"

Kıldın ama farzını yerine getirmeden kıldın. Elbisen pis, donun pis, kolay da temizlenmiyor. İnsanın istincâsı, istibrâsı, büyük abdestten kurtulması kolay değil. Onun pisliklerinden korunmak için çok teşkilat lazım. Kolay bir şey değil, zor bir şey.

Temizlik zor ama onu bütün müslümanların öğrenmesi lazım. Yüznumarayı yapmayı, yüznumara kullanmayı, yüznumaraya girmeyi çıkmayı öğrenin. Çünkü bu ibadetin temeli olan abdestin başlangıç yeri olmuş oluyor.

Bunları neden söyledik?

Bazı insanlar kabirde ondan dolayı azap görüyor, görecek.

"—Hocam alafranga yüznumara, alaturka yüznumara hakkında ne dersiniz?"

İnsanın yaşına göre, bazı insanların alaturka yüznumarada onu kullanması bir zaman geliyor mümkün olmuyor. Burada inat etmemek lazım. Bazısı alafranga yüznumarayı bozuyor, alaturkaya döndürüyor. Sağına soluna teşkilat koyuyor, seviyesini yükseltiyor, yüznumarayı dolduruyor alaturkalaştırıyor, lüzum yok.

Çünkü eskilerde yaşlı insanlar için lazımlık filan kullanırlardı. Oturarak yapamadığı zaman bu işleri, mecburiyet oluyor. Onun için bence evde bir alafranga, bir alaturka bulunması iyi, alafrangayı ihmal etmemek lazım.

Bir de ben şunu gördüm, alaturka yüznumaralarda erkekler ve kadınlar dikkat etmezlerse üstüne sıçrama daha çok olabilir.

Neden? Şimdiki yüznumara taşları ecdadımızın istediği gibi yapılmıyor. Eskiden ecdat iki ayağın basıldığı yerin arasına boşluk yapardı, idrar oradan aşağı giderdi. Şimdi orası dolu sadece küçük bir delik var. İdrar yapılırken o dolu yere çarpıyor, etrafa sıçrıyor. Onun için kadınların ayakları sıçrantılardan idrarlanır, sıçrar,

uygun olmaz.

Alafranga kapaklı klozetli tuvaletlerde bu olmadığı için daha uygun da olabiliyor. Bazıları bu hususta bu işi rekabete dökmüşler, lüzum yok. Hangisi temizliği daha iyi sağlıyorsa onu yapacaksın, mühim olan o… Bence su yanında olmalı, hatta mümkünse sabunlanılmalı, tertemiz olmalı! Tertemiz olmadığı zaman ibadete zararı olduğu için…

Bunları neden söyledik?

Kabirden açıldı bu mesele. Kabir ahiret konaklarının ilkidir. Burayı selametle atlatırsa insan bundan sonrası daha kolay olur, kurtulamazsa bu birinci konakta bundan sonrası daha fena olur. Kurtulamamanın sebeplerini söylerken, işte bu abdest meselesi de çıktı. Onun için hem maddeten hem mânen hem ahlâken tertemiz olacağız. Her şeyimiz temiz pırıl pırıl olacak.

Benim ninelerimden ben duydum, köyde namazda ayrı şalvar giyerlermiş, namaz şalvarları varmış. O kadar titizleri de var, o kadar güzel yapanlar da var el-hamdü lillâh! Tabii İslâm zorluk dini değildir, kolaylık dinidir. Adam işçidir, yolcudur, her zaman bu rahatlığı, imkânları yanında olmayabilir. Su da olmayabilir ama mümkün olan her çareyi kullanarak tertemiz olmak, temiz olmaya çalışmak lazım!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bugünlük bu kadar. Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimizi her yönden tertemiz eylesin... Bu bir önemli irfan meselesi... Kültür demiyorum, kültür yerine irfan diyorum. Medeniyet meselesi, medenîlik meselesi…

"—Bir ailenin medenîliği yüznumarasından, yüznumarayı kullanışından anlaşılır." diyorum, işi oraya bağlıyorum.

Fâtiha-i şerife, mea'l-besmele!

22. 09. 1996 – İskenderpaşa Camii

20. KUR'ÂN'I GÜZEL OKUMAK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l âhirîn ve şefîi'l-müznibîn muhammedini'l-mustafâ ve âlâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ…

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sàhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

إِنَّ الْقُرْآنَ أُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ ، فَأَيَّ ذَلِكَ قَرَأْتُمْ فَقَدْ أَحْسَنْتُمْ ، فَلاَ تَمَارَوْا فِيهِ ، فَإِنَّ الْمِرَاءَ فِيهِ كُفْرٌ (طب. وأبو نصر السجزى ف الإبانة عن عمرو بن العاصى)

RE. 105/13 (*İnne'l-kur'âne ünzile alâ seb'ati ahrufin, feeyyi zâlike kara'tüm fekad esabtüm, felâ tümârû fîhi, feinne'l-mirâe fîhi küfrün.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı ve rahmeti üzerinize olsun... Allah cümlenizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin…

Peygamber Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile toplanmış bulunuyoruz. Allah cümlemizi Peygamber Efendimiz'in yolunda daim etsin, şefaatine mazhar

etsin, ahirette komşu eylesin…

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına başlamadan önce başta Peygamber Efendimiz'in ruhuna hediyemiz olsun diye, sonra onun âline, etbâına, cümle sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin ve mürşid-i kâmillerimizin, meşayih-i vâsılînimizin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyyü'l-Mürtezâ'dan ve sair sahabeden, şeyhimizin, üstadımız, kutbü'l-aktâb Muhammed Zâhid Kotku Hazretleri'ne kadar güzerân eylemiş olan sâdâtımız ve meşâyihımızın ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz sevgili kardeşlerimin ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve ordusu mensubu mübarek mücahidlerin, şehidlerin, gazilerin ve bütün İslâm cihadlarına katılmış, ülkeler fethetmiş olan gazilerin, şehidlerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu kitabın içindeki hadîs-i şerîfleri bize nakil ve rivayet etmiş olan alimlerin, fâzılların, kâmillerin, râvilerin, muhaddislerin ruhlarına hediye olsun diye; ve bu eseri yazmış olan, cem ve te'lif eylemiş olan Gümüşhanevî Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye;

O mübareklerin mâneviyatından himmet ve teveccühleri üzerimize olsun diye, bizler de Allah'ın sevgili kulları olarak yaşayalım, iki cihanda bahtiyar olalım, ahirette Peygamber Efendimiz'e komşu olalım diye bir Fâtiha, on bir İhlâs-ı Şerîf okuyup öyle başlayalım!

…………………………………

a. Kur'an Okuyuşunuzu Sesinizle Süsleyin!

Okuduğumuz hadîs-i şerîf, Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili Allahu Teâlâ hazretlerinin Peygamber Efendimiz'e göndermiş olduğu vahiylere, onlardan ibaret olan kitaba "Kur'ân-ı Kerîm" diyoruz.

Kur'an kelimesi aslında Arapça'da *fu'lan* vezninde mastardır. Okumak demek ama okunmuş şeye de isim olmuş oluyor.

Kur'ân-ı Kerîm; "Allah tarafından soylu, asil bir söz olarak Peygamber Efendimiz'e okunmuş, bildirilmiş vahiyler" demek oluyor.

Onun için, bir hadis-i şerifte de geçmiş ki:[117]

زَيِّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ (ط. حم. عب. ش. والدارمي، حب. د. ن. ه. ع. وابن خزيمة، روياني، طب. في الصلوة، ك. ق. ض. عن البراء؛ قط. طب. وأبو نصر، وابن النجار عن ابن عباس و أبي هريرة)

RE. 293/3 (*Zeyyinü'l-kur'âne bi-asvâtiküm*) "Kur'an'ı seslerinizle zînetlendirin! Nâme ile makam ile okuyarak süsleyiniz..."

"Güzel bir eda" diyelim, "makam" demeyelim de "musîki" anlaşılmasın.

Alimler terüddüt etmişler; "Kur'ân-ı Kerîm'in süslenmeye ihtiyacı mı var? Bu söz ne demek?" diye merak etmişler, meselenin üzerinde durmuşlar.

---

[117] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.464, no:1468; Neseî, *Sünen*, c.II, s.179, no:1015, 1016; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.426, no:1342; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.283, no:18517; Dârimî, Sünen, c.II, s.565, no:3500; İbn-i Huzeyme, c.III, s.26, no:1556; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.25, no:749, 750; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.761, no:2098; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.100, no:738; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.177, no:7206; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.245, no:1686; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.484, no:4175; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.257, no:8737; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.386, no:2140; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.53, no:2254; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.348, no:1088; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.435, no:767; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.307, no:2077; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.197; Ukaylî, *Duafâ*, cIV, s.86, no:1641; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaş*k, c.XXXVIII, s.334, no:7514; Berâ ibn-i Àzib RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.245, no:1035; Ebû Seleme, babasından.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.139; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.177, no:567; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.209, no:1016; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.148, no:1939; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.353, no:11704; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.975, no:2766, 2767; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.424, no:1440; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.197, no:12921.

Şairin dediği gibi:

حاجت مشاطه نیست روی دل آرام را

Hâcet-i meşşâta nîst rûy-i dil âram râ.

"Güzel yüzün süsleyiciye ihtiyacı yok; zaten güzel, ay parçası gibi pırıl pırıl!"

"—Kur'ân-ı Kerîm'in süslenmeye ne ihtiyacı var?" diye izah aramışlar. İzahı nedir?

(*Zeyyinü'l-kur'âne bi-esvâtiküm*) "Kur'ân-ı Kerîm'i seslerinizle süsleyin!" demek, "Kıraatinizi, okuyuşunuzu sesinizle süsleyin; düz okumayın!" demek.

"—Sesinize bir huşûlu, vakarlı, ciddi bir makam ve eda vererek okuyun!" mânasına; onu da izah etmiş olduk.

Kur'ân-ı Kerîm, Allah'tan Cebrail vasıtasıyla Peygamber Efendimiz'e gönderilmiş. Vahiylerin toplanmasından meydana gelmiş.

Mukaddes kitabımız, başımızın tacı, rehberimiz. Bizi kurtaracak olan, Allah'ın rızasına götürecek olan kitabımız. Allah'ın ipi; sarıldığı zaman insanın kurtulacağı uçurumdan çıkacağı, kuyudan kurtulacağı ip, Kur'ân-ı Kerîm.

b. Kur'an-ı Kerim Yedi Şekilde Okunabilir

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[118]

إِنَّ الْقُرْآنَ أُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ ، فَأَيَّ ذَلِكَ قَرَأْتُمْ فَقَدْ أَحْسَنْتُمْ ، فَلاَ تَمَارَوْا فِيهِ ، فَإِنَّ الْمِرَاءَ فِيهِ كُفْرٌ (طب. وأبو نصر السجزى

---

[118] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.204, no:17853; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.419, no:2266; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.313, no:11568; Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.55, no:3099; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.412, no:6584.

(ف الإبانة عن عمرو بن العاصى)

RE. 105/13 (*İnne'l-kur'âne ünzile alâ seb'ati ahrufin, feeyyi zâlike kara'tüm fekad esabtüm, felâ tümârû fîhi, feinne'l-mirâe fîhi küfrün.*)

(*İnne'l-kur'âne ünzile seb'ati ahrufin*) "Kur'ân-ı Kerîm yedi harf üzere inmiştir."

Arapça'da "harf" kelimesi bizdeki gibi "tek harf" mânasına gelmez. a bir, b bir harf. O mânaya değil. "Yedi harf üzere; yedi usûl, yedi vecih, yedi tür üzere inmiştir." demek.

Biz şimdi Kur'ân-ı Kerîm'in bir çeşit rivayetini okuyoruz ama kıraat-ı seb'a vardır. "Yedi kıraat" vardır, kıraat-ı aşere vardır.

Biz *Rabbiküm* deriz, bir yerde de *Rabbiküüm* diyor. Bir rivayet; o başka bir şekli.

Bunu neye benzetebiliriz?

Hani Türkçe'de de bazı kelimelerin bölgeden bölgeye değişmesi var; onun gibi. Aynı kelime ama ağzından anlıyoruz; bu adam Kayserili, bu adam Konyalı… Bu adam Karadenizli Laz, bu adam Kürt, Doğu Anadolu'dan gelmiş, belli anlıyoruz. Türkçe konuşuyor, aynı kelimeyi konuşuyor ama ağzından anlıyoruz.

Kur'ân-ı Kerîm yedi vecih üzere inmiştir.

Neden? Birçok kabile var. Adamlar zaten ümmî, zaten cahil, ağzını birden değiştiremez ki. Radyo yok ki, mecmua yok ki, mektep, medrese tahsil imkanları, yaygın eğitim, örgün eğitim, Milli eğitim Bakanlığı ve sair şeyler yok ki… Adamlar bildiği gibi konuşacak, eğer o *küm* dediği şeye *kümüün* diyorsa öyle demeye devam edecek. *Rabbiküm* demeyecek de *Rabbiküüm* diye okuyacak.

Tamam okuyabilir, çünkü mâna aynı, kelime aynı; değişmez.

İşte Kur'ân-ı Kerîm yedi vecih üzere inmiştir. Hangi vecih üzerine okumuş olursanız hata etmemişsinizdir.

"—Hocam, o öyle okuyordu, ben böyle okuyorum."

Bazen burada çok büyük alim, hafız gelirse, bir ayeti okur, baştan alır; bir daha okur, baştan alır; bir daha okur...

Ne yapıyor?

Dikkatli dinle! Dikkatli dinlersen bazı kelimelerde okuyuşu değiştiriyor; meddi, uzatmayı değiştiriyor, bazı kelimeleri

bağlamasını, durmasını başka türlü yapıyor. İşte ya öyle okunacak, ya böyle okunacak. “O da olur, bu da olur.” demek.

Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlerse “hafız” diyoruz, maşaallah, ne güzel bir nimete mazhar olmuş. Hafız mübarek, alnından öperiz. Büyük bir rütbe, büyük bir pâye ama bazısı Kur’an-ı Kerîm’i kıraat-i aşere, kıraat-i seb’a üzere okunmasını biliyor. Aldı mı “şu kıraat bu kıraat, filanca âlimin, râvinin okuyuş tarzı” diye okuyabilir, hepsi olur, hepsi mümkün, isabetli.

Hangisini okursanız, isabet etmiş olursunuz. (*Felâ tümârû fîhi*) “Sakın ha, Kur’an’da münakaşaya kalkışmayın!”

“—Seninki yanlış oldu, benimki doğrudur.” diye Kur’ân-ı Kerîm üzerinde çekişmeye, münakaşaya kalkışmayın!

Neden? (*Feinne’l-mirâe fîhi küfrün*) “Çünkü Kur’ân-ı Kerîm üzerinde münakaşa küfürdür, insanı küfre götürür.”

Yanlış iddia ediyorsun. Oyuncak mı, telin üzerinde oyun oynanır mı? Cambazın ipinin üzerinde oyun oynanır mı? İnsan pat diye aşağı düşer, kafası patlar.

Kur’ân-ı Kerîm oyuncak mı? Münakaşa yeri mi? Aman ha! Orada oyun olmaz, orada şaka olmaz, orada iddia olmaz; ya sen haklısın, ya haksızsın.

Olur mu? Kur’ân-ı Kerîm’de haksız bir şeyi iddia etmiş olacaksın. Münakaşa etmeyin!

Onun için, yedi vecih üzere inmiştir. Sakın bundan dolayı birbirinizle münakaşa etmeyin!

“—Senin okuyuşun yanlış oldu, benimki bölge ağzı oldu demeyin. O da olur, o da olur. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’de münakaşa küfürdür, küfür tehlikesi vardır, insanı inkâra götürebilir.”

Kendisi yanlış yapabilir, doğru söylenen bir şeyi inkâr ettirebilir. Onun için büyüklerimiz diyorlar ki:

“—Yeni yetişme bir insan İslâm’ı öğreniyor, müslüman oldu, namaza başladı, aferin, güzel halleri başladı, hemen Kur’ân-ı Kerîm mealini okumaya kalkmasın!”

Neden? Aklı almaz, tam kavrayamaz.

“—Benim aklıma burası yattı, burası yatmadı. Ben bunu şöyle izah ediyorum, bana kalırsa bu böyle!”

Dur bakalım, sen küçücük bir yavrucuksun, ne oluyorsun,

Kur'ân üzerinde konuşacak insan değilsin ki…

Sus, alimlerin kitaplarını bir oku bakalım! Ömürlerini geçirmiş, derya gibi alimler; onlar neler söylüyor, bir dinle. İlk önce büyükleri dinle.

"—İlkokuldaki çocuk profesörü tenkit edebilir mi?"

Edemez. Neden edemez?

"—Hocam, bu soru da sorulur mu, insaf! O çocuk, öbürü profesör!"

"—Bu, çok çalışkan bir çocuk, ilkokulun birinci sınıfında teşekkür almış.

Ne alırsa alsın. Bin tane teşekkür alsa, daha çok fırın ekmek yemesi lazım. Fırınlara çok ekmek atılacak, o ekmeklerden çok satın alınacak, o çocuk o ekmeklerden çok yiyecek, uyuyacak da büyüyecek, ondan sonra adam olacak. Öyle kolay mı, insan birdenbire adam olmuyor ki.

Ben bazen çocukların çenesini tutuyorum; "Nerede sakalın?" diyorum, şaşırıyor. Büyüyünce çıkacak, hemen çıkmaz ki yavaş yavaş çıkacak.

Onun için Kur'ân-ı Kerîm'in mealini okuyup da müctehidliğe kalkma! Haddini bil, kenarda dur. Yüzme bilmeyen insan gidip de Karadeniz'in ortasına cup diye atlamaz. Karadeniz bu, şakası yok, sahilde olanları bile alıp yutuyor; oyuncak değil.

"—Pekiyi hocam, dinimizi nereden öğreneceğiz?"

Dini en iyi bilen, en takvâ sahibi, en salâhiyet sahibi alimlerin kitaplarını okuyacaksın, incelikleri oradan anlayacaksın.

Bir misalle anlatayım. Misal olursa insan; "Hah, şimdi daha iyi anladım." der.

Meselâ, ayet-i kerimede buyruluyor ki:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ (الحجر:٩٩)

(*Va'büd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) "Sana yakîn gelinceye kadar Rabbine ibadet et!" (Hicr, 15/99)

Arapça'ya yeni başlamış bir insana; "Terceme et bakalım, kırık mâna ver bakalım." dersen, böyle terceme eder.

Yakîn ne demek? *Yakîn*'in bir mânasını biliyoruz ki tereddüt, şek ve şüphe olmayan inanca derler.

"—Bunun böyle olduğunu yakînen biliyorum. Şekkim, şüphem, tereddüdüm yok, çok iyi biliyorum."

"—Dünyada "Amerika" diye bir kıta var mı, yok mu?"

"—Var..."

"—Nereden biliyorsun? Amerika'yı gördün mü?"

"—Görmedim ama kesin biliyorum. Amerika'yı kesin biliyorum."

Kesin bilgi işte böyle. Amerika'yı görmediği halde Amerika'nın olduğunu bilen insan gibi; "Kesin Amerika var." diye münakaşa edecek ya, böyle inanca yakîn deniliyor, î si uzun.

Yakın değil; uzağın zıttı olan "yakın" kelimesine benziyor; o ayrı bir kelime, o Türkçe.

Yakîn "tam iman, tam inanç" demek.

"—Sana tam inanç gelinceye kadar ibadet et! Sonra tam inanç

geldi mi, git yatak odasına, sırt üstü yat, ibadet yapma!"

Öyle mi anlaşılacak?..

Bazısı öyle anlamış; bazı aptallar, bazı fesatçılar, aptal da değil, dini bozmak isteyenler...

Niye namaz kılmıyorsun?

Bahane, namaz kılmamaya bahane, ibadet yapmamaya bahane:

"—Biz Allah'a erdik. Artık ibadete lüzum yok!"

Şeytan da bazı insanları kandırıyor:

"—Sen olgunlaştın, armut gibi oldun, tamam, sen namaz kılma!"

Armut gibi olmadın, kabak gibi oldun.

Şeytan da söylüyor, adam da namazın zevkine, keyfine varamamış. Namazın mü'minin Mi'racı olduğunu bilmiyor. Sekiz cennetin kapısı açılıyor, hûri kızları kenara diziliyor, perdeler kalkıyor. Namazda Mevlâsıyla konuşuyor, bunun keyfine varamamış, namazdan kaçıyor, münafık, fâsık oluyod.

Neden? Namazın zevkini alamamışsa öyle.

"—Evliyâ oldu mu ibadet yapmaz!"

Öyle şey olur mu? Evliyânın şâhı Peygamber-i Zîşanımız hiç ibadeti bırakmış mı? Bırakmamış. Demek ki öteki fikirler yanlış.

Lügate bakarsan *yakîn*, "şeksiz iman" ama bir de ölüme *yakîn* diyor Araplar. Neden? Şeksiz, şüphesiz, herkesin başına ölüm gelmeyecek mi? Gelecek.

"—Yok, ben ölmeyeceğim, anlaşma yaptım, canımı vermeyeceğim. Ben kazık kalacağım, yalı kazığı. Öyle şey olur mu! Sen de öleceksin!"

Herkes ölecek; şu camideki insanlardan kimse kalmayacak. Bir zaman gelince, bunların torunları dedelerine rahmet okuyacak belki. Hepimiz göçeceğiz, hepimiz fâniyiz, yakîn kesin olarak geleceği için ölüme de isim olmuş.

O zaman, (*Va'büd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) "Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et! Hayat bitinceye kadar ibadetine devam et." demek. Bu bir…

Kur'ân-ı Kerîm'den başka delil de var. Bu bazı insanların sapıttığı konu olduğu hazır açılmışken onu da anlatalım.

Kâfirler cehenneme atıldığı zaman onlara sorulacak:

"—Sizin hiç mi aklınız yok? Nasıl geldiniz bu cehenneme, niye

düştünüz, hiç peygamber sözü duymadınız mı, hiç Allah'ın vahyi kulağınıza gelmedi mi? Hiç aklınızı kullanmadınız mı?"

Onlar da diyecekler ki:

وَكُنَّا نَخُوضُ معَ الْخَائِضِينَ . وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيومِ الدِّينِ .

حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ (المدثر:٤٥-٤٧)

(*Fekünnâ nahùdu mea'l-hàidîn*) "Bâtıla dalanlarla birlikte biz de dalardık. Eğlenenler; keyif, zevk peşinde koşanlarla beraber biz de İslam'la alay ederek vakit geçiriyorduk. (*Ve künnâ nükezzibü yevmi'd-dîn*) Ceza gününü yalanlardık. (*Hattâ etâne'l-yakîn*) Sonunda bize yakîn geldi, ölüm geldi." (Müddessir, 74/45-47)

Kâfir olduğu bilindiğinden buradaki yakîn'in iman mânası olmadığı da anlaşıldı. İnsan Kur'ân-ı Kerîm'i tam bilirse, başıyla sonuyla her tarafını bilirse o zaman böyle şaşırmaz. Şimdi kalbi tam mutmain oldu ki ölüm mânasınaymış.

Demek ki onlar da kâfirliklerine devam ederken ölüm gelmiş, cehennemlik olarak ölmüşler. Cehenneme atılırken pişmanlık duyuyorlar, "Ah, vah, keşke dinleseydik, akıl etseydik!" diyorlar, fayda vermiyor.

İşte bu nedir?

Demek ki Arapça bilen herkes Kur'ân-ı Kerîm'i bilmez. Arap Kur'an-ı bilmez. Vallahi bilmeyeni çoktur. Neden? Arapça bilmekle Kur'an bilinmiş olmuyor da ondan.

Şu mânayı, bu mânayı nereden bilsin?

Bu neye benzer? Ben sana Osmanlı şairlerinden birisinin bir beytini okuyacağım, ver bakayım mânasını… Veremezsin!

Fuzûlî'nin her beytini anlıyor musun?

Dest-bûsi arzusiyle ger ölsem dostlar
Kûze eylen toprağım, sunun anınla yâre su

"Dostlarım! Eğer sevgilinin elini öpmek arzusuyla ölürsem; toprağımdan bir testi yapın ve sevgiliye onunla su verin!"

Bu beyitler de Bâkî’den:

Ey pây-i bend-i dâm-geh-i kayd-ı nâm ü neng
Tâ key hevâ-yi meşgale-i dehr-i bî direng

“Ey şana ve üne düşkünlüğün tuzağına ayaklarından bağlanmış olan! Fani dünyanın işlerine olan bu sevgin ne zamana kadar sürecek?”

An ol güni ki âhir olup nev-bahâr-ı ömr
Berg-i hazâne dönse gerek rûy-ı lâle-reng

Yaşamın ilkbaharının bittiği günü an, o gün lale renkli yanağın sonbahar yaprağına döner.

“An ol günü ki, o günü hatırla ki, ömrün ilkbaharı sona erip de, lâle gibi kıpkırmızı olan yüzün, sonbahar yaprağı gibi sararacak.”

O günü unutma, öleceğin zamanı unutma! Gençken insanın kıpkırmızı yanakları oluyor. Şöyle yanağını sıksan; “Nasılsın Ahmet?” Kan fışkıracak gibi… Sonra sapsarı oluyor, hazan yaprağı gibi oluyor, ayva gibi oluyor, sararıyor, ayvayı yiyor.

Demek ki şair onu söylüyor. O günü unutma!

“—’Yüzünün sonbahar olduğu gibi.’ kısmını şimdi anladım.”

Ötekisini anlamadın; çünkü Osmanlıca…

Kur’ân-ı Kerîm de Rabca, Arapça değil, sadece Arapça değil, Rabca… Onun için her Arap bilmez, hıristiyan Arap var, inanmıyor. Normal Arap var, Arapça biliyor, anlamıyor. Arap’ın şairlerini de anlamaz, her şairin her dediğini de anlamaz, herkes edebiyatta ileri değildir.

Onun için dine yeni heveslendin, hemen meali okuyup da ahkâm kesmeye kalkma, müctehidlik taslama, tepe taklak gidersin bak!

“—Kur’ân-ı Kerîm’de münakaşa küfürdür.” diyor Peygamber Efendimiz.

Tehlike var. Ne yapacaksın?

Alim insanların kitaplarını oku, oku, dağarcığın dolsun, bilgilerin çoğalsın. İlmin, irfanın zenginleşsin, ârif ol, fâzıl ol, kâmil ol, ondan sonra müctehid ol, ictihad et!

“—Buyur aslanım, kapı senin, yol senin, geçiş hakkı senin, söz hakkı senin. Müctehid ol da konuş ama cahilken konuşma!”

“—Bana kalırsa dünya yuvarlak değil!”
Neden?
“—Yuvarlak olsaydı alt tarafındaki sular fezaya giderdi.”
İş senin dediğin gibi değil.
Dünya yuvarlak işte; ne zaman anlayacak bu insan?
Çok fırın ekmek yedikten sonra.
Ben, işte kardeşiniz, boyu posu yarısı gözüküyor; ben dünyanın altına gitmiş insanım. Avustralya’ya gittik. Dünya yuvarlak. Buradan kalktık, alt tarafına gittik. Orası da burası gibi… Neden?
Yer çekimi her şeyi tuttuğundan oradakiler fezaya akıp gitmiyor.
“—O ne demek?”
Uzun iş. Ben şimdi vaazı bırakıp da fizik mi anlatmaya çalışacağım? Uzun iş ama işte bu böyle. Çocuk anlamaz, küçük anlamaz, büyük anlar.

Bunları niçin söylüyoruz? Yarı şaka yarı latife…
Kur’ân-ı Kerîm’in şakası yoktur, dinin ahkâmının şakası yoktur, oyuna gelmez. Konuşurken insan küfre düşüverir. Allah sevmez, gazap eder.
Onun için Kur’ân-ı Kerîm’in ahkâmında, dinin ahkâmında kendi bildiğine laf söyleme!
“—Bana kalırsa bu böyle!”
Sen kimsin ya, kimsin sen? Tahsilin ne, müctehid misin? Sen İmam Buhârî kadar hadis biliyor musun? Kurtubî kadar tefsir biliyor musun? İmam Serahsî gibi fıkıh biliyor musun?
Bilmezsin. O zaman onlara tâbi ol, onları dinle.

Baban hastalandığı zaman doktora götürmeyip kendin tedaviye kalkıyor musun?
Mutfakta bıçak var, makas da var, iğne de var. Al babanı, yatır yatağa, kes karnını bıçakla; işte makas, işte iğne… Ondan sonra dik…
“—Hocam, olmaz!”
Neden?

Tıp tahsili yapmak lazım.

Demek ki babanın tedavisi için tıp tahsili lazım da dinî ahkâm için din tahsili lazım değil mi?

Öyle şey mi olur?

İnsanın ömrü gidiyor da, yine alim olamıyor. Herkes alim olamaz, muhterem kardeşlerim, herkes okusa da alim olamaz. Neden? Kafası yamuk oldu mu yamuk kafada ilim doğru durmaz.

Ayna eğri büğrü oldu mu güzel göstermez. Aynanın dümdüz olması lazım. Aynanın eğriliği görüntüyü bozar, iç bükey ayna olsa seni şişman gösterir, dış bükey ayna olsa zayıf gösterir, eğri büğrü ayna olsa seni kıvrımlı gösterir, olmaz. Aynanın dümdüz olması lazım.

Bazı insanlar alim olamaz.

Neden?

Yetişmesi müsait değil, tahsili müsait değil, kafası, kapasitesi, yeteneği müsait değil; tamam, ondan olamaz.

Bazıları alim olur, çok nadir. Böyle müstakim, sağlam muhakemeye sahip, hafızası kuvvetli, ahlâkı güzel, hakkı söyleyen insan zor yetişir. Böylesini bulduğun zaman, elini bırak ayağını öp, kul, köle ol!

"—Kul köle olunur mu? Ben hürriyetimi severim."

Sen hakka, hakikate kul köle oluyorsun; onun dediği hak olduğundan ona kul köle oluyorsun.

Dervişler şeyhlerin esiri mi, kölesi mi?

Ondan ilim öğreniyor? Bilgi öğreniyor.

"—Kur'ân-ı Kerîm yedi harf, yedi vecih üzere inmiştir, nasıl okunsa olur. Bunda münakaşa etmeyin; çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de münakaşa, insanı küfre götürür." diyor.

Biz buradan günümüzdeki meselelere getirdik. Bazı ufak tefek cahil, -el-câhilü cesûr" cesaretli insanlar oluyor, içtihada kalkıyor, ileri geri laf söylemeye kalkıyor;

"Bana kalırsa bu böyle, bana kalırsa bu böyle değil…"

Sana kalmaz bu işler. Sen kim oluyorsun? Sana kalmaz!

Büyükler öyle dememişler, işin aslı böyledir; büyüklere saygı, alimlere müçtehitlere saygı... Onlar kadar bilgin olsun, onların yazdıklarından anla, ben senin alnından öperim; o zaman konuş.

Kur'ân-ı Kerîm'i anlayamıyor; İlâhiyat Fakültesi'nde, tefsir kürsüsünde doçentlik imtihanına giriyor. Kur'ân-ı Kerîm önünde, kendisi gitmiş akşamdan hazırlamış. Kur'ân-ı Kerîm ayetini doğru okuyamıyor.

Bu profesör olsa ne olacak, profesör olsa ne olur? Yazılı Kur'ân-ı Kerîm'i doğru okuyamıyor. Önüne gelse, harekesiz bile olsa Kur'ân-ı Kerîm'i doğru okuyabilmeli. Okuyamıyor, demek ki bilgisi yeterli değil, sığ. İnsanın profesör unvanı almasına yetmez, her şeyi bitirmiyor.

Aman dini konularda sağlam kaynaklardan bilgi alın, çürük tahtaya basıp da uçuruma yuvarlanmayın, yaş tahtaya basıp da kaymayın, yanlış insanları dinleyip de fikriniz kayıp da ahiretiniz mahvolmasın, küfre düşüp de cehennemde yanmayın; bunun için bunu biraz genişçe anlattık.

c. Gönüller Allah'ın Elindedir

Enes RA'dan rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[119]

إِنَّ الْقُلُوبَ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللهِ يُقَلِّبُهَا

(حم. ت. حسن ، ك. عن أنس)

RE.105/14 (*İnne'l-kulûbe beyne isbeayni min esâbîi'llâhi yukallibühâ.*) "Gönüller, Allah'ın parmaklarından iki parmağı arasındadır, çevirir."

Bu hadîs-i şerîf, müteşâbih hadîs-i şerîflerdendir.

"—Allah'ın parmakları, Allah'ın yüzü, Allah'ın vechi, eli..."

---

[119] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s. 23, no:2066; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.286, no:3824; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.112, no:12128; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.359, no:3687; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.362, no:7508; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.X, s.209, no:29806; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.113; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLI, s.322; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Abdürrezzak, *Musannef*, c.X, s.442, no:19646; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.45; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.242, no:1216; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.415, no:6591.

Rasûlüllah SAS sahabe-i kirâm ile musafaha yapmışlar, bey'at yapmışlar:

"—Yâ Rasûlüllah! Sana tâbiyiz, sana canımız feda olsun. Sevinçli günde de, kederli günde de, hoşumuza gitse de, gitmese de senin emrindeyiz yâ Rasûlüllah!" demişler.

Ne bu? Bey'at…

Sahabe-i kiram Peygamber Efendimiz'e bey'at etmiş. Mübarek elini yumuşacık tutmuş, musafaha etmişler, söz vermişler.

Kur'ân-ı Kerîm ne diyor:

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ ، يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ، فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهِ ، وَ مَنْ أَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (الفتح:١٠)

(*İnne'llezîne yübâyiùneke innemâ yübâyiùna'llàh... Yedu'llàhi fevka eydîhim... Ve men nekese ve innemâ yenküsü alâ nefsihî... Ve men evfâ bimâ àhede aleyhu'llàhe feseyü'tîhi ecran azîmâ.*)

[Ey Rasûlüm, muhakkak ki sana bey'at edenler, gerçekte Allah-u Teâlâ'ya bey'at etmişlerdir. Allah'ın kuvvet ve yardımı bey'at edenlerin üstündedir. Şu halde kim bu bağı çözerse, kendi aleyhine çözmüş olur. Kim de Allah ile sözleştiği şeye vefa, onun hükmünü îfâ ederse, Allah da ona büyük bir ecir verecektir.] (Fetih, 48/10)

(*Yedu'llàhi fevka eydîhim*) "Onlar Rasûlüllah'ın elini tuttuğu zaman, Allah'ın eli de onların elinin üzerindeydi." buyruluyor.

Allahu ekber! Nasıl bir şey bu? Allah'ın işine karışılmaz, bilinmez.

Allah'ın eli ne demek? Allah'ın vechi ne demek? Allah'ın parmakları ne demek; bilinmez. Allah'ı bilemediği için Allah'ın parmaklarını, eli ne demek, yüzü ne demek, parmağı ne demek, onu bilemez ama insanların gönülleri, Allah'ın parmaklarının iki parmağı arasındadır. Öyle veya böyle çeviriverir.

Hz. Ömer RA, evinden kâfir olarak çıktı, müşrik, henüz müslüman olmamış, Peygamber Efendimiz'i öldürmek maksadıyla

çıktı. Kılıcını kuşanmış, hızlı hızlı yürüyordu. Çünkü sinirli, gerilim var içinde; birisini öldürmeye gidiyor. Hızlı hızlı giderken, onu gören birisi;

“—Böyle telaşlı telaşlı nereye gidiyorsun?” diye sordu.

O da niyetini söyledi:

“—Bu müslümanlar Mekke’de zuhur ettiler. Bu Muhammed yeni bir din getirdi; onu haklamaya gidiyorum.”

“—Ashâbı seni onun yanına bile yanaştırmaz, sen ona hiçbir şey yapamazsın, sen asıl kendi eniştene, kız kardeşine bak; onlar bile müslüman oldu!” dedi.

“—Ya, öyle mi?” dedi, yönünü onların evine çevirdi.

Kız kardeşinin evinin duvarının yanına gelince içeriden Kur’ân-ı Kerîm okunduğunu duydu.

Tamam, rivayet doğruymuş, demek ki müslüman olmuşlar, içeride Kur’an okuyorlar. Tak kapıyı açtı, pat içeri girdi. Ondan sonra; “Ne okuyorsunuz?” diye sordu.

Tabi onlar; “Hz. Ömer geldi.” diye, Kur’an sayfalarını kaldırdılar, sakladılar. Duymuştu. “Ne okuyorsunuz?” dedi, kızgınlığından vurmaya başladı. Onlar da bir noktada:

“—Tamam, müslümanız. Ne yapalım, istersen vur, istersen öldür, müslüman olduk.” dediler.

Kız kardeşi bile o babayiğit Ömer’e karşı çıktı, kocasına filan vurmaya kalkınca dayanamadı, ötekisi haksız. O zaman bu itirazdan biraz afalladı.

“—Şu okuduğunuz şeyleri getirin bakayım.” dedi.

Ayetleri okudukça kalbi yumuşadı, yumuşadı:

“—Beni Rasûlüllah’a götürün!” dedi.

Rasûlallah’a götürdüler. Kapıyı çaldılar. Kapıya birisi geldi, Rasûlallah Efendimiz’e gitti, dedi ki:

“—Hz. Ömer gelmiş.”

O zaman “hazret” değil, “Ömer” gelmiş, kılıcı da belinde…

“—Gelsin.” dedi, Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz’in her huyu güzel, korkaklığı da yok, cesur, savaşta en önde çarpışır.

İçeri girdi Hz. Ömer, müslüman oldu.

Ne oldu bu Hz. Ömer’in gönlü ya? Hz. Peygamber’i öldürmek

için evden çıkan bu Hz. Ömer'in kalbine, gönlüne, zihniyetine ne oldu?

İşte, kalpler Allah'ın parmakları arasındadır. Allah kalbini döndürüverdi, gönlü değişti. Kâfir gönlüyken mü'min gönlü oldu. İmanı sevdi, İslâm'ı sevdi, gönül müslüman oldu.

"—Nerede? Göster!"

Vallahi bilmem, içerimizde bir yerde; iç âlemi, zihniyeti, aklı, fikri, düşünesi, duyguları değişiverdi; Allah değiştiriyor.

Demek ki Allah'ın rahmet parmağıyla gazap parmağı arasında. Tabi başka parmakları var.

Parmak ne demek?

Onu da hiç izah etmiyoruz, ne haddimize? Nasıl izah edelim, ne diyelim?

"—Bizim parmağımız gibi mi?"

Hayır!

"—Neden? Bunun böyle olmadığını nereden biliyorsun?"

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ (الشورى:١١)

(*Leyse kemislihî şey'ün*) "Onun gibi hiçbir şey yoktur." (Şûrâ, 42/11)

Onun gibi bir şey yok da ondan. Bizim gibi değil ama nasıl olduğunu bilemeyiz. İkincisi olmayan bir şeyi nasıl bileceksin, bilmezsin. "Şunun gibi" diyemezsin ki ikincisi yok.

Şerîki var mı?

Şerîki olmadığı için bilemezsin ama Hz. Ömer'in gönlü döndü. Rüzgâr buradan esiyordu, ok bu taraftan esti, döndü, bu tarafı göstermeye başladı. Değişti, bir şey oldu.

İşte gönüller Allah'ın parmaklarından iki parmağı arasındadır; değiştirebilir.

İçeride bir hatun kardeşimiz;

"—Benim kocam inançsız. Bu yolda değil. Emekli oldu, içki de içiyor, fena, dua edin." diyor.

Allah imansıza duayı kabul etmez ki... Sevmiyor, günah; o da Allah'a inanmıyor. Ben dua etsem ne olacak?

Elin adamına, elin kâfirine, Allah'ın sevmediği insana Allah'tan hayır dua ister mi, eder mi?

إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ (التوبة: ٨٠)

(*İn testağfir lehüm seb'îne merreten felen yağfira'llàhu lehüm*) "Yetmiş defa istiğfar eylesen dahi, Allah onları mağfiret etmeyecektir." (Tevbe, 9/80) diye Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Efendimiz'e bildiriliyor.

Kur'ân-ı Kerîm âyeti, "Mü'minin kâfire duası olmaz." diyor.

Ne olacak? Bunun çıkış noktası ne, çaresi ne?

Kâfir kendisi hatasını anlayacak, pişman olacak, gözyaşı dökecek:

"—Yâ Rabbi! Ben çok edepsiz bir kulmuşum. Yâ Rabbi! Beni affet… Çok hatalar işledim, anladım, beş para etmezmişim, şimdi kendimden nefret ediyorum. Suçumu anladım. Sen rahmetinle bana nice nice nimetler ihsan eylemisin de ben kıymetini bilememişim, gafil yaşamışım. Şimdi bildim, hatamı anladım."

Allah, hatasından dönenini sever.

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ (البقرة: ٢٢٢)

(*İnna'llàhe yuhibbu't-tevvâbîne ve yuhibbu'l-mütetahhirîn.*) [Hiç şüphe yok ki, Allah tevbe edenleri, hata eylemişse hatasını anlayıp dönenleri, Cenâb-ı Hakk'a istiğfar eyleyenleri ve temizlenenleri, temizlikte titizlik gösterenleri sever.] (Bakara, 2/222)

Tevbe edecek. Biz ona ne diyebiliriz. Cemaat olarak biz ne deriz?

"—Yâ Rabbi! Tevbe nasib eyle, hidayet nasib eyle, hatasını anlasın, hatadan dönsün, cehenneme gidecek yoldan dönsün de cennet yoluna gelsin."

Böyle diyebiliriz. Yoksa Allah'ın sevmediği bir insana başka türlü dua edilmez. "O sevmediği durumdan kurtulsun." diye dua edebiliriz, Allah şaşıranlarımıza hidayet etsin, tevbe nasib etsin de Allah'ın sevgili kulu olsunlar.

Oluyor bazen, eşkiyâ iken evliyâ oluyor. Fahişe iken abide, zâhide olabiliyor, dönebiliyor.

“—Nereden bildin?”

Allah her şeye kàdir; oradan biliyoruz. Bu hadîs-i şerîfte bildiriyor:

“—Kulun gönlü Allah’ın parmakları arasında; bir parmak hareketiyle gönlü değişiverir.”

Adam katilken gözü yaşlı, eli tesbihli bir insan oluverir. Kàdir’dir Allah, her şeye Kàdir’dir. Çıkmadık canda ümit var; değişebilir. Günahkârlara da ümitsizlikle bakmayın, belki düzelir:

“—Yaşıyor, belki zaman gelir düzelir.” diye düşünün, öyle davranın.

Düzelme ihtimalini düşünerek, düzeltecek gibi davranın, çünkü düzelebilir, belli olmaz.

Biz Amerika’da Cleveland diye bir şehre cuma namazı kılmak için uğradık. New York’a doğru geliyoruz, Cleveland’da öğle vakti oldu, köşede bir cami varmış, güzel bir köşklü cami yapmışlar, üç katlı.

Cuma namazını kıldık, adamlar bize ziyafet çekti. Bize cuma namazını kıldırdılar, hutbeyi bize okutturdular. Hiç unutmuyorum, belli ki bir zaman dağ gibiymiş, şöyle geniş omuzlu bir zenci ihtiyar, biraz kamburlaşmış, hâlâ canlı, hizmete koşturuyor. Ekmek getiriyor, tabak getiriyor, mutfağa giriyor çıkıyor filan.

Dışarı gittiği zaman dediler ki:

"—Hocam, tanıyor musunuz, bu kim?"

"—Ben ne bileyim adamı, ilk defa gördüm."

Dediler ki:

"—Bu zât evvelce bu şehrin mafya çetesinin reisiydi, sonra müslüman oldu, işte böyle hizmet ehli bir insan oldu."

Yahudi iken müslüman olmuş, Teksas'ta petrol kuyuları varmış, zengin adam. Kuyusundan petrol akıyor. Öyle bir mütevazi imiş ki caminin eşiğinde otururmuş. Boynu bükük otururmuş, camiyi süpürürmüş.

Neden? Allah kalbini döndürdü. Döndürebilir, ümidini kesme!

Mü'min bir insanın kalbi de döner, kork! Allah'tan kork! Bir imanlı insan, birden kâfir olur, gider. Vardır bir edepsizliği; bir şamar yer, ilâhî bir tokada uğrar, tepe taklak cehenneme yuvarlanır, gider. Daha evvelce hacca gitmişti, namaz kılıyordu, sonunda bozuldu, böyle oldu.

Muhterem kardeşlerim!

Onun için nasıl yaşayacağız? İki duygunun arasında yaşayacağız. Korku ile ümit arasında. Hem Allah'ın rahmetini umacağız hem de "Bu nimetler elden kaçar mı?" diye ağlayacağız, yalvaracağız, secdeye varacağız. Seccadenin önü ıslanacak.

"—Aman yâ Rabbî! Bana bu imanı verdin, şimdi beni imansız bırakıp da ahirete göçürürsen hâlim nice olur?"

Cennetlik, mübarek Süleyman Çelebi ne diyor?

Yâ ilâhî saklagil imanımız;
Verelim iman ile tâ canımız!

"—Yâ Rabbi! İmanımızı koru da, şu canımızı imanlı iken verelim, ahirete imansız göçmeyelim." diyor.

Çok mühim! Şu anda müslüman olmak birazcık mühim; en sonu en mühim, ruhunu teslim ettiği en sondaki zaman mühim. Neden?

O zaman şeytan gelir, insanının imanını almaya çalışır.

Sen Allah’a inanmıyor musun?

İnanıyorum.

“—Tabi ya, Batılı filanca filozof şöyle dememiş mi?”

Bir bocalamaya başlar. Descartes böyle demiş, Nietzche böyle demiş, bilmem ne böyle demiş, ne derlerse desinler zıpırlar, bana ne? Benim Peygamber-i Zîşânım var, benim Kur’ân-ı Kerîm’im var. İşte kolejlerde, Batılarda bilmem nerelerde o tahsili görüyorlar ya;

“—Nietzche böyle demiş, Kant böyle demiş, Descartes, Pascal…”

Bana ne onlardan? Onları okuduysan biraz gel de müslümanların alimlerini bir dinle bakalım. Bir de işin o tarafını öğren, onların dediği gibi değil. Onlar ahireti görmüyorlar, onların kalpleri kara, onların gönüllerinden bir şey çıkmaz.

Mü’min alimleri gel de gör bakalım! Ne kadar ârif insanlar, ne kadar temiz insanlar, ne kadar güzel ahlâklı insanlar. Canımız feda olsun… Allah’ın o evliyâsı ne kadar güzel! Hepsinin menâkıbını okuyoruz, biliyoruz. Var mı bizim evliyâmız gibi, o mübarek Allah’ın sevgili kulları gibi bir tanesi?

Hem kötü insanlar tevbekâr olabilir, iyi olabilir diye ümit besleyeceğiz, çalışacağız. Hem de imanımızın son zamana kadar korunması lazım diye korumaya dikkat edeceğiz. İman ile can vermeye gayret edeceğiz; işin esası bu. Kalp dönüverir; döner, takallüb ediverir, kalb oluverir.

Kalb olmak ne demek? “Şu şey, şu hale döndü.” demek. Kalp fırt diye bir anda dönüverir, aklına yanlış fikir geliverir. İnsanın kendisine güvenmesine hiç lüzum yoktur, güvenecek tarafı yoktur, Allah’a dayanması lazım, Allah’a tevekkül etmesi lazım, zikre sarılması lazım.

Burada haftalarca;

“—Şeytan insanı nasıl aldatır, nasıl saptırır?” diye okuduk.

Şeytana kul olmamak lazım, şeytana aldanmamak için çalışmak lazım. Şeytan insanı aldatır, nefis insanı aldatır. Dünya fâni, zevkleri insanı aldatır, çeşitli aldatıcı güzellikler insanı aldatır.

Dün biz seyahatten geliyoruz, kadının birisi Bursa’dan telefon açmış telefon açmış, diyor ki:

“—Hoca efendi, şu konuyu vaazda anlatsın.”

“—Hangi konuymuş?”

Oğlu varmış, onun bir de arkadaşı varmış, o arkadaşını sevmiş, masum bir sevgiyle sevmiş. İkisi de erkek! Masum bir sevgiyle sevmiş ama yanıp yakılıyormuş, hatıra defterine onun için neler yazıyormuş...

Bu delikanlılık çağı çok tehlike, bu çağa çok dikkat etmek lazım. Şeytanın çok oyunları vardır, nefsin oyunları vardır. Nefis insana çok oyunlar eder, şeytan insana çok oyunlar eder. Kardeş ile kardeş arasında nice oyunlar olur.

Almanların bir şeyi hoşuma gitti. Adam kiralık bir ev tuttu, bir odalık evde oturacak, Alman hükümeti müsaade etmiyor:

“—Oturamazsın!” diyor.

Bizde öyle bir şey var mı? Yok.

Alman hükümeti müsaade etmiyor:

“—Oturamazsın!” diyor, “Senin çoluk çocuğun var. Çoluk çocuğun, senin yattığı yatak odasında yatamaz. Çocuk odası ayrı olacak.”

Bunu şart koşmuş. Çocuklarının birisi kızsa o zaman üç odadan aşağı olmaz. Bir kız çocuğuna oda olacak, bir erkek çocuğuna oda olacak, bir de ebeveyne oda olacak; öyle olması lazım. Akılları kesmiş; işin doğrusu bu.

Aman! Nefsin oyunları çoktur. İnsan kendisini alamaz. İnsan kendisini de tutamaz. Nefsin bin bir türlü hilesi vardır, şeytanın bin bir türlü tuzağı vardır. Dünyanın bin bir türlü zevkli tarafı vardır ama insan onun peşine giderse o zevkin arkası cehenneme götürür. Dikkat edecek.

O zevkin arkasına giderse manzara vardır, plaj vardır, gazino vardır, pavyon vardır. Senin cebinde de para vardır, yapabilirsin; gidersin, eğlenirsin, içersin ama arkası cehennemdir, arkası kötüdür.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Onun için çok dikkat etmek lazım. Şu anda mü’min olduğuna sevin. Allah’a hamd et ama imanını korumaya dikkat et. “İman elden kaçmasın.” diye dikkat et; “Şeytan oyun oynamasın.” diye dikkat et, şeytanın nereden yanaşacağı belli olmaz. Çok dikkat etmek lazım.

d. Cehennemde Kâfirin Vücudu Büyütülür

Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan cehennemde kâfirlerin durumunu anlatan bir hadis geldi.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[120]

إِنَّ الْكَافِرَ لَيَعْظُمُ ، حَتَّى إِنَّ ضِرْسَهُ لأَعْظَمُ مِنْ أُحُدٍ : وَفَضِيلَةُ جَسَدِهِ عَلَى ضِرْسِهِ ، كَفَضِيلَةِ جَسَدِ أَحَدِكُمْ عَلَى ضِرْسِهِ

(ه. عن أبي سعيد)

RE. 105/16 (*İnne'l-kâfire leya'zumü hattâ inne dırsehû le-a'zamü min uhudin, ve fadîletü cesedihî alâ dırsihî, kefadîleti cesedi ehadiküm alâ dırsihî.*)

(*İnne'l-kâfire leya'zumü*) "Cehenneme atıldığı zaman kâfirin vücudu kat kat büyütülecek."

Şimdi 1.90 boyundaydı, 79 kilo ağırlığındaydı, öyle değil. Cehenneme girdiği zaman kâfirin vücudu kat kat büyütülecek.

Hani fotoğraf makinelerinin bir çeşidi var, büyütüyor. Küçük bir fotoğrafı kocaman yapabiliyor. "Büyütme makinesi" diyelim. Onun gibi cehenneme atılan kâfirin vücudu büyütülecek.

Ne kadar büyütülecek? (*Hattâ inne dırsehû lea'zamü min uhudin*) Bir azı dişi Uhud'dan daha büyük kılınır."

Uhud Dağı nedir?

Hacca gidenler, Medine'ye gidenler bilir. Medine düzlük, bir ovalık yerdir. Hurma ağaçlarıyla doludur, bereketli, sulak bir yerdir. Ovasının altını da kazdığın zaman su çıkıyor. Çölün içinde güzel bir memleket. Çölün içinde su var, kazıldığı zaman tatlı su çıkıyor. Güzel bir ova, fakat bu ovadan kıbleye döndüğümüz zaman Peygamber Efendimiz'in mescidinde, Kuzey tarafından arka tarafında, bir uzun dağ vardır; *Uhud Dağı*. Ama öbür tarafı da

---

[120] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.382, no:4313; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.4-529, no:39517; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.418, no:6597.

ovadır, böyle uzunca bir dağ.

Uhud Dağı çok büyükçe bir dağ; "Neresi kadar olur?" diye anlatamıyorum. Anlatamıyorum ama efendim mesela Çamlıca tepesi var, küçük Çamlıca, Alemdağ; öbür tarafta öyle uzun bir dağ... Tek olduğundan *ehad* kelimesinden ismi *Uhud* olmuş; Uhud Dağı.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[121]

أُحُدٌ جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ (طس. عن أنس)

RE: 18/5 (*Uhudün cebelün, yuhibbünâ ve nuhibbühû.*) "Uhud öyle bir dağdır ki, o bizi sever, biz de onu severiz."

Muhabbet var. Peygamber Efendimiz'e herkesin muhabbeti var. Taşların da toprakların da ağaçların da muhabbeti var. Ama Peygamber Efendimiz de seviyor. Ben de seviyorum. Neden? Peygamber Efendimiz sevdi mi sevilir.

Peygamber Efendimiz bal kabağını severmiş. Ben küçükken sevmiyordum, şimdi seviyorum. Neden? Çünkü Peygamber Efendimiz severmiş. Bir şeyi Peygamber Efendimiz seviyorsa seveceksin.

"—Efendim, ben sakalı sevmiyorum, yüz böyle kaymak gibi olmalı!"

Peygamber Efendimiz sakalı seviyor; ben de sakalı severim. Ben öyle kaymak gibi yüz istemem. Neden? Peygamber Efendimiz erkekte sakalı seviyor.

"—Sadece bir azı dişi bu *Uhud Dağı* kadar olacak."

---

[121] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.539, no:1411; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1011, no:1392; Ebû Humeyd es-Sa'dî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.42, no:3725; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.255, no:1905; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.11, no:2585; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.58, no:131; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.224, no:1037; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.308, no:889; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.90, no:6467; Ukbe ibn-i Süveyd, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.485, no:34986; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no:137; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.462, no:738.

Kâfirin ebadını bir düşün. Ondan sonra vücudun kalan kısımları da bu dişine göre büyük olacak.

Sizden birinin vücudu yanında azı dişi nasılsa, o nisbette çok büyük bir varlık hâline gelecek, devleşecek, kâfirin vücudu cayır cayır, her tarafından yanacak.

Niye büyütüyor Allah?

"—Azabı çok olsun, daha fazla tatsın." diye.

Yüzeyi genişledikçe ne kadar cehennem ateşine mâruz kalacak, ne kadar içinden dışından ceza çekecek, oradan anlayın.

Ama büyütülecek, bir azı dişi Uhud Dağı kadar olacak. Kendisinin boyunu ona göre düşünelim. Azı dişinin boyu bir cm diyelim, insanın vücudu da 1.90 diyelim. 1.90 da santim, yüz doksan tane.

Demek ki yüz doksan tane Uhud Dağı'nı peş peşe uzatsan Tebük tarafına doğru kocaman bir yer olur. "Azabı çeksin." diye kâfirin vücudu o kadar büyüyecek.

Akıllı bir insan Allah'ın sevgisini kazanmaya çalışır, akıllı bir insan küfre razı olmaz, akıllı bir insan iman yolundan başka bir yolu tutmaz. Eğer biz akıllı müslümanlarsak Kur'an'a sarılırız, cennete gidecek işleri yapmaya çalışırız. Yapmıyorsak bu kadar bilgiden sonra, o kadar aklımız alsın.

İleride bunlar olacak, öleceğiz, mezara gireceğiz, öldükten sonra dirilmek olacak. Ahiret hayatı gelecek, o zaman bunlar olacak. Peygamber Efendimiz önceden bildiriyor. Bu kadar bilgiyi önceden alan bir insan, cehenneme düşmeye razı olur mu? Cennet elden kaçar mı?

Ama bazıları bu hadîs-i şerîfleri bilmedikleri, işin vehametini anlamadıkları için, Cehennemde yanmak herhalde sıcak sulu hamama çıkıp girmek gibi kolay geliyor.

"—Olsun, atsın beni cehenneme, yaksın." diyor.

Birisi demiş ki:

"—Ben öldükten sonra cesedimi yıkayıp namazımı kılıp ne yapacaksınız? Atın bir dereye!"

“—Nasılsa ölmüşüm, nasılsa hissetmeyeceğim.” sanıyor.

Öyle değil. Kabrin üstüne basıldığı zaman bile altındaki mevta muazzeb, müteezzi olur; onun dediği gibi değil. İnanmadığı için öyle sanır.

Mevtamıza itibar etmemiz boşuna mı? Yıkıyoruz, tertemiz hâle getiriyoruz. Bembeyaz kefenlere sarıyoruz. Kaç metre kefenle kumaşı gidiyor. Sarıyoruz, tabuta koyuyoruz, güzel mezar hazırlıyoruz, oraya gömüyoruz, güzel dualar ediyoruz.

Boşuna mı bunlar? Hayır! Boşuna değil. “Kabirde rahat etsin, âhirete tertemiz gitsin, yıkanmış olarak gitsin.” diye bunları yapıyoruz.

Dualar ediyoruz, kabrini ziyaret ediyoruz; “Kabri nurlansın.” diye uğraşıyoruz, didiniyoruz. Bunların hepsinin tesiri var. Adam inanmıyor;

“—Öldükten sonra atın bir dereye, çakallar, köpekler yesin!” diyor.

İnançsız. Allah, inanç vermeyince böyle düşünüyor.

e. Kıyamet Günü Kâfirin Dilinin Uzaması

Abdullah ibn-i Ömer RA’dan Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[122]

إِنَّ الْكَافِرَ لَيَجُرُّ لِسَانَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَرَاءَهُ ، قَدَرَ فَرْسَخَيْنِ ، يَتَوَطَّؤُهُ النَّاسُ (حم. عن ابن عمر)

RE. 105/17 (*İnne’l-kâfire leyecürrü lisânehû yevme’l-kıyâmeti verâehû, kadre fersehayni, yetevattaûhü’n-nâsü.*)

“Kâfirin dili kıyamet gününde, arkasında iki fersah mesafeye kadar sürünür, uzar, dili yerlerde sürünür, insanlar üzerine basar,

---

[122] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.92, no:5671; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.272, no:860; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.363, no:6796; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.I, s.353, no:394; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.533, no:39535; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VII, s.417, no:6594.

iki fersah uzar.”

Fersah nedir? Nasıl bir ölçüdür?

Fersah, bir yolcunun bir günlük mesafesidir. Kervanlar varmış, develer gidermiş de insanlar bir yerden bir yere varırlarmış. Bir kervansarayda konaklarlarmış, oradan öbür kervansaraylara giderlermiş, gece istirahat ederlermiş. Ondan sonra yine giderlermiş de Konya’da yolda kervansaraylar var, hanlar var hani, bir günlük yol.

Bir fersah otuz küsur km. 36 km. kadar mesafe, “bir günlük yol” demek. İki fersah olduğuna göre yetmiş km mesafe, İstanbul’dan Çatalca, Silivri kadar uzağa dili yerlerden sürüklenecek. İnsanlar üstüne basacaklar.

Neden? Bu da azap…

Kâfire azap neden?

Kâfir diliyle *Eşhedü en lâ ilâhe illa’llàh* demedi. Allah’ın varlığını, birliğini söylemedi, küfretti, kâfir oldu, küfür sözleri, elfâz-ı küfür söyledi, diliyle bu günahı işledi. Dili uzayacak, yerlerde sürünecek, insanlar üstüne basacak.

Neden? Allah öyle azaplandırıyor. Var mı diyeceğin? Allah Azîz-i züntikam değil mi? İntikam alıyor. Kâfirin kâfir olmasının cezasını veriyor. Ahirette öyle olacak; kâfirlerin hiç affı yok.

“—Edison cennete girecek mi, girmeyecek mi?”

Aklı olsaydı mü’min olur da müslüman olur da o zaman cennete girerdi. Cenneti bulmayanın aklı yok. Dünyadaki akla akl-ı meâş derler. Bugünkü hayata yarayan akıl, ahirette sökmez.

Ahirette insanları diplomasına göre cennete almayacaklar. İmanına göre alacaklar, ahlâkına göre alacaklar, ibadetine göre alacaklar, zikrine göre alacaklar.

Bir çoban evliyâullah olarak bir baş köşeye oturabilecek, çok tahsilli bir herif cennete giremeyip cehennemde cayır cayır yanıp gidecek. Âhirette diploma işi yok.

Aklı olsaydı zaten iman ederdi; imanı anlamayacak, imanı kavramayacak kadar akılsızmış, demek.

Amerika’daki insanlar müslüman oluyor. Muhammed Ali, boks yapan bir insan, müslüman oldu. “Büyük düşünür, hatip, filozof” diyorlar, Roger Garaudy müslüman oldu, Morris Bukey müslüman oldu.

Eski zâtlardan filanca zatlar müslüman oldu. Fransızlardan, Almanlardan, İngilizlerden, Amerikalılardan aklı olan müslüman oluyor. Allah insanlara akıl vermiş; iman da, aklın karşısında, aklın sorumluluğuna havale edilmiş bir husus. Akledecek, iman edecek.

İman etmiyor. Aklı yok. Bu kâinat nasıl yaratılmış? Bu kâinatta bu güzellikler, bu çiçekler, bu böcekler, bu hayat, bu faaliyet, bu renkler bu manzaralar... İnsan hayran olur. Ortalıkta sarhoş gibi dolaşır, dolaşır.

"—Sen niye böyle yalpalıyorsun?"

"—Allah'ın güzel işlerine baktım da mest oldum da ondan bayılıyorum hocam, ondan."

Ne güzellikler yaratmış Allah; kamyon yok, su taşıma aracı yok, tanker yok, Allah denizlerden suları havalandırıyor, resmen havalandırıyor, havada bulut oluyor. Yığın yığın, kat kat bulut oluyor. Uçaklar kalktığı zaman bir buluta giriyor, öbür taraftan zor çıkıyor, havalarda sular.

Ondan sonra rüzgâra diyor ki;

"—Bu bulutları al, filanca yere götür."

Rüzgâr da;

"—Baş üstüne!" diyor.

Her şey Allah'a itaat ediyor, şu kâinatta her şey Allah'a itaat ediyor. Şu azgın insanoğlu hariç...

Rüzgâr itaat ediyor, ay itaat ediyor, deniz itaat ediyor. Deniz, gök, yer, güneş itaat ediyor; şu insanoğlunun kâfirleri hariç… Ne kadar azgın!

Bulutları sevk ediyor:

"—Dök aşağı suyu!"

Şakır da şakır, şırıl şırıl şuralarından akıyor, ağaçlar titriyor, yaprakların; "Oh, su geldi." diye titremesini görmüyor musunuz? "Su geldi." diye titriyor. Heyecandan, zevkinden dört köşe oluyor.

"—Su geldi." diye kökler dipten onları alıyor, güneşten gelen ışınla yaprak laboratuvarında işlemden geçiyor, buradan bir kabarcık çıkıyor, kıpkırmızı oluyor, insanoğlu alıyor, ısırıyor; elma…

"—Yâ Rabbi! Ne kadar güzel, ne kudret!"

Bunlar kendi kendine olur mu be adam, be cahil, bre kâfir! Bu kendi kendine olur mu bre insafsız, bre akılsız! Kendi kendine olur mu?

Muhterem kardeşlerim!

Olmaz! Yaradan olmazsa, bu nizamı buna veren olmazsa böyle olmaz, hiçbir şey olmaz, bir çöp bile kıpırdamaz.

Onun için kâfirler çok aptal, Amerikalılar çok aptal, Avrupalılar çok aptal! Aptal olduğu için çok da zâlim. Cehennemde yanmasına sebep olacak şeyleri yapıyorlar. Ruslar çok aptal, kâfirlerin hepsi de aptal! Sırp'ı, Yunan'ı, Bulgar'ı diye ayrıca saymaya lüzum yok; madem insan kâfir, aptal!

Müslümanın çocuklarından İslâm'ı bilmeyenler çok aptal, çok cahil, çok gafil, çok zavallı! Yazıklar olsun ki Allah bu kadar nimet vermiş, Allah'ı bulamıyor. Cehennem bu kadar korkunç, cehennemden korkmuyor. Cennet o kadar güzel, cenneti elden kaçırmamaya dikkat etmiyor, herhalde duymadıkları için. Bunlar söylenmiyor.

Futboldan bahis var, eğlenceden bahis var, çalgı var, türkü var, eurovizyon yarışması var, her şey var…Din ile imanla ilgili konular iyice kapatılmış; onlar duymuyor. Birçok kimse duymuyor.

Şeytandan yakayı kurtarıp camiye geliyorsunuz, Peygamber Efendimiz'in hadislerini dinliyorsunuz. Siz de duymazdınız, bilmezdiniz.

Amerika'da tahsil görmüş, evlenecek, anasının babasının birazcık İslâm'la ilgisi var, hoca çağırıyor.

"—Hocam, bizim çocuk Amerika'dan geldi, evlendireceğiz, gelinimiz de bak ne kadar güzel! Bununla bunu nikahlayacağız."

Sarıkla cübbeyle hoca gidiyor. Her tarafta açık saçık, dekolte. Sırtına kadar açık, dizinin üstünde şu kadar açık, içkiler masalarda. Adamlar ürkerek korkarak gidiyor.

Ne gidiyorsun oraya?

Nikâh kıyacak;

"—Kelime-i şehâdet getir!" diyor.

"*—Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*" demeye dili dönmüyor. İngilizcenin kaç türlüsünü nasıl söyler, onu söylüyor. "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*"

diyemiyor, duymamış.

İslâm nedir, iman nedir haberi yok. Ama çocuk şarkıcıların şarkılarını İngilizce söyler, bu adam İngilizce yazar çizer, konuşur. Amerikalı birisi gelsin, onunla nasıl anlaşır, yarenlik eder. Meyhaneye çağırırlar, rakı ikram ederler, ama dinini bilmiyor.

Dinini bilmek çok büyük nimet. İlim çok büyük nimet. Allah bizi cahillerden etmesin! Bir de bildikten sonra bildiğini uygulamak nasip etsin. Bir de bilip uygulamamak var.

"—Esad Hoca İskenderpaşa camisinde güzel konuşuyor, gidelim, dinleyelim."

Dinlemekten sonra ne olacak?

Dinlediğini uygulayacaksın, hayatını tanzim edeceksin. Bak ahirette bu cehennemde dilin azabının nasıl olduğunu düşün:

İki fersah boyunca dil yerde sürünecek, insan üzerine basacak, nasıl sıkıntı çekeceğini bir düşün! Vücudu kocaman kocaman büyütülmüş yanıyor, yüz doksan tane Uhud Dağı büyüklüğünde cehennem kütüğü insan yanıyor, bunu göz önüne getir, cehennemden kork, cenneti arzula... Cennete yarar iş yap, cehenneme yarar işten elini eteğini, gözünü kulağını çek! İşin aslı bu…

İlmiyle âmil olmayana bir şey yok… Bilmek yetmiyor, bildiğini ihlâsla uygulamak lazım!

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

29. 09. 1996 – İskenderpaşa Camii

